སྐབས་བཅུ་བདུན་པ།
ཚོགས་དུས་བདུན་པ།
གྲོས་ཚོགས་ལས་རིམ་གསར་ཤྲོགབྲོད་རྒྱལ་ལྲོ་༢༡༥༡ཟླ་༩ཚེས་༢༠ཕི་ལྲོ་༢༠༢༤ཟླ་༡༡ཚེས་༢༠

གསར་ཨང། ༤ འདྲོན་ཨང། ༤༠ དྷརྨ་ཤཱལཱ

རྩོམ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་།

སྒྲི་ཁྱབ་ལྟ་ཞྒྲིབ་དང་ཞུ་དག་པ། ཚོགས་དྲུང་བསྩོད་ནམས་རྩོ་རྗེ།

རྩོམ་སྒྲིག་པ།
ཟླ་བ།

གསར་འགྩོད་པ།
དབུ་མ་འཕྒྲིན་ལས།
བསྟན་འཛིན་དཔལ།
བསྟན་འཛིན་དབང་གྲགས།
ཀུན་བཟང་རྣམ་རྒྱལ།

བསྟན་འཛིན་ནྩོར་བུ།
བྩོ་བཟང་སྩོལ་དཀར།
ཚེ་རྒྲིང་དྩོན་གྲུབ།
ཕུན་ཚོགས་རྒྱ་མཚོ།
བསྟན་འཛིན་གཡུང་དྲུང་།

ཡྩོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས།

ཀཾ་པཱུ་ཊར་འགྩོད་འཇུག་པ།
བྩོ་བཟང་མཚོ་མྩོ།
ཆྩོས་དབྒྲིངས་རང་གྲྩོལ།
བསྟན་འཛིན་གཡུང་དྲུང་།

Tibetan Parliament-in-Exile,
Central Tibetan Administration, Gangchen Kyishong, Kangra Dharamsala-176215, H.P. INDIA Ph.:+91 1892 222481
Fax: +91 1892 224593
Web:
www.chithu.org
www.tibetanparliament.org

དཀར་ཆགཨང། གནད་དོན། ཤོག་གྲངས།

༡

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༢ ཉྱིན་གྱི་ཐུན་དང་པོ།
སྱི་འཐུས་སྒེར་གྱི་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར།ཡྱིག་ཆ་ཨང་།༡༢པ། ༡༌༌༌༡

༢ གོང་གསལ་སྱི་འཐུས་སྒེར་གྱི་གྲོས་ཆོད་གྲོས་འཆར་ཐོག་ལ་སྱི་ཡོངས་བགྲོ་གྒེང་། ༢༌༌༌༣༥

༣

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༢ ཉྱིན་གྱི་ཐུན་གཉྱིས་པ།
ལས་ཁུངས་གོ་རྱིམ་བཞྱིན་སོན་རྱིས་ཐོག་སྱི་ཡོངས་བགྲོ་གྒེང་དང་། གཏན་འབྒེབས།
དཔལ་འབོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་དང་བཅས་པའྱི་སོན་རྱིས་ཐོག་ལ་བགྲོ་གྒེང་དང་།གཏན་
འབྒེབས།

༣༦༌༌༌༦༡

༤

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༢ ཉྱིན་གྱི་ཐུན་གསུམ་པ།
མུ་མཐུད་དཔལ་འབོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སོན་རྱིས་ཐོག་ལ་བགྲོ་གྒེང་དང་།གཏན་འབྒེབས། ༦༢༌༌༌༩༠

༥

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༢ ཉྱིན་གྱི་ཐུན་བཞྱི་པ།
མུ་མཐུད་དཔལ་འབོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སོན་རྱིས་ཐོག་ལ་བགྲོ་གྒེང་དང་།གཏན་འབྒེབས། ༩༡༌༌་༡༠༤

༦ ཆོས་རྱིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སོན་རྱིས་ཐོག་བགྲོ་གྒེང་དང་།གཏན་འབྒེབས། ༡༠༤༌༌་༡༢༩

༧

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༣ ཉྱིན་གྱི་ཐུན་དང་པོ།
མུ་མཐུད་ཆོས་རྱིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སོན་རྱིས་ཐོག་བགྲོ་གྒེང་དང་།གཏན་འབྒེབས། ༡༣༠༌༌༌༡༥༩

1

ཡིག་ཆ་ཨང། ༡༢

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༤ཟླ་༣ཚེས་༢༢ཉྱིན་གྱི་ཐུན་དང་པོ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སྐབས་བཅུ་བདུན་པའྱི་བོད་མྱི་མང་སྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་བདུན་པ།ཕྱི་ལོ་༢༠༢༤ཟླ་༣ཚེས་༢༢དེ་རྱིང་གོས་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཉྱིན་ལྔ་པ་ཆགས་བསྡད་ཡོད།དེ་རྱིང་སྔ་དོ་དྱི་བ་དྱིས་ལན་གྱི་དུས་ཚོད་མེད།དེ་རྱིང་རེས་གཟའ་པ་སངས་ཡྱིན་དུས་སྱི་འཐུས་སེར་གྱི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཞྱིག་ཡོད།ཡྱིག་ཆ་ཨང་༡༢པ།གོས་འཆར་འདོན་མཁན་སྱི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡང་འཕེལ་ལགས།

སི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡང་འཕེལ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསི་འཐུས་སེར་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར།

སོན་གེང་།
༄༅། །ཕི་ལོ་ ༢༠༠༣ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡ འཁོད་སྐབས་༡༣ པའི་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༥ པའི་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤༠ པ་དང་། སི་འཐུས་སེར་གི་གོས་ཆོད་ཨང་ ༢༠༠༣།༡༣།༥།༥༣ པ་མང་མོས་གཏན་འབེབས་ཀིས་"ཚོགས་གཙོ་བགེས་གཞོན་གཉིས་ཕུད་དེ་མིན་སི་འཐུས་རྣམས་ཚོགས་གཙོ་བགེས་གཞོན་གཉིས་ཀིས་ས་ཆ་ཆ་བགོས་རེའུ་མིག་གཏན་འབེབས་གནང་བ་ལྟར་འགན་འཁུར་ཞུ་རྒྱུ།"ཞེས་སོགས་གསལ་བ་བཞིན་ད་བར་ལག་བསྟར་ཚུལ་བཞིན་བྱུང་མེད་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་དུས་ཀི་འགྱུར་འགོས་དང་མང་ཚོགས་ཀི་དགོས་མཁོ། སི་ཚོགས་ཀི་གནས་སྟངས་གང་ལ་ལྟོས་ཀང་གོས་ཆོད་དེ་ཉིད་དགོས་གལ་མ་མཐོང་བས་གོས་ཆོད་དེ་ཕིར་འཐེན་གི་གོས་ཆོད་ཅིག་འཇོག་དགོས་གལ་མཐོང་།
གོས་ཆོད།
སྐབས་ ༡༣ པའི་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་ ༥ པའི་ཡིག་ཆ་ཨང་ ༤༠ པ་དང་གོས་ཆོད་ཨང་ ༢༠༠༣།༡༣།༥།༥༣ པ་དེ་ཉིད་ཕིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུའི་སི་མོས་སམ་མང་མོས་གོས་ཆོད་དུ། བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀིས་ཕི་ལོ་༢༠༢༤ཟླ་༣ཚེས་༢༣ལ།།

དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།སྐབས་བཅུ་གསུམ་དང་འཁྲུག་ཡྱིན་ས་རེད།༽ གོས་ཆོད་འདྱི་འཁེར་ཡོང་དགོས་པའྱི་རྒྱུ་མཚན་དང་དགོས་པ་དེ་ཚོ་གོང་ལ་ཞུས་ཚར་བ་ཡྱིན།འགེལ་བཤད་རྒྱས་པོ་མེད་པའྱི་ཐོག་གོས་ཆོད་དེའྱི་སང་ལ་གོས་བསྡུར་བེད་པའྱི་སྐབས་བགོ་གེང་ཡར་ཚུད་སོང་ན་གོ་སྐབས་ཞུ་ཆོག་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།

2

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
རྒྱབ་སོར་གནང་མཁན་སྱི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས།

སི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསྱི་འཐུས་སེར་གྱི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡྱིག་ཆ་ཨང་༡༢ལ་རྒྱབ་སོར་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདྱི་ཚུད་པ་ལ་དགག་བ།མེད་པ་སོང་ཙང་ཚུད་པ་ཡྱིན།འདྱི་གནད་དོན་གཅྱིག་རང་ཆགས་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།སྱི་འཐུས་རེ་རེ་ལ་བགོ་གེང་གནང་རྒྱུའྱི་གོ་སྐབས་སྐར་མ་༣རེ་འབུལ་རྒྱུ་ཡྱིན།དེར་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།སྱི་འཐུས་གསེར་རྟ་ཚུལ་ཁྱིམས་ལགས།

སི་འཐུས་གསེར་རྟ་ཚུལ་ཁྱིམས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགགོས་ཆོད་ཡྱིག་ཆ་ཨང་༡༢པ་དེ་དང་པོ་ཚུད་པ་ལ་དགག་པ་ཞུ་དགོས་བསམས་སོང་།ཡྱིན་ནའང་བགོ་གེང་གྱི་ཐོག་ལ་འགོ་ན།ཡང་དེ་ལ་ཉེ་བ་ཞྱིག་ཡོད་ཀྱི་རེད་བསམས་སོང་། དང་པོ་ང་ཚོས་ཕྱིར་འཐེན་བ་རྒྱུའྱི་གོས་ཆོད་འདྱི་ཡྱིག་ཆ་ཨང་༤༠པ་ཟེར་ནས་གོས་ཆོད་དེའྱི་ནང་ལ་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༣ཟླ་༣ཚེས་༢༨འཁོད་བསྡད་འདུགང་ཚོའྱི་གོས་ཆོད་ནང་ལ་ཟླ་༤ཚེས་༡གསལ་གྱི་ཡོད་རེད།འདྱི་ཚོགས་གཙོས་རེས་སུ་མཚན་རྟགས་བརྒྱབ་པ་དེ་རེད་འདུགགཏན་འབེབས་བས་པ་དེ་ཟླ་༣ཚེས་༢༨རེད།ངས་ཞུ་རྒྱུ་གཙོ་བོ་དེ་ག་རེ་ཡྱིན་ཞུས་ན།དོན་དག་རོག་རོག་ངས་གོས་ཆོད་དེ་ངས་སྙན་སོན་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།"ཚོགས་གཙོ་བགེས་གཞོན་གཉྱིས་ཕུད་དེ་མྱིན་སྱི་འཐུས་རྣམས་ཚོགས་གཙོ་བགེས་གཞོན་གཉྱིས་ཀྱིས་ས་ཆ་ཆ་བགོས་རེའུ་མྱིག་གཏན་འབེབས་གནང་བ་ལྟར་འགན་འཁུར་ཞུ་རྒྱུ།གོང་གསལ་ལས་འགུལ་ཞུ་རྒྱུར་འགོ་གོན་ཐད་སྱི་འཐུས་སོ་སོས་འབེལ་ཡོད་ས་གནས་མཉམ་ཡྱིག་འབེལ་བ་རྒྱུ་གཙོས་སྦྲག་ག་ཡྱིག་ཆའྱི་ཙག་ཙིག་གྱི་འགོ་གོན་ཆེད་རྒྱུན་ལས་ནས་བཀའ་འཁོལ་མྱི་དགོས་པར་རྱིས་ལོ་གཅྱིག་གྱི་ནང་སོར་༡༠༠༠གཏོང་འཐུས་དང་།དེ་ལྷག་འགོ་གོན་གཏོང་དགོས་རྱིགས་ཀྱི་ལས་དོན་རྣམས་སྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ནས་བཀའ་འཁོལ་ཞུ་ཚུལ་དགོས་པ་བ་རྒྱུའྱི་གོས་ཆོད་དུ་" ལབ་ཡོད་པ་རེད།དེ་ཡྱི་དོན་དག་རོག་རོག་འད་པོ་དེ་ག་རེ་ལབ་ན།ད་ལྟའྱི་ཆར་ང་ཚོ་ལ་ཁ་པར་གྱི་དོད་ཟེར་ནས་དངུལ་ཞྱིག་སྤྲད་ཀྱི་འདུག་གཱདེ་སྤྲད་རྒྱུའྱི་གོས་ཆོད་དེ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས།དེ་གཞུང་འབེལ་ཕོགས་སོད་འགོ་རྒྱུ་འདྱི་མ་རེད།དེར་བརྟེན་འདྱི་ཕྱིར་འཐེན་བེད་པ་ཡྱིན་ན།ད་ལྟའྱི་ཆར་ཁ་པར་གྱི་དོད་ཡོད་པ་འདྱི་ཕྱིར་འཐེན་བེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།དེར་བརྟེན་དེ་གཅྱིག་པུ་རེད་མ་གཏོགས་པས་སྱིར་བཏང་ས་གནས་ལ་འགན་འཁུར་བ་རྒྱུ་དེ་འབེལ་བ་ཡོད་པ་རེད།སྐབས་དེ་དུས་ཁ་པར་གཏང་རྒྱུ་དང་དེ་ཚོ་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་གཞོན་འབུད་དགོས་པ་མཚོན་ན།ཡྱིག་ཚང་ལ་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགSTDཁ་པར་གཏང་རྒྱུ་ཡོད་ཙང་།དེ་ཡྱི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཐོག་ནས་རེད།དེ་ཕྱིར་འཐེན་བེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་འདྱི་རེད་མ་གཏོགས་པས།དེས་གཞུང་འབེལ་གྱི་ཕོགས་སོད་དེ་ཕྱིར་འཐེན་བེད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཡྱིན་དུས་སྔོན་མ་སྐབས་༡༣པའྱི་གོས་ཆོད་ཟེར་བ་དེ་ལོ་གཅྱིག་གྱི་ནང་ལ་ཐེངས་གཉྱིས་འགོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལབ་

3

པ་རེད།གོས་ཆོད་དེ་འད་རེད་མ་གཏོགས།དེ་གོས་ཆོད་མེད་པའྱི་སྔོན་ནས་སྱི་འཐུས་རྣམ་པ་གཞུང་འབེལ་ཕོགས་སོད་ཕེབས་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།དེ་གོས་ཆོད་འདྱི་ཡྱི་དགོངས་དོན་བཞྱིན་ཕེབས་པ་མ་རེད། དེ་ཡྱིན་དུས་འདྱི་དགོས་མཁོ་མྱི་འདུག་ཅེས་དགག་བ་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སྱི་འཐུས་རོ་རྱིང་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ལགས།

སི་འཐུས་རོ་རྱིང་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགགོས་ཆོད་འདྱི་ལ་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཐུབ་ཀྱི་མྱི་འདུག དགག་པ་ཞུ་སྟངས་འདྱི་གང་འད་ཞུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད་ད་ལྟ་བསམ་བོ་གཏོང་བསྡད་ཡོད། ཁ་སང་ངས་གཅྱིག་ཞུས་པ་ཡྱིན།ང་ཚོ་སྱི་འཐུས་རྣམས་མང་ཚོགས་ལ་འགན་འཁེར་སྟངས་དེ།མང་ཚོགས་ནང་མར་འགོ་ནས་འགན་འཁུར་རྒྱུ་ཞྱིག་ཡྱིན་དུས་མང་ཚོགས་ནང་འགོ་རྒྱུའྱི་གནས་སྟངས་འདྱི་མེད་པ་ཆགས་པ་ཡྱིན་ན།གང་འད་ཞྱིག་བེད་ཀྱི་ཡོད་ན་བསམ་པའྱི་བསམ་བོ་ཞྱིག་དང་།ངའྱི་བསམ་ཚུལ་བས་ན།འགྱིག་པ་ཡོད་པ་ག་རེ་ཡྱིན་ནའང་ཡོང་སྱིད་ཀྱི་རེད་པཱ།དེར་བརྟེན་འདྱི་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་Technical Problemརེད་མྱི་འདུགགོས་ཆོད་བཞག་པའྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་རེད་མྱི་འདུགདཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཨྱིན་སྐད་ཐོག་ཞུས་ན། Operational Problemལབ་ཀྱི་རེད་འདུག་གཱལག་ལེན་བསྟར་དུས་གང་ཟག་གྱི་གནས་སྟངས་ཤྱིག་མྱིན་འགོ་བསམ་པ་ཞྱིགའདྱི་ང་རང་གྱི་བསམ་ཚུལ་འད་པོ་ཞྱིག་ཡྱིན།

དེ་ནས་མར་མཇུག་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་མཁན་སྱི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོ་ཕེབས་ཡོང་དུས་ངའྱི་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ལ་
བཟོ་བཅོས་འད་པོ་བརྒྱབ་ཐུབ་པ་ཡྱིན་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གྱི་རེད།གཙོ་བོ་ག་རེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན་ལབ་ན་དེ་ལ་དགག་བ་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།གོས་ཆོད་དེ་སྔོན་མ་གང་ཡོད་པ་གཞྱིར་བཟུང་བས་ཏེ་ཕེབས་ཐུབ་པ་ཡྱིན་ན་ཡག་པོ་འདུགརྒྱུ་མཚན་རྱིང་པོ་ཞེ་དག་ཞུ་རྒྱུའྱི་འདོད་པ་ཡོད་ཀང་སྐར་མ་༣རེའྱི་གནས་སྟངས་ཡྱིན་དུས་ཚང་མར་གོ་སྐབས་ཡོད་དུས་ད་ལྟའྱི་ཆ་ལ་དེ་ག་རང་ལ་མཚམས་འཇོག་གྱི་ཡྱིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སྱི་འཐུས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལགས།

སྱི་འཐུས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསྱི་འཐུས་སེར་གྱི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡྱིག་ཆ་ཨང་།༡༢ལ་འབེལ་བ་ཡོད་པའྱི་གོས་ཆོད་འདྱིར་རྒྱབ་སོར་མེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་ཞུས་ན།འདྱི་ཕྱི་ལོ་༢༠༠༣གོས་ཚོགས་སྐབས་༡༣སྐབས་སུ་གོས་ཆོད་ཕྱིར་འཐེན་བས་པའྱི་གོས་ཆོད་རེད་འདུགགོས་ཆོད་དེའྱི་ནང་དོན་དེ་གོས་འཆར་ནང་ལ་འཁེར་ཡོང་བའྱི་ཚིག་འགའ་ཤས་ཤྱིག་འདྱིའྱི་ནང་བགངས་གནང་འདུག་གཱ"ཚོགས་གཙོ་བགེས་གཞོན་གཉྱིས་ཕུད་དེ་མྱིན་སྱི་འཐུས་རྣམས་ཚོགས་གཙོ་

4

བགེས་གཞོན་གཉྱིས་ཀྱི་ས་ཆ་ཆ་བགོས་རེའུ་མྱིག་གཏན་འབེབས་གནང་བ་ལྟར་འགན་འཁུར་བཞེས་དགོས་རྒྱུ།"ཚང་མས་བོད་ཡྱིག་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་རེད་པཱ།དེ་ས་གནས་འཚམས་གཟྱིགས་དང་འབེལ་བ་འདུགཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་རྣམ་པ་གཉྱིས་ཀ་ཕུད་པའྱི་ཚོགས་གཙོ་སྦྲེལ་པོ་རྣམ་པ་གཉྱིས་ཀྱིས་སྱི་འཐུས་ཚོ་ལ་ས་གནས་ཆ་བགོས་ལྟར་སོ་སོའི་ས་གནས་སུ་འཚམས་གཟྱིགས་འགོ་དགོས་རྒྱུ་དང་།དེ་འདའྱི་ཐོག་ལ་འབེལ་བ་ཡོད་པ་ཞྱིག་ཆགས་བསྡད་འདུགདེ་མར་ཀོག་ཡོང་དུས་ང་ཚོ་ཚང་མ་བོད་ཡྱིག་ཁ་རེ་ཁོ་རེ་ཤེས་ཀྱི་རེད་པཱ།དེ་འད་སོང་ཙང་ང་ཚོ་སྱི་འཐུས་ཚང་མ་ལ་ལས་འགན་མང་པོ་ཞྱིག་ཡོད་པ་རེད།ལས་འགན་ནང་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཁྱིམས་བཟོ་རྒྱུ་དེ་རེད་པཱ།
གཉྱིས་པ་དེ་ངོ་ཚབ་བ་རྒྱུ་འདྱི་རེད།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མྱི་མང་གྱི་ངོ་ཚབ་བ་རྒྱུ།ངོ་ཚབ་བེད་པ་ལ་ས་གནས་མྱི་མང་གྱི་
བདེ་སྡུག་ཇྱི་མ་ཇྱི་བཞྱིན་མ་རྟོགས་ན།ས་གནས་ཀྱི་མྱི་མང་ལ་འབེལ་བ་ར་བ་ཉྱིད་ནས་མེད་ན།གང་འད་བས་ཏེ་མྱི་མང་གྱི་སྐུ་ཚབ་བེད་ཀྱི་ཡྱིན་པས།མྱི་མང་དང་གཞུང་དབར་ལ་ཟམ་པ་བེད་ཀྱི་ཡྱིན་ཟེར་ནས་ང་ཚོ་ཚང་མ་འོས་བསྡུ་ལ་བཞེངས་དུས་ཞེ་དག་འུར་ས་བེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།ཡར་ལ་ལངས་བསྡད་པའྱི་གང་ཟག་དེ་ཐེས་པའྱི་ཚང་མས་མྱི་མང་གྱི་བདེ་སྡུག་རྦད་དེ་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་སེལ་གྱི་ཡྱིན།བོད་མྱི་སྱིག་འཛུགས་དང་མྱི་མང་གྱི་དཀའ་སྡུག་དབར་ཟམ་པ་བེད་ཀྱི་ཡྱིན།རང་དབང་འཐབ་རོད་ཀྱི་ནང་མདུན་དུ་ཐོན་ནས་མྱི་མང་ལ་སེ་འཁྱིད་ཀྱི་ཡྱིན་གསུང་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།ད་སོ་སོའི་ལས་འགན་འདྱི་མེད་པ་བཟོས་ནས་སྱི་འཐུས་བ་རྒྱུའྱི་རྒྱུ་མཚན་ཁོ་རང་མེད་པ་ཆགས་འགོ་ཡྱི་འདུག་གཱདེ་འད་སོང་ཙང་དེ་ལ་མཐའ་གཅྱིག་ཏུ་དགག་པ་ཡོད་ལ་རྒྱབ་སོར་ར་བ་ཉྱིད་ནས་མེད།དེ་བས་པ་ཡྱིན་ན་མྱི་མང་ནང་ལ་གོ་ནོར་དང་Wrong Signalཆབ་སྱིད་ཀྱི་བར་ལན་ཧ་ཅང་སྡུག་ཆགས་ཤྱིག་འགོ་ཡྱི་འདུགདེ་འད་སོང་ཙང་ཚང་མས་གཟབ་གཟབ་བས་ཏེ་དེའྱི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ་ལག་པ་བརྐྱང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་རེད།དགག་པ་སོན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ནའང་།རྒྱབ་སོར་གྱིས་འདྱིའྱི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་བོས།བསམ་ཤེས་གནང་རོགས་བེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སྱི་འཐུས་བོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ལགས།ལས་རྱིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སྱི་འཐུས་བོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ལྟ་སྱི་འཐུས་སེར་གྱི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདྱི་ལ་ད་གྱིན་དང་པོ་སྱི་འཐུས་དགག་པ་བརྒྱབ་མཁན་འདྱིས་འགེལ་བཤད་སོན་སྟངས་བས་པ་ཡྱིན་ན།གོས་ཆོད་འཁེར་ཡོང་མཁན་གྱི་གནད་དོན་དེ་དང་འདྱི་གཉྱིས་ལོགས་ཀ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཀྱི་འདུགདེ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ག་རེ་ཡྱིན་པ་དེ་གསལ་པོ་ཆགས་ན།གལ་སྱིད་དངོས་གནས་ཀྱི་ང་རང་ཚོའྱི་འཚམས་གཟྱིགས་འགོ་རྒྱུ་དང་དེའྱི་གནས་སྟངས་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ན།གནས་སྟངས་འདྱི་ཆགས་ཀྱི་མེད་ན།འདྱིའྱི་ཐོག་ག་རེ་བས་ཏེ་བགོ་གེང་བེད་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།དང་པོ་དེ་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུགཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དེ་བཀུར་འོས་སྱི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚང་མས་མཁེན་གྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག སྱི་འཐུས་ས་བགོས་བེད་དུས་ཁ་ཤོག་ཅྱིག་ཕུལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།ཁ་ཤོག་དེའྱི་ནང་ལ་སྐབས་༡༣པའྱི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་༥པའྱི་སྐབས་སུ་གཏན་འབེབས་བས་པའྱི་

5

གོས་ཆོད་གཞྱིར་བཟུང་ཟེར་ནས་རྟག་པར་དེ་ག་རང་ཡོང་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།དེ་གཞྱིར་བཟུང་ཕེབས་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།སོ་སོས་གོ་བ་ལེན་སྟངས་དེ་མ་འད་བ་མ་འད་བ་གསུང་བསྡད་དུས་ཚང་མར་འགེལ་བཤད་རྒྱག་དགོས་པའྱི་གནས་བབ་ཆགས་ཀྱི་མྱི་འདུག་གཱའདྱི་ཐད་ཀར་འབེལ་བ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།རྣམ་པ་ཚོས་གོས་ཆོད་དེའྱི་སྔོན་གེང་དེ་ཚོ་ཀོག་གནང་དང་།སྔོན་མ་ཡྱིན་ན་འཚམས་གཟྱིགས་མ་གཏོགས་མྱི་འདུགའཚམས་གཟྱིགས་གཅྱིག་པུས་འགྱིག་གྱི་མྱི་འདུགས་བགོས་ཕོགས་སོད་དེ་དགོས་ཀྱི་འདུགརྒྱུ་མཚན་ཚང་མ་དེའྱི་ནང་ལ་གསལ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།དེ་བས་ཏེ་ང་ཚོས་ཁ་ཤོག་དེ་རྣམ་པ་ཚོས་གཟྱིགས་གནང་དང་།ཚོགས་གཙོ་གཉྱིས་ཀྱིས་ལམ་སྟོན་འདྱི་གཞྱིར་བཞག་ནས་གནང་བསྡད་ཀྱི་རེད།འདྱི་ཐད་ཀར་འབེལ་བ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།སྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སོན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ལགས།

སྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སོན་ལམ་མཐར་ཕྱིན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསྱིར་བཏང་འདྱི་ཁ་སང་སྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དམྱིགས་བསལ་རྒྱུན་གོན་དང་འབེལ་བའྱི་ཐོག་ནས་གཅོག་ཆའྱི་གོས་འཆར་ལ་གནས་ཚུལ་ཞྱིག་བྱུང་ནས།དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གྱིས་ལམ་སྟོན་གནང་བ་གཞྱི་བཟུང་གོས་ཆོད་ཡྱིག་ཆ་དེ་གནང་བ་རེད།ཡྱིག་ཆ་འདྱི་བཀག་རྒྱུ་བྱུང་།ཡྱིན་ནའང་།གོས་ཆོད་དེའྱི་ནང་ལ་ཁ་གསལ་པོ་མེད་པའྱི་བཟོ་འད་པོ་འདུགཡྱིན་ནའང་སྔོན་གེང་ནང་ད་ལྟའྱི་སྱི་འཐུས་རྣམས་གནས་ཡུལ་ས་ཁུལ་ཁག་ནང་ཆ་སྙོམ་མེད་པ་དང་།ས་གནས་འགའ་ཤས་ལ་སྱི་འཐུས་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་།ས་གནས་འགའ་ཞྱིག་ལྷག་པར་དུ་མཐའ་མཚམས་དང་དཀའ་ངལ་ཅན་གཞྱིས་སར་ཁག་ནང་སྱི་འཐུས་མེད་པར་ས་གནས་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྱི་འཐུས་རྣམས་ནས་འཚམས་གཟྱིགས་སྐབས་མ་གཏོགས་མཁེན་ཐབས་མེད་པ་དང་།དེ་ཡང་འཚམས་གཟྱིགས་ལས་རྱིམ་སོ་སོར་འཚམས་གཟྱིགས་ཕེབས་སྐབས་སྱི་འཐུས་བརེ་བསྒྱུར་དང།དེ་ཙམ་མ་ཟད་འཚམས་གཟྱིགས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཐུང་ངུའྱི་ནང་གང་ཅྱིའྱི་གནས་སྟངས་ཇྱི་མ་ཇྱི་བཞྱིན་དངོས་འབེལ་ཞྱིབ་རྟོགས་དཀའ་བའྱི་ཉམས་མོང་དང་།ས་གནས་མང་ཚོགས་ནས་ཀང་ས་གནས་སོ་སོར་སྱི་འཐུས་དགོས་སྐོར་བསམ་ཚུལ་ཕེབས་བཞྱིན་པའྱི་དགོས་འདུན་དང་།སྱི་འཐུས་སོ་སོ་ལའང་དམྱིགས་བཀར་ལས་དོན་འགན་དཀྱི་ཡོང་རྒྱུའྱི་ཐོག་ནས་གང་ཅྱིའྱི་ལས་དོན་ཚགས་ཚུད་ཡོང་རྒྱུར་དགེ་མཚན་ཅྱི་ཆེ་ཡོང་རེ་མངོན།དེར་བརྟེན་སྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང་སྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་མཉམ་རུབ་འགན་འཁུར་ཡོད་མུས་ཁར་ས་གནས་མྱི་མང་དང་འབེལ་ལམ།ཆབ་སྱིད་སོབ་གསོ་དང་དྱིལ་བསགས་དང་།མྱི་མང་གྱི་བདེ་སྡུག་སོགས་དུས་ཐོག་དངོས་གཟྱིགས་དང་།ངོས་བཞེས་ཐུབ་ཐབས་སུ་སྱི་འཐུས་རྣམ་པར་ས་གནས་ཆ་བགོས་ཀྱིས་འགན་དཀྱི་གནང་དགོས་འདུགབོད་མྱིའྱི་སྡོད་སར་ཁག་གྱི་གནས་སྟངས་རྟག་ཏུ་ཤེས་པའྱི་ཐོག་ཉམ་ཐག་གཙོས་མང་ཚོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ལ་མཐུན་འགྱུར་དགོས་ངེས་རྣམས་མ་ལུས་པ་དང་།ལྷག་པར་དུ་མྱི་མང་གྱི་མངོན་འདོད་གང་ཡོད་སྱི་འཐུས་ནས་མཁེན་པའྱི་ཐོག་གོས་ཚོགས་ནང་བགོ་གེང་བཀའ་བསྡུར་ཞུ་རྒྱུར་ངེས་པར་དུ་ཕན་ཁད་ཡོང་རྒྱུར་བརྟེན།སྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་བགེས་གཞོན་གཉྱིས་ཕུད་པའྱི་སྱི་འཐུས་རྣམས་སོ་སོར་ཁབ་ཁོངས་ས་གནས་ཆ་བགོས་ཀྱིས་དེའྱི་འགན་འཁུར་སྱི་འཐུས་དེས་བཞེས་དགོས་པའྱི་གོས་ཆོད་ཅྱིག་འཇོག་གལ་དུ་མངོན།གོས་ཆོད་དེ་འདྱིར་ངོས་འཛིན་བེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད།དེ་གཅྱིག་རེད།
གཉྱིས་པ་ལ་བཤད་སྟངས་ཤྱིག་ལབ་འདུགསྱི་འཐུས་རྣམས་ལོ་གཅྱིག་ལ་ཐེངས་གཉྱིས་འགོ་དགོས་རེད་ལབ་པ་
དེ།དེ་འདའྱི་གོས་ཆོད་ཅྱིག་ཡོད་མེད་དེ་མཐོང་གྱི་མྱི་འདུགདེའྱི་ཐོག་ལ་ད་ལྟ་ངས་ཞུ་རྒྱུར་དམྱིགས་བསལ་གྱིས་རྒྱབ་སོར་

6

དང་དགག་པ་དེ་འདའྱི་གནས་སྟངས་གང་ཡང་ཞུ་ཡྱི་མེད།ཡྱིན་ནའང་།གོང་དུ་ཞྱིག་གྱིས་གསུངས་པའྱི་སོར་༡,༠༠༠གྱི་གནད་དོན་གསུངས་པ་རེད་དེ།ཡྱིན་ནའང་།ད་ལྟ་ཞལ་པར་གྱི་དོད་སོར་༡,༠༠༠སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།ཟླ་བ་གཅྱིག་ལ་སོར་༢༥༠ལ་ཐག་གཅོད་ཁག་ཁག་ཡོད་པ་རེད།རྒྱུན་ལས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་ཁག་ཁག་གནང་ཡོད་པ་རེད།རྱིས་ཞྱིབ་ལས་ཁང་གྱི་ལམ་སྟོན་ཡོད་པ་རེད།དཔལ་འབོར་ལས་ཁུངས་ནས་འགོ་སྟངས་ཤྱིག་ཡོད་པ་རེད།དེའྱི་ཐོག་ལ་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས་དེ་དང་འབེལ་བ་གང་ཡང་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།དེར་བརྟེན་ད་ལྟ་གསུང་བསྡད་རྒྱུ་འདྱི་ལ་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་རྣམ་པ་གཉྱིས་ཀྱིས་གཟྱིགས་ཡོད་ཀྱི་རེད།ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཟྱིགས་ཡོད་ཀྱི་རེད།གསུང་སྟངས་བས་པ་ཡྱིན་ན་ཕལ་ཆེར་སྱི་འཐུས་དེ་ཚོ་ལོ་གཅྱིག་ལ་ཐེངས་གཉྱིས་རེར་འགོ་དགོས་རེད་ལབ་ནས་གོས་ཆོད་ཅྱིག་ཡོད་པའྱི་བཟོ་འད་པོ་ཞྱིག་གསུང་གྱི་འདུགདེ་ཡོད་མེད་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོས་ཆོད་དེ་ག་རང་རེད།ཡྱིན་ནའང་།སྱི་འཐུས་རྣམ་པ་ཕལ་ཆེར་སྐབས་༡༥མྱིན་འགོ སྐབས་༡༥པ་ཡྱིན་ན་ཐེངས་གཉྱིས་རེ་དབར་ཁ་རེར་དང་།དགུན་ཁ་རེར་ཕེབས་རྒྱུ་ང་ཚོས་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ནང་ལ་གོ་བསྡུར་བས་ཏེ་ཐག་གཅོད་བྱུང་སོང་བསམ་གྱི་འདུགདེའྱི་རེས་ལ་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ལ་གོ་བསྡུར་བས།ལོ་གཅྱིག་ལ་ཐེངས་རེ་རེ་ཕེབས་རྒྱུ་བས་པ་རེད།དབར་ཁ་ཕེབས་ན་ང་ཚོས་དུས་ཚོད་ཅྱིག་གཏན་འབེབས་བེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།དགུན་ཁ་ཕེབས་ན་དུས་ཚོད་ཅྱིག་གཏན་འབེབས་བེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།ཡྱིན་ནའང་།གོས་ཆོད་འདྱི་རང་ཆགས་བསྡད་ཀྱི་རེད།དེ་རྣམ་པ་ཚོས་དགོངས་བཞེས་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།སྱི་འཐུས་ཆོས་གགས་རྒྱ་མཚོ་ལགས།

སྱི་འཐུས་ཆོས་གགས་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསྱི་འཐུས་སེར་གྱི་གོས་ཆོད་བསམས་ཕེབས་པ་དེའྱི་སང་ལ་ཞུ་རྒྱུར།ཕྱི་ལོ་༢༠༠༣ལོར་ཡྱིག་ཆ་གང་འད་ཡྱིན་མྱིན་དང་གོས་ཆོད་གང་འད་བཞག་མེད་དེ་ཟུར་དུ་བཞག་ནས།དེ་རྱིང་གྱི་གོས་ཆོད་དེའྱི་ནང་ལ་ཡྱིག་ཐོག་ལ་ག་རེ་འཁོད་ཡོད་མེད་རང་གྱི་སང་ལ་ཆ་ཤས་བངས་བ་ཡྱིན་ན།ད་ལྟའྱི་ཆར་དུས་ཀྱི་འགྱུར་འགོས་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དབང་གྱིས་ཞེས་གོས་ཆོད་དེ་འད་ཞྱིག་འཁེར་ཡོང་དགོས་པའྱི་དགོངས་ཚུལ་ཞྱིག་གསུང་གྱི་འདུགམང་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དེར་གོ་བ་ལེན་སྟངས་མ་འད་བ་རེད་བསམ་གྱི་འདུགཁ་ཤས་ཀྱིས་ས་གནས་ལ་ཕེབས་དུས་མང་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་རྣམ་འགྱུར་ཟེར་ནའང་འད།འདོད་པ་མ་ཁེངས་པའྱི་རྣམ་འགྱུར་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་འགོ་དགོས་པའྱི་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་མཐོང་གྱི་མྱི་འདུག་ཅེས་པ་འདྱི་རེད་པཱ།ང་རང་ཚོ་མྱི་མང་གྱི་འཐུས་མྱི་ཡྱིན་ཙང་།ས་གནས་ལ་འགོ་དུས་ས་གནས་མྱི་མང་གྱི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་སའྱི་གོ་སྐབས་།ཤྱིག་བསྐྲུན་པ་དེ་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་ཆེད་དུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུགགང་ལགས་ཞུས་ན།ནམ་རྒྱུན་མང་ཚོགས་ཀྱིས་མྱི་ལྔ་སྟོང་དྲུག་སྟོང་བདུན་སྟོང་གྱིས་སྙན་ཞུ་ཕུལ་ནས་དེ་ཡྱིག་འཁམ་རེད་གསུང་གྱི་ཡོད་པ་རེད།གངས་ཅན་སྱིད་གཤོངས་ལ་ཕེབས་པ་ཡྱིན་ན་སང་མེད་གཏོང་གྱི་ཡོད་པ་རེད།ས་གནས་ལ་མར་ཕེབས་དུས་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་རྒྱུ་དེ་ལ་ཁོ་རང་ཚོས་གཅྱིག་ནས་མང་གཙོ་ཡྱི་ནང་ལ་ཆེད་མེད་ན་མེད་ཐབས་མེད་པའྱི་གཞྱི་རའྱི་ཐོབ་ཐང་ཞྱིག་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།དེ་ལ་སོ་སོས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་ཚབ་ཡྱིན་པའྱི་ངོས་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་ང་རང་ལ་བྱུང་མ་སོང་སྟེ།མ་འོངས་པར་གཅྱིག་བས་ན་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ངོ་རོལ་བ་རྒྱུ་

7

དང་དེ་འད་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་བྱུང་གྱི་རེད།དེར་ཧ་ལས་རྒྱུ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།དེ་མང་གཙོ་ཡྱི་མཛེས་རྒྱན་རེད།རྒྱ་ནག་དམར་པོ་གཞུང་གྱི་འོག་ལ་ས་གནས་ནས་ཡར་མང་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་རོལ་བ་རྒྱུ་དང་དེ་ཚོ་ལ་སྔ་སང་སང་ནས་མྱི་དང་དམག་མྱི་བཏང་ནས་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུ་དང་།རྦད་དེ་ལམ་ཀ་གཙང་མ་བཟོ་རྒྱུ་དང་སྤྲང་པོ་དང་ཉམ་ཐག་རྣམས་མྱིག་གྱིས་མ་མཐོང་སའྱི་ས་ལ་བཏང་རྒྱུ་དང་དེ་འད་མང་པོ་ཞྱིག་གནང་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།རྣམ་པ་ཚོས་གོས་ཆོད་འདྱི་འཁེར་ཡོང་མཁན་གྱི་ཀུན་སོང་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་གཞུང་དང་བསྡུར་གྱི་མེད།ཡྱིན་ནའང་།དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཞུས་པ་ཡྱིན་ན།དེ་བེད་དུས་ཙམ་པ་དེ་རྱིང་གྱི་དེ་ལ་ཁོན་ནས་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཐུབ་རྒྱུའྱི་གནས་སྟངས་མྱི་འདུགམ་འོངས་པ་ལ་དེ་དང་འབེལ་བའྱི་གཅྱིགལོ་ལྔ་ཚན་གཅྱིག་གྱི་ནང་ལ་ཐེངས་མ་བཞྱི་ཕེབས་ས་གནས་འཚམས་གཟྱིགས་དང་རྱིས་པས་ཐེངས་ལྔ་ཕེབས་དགོས་དུས་དེ་ཡང་ཉུང་དུ་བཏང་ནས་ཐེངས་མ་གཉྱིས་གསུམ་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པ་ལ་གོས་ཆོད་འཁེར་ཡོང་བ་ཡྱིན་ན།དེ་དུས་བསམ་བོ་གཏོང་གྱི་ཡྱིན།ད་ལྟ་རྒྱབ་སོར་གྱི་ཆ་ཤས་ལེན་ཐུབ་ཀྱི་མྱི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སྱི་འཐུས་རྱིག་འཛིན་ལྷུན་གྲུབ་ལགས།

སྱི་འཐུས་རྱིག་འཛིན་ལྷུན་གྲུབ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ལྟ་འདྱི་ལ་གོས་ཆོད་ཕྱིར་འཐེན་གྱི་གོས་ཆོད་ཅྱིག་བསམས་ཕེབས་པ་རེད།གོས་ཆོད་ཕྱིར་འཐེན་འདྱི་ཐོག་མར་བཞག་པའྱི་གོས་ཆོད་དེ་ཡྱི་ཕྱིར་འཐེན་ཆགས་མྱིན་དེ་ཡང་ད་ལྟ་རོད་གཞྱི་འད་པོ་རེད་འདུགཡྱིན་ནའང་།དེ་ནང་ལ་ས་གནས་ཆ་བགོས་རེའུ་མྱིག་གཏན་འབེབས་གནང་བ་ལྟར་ཟེར་བ་འདྱི་སྔོན་གེང་ནང་ལ་མ་གཏོགས་གཞྱི་རའྱི་གོས་ཆོད་བཞག་པའྱི་ནང་ལ་གོང་དུ་སྱི་འཐུས་ཤྱིག་གྱིས་གསུངས་པ་བཞྱིན་ཁ་པར་བེད་སོད་བཏང་བའྱི་གོན་དེ་དང་འབེལ་བའྱི་གོས་ཆོད་ཅྱིག་ཆགས་བསྡད་པ་ཞྱིག་མཐོང་སོང་།གང་ལྟར་ང་ཚོ་འདྱི་ལ་བགོ་གེང་འགོ་དུས་ཙམ་པ་ཕྱིར་འཐེན་དེ་ལ་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཡྱི་མེད།གང་ཡྱིན་ཟེར་ན།བོད་མྱི་མང་སྱི་འཐུས་ཀྱི་འཐུས་མྱི་ཞྱིག་ཡྱིན་པ་སོང་ཙང་།ཁ་དང་ལག་པ་བར་གྱི་ཐུར་མ་ལྟ་བུ་དེ་སྱི་འཐུས་ཆགས་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།ཁ་སང་གོང་དུ་སྱི་འཐུས་ཤྱིག་གྱིས་གསུངས་སོང་།ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་རེད་དན་གྱི་འདུགགང་ལགས་ཞུས་ན།ང་ཚོ་མར་འགོ་བའྱི་སྐབས་སུ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཅྱིག་རང་དབང་ཡོད་པའྱི་ལུང་པའྱི་འཐུས་མྱི་ཚོས་མྱི་མང་ལ་རོགས་པ་བས་པ་ནང་བཞྱིན་ང་ཚོས་བེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།ཡྱིན་ནའང་།ང་ཚོའྱི་གནས་བབས་དེ་ཡྱི་ཐོག་ནས་གཞུང་དང་མྱི་མང་བར་གྱི་འབེལ་བ་དེ་ང་ཚོ་སྱི་འཐུས་ཀྱི་འཐུས་མྱིའྱི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་ཡོད་པ་ནང་བཞྱིན་ཞྱིག་ཕེབས་ཐུབ་པ་ཡྱིན་ན།དེ་ཡྱི་ཐོག་ནས་མྱི་མང་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ས་མྱིན་ས་ཚོགས་ཡོང་རྒྱུ་དེ་མང་གཙོའྱི་སྱི་ཚོགས་ནང་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡྱིན་པ་སོང་ཙང་།འཐུས་མྱི་དང་མྱི་མང་བར་གྱི་འབེལ་བ་དེ་མྱི་མང་གྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཐོག་ནས་མཚམས་ཆད་པ་ཡྱིན་ན།དེ་མང་གཙོའྱི་སྱི་ཚོགས་ནང་ལ་ཏག་ཏག་ཅྱིག་བསྡད་ཀྱི་ཨ་ཡོད་དན་གྱི་འདུགབས་ཙང་དེ་འད་ཡྱིན་དུས་ཙམ་པ།དཔེར་ན་མྱི་མང་།སེར་ང་རང་ལྟ་བུ་ལ་ཆ་མཚོན་པ་ཡྱིན་ན་ས་གནས་ཤྱིག་ལ་ཕོགས་སོད་རེད།སྱི་འཐུས་ཀྱི་འཚམས་གཟྱིགས་ལ་འགོ་མོང་བའྱི་ས་གནས་དེ་དང་འབེལ་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ལ་དེར་གོ་བསྡུར་ཡོང་བའྱི་སྐབས་སུ་རེད།དེ་བཞྱིན་དེ་དང་འབེལ་བའྱི་གཞྱིས་ཆགས་ཁག་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་རྒྱུས་ལོན་བ་རྒྱུ་དང་དེ་དང་འབེལ་བའྱི་༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོད་རོགས་འགོ་ཡྱི་འདུག༽ཐོག་ལ་གནས་ཚུལ་

8

སྦྱངས་བཤད་བ་རྒྱུ་ལ་ཁད་པར་དཔེ་འདུགབས་ཙང་དེ་ཡྱིན་དུས་ཙམ་པ་ང་ཚོས་གང་ལྟར་ས་གནས་ལ་འགོ་བའྱི་སྐབས་སུ་མྱི་མང་གྱི་སེམས་ཚོར་རེད།དེ་བཞྱིན་བདེ་སྡུག་ལ་ཐད་ཀར་མྱི་མང་གྱིས་བདམས་པའྱི་འཐུས་མྱིའྱི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་འབེལ་ལམ་དེ་མུ་མཐུད་ནས་ཉར་དགོས་འདུགདེ་ཡྱིན་དུས་གོས་ཆོད་དེ་ལ་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཡྱི་མེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿབྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས།

སི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿབྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསྱི་འཐུས་སེར་གྱི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡྱིག་ཆ་ཨང་༡༢ཐོག་ལ་ང་སེར་གྱི་ངོས་ནས་དགག་བ་དང་དགག་སྒྲུབ་གང་ཡང་མེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།ཡྱིན་ནའང་།གོས་འཆར་འཁུར་མཁན་དང་རྒྱབ་སོར་བེད་མཁན་ལ་ངས་ང་རང་གྱི་ཚོར་སང་བག་ལ་ཉལ་བའྱི་ཐོག་ནས་ག་རེ་ཞུ་འདོད་བྱུང་ཟེར་ན་ཀུན་སོང་གཉྱིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཁུར་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།གཅྱིག་དེ་སྱི་འཐུས་ཀྱིས་སྱིར་བཏང་གོས་ཆོད་འདྱི་ལ་གོང་དུ་ཞུས་ཚར་འདུག་གཱངས་རྟགས་ཚང་མ་བརྒྱབ་བཞག་ཡོད།ཡྱིག་ཆའྱི་སྐོར་དེ་ཚང་མ་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞྱིགཡྱིན་ནའང་ངར་ཚོར་སང་གཉྱིས་བྱུང་ཞེས་འཁུར་དགོས་པའྱི་དགོས་སྟངས་དེ།གཅྱིག་དེ་གོས་ཆོད་ནང་ལ་གསལ་བ་ནང་བཞྱིན་གྱིས་སྱི་འཐུས་ཚོགས་གཙོ་ཚོགས་གཞོན་གཉྱིས་ཕུད་པས་ལབ་པ་རེད།ཡྱིན་ནའང་།དེའྱི་ནང་སྱི་འཐུས་རན་པ་དེ་ཚོ་རེད།ག་རེ་ཡྱིན་ནའང་མྱི་འགོ་བར་བསྡད་བསྡད་པ་རེད།ཧ་ལམ་སྐབས་བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་ལ་འགོ་མ་མོང་མཁན་ཡོད་ཀྱི་རེད།དེ་ཚོ་ལ་བལྟས་ནས་དེ་ནྱི་གང་ལྟར་སྱིག་གཞྱིར་གསལ་ན་མ་གསལ་ཡང་ཕེབས་མཁན་མྱི་འདུགཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མྱི་འདུག་ཅེས་པའྱི་རྒྱུ་མཚན་གཅྱིག་ངས་འདྱི་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུགརྒྱུ་མཚན་གཉྱིས་ནས་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་འགོ་མཁན་ཧུར་ཐག་འབད་ཐག་འགོ་ཡྱི་ཡོད་པ་རེད་དེ།ས་གནས་མྱི་
མང་གྱིས་བོད་མྱི་ས་ཡ་དྲུག་གྱི་སྐུ་ཚབ་ཡྱིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད།དེ་ཚོ་ལ་གུས་ཞབས་བེད་སྟངས་གང་འད་འདུགདྱི་བ་འདྱི་སྟངས་གང་འད་འདུགགསལ་བཤད་བེད་སའྱི་གོ་སྐབས་མ་རགཁོ་ཡྱི་ཡར་ལ་ཚིག་སྡུག་རེས་ཉེས་ཚད་ལབ།མར་ལན་སྤྲོད་དུས་སྤྲོད་རོགས་མྱི་བཅུག་པར་ལངས་ཏེ་འགོ་པའྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས།གང་ལྟར་དེ་འད་ཡྱི་གནས་སྟངས་གཙོ་བོ་སོ་ནས་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་མ་མཐོང་ནས་རེད་བསམ་གྱི་འདུགདེ་ཚོ་རེ་རེ་བཞྱིན་ཞུ་བ་ཡྱིན་ན་ཐོག་མ་ཉྱིད་ནས་ང་ཚོས་གེང་སོང་དང་རླུང་འཚུབ་དེ་ག་ནས་བརྒྱབ་པ་རེད་ཞུས་ན།ཀ་ལྱིམ་པོང་(Kalimpong)ནས་རླུང་འཚུབ་འགོ་བརྒྱབ་ནས་བཟུང་།དེ་ནས་ཨ་རྱིའྱི་དོན་གཅོད་ནང་ལ་འཛུལ་ཡོང་ནས་ངོ་རོལ་བཟོས།དེ་བཞྱིན་ཨ་རྱི་ལ་༸གོང་ས་མཆོག་གྱི་སྐུའྱི་འཁྲུངས་སྐར་སྐབས་ལ་ངོ་རོལ་བཟོས།དེ་བཞྱིན་ཀོ་ལྱི་གྷལ།སེལ་ཀོབ།ལ་དྭགས།རྱི་མ་སྤུར།ཧྤ་རན་སྱི།ཨོ་སྱི་ཊོ་ལྱི་ཡ།རོ་རེ་གྱིང་།དེ་ཚོ་ཚང་མ་ལ་འུར་བརྒྱབ་ནས་འགོ་སྡོད་མཁན་ཞྱིག་འདུག་གཱདེ་ཚོ་ཚང་མའྱི་ཁ་ཕོགས་བསྡོམས་ཤྱིག་རྒྱོབས་དང་།སུའྱི་རྒྱབ་སོར་རེད་འདུགདཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་ལྡན་སྱིད་སོང་གྱི་རྒྱབ་སོར་རྐྱང་རྐྱང་རེད་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།བས་ཙང་དེ་འད་ཡྱི་རྱིས་གཏོང་དུས་དེ་ཚོར་སྱིར་བཏང་དྱི་བ་གཏོང་ཆོག་གྱི་རེད།ཡྱིན་ནའང་།ང་ཚོ་བོད་མྱི་ས་ཡ་དྲུག་གྱི་སྐུ་ཚབ་ཡྱིན་ཟེར།མྱི་མང་གྱི་བདེ་སྡུག་ཞུ་ས་རེད།མྱི་མང་ལ་བལྟ་རྒྱུས་ལོད་ཀྱིས་དགོས་ངེས་ཅན་རེད།ཡྱིན་ནའང་།མྱི་མང་ཚོས་ཡར་ཞུ་ཡོང་དུས་སྱི་འཐུས་རྣམ་པས་ཀང་གསན།སྱི་འཐུས་རྣམ་པས་མར་གསལ་བཤད་

9

བེད་པ་ལ་ཉན་དགོས་རེད་མ་གཏོགས་ཡར་ལབ་དགོས་རྒྱུ་དེ་ལབ།དཔེར་ན་ལ་དྭགས་ལ་སྱི་འཐུས་ཤྱིག་ལ་མར་ནས་ཡར་ཤོར་སེབས་ཀྱི་འདུག་གཱདཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདེ་མྱི་དེ་ཨ་མདོ་ཅྱིག་རེད་ལབ་ཀྱི་འདུག་གཱམར་ནས་ཤོར་ནས་རྦད་དེ་སྡྱིངས་ཆ་སང་ལ་ཧ་ལམ་མྱིན་ན་སྱི་འཐུས་རོགས་འགོ་བེད་སོང་པཱ།དེ་འད་ཡྱི་གནས་བབས་མང་པོ་ལ་གཟྱིགས་ནས་ཁོང་རྣམ་པས་འཁུར་ཡོད་རེད་བསམ་གྱི་འདུགཡྱིན་ནའང་།ངས་དེ་ལ་དགག་བ་གང་ཡང་མེད་པ་ཞུས་ཚར་ཡྱིན།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།ཏོག་ཙམ་བཞུགས་གནང་རོགས་གནང་།༽གང་ལྟར་ཡང་དེ་ཚོ་ནྱི།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་སྱིད་སོང་མཆོགལས་རྱིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

དཔལ་ལྡན་སྱིད་སོང་སེན་པ་ཚེ་རྱིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགགོས་ཚོགས་འདྱིའྱི་ནང་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་བབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཐེངས་མ་མང་པོ་ཞུས་པ་ཡྱིན།ད་ལྟ་འདྱི་ལ་སུའྱི་རྒྱབ་སོར་བེད་མཁན་ཡྱིན་མྱིན་དང་མྱི་གཅྱིག་གྱི་མྱིང་འབོད་ནས་ཆོལ་ཁ་ཡྱི་མྱིང་འབོད་རྒྱུ་དང་།དེ་ཚོ་གས་ཀ་དེ་ང་ཚོའྱི་སྱི་ཚོགས་རུབ་རུབ་བཟོ་རྒྱུ་ལ་ཕན་གྱི་ཡོད་རེད་དམ།ད་དུང་སྱི་ཚོགས་ཁ་འཐོར་གཏང་རྒྱུའྱི་རྨང་གཞྱི་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད་པས།དེ་ཚོ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རྒྱུ།དེ་ཡང་གོས་ཚོགས་ར་བའྱི་ནང་ལ་གསུང་གྱི་ཡོད་པ་རེད།དེ་བཀུར་འོས་སྱི་འཐུས་ངོས་ནས་ཐུགས་སང་གནང་རོགས་གནང་།དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གྱིས་ཀང་སྟངས་འཛིན་ཞྱིག་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
བཀུར་འོས་སྱི་འཐུས་རྣམ་པ་ལ་ད་གྱིན་གོང་དུ་སྐར་མ་༣རེ་ཕུལ་བའྱི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡྱིན།གནད་དོན་གཅྱིག་རེད།གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གསལ་པོ་ཡོད་པ་རེད།དེ་བཤད་བསྡད་ཀྱི་འདུགར་བའྱི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གྱི་ཐོག་ལ་འགེལ་བཤད་བརྒྱབ་མཁན་དང་གོས་ཆོད་འཁུར་མཁན་དང་རྒྱབ་སོར་བེད་མཁན་གྱི་ཡོང་གྱི་རེད།དེ་ཡྱིན་དུས་གནད་དོན་ཕར་མ་འཕྲོས་རོགས་གནང་།དེས་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མྱི་འདུགདཔལ་ལྡན་སྱིད་སོང་མཆོག་གྱིས་གསུངས་པ་ནང་བཞྱིན་གང་ཡྱིན་པ་དེ་མར་འགོ་ཐུབ་ན་ཡག་གྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུགཚང་མ་ཚུར་སྤུངས་བསྡད་ན་དེ་ཡྱི་ང་ཚོ་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བསྡད་ཀྱི་འདུག་གཱདེ་ཚང་མས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཀྱི་འདུགསི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿབྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས།འཕྲོས་དེ་གསུང་གནང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿབྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསྱིད་སོང་ང་གཉྱིས་མྱི་མང་ལ་སོབ་གསོ་སྤྲད་ན་ང་ངན་གྱི་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།མྱི་མང་ག་པར་འགོ་ནའང་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གྱི་སོ་ནས་འགོ་ཡྱི་ཡོད།དཔལ་ལྡན་སྱིད་སོང་མཆོག་ག་པར་ཕེབས་ནའང་།དཱ་ཉེ་ཆར་

10

རང་གྱི་བཀའ་མོལ་དེ་ཚོར་གཟྱིགས་དང་།སྱི་སྙོམས་དང་བདེན་འདུག་གམ།ད་ལྟ་ངས་ཚིག་སོས་པ་དེ་ངས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཞུ་ཡྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།གནད་དོན་ཐོག་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།༽གཡས་གཡོན་ར་བ་ཉྱིད་ནས་ཞུ་ཡྱི་མེད་དཱ།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། གནད་དོན་ཐོག་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།༽གནད་དོན་དེ་ག་རང་ཡྱིན།དེ་གོས་ཆོད་འཁུར་མཁན་དང་རྒྱབ་སོར་གནང་མཁན་གྱི་དགོས་པ་དེ་འདའྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་མྱིན་འགོ་ཞེས་ཚོད་དཔག་བརྒྱབ་ཡྱིན།རྒྱུ་མཚན་གཉྱིས་ལྟ་བུ་གཅྱིག་དེ།སྱི་འཐུས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུས་ཐོག་ལ་མ་ཕེབས་པའྱི་གནད་དོན་གཅྱིགགཉྱིས་ནས་ད་ལྟའྱི་གནས་སྟངས་དེ་ཚོ་རེད།དེ་ངས་ཞུ་ཡྱི་ཡོད།དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་ཞུ་ཡྱི་ཡོད། སོ་གང་ཡང་བཏགས་མ་མོང་།དམངས་ག་པར་འགོ་ན་སྱིད་སོང་ལ་རྒྱབ་སོར་བེད་དགོས་རྒྱུ།དམངས་ལ་རྒྱབ་སོར་བེད་དགོས་རྒྱུ།ཐུགས་སང་བེད་དགོས་རྒྱུ་ཞུ་ཡྱི་ཡོད་མ་གཏོགས་ད་ལྟ་ནང་བཞྱིན་གྱི་འདྱི་ན་འད་ཆགས་པ།དང་བདེན་སྱི་སྙོམས་ལབ་བསྡད།དང་པོ་བཤད་ན་དམངས་ལ་བཀའ་སོབ་བསྩལ་རྒྱུ་དེ་སྱི་ཚོགས་བརབ་གསྱིག་དཀྲུག་རྒྱུ་རྐྱང་རྐྱང་གནང་འདུག་གཱ༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽ཨ་རྱིའྱི་ཁ་ནེག་ཊེ་ཁ་ཊེ་(Connecticut) ལ་གང་འད་ཆགས་སོང་།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽ སེལ་ཇམ་(Belgium)ལ་གང་འད་ཆགས་སོང་།ཀོ་ལྱི་གྷལ་ལོ་ལྔ་བཅུ་འཁོར་བའྱི་སྐབས་བཀའ་སོབ་གང་འད་གསུངས་འདུགདེ་ཚོ་སྱི་སྙོམས་དང་བདེན་རེད་དམ།དང་པོ་བཤད་ན།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽ང་ལ་འདྱི་ནང་ཚིག་འགའ་ཤས་བཤད་ནས་འདྱི་དང་བདེན་བེད་དགོས་རེད།གཅྱིག་བཤད།ངས་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདྱིའྱི་ནང་མ་གཏོགས་ཕྱི་ལོགས་སེར་ལ་བཤད་མ་མོང་དཱ།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།བཞུགས་རོགས་གནང་།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདངོས་གནས་ཡྱིན།འདྱི་སྱིད་སོང་གྱིས་དང་པོ་བེད་ཀྱི་མྱི་འདུག༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་ལབ་པ་ཡྱིན།བཞུགས་རོགས་གནང་།༽ངས་འདྱིར་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་ཡྱི་ཡོད།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།ལགས་སོ།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།བཞུགས་རོགས་གནང་།༽

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
བཀུར་འོས་སྱི་འཐུས་རྣམ་པ་དགོངས་པ་ཏོག་ཙམ་བཞེས་རོགས་གནང་།གཡས་གཡོན་གཉྱིས་ཀ་ལ་ཆུ་ཚོད་ཡོད་རེད།དཀྱིལ་ལའང་ཡོད་རེད།སོ་སོ་ཡར་ལངས་བ་དང་རྟག་པར་དེ་འད་ཞུ་མ་དགོས་པར་དུས་ཚོད་དེའྱི་ནང་ལ་ཚར་བ་གནང་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་པཱ།དེར་བརྟེན་ངེས་པར་དུ་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་།ད་ལྟ་སྱི་འཐུས་༢༤ཡོད།དེའྱི་རེས་ལ་གོ་སྐབས་འབུལ་གྱི་མྱིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།ད་ལྟ་༧ཚར་ཡོད།ད་དུང་དེ་ག་རང་ལྷག་བསྡད་ཡོད།སྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་བོ་བཟང་ཕན་བདེ་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་བོ་བཟང་ཕན་བདེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདེ་རིང་ཕོགས་སོད་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདི་ལ་དགག་པ་ཞུ་ཡི་ཡོད།དགག་པ་ཞུས་པའི་གནད་དོན་དེའང་གང་ཟག་ལ་དི་བ་གཅིག་ཀང་ཆགས་ཡོང་གི་འདུགགང་ལགས་ཞུས་ན།ཁ་སང་ཐོག་མར་གེང་པའི་སྐབས་

11

སུ་སི་འཐུས་ཁག་དྲུག་ཙམ་ཞིག་ས་གནས་སུ་འགོ་བའི་སྐབས་གནས་སྟངས་དེ་ལ་འཁུར་བ་ཡིན་ཟེར་བའི་བཀའ་མོལ་ཞིག་གསུངས་སོང་།སོ་སོ་རང་ཉིད་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་མང་ཚོགས་ནང་དེ་འད་ཡོང་གི་རེད་དན་གི་འདུགགང་ལགས་ཞུས་ན།ང་ཚོ་ཆོས་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་བཀིས་གནག་གནག་མ་ལྟ་ལྷན་སེས་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་རེད།བཀ་ཤྱིས་མཉམ་དུ་བཀ་ཤྱིས་མི་ཤིས་པ་གཅིགཆོས་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ནས་ཚིག་གཅིག་བེད་སོད་གཏོང་དུས་བསྟན་པ་དར་སར་བདུད་དར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་རེད།དེ་
ཡོང་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེས་གནས་སྟངས་ཁྱད་པར་ཞེ་དག་བཟོ་ཡྱི་མ་རེད་དན་གི་འདུགཡིན་ནའང་།རྱིམ་པས་རྱིམ་པས་འདྱི་ང་ཚོ་མགོ་ལ་སྡོད་མཁན་ཚོ་ཡི་ཁྱབ་ཁོངས་གང་གི་སྡེ་ཚན་ཡིན་ནའང་ལམ་སྟོན་བྱེད་པ་དང་མ་འོངས་པར།ངས་ཁ་སང་ནས་ཞུས་ཡོད།མེ་ཆུང་སར་གསོད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་རི་ཡི་མི་འདུགམཐོང་གི་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཡྱིན།སོ་སོ་རང་ཉིད་ས་གནས་ཁག་ཏུ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་དགོས་མཁོ་ག་རེ་མཐོང་གི་འདུག་ཞུས་ན།ར་བའི་འཛིན་སོང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད་དེ།སྐབས་རེ་ལྷོད་ཡངས་ཤོར་བ།སྐབས་རེ་དན་པ་བརེད་པ་དེ་འདའི་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་ས་གནས་ཁག་ནས་ཡར་སེབས་ཡོང་དུས་ལྷན་ཁང་འབྲེལ་ཆགས་སོ་སོ་ལ་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཕར་གཏོང་གི་ཡོད་རེད།ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་ལྷོད་ཡངས་ཤོར་བ་དེ་ཡར་བསར་གསོ་དང་།དན་པ་བརེད་པ་དེ་དན་གསོ་གཏང་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དེ་ང་ལ་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་ཡོད།

དེ་མ་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་གནད་དོན་ཞུས་པ་ཡིན་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཡིན།དཔེར་ན།ལོ་ས་མ་
ཕག་སེལ་སི་འཐུས་བསྟན་འཛིན་འཇིགས་བྲལ་ང་གཉིས་ད་ལྟ་སིམ་ལ་ཕོགས་ལ་ཕྱིན་པ་རེད།སྐབས་དེ་དུས་ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་དཀའ་ངལ་བདེ་སྡུག་གང་ཞུས་པ་དེ།དེ་རིང་གཟིགས་པ་ཡིན་ན་ཆ་ཚང་བཀའ་འཁོལ་ལ་ཐོན་བསྡད་འདུག དཔེར་ན།ང་གཉིས་སིམ་ལར་འགོ་དུས་དང་པོ་བཤད་ན་ཇོ་ནང་རྟག་བརྟན་གིང་དགོན་པ་ལ་དཀའ་ངལ་འདུགསྐབས་དེ་དུས་ཀང་ཞུ་དུས་ད་ལོ་རིས་འགོ་ལ་འགོ་ཐུབ་མ་སོང་།ཕི་ཟླ་༢བརྒལ་སོང་།རེས་མ་འཁུར་གི་ཡིན་ཟེར་ནས་དེ་རིང་ཆོས་རིག་གི་བཀའ་འཁོལ་ནང་ཡོད་རེད།སེ་ལ་ཀུལ་འགོ་དུས་སོབ་ཕྲུག་ཉིས་བརྒྱ་ཡན་མན་ཙམ་ལ་ལུས་རལ་རེད་ས་མི་འདུག་ཟེར་ནས་བདེ་སྡུག་ཞུས་པ་ནང་བཞིན།ཚུར་ཡོང་ནས་ཆེད་མངགས་སུ་འཕོད་བསྟེན་དྲུང་ཆེ་དང་ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་གཉིས་ཀ་ལ་བཅར་བ་ཡིན།ད་ལྟ་བཀའ་འཁོལ་ཐོབ་ཟིན་པའི་གནས་སྟངས་འདི་རེད།དེ་བཞིན་ས་པ་བདེ་དོན་ལ་རེད།ཁམས་ཀཿཐོག་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་དཀའ་ངལ་གང་བྱུང་བ་དེ་ང་ཚོ་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོས་འགན་འཁུར་སྟངས་ཡིན་ནའང་།མ་གྱིར་འགོ་ནས་ཡར་ལྷན་ཁང་དུ་ཡི་གེ་བཏང་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སོ་སོ་རང་ཉིད་འགན་འཁུར་སྟངས་དེ་ཕག་སེལ་མཉམ་དུ་ཤེས་རིག་ལ་འབྲེལ་ཆགས་ཡོད་ན་ཤེས་རིག་ལ་བཅར།འཕོད་བསྟེན་ལ་འབྲེལ་ཆགས་ཡོད་ན་འཕོད་བསྟེན་ལ་བཅར།ནང་སིད་ལ་འབྲེལ་ཆགས་ཡོད་ན་ནང་སིད་ལ་བཅར་ནས་བཀའ་མོལ་ཞུས་པའི་སྐབས་ལ་ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་ཡིན་ནའང་།སིར་བཏང་སྟབས་བདེ་པོ་ཞིག་ཡོད་མ་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།རིམ་པས་ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་ང་ཚོའི་བཀའ་མོལ་དེ་བསམ་བོའི་འཆར་གཞི་ལ་བཞག་ནས་ད་ལྟའི་ཆར་སོ་སོ་རང་ཉིད་ས་གནས་གང་དུ་བཅར་བ་དེ་ལག་བསྟར་འགོ་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད།དེ་བྱེད་དུས་ངས་ཚུར་བསྡོམས་ཚིག་འདི་ང་ཚོ་ས་གནས་ཁག་ཏུ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་བརྒྱུད་རིམ་གཅིགས་གནས་མི་མང་ཁ་ཤས་ཀིས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལ་ཞུས།ས་གནས་འགོ་འཛིན་གིས་ལྷོད་ཡངས་ཤོར་བ་དེ་འད་འདུགདེ་ང་ཚོས་ཚགས་ཚུད་པོ་བཟོ་ཐུབ་ཀི་འདུགས་གནས་འགོ་འཛིན་རྣམ་པ་ཚོས་ནང་སིད།འཕོད་བསྟེན།ཤེས་རིག་ལ་ཡི་གེ་ཕུལ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་འགོ་སོང་།བཞི་འགོ་སོང་།བཀའ་ལན་སེབས་མ་སོང་ཟེར་དུས་ང་ཚོ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་གནས་ནས་ཡར་འཁོར་བའི་

12

སྐབས་སུ་ས་གནས་ནས་སྙན་ཞུ་དེ་འད་བརྒྱབ་འདུགས་གནས་འགོ་འཛིན་རྣམ་པ་ཚོའང་ཐུགས་ཁག་ཡོད་མ་རེད།བྱ་སྤུ་གནོན་འོག་ལ་སྡོད་དུས་གོང་རིམ་ལ་ཐེངས་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ཞུས།དེ་ནས་བཀའ་ལན་མ་ཡོང་དུས་སྒུག་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཡི་དབང་ཚད་ཟེར་ནའང་མི་འདུགམི་མང་གི་ཐད་ཀར་སྐུ་ཚབ་ཟེར་ནའང་མི་འདུགཡར་ཡོང་ནས་ལྷན་ཁང་སོ་སོར་བཅར་ནས་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ་ཧ་ཅང་གིས་ཕན་ཐོགས་འདུགདེ་བེད་དུས་ང་འད་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་འདི་དགོས་མཁོ་ཆེན་པོ་འདུགམང་ཚོགས་ནང་དུ་ལྷག་པར་དུ་ཉམས་ཆུང་དེ་འདའི་དཀའ་ངལ་སེལ་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་འདུགའགོ་དགོས་ཀི་འདུགདེ་མ་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་གནས་སྟངས་དེ་ད་ལྟའི་སི་ཚོགས་གཅིག་རེད།ང་ཚོའི་ཆོས་ཕོགས་ནས་བྱས་ན་ཁོར་ཡུག་ནས་རེད།ཡོན་ཏན་མ་རུང་བ་རེད།གནས་སྟངས་དེ་འད་བཟའ་ཚང་གཅིགནང་མི་གཅིག་ནང་ཡོང་བསྡད་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོ་ལ་ཡོང་བསྡད་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས།ལྷ་སྐུ་སིག་པ་ནང་བཞྱིན་ག་དུས་ཡྱིན་ནའང་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་སོབ་དཔོན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལགས།

སི་འཐུས་སོབ་དཔོན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསི་འཐུས་སེར་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཐོག་ལ་བསམ་ཚུལ་ཞུ་རྒྱུར་ད་ལྟ་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་ས་ཁུལ་ཆ་བགོས་བྱེད་ནས་ཕེབས་རྒྱུ་སྐོར་དེ་རེད་འདུགད་ལྟ་བགོ་གེང་གི་ལས་རིམ་ཉན་པའི་སྐབས་སུ་གོས་ཆོད་འདི་ཕིར་འཐེན་བྱས་པ་ཡིན་ན།ཉི་མ་དེའྱི་ཉྱིན་མོ་ལ་བཟུང་སྟེ།སི་འཐུས་དེ་ཚོ་ཚང་མར་རྦད་དེ་ཅྱི་གང་འབེལ་བ་བེད་ས་མེད་པ་བྲག་ཕུག་གི་ནང་དུ་འཛུལ་བ་འད་པོ་བསམ་བསྡད་མཁན་དེ་འད་ཡང་མ་རེད།དེ་རིང་ཁ་སང་བརྡ་འཕིན་གི་དུས་རབས་ཡིན་དུས་སི་འཐུས་༤༥ཡྱིས་འབྲེལ་བ་བྱེད་སའི་ཁ་བྱང་ཚང་མ་ཡོངས་བསགས་བྱས་ནས་སོ་ཕེས་ནས་འཇོག་བཞག་ཡོད་དུས་དེ་འདའྱི་མི་མང་དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཆད་འགོ་བའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་མ་རེད།
དེ་ནས་སིར་བཏང་ནས་ད་ལྟ་ཉེ་བའི་ཆ་ལ་ཟེར་ནའང་མྱི་འདུགས་གནས་འགའ་ཤས་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་བྱུང་བའི་
རྒྱུ་མཚན་གི་ཐོག་ནས་ངས་འགོ་དགོས་མ་རེད་ཀང་ཞུ་ཡི་མེད།དེར་སིར་བཏང་འགོ་བ་ཡྱིན་ནའང་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་བོ་བཏང་བ་ཡྱིན་ན་ཏན་ཏན་དེ་འད་འདུགདེ་ནས་སོ་སོ་ཡྱིན་ནའང་དེ་འད་འགོ་མོང་།ཡྱིན་ནའང་།བར་ལམ་ནས་ག་རེ་བེད་ཀྱི་འདུག་ཞུས་ན།གོས་བསྡུར་བས་ཏེ་མྱི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ལོག་གཡོ་ངན་ཇུས་བཤམས་ནས་སྱི་འཐུས་དེ་དང་འདྱི་སེབས་ཡོང་གྱི་རེད།ཁེད་རང་ཚོས་ངོ་རོལ་བེད་དགོས་རེད་དཱ།ང་ཚོས་ས་གནས་འདྱིར་གོ་སྱིག་བེད་བཞག་ཡོད།ས་གནས་གཞན་པ་ལ་ཡང་དེ་འད་ཡོང་གྱི་ཡོད་པ་རེད།ཁེད་རང་ཚོས་གོ་སྱིག་བེད་ཤོགདེར་ངོ་རོལ་བེད་དགོས་རེད།བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ངོ་རོལ་བེད་དགོས་རེད་ཅེས་བཤད་མཁན་ཡང་འདུགདེར་བརྟེན་དེར་ང་ཚོས་ཞེད་སང་འད་སྐུལ།དེ་ནས་ཞེ་དག་སྐྲག་འགོ་བ་དེ་འདའྱི་གནད་དོན་གང་ཡང་མ་རེད་དེ།ས་གནས་ཤྱིག་གྱི་ནང་ང་ཚོ་མར་ཞྱིག་འགོམ་གྱིར་འགོ་དུས་མྱི་མང་དེ་ཚོ་བརབ་གསྱིག་འགོདེ་ནས་མྱི་མང་ཁ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཁ་ཤས་ཤྱིག་གྱིས་འགོ་ཁྱིད་འགོ་དུས་མྱི་མང་ཉམས་ཆུང་དེ་ཚོ་མ་འགོ་རང་འགོ་ཁེལ་གྱི་འདུགདེར་བརྟེན་མྱི་མང་ལ་བརབ་གསྱིག་འགོ་རྒྱུ་དང་ས་གནས་ཤྱིག་ལ་བསྡད་ནས་མྱི་མང་ནང་ཁུལ་མཐུན་དང་མ་མཐུན་ཆགས་པ་ཡྱིན་ན།ཕན་འད་པོ་ག་ཚོད་ཐོགས་ས་རེད་བསམ་པ་སྐབས་རེར་སོ་སོར་དེ་འད་ཚོར་གྱི་འདུག ཡང་ངོ་

13

རྒོལ་བྱེད་ཡོང་གི་རེད་ལབ་ནས་སྐྲགངོ་རྒོལ་བྱེད་ཡོང་གི་རེད་བསམས་ནས་ཞེད་སྣང་བྱས་ཏེ་ཕིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དེ་འད་གང་ཡང་མེད་དེ།ཡིན་ནའང་།ས་གནས་སུ་ཕྱིན་པ་དེས་ཕན་ཐོགས་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མ་བྱུང་ནའང་།མྱི་མང་ལ་བརྡབ་གསིག་ལྟ་བུ་སྤྲོད་བསྡད་པ་ཡིན་ན།དེ་ཡང་ཏག་ཏག་ཅིག་བསྡད་ས་མ་རེད་བསམ་པ་འད་པོ་ཚོར་བསྡད་ཀི་འདུགདེ་ནས་ང་ཚོར་འགོ་ལུགས་འགོ་སྟངས་ཞུ་ལུགས་ཞུ་སྟངས་དེ།མང་ཚོགས་ནང་སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་ག་རེ་ཡོད་པ་
དེ་ཞུ་དགོས་ཀི་རེད།བཤད་དགོས་ཀི་རེད།ཡིན་ནའང་།བཤད་ལུགས་བཤད་སྟངས་འགོ་ལུགས་འགོ་སྟངས་ང་ཚོ་ཚུལ་དང་ལྡན་པ།ཚད་དང་ལྡན་པ་དགོས་པ་དེ་འགོ་མཁན་ཡིན་ནའང་རེད།ཉན་མཁན་ཡིན་ནའང་རེད།གཉིས་ཀ་ལ་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས།དེ་ངེས་པར་དུ་ང་ཚོའྱི་དེ་ཉན་དགོས་ཀྱི་ཡོད།དེ་ནས་ས་གནས་འགའ་ཤས་ལ་འགོ་དུས་ས་གནས་མི་མང་ཁ་ཤས་ཀིས་དཱ་ཁྱེད་ཚོས་མར་སོབ་གསོ་དང་དེ་ཚོ་བཤད་རྒྱུ་དེ་ཡོང་ས་མ་རེད།ང་ཚོས་ཁྱེད་ཚོ་ལ་ཡར་བཤད་ནས་ཁྱེད་ཚོ་ཡར་སོབ་དགོས་ས་རེད་མ་གཏོགས།ཁྱེད་ཚོ་ཡོང་ས་མ་རེད་བཤད་ཀི་འདུགཁྱེད་རང་ཚོ་དགོས་མི་འདུག་ཅེས་དེ་འད་ཡང་བཤད་ཀི་འདུགདེར་བརྟེན་ང་ཚོ་སི་འཐུས་ཚང་མ་མཁས་པ་ཡིན་ཡར་བསབ་མ་ཡོང་ལབ་ཀི་མེད་དཱ།ཡིན་ནའང་།སིར་བཏང་གོ་རིམ་འགོ་སྟངས་དེ་འད་ཡང་བཤད་མཁན་འདུགགོ་སྐབས་མེད་པའི་བཟོ་འད་བའྱི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་བྱེད་ཀི་འདུགབྱས་ཙང་དེ་ཚོ་ཚང་མར་བསམ་བོ་གཏོང་དུས་ང་རང་ཚོའི་དགོས་མཁོ་དང་ཕན་ཐོགས་ཚང་མར་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིགངས་གོས་ཆོད་འདི་དེ་རེད།འདྱི་མ་རེད་ཞུ་ཡི་མེད་དེ།ཕོགས་ཡོངས་ནས་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་འདུགང་ཚོ་འགོ་དུས་མི་མང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དེ་ལབ་ཀི་འདུག དགའ་པོ་སིད་པོ་ཞེ་དགས་ཀིས་འགོ་ས་བསྡད་ས་མེད་དགས་ནས་དེ་ལ་འཆམ་འཆམ་ཡོང་བའི་བཟོ་ལྟ་འད་པོ་ཚོར་མཁན་དང་འགེལ་བཤད་རྒྱག་མཁན་འདུགདེ་ར་བ་ཉིད་

ནས་མ་རེད།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽ ང་ཚོ་ཉི་མ་མང་པོ།ཆུ་ཚོད་མང་པོ་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་འགོ་དགོས་པ་དེ་དཀའ་ལས་ཆེན་པོ་ཞེ་དགས་ཤྱིག་རེད་འདུགཡིན་ནའང་།ས་གནས་མི་མང་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་ཡིན་ན་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པ་དེ་གང་ཡང་མི་འདུག་སྟེ།མི་མང་གིས་འགེལ་བཤད་ལོག་པ་

རྒྱག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའྱི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བསྡད་པ་ཡིན་ན་ ༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽རང་གཞན་ང་ཚོ་ཚང་མ་ལ་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་ཞིག་རེད།འདྱི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་རྡོ་རེ་ཚེ་བརྟན་ལགས།

སི་འཐུས་རྡོ་རེ་ཚེ་བརྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསི་འཐུས་སེར་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གི་བགོ་གེང་ལ་མཉམ་ཞུགས་ལེན་པའྱི་ཐོག་ནས་དང་པོ་དེ་ལ་གོས་འཆར་འདི་ལ་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཕལ་ཆེར་གོས་འཆར་འདི་འགོ་ད་འགོ་ཡྱི་མ་རེད་དེ།ཡྱིན་ནའང་།བགོ་གེང་གི་གོ་སྐབས་ལེན་པའི་ཐོག་ནས་ཞུ་དོན་གཙོ་བོ་འདི།དེ་བཞིན་དེ་རིང་གོས་འཆར་འདི་སེབས་རྒྱུའི་རྒྱབ་ལོངས་དེའང་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་རྟོགས་ཐུབ་ཀི་རེད།ཉེ་ལམ་ང་རང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕད་ནས་མི་མང་གི་རྣམ་འགྱུར་དང་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།ང་ཡང་ཉེ་ཆར་ས་གནས་ས་བགོས་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་དྱི་བ་འདྱི་མཁན་ཡོང་གི་འདུགཡིན་ནའང་།ང་ཚོས་གང་ཡོང་བ་དེ་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་ཡོད་པའི་སྱི་

14

འཐུས་༤༥།དེ་བཞྱིན་འཛིན་སོང་བཀའ་ཤག་ཚང་མ་ལ་རག་ལས་ཀི་འདུགལག་པ་གཅིག་གི་ཟློག་པ་རྒྱག་རྒྱུ་མེད་པ་ནང་བཞིན་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞྱིག་འོག་ལ་ཁོར་ཡུག་དེ་ཡོང་གི་ཡོད་དུས་དེ་ཡང་གང་ཟག་གཅིག་དང་ཁ་ཤས་ཤིག་ལ་ཁག་དཀི་ས་ཡོད་མ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་།ཡིན་ནའང་།ང་རང་ཚོ་ས་བགོས་ཕེབས་དགོས་པ་དེ་ཕོགས་གཅིག་ནས་ང་ཚོ་སི་འཐུས་འདི་ང་རང་ཚོ་བོད་ནང་གི་ས་ཁུལ་གཞི་བཞག་ནས་བཟོས་ཡོད་དུས་ཆོལ་ཁ་དང་ཆོས་བརྒྱུད་ཀིས་བཟོས་ཡོད་དུས།དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ་ས་གནས་མི་མང་འགེམ་བསྡད་ཡོད་དུས་ས་བགོས་གཞིར་བཟུང་འཐུས་མི་གསར་བ་སེབས་ཀི་ཡོད་ནའང་རེད།འཐུས་མི་ཕག་ལས་གནང་གི་ཡོད་ནའང་རེད།ས་གནས་རང་དུ་འགོ་སྟེ་གནས་སྟངས་ཤེས་དགོས་རྒྱུ།ལོ་གཉིས་དང་ཕེད་ཀའི་རིང་ལ་སོ་སོའི་ས་གནས་ཡིན་པ་ནང་བཞིན་དེའྱི་ས་གནས་ཀི་དཀའ་ངལ་རེད།གནས་སྟངས་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།གོང་དུ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཤྱིག་གྱིས་གསུངས་གནང་སོང་།དེ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད།དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་བཞིན་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགམི་མང་གྱི་ངོས་ནས་ཡིན་ནའང་དི་བ་གནང་ཆོག་གི་རེད།དགག་པ་རྒྱག་
ཆོག་གི་རེད།ཡིན་ནའང་།དོ་བདག་སུ་ཕེབས་ཀི་ཡོད་ནའང་དེ་མི་མང་གི་འཐུས་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་ངོས་འཛིན་གིས་གུས་བརི་ཞུ་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུགདཔལ་ལྡན་སིད་སོང་མཆོག་ཡིན་ནའང་རེད།གོས་ཚོགས་ཀི་འཐུས་མི་ཡིན་ནའང་རེད།གལ་སྱིད་དེ་འདས་གནང་མ་ཐུབ་ན་མ་འོངས་པར་དངོས་གནས་ང་ཚོའྱི་མང་གཙོའི་སིག་འཛུགས་ལ་དཀའ་ངལ་དང་མང་གཙོའི་གཞི་རྟེན་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཡོང་སིད་པ་རེད།དེ་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགངས་ད་རེས་འདིར་ཞུ་ཆོག་པ་ཞྱིགད་ལྟ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཤྱིག་གྱིས་མི་མང་གི་རྣམ་འགྱུར་ལ་དཔེ་མཚོན་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་དེ་ས་གནས་སྟངས་ཤྱིག་གསུངས་སོང་།སྔོན་མ་ཨ་རི་དོན་ཁང་ནང་དུ་སྐད་འབོད་བྱུང་བ་རེད།དེ་དུས་དཔལ་ལྡན་སིད་སོང་མཆོག་སིད་སོང་མ་རེད་དེ།དེའི་སྐབས་སུ་སྐད་འབོད་དེ་ང་ལ་བརྒྱབ་ཡོད་མ་རེད།ངས་ག་རེ་བྱས་ནས་ལབ་དགོས་ཀི་རེད་གསུངས་སོང་བཱ།ཕག་ལས་གནང་མཁན་རྒན་རབས་པ་མང་པོ་ཞྱིག་བོ་ཕམ་ཞེ་དག་གནང་སོང་།དེ་འད་མ་རེད།དེ་སོང་ཙང་གང་ལྟར་ང་རང་ཚོའི་སིག་འཛུགས་ཀི་མང་གཙོའི་ས་བརྟན་ལ་གནོད་རྒྱུ་ཡོང་གྱི་ཡོད་ན།དེ་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་པའི་ཐོག་ནས་ལས་ཀི་སྣེ་མོ་བ་ནས་འགན་ཡག་པོ་འཁྱེར་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།དེར་བརྟེན་དེའི་གནས་སྟངས་ལ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཐོག་ནས་མི་མང་གི་གནང་ཕོགས་ཡིན་ནའང་རེད།ང་རང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་བཀའ་མོལ་གནང་ཕོགས་ཡིན་ནའང་རེད།མང་གཙོའི་སིག་འཛུགས་ལ་གནོད་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡོང་གི་ཡོད་ན།དེ་འད་མ་ཡོང་བར་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོ་ཚང་མའི་འགན་རེད།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། ལགས་སོ།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽ ངས་འདྱི་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དབྲ་ར་བསོད་ནམས་ནོར་བུ་ལགས།

15

སི་འཐུས་དབྲ་ར་བསོད་ནམས་ནོར་བུ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ལྟ་སི་འཐུས་སེར་གི་གོས་ཆོད་ལ་ངས་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དམིགས་བསལ་གིས་འདིའི་ངོ་གདོང་ལ་གཟིགས་པ་ཡིན་ན།གནད་དོན་ཆ་ཚང་ཞིག་གསལ་པོ་མི་འདུགཡིན་ནའང་།གོས་འཆར་བསྣམས་གནང་མཁན་གི་ཀུན་སོང་ལ་དོགས་པ་གང་ཡང་ཞུ་ཡི་མེད།ར་བའི་ཆ་ནས་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་འདི་ཁིམས་བཟོ་ལྷན་ཁང་ཞྱིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་དུས་དེ་ང་ཚོའི་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།དེ་བཞིན་བཀའ་བོན་འདེམས་རྒྱུ་རེད།དེ་བཞིན་སོན་རིས་བཀའ་འཁོལ་གནང་རྒྱུ།དེ་ཚོ་ཚང་མ་ང་ཚོའི་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།དེ་བཞིན་འཛིན་སོང་ལ་སྟངས་འཛིན་གནང་རྒྱུ་དེའང་ང་ཚོའྱི་ལྡོག་ཏུ་མྱི་རུང་བའྱི་ཆ་རེན་ཞིག་ཡིན་དུས་ང་ཚོ་ས་གནས་ཁག་ཏུ་ཕོགས་སོད་མ་འགོ་བ་ཡིན་ན།ང་ཚོས་ས་གནས་ཁག་གི་གནས་སྟངས་དངོས་གནས་དང་གནས་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་གནས་སྟངས་ངོ་མ་དེ་ག་རེ་ཡྱིན་པ་ཧ་གོ་རྒྱུ་དེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུགད་ལྟ་གོས་ཆོད་འདི་ཕེབས་པ་དེར་ངའྱི་བསམ་པར་དཀའ་ངལ་ཏན་ཏན་ཞིག་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགརྣམ་པ་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུངས་གནང་སོང་།དཀའ་ངལ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོད་ཀི་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།དེའི་ཐབས་ཤེས་གོས་ཆོད་དེ་ར་བ་ཉྱིད་ནས་མ་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་ས་རོགས་ཚོགས་ཁག་གིས་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ང་རང་ཚོ་སི་འཐུས་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་སྟེ།ང་རང་ཚོ་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་ནུས་པ་དེ་གོང་འཕེལ་གང་འད་གནང་དགོས་རེད་ལབ་དུས་བཀའ་མོལ་ཞིག་བྱུང་སོང་།དེ་ཚོ་ནང་དུ་ང་རང་ཡིན་ནའང་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་།ང་རང་ཚོ་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོ་ས་གནས་ཁག་ཏུ་བཅར་དུས་དང་པོ་ཞུས་པ་ཡིན་ན་ལག་པ་སྟོང་པ་སྟོང་རང་རེད།འཛིན་སོང་རྣམ་པ་ཚོ་ཕེབས་དུས་དང་ང་ཚོ་ས་གནས་ཁག་ལ་བཅར་དུས་གནས་སྟངས་ཁག་ཁག་ཅིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད།དེར་བརྟེན་ངས་དེ་དུས་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་།ང་རང་ཚོ་ལའང་རྒྱ་གར་དང་འཛམ་བུ་གིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་ནང་བཞིན་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོ་ལ་ཡང་དངུལ་འབོར་ཉུང་ཉུང་ཞིག་ས་གནས་ས་ཐོག་ཏུ་དངོས་གནས་ཛ་དག་གི་གནས་དགོས་ས་དེ་འད་ལ་ང་ཚོས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་བརྒྱུད་ནས་ཡྱིན་ནའང་རེད།གང་ལྟར་ལྷན་ཁང་བརྒྱུད་ནས་གནང་ཐུབ་པའི་ཐོབ་ཐང་དེ་འད་ཡོད་ན།ང་ཚོ་ལའང་ལྟ་སྟངས་འད་པོ་ཡིན་ནའང་ཏོག་ཙམ་ཁྱད་པར་འགོ་ཡྱི་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་འད་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་།དེ་ཚོ་ཚང་མ་ངས་གནད་འགག་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ག་ནང་བཞིན་ས་གནས་ཁག་གྱི་མི་མང་གིས་བཀའ་མོལ་འད་མི་འད་གེང་བ་དང་ངོ་རྒོལ་གི་རྣམ་པ་དེ་འད་གསུང་
གྱི་འདུགང་རང་འད་པོ་ཡིན་ནའང་ཉེ་ཆར་ས་གནས་ཁག་དེ་འད་ལ་བཅར་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་།ས་གནས་ཁག་གི་མི་མང་དེ་ཚོས་སེར་ལ་ངོ་རྒོལ་གང་ཡང་ཞུ་ཡི་མི་འདུག་སྟེ།ཡིན་ནའང་།སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚང་མ་ལབ་དུས་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་འགན་དེ་མཉམ་འཁུར་ཡིན་དུས་ངས་མྱི་མང་ཚོ་ལ་ང་རང་ལ་གང་ཡང་ཞུ་ཡྱི་མེད་ནའང་།ངས་ཕར་ཞུས་ཡྱིན།བདེན་པ་དེ་ག་རེ་ཡིན་པ་དེ་བཤད་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།ཡིན་ནའང་།བདེན་པ་དེ་མར་བཤད་དུས་བཤད་སྟངས་དེ་ལ་ལྱིད་ཁོག་ཆེན་པོ་ཞྱིགབཤད་སྟངས་དེ་ལ་བལྟས་ནས་མི་མང་གི་བསམ་ཚུལ་འགྱུར་བ་འགོ་རྒྱུ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུགབྱས་ཙང་ང་རང་ཚོས་འདྱི་དགོངས་པ་བཞེས་ཕོགས་དང་ཕག་ལས་གནང་ཕོགས་ཤིག་རེད་བསམ་གི་འདུག་མ་གཏོགས།དེ་འད་ཕོགས་སོད་ཁག་ལ་མ་བཅར་ནས་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་ར་བ་ནས་མ་རེད་བསམ་གི་འདུགཡིན་ནའང་།མ་འོངས་པར་འདི་ལོ་གཅིག་ལ་ཐེངས་གཉིས་མ་གཅར་བ་བྱས་ཏེ་ཉུང་དུ་གཏོང་དགོས་ཡོད་ལབ་ན་དེ་ཚོ་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ཆོག་གི་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

16

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ཨ་ཀོང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ཨ་ཀོང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགགོས་ཆོད་ཀི་ཐོག་ནས་བགོ་གེང་འགོ་ཡྱི་ཡོད་དུས་སོ་སོས་བསམ་ཚུལ་འགའ་ཤས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ར་བའི་གོས་ཆོད་འདི་འཁྱེར་དགོས་རྒྱུའི་རྒྱུ་མཚན་རྒྱབ་ལོངས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་བཞིན་འདིའི་ཐོག་ལ་ད་ལྟ་བགོ་གེང་ཆ་ཤས་ལེན་མཁན་རྣམ་པ་ཚོ་ཡིན་ནའང་།དེར་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགསོ་སོས་ག་རེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་ཞུས་ན།ང་ཚོ་ཕོགས་སོད་འགོ་རྒྱུ་དེ་ས་གནས་བོད་མྱིའྱི་གཞིས་ཆགས་གཅིག་པུ་རེད་བསམ་གི་མི་འདུགསོ་སོ་ཡིན་ནའང་སི་འཐུས་ཡར་ལངས་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་ས་གནས་མ་ཆད་པ།སོ་སོ་ག་པར་འཁེལ་བ་དེ་ལ་གང་ལྟར་མ་ཆད་པར་སོང་ཡོད།དེའི་སྐབས་སུ་ཡིན་ནའང་ས་གནས་མངའ་སྡེ་ཁག་གི་དཔོན་རིགས་རིམ་པས་ཐུག་འཕད་བྱས་ནས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་དེའི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་མིའི་སོབ་གྲྭ་ཁགམཐོ་སོབ་ཁག་ཡིན་ནའང་འད།གཞིས་ཆགས་ཡིན་ནའང་འད་དེ་འད་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཏན་ཏན་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགགང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ནུས་པ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྡིངས་ཆ་ཞིག་དང་མིང་ཆེན་པོ་ཞིག་འཁྱེར་བསྡད་ཡོད་དུས་དེ་ཕ་གྱིར་དཔོན་རིགས་ཁག་ཐུག་ཡོང་དུས་མ་འད་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད།བྱས་ཙང་དེ་འདའི་བདེ་སྡུག་ཞུ་རྒྱུ་དང་དེས་དཀའ་སེལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ངས་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་བརི་ཡྱི་ཡོད།བྱས་ཙང་འདི་གཅིག་རེད།
དེ་བཞིན་ང་རང་ཚོ་གང་ལྟར་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཟེར་ནའང་འད།གང་ལྟར་བཀའ་ ཤག་གྱི་སིག་
འཛུགས་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་འད།གང་ལྟར་དེའི་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་ང་ཚོ་མི་མང་ཆ་ཚང་གིས་རྟོགས་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད།བྱས་ཙང་དེ་ཚོ་ལ་འགེལ་བཤད་བརྒྱབ་དགོས་སར་འགེལ་བཤད།ཕར་ཚུར་གང་ལྟར་སྐད་ཆ་བཤད་ས་དེ་འད་གོ་བསྡུར་སྦྱངས་བཤད་བྱེད་ས་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།ཡྱིན་ནའང་།ཕ་ལ་ཕན་བུ་ངོ་རྒོལ་དང་དེ་འད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་ཧ་གོ་གི་ཡོད།སོ་སོ་ཡྱིན་ནའང་འགོ་ས་དེ་ཚོར་ངོ་རྒོལ་མང་པོ་བྱས་སོང་།བྱ་མཁན་གྱིས་བྱེད་ཀི་རེད།དེ་གཞི་རའྱི་མང་གཙོའྱི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུས་པ་རེད་མ་གཏོགས།དེ་ལ་གང་ཡང་ཞུ་ཡི་མེད།བྱས་ཙང་ངས་དེའི་བྱེད་ལུགས་བྱེད་སྟངས་ཐོག་ལ་འགིག་མ་འགིག་དེ་འད་ཞུ་ཐུབ་རྒྱུ་གང་ཡང་མྱི་འདུགབྱས་ཙང་དེ་ཡིན་དུས་སོ་སོ་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་ང་ཚོ་ཁྱད་པར་དུ་སོ་སོ་ཡིན་ནའང་དངོས་གནས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་ཡིན་ནའང་འད།མཐོ་སོབ་ཁག་ཡིན་ནའང་འད།སོབ་གྲྭ་ཁག་ཡིན་ནའང་འད།དེ་ཚོར་འགོ་དུས་ངེས་པར་དུ་སོབ་གྲྭ་ཁག་དེ་ཚོར་ཐུག་རྒྱུ་དང་།ཁོང་རྣམ་པ་ཡིན་ནའང་ཚུར་ཞྱིག་མ་ཐུག་ནའང་དེ་ཚོར་སེམས་ཤུགས་སྤར་རྒྱུ།སྤོབས་པ་སེ་རྒྱུ་དེ་འདའི་ཐོག་ལ་མང་པོ་ཡོང་གི་འདུགདེ་བཞིན་ད་གིན་གོང་དུ་གསུངས་སོང་།མི་མང་གི་བདེ་སྡུག་ཡིན་ནའང་འད།དེའི་ཐོག་ལ་ཏན་ཏན་ང་ཚོས་སིག་འཛུགས་ཀི་ཐོག་ལ་གཅིགནུས་པ་མཉམ་སྤུངས་ཟེར་ནའང་འད།གང་ལྟར་ང་ཚོས་དེའི་ཐོག་ལ་མང་པོ་ཞིག་ཏན་ཏན་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་འད་ཡིན་དུས་ལ་སོགས་པ་གང་ལྟར་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུགདེ་མཐོང་བའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་ལངས་སྡོད་མཁན་གིས་དེ་རྱིང་གྱི་གོས་ཆོད་དེ་ལ་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མི་འདུགདེ་བེད་དུས་སོ་སོ་ཡིན་ནའང་།གང་ལྟར་དེ་མུ་མཐུད་གནས་དགོས་རྒྱུ་གཅིག་དང་།ང་ཚོ་དེའྱི་ཐོག་གང་ལྟར་འདྱི་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱ་མ་ཐུབ་ནའང་གང་ལྟར་ལོ་རེ་རེ་ལ་ང་ཚོ་སི་འཐུས་དེ་ཚོ་ཐེངས་མ་གཅྱིག་མ་འགོ་མཁན་ཡིན་ནའང་།སི་བཏང་འགོ་མ་འགོ་སོ་སོའི་དབང་ཚད་རེད།མང་

17

པོ་ཞིག་ཕེབས་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད།སིར་བཏང་ལས་དོན་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་འད་འདུགགང་ས་ཅི་ཐད་ཀྱི་ཐོག་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་ཀི་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།དངོས་གནས་ཆ་ཚང་ཞྱིག་ཕེབས་དགོས་རྒྱུ་ཚོགས་གཙོ་སེལ་པོས་ལམ་སྟོན་ཕེབས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ནས་མར་བཀོད་ཁྱབ་ཟེར་ནའང་མི་འདུགགང་ལྟར་དེ་འད་ཕེབས་དུས་དེ་ཚང་མ་ལ་ཕེབས་ཐུབ་དགོས་རྒྱུ་དེར།ང་ཚོ་ཚང་མའི་ལྡོག་ཏུ་མེད་པའི་འགན་འཁྱི་ཞིག་རེད་བསམ་གི་འདུགཐོག་མར་སོ་སོ་ཡར་ལངས་དུས་ནས་ང་ཚོ་དུས་ཚོད་ཡོད་ཟེར་བ་དང་༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། ལགས་སོ།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽སོ་སོས་ཐུབ་ཀི་ཡོད་ཟེར་བ་དེ་འདའི་ཐོག་ལ་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་མང་པོའི་ཐོག་ནས་ཕེབས་ཀི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽ཡར་སེབས་ཚར་བའི་རེས་སུ་སོ་སོ་དེ་ལ་འགན་འཁུར་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་ཚང་མ་དེ་ལ་ཕེབས་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུགཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཀུན་དགའ་བསོད་སྟོབས་ལགས།

སི་འཐུས་ཀུན་དགའ་བསོད་སྟོབས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསི་འཐུས་སེར་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གི་སོན་གེང་འདིའི་ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་ཁ་གསལ་པོ་མེད་དུས་ཞུ་ཤེས་ཀི་མི་འདུག་སྟེ།གོས་ཆོད་བཏོན་མཁན་གིས་ཁ་སང་གོང་དུ་མར་གསུང་བཤད་དང་འཕོས་བྱས་ཏེ་མར་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་སོང་།དེ་རོད་རོག་དང་རོག་ག་ཡོང་གི་འདུགདེ་འད་འགོ་རྒྱུ་མི་འདུག་གསུངས་བ་དེ་ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་བར་དུ་རོག་ག་མེད་པ་ར་བ་ཉྱིད་ནས་ཡོད་མ་རེད།འཁོར་བ་གང་འད་ཡིན་ནའང་།དམིགས་བསལ་ཆབ་སིད་ཀི་ར་བ་དང་སྡིངས་ཆ་དེ་འད་སེབས་ཚར་དུས་རོག་ག་མེད་པ་ར་བ་ཉྱིད་ནས་འགོ་ས་ཡོད་མ་རེད།དེ་སིར་བཏང་དགོས་ཀི་མི་འདུག་ལབ་མཁན་གཅིག་དང་།དགོས་ཀི་འདུག་ལབ་མཁན་གཉིས་འདུགདགོས་ཀི་འདུག་ལབ་མཁན་དེ་ཚོ་ད་དུང་ཡག་པ་ཆགས་ཀྱི་འདུགཁོ་ཚོ་ང་ཚོ་འགོ་དུས་ས་ཁུག་ཀོགམི་རྒན་པ་དེ་ཚོ་མིག་ཆུ་བཏང་ནས་ང་ཚོ་ལ་ཁྱེད་རང་ཚོ་དེ་འད་སེབས་པ་དེ་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་སོང་།༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཚབ།བོད་གཞུང་སྐུ་ཚབ།ཁྱེད་རང་ཚོ་ལ་བྱིན་རླབས་ཡོད་རེད།ཁྱེད་རང་ཚོ་མཐོང་བ་དང་ང་ཚོ་སྤོབས་པ་སེབས་ཀི་འདུགསེམས་ཤུགས་ཆགས་ཀྱི་མི་འདུགདེ་འད་དངོས་གནས་ལབ་སྡོད་མཁན་འདུག་དཱ།མ་གཏོགས་ཡང་སྡུག་ཆགས་རེད་རང་རང་ལབ་བསྡད་མཁན་མྱི་འདུགསྡུག་ཆགས་རེད་རང་རང་ལབ་སྡོད་མཁན་དེ་ཚོ་ཡང་སིར་བཏང་ཆོས་ཐོག་ནས་ཀང་སབས་འགོའི་བསབ་བ་དང་འགལ་བསྡད་པ་མ་ཤེས་པ་དང་།འཇྱིག་རྟེན་གྱི་ཡ་རབས་སོད་བཟང་འགལ་སྡོད་མཁན་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད།སབས་འགོའི་བསབ་བའྱི་ནང་ག་རེ་བཤད་ཡོད་རེད་ཟེར་ན།ང་རང་ཚོར་ངོ་རྒོལ་བྱེད་སྡོད་མཁན་མང་ཆེ་བ་སོ་སོས་རང་ཚུགས་མ་ཟིན་པར་མི་ཡི་བརྒྱུད་སྐུལ་བྱས་བཞག་པ་འད་པོ།ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་ཤ་ཞེན་དང་རྒྱལ་ཞེན་མེད་སྡོད་མཁན་དེ་འད་རང་རང་འད་པོ་རེད་བསམ་པ་ང་རང་གིས་དེ་འད་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་ཡོད།དཔེར་ན།སོན་མ་ཡང་ང་རང་ཚོ་བོད་བསྟན་སིད་མི་རིགས་ཀི་ཐོག་ལ་བསམ་གིས་མི་ཁྱབ་པ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན།དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟའང་ངོ་རྒོལ་བྱེད་སྡོད་མཁན་མང་ཆེ་བ་ཞིག་བ་མ་དང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ།དགེ་འདུན་པ་ལ་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་གི་སྡེ་ལ་སྐུར་འདེབས་བྱེད་བསྡད་པ་དེའི་རྒྱུ་རེན་ལ་བརྟེན་ནས་བཙན་བྱོལ་ནང་ད་ལྟ་ང་ཚོ་གནས་སྟངས་གང་འད་ཆགས་འདུགདགེ་འདུན་པ་ཕལ་

18

ཆེར་མྱི་ཐོག་འཇོག་མཁན་དེ་ཚོས་སབས་འགོའི་བསབ་བ་མ་ཤེས་པའྱི་རྒྱུ་མཚན་གང་རེད་ཟེར་ན།སབས་འགོའི་བསབ་བ་ནང་ག་རེ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན།"གོས་དམར་སེར་མཚོན་བེད་ལ་ཡང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་དགོས་རེད།ཡྱི་གེ་ས་གཅྱིག་མཚོན་བེད་ལ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་བཞག་དགོས་པ་དང་།སྐུ་གཟུགས་ཚྭ་ཚྭ་མཚོན་བེད་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་དགོས་རྒྱུ་"ལ་སོགས་པ་དེ་འད་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།ད་ལྟ་དེ་ཚོས་དངོས་གནས་དེ་འད་བས་ཡོད་དུས་དེ་ཚད་ཀྱིས་ཆོས་དང་འཇྱིག་རྟེན་གཉྱིས་ཀའྱི་ཐོག་ནས་འགལ་བསྡད་པ་འད་པོ་གང་ཡང་མ་ཤེས་པ།སྔོན་མ་པཎ་ཆེན་རྱིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པར་ངོ་རོལ་བས་བསྡད་མཁན་དེ་ཚོ་༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།བསར་ལྡབ་མ་གནང་རོགས་གནང་།༽ རྱིགས་རྫུས་ལབ་ནའང་རེད།བསེས་ལྷད་ལབ་ནའང་རེད།དེའྱི་བག་ཆགས་འད་པོ་ད་ལྟ་ཡང་ལྷག་བསྡད་པ་འད་པོ་ཞྱིག་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡྱི་ཡོད།དེར་བརྟེན་འགོ་རྒྱུ་དེར་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་འད་པོ་མཐོང་གྱི་འདུགཡྱིན་ནའང་།འགོ་ན་འགོ་ལུགས་འགོ་སྟངས་ཤྱིག་དགོས་ཀྱི་འདུགསྱི་འཐུས་།ཤྱིག་ས་བགོས་ཕོགས་སོད་འགོ་དུས་བ་ངང་པས་ངང་ཕྲུག་འཁྱིད་པ་ནང་བཞྱིན་འགོ་གྱི་འདུག་གཱདེ་འད་བས་ན་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀྱི་མྱི་འདུག་དན་གྱི་འདུགས་བགོས་ཕོགས་སོད་འགོ་དུས་སྐབས་ལ་སྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་རྣམ་པ་མ་ཕེབས་ན་ཡག་པོ་འདུགགཞན་པ་དེ་ཚོ་ཕེབས་ཐུབ་པ་ཡྱིན་ན།མཚམས་རེར་སྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཡོངས་རོགས་ཤྱིག་འགོ་དུས་ཚང་མ་རོག་རོགསྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཆ་ཚང་སོ་བརྒྱབ་འཁེལ་འགོ་ཡྱི་འདུག་གཱདེས་ལས་ཀ་འཐུས་ཤོར་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་འགོ་ཡྱི་འདུགདངོས་གནས་ཞུ་ཡྱི་ཡོད་དཱ།དེར་བརྟེན་སྱི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་རྣམ་པ་ཕེབས་མ་དགོས་པར་ཕག་ལས་འདྱི་ནས་བས་ཏེ།ཕག་ལས་མ་རོགས་པར་འགན་འཁུར་དགོས་རྒྱུ་ཧ་ཅང་མང་པོ་འདུག་གཱདེ་མ་ཡྱིན་པ་དེ་ཚོ་ཕེབས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་ས་རེད།དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། བཞུགས་གནང་རོགས་གནང་།༽ གྱི་ཐོག་ནས་ཞུ་ཡྱི་ཡོད།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་བོ་བཟང་ཕན་བདེ་ལགས།ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་བོ་བཟང་ཕན་བདེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསྟངས་འཛིན་གནང་དགོས་ཀི་རེད་དན་གི་འདུགཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཤྱིག་གྱིས་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་རྣམ་པ་ཚོ་བྱ་ངང་པས་ངང་ཕྲུག་འཁིད་པ་ནང་བཞིན་སོ་བརྒྱབ་ནས་འགོ་བསྡད་ཀི་འདུགདེ་ག་པར་འགོ་ཡོད་རེད།དེ་ཚོའི་གས་དེ་སྐོར་ར་གཡས་སྐོར་གཡོན་སྐོར་བརྒྱབ་ནས་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཚོ་ལ་སྙོན་འཛུགས་འད་པོ་བྱེད་ཡོང་གི་འདུག་གཱང་ཚོ་དེ་ར་བ་ཉིད་ནས་འགོ་ཡོད་མ་རེད་དཱ།དེར་ཚོགས་གཙོས་ཀང་སྟངས་འཛིན་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུགདེ་ཚོགས་གཙོའི་མིང་ཁོངས་སུ་ཡོད་རེད་དན་གི་འདུགཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པས་དགོངས་ཚུལ་ག་རེ་གསུང་གྱི་ཡོད་པ་ང་ཚོས་ཧ་གོ་ཡྱི་མི་འདུགའདྱི་འགྱིག་མ་སོང་བས།དེ་སྐད་ཆ་བཤད་དུས་འགིག་མ་སོང་བསམ་དུས་གསུངས་ཚར་བ་རེད།དེར་བྱ་རྒྱུ་གལ་མི་འདུག་གཱདང་པོ་ནས་དགོངས་

19

དཔྱད་གནང་རོགས་གནང་།སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཕེབས་ཀི་ཡོད་ན་གཞུང་འབྲེལ་བྱས་ནས་ཕེབས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་རྣམ་པ་ཚོས་མཁྱེན་གི་རེད་པཱ།དེ་ཡིན་དུས་དེའི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རྒྱུ་གཅིག་རེད།ཕོགས་གཅིག་ནས་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཕེབས་མི་ཆོག་ཟེར་ན་འགིག་གི་ཡོད་མ་རེད།གོས་ཆོད་ནང་དུ་ཚོགས་གཙོ་གཉིས་ཕུད་པའི་ལབ་འདུག་མ་གཏོགས་ཚང་མ་ཕེབས་རྒྱུ་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་ན་ཡོང་གི་མ་རེད།དེ་མིན་ན་བཟོ་བཅོས་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདོན་དགོས་རེད་མ་གཏོགས་ཡོང་གི་མ་རེད།སི་འཐུས་ཀུན་དགའ་བསོད་སྟོབས་ལགས།འཕོས་དེ་གསུངས་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་ཀུན་དགའ་བསོད་སྟོབས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ཡིན་དུས་དེ་དང་ལེན་བྱས་སོང་བཱ།དེ་ཡིན་ཙང་།ཡིན་དང་ཡིན།ངས་ཞུ་རྒྱུ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་རྣམ་པ་དེ་འད་ཕེབས་འགོ་དུས་སྟོང་པ་ཆགས་འགོ་ཡྱི་འདུགཆགས་སོང་།ད་ལོ་རྡོ་རེ་གདན་དུ་ཚང་མ་ཕེབས་འགོ་དུས་འདིར་སོ་བརྒྱབ་བཞག་འདུགདེ་འད་ཕེབས་འདུགདེར་བརྟེན་ངས་བསམ་འཆར་ཞུ་ཡི་ཡོད་མ་གཏོགས་བཀའ་བཀོན་ར་བ་ཉྱིད་ནས་ཞུ་ཡི་མེད།ངས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་ནས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་ཞུ་བསྡད་ཀི་ཡོད།ད་ལྟ་བར་དུ་ཆ་ཤས་གང་ལེན་པ་དེ་སི་པ་རང་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་ཐོག་ནས་ཞུ་ཡྱི་ཡོད་མ་གཏོགས།རྩུབ་པོ་དང་འཇམ་པོ།འཇམ་རྩུབ་ལྷད་བཞག་པའྱི་རྣམ་པ་གང་བཏོན་ནའང་འདོན་ཐུབ་མཁན་དང་།འདོན་ཤེས་མཁན་ཞྱིག་ཡྱིན།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽ད་ལྟ་གང་ཞུས་པ་དེ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གྱི་ཐོག་ནས་ཞུས་ཡོད།བཀའ་བཀོན་ར་བ་ནས་མྱིན།བསམ་འཆར་རང་ཡྱིན་ཞུ་ཡྱི་ཡོད།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ལྟ་ང་ཚོ་སྐབས་༡༣པའི་གོས་ཆོད་ཡིག་ཆ་དེ་ཕིར་འཐེན་བྱ་རྒྱུའི་གོས་ཆོད་ཅིག་ཡོང་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།སྐབས་༡༣པའི་ཡིག་ཆ་ཨང་༤༠པའི་གོས་ཆོད་དེའྱི་ནང་ལ་གོས་ཆོད་དེ་ཕེབས་དགོས་པའི་རྒྱབ་ལོངས་དེ་སྐབས་༡༣པའི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་དང་པོའི་ཐོག་ལ་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཚོགས་མགོན་དུ་ཕེབས་ནས་བཀའ་སོབ་ཅིག་གནང་།བཀའ་སོབ་དེའི་སྙིང་དོན་དེ་གོས་ཆོད་འདིའི་ནང་འཁོད་ཡོད་རེད།ངས་ས་མ་ནས་བཤད་བསྡད་ཀི་ཡོད།སི་འཐུས་ཀི་ས་གནས་མི་མང་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།མི་མང་ངོས་ནས་ང་ཚོར་སི་འཐུས་ཡོད་བསམ་པ་དང་།བདེ་བ་སྡུག་བསལ་བཤད་ས་ཡོད་བསམ་པ་ཞིགདེ་འདའྱི་དགོངས་དོན་ཞིག་གི་འོག་ནས་གོས་ཆོད་དེ་ཕེབས་པ་ཡིན་ཙང་།ངས་གོས་ཆོད་དེ་ཕིར་འཐེན་བྱེད་པར་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མི་འདུགཡིན་ནའང་།ས་གནས་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་མང་ཚོགས་ངོས་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ་དེ་༸སབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ངོས་ནས་མང་ཚོགས་ལ་ལམ་སྟོན་གནང་ཡོད་པ་བཞིན་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུགཡྱིན་ནའང་།

20

མང་ཚོགས་ཀི་ལས་འགུལ་ཡོང་བཞིན་པ་དེ་ལ་ང་ཚོས་བསམ་བོ་གཏོང་ས་ཤྱིག་འདུགས་གནས་ཀི་མང་ཚོགས་ཡོངས་རོགས་རྱི་བོང་ཅལ་འདོགས་མ་གཏོགས་ཞེ་དག་མཁྱེན་གི་མི་འདུགའདིའི་ནང་ལ་སྣེ་འཁིད་མཁན་རེ་ཟུང་ཞིག་འདུགདེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་དེ་ཚོ་ཡིན་ནའང་།དཔེར་ན།ངའི་ཕག་སེལ་ང་གཉིས་མོན་གོ་ལ་འགོ་དུས་སི་འཐུས་ལ་ངོས་ལེན་མེད་ཟེར་ནས་ངོ་རྒོལ་བྱས་ནས་འགོ་མཁན་བྱུང་སོང་།ཁོང་ས་གནས་སུ་ཕེབས་དུས་ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་མི་འདུག་གསུངས་སོང་།དེ་འད་གནང་བསྡད་པ་ཡིན་ན་འཁྲུག་ཐེབས་འགོ་ཡྱི་འདུགདཔེར་ན།མོན་གོ་ལ་ཆ་བཞག་ན་ངས་མི་འདིའི་མིང་ལབ་བཞག་ན་གལ་མི་འདུགད་ལྟ་བུ་མོ་ཞིག་ཡོད་རེད།དཔལ་མོ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་རེད།དཔལ་མོ་ཟེར་བ་དེ་སོན་ལ་བུད་མེད་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་དང་གདན་ས་གཉིས་དང་མྱི་མང་གྱི་ཆེ་མཐོང་ཡག་པོ་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དོལ་རྒྱལ་བ་དེ་ཚོས་ལྡི་ལིར་ཁིམས་གཏུག་བྱས་པའི་ཉིན་མོ་དེ་ལ་མོན་གོ་སེར་ས་གཉིས་ནས་དེ་ལ་ངོ་རྒོལ་གི་ཚུལ་དུ་ཚོང་ཁང་དང་།ཟ་ཁང་ཡོངས་རོགས་སོ་བརྒྱབ་པའི་ཉིན་མོ་དེར་དཔལ་མོས་ཆང་ས་བརྒྱབ་པ་རེད།ཉི་མ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་གནས་མི་མང་གིས་དེ་ལ་གུས་བརི་མེད།ས་མ་མོ་རང་བུད་མེད་ཚོགས་པའྱི་ཚོགས་གཙོ་ཡྱིན་པས་ཁ་བདེ་པོ་འད་པོ་ཡོད་པ་རེད།དེ་དུས་གུས་བརྱི་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད་དེ།ཉྱི་མ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་མོ་རང་གྱི་མཐོང་འད་པོ་ཆ་ཚང་བརླགས་པ་རེད།རེས་སུ་ང་ཚོའི་བར་ལ་ཏོག་ཙམ་གནས་སྟངས་ལྟ་བུ་མ་འགིག་པ་ཡོང་གི་འདུག་བསམ་དུས་ཁོས་ཕོགས་གཅིག་ལ་ལངས་ནས་ཕོགས་གཅིག་གི་མི་སྲུང་སོབ་བྱེད་ཀི་ཡོད་མདོག་མདོག་བས་ཏེ།ཁོ་ཧུར་པོ་ལྟ་བུ་ཞེ་དག་བེད་ཡོང་དུས་ཕོགས་གཅིག་གིས་བདག་པོ་འད་བརྒྱབ་ནས།ང་ཚོ་ས་གནས་སུ་འགོ་བའི་སྐབས་འདི་གས་ཀྱིས་སྣེ་ཁྱིད་ནས།དཔེར་ན།སེལ་ཀོབ་ལ་ཆ་བཞག་ན་པདྨ་ཚེ་དབང་གི་བུ་མོ་དེ་རེད།ཁོང་རང་དང་པོ་གཟི་བརིད་ཆེན་པོ་དང་རེས་ནས་པ་ལགས་ཀི་གནས་སྟངས་དེའི་འོག་ནས་དམའ་པོ་ལྟ་བུར་ཟགས།ད་ལྟ་ཡང་གོ་སྐབས་དེ་བཟུང་ནས་ཁ་སང་སྣེ་འཁིད་སྡོད་མཁན་དེ་ཚོ་རེད།སྤོ་རོ་དེ་ཚོར་བསླུ་ཁིད་བྱས་ཏེ་ངས་དང་པོ་ཡིན་དཱ།སག་རྫུན་ཁོན་ནས་མྱིན།ང་སྙིང་རེ་སོང་།རེས་ནས་ཡར་ཡོང་ནས་བསམ་བོ་ཞིག་བཏང་ཡིན།སྤོ་རོ་དེ་ཚོས་མགོ་ཅྱི་ཡང་འཚོས་ཡོད་མ་རེད།ང་ཉྱིད་གྲྭ་པ་གཉིས་དེ་ནས་མར་འགོ་ཡོད་རེད།ཁོང་རང་ཚོས་ངོ་རྒོལ་འད་བྱས་ནས་སྙིང་རེ་བསམ་པའྱི་བསམ་བོ་ཞིག་འཁོར་སོང་།ངས་རེས་ལ་སྤོ་རོ་དེ་ཚོ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེས་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ངས་སྙིང་རེ་ཕན་བུ་ཞིག་སེས་པ་དེས་སྡིག་པ་དེ་མེད་པར་ཤོག་ཅེས་བསོ་སོན་ཡང་བྱས་པ་ཡིན།སྤོ་རོ་དེ་ཚོ་ཕ་གིར་འཚང་ག་རྒྱག་བསྡད་དུས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྙིང་རེ།ང་ནྱི་ན་ཚ་བཟོ་ས་རེད་བསམས་ནས་སེམས་ཁལ་ལངས་སོང་།ཁོང་རང་ཚོ་ནི་ཁོང་ཁོ་ལངས་ནས་རྐུབ་བཀག་གནམ་ལ་གཡུགས་དེ་འད་བེད་ཀི་འདུགགང་ལྟར་སྐབས་དེ་དུས་སྤོ་རོ་དེ་ཚོས་ཁོང་ཁོ་ལངས་པའི་ཉེས་པ་དེ་ང་རང་གི་སྙིང་རེས་དག་ཐུབ་པའི་བསོ་སོན་དེ་བེད་ཐག་ཆོད་བེད་པ་ཡིན་དཱ།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།ལགས་སོ།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་མི་རེ་ཟུང་ཞིག་གིས་སྣེ་འཁིད་ཀི་འདུག་མ་གཏོགས།ས་གནས་ལ་འགོ་དགོས་པ་དེ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་གཞི་ཡིན་ཙང་།ངས་གོས་ཆོད་འདི་ལ་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས།བསར་དུ་གོ་སྐབས་བཞེས་རོགས།

21

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགགསུང་སྟངས་དང་འགོ་སྟངས་ག་པར་བལྟས་པ་ཡིན་ནའང་དོན་དག་ལ།སྔ་མ་ཡོད་པའྱི་གོས་ཆོད་དེ་རང་འཇགས་བསྡད་རྒྱུ་རེད་འདུགདེར་བརྟེན་ངས་འདི་ལ་ཚིག་གཅིག་གཉིས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཁ་སང་འཁྱུག་ཙམ་ཞུས་ཡོད།མི་རེ་རེ་བཞིན་བྱེ་བྲག་པར་གལ་ཞུ་རྒྱུ་མེད།ཡིན་ནའང་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོས་པ་དེ་ང་ཚོ་ཕོགས་སོད་འགོ་རྒྱུ་དེ་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་དང་ཚོགས་གཙོ་རྣམ་པའི་ལམ་སྟོན་ཡོད་རེད།ཉིན་མ་རེ་རེ་བཞིན་ལས་རིམ་ག་རེ་འགོ་དགོས་ཀི་ཡོད་པ།མི་མང་གི་བདེ་སྡུག་ལ་སེལ་ཐབས་གང་འདས་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་པ།དཔེར་ན།ང་རང་ལྟ་བུ་ཆ་བཞག་ན་ཚོགས་འདུ་ཞིག་འཚོགས་པ་འདིའི་ནང་ལ་ངོ་རྒོལ་རྒྱག་མཁན་ཡིན་ནའང་འད།ཞྱི་རྒྱས་དབང་དག་གྱིས་གང་འད་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་ཞྱི་རྒྱས་དབང་དག་གྱི་ཐོག་ནས་ལན་ག་རེ་རྒྱག་དགོས་པ་ཚང་མ་བརྒྱབ་ཚར་བ་དེ་ལས་བསྡོམས་ནང་འཁོད་རྒྱུ་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀི་མེད།ས་གནས་ལ་ལན་བརྒྱབ་ཡོད་ནས།ཡིན་ནའང་།ང་རང་ཚོ་སི་འཐུས་མང་པོ་ཞིག་གིས་སོ་སོ་དང་འདོད་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ་ཕ་རོལ་མི་ཞྱིག་གྱིས་བྲེིས་པ་དེ་ཨུ་ཚུགས་བརྒྱབ་ནས་ལས་བསྡོམས་ནང་དུ་མང་པོ་བྲིས་ཏེ་དེས་འཁྲུག་ཐེབས་པ་དེ་འད་ཡོང་གི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་བཞིན་ས་གནས་མི་མང་གི་བསམ་བོ་དང་།བདེ་བ་སྡུག་བསལ་ག་རེ་ཡོད་ན་དེ་ཞུ་དགོས་ཀི་རེད་མ་གཏོགས་མ་
ཞུས་ནས་རྒྱུགས་སོང་ན་འགིག་གི་མ་རེད།དཔེ་ཞིག་བཞག་ཡིན།ང་རང་རང་ལ་དཔེ་བཞག་ན་ཡང་འདི་ངས་ཆེ་བ་དང་དེ་འད་གང་ཡང་བཤད་ཀི་མེད་དཱ།དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་བཤད་ཀི་ཡོད།ཕི་ལོ་༢༠༡༤ལོར་ང་མོན་གོ་ལ་ཕིན་པ་ཡིན།མི་མང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ནང་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཡིན།རེས་ནས་དི་བ་འདི་མཁན་མི་ཐོག་གཅིག་ཀང་རག་མ་བྱུང་།དེ་ནས་མཇུག་ལ་མི་གཅིག་གིས་ཨ་ཅག་གཅིག་ཡོད་རེད་ཟེར་གི་འདུགརྟག་པར་དི་བ་འདི་བསྡད་མཁན་དེ་ལ་ཁྱེད་རང་གྱི་དེ་རིང་དི་བ་འདི་མ་སོང་པཱ།འདི་དགོས་རེད་པཱ་ཞེས་ལབ་དུས་ཨ་ལེ་སྐུ་གཞོགས་སྟོད་འགག་སྔོན་པོ་གོན་མཁན་འདི་གོས་ཚོགས་ནང་ག་དུས་ཡིན་ཡང་ཡར་བཞེངས་བཞེངས་པ་རེད་འདུག་གཱང་ཚོས་གགས་ག་པར་ཁེལ་གི་རེད་ལབ་ཀི་འདུགདེ་ཡི་དུས་ཕལ་ཆེར་ཁོང་ཚོའི་དི་བ་དེ་དངོས་གནས་རེད་མི་འདུག་བསམ་པ་ཞིག་དེ་དུས་ང་ལ་ཚོར་སྣང་ཞིག་སེབས་སོང་།དེར་ཁ་གཏད་གཅོག་རྒྱུའྱི་བཟོ་འད་ཞྱིག་མ་གཏོགས།དངོས་གནས་དཀའ་ངལ་བདེ་སྡུག་ཞུ་ཡྱི་ཡོད་དམ་བསམ་པ་ཞིག་བྱུང་སོང་།འདི་ཡིན་དུས་དེར་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུགང་ཚོ་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཡང་ས་གནས་ག་པར་བགོས་པ་ཡིན་ན་དེར་འགོ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།ང་ས་གནས་འདི་ལ་འགོ་མ་མོང་།ང་ལ་དེར་འོས་ཤོག་མང་བ་རག་གི་རེད་ཟེར་བ་སོགས་མ་བྱས་ན་ཡག་པོ་འདུགམཐའ་མ་དེར་དཔལ་ལྡན་སིད་སོང་མཆོག་གིས་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་ཅིག་བཏོན་ནས་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་
མཆོག་གིས་ལམ་སྟོན་གནང་བ་རེད།མི་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་ནའང་འད།ཆོལ་ཁ་བྱེ་བྲག་པའི་མིང་མ་འབོད་གསུངས་པ་དེར་དང་ལེན་ཞུ་ཡྱི་ཡོད།ཡག་པོ་འདུགདེ་བཞིན་འདི་ནས་སི་འཐུས་ཤྱིག་གིས་གཏམ་བཤད་གནང་བ་ལ་ཡང་ཕོགས་སོད་ལོས་འགོམ་འགོ་ན་ཡིག་ཆ་ཚང་མ་རྱིས་མེད་གཏོང་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།མི་མང་འདིར་ཡོང་ནས་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀི་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་བའྱི་བཟོ་འད་པོ་དེ་ཚོ་ཡང་མཉམ་དུ་གཅིག་པ་ཆགས་འགོ་ཡྱི་རེད་དཱ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས།

22

སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསི་འཐུས་སེར་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བགོ་གེང་འདིར་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཀི་ཡོད།དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ལྟ་སོན་གེང་ནང་བཀོད་བཞག་པའི་གནད་དོན་དེ་སི་འཐུས་སེར་གང་ཟག་ཁོང་རང་གཅིག་པུར་ཙམ་གི་ཉམས་མོང་མ་ཡིན་པ་སི་ཡོངས་ཀི་ང་རང་ཚོའྱི་སི་ཚོགས་ད་རྒྱའི་ནང་།ད་ལྟ་ད་རྒྱ་འཁྲུག་པོའི་དུས་ཚོད་ཅྱིག་རེད།དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་མཐོང་བའི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞི་བཞག་པའི་ཐོག་ནས།མོང་ཚོར་དེ་ལ་གཞི་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་གོས་ཆོད་འཁྱེར་བསེབས་པ་ཞིག་དང་།ཀུན་སོང་དེ་བཟང་པོའི་ཐོག་ནས་འཁྱེར་བ་ཞིག་སོ་སོས་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡྱི་ཡོད།ངས་ག་རེ་མཐོང་གི་འདུག་ཞུས་པ་ཡིན་ན།ད་ལྟ་བར་དུ་སི་འཐུས་ཡར་བསེབས་རེས་ས་གནས་ཁག་ཏུ་ལས་བགོས་ག་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་དེ་ག་རང་ལ་འགོ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་སོང་།དཀའ་ལས་ག་ཚོད་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་འགོ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་སོང་།འདིའི་བརྒྱུད་ནས་མོང་ཚོར་ག་རེ་བྱུང་སོང་ཟེར་ན་སྐབས་རེར་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་མི་མང་རེ་ཟུང་གིས།གང་ཟག་ཁ་ཤས་ཀིས།ཆབ་སིད་པ་ཁ་ཤས་ཀིས་ངན་ཇུས་འོག་ཏུ་འགོ་ནས་འད་མི་འད་བཤད་མཁན་བྱུང་གི་འདུགསོ་སོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་མོང་ཚོར་དེ་སོ་སོས་འཁྱེར་བའི་ཐོག་ནས་སེར་གི་འཚར་ལོངས་དང་།སི་ཚོགས་ཞབས་ཕི་ཞུ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་འཚར་ལོངས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་འགོ་བསྡད་པ་ཡིན།ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་གོས་ཆོད་འདི་ལ་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།མུ་མཐུད་ནས་ཉན་འདོད་ཡོད།མུ་མཐུད་ནས་གཅིག་བཤད་རྒྱུ་འདུག་ན་འདི་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་འདོད་ཡོད།ད་ལྟ་བར་དུ་ང་རང་ཚོ་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་ཡོད་བསྡད་མཁན་ཚང་མས་སོ་སོའི་འཇོན་ཐང་ལ་གཞི་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་ལས་འགན་ཞིག་སྒྲུབ་ཀི་ཡོད་རེད།བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་སི་ཚོགས་ནང་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ག་རེ་འདུག་ཞུས་ན།མང་གཙོའི་སི་ཚོགས་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།མང་གཙོའི་སི་ཚོགས་ཤིག་ནང་དུ་མི་མང་གིས་འགན་འཁི་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ཡོད་རེད།མི་མང་གི་དཀའ་ངལ་གཙོ་བོ་དེ་ངས་ག་རེ་མཐོང་གི་འདུག་ཞུས་ན།མང་གཙོ་ཟེར་བ་དེ་མགོ་མ་འཚོས་པའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་རེད་འདུགབྱས་ཙང་ང་ཚོར་ཟབ་སྦྱོང་མང་པོ་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་རེད།རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཡྱི་ཡོད་རེད།སྔོན་རིས་བཀའ་འཁོལ་ཆ་ཚང་ཕུལ་གི་ཡོད་རེད།མཉམ་དུ་མང་གཙོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཟབ་སྦྱོང་གནང་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་སེབ་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དངོས་ཡོད་ཀི་མང་གཙོ་དེ་ང་ཚོས་མགོ་མ་འཚོས་པ་ཡིན་ན་འཛམ་གིང་ནང་ཡོད་པའི་མང་གཙོ་མང་པོ་ཞེ་དགས་ཤྱིག་གྱིས་ད་ལྟ་དཀའ་ངལ་འཕད་པའི་སྐབས་སུ་རེད།ལུང་པ་དེ་ཚོའི་མིང་འདོན་གི་མིན།དེར་བརྟེན་ང་རང་ཚོའྱི་ངོས་ནས་མང་གཙོའི་སི་ཚོགས་ཤིག་༸སབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་གསོལ་རས་གནང་བཞག་པའི་མང་གཙོའི་སི་ཚོགས་ཤྱིག་ནང་དུ་འགན་མ་འཁྱེར་བ་ཡིན་ན་རོག་ག་མང་པོ་བྱུང་གི་རེད།

དེ་བཞིན་དེ་རིང་གོས་ཆོད་དེ་བསྣམས་ཕེབས་པར་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ང་རང་ཚོས་གོས་ཆོད་ཅིག་ལ་གཞི་
བཞག་པའི་ཐོག་ནས་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་ཐག་ཆོད་གནང་གི་ཡོད་རེད།གོས་ཚོགས་ནང་སི་མོས་སམ་མང་མོས་ཀི་ཐོག་ཐག་ཆོད་བྱུང་གི་ཡོད་རེད།དེར་གཞི་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་ང་རང་ཚོས་སོ་སོ་སེར་གི་རྒྱབ་སོར་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་མདུན་བསོད་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་གོས་ཆོད་འདི་ལ་མུ་མཐུད་ནས་བདག་པོ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡིན་ན།ཡང་ན་བདག་པོ་བརྒྱབ་རྒྱུ་མིན་ན་འདི་ལ་འགོ་སྟངས་ཤིག་ག་རེ་ཡིན་པ།ཕིར་འཐེན་གང་འད་བྱེད་དགོས་ཡོད་པ།འདིའི་སོབ་གསོ་ཞིག་ཐེབས་སོང་བསམ་པའི་ཐོག་ནས།དེ་བཞིན་ང་ཚོའྱི་སི་ཚོགས་ཙམ་མ་ཡིན་པ་གོས་ཚོགས་ར་བའི་དེའྱི་ནང་ལ་བཞུགས་མཁན་ཚོར།གོས་ཆོད་ཅིག་ཕིར་འཐེན་བྱས་པ་ཡིན་ན་བྱེད་སྟངས་གང་འད་ཡིན་མྱིན་ཐོག་ལ་ང་ཚོར་སོབ་གསོ་ཞིག་ཐེབས་སོང་བསམ་པ་ལ་ངའྱི་བསམ་པར་ཡག་པོ་བྱུང་སོང་སྙམ།དེར་བརྟེན་གོས་ཆོད་བསྣམས་ཕེབས་པར་ཐུགས་རེ་ཆེ་གནང་།

23

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་མཁན་པོ་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་ལགས།

སི་འཐུས་མཁན་པོ་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཡིག་ཆ་ཨང་༡༢པ་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་ཚུལ་འགའ་ཤས་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད།དེ་རིང་གོས་ཆོད་འདིའི་ནང་སི་འཐུས་རྣམ་པའི་ཕོགས་སོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་གོས་ཆོད་ཅིག་འཁྱེར་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།སོ་སོ་ཡིན་ན་སི་འཐུས་གསར་པ་ཞིག་མ་རེད།རིང་པ་ཞིག་མ་རེད།གང་ལྟར་སྐབས་༡༦པའི་སྐབས་ནས་འདོད་མོས་མེད་བཞིན་དུ་གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་བསེབས་པ་རེད།བསེབས་པའི་སྐབས་ལ་ས་གནས་ལ་འཚམས་གཟིགས་དང་ཕོགས་སོད་ཕིན་པ་ཡིན།ས་གནས་སུ་འགོ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ནད་པ་ཉམ་ཐག་དབུལ་པོ་ཉམ་ཐག་དེ་འད་ཐུག་པའི་སྐབས་མིག་ནས་མཆི་མ་འདོན་པའི་གནས་སྐབས་ལ་དངོས་གནས་ཤ་ཚ་སྙིང་རེ་བསམས་ནས་སོ་སོ་ས་ཁུག་ནས་གང་ཐུབ་ཀི་རོགས་རམ་བྱས་མོང་ལ་བྱས་པ་ནང་བཞིན་ཉམ་ཐག་ཅིག་ཡིན་དུས་ཕན་བུ་ཕྲན་བུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཕན་ཐོགས་ཀི་འདུགདེ་བཞིན་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་བ་ཆེན་ཡིན་ནའང་འད་འདུགཚོང་པ་ཡིན་ནའང་འད།དེ་ཚོ་དང་འབེལ་ནས་མི་གང་
ལ་གང་འཚམ་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་སོང་།སྐབས་༡༦པའི་སྐབས་ལའང་སོ་སོ་ས་གནས་ལ་འགོ་བ་དེ་དོན་དང་ལྡན་པ་བྱུང་སོང་བསམས་སོང་།ཡིན་ནའང་།སྐབས་༡༧པའི་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དེ་ཡར་བསེབས་ཡོང་བའི་གནས་སྐབས་ནས་བཟུང་སྟེ།ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་དེ་ཆབ་སིད་ཀི་རླུང་པོ་ནག་པོ་ཞིག་གིས་འུར་ལངས་པ་རེད།དེ་ཡང་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་མ་རེད།འདི་འགོ་བཙུགས་ནས་ང་ཚོ་འགོ་ལས་ཚོས་སི་ཚོགས་ནང་དང་པོ་རླུང་པོ་དེ་བརྒྱབ་སོང་།དེར་ང་ལ་བདེན་དཔང་དང་ཐོ་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱབ་ཡོད།བརན་ཡང་ཡོད།དཔང་རྟགས་ཆ་ཚང་བ་ཡོད།ཡིན་ནའང་དུས་ཚོད་མེད་པའི་ཆ་ནས་ངས་ཚང་མ་ཞུ་རྒྱུ་མིན།དེ་ཡིན་དུས་དེ་རིང་གི་གོས་ཆོད་འདིར་བསམ་བོ་གཏོང་བ་ཡིན་ན་ངས་དཔེ་ཞིག་དངས་ན་"ཤྱིག་ལ་ཁོ་ལངས་ནས་གོས་ལོག་མེར་བསེགས་" ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་རེད།དེ་འད་པོ་ཆགས་འགོ་ཡྱི་འདུག་བསམ་གི་འདུགདེ་ལ་རྒྱབ་སོར་བྱེད་ཐུབ་ཀི་མི་འདུགདེ་ཡང་སི་ཚོགས་རོག་ག་སོང་མཁན་དེ་མི་མང་ནང་ནས་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་ཀང་ཚུད་ཀི་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཡང་མང་ཚོགས་དེ་ཉིད་ལ་བསམ་བོ་གཏོང་བ་ཡིན་ན་ཆབ་སིད་ཀི་གོ་རྟོགས་མེད་པ།གཞི་རིམ་གི་ཤེས་ཡོན་མེད་པ།སེམས་ཁམས་ལ་ན་ཚ་ཡོད་པ་ཟེར་དགོས་ན་སེམས་ཁམས་ཐང་པོ་མེད་པའི་མིའི་སི་ཚོགས་ཤིག་ཆགས་འདུགས་ཆ་གང་དུ་འགོ་བའི་གནས་སྐབས་སུའང་དྷ་རམ་ས་ལ་ནས་མར་རླུང་པོ་ཞིག་བཏང་ནས་གཅིག་གཅྱིག་ཕར་འགོ་ཡྱི་འདུག་དང་།གཅྱིག་གཅྱིག་བཤད་གཉིས་བཤད་ཀི་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་ཡང་གོ་སོང་།མཐོང་སོང་།ཚོར་སོང་།དེ་འད་ཡིན་དུས་མི་ཐང་ཐང་མེད་པ་གཅིག་གཉིས་ལ་གཞི་བཞག་ནས་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ཀི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་དང་།བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་བར་གི་འབྲེལ་བ་བཅད་ན་ཏག་ཏག་ཡོད་མ་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོར་བསམ་ཤེས་དགོས་པ་དེ་ག་རེ་ཞུས་ན།གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ནང་འགོ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཁོང་རང་ཚོར་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད།ཁྱོད་རང་ཚོར་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཁ་གཏོང་མཁན་ཡིན་པ།རྒྱ་མིའི་སོ་བ་ཡིན་པ།གནས་ཆུང་ཆོས་སོང་ལ་ཁ་གཏོང་མཁན་ཡིན་པ་དེ་རེད།དེ་ཡང་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་འདྱིའྱི་ནང་འདི་བཤད་ཀི་ཡོད་རེད།དངོས་གནས་བྱས་ན་ང་ཚོ་སི་ཚོགས་ནང་འགོ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་རིགས་ལམ་དང་རིགས་ལམ་བསྡུར།གོས་ཚོགས་ནང་རིགས་ལམ་

24

དང་རིགས་ལམ་བསྡུར་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀི་བདེ་དོན་གི་ཆེད་དུ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་དངོས་གནས་དགའ་བསུ་ཡོད་རེད།མང་ཚོགས་ལ་ངས་འདི་ཞུ་ཡྱི་ཡོད་རེད།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོང་རོགས་སོང་།༽ག་རེ་མ་འགིག་པ་ཡིན་ན་འདི་བཤད་དང་ང་ཚོས་བགོ་གེང་མཐྱིལ་ཕྱིན་པ་ཞྱིག་བོས་ཟེར་བ་ཞྱིག་ཡོད་རེད།ཡང་ཡོད་མ་རེད།ངས་གོང་ནས་དངས་པ་དེ་རེད།གོས་ཚོགས་ར་བའི་ནང་དེ་རེད།སོ་སོར་རིགས་ལམ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཁྱོད་གཅིག་ཡིན་པ།གཉིས་ཡིན་པ།གསུམ་ཡིན་པ།དེ་ནས་མཇུག་རོགས་རེད།དེ་འད་མ་ཡོང་ན་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་

བསམ་ཤེས་ཐུབ་ཀི་རེད།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།རོགས་སོང་།༽འགོ་ལས་ཚང་མས་བསམ་ཤེས་ཡག་པོ་གནང་དང་ང་ཚོ་ཚང་མས་བསམ་ཤེས་བྱེད།བསམ་ཤེས་ཐུབ་ན་སི་ཚོགས་ལྷིང་འཇགས་དང་ཡག་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀི་རེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་མི་འགྱུར་རྡོ་རེ་ལགས།

སི་འཐུས་མི་འགྱུར་རྡོ་རེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ལྟ་སི་འཐུས་སེར་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ལ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་མང་པོ་ཞིག་གིས་བཀའ་མོལ་གནང་སོང་།ཕལ་ཆེར་གཅིག་གྱུར་འད་པོ་ཆགས་ཡོང་གི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་ད་རེས་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འདི་ལ་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཆགས་ཀི་མི་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ང་རང་ཚོ་ཡིག་ཆ་ཚང་མའི་ནང་ལ་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ཞེས་ང་རང་ཚོ་ཁུངས་གང་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྒྱལ་སིའི་མང་ཚོགས་མདུན་དུ་འགོ་དུས་སི་འཐུས་ཚང་མའི་ངོ་བོ་ཐོག་དང་བོད་སི་མི་ཞིག་གི་ངོ་བོའི་ཐོག་ལ་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་ཤེས་དགོས་རྒྱུ་དེ་འད་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ང་རང་ཚོ་མང་གཙོའི་བརྒྱུད་ལམ་ནས་ཡོང་བསྡད་པའི་སི་འཐུས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་གཞི་རིམ་མི་མང་ཐོག་ནས་ཀང་གནས་ཚུལ་དེ་འད་ཡོང་བ་ཡིན་ན་ཞེ་དག་སྣང་བ་རྣམ་རྟོག་བྱས་ཏེ་འདི་གཅིག་རེད།གཉིས་རེད་ཟེར་ནས་སོ་བཏགས་བསྡད།དོ་བདག་ལ་ལན་སོད་མ་ཐུབ་མཁན་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཚོགས་གཏམ་ལྟ་བུ་གཏོང་བྱས་ཏེ་བསྡད་པ་ཡིན་ན་འདྱི་ངའྱི་བསམ་པ་བས་ན་ཏག་ཏག་ཡག་པོ་ཡོང་གི་མ་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་འདའི་རིགས་མ་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
གཉིས་པ་དེ་ལ་ད་གིན་གོང་དུ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཤྱིག་གྱིས་གསུངས་སོང་།ང་ཚོ་འདིར་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོ་
གཞུང་འཛིན་ཚོགས་པ་ཟེར་ནའང་ང་ཚོ་དེ་དག་རེད།འགལ་ཟླ་ཚོགས་པ་ཟེར་ནའང་ང་ཚོ་དེ་ག་རང་རེད།དེ་ཡིན་དུས་བཀའ་ཤག་དང་འཛིན་སོང་གྱི་ཕག་ལས་ཡག་པོ་ཞྱིག་གནང་བ་དེར་རྒྱབ་སོར་བྱས་ཏེ་འགོ་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་དང།ཡང་ཏག་ཏག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་མེད་ན་དེ་ལ་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་ཐབས་མཁས་པོའི་ཐོག་ནས་གང་འདས་གསུང་དགོས་ཡོད་ནས་གསུངས་ནས་གང་ལྟར་སེམས་ཅན་རི་ལ་བརྒྱབ་ནས་དོན་ལྷས་ར་བས་པ་རེད།ང་རང་ཚོ་སི་བའི་དོན་དག་དེ་ཚགས་ཚུད་པོ་ཡོང་དགོས་པ་ཆགས་འགོ་ཡྱི་འདུགདེར་བརྟེན་ང་ཚོ་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་འགོ་རྒྱུ་དེ་ངས་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་

25

མཐོང་གི་ཡོད་རེད།ར་བའི་འཛིན་སོང་ཐོག་ནས་བྱས་ཏེ་བ་སྤུ་གནོན་གྱི་སྱིག་འཛུགས་ཤྱིག་ཡོད་རེད་དེ།ཡྱིན་ནའང་།ས་གནས་མྱི་མང་ནང་རྱིགས་ཁ་ཤས་ལ་ས་གནས་རང་ནས་གནད་དོན་མང་པོ་ཞྱིག་བདག་པོ་མ་བརྒྱབ་པ་བས་ཏེ་ལུས་བསྡད་མཁན་དེ་འད་ཡོད་རེད།དེ་ཚོའི་རིགས་དེ་ང་ཚོ་སི་འཐུས་མིང་འད་ཞིག་འཁྱེར་ནས་འགོ་བསྡད་དུས་ཁོང་ཚོས་གཅིག་ཞུ་ཡོང་དུས་ང་ཚོས་ཡར་ལྷན་ཁང་སོ་སོར་ཞུས་པ་ཡིན་ནའང་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་དེ་འད་ཏན་ཏན་ཡོང་བསྡད་པ་ཞིག་སོ་སོའི་ཉམས་མོང་ཐོག་ནས་དེ་འད་བྱུང་སོང་།

གཉིས་པ་དེ་ལ་འདི་ཞུ་འདོད་བྱུང་།འདི་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ངས་ག་རེ་མཐོང་གི་འདུག་ཟེར་ན།ང་ཚོ་སི་
འཐུས་འཚམས་གཟིགས་ཕིན་པ་འདི།དཔེར་ན།ང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་ས་ཆ་མན་སྤར་དང་སན་ད་ར་སོགས་པར་ཕིན་པ་ཡིན་ན་རེས་མ་ལོར་ས་ཆ་འདྱི་འཁེལ་གི་མེད་པ་ཡིན་ན།འདྱིའྱི་ས་མའི་སྙན་ཐོ་ཞིག་ཡོད་རེད་པཱ།འདི་ད་ལོའི་འགོ་མཁན་གིས་ངེས་པར་དུ་གཟིགས་དགོས་འདུག་སྙམ།འདྱི་བེད་དུས་སི་འཐུས་ཕེབས་མཁན་དེས་ག་རེ་གནང་འདུགབསྒྲུབ་དོན་ལྷག་བསྡད་པ་ག་རེ་འདུགའདི་ཕན་ཐོགས་ཞེ་དག་ཡོད་རེད།དཔེར་ན།ང་ལྟ་བུ་ད་རེས་མན་སྤར་འགོ་དུས་དང་སན་ད་ར་ལ་སོན་མ་ཞྱིག་ཕིན་ཚར་བ་རེད།དེ་དུས་གཞུང་ལ་དེ་དག་ཞུས་འདུགདེ་དག་ལག་ལེན་བསྟར་འདུག་དང་མི་འདུགསོ་སོའྱི་ངོས་ནས་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགབསར་ཞྱིབ་(Review)བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཤིག་རག་སོང་།དེར་བརྟེན་ད་དུང་དེའི་ཐོག་བསར་སྣོན་ག་རེ་བྱ་དགོས་རྒྱུ་འདུགདེ་འད་བྱས་ཏེ་ཕན་ཐོགས་ཞེ་དག་ཡོང་གི་འདུགདེ་ཡྱིན་དུས་གོས་འཆར་འདོན་མཁན་དང་རྒྱབ་སོར་གནང་མཁན་གི་ཀུན་སོང་ཞེ་དག་ཡག་པོ་རེད།ང་ཚོར་བགོ་གེང་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་པ་རེད།ཡིན་ནའང་།གནད་དོན་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཆགས་མྱི་འདུག༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽ དེར་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དབུ་དཀར་ཚང་གཡུ་སོན་ལགས།

སི་འཐུས་དབུ་དཀར་ཚང་གཡུ་སོན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཡིག་ཆ་ཨང་༡༢པ་སི་འཐུས་སེར་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གི་བགོ་གེང་ལ་ཆ་ཤས་ལེན་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་རག་པ་དེ་དགའ་པོ་བྱུང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།བགོ་གེང་གནང་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུགདེ་ལ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུངས་ཚར་སོང་སྟེ།ངས་འདི་ནས་བསར་ལྡབ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་སོང་།སོ་སོ་འད་པོ་ཞིག་ཡིན་ན།ས་གནས་ས་བགོས་གནང་བ་དེ་ལྡིངས་ཆ་ཞིག་དང་།ལས་འགན་ཞྱིགདེ་བཞིན་མི་མང་གི་གནས་སྟངས་དང་བསམ་བོ་གཏོང་སྟངས།ཁོ་རང་ཚོའི་དཀའ་ངལ།དོགས་འདྱི་དེ་ཚོ་ཚང་མ་སེལ་རྒྱུའི་ཐོག་གོ་སྐབས་དཔེ་ཡག་པོ་ཞིག་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་འད་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་དེ་འདའི་གོ་སྐབས་དེ་མུ་མཐུད་ནས་ཉར་ཐུབ་རྒྱུ་དང་།དེའྱི་ནང་ད་དུང་ཡར་རྒྱས་གཏང་དགོས་པ་ག་རེ་འདུགསོ་སོའི་ངོས་ནས་འདི་ནས་མར་མི་མང་སར་བཅར་དུས།ད་ལྟ་བར་དུ་ས་གནས་ས་བགོས་ག་པར་བྱས་ནའང་བཅར་བ་ཡིན།དེ་ནས་མི་མང་ལ་ང་ཚོས་མཚམས་རེར་མར་གསུང་བཤད་རང་ཐོག་ནས་འགོ་རྒྱུ་དེའང་གང་འད་ཡིན་ནམ།དེའི་འགོ་སྟངས་དེ་རྟོག་ཞིབ་ཅིག་གནང་དགོས་མེད་འགོ་བསམས་སོང་།གཙོ་བོ་བཞུགས་མོས་དང་གནས་

26

སྟངས་དང་དེ་འད་རྟོག་ཞིབ་གནང་ཐུབ་ནས་ཕལ་ཆེར་ཡག་པོ་ཡོད་ས་རེད་བསམ་གི་འདུགཕན་ཐོགས་འད་པོ་ཞིག་བསམ་བོ་བཏང་ན།ཆུང་ཆུང་ནས་ཞུས་ན་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་གི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་འཕད་པ་དེ་འད་ཡོང་གི་འདུགདེ་ཚོ་སེལ་ཐབས་ཡོང་གི་འདུགདེ་བཞིན་མི་མང་གྱིས་ཕ་གྱིར་ལས་ཀ་མ་ལེགས་པའྱི་ཕོགས་ནས་གནང་བ་དེ་ཚོ་ཡང་མཐོང་གྱི་འདུགསོ་སོས་སྱི་པའྱི་ས་ཆ་དེ་ཚོ་བཟའ་རྒྱུ་དང་དེ་ཚོའྱི་ཐོག་ནས་ཀང་ང་ཚོས་ཡར་ཞུ་རྒྱུ་རག་གྱི་འདུག་གཱདེ་ཚོ་ཚང་མའྱི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་གནང་ཐུབ་རྒྱུ་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།
དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཞུ་རྒྱུར་ད་ལྟ་འདྱིར་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཕེབས་པ་དེ་ལའང་རྒྱབ་ལོངས་ཏན་ཏན་ཡོད་རེད།ང་
ཚོ་ཚང་མས་དཀའ་ངལ་གང་འཕད་པ་དེ་ལ་ང་ཚོ་ཚང་མར་འགན་ཞིག་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགམི་མང་ལ་ཡང་དངོས་གནས་འགན་འདུགདེ་ཡིན་དུས་མི་མང་ལ་ཡང་རེ་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།མི་མང་ནང་ནས་དཱ་ཆབ་སིད་ནག་པོ་ལབ་དགོས་རེད་དམ།དེ་འདའི་ནང་དུ་ཚུད་ནས་ཕག་ལས་གནང་མཁན་དེ་ཚོ་ལ་ཡང་མ་གནང་རོགས་གནང་།ག་རེ་ཡིན་ནའང་བཀའ་མོལ་གནང་རྒྱུ་དང་འགེལ་བཤད་བསོན་ནས་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་རེད།ག་རེ་ཡིན་ནའང་ཕོགས་ཚང་མར་ཞུ་ཡི་ཡོད།དེ་ཡིན་དུས་ཚང་མས་དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཀི་ཐོག་ནས་གང་ལྟར་མགོ་འཚོས་པའི་ཐོག་ནས་ཕག་ལས་གནང་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུགང་ཚོ་ར་དོན་རོད་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།ཆུང་ཆུང་དེ་ཚོར་འཁར་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།དེ་ལ་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མི་འདུགཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དབང་འདུས་རྡོ་རེ་ལགས།

སི་འཐུས་དབང་འདུས་རྡོ་རེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསི་འཐུས་སེར་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཨང་༡༢པ་ལ་རྒྱབ་སོར་བྱེད་ཐུབ་ཀི་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་དང་སགས།ད་ལྟའི་ཆར་ང་རང་ཚོ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཀྱིས་གོས་ཆོད་འཁྱེར་བསེབས་པ་དེ་ལ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཁོང་རིགས་ཀི་ཀུན་སོང་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ནས་བརྒྱ་གཙང་མ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ངས་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད།ཡིན་ནའང་།ད་ལན་ཆ་ཤས་ལེན་པའི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་འདས་པའི་ཉམས་མོང་ལབ་ནའང་མི་འདུགསོ་སོའྱི་ཕོགས་སོད་འཚམས་གཟིགས་འགོ་བའི་གནད་དོན་དང་འབེལ་བའྱི་ཐོག་ནས་ཚིག་འགའ་ཤས་ཤིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་སོང་།
སིར་བཏང་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་མང་གི་སི་འཐུས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མི་མང་སར་མར་ཕྱིན་ནས་གཞྱིས་ཆགས་ཁག་ཏུ་
འགོ་རྒྱུ་རེད།མི་མང་གི་བདེ་སྡུག་བལྟ་རྒྱུ།དེ་བཞིན་ཁོ་རང་ཚོར་དཀའ་ངལ་ག་རེ་ཡོད་མེད་འཛིན་སོང་གྱི་ངོས་ནས་ལས་ཀ་འཐུས་ཤོར་ག་པར་འགོ་ཡྱི་ཡོད་མེད།མི་མང་གི་མངོན་འདོད་ག་རེ་ཡོད་མེད།དེ་ཚོ་ཚང་མ་འད་པོ་ཞིག་ཧ་གོ་བའི་ཐོག་ནས་ཁོང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་དེ་སེལ་རྒྱུའི་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་ལས་ཀ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ཀི་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་སེབ་སོང་།དེ་དང་མཉམ་དུ་སོ་སོར་གོ་སྐབས་དང་མ་སོང་ན་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་འགོ་རྒྱུ་དང་།དེ་བཞྱིན་བོད་པ་ཚོའི་དགུན་ཚོང་དང་འབྲེལ་བའྱི་སུད་ཊ་འཚོང་དུས་དཀའ་ལས་གང་འད་ཞྱིག་རྒྱག་གྱི་ཡོད་མེད།དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཡྱིན་ནའང་སོ་སོས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་རག་སོང་།དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཁོ་རང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་སེལ་བ་མ་ཟད་དུས་ནས་དུས་སུ།མཚམས་རེར་ང་ཚོ་འཚམས་གཟིགས་མ་འགོ་སའི་ས་ཆ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཀང་ང་ཚོར་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ང་ཚོའི་འཛིན་སོང་ལ་

27

དཀའ་ངལ་ཞུ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་འད་པོ་ཞིག་བཙལ་ནས་དེ་འདའི་ཐོག་ནས་སོ་སོར་ཉམས་མོང་གང་ལ་གང་འཚམ་བྱུང་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།དེར་བརྟེན་ང་རང་ཚོ་གཞུང་འབྲེལ་གི་ཕོགས་སོད་འགོ་རྒྱུ་དང་འཚམས་གཟིགས་འགོ་རྒྱུ་དེ་དངོས་གནས་ངས་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་།གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཐུབ་ཀི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།

དེ་ནས་ད་ལྟའྱི་ཆར་ང་རང་ཚོའི་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་མཆོག་གྱིས་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་འཁྱེར་བསེབས་དགོས་པའྱི་
རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡང་ད་ལྟའྱི་ཆར་གྱི་གནས་སྟངས་ལ་གཞྱི་འཛིན་པའྱི་ཐོག་ནས་འཁེར་བསེབས་བསྡད་ཡོད་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།དེའི་ཐོག་སོ་སོས་ཚིག་བསྡུས་བསྡུས་འད་པོ་ཞིག་ཞུས་པ་ཡིན་ན།སིར་བཏང་སོ་སོ་ས་གནས་ས་ཐོག་ག་པར་འགོ་བ་ཡིན་ནའང་སི་ཡོངས་ནས་མི་མང་ཚོ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དགམི་མང་ཉམས་ཆུང་ཆུང་།དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་འགོ་ནའང་འད།གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་འགོ་ནའང་འད།སུད་ཊར་བཙོང་སར་འགོ་ནའང་འད།ཚང་མ་སོ་སོའི་ལྟོ་གོས་རང་གི་དོན་དག་ལ་མ་གཏོགས་ཆབ་སིད་ཀི་ཐོག་ཞེ་དག་གིས་ཤེས་མཁན་མི་འདུགཡིན་པ་ཡིན་ནའང་ང་རང་ཚོ་ཧ་གོ་དགོས་པ་ཞིག་ག་རེ་རེད་ལབ་ན་ང་རང་ཚོས་དེ་ལ་གཡོལ་ཐབས་བྱས་ན་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀི་རེད་དན་གི་མི་འདུགསོ་སོ་རང་ཉིད་འད་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་གཞན་པ་ཚོ་ནང་བཞིན་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ནས་ང་རང་ཚོའི་ར་དོན་རེད།མི་རིགས་རེད།ང་རང་ཚོའི་འཐབ་རོད་དང་འབེལ་བའྱི་ཐོག་ནས་སི་འཐུས་ལ་ཡར་བསེབས་པ་ཞྱིག་ཡྱིན།དེ་སོང་ཙང་ད་ལྟའི་ཆར་སི་ཚོགས་ཀི་ནང་འཁྲུག་བྱ་དོད་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་ཚང་མས་མཁྱེན་གྱི་ཡོད་རེད།དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་ཕོགས་སོད་ཅིག་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་ག་རེ་འདུག་ལབ་ན།ཆབ་སིད་འཁབ་མཁན་རིགས་ཤིག་གིས་ང་རང་ཚོའི་མི་ཁ་ཤས་ཤིག་བེད་སོད་བཏང་ནས་ཆོལ་ཁའི་འཐེན་འཁྱེར་བཟོ་རྒྱུ་ཏན་ཏན་འབད་བརོན་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་རེད་འདུགདེ་ཆབ་སྱིད་འཛོར་པོ་དང་ནག་པོ་ཞིག་རེས་ནས་དེས་སུ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་འདུག་ལབ་ན་དངོས་གནས་ཀི་དག་བོ་རྒྱ་དམར་ལ་ཕན་ཐོག་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་བེད་ཀི་འདུག་བསམས་ནས་སོ་སོར་ཚོར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་སེབ་ཀི་འདུགཉེ་བའི་ཆར་ང་རང་ཚོའི་བདེ་སྲུང་ལས་ཁུངས་ལ་ཞུ་འདོད་ཅིག་བྱུང་ཡང་གོ་སྐབས་རག་མ་སོང་།

དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སོ་སོས་ཞུ་འདོད་ཅིག་ག་རེ་ཡོད་ལབ་ན།ང་རང་ཚོ་འཛིན་སོང་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་ཀང་ང་
རང་ཚོ་ཆོལ་ཁའི་འཐེན་འཁྱེར་འགོ་ཡྱི་ཡོད་པ།སི་ཚོགས་ཀི་ནང་ཆབ་སིད་དེ་འད་འཁབ་ཀི་ཡོད་པ།སོ་སོ་ཡིན་ནའང་མཐོང་གི་ཡོད་རེད་བསམ་གི་ཡོད།དེ་སོང་ཙང་དེ་འདའི་ཆབ་སིད་ནག་པོ་རེད་མཁན་ཚང་མ་རེད་ལབ་ཀི་མེད་དཱ།མི་མང་ཚང་མ་གཅིག་ལས་གཅིག་ཡག་ག་ཤ་སྟག་རེད་འདུགཡིན་ནའང་།ཆབ་སིད་རེ་ཟུང་འཁབ་མཁན་དེ་ཚོར་ད་ལྟ་ནས་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན་མ་འོངས་པར་ན་ཚ་དེའི་རིགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཚར་ན།དེ་ནས་ང་ཚོ་ཚང་མར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕད་ཀི་རེད་བསམས་ནས་ཞུ་འདོད་དང་འབོད་སྐུལ་ཞུ་འདོད་བྱུང་སོང་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་བསྟན་འཛིན་འཇིགས་བྲལ་ལགས།

28

སི་འཐུས་བསྟན་འཛིན་འཇིགས་བྲལ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསི་འཐུས་སེར་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་དེར་རྒྱབ་སོར་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མི་འདུགཡིན་ནའང་།གོས་ཆོད་དེ་འདིར་ཕེབས་པ་དེ་སི་ཚོགས་ནང་དཀའ་ངལ་གི་རྒྱབ་ལོངས་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད།ར་བའི་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུངས་གནང་སོང་།མང་གཙོ་ཞྱིག་གི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་སི་འཐུས་ཀི་ལས་འགན་ཆེ་ཤོས་དེ་མི་མང་གི་འགན་འཁྱི་ཞྱིག་ཆགས་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད།དེ་བཞིན་སིར་བཏང་མང་གཙོའི་ནང་གནད་དོན་གཉིས་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡྱི་ཡོད་པ་རེད།དེ་གངས་ཁ་མང་ཉུང་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པ་གང་ལྟར་མང་གཙོ་ཞིག་གི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དང་།དེ་བཞྱིན་ཆ་ཤས་ལེན་ཐུབ་རྒྱུ་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགInclusion and Participationསོ་སོ་ཡིན་ནའང་དེའི་སང་ལ་ཡང་བསར་གནད་དོན་ཞིག་འཇོག་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་སོང་།དེ་གངས་ཁ་མང་བ་དེ་ལས་ཉུང་བ་དེའྱི་མངོན་འདོད་དེ་མཚོན་ཐུབ་རྒྱུ།དེ་བཞིན་མང་གཙོའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་མང་བའི་འདོད་པ་ལས་ཉུང་ཤས་ཤིག་གི་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་དགོས་མཁོ་དེ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཐུབ་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུགབས་ཙང་སོ་སོ་དང་ཕག་སྦྲེལ་སྱི་འཐུས་ད་ལན་ལྷོ་ཕོགས་ལ་ཕེབས་པའྱི་སྐབས་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་།ང་རང་ཚོ་ཕོགས་གཉྱིས་ཀྱི་མཐའ་ལ་ལྷུང་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལས་ང་རང་ཚོ་དཀྱིལ་ལ་ཡོད་མཁན་མགོ་མ་འཚོས་མཁན་མང་པོ་ཞྱིག་ཡོད་རེད།དེ་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱིས་ང་ཚོས་དང་བདེན་གྱི་ཕོགས་ལ་བསེབ་ཐུབ་རྒྱུར་འབད་བརོན་ཞུ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།དེར་བརྟེན་དེ་འད་ཞྱིག་ས་བགོས་ཕོགས་སོད་ཀྱི་བརྒྱུད་རྱིམ་འོག་ལ།གོང་དུ་ཕག་སྦྲེལ་སྱི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནང་བཞྱིན་སྱིམ་ལ་ཁུལ་ལ་རེད།དེ་དེ་བཞྱིན་གྱི་མོན་གྷོར་ཕྱིན་པའྱི་སྐབས་སུ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཕ་གྱིར་སོབ་གྲྭའྱི་ནང་བུའྱི་སྡོད་ཁང་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་།དེ་བཞྱིན་བུད་མེད་ཀྱི་ཞལ་ལག་མཆོད་སའྱི་དཀའ་ངལ་དེ་ཚོ་ད་ལན་སེལ་ཡོད་པ་འདྱི་དངོས་གསལ་རྒྱུས་ལོན་བ་རྒྱུ་བྱུང་སོང་།དེར་བརྟེན་དེ་གང་ལྟར་གནས་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་གྱི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོས་འཆར་འདོན་མཁན།སི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡང་འཕེལ་ལགས།

སི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡང་འཕེལ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགགོས་ཆོད་དེ་འཁྱེར་ཡོང་བའི་རྒྱབ་ལོངས་ད་གྱིན་གོང་གི་ཚོགས་ཐེངས་ནང་རོབ་ཙམ་ཞུས་ཚར་བ་རེད།གོས་ཆོད་དེ་འཁྱེར་ཡོང་དགོས་པའྱི་རྒྱབ་ལོངས་ཕོགས་གཉིས་འད་པོ་ཞིག་རེད།གནད་དོན་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ།དཔེ་ཆ་བཞག་ན།མོན་གོ་ལ་མི་མང་མར་ཐོན་འགོ་བ་དེ་གཅིག་བྱས།དེ་བཞིན་དྷི་མར་པུར་ལ་ངོས་ལེན་མེད་ལབ་ནས་མར་ཐོན་འགོ་བ་དེ་གཉིས་རེད།སི་འཐུས་སེབ་པའི་སྐབས་སུ་ས་གནས་མི་མང་གྱི་དི་བ་དིས།དི་བ་ངར་པོ་དྱིས།སྐད་བརྒྱབ་ག་རེ་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་མང་གཙོའི་འགོ་སྟངས་རེད།ཡིན་ནའང་།ངོས་ལེན་མེད།ལོག་འགོ་དུས་མཚམས་ལ་ཁྱད་མཚར་ངས་བསྡོམས་རྒྱག་མ་ཐུབ་པའི་གོས་ཆོད་དེ་གཅིག་བསེབས་རེད།
ང་རང་ཚོ་ཚུར་ནང་ལ་བལྟས་ནས་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོའི་ནང་ས་བགོས་དང་འཚམས་གཟིགས་ལ་
ཕེབས་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད།མ་ཕེབས་མཁན་ཡང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད།ཕེབས་ནས་སོ་སོའི་དགོས་མཁོ་དང་སོ་སོའི་འོས་ཤོག་ག་པར་འདུག་བལྟས་ནས་བརེ་པོ་བརྒྱབ་ནས་སྐོར་ར་བརྒྱབ་སྟེ་ཕེབས་བསྡད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཀང་

29

ཡོད་རེད།དེ་ཚང་མར་གཞི་བཞག་ནས་ངས་དེ་རིང་གི་གོས་ཆོད་དེ་འཁྱེར་ཡོང་བ་རེད།དེ་ལས་གལ་ཆེ་བ་ད་རེས་གོས་ཆོད་དེས་ག་རེ་སྟོན་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད་ལབ་ན་ང་ཚོ་སི་འཐུས་དེ་ཚོའྱི་བསམ་ཚུལ་ག་རེ་ཡིན་པ།ད་ལྟ་སི་འཐུས་མང་པོ་ཞིག་གིས་བཏོན་སོང་པཱ།ཁ་ཤས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།སྙིང་རེ་ཆེན་པོ།སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་འད་རེད་འདུག་གཱཁ་ཤས་ནི་ཆབ་སིད་ཀི་མཁས་དབང་།མི་མང་གི་སྐད་འབོད་རྒྱག་པ་དེ་རྦད་དེ་མང་ཚོགས་ཀི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པ།དེ་ང་ཚོས་གོས་ཆོད་དེའི་གསལ་དོན་སྟོན་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་དཔེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།ག་རེ་རེད་ལབ་ན་སོ་སོའི་དགའ་ཕོགས་ཤིག་གི་སི་འཐུས་ཤིག་མར་བསེབས།ཕོགས་གཞན་པ་དེས་སྐད་འབོད་རྒྱག་ཡོང་དུས་མི་མང་ནང་བརབ་གསྱིག་ཧང་སང་རྒྱུ་རེད།མི་མང་གྱིས་ཁྱེད་རྣམ་པ་ཚོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དང་།ཆབ་སིད་མཁས་པ་དང་བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་དུ་ཕིན་པ་ཡིན་པ་དེ་འད་ག་པར་ཧ་གོམི་མང་ཉམས་ཆུང་རེད་པཱ།གོས་ཆོད་དེ་འགོ་མ་འགོརྟ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ན་ས་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད།མ་འགོ་ནའང་འགིག་གི་འདུགཡིན་ནའང་།གོས་ཆོད་དེ་འཁྱེར་ཡོང་ནས་ང་ཚོ་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོའི་སེམས་ནང་ག་རེ་ཡོད་པ་སོ་སོས་རྒྱབ་སོར་བྱས་ནས་མི་མང་དེ་ཚོས་མཁྱེན་ཐུབ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།དཔལ་ལྡན་སིད་སོང་གཙོས་པའི་བཀའ་བོན་རྣམ་པ་རེད།ཚོགས་གཙོ་སེལ་པོ་གཙོས་པའི་སི་འཐུས་རྣམ་པས།དཱ་ང་ཚོ་མི་མང་གི་འགོ་ཁིད་རེད་པཱ།མི་མང་ལ་དེ་གསལ་ཁ་བཟོ་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་དཔེ་ཡག་པོ་རེད།ང་དཔེ་དགའ་བ་སེས་སོང་།ངར་གོས་ཆོད་དེ་འགོ་དགོས་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད།དེ་གསལ་ཁ་སྟོན་ཐུབ་ཀི་འདུགག་རེ་ཡིན་ལབ་ན།ང་ཚོ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ད་ལྟ་ལས་རིམ་འགོ་བསྡད་ཡོད།ལས་རིམ་ག་རེ་ནོར་བཞྱིན་ཡོད་ན།ལས་རིམ་ཏག་ཏག་ཕེབས་བསྡད་ཡོད།སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས།ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགངས་ད་གིན་བཀའ་མོལ་ཞུ་དུས་མཚམས་ལ་སྙིང་རེ་འད་པོ་སེས་སོང་།དེ་ཡིན་དུས་རེས་ནས་བརྒྱུད་རིམ་ནང་བསམ་བོ་གཏོང་དུས་ཁོང་ཚོ་ཁོང་ཁོ་ལངས་ནས་ཞེ་དག་བེད་བསྡད་ཀྱི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་དེའི་སྐབས་ངས་སྙིང་རེ་བསམ་པ་སེས་སོང་།དེའི་དགེ་ར་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་ཚོ་ལ་སྡིག་པ་མ་ཡོང་བ་ཤོག་ལབ་རྒྱུ་དེ་ངས་ལབ་ཐག་ཆོད་ལབ་ཡིན།ཡིན་ནའང་།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཟེར་བ་དེ་ར་བ་ཉིད་ནས་ལབ་མེད་དོ་ཡང་།ངས་དེ་ལབ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གང་རེད་ལབ་ན་ང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིན་པ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ལབ་ན་གྲྭ་བ་ལ་ངའི་ཚུལ་ཁིམས་ལ་ཉེན་ཁ་ཡོད་རེད།འོ་དེའི་ཐོག་ནས་ངས་ཞུ་བསྡད་ཀི་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དེ་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གལ་ཆགས་ཀི་མི་འདུག་གཱསོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་ཕར་སྟོན་བསྡད་ཀི་འདུག་མ་གཏོགས།དེ་ཏག་ཏག་ར་བ་ཉྱིད་ནས་སྡོད་ཀི་མི་འདུགམ་འོངས་པར་དེ་འད་མ་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ལས་རིམ་ཞྱིག་འགོ་དུས་དུས་ཚོད་འཕོ་བརླག་ཆགས་འགོ་ཡྱི་འདུགདེས་གོས་ཚོགས་ཀི་དུས་ཚོད་ཆུད་ཟོས་སུ་གཏོང་གི་ཡོད་རེད།སི་འཐུས་ཟླ་བ་ཕུན་

30

སིད་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་འདོན་དགོས་འདུག་གམ།སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས།ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགངས་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་སྟོན་རྒྱུ་འདྱི་ད་ལྟ་གོས་འཆར་འདོན་མཁན་གིས་ང་ལ་འགོ་དགོས་རྒྱུ་གང་ཡང་མི་འདུག་ཅེས་གསུང་གི་འདུགདེར་བརྟེན་ད་ལྟ་བར་དུ་ལས་རིམ་ཚང་མ་རིས་མེད་འད་པོ་ཕིན་མ་རེད་པས།དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགམཇུག་ལ་འོས་བསྡུ་དགོས་རྒྱུ་ཡོད་རེད་དམ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོས་ཚོགས་འདིར་ཡིག་ཆ་དེ་སི་འཐུས་སེར་གྱིས་འཁུར་བ་རེད།གོས་ཚོགས་ནང་ཚུད་ཚར་བ་རེད།གོས་ཚོགས་ཀི་ཡྱིག་ཆ་ཆགས་ཚར་བ་རེད།གོས་ཚོགས་ཀྱི་ཐག་གཅོད་ཅིག་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་མ་གཏོགས་སི་འཐུས་བྱེ་བྲག་པའི་བསམ་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བ་གཏོང་ཐུབ་རྒྱུའྱི་ཐབས་ལམ་ཡོད་མ་རེད།ཚོགས་འདུའི་འགོ་ལུགས་ལས་དོན་ཕོགས་ཀི་སིག་གཞིའི་ནང་།ངེས་པར་དུ་དེ་ཚོར་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་།དུས་ཚོད་ཆུད་ཟོས་རང་གཏོང་བསྡད་ཀི་འདུགསི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡང་འཕེལ་ལགས་འཕོས་དེ་གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡང་འཕེལ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསོ་སོར་ངོ་རྒོལ་བྱས་མཁན་དེ་ཚོ་ལ་སྙིང་རེ་སེས་ཐུབ་མཁན་དེ་ཚོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་ནའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལམ་ལ་འཇུག་གྱི་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་ཡིན།སི་འཐུས་ཁོ་རང་གཅིག་པུ་མིན།དེ་རྱིང་ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་ལ།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། འཕོས་དེ་གསུང་བཅུག་དང་།༽དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཱ་འཁྱུག་ཙམ་མ་གཏོགས་མེད།དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོ་དེ་རྱིང་གྱི་དོན་དག༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། ཏོག་ཙམ་བཞུགས་གནང་རོགས་གནང་།༽

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས།ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགང་རང་ཚོ་བོད་ཆོས་ལྡན་གི་ཞིང་ཁམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལབ་རྒྱུ་དེ་རེད་མོ་རེད་ས་ཁྱོན་ནས་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།སྙིང་རེ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་གོམས་དགོས་ཀི་རེད་ཟེར་བ་དེ།ཁ་སང་ཁོང་རང་གྱིས་

31

ཀང་གསུངས་སོང་།ཁོང་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ཟེར་གི་ཡོད་རེད་པཱ།དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རེད་མོ་རེད་ས་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཁྱོན་ནས་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
རྣམ་པ་ཚོ་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གང་འད་འདོན་དགོས་ཡོད་མེད་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་།ཏག་ཏག་ཁྱོན་ནས་ཆགས་ཀི་མི་འདུགསི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་ལགས་འཕོས་དེ་གསུང་གནང་རོགས་གནང་།སོ་སོའི་དོན་གནད་གང་ཡིན་པ་དེ་གསལ་པོ་བཟོ་རོགས་གནང་།ཕར་ཚུར་འཁིད་བསྡད་ན་ཡག་པོ་མི་འདུགསི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡང་འཕེལ་ལགས།

སི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡང་འཕེལ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ཕར་ཚུར་འཁིད་ཀི་མིན།གོས་ཆོད་ཀི་ངོ་གདོང་ཁོ་རང་ལ་མར་འགོ་ནས་དོན་དག་གཙོ་བོ་དེ་ངས་ད་གིན་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་རེད།མི་མང་ཚོས་ང་ཚོ་མགོ་འཚོས་དགོས་རྒྱུ།ང་ཚོ་ཆབ་སིད་མི་སྣའི་བསམ་བོ་གཏོང་སྟངས།ཆབ་སིད་མི་སྣའི་སོད་པ།ཆབ་སིད་མི་སྣའི་བྱེད་སྟངས་དེ་ཚོ་ཧ་གོ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།རྣམ་པ་ཚོ་མི་མང་ཚོས་མགོ་མ་འཚོས་ནས་ང་ཚོ་ལ་བལྟས་ནས་འོག་ལ་འཁྲུག་བསྡད་པ་ཡིན་ན།ཁྱེད་རང་ཚོ་དེ་རིང་ནས་སྡུག་གོང་རེད།ག་རེ་རེད་ལབ་ན།འདི་གོས་ཚོགས་ཀི་ཚོགས་འདུ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་བལྟས་པ་ཡིན་ན།སི་འཐུས་རེ་རེ་ཡི་དགོས་མཁོ་དང་དམིགས་ཡུལ།ཁོ་རང་ཚོ་གང་འད་ཡག་པོ་ཡིན་མིན་དེ་ཚང་མ་གསུངས་སོང་།དེར་བརྟེན་གོས་ཆོད་དེ་ལའང་རྒྱབ་སོར་ཡོད་མེད་ཀི་ཐོག་ནས་ང་རང་གི་ངོས་ནས་རྒྱབ་སོར་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ནས་བརྒྱ་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོས་འཆར་ལ་རྒྱབ་སོར་གནང་མཁན་སི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས།

སི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག སིར་བཏང་དེའི་སྐོར་ལ་མང་པོ་གསུངས་ཚར་སོང་། ཞིབ་ཚགས་པོ་ཞུ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཀང་མི་འདུག་ལ་འདོད་པ་ཡང་མེད། ཡིན་ནའང་། དེའི་ཁ་ཕོགས་གོས་ཆོད་ཀི་དགོངས་དོན་དང་མ་མཐུན་པ་ཟེར་ནའང་མི་འདུག གོས་ཆོད་ནང་དུ་མེད་པ་ཞིག་གི་ཐོག་མང་པོ་གསུང་བསྡད་སོང་བསམ་སོང་།། ས་གནས་ཁག་ལ་མི་མང་གིས་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཀི་འདུག ང་ཚོ་འགོ་རྒྱུ་མི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་འད་གོས་ཆོད་ནང་དུ་ཚིག་གཅིག་ཀང་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཡོད་ན་ངས་རྒྱབ་སོར་བྱེད་ཐུབ་ས་མ་རེད། ས་གནས་ཁག་ལ་མི་མང་གི་ངོ་རྒོལ་ཡོད་ནས་ང་ཚོ་མ་འགོ་བ་ཡིན་ན་ཕན་གི་མ་རེད་པཱ། ལོ་བརྒྱད་ཅུ་དགུ་བཅུ་རན་པའི་སྤོ་རོ་དེ་ཚོ་དྷ་རམ་ས་ལར་གོས་ཚོགས་ར་བའི་མདུན་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་དུ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ང་ཚོ་ས་གནས་ལ་མ་སོང་ན་ཕན་ཐོགས་ག་རེ་ཡོད་རེད། ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་ང་ཚོ་འདོགས་དགོས་པ་དང་ཞེད་སྣང་བྱས་པ་ཡིན་ན། མི་དེ་བྱབ་ཆུང་རེད། ཀླད་མེད་རེད་མ་གཏོགས་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ལར་ནས་མྱི་ཚང་མ་མགུ་བའྱི་ཐབས་ཤེས་འཚོལ་མཁན་མི་དེ་ཚོ་ངས་བྱབ་ཆུང་ལ་རིས་ཀི་ཡོད། ང་ཚོར་རྒྱལ་སས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་གསུངས་ཡོད་རེད། རྒྱལ་བས་ཀང་ནི་མ་མགུ་ན།བདག་འད་ངན་པས་སོས་ཅི་དགོས།སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀིས་

32

འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མགུ་བ་ཞིག་གནང་ཐུབ་ཡོད་མ་རེད། ང་རང་ཚོར་༸རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་འཛམ་བུ་གིང་ལ་ངོམ་ཆོག་པ། དེ་འདའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི་སེས་བུ་རླབས་ཆེན་ཞིག་ཡོད་རེད། དེས་ཀང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀིས་མགུ་ཡ་ཞིག་ཐོན་ཡོད་མ་རེད་ལ། དམིགས་བསལ་གིས་བོད་པ་ཚང་མར་འགུ་ཡ་དེ་ཡང་ཐོན་ཡོད་མ་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་ངོ་རྒོལ་ཡོད་པ་ཙམ་གིས་ང་རང་ཚོ་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན་པ་དང་། སོན་ཆ་ཡིན་པ་ཞིག་དུས་ནམ་ཡང་ངས་མཐོང་གི་མི་འདུག ལྷག་པར་དུ་མི་མང་གི་ནང་ནས་བསམ་ཚུལ་ཡོད་སྡོད་མཁན་ག་དུས་ཡིན་ནའང་བཤད་བསྡད་རྒྱུ་དེ་ཚོ་ངས་གང་ཡང་སྡུག་ཆགས་མཐོང་གི་མི་འདུག མི་དེ་ལ་ནུས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་རྟགས་རེད་བསམ་གི་ཡོད། ནུས་པ་མེད་མཁན་ཞིག་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་མི་གཅིག་རག་གི་མ་རེད། ངས་གོས་ཆོད་དེར་རྒྱབ་སོར་བྱ་རྒྱུར་ངོ་རོལ་མ་ཡོང་བ་དེའི་ཆེད་དུ་མིན། དེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ངས་ཁ་སང་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀི་རིས་འགོའི་སྐབས་སུ་ཞུས་ཡོད། ང་ཚོ་ས་གནས་སུ་འགོ་དུས་མི་མང་
ཉམས་ཆུང་དེ་ཚོའི་གདོང་པ་ཞིག་མཐོང་ཡོང་དུས། དཱ་དེ་འདའི་འགོ་སོང་ཆེན་པོ་ཞིག་གཏོང་དུས་སེམས་པས་བཟོད་ཀི་མི་འདུག མི་མང་ཉམས་ཆུང་དེ་ཚོ་ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་འཚོ་བ་སེལ་མ་ཐུབ་མཁན་ག་ཚོད་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག ང་ཚོ་ཚང་མས་ཧ་གོ་གི་རེད་པཱ། དཱ་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་གཅིག་པུའི་ནང་འགོ་རྒྱུ་གཅིག་པུར་ལོ་གཅིག་ནང་རྒྱ་གར་སོར་འབུམ་ཉི་ཤུ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་རེད། དེ་ལས་ས་པོ་མ་རེད། ང་ཚོ་ས་གནས་ལ་ཧ་གོ་ཡི་ཡོད་པཱ། མི་མང་ཆེ་བ་དཀའ་ངལ་འཕད་བསྡད་པ་རང་རང་རེད་འདུག་པཱ། དེ་ཚོ་ལ་ནི་ཕན་ཐོགས་ཀི་མི་འདུག དེ་ལས་འཛིན་སོང་གི་ཐོག་ནས་མང་ཙམ་ཕེབས་ཐུབ་ན་ཁོང་ཚོ་ལ་སྐུ་དབང་ཡོད་རེད། པད་ཤག་གནང་རྒྱུ། ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུ་ཚང་མ་ནུས་པ་ཡོད་རེད་པཱ། དེ་འད་བྱས་ནས་ཞུས་པ་ཡིན་མ་གཏོགས་ཁ་ཕོགས་རྦད་དེ་ལོགས་ཀ་ཞིག་ལ་ཁིད་སོང་བ་ཡིན་ན། ར་བ་ཉིད་ནས་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀི་མི་འདུག དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུག ༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དཱ་དེ་འགོ་བཅུག་ན།༽དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་གོས་ཆོད་ཀི་ཐོག་ལ་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་དེ་རེད་མ་གཏོགས།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།ཏོག་ཙམ་བཞུགས་རོགས་གནང་།༽ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་འདུག་ཟེར་ནས་འདིའི་ནང་ར་བ་ཉིད་ནས་ཚིག་གཅིག་གིས་ཕིར་འཐེན་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་མེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཙ་ནེ་ཚང་དོན་འགྲུབ་བཀིས་ལགས།ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་ཙ་ནེ་ཚང་དོན་འགྲུབ་བཀ་ཤིས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདེ་འད་ཞྱིག་ལྟ་ཡོང་ན་དུས་ཚོད་འཕོ་བརླག་མ་རེད་དམ།གོས་ཆོད་འཁྱེར་མཁན་དང་རྒྱབ་སོར་གནང་མཁན་གཉིས་ཀའི་བསམ་ཚུལ་ཡང་ལོགས་ཀ་ཆགས་འགོ་ཡྱི་འདུགགོས་ཆོད་དེ་ཁ་སང་འཁྱེར་ཡོང་དུས་སི་འཐུས་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀྱི་སྔོན་རྱིས་ཁ་ཐུག་ལ་མྱི་མང་གྱིས་ངོ་རོལ་བེད་ཀྱི་འདུགཕན་ཐོགས་མྱི་འདུག་ཅེས་ཚོགས་ཐོག་ནས་གསུངས་ཡོད་རེད་དཱ།རྒྱབ་སོར་གནང་མཁན་དང་གོས་ཆོད་འཁེར་ཡོང་མཁན་གཉྱིས་ཀས་ཉྱི་མ་དེ་ག་རང་ལ་བཤད་ཡོད་རེད་དཱ།དེ་ནས་གཞན་པ་ཞྱིག་ལ་དེ་མང་ཚོགས་ལ་མགོ་སྐོར་མ་རེད་དམ།དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདེ་ནས་ལམ་ཁ་ཞྱིག་ཡོད་ན།དེ་ཕྱིར་འཐེན་བས་ཏེ་མེད་པ་བཟོས་བཞག་ན་ཡག་ས་མ་རེད་དམ་ཞུ་ཡྱི་ཡོད།ཐུགས་རེ་ཆེ།

33

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གོང་དུ་ཚོགས་གཙོས་གསལ་པོ་བྱས་ཏེ་ཞུས་ཚར་བ་ཡིན།ཡར་ཚུད་བཅུག་སོང་པཱ།བགོ་གེང་འགོ་བཅུག་སོང་པཱ།བགོ་གེང་འགོ་བཅུག་སོང་པཱ།ད་ལྟ་བགོ་གེང་འགོ་བསྡད་ཡོད་རེད།དཱ་ཐག་གཅོད་འགོ་རན་རེད།ད་ལྟ་གོས་འཆར་འདོན་མཁན་དང་རྒྱབ་སོར་གནང་མཁན་གྱི་གསལ་བཤད་མཐའ་མ་རེད།དེའྱི་རེས་ལ་དཔལ་ལྡན་སྱིད་སོང་མཆོག་གྱིས་ཕག་བརྐྱངས་གནང་སོང་།འདྱིའྱི་བགོ་གེང་གྱི་ཆ་ཤས་རོགས་ཟྱིན་པ་ཡྱིན།འཕྲོས་དེ་གསུང་རོགས་གནང་།སྱི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས།

སི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགམི་ལ་གཞི་མེད་སྐུར་འདེབས་ར་བ་ཉྱིད་ནས་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད།ངས་ཁ་སང་གང་བཤད་པ་དེ་ཕི་དིལ་ལས་ཁུངས་ཀི་ས་ཐག་ནང་ཡོད་རེད།ངོ་རྒོལ་བེད་ཀྱི་འདུགའགོ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ནས་ཚིག་གཅིག་བཤད་མེད།དེ་རིང་གོས་ཆོད་ཀི་ཡི་གེའི་ནང་ངོ་རྒོལ་བེད་ཀི་འདུགའགོ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ནས་ཚིག་གཅིག་མི་འདུགདེ་འད་བྱས་ཏེ་ཁ་ཕོགས་ངན་པ་ལ་མ་བསྒྱུར་རོགས་གྱིས།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དོན་དག་ཐོག་ལ་གསུང་རོགས་གནང་།༽དེ་ག་རང་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་སྱིད་སོང་མཆོགདཔལ་ལྡན་སིད་སོང་སེན་པ་ཚེ་རྱིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསི་འཐུས་སེར་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིག་ཆ་ཨང་༡༢འདི་ཐོག་ལ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་མང་པོ་ཞིག་གིས་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་པ་རེད།དེའི་ཐོག་ལ་འཛིན་སོང་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་འདི་བྱ་འདི་མིན་གི་ར་བའི་བསམ་ཚུལ་ཞུ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད།འདྱི་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུ་རེད།བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོའི་ཕག་ལས་གནང་སྟངས་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་བསྡད་པའི་ཐོག་ལ་བཀའ་ཤག་གི་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་གང་ཡང་མེད།ཡིན་ནའང་།དགོངས་ཚུལ་གསུངས་པའི་སྐབས་ལ་གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཆགས་འགོ་ཡྱི་འདུགགོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིན་ནའང་རེད།གང་ལྟར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསེད་ཀྱི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཡིན་ནའང་རེད།གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གཞན་པ་ཡིན་ནའང་རེད།ལས་རིམ་ག་རེ་ཡིན་ནའང་ངེས་པར་དུ་དེའི་ནང་སིད་སོང་འདྲུད་དགོས་པ་གཅིག་དང་བཀའ་ཤག་འདྲུད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀི་འདུགདེ་ཡིན་པ་སོང་ཙང་མ་ལབ་རང་ལབ་འད་པོ།མ་ལངས་རང་ལངས་བཟོ་འད་པོའི་གནས་སྟངས་དེ་ཆགས་ཡོང་གི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ད་ལྟ་འདིར་གནས་སྟངས་བསེབས་རྒྱུ་འདྱི་ལ་རྒྱུ་དང་རེན་མང་པོ་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས།རྒྱུ་དང་རེན་གཅིག་པུ་ཞིག་གི་ཆགས་ཀི་ཡོད་མ་རེད།ད་ལྟ་འདིར་བགོ་གེང་གནང་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་དེའང་རྒྱུ་དང་རེན་མང་པོ་ཞིག་འཛོམས་ནས་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད།ང་ཚོ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕད་དུས་སྐབས་སུ་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་རང་གཞན་རོགས་གསུམ་ཚང་མའི་གཤིས་ཀ་འད་པོ་དེ་མ་འགིག་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ག་དུས་ཡིན་ནའང་མི་ལ་མཛུབ་མོ་འཛུགས་རྒྱུ།འདྱི་གཤིས་ཀ་དེ་ང་ཚོ་ཚང་མར་ཡོད་རེད།

34

ལྷག་པར་དུ་དེ་རིང་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་དྷ་རམ་ས་ལ་ནས་རླུང་ནག་པོ་བརྒྱབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་།ཆབ་སིད་ནག་པོ་དང་།མང་པོ་ཞིག་གསུང་ཡོང་དུས་སི་ཚོགས་ནང་སི་ཡོངས་ཀི་གནས་སྟངས་དེ་གང་ལྟར་དྷ་རམ་ས་ལ་ནས་མར་གཅིག་བྱེད་ཀི་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཤྱིག་གོ་བ་ཆགས་མི་སིད་པ་རེད་མི་འདུག་གཱབཀའ་མོལ་གསུང་སྟངས་ཀྱི་བབ་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན།ད་དྷ་རམ་ས་ལ་སུ་སུ་ཡོད་རེད།དྷ་རམ་ས་ལར་ཁིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་ཡོད་རེད།དྷ་རམ་ས་ལར་འཛིན་སོང་བཀའ་ཤག་ཡོད་རེད།དྷ་རམ་ས་ལར་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཡོད་རེད།དེའི་ནང་ནས་ང་ཚོ་བགོ་གེང་བྱེད་ས་དང་བཀའ་མོལ་བཤད་ས་དང་།ཐག་གཅོད་ས་གཙོ་བོ་དེ་གོས་ཚོགས་ཀི་ར་བ་འདི་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད།གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་དུ་ང་ཚོའྱི་བཀའ་མོལ་གསུང་སྟངས་དང་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།གོས་ཚོགས་ར་བ་འདི་ནང་སིད་སོང་དང་བཀའ་བོན་རྣམ་པ་ཚོ་ཡང་བསྡད་ཡོད་རེད།ང་ཚོ་ཚང་མར་ཞུ་ཡྱི་ཡོད།དེར་བརྟེན་ང་ཚོ་ཚང་མའི་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་ལ་རག་ལས་ཡོད་རེད།དེ་ས་ཡང་ཞུས་པ་ཡིན།ད་ལྟ་ཡང་ཞུ་ཡི་ཡོད།འཛིན་སོང་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་དུས་ཚོད་ག་རེ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་བརྒྱ་ཆ་༥ཙམ་དངོས་གནས་གཞན་པར་བོ་གཡེང་སིད་ཀི་རེད་མ་གཏོགས་ཡོད་པའི་དུས་ཚོད་བརྒྱ་ཆ་༩༥ལས་ཀ་རང་སང་ལ་གཏང་གི་ཡིན་ཟེར་ནས་ད་ལྟ་དེ་ག་རང་གི་དམ་བཅའ་སང་ལ་འགོ་ནས་ཆབ་སིད་སྤུ་ཙམ་ཡང་རེད་ཀི་མེད།སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུ་བགོ་གེང་ག་རེ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་།དེར་ག་རེ་བེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡྱིན་ནའང་དེ་ལ་གཡས་ཕོགས་གཡོན་ཕོགས་གང་ཡང་བྱ་རྒྱུ་མེད།སྐབས་དེ་དུས་བཀའ་ཤག་གི་བསམ་ཚུལ་དེ་ཞུ་རྒྱུ་རེད།དེ་མ་གཏོགས་ཤྱིག་སྱི་འཐུས་ཤྱིག་ལ་ཁེད་རང་ཚོས་བཀའ་ཤག་ལ་དེ་འད་བསམ་བོ་ཡོད།ཁེད་རང་ཚོས་འདྱི་བེད་རོགས་བོས་ཞེས་ད་ལྟ་བར་དུ་ཚིག་གཅྱིག་ཀང་ཞུ་མ་མོང་།དེ་གསུངས་པའྱི་དཔང་རྟགས་ཡོད་ན།ང་ཚོ་རྱིམ་པ་གཞན་དག་ཅྱིག་ལ་བསེབ་ཀྱི་རེད།ད་ལྟ་བར་དུ་བཀའ་ཤག་གྱི་ངོས་ནས་མང་ཚོགས་ནང་དེ་འད་བེད་དགོས་རེད་དཱ།འདྱི་འད་བེད་དགོས་མ་རེད་དཱ།དེ་ལས་བསེབ་དུས་འདྱི་འད་བེད་ཤོག་ཨཱ་ཞེས་ཚིག་གཅྱིག་ཀང་སུ་ཞྱིག་ལ་ཡང་ཞུ་མ་མོང་།ད་ལྟ་བར་དུ་ཞུ་མ་མོང་བའྱི་གནས་སྟངས་ཀྱི་འོག་ནས་གོས་ཚོགས་ནང་གསུང་བབ་ཅྱིགགསུང་སྟངས་ཤྱིགགདངས་གཏོང་སྟངས་ཤྱིག་གྱིས་གོ་བ་ལྟ་བུ་དེ་འད་སེབ་ཡོང་གྱི་འདུགདཔང་རྟགས་ཡོད་ན་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་གསལ་པོ་བས་ཏེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།

ར་བ་ཉིད་ནས་བྱེད་ཀི་མེད།མང་ཚོགས་ནང་དུ་ངས་སོན་མ་ནས་ཞུས་པ་ཡིན།སི་ཚོགས་ད་རྒྱ་ལ་ཡང་ལྟ་ཡི་མེད།
གནས་ཚུལ་ཛ་དག་པོ་དེ་འད་ཆགས་བྱས།སི་ཚོགས་ད་རྒྱ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་གཅིག་གཉིས་ཀྱིས་ཚུར་བཏང་ཡོང་བྱས་ངེས་པར་དུ་དེ་མ་བལྟས་ན་འགིག་གི་མི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་འད་ཚུར་གཏོང་ཡོང་ན་ལྟ་ཡི་ཡོད་མ་གཏོགས།གཞན་པ་ར་བ་ཉིད་ནས་ལྟ་ཡི་མེད།སུས་སྐད་ཆ་བཤད་ཀི་ཡོད་མེད།ད་རྒྱ་ཚོགས་པ་སུ་ཡོད་མེད།དེའི་ནང་མི་སུ་ཡོད་མེད།ཕོགས་གང་འད་ཞྱིག་ཡྱིན་པ་དང་སྐད་ཆ་ག་རེ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ནའང་དོ་སྣང་བྱེད་ཀི་མེད།ང་རང་ཚོའི་ལས་ཀ་རང་སང་ལ་དོ་སྣང་བྱས་ཏེ་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད།དེར་བརྟེན་དེ་རིང་འདིར་གསུང་བབ་དེ་འདའྱི་ཐོག་ནས་ཡང་སི་ཚོགས་ནང་དུ་གོ་བ་ལོག་པ་དེ་འད་འགོ་མི་སིད་པ་མ་རེད་འདུགརོག་ག་ཚང་མ་དྷ་རམ་ས་ལ་ནས་བཟོས།ད་དྷ་རམ་ས་ལ་ནས་སུས་བཟོ་ཡྱི་ཡོད་རེད་ཅེས་པའྱི་སྐད་ཆ་དེ་རང་བཞྱིན་གྱིས་ཆགས་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད།དེར་བརྟེན་འཛིན་སོང་བཀའ་ཤག་གྱི་ངོས་ནས་བསམ་བོ་གཏོང་སྟངས་དང་།ད་ལྟ་བར་དུ་ག་ཚོད་ཐུབ་ཀི་སི་ཚོགས་དེ་ཡར་རུབ་རུབ་བཟོ་རྒྱུར་འབད་བརོན་བྱས་ཏེ།སི་སྙོམས་དང་བདེན་བྱེད་ཀི་མི་འདུག་གསུང་གྱི་ཡོད་ན།ང་ཚོ་འཛིན་སོང་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་དང་མཐུན་རེན་སྦྱོར་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དེ་དག་ཚང་མ་སི་སྙོམས་དང་བདེན་བྱས་ཏེ་འགོ་བསྡད་ཡོད།ཁྱེད་ཆོལ་ཁ་གང་ནས་ཡིན།ཆོས་ལུགས་ག་རེ་ཡིན་ཞེས་ང་ཚོས་སྐད་ཆ་འདྱི་ཡྱི་མེད།ཡིན་ནའང་།མང་ཚོགས་ཀི་བསམ་ཚུལ་ནང་མང་ཚོགས་ཀི་བསམ་ཚུལ་གང་ཡོད་པ་དེ་བསམ་ཚུལ་གང་ཡོད་པ་རེད་

35

མ་གཏོགས།མང་ཚོགས་ལྐུག་པ་རེད་ཟེར་གི་ཡིན་ནའང་རེད།ཤེས་ཡོན་ཅན་རེད་ཟེར་གི་ཡོད་ནའང་འད་འདུགགང་ལྟར་དེ་རིང་འདིའྱི་ནང་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཡོང་སོང་པཱ།མང་ཚོགས་ལ་ཆབ་སིད་ཀི་གོ་རྟོགས་མེད་པ་དང་།ཤེས་ཡོད་མེད་པ་དང་།མང་ཚོགས་ནང་དུ་ཡང་ཤེས་ཡོན་ཡོད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་རེད།ཆབ་སིད་ཀི་གོ་རྟོགས་མང་པོ་ཡོད་མཁན་ཡོད་རེད།དེ་འདའི་མཐོང་ཆུང་གི་ཚིག་དེ་འད་བེད་སོད་བཏང་བ་ཡིན་ན་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀི་ཡོད་ན་མེད་ན།ལྷག་པར་དུ་གོས་ཚོགས་འདི་ནང་ང་ཚོར་བཤད་རྒྱུའི་རང་དབང་ཡོད་དུས་གང་ཟག་སེར་གི་མིང་བཏོན་བྱས།བྱེ་བྲག་གི་གནད་དོན་དེ་ཚོ་འགེལ་བཤད་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་ག་ཚོད་ཅྱིག་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀི་ཡོད་ན།བཟང་སོད་དང་ག་ཚོད་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀི་ཡོད་ན།དེ་ཚོ་ཡང་ང་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུགདེའི་ཚུལ་དུ་དེ་རིང་ཞུས་པ་ཡིན་མ་གཏོགས།གོས་ཆོད་གོས་འཆར་དེ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོས་ག་རེ་ཐུགས་ཐག་གཅོད་གནང་པ་ཡིན་ནའང་།མང་མོས་སི་མོས་ག་རེ་ཐུགས་ཐག་གཅོད་གནང་བ་ཡིན་ནའང་འཛིན་སོང་གྱི་ངོས་ནས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་རྒྱབ་སོར་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ཡིག་ཆ་ཨང་༡༢པ།སི་འཐུས་སེར་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་གྱི་ཐོག་ལ་བགོ་གེང་ཆ་ཚང་ཟྱིན་པ་ཡྱིན།འདྱི་གཏན་འབེབས་བེད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་གམ་མྱི་འདུག་བལྟ་རྒྱུ་ཡྱིན།གོས་ཆོད་འདྱི་གཏན་འབེབས་གནང་བར་རྒྱབ་སོར་གནང་མཁན་ཚོ་ཕག་རྐྱོང་རོགས་གནང་།སྱི་འཐུས་༣བས།གོས་ཆོད་འདྱི་གཏན་འབེབས་གནང་བར་དགག་བ་གནང་ཚོ་ཕག་རྐྱོང་རོགས་གནང་། གོས་ཆོད་འདྱི་གཏན་འབེབས་བྱུང་ཐུབ་མ་སོང་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།མང་མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྱི་འཐུས་༣༤འདུགཕག་ཚོད་༡༡ཿ་༡༥བར་དུ་གསོལ་ཇའྱི་བར་གསེང་ཡྱིན།

36

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༤ཟླ་༣ཚེས་༢༢ཉྱིན་གྱི་ཐུན་གཉྱིས་པ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ལས་རིམ་འགོ་འཛུགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་གཉིས་པ་མུ་མཐུད་ནས་ལས་ཁུངས་གོ་རིམ་བཞིན་སོན་རིས་དང་སི་ཡོངས་ཀི་བགོ་གེང་དང་གཏན་འབེབས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཤོག་གངས་༡༩༨ཐོག་ལ་གཟིགས་རོགས་གནང་།ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་སྱི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས།དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་རྒྱུན་གོན་སོན་རིས་བསྡོམས་འདི་སྙན་སོན་གནང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་རྒྱུན་གོན་བཀའ་འཁོལ་རྒྱབ་གཉེར་འདི་སོར་༧༤,༡༥༧,༤༩༢སོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་ངོས་ནས་སྤར་གཅོག་གང་ཡང་མེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདོན་དག་གཉིས་ཡོད།དོན་དག་དང་པོ་དེ་སིར་བཏང་ཁིམས་དང་སིག་གཞི་ཡི་དགོངས་དོན་རེད།གནས་སྟངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་ཉེ་ཆར་ཕི་ཟླ་༣ཚེས་༡ལ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་ལྷན་ཁང་ཁག་ལ་རིས་ཁ་གཙང་མ་བཟོ་དགོས་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཤིགདངུལ་བཏོན་བཅུག་ཚང་མ་ཟླ་༣ཚེས་༣༡བར་དུ་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་དང་།དེ་བཞིན་ས་འདོན་ཡིན་ནའང་ཚང་མ་དེ་ལ་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་གསུངས་འདུགདེ་རེད།ཡིན་ནའང་། སོན་མ་ནས་འགོ་སྟངས་ཤིག་ལ་ཕི་ཟླ་༤ཚེས་༡༥བར་དུ་འགོ་སྟངས་ཤིག་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་དེའི་ཐོག་ལ་དཀའ་ངལ་ཞིག་འདུགང་ཚོ་དཔེར་ན་གོས་ཚོགས་ཆ་བཞག་ན་ཚེས་༣༠བར་དུ་འཚོགས་ཀི་ཡོད་རེད་པཱ།ཚེས་༣༡ཉིན་དེ་ནས་མར་གནམ་གྲུ་ནང་ལོག་མཁན་ཡིན་ནའང་འད་འདུགའགྲུལ་འཁོར་ནང་ལོག་མཁན་ཡིན་ནའང་འད།དེ་ཚོ་ཡི་འབིལ་འཛིན་དེ་ཚོ་ཚེས་༣༡ལ་རིས་རྒྱག་ས་མི་འདུགཚེས་༣༡ཉིན་གཟའ་ཉི་མ་རེད་འདུགདེ་འད་ཡི་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་འདུགདེ་ཞུས་བསྡད་ན་ང་ལ་གནད་དོན་གཞན་པ་ཅྱིག་ཡོད།དེ་ལ་དུས་ཚོད་འདང་ས་མ་རེད།དེ་ལ་དགོངས་བཞེས་གནང་དགོས་ཀི་འདུགསྐབས་སུ་བབས་པའི་ལས་དོན་ལ་བལྟ་ནས་དེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
གཉིས་པ་དེ་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀི་ཡོད་དང་མེད་ཀི་གནས་སྟངས་གང་ཡང་མེད།གཙོ་བོ་དེ་དཔལ་ལྡན་བཀའ་ཤག་
ལ་གལ་ཞུ་ཡི་མེད།ཡིན་ནའང་།རོགས་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དམིགས་བསལ་གིས་ཨ་རིའྱི་རོགས་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས།ཨ་རིའྱི་རོགས་ཚོགས་ཀིས་ད་ལྟ་ང་ཚོ་ལ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ནས་དངུལ་ཡོང་རྒྱུ་དང་དེ་ཚོ་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་ཐད་ཀར་ཡོད་མ་རེད།ཡིན་ནའང་།ཨ་རི་གཞུང་གིས་བོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རོགས་དངུལ་ག་ཚོད་འདོན་གི་ཡོད་རེད།དེའི་ནང་ནས་ཆ་ཤས་བགོས་པ་དེ་ག་པར་ག་པར་གཏོང་གི་ཡོད་རེད་ཟེར་བ་དང་འབྲེལ་བའྱི་ཐོག་ནས་ཞུ་ཡི་ཡོད།དེ་ཚང་མས་མཁྱེན་དགོས་ཀི་འདུགདེ་ཨ་རི་བོད་སྐད་རླུང་འཕིན་དང་ཨེ་ཤེ་ཡ་རང་དབང་རླུང་འཕིན་དེ་ཚོ་

37

ལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་གཏོང་གི་ཡོད་རེད།ཁོ་ཚོ་ལ་དཀའ་ངལ་འཕད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་ལ་སྐད་མང་པོ་བརྒྱབ་ནས་གོས་ཆོད་རིམ་པ་ཡང་བཞག་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་རླུང་འཕིན་ཁག་གསུམ་ཡོད་རེད།གཅིག་དེ་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཏེ།ཡིན་ནའང་།མཐའ་མ་དེ་ལ་དཀའ་ངལ་འཕད་ཡོང་དུས་རྒྱབ་སོར་བྱེད་མཁན་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་དང་འཛིན་སོང་དང་།གཙོ་བོ་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མཚན་གནས་རེས་འབྲེལ་གི་ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་དེ་དག་གི་གནས་སྟངས་ཐོག་ནས་དེང་སང་ང་ཚོ་སི་ཚོགས་འདིའི་ནང་ལ་དཀའ་ངལ་རིམ་པ་མང་པོ་འཕད་བསྡད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ད་གིན་དྷ་རམ་ས་ལ་རླུང་རྒྱག་གི་འདུག་ཅེས་ལབ་ཀི་འདུགདེ་ངས་གང་ཡང་ཞུ་ཡི་མེད།ཡིན་ནའང་།རླུང་འཕིན་དང་བརན་འཕིན་དེ་ཚོ་ནས་རླུང་ཆེན་པོ་ཞེ་དགས་ཤྱིག་བརྒྱབ་ནས་མི་ལ་དབྱེ་འབྱེད་བྱ་རྒྱུ།དཱ་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་ཀང་འགན་འཁུར་དགོས་ཀི་རེད།དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགམིང་འབོད་ཆོག་པ་ཞུ།ཨ་རིའི་བོད་སྐད་རླུང་འཕིན་ཁང་གི་གསར་འགོད་པ་རྡོ་རེ་ཚེ་བརྟན་གིས་དཔལ་ལྡན་སིད་སོང་མཆོག་ལ་དེང་སང་སིད་དབང་སེར་སོད་པ་རེད་འདུག་གཱསུ་རེད་འདུག་ཟེར་དུས།འོ་དཱ་དེ་སིད་དབང་སེར་སོད་པ་བྱ་རྒྱུ་དེ་སི་འཐུས་ཀིས་བྱེད་ཀི་འདུག་གཱ་ཟེར་ནས་ལབ་སོང་བཱ།དེ་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་གསན་ཡོད་ཀི་རེད།དེར་བརྟེན་ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་དངུལ་དེ་འད་ཞིག་བཏང་ནས་བསྟན་དག་རྒྱ་མི་དམར་པོ་ལ་ཁ་ཕར་གཏད་དགོས་རེད་དམ།ང་ཚོ་ལ་ནང་ཁུལ་ལ་ཚུར་ཁ་གཏད་དགོས་རེད།དེ་ཚོ་ལ་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུགརོགས་ཚོགས་ཡིན་ནའང་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུགདམིགས་ཡུལ་ག་རེའི་ཐོག་ལ་བཏང་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་ཐོག་ལ་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུགདེ་བཞིན་གསར་འགོད་ཚང་མས་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུགང་ཚོ་དཀྲུག་ཤིང་འགོ་རྒྱུའི་རྒྱུ་ར་ཆགས་ཀི་འདུགདྷ་རམ་ས་ལ་ཕལ་ཆེར་རོག་ག་ཞིག་མེད་ན་གསར་འགོད་པ་མེད་པ་བཟོ་འད་པོ་ཞིག དེ་ནས་གོས་ཚོགས་ནང་ལ་ང་ཚོ་ལ་དཀའ་ངལ་འཕད་ནས་དཱ་ང་མར་ཐོན་འགོ་ཡྱི་ཡིན་དཱ་ལབ་དུས་ཕལ་ཆེར་གསར་འགོད་པ་དེ་ཚོས་པར་ཆས་དེ་ཚུར་ལག་པར་འཇུས་དགོས་མེད་འགོ་བསམ་པ་དེ་འདའི་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུགདེ་ཚོ་ལ་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུགམང་གཙོའི་ཀ་བ་བཞི་པ་རེད་ལབ་ཀི་འདུགའགན་ཏག་ཏག་འཁུར་དགོས་འདུགདེ་ཡིན་དུས་གཙོ་བོ་འདི་ངས་ག་རེ་བྱས་ནས་ཞུ་ཡི་ཡོད་ཟེར་ན་རོགས་ཚོགས་ཁག་ག་པར་ནས་ཡིན་ནའང་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་རྒྱབ་ལོགས་ནས་མཐུ་དང་།དཔུང་དང་སྡོང་གོགས།དེ་ཚོ་ཡི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་ང་ཚོ་བོད་མི་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ།དེ་དག་རྒྱལ་སིའི་ཐོག་ལ་གསལ་སྟོན་བྱེད་པ། ཁ་གཏད་རྒྱ་མི་དམར་པོ་ཡི་ང་ཚོ་ལ་ཇུས་ངན་ག་རེ་བཤམ་གི་ཡོད་པ།དེ་དག་གསལ་པོ་འདོན་རྒྱུ།གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་དེ་ཚོར་དཀའ་ངལ་བདེ་སྡུག་ག་རེ་ཡོད་པ་དེ་རྒྱལ་སིའི་ཐོག་ལ་ཁྱབ་བསགས་བྱ་རྒྱུ་རེད་དེ།དེ་ལས་མང་ཙམ་ང་ཚོ་ནང་ལ་རོག་ག་ཆེ་བ་དང་ཚང་མ་ཕར་ཟིང་ལངས་ནས་རྒྱུགས་བསྡད་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་མཐོང་མ་སོང་།དེ་ང་རང་གི་མཐོང་སྣང་ཞིག་ཡིན།དཱ་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་གིས་སྒུག་བསྡད་ཡོད་ཀི་རེད།གསལ་བཤད་ལན་འདེབས་བྱེད་དགོས་པ་ཡོད་ན།ཁོ་རང་ཚོ་ངའི་ར་ལ་ཡོང་ན་ངས་འགེལ་བཤད་བརྒྱབ་ཀྱི་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་རྡོ་རིང་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ལགས།

38

སི་འཐུས་རྡོ་རིང་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ལྟ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་རྒྱུན་གོན་གི་གནས་སྟངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཚིག་འགའ་ཤས་ཞུ་རྒྱུའྱི་གོ་སྐབས་ཞུ་ཆོག་པ་ཞིག གཅིག་འདི་ཡོང་གགས་འད་པོ་རེད།འདི་ནས་མར་ལོ་རེ་རེ་འགོ་བསྡད་དུས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀིས་འགན་འཁྱེར་བའི་ཐོག་ནས་ཕི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་དང་ས་གནས་གཞན་ཁག་ལ་ལག་དེབ་ལང་ཁུ་བཟོ་རྒྱུའི་ལས་རིམ་ཤུགས་ཆེན་པོ་འགོ་བསྡད་པ་རེད།འགོ་བསྡད་པའི་དངོས་ཡོད་ཀི་གནས་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་ལག་དེབ་ལང་ཁུ་བཟོ་སྡོད་མཁན་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་བཞིན་འདི་བཟོ་བའི་སྐབས་སུ་ལས་ཀ་གཉིས་རེད་འདུག་གཱགཅིག་དེ་ལས་བྱེད་རང་གི་ཕག་ལས་གནང་སྟངས་དང་མང་ཚོགས་ལ་འགེལ་བཤད་རྒྱག་སྟངས།སེམས་འགུལ་ཐེབས་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་ཡིན་ནའང་རེད།དེ་གཅིག་རེད་འདུགདེ་ནས་མང་ཚོགས་ནས་དེ་ལ་དོ་སྣང་བྱ་རྒྱུ་ཞིག་དང་དོ་སྣང་བྱས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་དེབ་ལང་ཁུ་
བཟོས་མེད་པ་ཡིན་ན་བཟོ་དགོས་འདུགདེ་མ་བཟོས་ན་དེ་དངུལ་ཙམ་གིས་སྐད་ཆ་རེད་མི་འདུགདེ་འཐབ་རོད་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཆགས་བསྡད་པའི་གནས་སྟངས་རེད་འདུག་བསམ་པའི་བསམ་བོ་གཏོང་སྟངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་རེད་འདུགདེ་ཉམས་མོང་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཞུས་པ་ཡིན་ན།ཁ་སང་ང་མ་ཡོང་སོན་ལ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བྱེད་ལ་སྐད་ཆ་དིས་པ་ཡིན།སྐད་ཆ་འདི་དུས་དེ་མང་དུ་འགོ་བསྡད་པ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད་འདུག དེ་ནས་འགོ་སྟངས་འགོ་ལུགས་དེའང་དེ་ག་རང་ཞིག དེ་འད་བའི་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་དང་བྱེད་ལུགས་མུ་མཐུད་ནས་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།རྒྱུན་འཁྱོངས་པ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།ལས་བྱེད་བརེ་པོ་བརྒྱབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད།ལས་བྱེད་གསར་པ་ལ་ད་ལྟའི་ཆར་ལ་ང་ཚོའི་ས་གནས་ལ་དེབ་ལང་ཁུ་བཟོ་མཁན་དེ་ཙམ་ཡོད། མ་འོངས་པ་ལ་དེ་ཙམ་བཟོ་རྒྱུ་ལྷག་བསྡད་ཡོད་པ་ཟེར་བ་དང་།གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རིས་སོད་རིས་ལེན་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་བསམ་ཤེས་བྱས་ཏེ་འགེལ་བཤད་རྒྱག་ཐུབ་རྒྱུ་ཞིག་དང་། མང་ཚོགས་ཡིན་ནའང་ཐུགས་འགན་བཞེས་མཁན་གསར་པ་དེ་འདའི་བརེ་པོ་ཐེབས་པའི་སྐབས་ལ་དེ་ག་རང་ལ་མཐུན་འགྱུར་གནང་བའི་ཐོག་ནས་ཡར་ག་ཚོད་ཀིས་བོད་རིགས་མཐུན་ཚོགས་བརྒྱུད་ནས་གནང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་རེད།སོ་སོ་དོ་བདག་གིས་གནང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་རེད།མུ་མཐུད་ནས་གནང་ཐུབ་རྒྱུ་གནད་འགག་རེད་འདུགདེ་ནས་ཁ་སང་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་མཆོག་གིས་ལྷོ་ཀོ་རི་ཡ་(South Korea)དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གནད་དོན་གསུངས་པ་ངས་ཧ་གོ་རྒྱུ་ལ་བོད་པ་༣༠ཙམ་ཡིན་པ་ཡོད།དེ་ཚོ་ཡན་ཆད་ནས་དེབ་ལང་ཁུ་བཟོ་ཐུབ་རྒྱུའི་འབད་བརོན་གནང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།དེ་ཡང་ང་ཚོས་མ་སོང་ནའང་ལག་པ་རིང་ཙམ་རོང་ཐུབ་པའི་འབད་བརོན་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་དང་།དེ་ནས་དེ་དི་བའི་རྣམ་པ་འད་པོ་ཆགས་ས་རེད།གཅིག་བྱས་ན་ངས་མ་ཤེས་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག་མ་གཏོགས།
ཡང་གཞན་པ་ཚང་མས་མ་ཤེས་པ་རེད་དེ་འད་བསམ་གི་མི་འདུགབཟའ་ཟླ་ཞིག་ལ་བོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐུ་ཟླ་ཞིག་ཡོད་ན།དེའི་ཕྲུ་གུ་ལ་དེབ་ལང་ཁུ་བཟོ་ཐུབ་རྒྱུའི་ཆ་རེན་ཡོད་པ་རེད།སྐུ་ཟླ་དེར་དེབ་ལང་ཁུ་བཟོ་ཐུབ་རྒྱུའི་ཆ་རེན་ཡོད་དམ་མེད།ཡང་ངེས་པར་དུ་དེབ་སོན་པོ་བཟོ་དགོས་ཀི་རེད་དམ།འདི་གཅིག་ཡིན།དེ་ནས་ཁ་སང་ཡོངས་གགས་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད།མ་གིར་དེབ་སོན་པོའི་གནས་སྟངས་དེ་ར་བའི་ཕི་དིལ་ལས་ཁུངས་ལ་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།མང་ཚོགས་ལ་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ལ་དེབ་སོན་པོའི་གནས་སྟངས་མི་རེ་རེ་ཡིས་ལོ་རེ་ལ་ཕི་རྒྱལ་མི་ལ་བཟོ་ཐུབ་པའི་འབད་བརོན་གནང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཏན་ཏན་སོ་སོ་ལ་དེབ་ལང་ཁུ་ཡོད་པ།དེ་ལ་ཤ་ཚ་ཞིག་ཡོད་པ།དེབ་སོན་པོ་བཟོ་མཁན་དེ་ཡིས་བོད་པ་ལ་ཤ་ཚ་ཡི་ཐོག་ནས་འཐབ་རོད་ལ་ཕན་ཐོགས་རྒྱུའི་ལམ་ཀ་ཞིག་འདུག

39

མཐའ་མ་དེ་ལ་གཤམ་འོག་ལ་ཕག་ལས་གནང་མཁན་ཚང་མ་ལ་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་།མིང་རེར་འདོན་བསྡད་ན་ཁ་ཤས་ཆད་འགོ་ཡྱི་རེད།ཁ་ཤས་རོགས་རྒྱུ་མེད་པ་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་དེ་ག་རང་ལ་མཚམས་འཇོག་གི་ཡིན།དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཛིན་ལགས།

སི་འཐུས་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཛིན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་སི་ཚོགས་བདེ་དོན་ལས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་ལས་གཞིའི་ཐོག་ལ་སོ་སོའི་དི་བའམ་བསམ་ཚུལ་གཅིག་གཉིས་ཞུ་འདོད་བྱུང་།ར་བའི་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་གི་ལས་གཞི་དེ་ལ་ཕི་ལོ་༢༠༢༣༌༌༌༢༤ལོའི་ནང་ལ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སོན་རིས་ཁྱོན་ཡོངས་ནང་ནས་བརྒྱ་ཆ་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ན་བརྒྱ་ཆ།༠.༢༧ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད།དེ་བཞིན་འདི་ལོ་ལ་སིར་བཏང་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སོན་རིས་ལ་སྤར་ཆ་བྱུང་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།འདི་ལོ་༢༠༢༤༌༌༌༢༥ལོའི་བརྒྱ་ཆ་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ན་བརྒྱ་ཆ་༠.༢༥ཆགས་བསྡད་ཀི་འདུགདངུལ་འབོར་གི་ཆ་ནས་ཡིན་ནའང་ཕ་ལ་ཕན་བུ་ཨིན་སྐད་ནང་ཞུས་ན་Substantialཞེ་དགས་འགྱུར་བ་ཐེབས་མི་འདུག་ཀང་སྤར་ཆ་ཞིག་བྱས་འདུགཡིན་ནའང་།བརྒྱ་ཆ་ཡི་ཆ་ནས་མར་ཆག་བསྡད་པ་ཞིག་ཆགས་འདུགངས་དེ་རིང་ག་རེ་ཞུ་འདོད་བྱུང་ཞུས་ན།ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ར་བའི་ནང་ལ་དེའི་ཐོག་ལ་ནམ་རྒྱུན་དུ་གེང་མོལ་མང་པོ་གནང་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད། དེའི་སང་ལྷག་པར་དུ་གེང་མོལ་གནང་བའི་སྐབས་སུ་འདི་ཞིག་བསེབས་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེའི་ཐོག་གེང་མོལ་གནང་ཡང་དགོས་ཀི་རེད།བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་གི་ལས་གཞི་དེ་ཕོགས་གཅིག་ནས་རོགས་ཚོགས་ཀི་དགོས་མཁོ་ཡིན་པ་འད་པོ་དང་ཆ་རེན་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་པའྱི་ཐོག་ནས་ལས་གཞི་དེ་ད་ལྟའི་ཆ་ལ་ལག་བསྟར་གནང་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ།དེ་འདའི་གོ་བ་སེབ་བསྡད་ཀི་ཡོད་དུས་ངས་དེ་རིང་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ལ་དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོག་དང་དཔལ་ལྡན་སིད་སོང་མཆོག་གཅིག་ལོགས་གི་ཐོག་ནས་དེའི་ཐོག་ལ་འཛིན་སོང་གིས་དགོངས་པ་བཞེས་ཕོགས་གང་འད་ཡོད་ནམ།ད་ལྟ་ལས་གཞི་འདི་རོགས་ཚོགས་དང་རོགས་དངུལ་གི་ཆ་རེན་དང་།དགོས་པའི་དབང་གིས་སྒྲུབ་བཞག་པའི་ལས་གཞི་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད་དམ།ཡང་ན་དེ་དུས་ཀི་དགོས་མཁོ་ཞིག་དང་ད་ལྟའི་ཆར་དགོས་པའི་ལས་གཞི་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་དམདེ་དངོས་གནས་སོ་སོས་སེམས་པ་གཙང་མའི་ངོས་ནས་ཤེས་རྟོགས་དང་ཧ་གོ་འདོད་བྱུང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་ངས་དེ་རིང་ཚན་པ་དེར་བརྒྱ་ཆ་ཉུང་དགས་འདུགསྤར་ཆ་དགོས་ཀི་འདུག་ཞུ་ཡི་མེད།དེ་བཞྱིན་ཉུང་དུ་གཏོང་དགོས་འདུག་ཅེས་གཅོག་བ་དགོས་འདུག་ཀང་ཞུ་ཡྱི་མེད།གང་ལགས་ཞུས་ན།དེར་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀིས་བཀའ་མོལ་གསུང་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་དུས་ཚན་པ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ད་ལྟའི་ཆ་ལ་མཚོན་ན་ཧ་ཅང་ཆུང་ཆུང་རེད།ནང་ལོགས་ལ་མི་འགོ་ཡི་ཆ་ནས་ཡིན་ནའང་ཉུང་ཉུང་རེད།ཁྱབ་ཚད་ཀི་ཆ་ནས་ཀང་ཧ་ཅང་གིས་གཏིང་ཟབ་པོ་དང་མར་འགོ་མ་ཐུབ་པ་དེ་ང་ཚོ་ཚང་མས་མཁྱེན་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད་པཱ།ཡིན་ནའང་།ད་ལྟ་བར་དུ་ཚན་པ་དེ་བཙུགས་ནས་ང་རང་ཚོ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་རེད།ཉེ་ཆར་ང་རང་ཚོའི་གནས་ཚུལ་དེ་འད་བྱུང་ཡོད་རེད་པཱ།རྩུབ་སོད་ཀི་གནས་ཚུལ།རྩུབ་སོད་ཟེར་དུས་ང་རང་ཚོའྱི་དགོངས་པ་ནང་ལ་རྟག་པར་གཅིག་ལུས་

40

ལ་རྩུབ་སོད་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་བསྡད་ཀི་ཡོད་དུས་དེས་ང་རང་ཚོ་ལ་རྣམ་རྟོག་ཤར་བསྡད་རྒྱུ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགདེར་བརྟེན་རྩུབ་སོད་ཀི་ངོ་བོ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གི་སོ་ནས་ཆགས་ཀི་ཡོད་དུས་དེ་འདའི་ཐོག་ནས་ད་ལོ་འདིའི་ནང་རྩུབ་སོད་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་གཞིའི་ཐོག་སྤར་ཆ་གཅིག་འཁྱེར་བསེབས་འདུགདེར་ངས་བསགས་བརོད་ཅིག་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ད་གིན་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་ཚན་པ་དེར་སྤར་ཆ་དགོས་ཀི་འདུག་ཞུ་ཡི་མེད།ཡིན་ནའང་།བོད་མིའི་སིག་
འཛུགས་ཀིས་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་གནང་དུས་དགོངས་པ་བཞེས་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ནས་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ Gender Senstive Budgeting ཞུ་ཡི་རེད་པཱ།དེ་འད་ཞིག་གནང་བ་ཡིན་ན།རྐང་གཏད་ནས་དངུལ་དེ་འད་ཟུར་དུ་མང་དུ་གཏང་རྒྱུ་དང་དེ་འདའི་ཨུ་ཚུགས་བརྒྱབ་བསྡད་པ་ཡིན་ན་ལྷག་བསྡད་རང་བྱུང་བསྡད་པ་ཡིན་ན།ལས་གཞི་བྱ་རྒྱུ་ཙམ་ཆེད་དུ་བྱས་བསྡད་པ་མ་གཏོགས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀིས་ག་ཚོད་ཕན་ཐོགས་ཀི་ཡོད་མེད་ཧ་གོ་གི་མི་འདུགད་ལྟ་ Gender Senstive Budgeting ཞུ་དུས་ང་རང་ཚོ་ཡི་སིད་བྱུས་གཏན་འབེབས་གནང་གི་ཡོད་ནའང་འད།དེ་བཞིན་འཛུགས་སྐྲུན་ལས་གཞི་གནང་གི་ཡོད་ནའང་འད།དེ་འད་ཡི་འཕོད་བསྟེན།ཤེས་ཡོན་ལ་སོགས་པའི་ནང་ལས་གཞི་གང་འད་ཞིག་གཏན་འབེབས།ནམ་རྒྱུན་ནས་འགོ་སོང་འགོ་བསྡད་པའི་ལས་གཞི་དེ་ཚོའི་ནང་ང་ཚོའི་ལྟ་ཕོགས་འདི་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག Gender lense གཟིགས་ནས་གནང་བ་ཡིན་ན།དེ་ལ་དངུལ་འབོར་འཐོལ་བ་ཞིག་འཇོག་དགོས་པ་ཞིག་ཁྱོན་ནས་ཆགས་ཀི་མི་འདུག་བསམ་གི་འདུགདེར་བརྟེན་དེའི་ཐོག་ལ་འཛིན་སོང་ངོས་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་ཕོགས་ཡོད་དམ། Gender Senstive Budgeting སང་ལ།དེ་འདའི་ཐོག་ནས་གནང་བ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགརིས་དང་འབྲེལ་བའི་དོགས་དི་ཞྱིག་འདུགདེ་ཡང་ཕིས་སུ་ཟུར་བཀོལ་སྐབས་སུ་ཐད་ཀར་རིས་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཞུ་ཆོག་པ་ཞིག ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་མི་འགྱུར་རྡོ་རེ་ལགས།

སི་འཐུས་མི་འགྱུར་རྡོ་རེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་སོན་རིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞུ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད།ཡིན་ནའང་།དཔལ་ལྡན་སིད་སོང་མཆོག་གིས་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་གཅིག་ལོགས་གནང་བཞུགས་ཡོད་དུས་མང་ཚོགས་ཐོག་སོབ་གསོའྱི་ལམ་སྟོན་གི་ཐོག་ལ་ཚིག་འགའ་ཤས་ཤིག་ཐུགས་ཕན་གསོ་པ་ཡྱིན་ན་ཞུ་ན་བསམ་པ་ཞིག་དན་སོང་།གཙོ་བོ་དེ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན་ང་རང་ཚོ་གནས་ཡུལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཐོག་ནས་དངུལ་རིས་ཀི་ཐོག་ལ་སྟངས་འཛིན་དེ་ས་དང་མི་འད་བ་དམ་པོ་ཞེ་དག་འགོ་ཡྱི་ཡོད་པ་རེད།སོན་མ་འད་པོ་ཡིན་ན།བོད་པའི་ནང་ལ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་རེད།དེ་བཞིན་ཕོགས་མཐའ་ཁག་ལ་དགོན་སྡེ་གྲྭ་ཚང་རེད།མང་ཚོགས་རེད།ག་དུས་ཡིན་ནའང་༸སབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་དུས་རྒྱ་གར་གི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་ཞེ་དག་ཤིག་དགོངས་བཞེས་དང་།དེ་འད་གནང་ནས་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།ད་ལྟའི་ཆ་ལ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ད་ལྟའི་གཞུང་མཚོན་པའི་རྒྱ་གར་ནང་ལ་གང་ལྟར་དངུལ་གི་ཐོག་ལ་དམ་དག་ཆེ་རུ་ཞེ་དགས་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད།དེ་ཚང་མས་ཕལ་ཆེར་མཁྱེན་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད་བསམ་

41

གི་འདུགདེའི་ཐོག་ལ་ང་ལ་གནད་དོན་གཉིས་ཤྱིག་ག་རེ་ཞུ་འདོད་བྱུང་ཞུས་ན།གཅིག་འདྱི་FCRAཟེར་བ་དེ་ཕི་ནས་དངུལ་ཡོང་བ།དེའི་ནང་ལ་ཕལ་ཆེར་མང་ཆེ་བ་ཞིགདེ་ཞུ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ལགས་ཟེར་ན།ང་ཚོའི་དཀིལ་ལ་དེ་འད་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་འདོད་མ་བྱུང་སྟེ།ཡིན་ནའང་།རྒྱ་གར་ནང་རྣམ་པ་ཚོས་ཐུགས་སྣང་བྱུང་བ་ཡིན་ན།བར་སྐབས་ཤིག་ནས་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེའི་ཐོག་ལ་ཆོག་མཆན་དེ་བཀའ་འཁོལ་མ་གནང་བ་བྱས་ཏེ་ཞེ་དག་འགག་སྡོད་མཁན་དེ་འད་དང་།ཁ་ཤས་ལ་ཁྱོན་ནས་མ་སད་པ་གནང་རྒྱུ་དེ་འད་བྱུང་ཡོད་རེད།ང་ཚོར་ཡིན་ནའང་།ང་ཚོས་ལས་དོན་གནང་ཕོགས་རེད།དེ་དག་ཁིམས་དང་སིག་གཞི་དང་ཏག་ཏག་མ་མཐུན་པ་ཡིན་ན་ཏན་ཏན་སྐུ་ངལ་འཕད་ཀི་རེད་བསམ་པ་འད་ཞིག་ངས་ཚོད་དཔག་ལྟ་བུ་ཧ་ལམ་བྱེད་ཐུབ་པ་འད་པོ་ཞིག་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ད་ལན་གོས་ཚོགས་འདིའི་བརྒྱུད་ནས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ནང་གསན་གཟིགས་གནང་སྡོད་མཁན་དེ་ཚོ་ཡིན་ནའང་སོ་སོས་སོ་སོ་ཐུགས་རྒྱུས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཐོག་ནས་བྱས་ཏེ་འདི་གནང་རྒྱུ་གཅིག་དང་།
དེ་བཞིན་འབྲེལ་ཡོད་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་རེད།དེ་དང་དེ་བཞིན་གཞུང་འབྲེལ་གི་ག་པར་ཕེབས་ཀི་ཡོད་ནའང་
དེ་དུས་སུ་མང་ཚོགས་རེད།ཚོགས་པ་སྡེ་ཁག་གང་ག་ལ་ལམ་སྟོན་དང་དེ་ཚོའི་འབྱུང་འགྱུར་གི་དཀའ་ངལ་ག་རེ་འཕད་ཀི་ཡོད་པ་དེ་དག་ག་ཚོད་མང་བ་གསུང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།ཐུགས་ཕན་ཏན་ཏན་གསོ་ཡི་རེད་བསམ་པ་འད་ཞིག་ཡོང་གི་འདུགདཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགIncome Taxདེ་བོད་པ་མང་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་དེང་སང་Pan Cardམེད་པ་ཧ་ལམ་ཡོད་ཀི་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུགམང་ཆེ་བ་ལ་འདུགཡིན་ནའང་གང་ཙམ་གིས་ལོ་རེ་ལོ་རེའི་Income Taxཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པའི་Return Fileབྱ་རྒྱུ་དེ།ག་དུས་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་དི་བ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུགད་ལྟ་གཙོ་བོ་༸རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཐུགས་རེ་བཀའ་དིན་རེད། དེ་ཡྱིན་དུས་བོད་པའི་ནང་ལ་དེ་འདའི་བརྡབ་གསིག་ཆེན་པོ་འཕད་པ་བྱུང་མ་སོང་སྟེ།ཡིན་ནའང་།ང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་མང་ཆེ་བའི་འཚོ་གོས་དགུན་དུས་སུད་ཊར་བཙོང་རྒྱུ་གཅིག་དང་།དེ་ནས་སོན་མ་གོས་ཚོགས་ཤྱིག་ནང་ལ་ནང་ལ་ཞུས་པ་ཡིན།ཕི་རྒྱལ་ནས་དངུལ་ཡོང་རྒྱུ།དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགForign Remittance Economyདེ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད།དེར་བརྟེན་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཡོང་སོ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་ Income Taxདུས་ཐོག་ལ་Fileམ་བྱས་པ་ཡིན་ན།ནམ་ཞིག་སེར་སོ་སོ་ལ་སྐུ་ངལ་ཞེ་དག་འཕད་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ཏན་ཏན་ཚོད་དཔག་ཐུབ་ཀི་འདུག་གསུངས་ཀྱི་འདུགད་དུང་ད་ནས་རིས་པའི་ལོ་བཅུ་ཕག་གཅིག་གཉིས་ལ་༸རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཐུགས་རེའི་དོད་ཟེར་འོག་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་ཞེ་དགས་ཤིག་གནང་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།གཅིག་གྱུར་ཞིག་གིས་དགོངས་པ་མ་བཞེས་པ་ཡིན་ན་ད་ལྟ་འགོ་བཞིན་པའི་རྒྱ་གར་ནང་གྱི་ཚོགས་པ་སྐད་གགས་ཆེ་བ་དེ་ཚོས་ཡིན་ནའང་Income Taxཐོག་ལ་Return Fileམ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཐོག་བྱས་ཏེ་དངུལ་ཁང་སོ་རྒྱག་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་ཚོ་ཚགས་པར་ནང་ལ་མཐོང་བསྡད་ཀི་འདུག་གཱདེ་ཡིན་དུས་དེའི་ཐོག་ལ་ལམ་སྟོན་དང་སོབ་གསོ་གནང་དགོས་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་འདུག་བསམ་གི་འདུགགསུམ་པ་དེ་སུད་ཊར་ཚོང་པ་རྣམ་པ་ཚོ་ལ་ཁོང་ཚོ་ལ་ཁལ་ཞིག་ཕོག་པ།རིགས་ཁ་ཤས་ལ་དཀའ་ངལ་འཕད་སྡོད་མཁན་ཡོང་གི་འདུགདཱ་ང་ཚོ་ཁལ་དང་དེ་འདའྱི་སྐོར་ལ་ང་རང་འད་པོ་ཡིན་ན་ཞེ་དག་ཤེས་མཁན་མིན།མིན་པ་ཡིན་ནའང་དེ་འད་ཆག་ཡང་ཞུ་རྒྱུའྱི་ལམ་སོལ་ཡོད་བསྡད་པ་ཡིན་ན།ལམ་སོལ་གི་ལམ་སྟོན་གནང་རྒྱུ་དང་དེ་འད་ཞིག་ཁོང་ཚོར་བྱུང་བ་ཡིན་ན།སོན་མ་ང་ཚོ་ས་བགོས་ལྟར་བྱས་ཏེ་འགོ་དུས་སུ་དེ་འད་ཡི་གནས་ཚུལ་ཡོང་བསྡད་ཀི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་དེའི་ཐོག་ལ་ལམ་སྟོན་གནང་རྒྱུ་དང་།ངས་གཙོ་བོ་དེ་རིང་ལམ་སྟོན་གནང་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡོད་བསྡད་པ་ཞིག་མཐོང་གི་

42

འདུགདེར་བརྟེན་དེ་འདའི་ཐོག་ལ་དགོངས་བཞེས་ངེས་པར་དུ་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་སོན་རིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དི་བ་ཕེབས་པ་དེ་དག་ལ་ལན་ཞུ་ཆོག་པ་ཞིག ད་ལྟ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་ཕི་ཟླ་༣ཚེས་༡ཉིན་ནས་ཕི་ཟླ་༣ཚེས་༣༡ནང་ཚུད་ལ་རིས་གཙང་བཟོ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀོད་ཁྱབ་བཏང་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་ཀི་འདུག་གསུངས་སོང་།དེ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་མཉམ་དུ་གོ་བསྡུར་བྱས་ཏེ་དེ་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ་ལ་དཀའ་ངལ་ག་རེ་འཕད་ཀི་འདུགཕི་ཟླ་༤པའི་ཚེས་༡༥ནས་ཟླ་༣ཚེས་༣༡ལ་བསྒྱུར་དགོས་པ་དང་།དེ་ནས་ཀང་ངེས་པར་དུ་ཚེས་༡༥འཇོག་དགོས་ཀི་འདུག་གམ་ཉི་མ་འགའ་ཤས་འཇོག་དགོས་ཀི་འདུགགང་འད་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུགདེ་གོ་བསྡུར་ཞུ་ཆོག་པ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་རོགས་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དཔལ་འབྱོར་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་བསྡད་པ་དེའི་སྐོར་གནས་ཚུལ་མང་
པོ་ཞིག་གསུངས་སོང་།ལྷག་པར་དུ་རླུང་འཕིན་ཁག་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གསུངས་པ་རེད།སིད་སོང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཁ་སེང་གསལ་བཤད་ཞུས་ཟིན་པ་ཡིན།དེ་བསར་དུ་ཞུ་མ་དགོས་པ་གིས།གང་ལྟར་ང་རང་ཚོས་བསམ་བོ་གཏང་རྒྱུ་དེ་ཕོགས་ཡོངས་ནས་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུགང་རང་ཚོ་ང་རང་ཚོ་ལ་མཛུབ་མོ་བཙུགས་པ་ནས་བྱས་ཏེ་གཞན་པ་ཚང་མ།སི་ཚོགས་ཡག་པོ་བཟོ་དགོས་ན་ཕོགས་ཕན་ཚུན་ཚང་མ་ཡག་པོ་དགོས་ཀི་འདུག་གཱདེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་གཅིག་རེད་འདུགསིར་བཏང་རླུང་འཕིན་ཁང་དེ་ཚོ་མང་གཙོའི་ཀ་བ་བཞི་པ་ལབ་ཀི་ཡོད་རེད།རང་དབང་ཅན་རེད།སིག་འཛུགས་ཀི་བཀོད་འདོམས་བྱ་རྒྱུ་དང་དེ་འད་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།ཡིན་ནའང་།སོན་རིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་རེད།ཡང་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕད་པ་ཡིན་ན་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀིས་དེ་ལ་ཞུ་གཏུག་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་བོད་སི་པ་ལ་ཕན་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་དང་།རང་ངོས་ནས་བསམ་ཚུལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཁ་སེང་སྔོན་མ་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ལ་ཞུས་པ་ཡིན།དངོས་གནས་བྱས་ན་སི་ཚོགས་ནང་ལ་གེང་སོང་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་དུས་གནས་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཐོག་ལ་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་གནས་ཚུལ་ཤེས་མཁན་དེ་འད་སྐད་བཏང་ནས།མཁས་པ་ཟེར་ནས་ངས་ཞུ་ཤེས་ཀི་མི་འདུགགནས་ཚུལ་ཤེས་མཁན་དེ་འད་གདན་འདེན་ཞུས་ནས་དེའི་ཐོག་ལ་བགོ་གེང་སྦྱངས་བཤད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།མང་ཚོགས་ལ་ཡིན་ནའང་གནས་ཚུལ་འགོ་མཇུག་བར་གསུམ་ཆ་ཚང་རྟོགས་ཐུབ་པའི་གནས་བབ་ཅིག་ལ་ཕན་གི་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་མ་གཏོགས་ད་ལྟའི་སི་ཚོགས་འདི་སི་ཚོགས་ད་རྒྱ་ཤུགས་ཆེ་དགས་ནས།སི་ཚོགས་ད་རྒྱ་ནང་ལ་གནས་ཚུལ་ཤེས་མཁན་གིས་གསུང་མཁན་ཡོད་རེད།མ་ཤེས་མཁན་གིས་གསུང་མཁན་ཡོད་རེད་ལ་ཆེད་མངགས་དཀྲུགས་ནས་གསུང་མཁན་

43

ཡོད་རེད།སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་སྡོད་དུས་དེའི་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་ཡིན་པ་ལ་གཞི་བཅོལ་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཞེ་དག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་མིང་ཡོད་པའི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་དེ་དག་གིས་འགན་བཞེས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།མང་གཙོའི་ཀ་བ་བཞི་པའི་ལས་འགན་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞྱིག་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཅིག་ཡོང་གི་རེད།དེ་བགོ་གེང་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ་སི་ཚོགས་ནང་ལ་རོག་ག་ཡོད་པ་ཡོང་གི་རེད།ལྷག་པར་དུ་བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་དོ་སྣང་སད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་བྱས།སི་ཚོགས་ནང་ལ་གནས་ཚུལ་ཆགས་བསྡད་པ་དེ་ཚོའྱི་སང་ལ་བགོ་གེང་བྱེད་དགོས་རེད།གནས་ཚུལ་མ་ཆགས་པ་ལ་བགོ་གེང་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་པ།དེས་དགེ་སོན་གཉིས་ཀ་ཡོང་སིད་ཀི་རེད།ཡིན་ནའང་།དེ་འདའྱི་ལམ་ཀ་སང་ལ་འགོ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་མང་ཚོགས་ལའང་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་མཁྱེན་རྒྱུ་ལ་ཏན་ཏན་ཁྱད་པར་གཅིག་བཟོ་ཡི་རེད་བསམ་གི་འདུགགང་ལགས་ཞུས་ན།འདི་ཁོངས་གསུམ་པ་འད་པོ་རིས་དགོས་རེད་པཱ།མ་ཕོགས་ནས་བོ་གཟུ་བོར་གནས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་མཁན་གདན་འདེན་ཞུ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།ཡིན་ནའང་།སུ་སྐད་གཏང་བ་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་ལངས་ཕོགས་གཅིག་ཡོད་རེད།ཁ་སེང་ངས་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་འཛམ་བུ་གིང་འདིའི་ནང་ལ་མི་དུང་ཕྱུར་༨༠ཡོད་རེད།ལུས་མྱི་འད་བ་དུང་ཕྱུར་༨༠ཡོད་པ་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ་བསམ་བོ་མྱི་འད་བ་དུང་ཕྱུར་༨༠ཡོད་རེད་ཞུས་པ་དང་གཅིག་པ་རེད།ཚང་མ་ང་ཚོ་གཅིག་པ་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།ཕོགས་ཚང་མའི་སྐད་ཆ་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་ཉན་པ་ཡིན་ན་ཕོགས་བསྡོམས་བྱ་རྒྱུ་དང་སོ་སོས་ཐག་གཅོད་རྒྱུར་ཏན་ཏན་ཁྱད་པར་གཅིག་བཟོ་ཡི་རེད་བསམ་གི་འདུགདཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཨིན་ཇིའི་ནང་ལ་Informed Decisionཟེར་བ་དེ་ཡོང་ཐུབ་པ་ལ་ཏན་ཏན་ཁྱད་པར་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤྱིག་གིས་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་བཟོ་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་འོག་ནས་
ལས་བྱེད་ཀི་ཕག་ལས་གནང་སྟངས་དང་འགེལ་བཤད་རྒྱག་སྟངས་དེ་ཚོ་ལའང་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀི་རེད།མང་ཚོགས་ནས་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་དེ་རེད།གང་ལྟར་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀིས་བཀའ་ཤག་ནས་ཆབས་འབུལ་བྱས་ཏེ་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀིས་ཆག་ཡང་བཀའ་འཁོལ་དེ་ཟིན་པ་རེད།ཡིན་ནའང་།ད་ལྟ་ང་ཚོས་གངས་ཐོ་དེ་བལྟས་པ་ཡིན་ན།གསར་པ་བཟོ་བ་དང་དེ་ཚོའྱི་གངས་ཐོ་བལྟས་པ་ཡིན་ན་སོན་མ་ལས་ཡར་རྒྱས་རེད་དེ།ད་དུང་བོད་པའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་མ་བཟོ་མཁན་ག་ཚོད་ཡོད་ན།ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཡིན་དུས།ད་ལྟ་ང་ཚོ་འདི་ལ་གོས་ཚོགས་འཚོགས་བསྡད་ཡོད་རེད།ཚེས་༢༢ཟིན་ཚར་རེད།ད་དུང་ཉི་མ་དགུ་ལྷག་བསྡད་ཡོད་རེད།ཕི་རྒྱལ་ཁག་ལ་ཡོད་སྡོད་མཁན་དང་།ད་དུང་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་མ་བཟོ་མཁན་དེ་འད་ཡོད་ན།ད་དུང་ཉི་མ་དགུ་ཡོད་རེད།ཕལ་ཆེར་དེ་རིང་གོས་ཚོགས་འདིའི་བརྒྱུད་ནས་ཞུས་པ་ཡིན་ན།དེ་འད་བཟོ་རྒྱུའྱི་འདོད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཕི་ཟླ་༣ཚེས་༣༡ནང་ཚུད་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་ཟིན་པ་ཆ་ཚང་ང་ཚོས་བདག་པོ་རྒྱག་དགོས་རེད་བསམ་གི་འདུགདཱ་མར་ཕིར་སོད་བྱ་རྒྱུ་ལ་དུས་ཚོད་ཕན་བུ་འགག་སིད་དམ་མ་སིད།ཡང་དེབ་ནང་ལ་ཕི་ཟླ་༤ནང་ལ་འཁོད་རྒྱུ་དང་སི་འཐུས་ཀི་ལོ་གཅིག་ཡིན་ལབ་པའི་མཚམས་དེ་ཟིན་མ་ཟིན་གི་དཀའ་རོག་ཡོང་མ་སིད་པ་མ་རེད།ད་ལྟ་ནས་ཞུས་བཞག་པ་ཡིན་ན།དེ་ཐུགས་འདོད་མེད་པ་ཡིན་ན་གསུང་གནང་ན་འགིག་གི་རེད།དེ་མ་གཏོགས་ཕི་ཟླ་༣ཚེས་༣༡བར་ལ་སྙན་ཞུ་ག་ཚོད་རྒྱག་པ་ཡིན་ནའང་།དེ་ཚོར་བདག་པོ་བརྒྱག་རྒྱུ་བྱས་པ་ཡིན་ན།ཚང་མར་ཁེ་ཕན་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གི་འདུགདུས་འགངས་ཕར་ཞུ་རྒྱུར་དེ་གོས་ཚོགས་ཀི་ཡང་བསར་བཀའ་འཁོལ་ཞྱིག་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ཕི་ཟླ་༣ཚེས་༣༡རེས་ལ་སྙན་ཞུ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་བདག་པོ་རྒྱག་ཐུབ་ཀི་མ་རེད་ཅེས་འདི་དེ་རིང་གོས་ཚོགས་ནང་ལ་གསལ་བོ་བཟོས་བཞག་པ་ཡིན་ན།ད་ལྟ་ཉི་མ་དགུ་ཡོད་དུས་ཚང་མས་ག་ཚོད་ཐུབ་ཅྱིག་གོ་སྐབས་བང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཡག་

44

པོ་ཡོད་རེད།དེ་དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་ཡོད་རེད།དེའི་སང་ལ་བསམ་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་ཆོག་མཆན་གནང་ནས་ལས་རིམ་འགོ་བསྡད་དུས་དེའི་སང་ལ་ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ཅྱིག་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་ཅེས་དེ་རིང་འདིའི་བརྒྱུད་ནས་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་སོང་།
དེ་ནས་ད་ལྟ་ལྷོ་ཀོ་རི་ཡ་ལ་བོད་པ་༣༠ཡོད་རེད།དེ་ཚོར་དེབ་བཟོ་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་གསུངས་སོང་།དེ་བཟོ་མ་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་གཅིག་ཀང་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ཉི་ཧོང་(Japan)དོན་གཅོད་བརྒྱུད་ནས་ད་ལྟ་ཕ་གིར་བོད་པ་ ༣༠ཡོད་བསྡད་པ་འདི་ཉི་ཧོང་དོན་གཅོད་ཀི་ཁྱབ་ཁོངས་ཆགས་ཀི་ཡོད་དུས་ཉི་ཧོང་དོན་གཅོད་ཀི་བརྒྱུད་ནས་ཡར་ཞུས་པ་ཡིན་ན་དེ་བཟོ་མ་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་དེའི་དི་བ་དེ་ཡང་སེ་ཡང་སེ་བསེབས་ཚར་རེད།བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་བཅའ་ཁིམས་གཟིགས་གནང་
པ་ཡིན་ན་བཅའ་ཁྱིམས་དོན་ཚན་༨པ་བོད་ཀི་མི་སེར་ཟེར་བའི་ཆ་རེན་དེའི་འོག་ནས་དོན་ཚན་ནང་གསེས་༣དེ་རེད།དེའི་སྐོར་ལ་གོས་ཚོགས་དེའི་ནང་ལ་ཐེངས་མ་མང་པོ་གོ་བསྡུར་ཞུས་ཟིན་པ་རེད།བཟའ་ཟླ་བོད་རིགས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་ན།དེ་ལ་སིག་གཞིའི་ཆ་རེན་འོག་ནས་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་འབུལ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད།དེ་འབུལ་བར་བྱེད་པ་ལ་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀིས་ཁིམས་ཤིག་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད།ཁིམས་འདི་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་གམ་མི་འདུགརང་ཉིད་གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་བསྡད་པའི་སྐབས་ལ་ང་ཚོ་ཐེངས་མ་གཉིས་ཙམ་བཀའ་མོལ་བྱུང་བ་རེད།ཡིན་ནའང་།ད་ལྟ་བར་དུ་བཟོ་ཐུབ་ཡོད་མ་རེད།ད་ལྟ་གནས་སྟངས་འགྱུར་བ་མང་པོ་ཞིག་འགོ་ཡྱི་ཡོད་དུས་དེ་བཟོ་དགོས་ཀི་འདུག་གམ་མི་འདུགདཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀིས་གོས་བསྡུར་གི་འོག་ནས་དེ་འད་བསྣམས་ནས་བསར་དུ་གོས་བསྡུར་བྱ་རྒྱུ་དང་གཏན་འབེབས་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡོད་ན།དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་དང་།གནས་སྟངས་དང་།མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཡོད་ན་གོས་ཚོགས་ནང་བསྣམས་ཕེབས་པ་ཡིན་ན།དེའི་ཐོག་ནས་མ་འོངས་པར་སོད་ཐུབ་རྒྱུ་ཆགས་ཀི་རེད་མ་གཏོགས།ད་ལྟའི་ཆ་རེན་གི་འོག་ནས་བཟའ་ཟླ་དེ་དག་ལ་འབུལ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད།ཕྲུ་གུ་ཚོ་ཕ་མ་ཡ་གཅིག་བོད་པ་ཡིན་ན།དེ་འབུལ་ཆོག་གི་ཡོད་པ་འདི་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་ཤེས་ཀི་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ།འདི་གསལ་པོ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ད་ལྟ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་ལག་དེབ་སོན་པོའི་ཐོག་ལ་དེ་རིང་གོས་ཚོགས་འདི་གཅིག་པུའི་ནང་ཐེངས་མ་
འགའ་ཤས་ཡར་བཞེངས་ནས་གསུངས་སོང་།དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད།བོད་པ་ཕི་རྒྱལ་ལ་མང་དུ་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད།བོད་པ་རེ་རེ་ལ་གོགས་པོ་བཞི་ལྔ་ཡོད་ཀི་རེད་པཱ།གོགས་པོ་རེ་རེ་ལ་དེབ་སོན་པོ་རེ་རེ་འབུལ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།ཁོ་དངུལ་འབུལ་རྒྱུར་ཚད་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།སོ་སོའི་གནས་བབས་དང་མཐུན་པས་འབུལ་རྒྱུ་རེད།དེ་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱུ་དང་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་དང་ཕི་དིལ་ལས་ཁུངས་གཉིས་ཀར་གོ་བསྡུར་ཞུས་ཏེ་བོད་རིགས་ཚོགས་པ་དང་དེ་ཚོ་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཏེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་གང་འད་གཏང་ཐུབ་རྒྱུ་འདུག བོད་པ་མི་རེ་ངོ་རེ་ཡི་འགན་འཁྱེར་ཐུབ་པ་གནས་སྟངས་གང་འད་འདུགདེའི་སང་ལ་ཏན་ཏན་བསམ་ཞིབ་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་བཀུར་འོས་གཞན་ཞིག་གིས་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་ཚན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་གཞི་སྐོར་ལ་ད་ལྟ་ཕི་ལོ་༢༠༢༣༌༌༌༢༤ནང་ལ་ཁྱོན་ཡོངས་སོན་རིས་ཀི་གངས་ཆུང་བརྒྱ་ཆ་༠.༢༧ཆགས་ཀི་ཡོད་པ།ཕི་ལོ་༢༠༢༤༌༌༌༢༥ལ་བརྒྱ་ཆ་༠.༢༥ཆགས་ཀི་ཡོད་པ།དེ་ཁ་སེང་སོན་རིས་གཏམ་བཤད་ནང་ལ་ཡོད་རེད།དེ་རིང་གི་སོན་རིས་དེ་ན་ནིང་ལས་བརྒྱ་ཆ་༩ལྷག་ཙམ་འཕར་ཡོད་རེད།དེ་འཕར་དགོས་པ་མང་པོ་ཞིག་གཞིས་སྤོས་ལས་གཞི་ཐོག་ལ་དངུལ་འབོར་ཆེན་པོ་

45

ཞིག་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད།དེ་ཡི་དངུལ་འབོར་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་འཕར་བ་སོང་ཙང་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་ཚན་པའི་བརྒྱ་ཆ་སྐོར་ཡོང་དུས་མར་ཆག་པ་འད་པོ་ཡོད་རེད་དེ།དངུལ་འབོར་རང་གི་ཐོག་ནས་ལོ་རང་བཀག་ལ་གཏང་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཆགས་ཡོད་མ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་དང་།སྡེ་ཚན་འདི་རོགས་ཚོགས་གཅིག་པུས་གལ་ཆེན་པོ་བརི་བ་མ་རེད།སིར་བཏང་རོགས་ཚོགས་ལ་བསྟུན་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།དཔེར་ན།དེང་སང་ང་ཚོ་ཁེ་ན་ཊ་ལ་འཆར་གཞི་གསར་པ་འབུལ་དགོས་ཀི་ཡོད་ན་ཁེ་ན་ཊ་གཞུང་རང་གི་སིད་བྱུས་ཤིག་ཡོད་རེད།རྒྱལ་སིའི་ནང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་བྱ་རྒྱུའི་ལས་གཞི་དེ་ཚོའི་སང་ལ་ཁོ་རང་ཚོས་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་དོ་སྣང་བྱེད་ཀི་ཡོད་ཟེར་བ་གཅིགདེ་ཚོ་ཕུལ་བ་ཡིན་ན་རོགས་དངུལ་རག་རྒྱུ་ལས་ས་བ་འད་པོ་ཞིག་དང་སྟབས་བདེ་བ་ཡོད་རེད།ཚང་མ་གཞུང་གཅིག་གཉིས་ཀིས་རང་དབང་སད་ནས་དངུལ་གནང་གི་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་ཚང་མ་གཅིག་པ་མ་རེད།དེང་སང་རོགས་ཚོགས་ཚོ་ཡིན་ནའང་དངུལ་སད་པ་ཡིན་ནའང་དངུལ་བེད་སོད་དེ་ཚད་ལྡན་གཏོང་གི་འདུག་གམ་མི་འདུགདགོས་པ་ཏག་ཏག་མཐུན་གི་འདུག་གམ་མི་འདུག དངུལ་འདིས་ཡུན་རིང་པོའི་ཐོག་ནས་སི་ཚོགས་གསོ་སོང་བྱ་རྒྱུ་དང་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་རྒྱུ་ལ་གང་འད་ཕན་ཐོགས་ས་རེད་དམ་མ་རེད།དེ་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་ལྟ་བཞིན་ཡོད་རེད།དེའི་ནང་ནས་དཔེར་ན།ཨ་རིའི་ལས་གཞི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན།USAIDལས་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་རེད།ག་རེ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་PRMལས་གཞི་ཡིན་ནའང་རེད།དེ་གས་ཚང་མ་ལ།ཁོང་ཚོས་རོགས་པ་བྱེད་ས་དེ་རྒྱལ་སིའི་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་རོགས་པ་བྱེད་ཀི་ཡོད་དུས་རྒྱལ་སིའི་ཁྱོན་ནང་ལ་བུད་མེད་ལ་རྩུབ་སོད་དང་བརས་སུན་དང་དེ་འད་ཡི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།སི་ཚོགས་འད་མ་འད་མང་པོ་ཞེ་དག་ཅྱིག་རེད་པཱ།དེ་ཚོ་དང་བསྡུར་བ་ཡིན་ན་ང་ཚོ་ཏོག་ཙམ་དག་པ་ཡོད་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།ད་དུང་སི་ཚོགས་ནང་ལ་བུད་མེད་ལ་དཀའ་ངལ་འཕད་བསྡད་པ་དང་རྩུབ་སོད་ཡོང་རྒྱུ་འདི་ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་གོས་ཚོགས་འདི་འཚོགས་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་གནས་ཚུལ་དེ་འད་འབྱུང་བསྡད་སོང་པཱ།ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་འདི་ཡོང་བསྡད་ཡོད་རེད།མང་ཉུང་ལ་མ་ལྟོས་པ་གང་ལྟར་དེ་འད་ཞིག་ཡོད་ནའང་མེད་པ་བཟོ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་བཟོ་དགོས་ཀི་ཡོད་དུས་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་ཚན་པ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ཅིག་བརི་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།རོགས་ཚོགས་ཀི་ངོས་ནས་གལ་ཆེན་པོ་བརི་ཡི་ཡོད་རེད།ང་ཚོ་འཛིན་སོང་གི་ངོས་ནས་ཀང་གལ་ཆེན་པོ་བརི་ཡི་ཡོད།དེ་བརིས་པའི་ཐོག་ནས་འཛིན་སོང་གི་ངོས་ནས་ལྟ་སྟངས་གང་འད་ཞིག་ལྟ་ཡི་ཡོད་ཅེས་བཀའ་འདི་གནང་བ་རེད།ང་ཚོས་ལས་གཞི་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་སྐབས་སུ་ད་ལྟ་བར་དུ་ལས་གཞི་གང་འད་ཞིག་ཡིན་རུང་ལས་གཞི་དེ་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་བུད་མེད་འདི་ག་ཙམ་ལ་ཕན་གི་ཡོད།བྱིས་པ་འདི་ག་ཙམ་ལ་ཕན་གི་ཡོད།དབང་པོ་ཉམས་ཆག་ཕིན་པ་དང་དེ་འད་ལ་འདི་ག་ཙམ་ཕན་གི་ཡོད།སེམས་ཁམས་ནད་པ་འདི་ག་ཙམ་ཞིག་ཕན་གི་ཡོད་ཟེར་བའི་གངས་ཐོ་དེ་ད་ལྟ་བར་དུ་ང་ཚོས་ཟུར་དུ་འདོན་རྒྱུའི་ལུགས་སོལ་དེ་འད་ཡོད་མ་རེད།ལས་འཆར་གང་བཟོས་པ་དེ་ཕོ་མོ་ཁྱད་མེད་སུ་ལའང་ཕན་ཡོན་སྒྲུབ་ཀི་ཡོད་རུང་དེ་ག་རང་སྒྱུབ་ཀི་ཡོད་པའི་ངོ་བོའྱི་ཐོག་ནས་བལྟས་ཏེ་ལས་བསྡོམས་དེ་ཚོ་ཡང་དེ་ལྟར་བཟོས་ནས་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད།ད་ད་ལྟ་ནས་འགོ་འཛུགས་ཏེ་ལྷན་ཁང་སོ་སོའི་ལས་གཞི་བཟོ་བའི་སྐབས་ལ་དྲུང་ཆེ་ཚང་མར་བཀོད་མངགས་ཞུས་ཡོད་རེད།བཀའ་ཤག་ནང་ལ་ཡང་གོ་བསྡུར་བྱུང་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་དེ་ལ་ངེས་པར་དུ་ Gender Mainstreamingབྱེད་དགོས་པ་དེ།Gender Mainstreaming ཟེར་དུས་ཕོ་མོ་དབྱེ་བྱེད་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ལས་གཞི་གང་ཡིན་རུང་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་དགོས་རྒྱུ།ད་ལྟ་ང་ཚོའི་ལས་གཞི་བཟོ་སྟངས་དེའྱི་ཐོག་ནས་ལས་གཞི་བྱེ་བྲག་པ་དེའི་བརྒྱུད་ནས་བུད་མེད་འདི་ག་ཙམ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀི་ཡོད་ཟེར་བའི་གངས་ཀ་འདོན་ཐུབ་རྒྱུ།ལས་གཞི་འདིའི་ཁེ་ཕན་འགོ་ས་དེ་འདི་འད་འདི་འད་རེད་ཅེས་དབྱེ་བ་འབྱེད་རྒྱུ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་རེད།མ་འོངས་པར་ལས་གཞི་བང་སིག་པའི་སྐབས་ལ་ཡིན་རུང་སྐབས་རེ་ང་རང་ཚོའྱི་ཨེ་ཤི་ཡ་ཁུལ་གི་འགོ་སྟངས་བྱས་ཏེ་ནང་གི་པ་ཕ་ཟེར་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེ་བ་བརིས་

46

ཏེ།ག་དུས་ཡིན་ནའང་རོགས་དངུལ་ཞིག་རག་གི་ཡོད་ནའང་ནང་གི་པ་ཕའི་མིང་ཐོག་མ་གཏོགས་ཨ་མའི་མིང་ཐོག་ཞེ་དག་རག་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་འད་བྱེད་དུས་མོ་ལ་ཁེ་ཕན་རག་གི་མེད་པ་འི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་ཚོའི་གས་ང་ཚོས་གང་འད་བྱས་ཏེ་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས་ཀི་འདུགGender Mainstreamingབྱ་རྒྱུ་ལ།དེ་འདའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོའྱི་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་ཚན་པར་སྐད་ཆ་བཤད་ཡོད་རེད།དེ་བཞིན་དྲུང་ཆེ་རྣམ་པ་ཚོར་ཡང་བཀའ་མོལ་ཞུས་ཏེ་ལས་གཞི་བྱེ་བྲག་པ་རེ་རེར་Gender Mainstreamingབྱེད་དགོས་རྒྱུ་འདི་རེད།Gender Mainstreamingཞུ་དུས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་གསུངས་པ་ལྟར་Gender Lensགི་ཐོག་བལྟས་ནས་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།མིག་ཤེལ་དེ་འད་ཞིག་གི་འོག་ནས་བལྟས་ཏེ་ཞུ་བསྡད་ཡོད།འདི་གཅིག་ཡིན།

དེ་ནས་གོང་དུ་ཞུས་པ་རེད།དེའི་སོན་ལ་ཡང་ཞུས་ཟིན་པ་ཡིན།མ་འོངས་པར་ང་ཚོར་དེའི་སིད་བྱུས་ཡག་པོ་ཞིག་
དགོས་རྒྱུ།ལྷག་པར་དུ་ས་གནས་ནང་ལ་སིད་བྱུས་ཡག་པོ་དགོས་རྒྱུ་དང་།སིད་བྱུས་གང་ཡོད་པ་དེ་ལ་སོ་ཞིག་མེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་ནུས་པ་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་འགོ་ཡྱི་འདུགབྱས་ཙང་ང་རང་ཚོའི་གནས་སྟངས་དང་བསྟུན་པའྱི་སོ་ཡོད་པ་ཞིག་གང་འད་བཟོ་དགོས་ཀི་འདུགགཞན་པ་ང་ཚོས་ཁིམས་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད།སྐོར་སྲུང་བ་ང་ཚོས་གཏང་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད།ཡིན་ནའང་།རྒྱ་གར་གི་ཡུལ་ཁིམས་དང་མཐུན་པའི་ཐོག་ནས་ཁ་སང་སོན་མ་ཡང་ཞུས་པ་ཡིན།ང་ཚོའི་བང་དོར་སིག་གཞིའི་ནང་ཡིན་ནའང་རྩུབ་སོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཁག་པོ་ཞེ་དག་འདུགདེའི་གནད་དོན་དེ་ད་ལྟ་ཁ་གསལ་པོ་མེད་པ་སོང་ཙང་།རྩུབ་སོད་ནང་ནས་ཀང་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་དང་། རིམ་པ་སོ་སོར་དཔགས་པའི་ཉེས་པ་ཇི་ལྟར་གཏོང་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད་དང་།དེ་ཚོའི་ཐོག་ཁིམས་ཀི་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་ལྟ་དགོས་རྒྱུ་དང་།དེ་ནས་སི་ཚོགས་ཀི་འགོ་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་ལྟ་དགོས་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དུས་དེ་ཚོ་ཚང་མར་བལྟས་ནས་ཁ་སང་ཉེ་ཆར་རང་ཕི་ཟླ་༣པའི་ཚེས་༨ཉིན་མོར་རྒྱལ་སིའི་བུད་མེད་ཀི་ཉིན་མོ་སྲུང་བརི་ཞུས་པ་རེད།སྐབས་དེ་དུས་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་ཚན་པའི་ལས་བྱེད་ཡོངས་ལ་དེའི་ཉིན་མོ་སྲུང་བརི་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དང་།ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ག་རེ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་མེད།ཁོ་རང་ཚོས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གི་ཐོག་ནས་རྒྱབ་གཉེར་ག་རེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་མེད།བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀིས་ག་རེ་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད་དེ་ཚོ་ཡང་བཏོན་གནང་འདུགདེ་ཚོ་ང་ཚོས་ཞིབ་བསྡུར་བྱས་ཏེ་ལེགས་བཅོས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་དག་སྐབས་དང་དུས་སོ་སོར་ཞུ་ཆོག་པ་ཞིག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་མང་ཚོགས་ནང་དུ་སོབ་གསོ་རྒྱག་དགོས་ཀི་འདུག་གསུང་རྒྱུ་དེ་རེད།སོབ་གསོ་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་ཡང་གཅིག་དེ་གསུངས་མ་སོང་སྟེ།Societyདང་།Trustགིས་དེབ་སེལ་བྱས་བཞག་པ་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཡང་ང་ཚོས་སོབ་གསོ་རྒྱག་དགོས་ཀི་འདུགFCRAདང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་སོབ་གསོ་རྒྱག་དགོས་ཀི་འདུགདེ་བཞིན་ཡོང་འབབ་ཀི་ཁལ་བསྡུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་སོབ་གསོ་རྒྱག་དགོས་ཀི་འདུག་གསུང་རྒྱུའི་བཀའ་མོལ་དེ་དེ་རིང་ཐེངས་མ་དང་པོ་མ་རེད།སོབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་བོན་ཁི་པ་གནང་བའི་སྐབས་ནས་བྱས་ཏེ་ཡུལ་ཁིམས་ལ་བརི་སྲུང་བྱེད་དགོས་པ་དང་།དེབ་སེལ་བྱས་ཡོད་པའི་སིག་འཛུགས་དེ་ཚོས་ཡུལ་ཁིམས་གཞིར་བཟུང་བས་ནས་འགོ་ཐུབ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་གཟིགས་ཡོད་རེད།དེ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟའི་བཀའ་ཤག་གིས་ཡིན་ནའང་ཁ་སེང་གོང་དུ་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ཞུས་པ་ཡིན།དཔལ་འབྱོར་ལས་ལས་ཁུངས་ནང་དུ་Complainant

47

Cellདཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགང་ཚོ་ཁིམས་དང་མཐུན་པ་བྱེད་ཀི་འདུག་གམ་མི་འདུག་བལྟ་མཁན་གི་ཚན་པ་ཞིག་བཙུགས་ཏེ།ལས་འགན་གཙོ་བོ་དེ་ལས་ཁུངས་རེ་རེ་ལ་མར་ཕིན་ཏེ་རྟོག་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡོང་གི་མ་རེད།དེར་ལས་ཁུངས་སོ་སོའི་འགོ་སྟངས་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།རྒྱ་གར་གཞུང་གི་Society's Registration, Trust, FCRAདེ་ཚོའི་སང་ལ་ཕི་ནས་དངུལ་ལེན་ཆོག་རྒྱུ་དང་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་འགྱུར་བ་ག་རེ་གཏོང་གི་འདུགདེ་དུས་རྒྱུན་ནས་བལྟ་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན།ང་ཚོའི་ནོར་འཁྲུལ་མང་ཤོས་དེ་འགྱུར་བ་གང་ཕིན་པ་དེ་དུས་ཐོག་ལ་ཧ་མི་གོ་བ་བྱས།ས་མོ་ལྟར་མུ་མཐུད་དེ་ཕིན།རེས་སུ་རིས་དཔོན་གིས་ཚུར་ལབ་ཡོང་བ་དང་།ང་ཚོས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་ལ་དུས་ཚོད་ཕིན་ཚར་བ་བྱས།ནོར་འཁྲུལ་དེ་བཟོས་ཚར་བ་བྱས།དེ་འདའི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་འཕད་རྒྱུ་དེ་འད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་སོན་འགོག་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་རྒྱུན་དུ་ནས་ལས་བྱེད་ཅིག་གིས་དེ་ཚོའི་འགྱུར་བ་ག་རེ་འགོ་ཡྱི་ཡོད་མེད་བལྟ་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན།བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཁྱབ་ཁོངས་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་དེབ་སེལ་བྱས་པའི་དགོན་སྡེ་གྲྭ་ཚང་ཡིན་ནའང་རེད།སི་ཚོགས་ནང་དུ་གཞུང་ཁོངས་མ་ཡིན་པའི་སིག་འཛུགས་FCRAཡོད་མཁན་ཡིན་ནའང་རེད།Societiesཡིན་ནའང་རེད།Trust ཡིན་ནའང་རེད།ག་རེ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་དེ་ཚོ་ཚང་མའི་ཐོ་གཞུང་ཞིག་ཡར་བསྡུས་ཏེ།ད་འགྱུར་བ་འདི་འད་ཞིག་འགོ་ཡྱི་འདུགདེ་ལ་དཔགས་པའི་འདི་འད་ཞིག་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་དེ་འདའི་བརྡ་སོད་ཐུབ་པ་འད་པོ་ཡིན་ན་སོན་འགོག་གི་ཐབས་ལམ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད་བསམས་པའི་ཐོག་ནས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནང་ལ་དེ་འད་འཛུགས་རྒྱུའི་བང་ཞིག་སིག་བསྡད་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དཱ་དེ་སིག་འཛུགས་ཆེ་ཆུང་མ་རེད།གང་ལྟར་དྷ་རམ་ས་ལའི་སིག་འཛུགས་ནས་བྱས་ཏེ་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་། གཞིས་ཆགས་ཁག་སོ་སོའི་ནང་ལ་ཚང་མས་བརི་སྲུང་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དང་།ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོས་འགོ་ལུགས་འགོ་སྟངས་དེ་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་བཟོས་པ་ཡིན་ན།ད་ལྟ་གཞིས་ཆགས་གཅིག་གི་ནང་ལ་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད་རེད།གཅིག་བྱས་ན་ནང་སིད་ཀི་སྐབས་ལ་དི་བ་ཕེབས་མདོག་ཁ་པོ་རེད།དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་གཟབ་གཟབ་ཅིག་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རེ་ཟུང་གིས་ལོག་ཟ་བྱ་རྒྱུའི་ལམ་ཁ་དེ་རྦད་དེ་སོ་ཕེས་ཏེ།མ་འོངས་པར་སི་ཚོགས་འདི་རོག་ག་ཚ་པོ་ཞེ་དག་ཤིག་ཆགས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་མཐོང་བསྡད་ཀི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་འགྱུར་བ་རེ་རེ་གཏོང་བའི་སྐབས་ལ་འགྱུར་བ་དེའི་ཤུགས་རེན་དེ་ག་པར་ཐེབས་ཀི་འདུགཤུགས་རེན་དེའི་བརྒྱུད་ནས་གནས་སྟངས་ག་རེ་ཆགས་ཀི་འདུགམ་འོངས་པར་འགྱུར་བ་བཏང་བ་དེ་དེ་རང་ལ་མ་གནས་པ་ཡིན་ན།དེའི་ཚབ་ལ་གང་འད་བྱེད་དགོས་འདུག་ཟེར་བའི་བསམ་བོ་དེ་གཏོང་མ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་ད་ལྟ་གཞིས་ཆགས་ནང་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་འད་ཡོང་གི་འདུགདེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཡིན་རུང་འཛིན་སོང་གི་ངོས་ནས་ཐད་ཀར་སྟངས་འཛིན་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་འགོ་སྟངས་ཤིག་བཟོ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུགག་རེ་ཟེར་ན།སྟངས་འཛིན་དང་འགན་འཁུར་ཟེར་བ་དེ་མེད་པ་ཡིན་ན།མི་གཅིག་གཉིས་ཤིག་གིས་གང་བྱས་བྱས་བཟོ་འད་པོའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཡོང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་དེ་ཆེན་པོ་འདུག་ལ་ད་ལྟ་ཡོང་ཡང་བསྡད་ཀི་འདུགང་ཚོ་ལ་མི་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་འད་ཡོང་བསྡད་ཀི་འདུགདེ་འད་སོང་ཙང་།ད་ལྟ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་མཆོག་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ནམ་རྒྱུན་མང་ཚོགས་དང་།ལྷག་པར་དུ་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་དང་སིག་འཛུགས་དེ་འད་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དུས་ཞུ་ཆོག་པ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་རེད།

48

དེ་བཞིན་སུད་ཚོང་ཡིན་རུང་།ལམ་ཁོམ་རྒྱག་མཁན་ཡིན་རུང་སོ་སོའི་ཡོང་འབབ་ལ་དཔགས་པའི་ཁལ་བསྡུའི་རིམ་པ་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་རིམ་པས་རིམ་པས་འགོ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།གཞུང་ནས་མར་ཁེ་ཕན་རག་དགོས་པ་དེ་ཚོ་རག་གི་ཡོད་རེད།ཡར་འབུལ་རྒྱུ་དེ་ཡང་ཏག་ཏག་ཁིམས་དང་མཐུན་པ་ཕུལ་བ་ཡིན་ན།གཞུག་མ་སེར་སུ་འད་ཞིག་ཡིན་རུང་དཀའ་ངལ་འཕད་མི་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་།དེ་སི་སེར་ཚང་མས་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་རྒྱུ།ལྷག་པར་དུ་སི་པའི་སིག་འཛུགས།དཱ་ངས་འདི་ད་ལྟ་འདིར་ཞུས་ན་འགིག་གི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཏེ།མཚམས་རེར་ང་ཚོས་ལྐུག་པའི་ལས་ཀ་དེ་འད་ཞེ་དག་བྱེད་ཡོང་གི་འདུག་གཱབ་མ་ཆེན་པོ་དེ་འད་ཆིབས་ཊོའི་ནང་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་ཡོང་དུས་དེའི་མཉམ་དུ་ཅ་ལག་གཞན་པ་དེ་འད་འཁྱེར་ཡོང་སྟེ།ལམ་བར་ལ་འཇུ་རྒྱུ་དེ་འད་ཆགས་པ་ཡིན་ན་དཔེ་ཞབས་འདེན་རེད་པཱ།ཅ་ལག་གཞན་པ་དེ་འད་འཁྱེར་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་མོ་ཊ་གཞན་པ་ཞིག་གི་ནང་འཁྱེར་ན་འགིག་གི་རེད་པཱ།ངེས་པར་དུ་བ་མ་ཆེན་པོ་དེ་དང་མཉམ་དུ་འཁྱེར་དགོས་རྒྱུ་མི་འདུག་གཱབ་མ་ཆེན་པོ་དེ་འད་མཉམ་དུ་དེ་བྱེད་ཡོང་དུས་བ་མའི་མཚན་ཡང་རང་བཞིན་གིས་དེའི་ནང་དུ་དྲུད་ཡོང་གི་འདུག་གཱའབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར།དེ་ཚོའི་གས་ཆུང་ཆུང་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དེ་དཔེ་མི་སིད་པའི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ཅེས་དེ་རིང་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་།དེ་རྱིང་གོས་ཚོགས་འདིའི་བརྒྱུད་ནས་དེབ་སེལ་བྱས་པའི་སིག་འཛུགས་ཚང་མས་རྒྱ་གར་གི་ཡུལ་ཁིམས་འདི་སྲུང་མ་ཐུབ་ཡིན་ན་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕད་དུས་ང་ཚོའི་སར་ཡོང་བ་ཡིན་རུང་ང་ཚོས་སོབ་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་ཁག་པོ་ཞེ་དག་ཡོད་རེད་དཱ།རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཁིམས་གང་ཡོད་པ་ཡིན་དེ་དག་དང་པོ་ནས་སོ་སོས་བརི་སྲུང་བྱས།ཐ་ན་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ལོ་གཅིག་ལ་ཐེངས་གཉིས་རེ་འཚོགས་དགོས་ཡོད་རེད་ལབ་ཡོད་ན་དེ་ཚོ་ངེས་པར་དུ་འཚོགས་དགོས་ཀི་འདུགདུས་ཚོད་མཐུན་གི་མི་འདུག་ལབ་ན་འགིག་གི་མི་འདུགདེ་ཐེངས་གཉིས་མ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁིམས་ལས་འགལ་རྒྱུའྱི་གནས་སྟངས་དེ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད།ལྷག་པར་དུ་ལས་བྱེད་ཚོ་ལ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་དེབ་སེལ་བྱས་བཞག་པའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལས་བསྡོམས་དེ་ཚོ་གཏང་བའི་སྐབས་ལ་སོན་མ་དེ་ནས་བཀོག་སྟེ་མར་སྦྱར་བཞག་པའི་བཟོ་འད་པོ་དེ་འད་མ་ཡིན་པར།ལས་བསྡོམས་དེ་ཕར་གྱིའྱི་ཁིམས་དང་སིག་གཞི་མཐུན་པའི་ཐོག་ནས་བཟོ་དགོས་རེད་མ་གཏོགས།མི་དགོས་པ་དེ་འད་དེའི་ནང་དུ་བླུགས་པའི་རེན་གིས་དཀའ་ངལ་འཕད་རྒྱུ་དེ་འད་ཡང་ཡོང་བསྡད་ཀི་འདུགདེར་བརྟེན་དེ་ཚོར་ཚང་མས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རྒྱུ་རེད་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་བོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སི་ཐར་ལགས།

སི་འཐུས་བོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སི་ཐར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ཁྱབ་ཁོངས་འོག་ལ་ཡོད་པའྱི་ཀམ་པུ་ཊར་སྡེ་ཚན་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཉེ་ཆར་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བསྡོམས་ནང་ལ་བཀོད་པ་ལྟར་ཀམ་པུ་ཊར་སྡེ་ཚན་གིས་སྲུང་སོབ་ཀི་འཕྲུལ་ཆས་Sentinel Oneཞུ་བའྱི་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགLicense ༡༠༠༠ཙམ་ཁོ་རང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་བཏང་ཐུབ་པ་དེར་ངས་བསགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་འདོད་པ་བྱུང་།གང་ལགས་ཞུས་ན། Licenseདེ་ཚོའི་འགོ་སོང་ག་ཚོད་ཡིན་མིན་དེ་ཚང་མས་ཧ་གོ་ན་བསམས་སོང་།དཔེར་ན།

49

License ༡༠༠༠དེ་ལོ་གཉིས་རིང་ལ་བེད་སོད་གཏང་རྒྱུ་ཡིན་ན་ནམ་རྒྱུན་ཉོ་དགོས་བྱུང་ན་འགོ་སོང་ས་ཡ་བཅུ།རྒྱ་གར་གི་དངུལ་གི་ནང་དུ་བརིས་ན་Crore གཅིག་ཙམ་གི་འགོ་སོང་རེད།དེ་ཁོ་རང་ཚོས་རིན་མེད་ཐོག་ནས་ཐབས་ཤེས་བཏང་ཐུབ་པ་དེ་ལ་ངས་བསགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུའྱི་འདོད་པ་བྱུང་།འདི་དང་མཉམ་དུ་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་ག་རེ་ཡིན་ཞུས་ན།འདི་འདའི་འཕྲུལ་ཆས་དེ་ཚོ་ཕོགས་གཅིག་ནས་ག་རེ་བྱས་ཏེ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་འདུག་བསམ་ཞུས་ན།ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ནང་གི་བགོ་གེང་ཡིན་ནའང་རེད།དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགE-Government, E-Voting, E-Parliamentདེ་འདའི་བགོ་གེང་མང་པོ་འབྱུང་དུས་བདེ་འཇགས་དེ་ཕོགས་གཅིག་ནས་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་འདུགགང་ཡྱིན་ཟེར་ན།ཉེ་ཆར་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་བལྟ་དུས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་དང་།ལས་གཞི་མང་པོ་ཞིག་གྲུབ་འབྲས་འདོན་གི་ཡོད་དུས་ད་འབུ་གཏང་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགོ་བ་དེ་སི་ཚོགས་ད་རྒྱའི་ནང་དུ་ཡིན་ནའང་རྒྱལ་སིའི་ཉམས་ཞིབ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་དུས་དེ་འདའི་འཕྲུལ་ཆས་དེ་ཚོ་ལ་ང་ཚོས་དོ་སྣང་བེད་རྒྱུ་དང་།དེ་ཚོའི་ཐབས་ཤེས་གཏང་རྒྱུ་དང་།ཕོགས་གཅིག་ནས་འགོ་སོང་ཆེན་པོ་ཡིན་དུས་རིན་མེད་ཐོག་ནས་ཐབས་ཤེས་གཏང་རྒྱུར་འབད་བརོན་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཕོགས་གཅིག་ནས་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་འདུགདེར་བརྟེན་དེ་རིང་ཀམ་པུ་ཊར་སྡེ་ཚན་གི་འགན་འཛིན་གཙོས་པའི་ལས་བྱེད་ཚང་མ་ལ་ཐུགས་རེ་ཆེ་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཀུན་དགའ་བསོད་སྟོབས་ལགས།

སི་འཐུས་ཀུན་དགའ་བསོད་སྟོབས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་ལ་གནད་དོན་གཉིས་ཀི་ཐོག་ལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད།གནད་དོན་དང་པོ་དེ་བོད་ནས་ཐད་ཀར་བསེབས་ཏེ་སྣེ་ལེན་ཁང་མ་བརྒྱུད་ནས་དང་པོ་འཇོན་པོ་ཡིན་བསམ་པར་བསེབས།མཐའ་མ་མ་འཇོན་ནས་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་མ་རགཐོབ་ཐང་མེད་པར་ལྷག་སྡོད་མཁན་དེ་འདའི་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་བཟོ་མ་ཐུབ་པ་དེ།ཡང་དེང་སང་བཟོ་ཡི་ཡིན་ལབ་དུས་ས་གནས་ནས་འཐུས་སོ་ཆ་ཚང་ཚང་བསྡད་པ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ལ་གཏོང་དུས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་འདི་འགིག་གི་མི་འདུགཡང་བསར་ཚུར་འདི་འདི་དགོས་རེད་ཅེས་ཆ་རེན་བཏོན་ཏེ་མར་བཏང་།ཡང་བསར་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་གང་དགོས་པ་དེ་ཡར་ཕུལ་ནས་ད་དུང་ལོ་དང་ཟླ་བ་མ་རག་པར་དཀའ་ངལ་འཕད་ཡོད་པ་དེ་འད་ཞིག་འདུགདེ་འད་མ་འཕད་པ་ཞིགདངོས་གནས་དང་གནས་གང་དགོས་པའི་ཆ་རེན་ཚང་མ་ཚང་ཚར་དུས་དེ་ལ་ཕར་ཕུལ་བཞག་པ་ཡིན་ན་དཔེ་ཡག་པོ་འདུགདེ་ཙམ་མ་ཟད་རྒྱ་གར་ནང་ལ་བསྡད་སྡོད་མཁན་ཡང་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་ཀི་ཕན་ཐོགས་དང་ནུས་པའི་གནས་སྟངས་མ་ ཤེས་པར་བཟོ་མི་ཐུབ་པར་ལྷག་བསྡད་པ་ཁ་ཤས་ཤིག་འདུགདེ་ཚོ་ཡང་དེང་སང་བཟོ་དགོས་པའི་དུས་ལ་བབ་ཡོང་དུས་བཟོ་མི་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་འཕད།ད་ལྟ་གོང་ལ་ཞུས་པ་ལྟར་ཆ་རེན་གང་དགོས་ཟེར་རུང་དེ་ཕུལ་ཏེ་དེ་ཡང་ལོ་དང་ཟླ་བ་བཟོ་མ་ཐུབ་པར་ལྷག་པ།དཔང་རྟགས་དེ་འད་མ་འགིག་པ་ཡིན་ནམ།ག་རེ་ཡྱིན་ནམ་དེ་འདའི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འདུགདེ་ངེས་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོག་གིས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ལ་ནན་པོ་བྱས་ཏེ་དེ་བཟོ་ཐུབ་རྒྱུར་ཐབས་ཤེས་གཏང་དགོས་འདུགང་རང་གི་བསམ་པ་ལྟར་བྱས་ན།དཔེར་ན་ཨོ་སི་ཊོ་ལི་ཡར་ཆབ་སིད་བཙོན་པ་འགོ་དུས་ཆབ་སིད།འབྲེལ་ཡོད།འབྲེལ་ཆགས་དེ་གས་ཀི་ཁུངས་སེལ་སྟངས་ཤིག་འདུག་གཱདེ་འད་

50

ཞིག་གསལ་ཁ་བཏོན་བཞག་ན།ཞེ་དག་ཉ་གེ་ཉོག་གེ་མི་དགོས་པ་ཞིག་འབུལ་ཐུབ་སོང་ན་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་གནད་དོན་དང་པོ་དེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
གནད་དོན་གཉིས་པ་དེ་ཕི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ལ་བསྡད་སྡོད་མཁན་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་སོན་མ་དང་པོ་དེ་མ་
གཏོགས་མེད་མཁན།བར་ལམ་དཔལ་འབྱོར་དང་གང་སིའི་ཐོག་ལ་དཀའ་ངལ་འཕད་དེ་དཔྱ་ཁལ་འབུལ་མ་ཐུབ་དུས་ན་ནིང་ཆག་ཡང་བཏང་སོང་ལབ་དུས་ད་ལོ་དཔྱ་ཁལ་འབུལ་བར་འགོ་སྐབས་ཁྱེད་རང་ཚོ་ལ་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་གསར་པ་དེ་དགོས་རེད།རིང་པ་དེ་བྱས་ན་སོན་མའི་ཆག་ཡང་དེ་ཡོད་མ་རེད།གསར་པ་དེ་ལ་མ་གཏོགས་ཆག་ཡང་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་འདུགདེ་གང་འད་ཡིན་ནམ།དེ་འད་ཡྱིན་གྱི་མ་རེད་ང་རང་གི་བསམ་པ་ལྟར་བྱས་ན།དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་སོན་མ་གང་ཡིན་པ་ད་ལྟ་གསར་པ་བཟོས་ནས་དེ་གཉིས་བར་ལ་དུས་ཚོད་རོགས་མེད་ན།དེ་ལ་དངོས་གནས་ཆག་ཡང་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས།དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་གསར་རིང་གི་སྐད་ཆ་མ་རེད་པཱ།ཁོ་རང་དུས་ཚོད་ཀི་ཚད་བཀག་ཅིག་ན་ནིང་ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ནང་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་བཞག་འཇོག་དུས་མ་གཏོགས།དེ་འད་བྱས་ན་བརྡབ་གསིག་འགོ་ཡྱི་འདུགདེ་ཡང་གང་འད་ཡིན་པ་དེ་གསལ་པོ་གསལ་རང་ཞིག་གསུང་དགོས་ཀི་འདུགགསུང་རོགས་གནང་།དེ་ནས་མར་ལམ་སྟོན་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་འབོད་སྐུལ་ཞུ་ཡི་ཡོད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་རྔ་བ་གངས་རི་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་རྔ་བ་གངས་རི་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་རྒྱུན་གོན་རིས་འགོ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཞུ་འདོད་བྱུང་བ་དེ།དམིགས་བསལ་གིས་དི་བ་དེ་འད་གང་ཡང་མེད།ཐུགས་སྣང་གཞེན་བསྐུལ་རང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན།གང་ཡྱིན་ཟེར་ན།དེབ་ལང་ཁུ་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་ཀི་སྐོར་ལ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཞུས་སོང་།དེའི་སང་ལ་ད་ལོ་སིག་གཞི་ཞིག་འགྱུར་བཏང་སྟེ་གང་ལ་གང་འཚམ་ཡག་ཐག་ཆོད་བཟོས་ཚར་འདུགཡིན་ནའང་།ད་དུང་མང་པོ་ཞིག་ལྷག་ཡོད་དུས་མ་འོངས་པར་དེའི་སང་ལ་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོས་པ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ངས་དེ་རིང་འདིར་ག་རེ་ཞུ་འདོད་བྱུང་ཟེར་ན།དེབ་ལང་ཁུ་གསར་བཟོའི་ཆེད་དུ་ལས་བྱེད་ཁ་ཤས་ཕི་རྒྱལ་ལ་ཕེབས་འདུགདེའི་ནང་ནས་དམིགས་བསལ་གིས་སུད་སིར་ (Swiss)འགོ་མཁན་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བྱེད་ཅིག་གིས་དངོས་གནས་དཀའ་ལས་ཞེ་དག་བརྒྱབ་འདུགསུད་སྱི་རང་མང་ཚོགས་ཀིས་ཚུར་ལ་འགེལ་བཤད་རྒྱག་ཡོང་གི་འདུགགང་ལགས་ཞུས་ན།ཞོགས་པ་ས་པོ་ལངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།རྦད་དེ་དགོང་མོ་ཆུ་ཚོད་བདུན་པ།བརྒྱད་པ།དགུ་པ་བར་དུ་ལས་ཀ་རང་རང་བེད་ཀྱི་འདུགདེའི་ཐོག་ལ་ང་རང་ཚོའི་གཤིས་ཀ་ང་རང་ཚོས་ཤེས་ཀི་རེད་པཱ།བཟོ་མཁན་ཁ་ཤས་ཀིས་ལས་བྱེད་དེ་ལ་ཚོགས་གཏམ་ཞེ་དག་གཏོང་གི་འདུག་ཟེར།ད་དེ་བུ་མོ་ཞིག་ཡོད་རེད།བུ་མོ་དེའི་མཚན་དེ་ངས་ཤེས་མ་སོང་།ཡིན་ནའང་།ཚོགས་གཏམ་ག་ཚོད་གཏོང་རུང་བཟོད་སོམ་བྱས་ཏེ་ལས་དོན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཏག་ཏག་བྱས་ཏེ་འགོ་ཡྱི་འདུག་ཟེར།དེ་འད་བྱས་པ་ཡིན་ན་དངོས་གནས་གངས་ཅན་སིད་གཤོངས་ཀི་ལས་བྱེད་ཀི་རྒྱན་ཆ་ཞིག་རེད་འདུག་ཟེར།དེར་བརྟེན་དེ་འདའི་རིགས་ལ་ངས་དེ་རིང་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་དེ་བསགས་བརོད་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་མ་འོངས་པར་ཡིན་ནའང་།ང་ཚོའི་མང་ཚོགས་དང་དཔལ་འབྱོར་ལས་

51

ཁུངས་ཀི་དེབ་ལང་ཁུ་བཟོ་མཁན་དབར་ལ་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་འདུགདེ་ཡིན་དུས་སི་ཡོངས་ཀི་ཆ་ནས་ལས་བྱེད་སུ་དང་སུ་ཡིན་ནའང་ཡག་ཐག་ཆོད་དང་དངོས་གནས་དང་གནས་ཕག་ལས་ཡག་པོ་གནང་གི་འདུགདེར་བསགས་བརོད་ཡོད།ཡིན་ནའང་།དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ནང་ལ་དེབ་ལང་ཁུ་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་དང་།མིང་བརེ་པོ་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་ཚོ་མང་ཆེ་བ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནང་ལ་འགོ་ཡྱི་འདུག་གཱསྐབས་དེ་དུས་ལས་བྱེད་དེ་ཚོས་མ་གཞི་ཡག་པོ་འདུག་སྟེ།ཡིན་ནའང་།བཀའ་མོལ་གནང་སྟངས་དང་སྣེ་ལེན་བྱེད་སྟངས་ཐོག་ལ་ངག་འཇམ་ཚིག་འཇམ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུགགང་ཡྱིན་ཟེར་ན།མང་ཚོགས་དང་ལས་བྱེད་དབར་གི་འབྲེལ་བ་དེ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་རེད་འདུགདེར་བརྟེན་དེ་རིང་ངས་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་དེ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་འགོ་ལས་ཡོངས་སུ་རོགས་པ་ལ་བསགས་བརོད་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་མ་འོངས་པར་ཡིན་རུང་མང་ཚོགས་དང་།དེབ་ལང་ཁུ་བཟོ་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་སྣེ་ལེན་ཡག་པོ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཞུ་འདོད་བྱུང་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དེ་རིང་སྟོང་པའི་དུས་ཚོད་ཞུ་མཁན་ཞིག་ཡོད།སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་བོ་བཟང་ཕན་བདེ་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་བོ་བཟང་ཕན་བདེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསྟོང་པའི་དུས་ཚོད་གནང་བ་ལ་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་འབྲེལ་ནས་དེ་རིང་འདིའི་ཐོག་ལ་གནད་དོན་གསུམ་གི་ཐོག་ནས་སྟོང་པའི་དུས་ཚོད་ཅྱིག་ཞུ་དགོས་ཐུག་སོང་།དེ་ཡང་སི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ཀི་ཐོག་ལ་ཁ་ཕོགས་གཞན་ཞིག་དང་།དཀོག་གཏམ་སྤེལ་སྟངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་ཕག་སེལ་ང་གཉིས་དེ་སོན་སེལ་ཀོབ་ཕོགས་དང་།ལྷག་པར་དུ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གིང་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་ལ་གནས་སྟངས་དེ་ཡིས་འཕོས་ནས་ཉེ་ཆར་ཡང་ཡིན་རྒྱུ་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ཤིག་རེད།མིང་སོས་ཀི་མིན།ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་ད་ཐོག་བགོ་གེང་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་སྐབས་དེ་དུས་གནས་སྟངས་དེ་འཁྲུག་ཐེབས་རྒྱུ་དེ་ཆོལ་ཁ་དང་།ནང་ལ་ཧི་མ་ལ་ཡའི་གནས་སྟངས།དམ་པོ་ཞེ་དག་ཞྱིག་བསིགས་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཞིག་གསུང་བསྡད་ཀི་འདུགདེ་མ་ཡིན་པའི་སིར་བཏང་ད་ལམ་ཁག་ཏུ་ཕུ་དཀྲུག་མདའ་དཀྲུག་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་འདུགདེ་ཡིན་དུས་ངས་དེ་རིང་དེའི་ཐོག་ལ་སྐབས་དེ་དུས་གནས་ཚུལ་གང་བྱུང་བ་དེ་དངོས་ཡོད་ཅིག་ཞུས་བཞག་ན།ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་དེ་དེང་སང་དངོས་ཡོད་མ་ཡིན་པ་ལ་གང་འད་ཞིག་འགོ་ཡྱི་ཡོད་མེད་ཀི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད་དན་སོང་།གཅིག་ནས།
གཉིས་ནས་ད་རང་ཞོགས་པ་གོས་ཆོད་ཅིག་ཡོད་དུས་དེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཡང་གནས་སྟངས་ཤིག་འཕོས་བསྡད་ཀི་
རེད།དེ་ཡང་དེའི་ནང་ལ་ཆེ་མཐོང་མེད་པ་བཤད་བསྡད་ན་འགིག་གི་མི་འདུགཆེ་མཐོང་གི་ཐོག་ནས་དངོས་ཡོད་གང་ཡིན་པ་དེ་དུས་ཚོད་ཅིག་བངས་ནས་ཞུས་ན་ཡག་པོ་འདུག་བསམས་ནས་ངའི་བསམ་བོ་གཏོང་སྟངས་དེ་ཡིན།དེ་ཕག་སེལ་ང་གཉིས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གིང་ལ་ཕེབས་པའི་སྐབས་ལ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་རེད།སེར་སད་ཐོས་བསམ་ནོར་གིང་གྲྭ་ཚང་གཉིས་ལ་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་བོད་ཕི་ནང་གཉིས་སུ་དད་ལྡན་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་ལ།སྐབས་དེ་དུས་ཀི་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གིང་ནང་གི་གནས་སྟངས་དེ་ད་ཐོག་འགོ་བསྡད་པ་དེ་གང་འད་ཞིག་བྱུང་བསྡད་ཡོད་ན།དངོས་དོན་དེ་ཤེས་འདོད་མཁན་མང་པོ་ཞེ་པོ་ཞྱིག་ཡོད་རེད།དད་པ་དམ་ཚིག་ཡོད་མཁན་ཚོ།དེ་ཡིན་དུས་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་གསལ་བཤད་

52

རང་ཆགས་ཀི་ཡོད།སྐབས་དེ་དུས་ང་གཉིས་འགོ་བའི་སྐབས་ལ་སེ་ར་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རེད།ཁིམས་བདག་དགེ་བསྐོས་རེད།ཕག་མཛོད་རྣམ་པ་རེད།དགེ་འདུན་པ་དམངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཧ་ཅང་གིས་རྒྱབ་སོར་ཚད་མཐོ་བོ་གནང་སོང་།སྐབས་དེ་དུས་ང་གཉིས་ཀིས་ལམ་རིམ་དེ་ཉིན་གུང་གི་ཕག་ཚོད་༣པ་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་རེད་དེ།གཉིས་པ་གསུམ་པ་ལ་དགེ་འདུན་པ་དེ་ཚོ་ཉལ་བསྡད་ཡོད་ཀི་རེད།དགུ་དང་ཕེད་ཀར་བཟོས་ན་ཡག་གི་རེད་ཅེས་དུས་ཚོད་ཙམ་ཡང་དེ་འད་བཟོས་ནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་དབུ་བཞུགས་ཀི་ཐོག་ནས་དགེ་འདུན་པ་བཞི་སྟོང་ཙམ་ཞིག་ཕེབས་ཡོད་རེད།རྣམ་པ་ཚོས་གཟིགས་ཡོད་རེད།བ་སིའི་འདུ་ཁང་ཁེངས་པ་མ་ཟད།ཕི་ལ་གསུང་ཆོས་ཞུ་མཁན་འད་པོ་བསྡད་ཡོད་རེད།དེ་ཡང་ག་རེ་མཚོན་གི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན།ཕག་སེལ་ང་གཉིས་གནས་སྟངས་གང་གི་ཐོག་ལ་མཚན་སྙན་ཡོད་མཁན་གི་མི་མ་རེད།གདན་ས་རང་ལ་སོབ་གཉེར་བྱས་ཏེ་གྲྭ་རང་དཀྱུས་མ་བྱས་ནས་ཡོང་མཁན་རེད།ཡིན་ནའང་།བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་འདི་ལ་ཆེ་མཐོང་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་དེ་རེད།ལྷག་པར་དུ་སོ་སོས་བསྐོས་པའི་མི་དེ་ལ་ཆེ་མཐོང་སད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་འད་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་གནང་སོང་།དེ་ལ་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་ཡི་ཡོད།
དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ཚུར་སྙིང་བསྡུས་ཞུ་རྒྱུ་འདི་ང་ཚོ་ས་དོ་ལ་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ལ་ཆུ་ཚོད་
དགུ་དང་ཕེད་ཀ་རེད།ཡར་འགོ་བའི་སྐབས་ལ་སེར་སད་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཐོག་མར་ངོ་སོད་བྱེད་མཁན་རེད།ཕག་སེལ་ང་གཉིས་ཀི་མགོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་སྟངས་ནས་བཟུང་སྟེ།བསབ་པ་སོབ་གཉེར་གནང་སྟངས་སྐོར་ལ་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་བསྟོད་བསགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གནང་སོང་།དེ་དུས་ང་ཚོར་འཁྲུག་གཞི་གང་ཡང་མེད།གཉིས་པ་དེ་ལ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཀིས་བཀའ་མོལ་གསུངས་པ་རེད།གསུམ་པ་ངའི་རེད།བཞི་པ་དེ་སེར་བྱེས་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུའི་གསུང་བཤད་ཅིག་གནང་བ་རེད།གསུང་བཤད་ལས་རིམ་ཚར་བ་ནས་སེར་བྱེས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དེའི་ནང་ལ་ཚིག་གཉིས་གསུངས་ཡོད་རེད།ཚིག་དང་པོ་དེ་ངས་རྣམ་པ་ཚོར་འབོད་སྐུལ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་ཅེས་འབོད་སྐུལ་གི་ཚིག་གཉིས་དེས་ང་ཚོ་འཁྲུག་ཐེབས་ཡོད་རེད།འབོད་སྐུལ་གི་ཚིག་དང་པོ་དེའི་ནང་ལ་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོ་དབུ་མའི་ལམ་ལ་འགོ་དགོས་ཀི་རེད།དམིགས་བསལ་དགེ་ལུགས་སི་འཐུས་གཉིས་དབུ་མའི་ལམ་འགོ་དགོས་རེད་དཱ་ཞེས་ཐ་ཚིག་བསགས་པའི་ཐོག་ནས་དགེ་ལུགས་པའི་སིག་གཞི་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་།གསུང་དུས་དེའི་འོག་ལ་གལ་མཐའ་ལ་སྡོད་མཁན་དེ་ཚོས་སྐད་ཤུའུ་ཤུའུ་ཞེས་བརྒྱབ་པ་རེད།ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་དེ་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་ང་འད་པོ་ཞིག་ལ་སྐབས་དེ་དུས་ཚོར་བ་དེ་ལ་རིགས་པ་སྨྲ་བ་རེད།རྣམ་དཔྱོད་ཅན་རེད།ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་ཤུའུ་ཤུའུ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཆོལ་ཁ་དང་འོས་བསྡུའི་གནས་སྟངས་ལ་ཡོད་མ་རེད།ཁོང་རྣམ་པ་ཚོའི་སེམས་གཏིང་གི་བརེ་བ་དེ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་འདི་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་ཁྱབ་ཁོངས་ལ་མེད་པ།རི་བོ་དགེ་ལྡན་པ་དེ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཁྱབ་ཁོངས་ལ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གིས་སི་ལ་བཀའ་བཏང་ན་འགིག་གི་མི་འདུག་བསམ་པའི་སེམས་ཀི་ཚོར་བ་དེའི་ཐོག་ནས་ཤུའུ་ཤུའུ་ལབ་པ་རེད།གཅིག་དེ་རེད།

གཉིས་པར་དགེ་ལུགས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་ཐ་ཚིག་བསགས་པའི་ཐོག་ནས་དབུ་མའི་ལམ་ལ་འགོ་དགོས་
རེད་དཱ།དགེ་ལུགས་པའི་སིག་གཞི་རེད་ཅེས་ཟེར་དུས།ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་ཤུའུ་ཤུའུ་ལབ་ཡོད་རེད།དེ་ལབ་དགོས་པ་དེ་ཡང་དེའི་ནང་གི་དགེ་འདུན་པ་དེ་ཚོའི་ངོ་གདོང་ལ་གཅིག་ལྟ་ཡོང་དུས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་༡༩༦༠ནས་༧༠བར་དུ་ཁ་སྙན་པོའི་ཐོག་ནས་བོད་ཞི་བའི་བཅིངས་འགོལ་ཟེར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དེའི་འོག་ལ་ཨ་ཁུ།ཨ་ནི།སྤོ་སྤོ།རོ་རོ་དེ་ཚོ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དམར་གསོད་བཏང་བ།རང་ཤི་བརྒྱབ་པ།ཆུ་ལ་མཆོངས་པ།གཡང་ལ་མཆོངས་པ་དེ་འདའི་ཚར་ཚར་པ་རང་རང་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད་དཱ།དེ་ཚོ་སེམས་ལ་བཟོད་ཀི་ཡོད་མ་རེད།གཉིས་པ་༢༠༠༩ནས་བཟུང་སྟེ་གྲྭ་བཀ་བེ་ཡིས་

53

མགོ་འཛུགས་ཏེ་མི་༡༥༧གིས་སྐུ་སོག་མཆོད་མེའི་འབུལ་སའི་ནང་ལ་སྤུན་སྤུན་མཆེད་འགོ་མཁན་ང་ཚོའི་གདན་ས་ཁག་ལ་ཁེངས་བསྡད་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་ལ་དེ་འད་ཞིག་ཐ་ཚིག་བསགས་ཡོང་དུས་སེམས་ཀིས་མ་བཟོད་ནས་ཁ་ནས་ཤུའུ་ཟེར་འདོན་པ་རེད།གནས་སྟངས་དེ་རེད།དེ་མ་གཏོགས་ང་ཚོས་ཆོལ་ཁ་དང་ཆོས་བརྒྱུད་དེ་འདའྱི་སྐད་ཆ་ཡོད་མ་རེད།དེ་བསགས་པའི་སྐབས་ལ་ཁོང་རྣམ་པ་ཚོ་མར་ལངས་དགོས་པའི་རྒྱུ་རེན།སེ་ར་བྱེས་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་སྐབས་དེ་དུས་ཚིག་ག་རེ་གསུངས་ཡོད་རེད།ང་འད་པོ་ཞིག་ཡིན་ནའང་གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་བྱུང་ནའང་སེམས་ལ་མ་བརེད་པའི་ཚིག་དེ།ཁོའི་ད་ལྟའི་གནས་བབས་ག་རེ་རེད།གང་གི་ཁུངས་རེད།ཁོང་གིས་སྐབས་དེ་དུས་ཚིག་ག་རེ་གསུངས་ཡོད་རེད།ཤུའུ་ཤུའུ་ལབ་དུས་འོ་དེ་འད་བསམ་གི་འདུག་གཱབལྟ་ཆོག་གི་རེད།ཕི་ལོ་༡༩༥༩ལོ་ལ་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་བོད་བཞག་ནས་རྒྱ་གར་ལ་མར་ཕེབས་པའི་སྐབས་ལ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བཙན་བྱོལ་ལ་སྡོད་མཁན་ཚོ་ཕར་གཏོང་གབས་བྱས་ཡོད་རེད།༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་༸སྐུ་ཚེ་མ་བརྟན་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོ་བལྟ་ཆོག་རེད་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་རེད།གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་བྱུང་ནའང་ངས་ཚིག་དེ་ནམ་ཡང་བརེད་ཀི་མ་རེད།ཁོའི་གནས་བབས་ཀི་ཐོག་ནས།དེ་བྱེད་དུས་དེའི་ནང་ལ་བཞུགས་མཁན་གི་ཧི་མ་ལ་ཡའི་མི་རིགས་གཙོས་པའི་ཆ་ཚང་ང་ཚོ་དམ་ཚིག་ངོ་མ་གཅིག་སིལ་རེད།ཚང་མའི་སེམས་ནང་ལ་རང་བཞིན་གིས་ར་ཁ་དེ་སེབ་ཡོད་རེད།སྐབས་དེ་དུས་ནས་གལ་མཐའ་ནས་ལངས་མཁན་ཁག་ཅིག་གིས་འགོ་འཛུགས་ཡོད་རེད།རིམ་པས་རིམ་པས་འགོ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།ཁོའི་འབོད་སྐུལ་གཉིས་པ་དེ་རེད།འབོད་སྐུལ་གཉིས་པ་ཞུས་པའི་སྐབས་ལ་མི་བཞི་སྟོང་ནང་ནས་ནང་ལ་མཇུག་བསྡོམས་བརྒྱབ་པའི་སྐབས་ལ་མི་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་མ་གཏོགས་ལྷག་ཡོད་མ་རེད།དེ་བརན་ལ་གཟིགས་རྒྱུ་ཡོད་རེད།འབོད་སྐུལ་གཉིས་པ་དེའི་ནང་ལ་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀིས་༸གོང་ས་མཆོག་ལ་ཟུར་ཟ་བྱེད་ཀི་འདུག༸གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་བརི་ཡི་མི་འདུག་ཟེར་བའི་ཚིག་དེ་རེད།རྟོག་བཟོ་གང་ཡང་མིན།སྐབས་དེ་དུས་ཕག་སེལ་དང་ཚང་མ་ཡོད་རེད།ངས་དེ་དུས་ག་རེ་ཞུས་ཡོད་རེད།ཚིག་དེ་ངོས་ལེན་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མ་རེད།ང་གཉིས་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་མིང་ཐོག་ལ་བཅར་བ་ཡིན།ར་བ་ཉིད་ནས་ངོས་ལེན་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མ་རེད།མིང་འབོད་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་ན་བྱེད་དགོས་རེད་མ་གཏོགས།སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལ་སྙོན་འཛུགས་དེ་འགན་འཁུར་གི་མིན་དཱ་ཞེས་ངས་དེ་ལ་ཁ་ཐུག་ཞུས་པ་རེད།དེའི་རེས་ལ་རིམ་པས་མཐའ་དེ་ཚོ་འགོ་ཚར་བ་རེད་དང་པོ་དེའི་ར་ཁ་དེས།

གཉིས་པ་དེའི་ར་ཁ་དེ་ལས་འཕོས་ནས་བཀའ་རབ་འབྱམས་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཕེབས་མཁན་ཚོ་ཡང་
རིམ་པས་ལངས་ཏེ་འགོ་པ་རེད།དེ་བྱེད་དུས་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ཀི་བརྒྱུད་ལམ་ནང་དུ་ར་ཁ་ག་རེ་བཟོས་པ་ལ་མ་བལྟས་པ་བྱས་ཏེ།ང་རང་ཚོ་༢༠༡༦ནས་བཟུང་སྟེ་འོས་བསྡུའི་རོག་ག་འད་པོ་དང་།གདན་ས་ཁག་ལ་ཆོལ་ཁ་ཆོས་བརྒྱུད་ཀི་རོག་ག་འད་པོ་དང་།ཧི་མ་ལ་ཡ་དང་བོད་པ་མི་རིགས་ཀི་རོག་ག་ཡིན་མདོག་མདོག་བཤད་མཁན་མང་པོ་འདུགརྣམ་པ་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།གདན་ས་གྲྭ་ཚང་ཁག་ལ་ངས་དེ་སོན་ཡང་མང་པོ་ཞུ་ཡི་ཡོད།ཧི་མ་ལ་ཡའི་མི་རིགས་དང་ང་ཚོ་བོད་པ་བར་ལ་ང་རང་ཚོ་བ་མ་གཅིག་གི་སོབ་མ་བྱས།ཚང་མ་ཤག་ཚང་གཅིག་བྱས་ཏེ།ཤག་ཚང་གཅིག་གི་ནང་ལ་རྒྱལ་ཁབ་སུམ་ཅུ་ཙམ་གི་མི་ཡོད་རེད།དམ་ཚིག་འོ་ཆུ་གཅིག་སིལ་གིས་འགོ་བསྡད་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས།གནས་སྟངས་ཁྱེད་ཚོའི་ནང་བཞིན་འགོ་བསྡད་ཡོད་མ་རེད།མ་གིར་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་པའི་ཆོལ་ཁ་དང་མི་རིགས་དབར་དང་།ང་ཚོའི་ཆེད་ལས་པ་དེ་ཚོས་བཟོ་ཡོང་གི་འདུག་གཱདེ་བྱེད་དུས་དགོན་པ་གྲྭ་ཚང་ཁག་ལ་དད་ལྡན་ཕོགས་ཁག་ལ་བཞུགས་མཁན་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཚང་མ་ལ་དེ་འདའི་ཐུགས་དོགས་ར་བ་ཉིད་ནས་དགོས་ཀི་མ་རེད།ང་ཚོའི་ནང་ལ་རོག་ག་དེ་འད་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།སྐབས་དེ་དུས་ཀང་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་མོལ་དེ་

54

གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས།ང་ཚོའི་བོད་ལ་གཏམ་དཔེ་ཞིག་ཡོད་རེད།སྟག་ནགས་གསེབ་བསྡད་ན་སྟག་རེད་ཅེས་མགོ་ལ་བཞུགས་མཁན་ཚོས་སོ་སོ་རང་ཉིད་ཀི་ས་མཚམས་ཤིག་དང་གནས་ཚད་ཅིག་ལ་སྡོད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་འད་ཡོང་གི་ཡོད་མ་རེད།བཀའ་མོལ་དེ་ཚོ་ངས་དེ་རིང་དེ་ལ་ཞུ་དུས་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམ་པ་ཚོའི་སེམས་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་ར་ཁ་སེབ་ཡོད་ཀི་རེད།ང་འད་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་བྱུང་ནའང་ཁོའི་ཚིག་དེ་ངས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་དན་པ་བརེད་ས་མ་རེད།གནས་སྟངས་དེའི་ཐོག་ནས།དེ་ང་རང་ཚོའི་དགོན་པ་རང་གི་གནས་སྟངས་རེད།བོད་ཟླ་༡༠ ཚེས་༤སེ་ར་བཞི་མཆོད་ཡིན་པས་སི་ཚོགས་ལ་ཁྱབ་ཡོད་མ་རེད།དགའ་ལྡན་ལྔ་མཆོད་ཀི་ཞོགས་པར་སེར་སད་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་བརན་གི་ཐོག་ནས་སི་ཚོགས་ནང་ལ་ཕལ་ཆེར་ཆབ་སིད་པའི་མི་སྣ་ཡིན་པའི་བཟོ་འད་པོ་བྱས་ཏེ་དིལ་བསགས་བྱས་ཡོད་རེད།དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས།མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཞིག་ཡོད་དུས་དམིགས་ཡུལ་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་མེད་ན་དེ་འད་བྱེད་མདོག་ཁ་པོ་མ་རེད་པཱ།ང་འད་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་མི་ཚེ་གདན་ས་ལ་འཚར་ལོངས་བྱུང་བ་རེད།མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་དགེ་བསྐོས་རྣམ་པ་ཚོའི་ཁ་བདེ་པོ་ཡོད་ན་ཚོགས་གཏམ་ཞེ་དག་བཏང་གི་རེད།གཏམ་དཔེ་དང་བཅས།ཡིན་ནའང་།སི་ཚོགས་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནང་ཡོད་མ་རེད།དེ་ང་ཚོ་ནང་མི་གཅིག་གི་སྐད་ཆ་རེད་པཱ།ཡིན་ནའང་།མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་དེ་སི་ཚོགས་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ལ་མར་བཀམ་ཡོད་རེད།བཀམ་པའི་སྐབས་ལ་ཡིན་ནའང་མ་ཉེས་ཁ་གཡོགས་བྱས་ཏེ།སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གིང་ལ་བཞུགས་པའི་བཀའ་རབ་འབྱམས་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དགེ་བཤེས་རྣམ་པ་ཚོ་ལ་སེ་ར་བྱེས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་བརི་དགོས་རེད་ཟེར་བ་དེ་ལ་འཕྲོས་ནས་རེད་ཅེས་ལུང་འདེན་ཞིག་བྱས་སོང་།དེ་འད་རེད།ར་བའི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གཉྱིས་ལ་ངས་གང་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་མེད།མི་ཚེའི་ནང་ལ་ལོ་ཉི་ཤུ་ར་ལྔ་གདན་ས་ལ་སོབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་འགོ་མཁན་ཞིག་ཡིན།ཁོང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀི་མི་ཚེ་སེར་དང་འབེལ་བའྱི་ཐོག་ནས་ཡག་པའི་སྐབས་ཡིན་ནའང་ངས་གང་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་མེད།གནས་སྟངས་དེ་འདའི་ཐོག་ལ་ཆོས་པ་ཆོས་པའི་ས་ལ་མ་བསྡད་ནས་སི་ཚོགས་ནང་ལ་དེ་རིང་རྒྱུ་རེན་བཟོ་མཁན་དེ་སེ་ར་སད་ཀི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རེད།ཁོང་ལ་དགོས་པ་ཡོད་ཀྱི་རེད།རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ཀྱི་རེད།ངས་གསལ་པོ་གསལ་རང་ཡིན།སྡིངས་ཆ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་གནད་ཡོད་སུ་འད་ཞིག་གིས་ང་སྐད་གཏང་ནས་མཉམ་དུ་བགོ་གེང་བྱེད་པར་ཤོག་ཟེར་ན་སྤོབས་པ་ཡོད།ཁོང་གིས་དེ་གསུངས་ཚར་བའི་མཇུག་ལ་ཚིག་གཅིག་དེའི་ནང་ལ་ག་རེ་ཡོད་རེད།སག་རྫུན་རེད་ཟེར་ན་ནྱི་ཁོ་གྲྭ་པ་རེད།རབ་བྱུང་རེད།མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཡོད་རེད།ཕག་སེལ་ང་གཉིས་ལ་མངོན་ཤེས་ཡོད་ཟེར་ན་ཧམ་པ་རེད།རིགས་ཤེས་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་རྟོགས་པ་རེད།དགོང་མོ་ཕག་སེལ་ང་གཉིས་ཀི་ཐོག་ནས་སང་ཉིན་ང་གཉིས་ཕ་གིར་འགོ་བ་ཡིན་ན་གདན་ས་གྲྭ་ཚང་ནང་ལ་སྐབས་རེར་ལུགས་སོལ་གི་ཐོག་ནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་གཡས་དང་གཡོན་ལ་བཞགམར་གཞག་རྒྱུའི་ལུགས་སོལ་ཞིག་འདུག་གཱདེ་རིང་ང་རང་གཉིས་ཀ་གྲྭ་པ་རེད།ཁོང་རྣམ་པ་གཉིས་བསབ་པ་རྒན་པ་ཡིན་དུས་དེ་འད་བསྡད་ན་ང་གཉིས་མར་སང་ལ་ར་བ་ཉིད་ནས་མི་སྡོད་ཅེས་ང་གཉིས་གོ་བསྡུར་བྱུང་ཡོད་རེད།ཕི་ཉིན་ཕ་གིར་འགོ་དུས་དང་པོ་སེ་ར་སད་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་འདུགདེ་ནས་ཕག་སེལ་བྱས།དེ་ནས་ང་།དེ་ནས་སེར་བྱེས་མཁན་པོ་རེད།མར་ཁ་སོག་བསྡད་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།སེར་སད་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་ག་རེ་གསུངས་ཡོད་རེད།གོ་སིག་བྱེད་མཁན་གི་ངོས་ནས་ཁྱོད་འདིར་བཞུགས།ཁྱོད་དེར་བཞུགས་ཞེས་གསུང་གི་འདུག་གཱར་བ་ཉིད་ནས།ང་ཚོས་བཤད་མཁན་ངོ་ཚ་བསྡད་ཀི་ཡོད་དཱ།ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཀིས་སེ་ར་སད་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དཀིལ་མར་བཞུགས་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུས་ཡོད་རེད་དཱ།ག་པར་ག་པར་དེ་རིང་གལ་ཆེ་བ་ཁྱེད་རང་གཉིས་རེད།ང་ཚོ་ག་པར་བསྡད་རྒྱུ་ཡོད་རེད།ཁྱེད་རང་གཉིས་བཞུགས་ཞེས་དེ་འདའི་ཞལ་བཞེས་གནང་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།མང་ཚོགས་ནང་ལ་ཁྱོད་ཕར་སྡོད།ཁྱོད་ཚུར་སྡོད་ལབ་ཀི་འདུག་ཟེར་རྒྱུ་དེ་ཚོའི་གས་ནི་རྫུན་རེད་ཟེར་ན་ཁོང་

55

དགེ་སོང་རེད།མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཞིག་ཡོད་དུས་ངས་དེ་གང་འད་སེ་མང་ཚོགས་ལ་བཤད་དགོས་རེད།གནས་སྟངས་དེ་རེད།
དེའི་དགོང་མོ་དེ་ལ་སེ་ར་སད་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བཀའ་སོབ་ཅིག་གནང་བ་རེད།ཆ་ཚང་ངས་ཞུ་དགོས་པའི་
དགོས་དོན་མེད།ཆབ་སིད་སྐད་ཆ་རྣམས།ཡིན་ནའང་།དེའི་ནང་ལ་གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་བྱུང་ནའང་ང་ཚོ་ཚང་མའི་སེམས་ལ་དན་པ་མ་བརེད་རྒྱུའི་ཚིག་བེད་སོད་བཏང་ཡོད་རེད།གདན་ས་གསུམ་དེ་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གི་མ་རེད་དཱ་ཅེས་ཐ་ཚིག་གཅིག་བསགས་ཡོད་རེད།ང་རང་ཚོའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཤིག་དེ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀ་བ་གསུམ་གི་མ་རེད་དཱ་ཟེར་དུས་དེ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་མ་རེད་ཟེར་གི་ཡོད་རེད།ཆོལ་ཁ་གསུམ་གི་མ་རེད་དཱ་ཟེར་དུས་གདན་ས་གསུམ་དེ་བོད་ཀི་མ་རེད་ཅེས་ལབ་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ལ་ང་ཚོ་བོད་ལ་གཏམ་དཔེ་ཞིག་ཡོད་རེད།གཡག་པོ་སྡོད་ཡུན་རིང་ན།སྦྱིན་བདག་ང་ཡིན་ཁོ་ཡིན་འདོན་གི་རེད་ཟེར་ནས་ང་ཚོ་མི་ལོ་དྲུག་ཅུའི་རེས་ལ་སྦྱིན་བདག་ང་ཡིན་ཁོ་ཡིན་འདོན་ཡོང་གི་འདུག་གཱདེ་བྱེད་དུས་ང་བོ་ཕམ་སེ་ས་དེ་ལ་ཡིན།ང་དང་ཆ་འད་བའི་གསར་འབྱོར་བ་གདན་ས་ཁག་ལ་རེད།ལྷག་པར་དུ་ཧི་མ་ལ་ཡའི་མི་རིགས་ང་ཚོར་གདུང་སེམས་མཉམ་བསེད་བྱེད་མཁན་ནང་ལ་སྐབས་དེ་དུས་ལ་མི་བཞི་སྟོང་ཙམ་ནང་ལ་མི་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་ལྷག་ཡོད་མ་རེད།དེ་བྱེད་དུས་ཆོལ་ཁར་ཞྭ་མོ་དཀི་ས་ཡོད་མ་རེད།ནང་ཁུལ་མཐུན་མ་མཐུན་ལའང་ཞྭ་མོ་དཀི་ས་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ར་བའི་ཆ་ནས་ཧི་མ་ལ་ཡའི་མི་རིགས་དེ་ཚོའི་གས་དེ་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་སྒྲུབ་སྟངས་ཡིན་ནའང་རེད།ང་ཚོ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་གདན་ས་ཁག་ཡིན་ནའང་རྒྱབ་སོར་ཚད་མཐོ་བོ་ཞེ་དག་རེད།བཀའ་དིན་ཆེ།ཐུགས་རེ་ཆེ་ཟེར་བ་དང་།མ་འོངས་པར་ང་ཚོ་མཐུན་ལམ་རྡོག་ར་གཅིག་སིལ་འགོ་རོགས་གནང་།བྱེ་བྲག་པ་དེ་འད་རེ་ཟུང་ཞིག་གིས་བཀའ་མོལ་གསུང་སྟངས་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཚོས་དེའི་སྐོར་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་།ང་ཚོས་བཀའ་མོལ་ཞུ་དུས་སང་ལ་ཧི་མ་ལ་ཡ་དང་བོད་པའི་བར་ལ་བཀའ་མོལ་མིན་པ།གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གིས་ཐ་ཚིག་བསགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་པ་སི་ཡོངས་ལ་བོ་ཕམ་འགོ་ཡོད་ས་རེད་བསམ་པའི་རྣམ་པ་ཚོ་ཚང་མས་གདུང་སེམས་མཉམ་བསེད་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སྟོང་པའི་དུས་ཚོད་ཟིན་པ་ཡིན།ལས་རིམ་གི་ཐོག་ལ་འགོ་བསྡད་ཡོད།སི་འཐུས་ཙ་ནེ་ཚང་དོན་འགྲུབ་བཀ་ཤིས་ལགས།

སི་འཐུས་ཙ་ནེ་ཚང་དོན་འགྲུབ་བཀ་ཤིས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་སང་ལ་དམིགས་བསལ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་འད་མེད།གནད་དོན་གཅིག་གི་སང་ལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཁ་སང་ཁ་ཉིན་ས་མའི་ལས་བསྡོམས་གོས་ཚོགས་ཡིན་ནའང་རེད།ད་རེས་ཀི་སོན་རིས་ཡིན་ནའང་རེད།ཕག་སེལ་སི་འཐུས་མང་པོ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་།བཟོ་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་དང་།འགའ་ཤས་ལྷག་བསྡད་པ་དེ་འད་མང་པོ་ཞིག་གསུང་གི་འདུགསོ་སོ་ཡིན་ནའང་མཐོང་སོང་།ས་གནས་ཁག་ལ་ཕོགས་སོད་དུ་འགོ་དུས་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་དང་དེ་འད་ཡར་ཞུས་ཡོད།དེ་དང་མཉམ་དུ་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ་བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གསུམ་སྐབས་ལ་ཡིན་ན་ང་ཚོའི་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་བཟོ་རྒྱུའི་སང་ལ་དམ་པོ་ཞེ་དག་ཅིག་གནང་བ་རེད།དེས་གྲུབ་འབྲས་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཐོན་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགལྷག་པར་དུ་བཀའ་ཤག་གྱིས་སྐབས་དེར་སྱིག་

56

གཞི་བཟོས་ནས་ཆ་རེན་གསུམ་ཚང་དགོས་རྒྱུ་དེ་འད་གནང་བ་རེད།དེའི་གྲུབ་འབྲས་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཐོན་པ་རེད།སྐབས་ཐོག་དེ་ལ་སི་ཚོགས་ཀི་དཀའ་ངལ་ཞིག་དང་།ལབ་གེང་ཞིག་དང་།དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་དང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་སང་ལ་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་བ་རེད།དེའི་གྲུབ་འབྲས་ཧ་ཅང་བྱུང་བ་རེད།སྐབས་ཐོག་དེ་ལ་ཡིན་པ་ཡིན་ན་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་ཀི་འགན་འཁུར།སིར་བཏང་འགན་འཁུར་ཆེན་པོ་རེད།བོད་མི་སབས་བཅོལ་བ་ཚང་མ་ལ།ཡིན་ནའང་།སིད་སོང་དང་སིད་སིའྱི་འོས་བསྡུ་ཡིན་ནའང་རེད།ཚང་མའི་ཆ་ནས་དེ་འད་ཞིག་ཚང་མས་དོ་སྣང་ཡོད་མ་རེད།ཁེ་ཕན་དང་མ་སོང་ན།དེ་འད་ཞིག་མེད་ཁ་ཐུག་རེད།ཡིན་ནའང་།དཀའ་ངལ་དེ་འད་ཞིག་གི་འོག་ནས་དམ་པོ་བྱས་པ་རེད།དེ་ནས་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་ཐོན་པ་རེད།བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་དྲུག་པ་ནས་ན་ནིང་གཞེ་ནིང་ནས་བཟུང་སྟེ་སིད་བྱུས་དེར་འགྱུར་བ་ཐེབས་ནས་ཆ་རེན་ཞེ་དག་མེད་པ།ཆ་རེན་ཐོག་ཁ་སང་གོང་དུ་དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་གི་གསུང་སྟངས་ཡིན་ནའང་རེད།དཔལ་ལྡན་སིད་སོང་མཆོག་གི་ངོས་ནས་གསུང་གི་ཡོད་ནའང་རེད།དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་གི་མཚན་གནས་ཀི་ཐོག་ནས་གསུང་གི་ཡོད་ནའང་རེད།ཆ་རེན་མེད་ཅེས་མང་པོ་གསུང་གི་འདུག་སྟེ།ཡིན་ནའང་།དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་ལ་ངས་མང་པོ་ཞུ་ཡི་མིན།དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་མི་འགོ་བསམ་གི་འདུགད་ལྟའི་ཆར་གུ་ཡངས་པོ་ཞེ་དག་བཏང་ཡོད་རེད།ཧ་ལམ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཡིན་ནའང་རེད།རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ཡིན་ནའང་རེད།ཚིག་རྡོག་རྡོག་དེ་རེད།བོད་པ་ཡིན་པ་ངོ་ཐག་ཆོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་སོད་དགོས་ཀི་ཡོད་ཅེས་དེའི་སང་ལ་འགོ་བསྡད་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་དེ་ལ་བོད་མིའི་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་དེ་ལ་རིན་ཐང་ཧ་ལས་པ།ཧ་ལམ་རང་བཙན་ཡོད་མཁན་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ངོས་ལེན་ཡོད།ཁོ་མི་སེར་གི་ལག་འཁྱེར་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ངོས་ལེན་བྱེད་ཀི་མེད་ནའང་།གང་ལ་གང་འཚམ་ཡིག་ཆ་ཆ་འཇོག་བེད་རྒྱུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་རེད།ཚང་མས་མཁྱེན་གི་རེད།དཔེ་ཆ་བཞག་ན་ཧྥ་རན་སི་ལྟ་བུ་དང་ཁ་ཤས་ཤིག་གིས་སབས་བཅོལ་ཞུ་དགོས་དུས་བོད་མིའི་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ལ་གཞི་འཛིན་གི་ཡོད་རེད།དེ་འདའི་གཞན་པ་རྒྱལ་ཁབ་འགའ་ཤས་ཤིག་འདུགགལ་ཆེན་པོ་བརི་ཡི་ཡོད་པ།དེ་འདའི་ར་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་།ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་འོས་བསྡུ་དང་དེ་ཚོ་ལ་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་ཛ་དག་ཅིག་ཆགས་ཡོང་དུས་སང་ལ་རྦད་དེ་ལྷུག་གཏོང་འད་པོ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་གང་འད་ཞིག་ཆགས་མི་ཡོང།མ་འོངས་པར་གནས་ཚུལ་མང་པོ་འད་མྱི་འད་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ཁ་ཐུག་ལ་དེ་འད་ཞིག་བྱུང་བ་རེད་ཟེར་བའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་མི་སིད་པ་མ་རེད།ང་སི་འཐུས་སྐབས་གཉིས་ཀི་རིང་ལ་ཕོགས་སོད་ཁག་མང་ཆེ་བ་མཐའ་མཚམས་ཁག་དང་དེ་འད་ལ་མང་པོ་ཕིན་ཡིན།དེ་ཡིན་དུས་གནས་ཚུལ་དེ་ལ་སོ་སོར་སེམས་འཚབ་ཡོང་གི་འདུགསོན་མ་དེ་ལ་དངོས་གནས་ཕག་ལས་རླབས་ཆེན་གནང་འདུག སྐབས་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གསུམ་ཁ་ཐུག་ལ་ཞེ་དག་གནང་འདུགདམ་པོ་བྱ་རྒྱུ་དང་དེ་ཚོ།ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་དཀའ་ངལ་ཞིག་སེལ་གི་ཡོད་རེད།ཕོགས་གཅིག་ལ་ཕན་གི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།ཕོགས་གཅིག་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་འད་བྱུང་མི་སིད་པ་མ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ར་བའི་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཡིན་ནའང་རེད།བཀའ་ཤག་ཡིན་ནའང་རེད།ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཁག་དང་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ཁག་ལ་ལམ་སྟོན་གནང་གི་ཡོད་ཀི་རེད།དེ་བྱེད་ལུགས་བེད་ཕོགས་ལ་ཆ་རེན་ཚད་འཛིན་ཞིག་ཡོད་ཀི་རེད།ས་གནས་ནས་ཞིབ་འཇུག་ཅིག་བྱེད་ཀི་ཡོད་ཀི་རེད།དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཡིན་ནའང་རེད།ཏོག་ཙམ་ཚད་འཛིན་ཡོད་ཀི་རེད།ཡིན་ནའང་།དེ་ལ་ཐུགས་བསམ་གཞིག་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་ནན་པོ་བྱས་ཏེ་ཞུ་ཡི་ཡོད།ཐུགས་སྣང་གཞེན་སྐུལ་གི་ཚུལ་དུ།ད་ལྟ་དེ་འད་ཞིག་དཔེ་བཞག་པ་ཡིན་ན།ས་གནས་འགོ་འཛིན་རེད།ས་གནས་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་རེད།ཁོང་ཚོ་འགྱུར་བ་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད།ཁོའི་ཁ་ཐུག་ཅིག་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་འད་མང་པོ་ཞིག་བཟོས།བོད་པ་ཡིན་དང་མ་ཡིན་གི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་འད་ཆགས་པ་ཡིན་ན།ས་གནས་འགོ་འཛིན་འཕོ་

57

འགྱུར་འགོ་ཡྱི་རེད།རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་ཡང་ལོ་འགའ་ཤས་ནང་འཕོ་འགྱུར་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་དེ་ལ་ཚད་འཛིན་མེད་པ་ཆགས་འགོ་ཡྱི་རེད།ད་ལྟ་གཅིག་བཤད་འཇོག་གི་ཡོད་པཱ།ཁྱེད་ཚོས་འགན་འཁུར་དགོས་རེད་དཱ།ཁེ་ཚོས་བཟང་སོད་དང་གཅིགབོད་སི་པའི་ར་དོན་དང་མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཀི་ཡོད་ཀང་ཁག་པོ་ཆགས་ཀི་རེད།ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་ང་ཚོར་གལ་སིད་དེ་འད་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན།དཔེ་བཞག་ན།བཀའ་ཤག་སྐབས་སོན་མ་ལ་ངས་དི་བ་ཞིག་འདི་རྒྱུ་བྱུང་།ད་ལྟའི་ཆ་ལ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་འོག་ལ་བོད་པ་མ་ཡིན་པ་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་རག་མཁན་མི་ག་ཚོད་ཅྱིག་ཡོད་རེད་ཅེས་ལབ་ཡིན།དེ་མ་ལབ་རང་ལབ་རེད།དེ་ངས་རེས་ལ་བསམ་བོ་བཏང་ན་ངའྱི་དི་བ་འདི་མཁན་ལྐུག་པ་རེད།ད་ལྟའི་ཆ་ལ་མེད།བོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་རག་བསྡད་པ་མེད་ཅེས་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་གིས་ལན་དེ་བརྒྱབ་སོང་། དེ་མ་ལབ་རང་ལབ་རེད།ལག་པར་བཞག་ཚར་བ་ཡིན་ན་དེ་ཕིར་བསྡུ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད།ངོས་ལེན་བྱ་རྒྱུ་རེད།ཡིན་ནའང་།ང་ཚོ་ཚང་མས་ཤེས་ཀི་ཡོད་རེད།བོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོན་མ་ནས་ས་གནས་ཁག་ནས་རག་ཡོད་པ་ག་ཚོད་ཡོད་པ་མཐོང་གི་ཡོད་རེད།གསལ་པོ་གསལ་རང་རེད།སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཡིན་ནའང་རེད།མགོ་སིད་སོང་བཀའ་བོན་ནས་བཟུང་སྟེ་ཤེས་ཀི་ཡོད་རེད།སི་ཚོགས་ནང་ལ་ལབ་གེང་དེ་འགོ་བཞིན་ཡོད་རེད།ལྷག་པར་དུ་ས་གནས་ཁག་དང་།མཐའ་མཚམས་ཁག བོད་པ་ཡིན་ལ་མ་ཡིན་པའི་མཐའ་མཚམས་ཤིགདེ་འདའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ལབ་གེང་དེ་འགོ་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ཚང་མས་མཐོང་གི་ཡོད་རེད།དེའི་ནང་སྐད་ཆ་ཞིག་ཤོར་ཚར་བ་ཡིན་ན།གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་བ་ཚར་བ་ཡིན་ན།དེ་ལ་བཅོས་རྒྱུ་མི་འདུགབཟོ་རྒྱུ་མི་འདུགདེ་བརྒྱུད་ནས་ང་ཚོས་དངུལ་བསྡུ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད།དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ཀི་ཐོག་ནས་ཐོབ་ཐང་མང་པོ་ཞིག་ལེན་པ་ཡིན་ནའང་རེད།མང་པོ་ཞིག་ལ་དེ་ལག་པ་ལ་བཞག་ཚར་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་འགོ་ཡྱི་རེད་དཱ།དེ་ཡིན་དུས་དེའི་སང་ལ་ར་བའི་ཡག་པོ་འདུགདཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་སེལ་རྒྱུ་བཀའ་ཤག་གི་དགོངས་པ་དང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་དགོངས་པ་ཡག་པོ་རེད།དཀའ་ངལ་སེལ་རྒྱུ་དང་།ཐབས་ཤེས་མང་པོ་གནང་བ་རེད།ཕག་སེལ་སི་འཐུས་རྣམ་པས་ཡར་གསུངས་པ་རེད།དཀའ་ངལ་དེ་ཡར་ཞུས་ནས་དེའི་བརྒྱུད་རིམ་ཞིག་ལ་འགོ་དགོས་ཆགས་པ་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།དེ་ཡིན་བཞིན་ལ་ད་དུང་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་དང་།ཐབས་ཤེས་འད་མ་འད་དང་།ཡང་གཅིག་བརྟན་པོ།དཱ་བརྟན་པོ་ལབ་ན་འགིག་གི་ཡོད་དམ་མེད།ལམ་སྟོན་དང་ག་རེ་གནང་དགོས་ཀི་ཡོད་ནའང་དེ་གནང་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུགསོ་སོར་ཚོར་བ་དེ་བྱུང་ཞེས་དེ་ཞུ་ཡི་ཡོད།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་སེན་པ་ཚེ་རྱིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་སོན་རིས་དང་འབྲེལ་ནས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་དོན་གི་ཐོག་ལ་དི་བ་ཕེབས་པ་ཁག་ཅིག་ལ་ལན་ཞུ་ཆོག་པ་གིས།བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་ད་ལྟ་Sentinel One དེའི་སྐོར་ལ་ང་མཁས་པ་མ་རེད།ད་ལྟ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་དེའི་སྐོར་ལ་ཉམས་མོང་ཆེ་བ་ཡོད་རེད།སོབ་སྦྱོང་ཆེ་བ་ཡོད་རེད།དེའི་སྐོར་ལ་མང་བ་ཤེས་ཀི་རེད།ང་ཚོའི་ཀམ་པུ་ཊར་སྡེ་ཚན་གི་ངོས་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ཅིག་ Software དེ་དག་ཡིན་ནའང་རེད།ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ཅིག་དངུལ་སོད་མི་དགོས་པ་གིས།རོགས་རམ་གི་ཐོག་ནས་རག་

58

ཐུབ་ན་ཞེས་ལོ་འགའ་ཤས་ཤིག་གི་རིང་ལ་Microsoftདང་ཀམ་པ་ཎི་(Company)ཆེ་ཁག་འགའ་ཤས་ཤིག་ལ་ཁིམས་རོད་པ་དེ་འདའི་བརྒྱུད་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱས་ཏེ།གང་ལགས་ཞུས་ན།བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་དུས་ཀམ་པུ་ཊར་རེ་རེ་རེ་རེ་ལ་Softwareརེ་རེ་རེ་རེ་དངུལ་སོད་དགོས་བྱུང་ན་ཧ་ཅང་གིས་འགོ་སོང་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་།རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་ལེན་ཡོང་གི་ཡོད་དང་མེད་དེ་འདའི་ཐབས་ཤེས་འད་པོ་མང་པོ་ཞྱིག་གཏོང་བསྡད་པ་རེད།Computer Resource Center དང་ང་ཚོའི་ངོ་ཤེས་པའི་ཨ་མི་རི་ཀ་དང་ཁེ་ན་ཊར་ད་ལྟ་ད་རྒྱའི་སྲུང་སོབ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མཁས་པ་དེ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཐབས་ཤེས་མང་པོ་ཞིག་བཏང་བ་རེད་དེ།དེ་ལས་ས་པོ་མི་འདུགགཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་གཅིག་རང་བྱས།དེའི་སང་ལ་ལས་བྱེད་རྒྱས་བཅད་འད་པོ་ཡོད་ན་དེ་ལས་ས་པོ་འདུགཁོ་ཀམ་པ་ཎི་ངོས་ནས་ངོས་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ལས་ས་པོ་འདུག ང་ཚོའི་སིག་འཛུགས་འདི་གཞན་དང་མ་འད་བ་ཞིག་ཡོད་དུས་ལས་ས་པོ་ཞིག་མི་འདུག་སྟེ།ཡིན་ནའང་།ག་ཚོད་ཐུབ་ཅིག་སང་ཚང་རག་གི་ཡོད་ནའང་རེད།ཆ་ཤས་རག་གི་ཡོད་ནའང་རེད།དེ་ཐབས་ཤེས་བྱེད་བསྡད་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།ད་ལྟ་དངོས་སུ་ངས་Sentinelལ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་འགོ་སོང་གཅིག་ཀང་འགོ་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་ད་ལྟ་ཞུ་ཤེས་ཀི་མི་འདུགངས་རིས་ཁ་ལ་བལྟ་དགོས་ཀི་རེད།ཡྱིན་ནའང་།ད་ལྟ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་གསུང་སྟངས་བྱས་པ་ཡིན་ན་ད་ལྟ་རག་བསྡད་པའི་གངས་ཀ་དེ་རོབ་རིས་འད་བ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ནའང་འབུམ་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་ཆགས་ཀི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་དེ།ཀམ་པུ་ཊར་སྡེ་ཚན་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱས་ཐུབ་པ་དེ་ཚོ་རྒྱུན་བསིངས་ནས་དཀའ་ངལ་བརྒྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་ཅེས་དེ་དང་།མ་འོངས་པར་ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ཅིག་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ད་ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་དཀའ་ངལ་དེ།ང་ཚོ་ད་ལྟ་གཅིག་ད་རྒྱའི་ལམ་ཀ་དེའི་སང་ལ་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་བྱས།མི་ཡིས་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་འདུག་སེ་འགོ་བསྡད་དུས།ད་ལྟ་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་འདིར་དངོས་གནས་བྱས་ན་ཀམ་པུ་ཊར་དང་དེ་ཚོའི་གས།གོག་ཀླད་དེ་ཚོ་མང་ཙམ་བེད་སོད་གཏོང་བ་ཡིན་ན་ལས་ཀ་ཏོག་ཙམ་མྱུར་བ་ཡོང་རྒྱུ་དང་།མི་ཉུང་དུ་འགོ་རྒྱུ་བཟོ་འད་ཞིག་ཡོད་རེད་དེ།ད་ལྟ་མི་ཉུང་དུ་འགོ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད།ཀམ་པུ་ཊར་གི་འཕྲུལ་ཆས་དེ་ཚོ་མང་དུ་གཏང་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།ཀམ་པུ་ཊར་ལབ་པ་ཡིན་ནའང་ཕོགས་གཅིག་ནས་འདུག་སེ་བལྟས་ན་སྟབས་བདེ་པོ་འད་ཞིག་འདུག་སྟེ།ཡིན་ནའང་།ཕོགས་གཞན་པ་ཞིག་ནས་བསམ་བོ་གཏང་བ་ཡིན་ན།ག་རེ་ལ་ཡིན་ནའང་འགོ་སོང་རེད་འདུག་པཱ།གོམ་པ་ཞིག་མ་བརྒྱབ་ན་མ་གཏོགས།ལས་ཀ་ཞིག་འགོ་འཛུགས་པ་ཡིན་ན་ཚང་མ་འགོ་སོང་ཆགས་ཡོང་གི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་བདེ་འཇགས་དང་དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་ཀང་ཚོགས་འདུའྱི་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱས་པ་དེ་འད་བྱུང་ཡོད་རེད།བཀའ་ཤག་གིས་ཀམ་པ་ཊར་སང་ལ་མཁས་པ་དེ་འདའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཚོགས་ཡོད་རེད།བཀུར་འོས་སི་འཐུས་དེའི་ནང་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད་རེད།དགོངས་ཚུལ་གསུངས་ཡོད་རེད།ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ཅིག་ང་ཚོས་ཞུ་ཐུབ་པ་དེ་ཚོ་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་སོན་མ་ཡང་བཀའ་མོལ་བྱུང་སོང་བསམས་སོང་།ཨ་མི་རི་ཀའི་བདེ་སྲུང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་Pentagonལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་།རྒྱ་ནག་དང་།ཨུ་རུ་སུ། དེ་དག་ནས་ད་རྒྱའི་ནང་འཛུལ་རྒྱུ་དང་རྐུ་མ་བརྒྱག་རྒྱུའི་རིགས་དེ་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད།ཡུ་རོབ་ནང་ལ་ཆ་བཞག་གི་ཡིན་ནའང་ཁོང་རང་ཚོས་Merics Reportཞེས་པ་ཞིག་བཏོན་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་གཟིགས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད།དེ་ཡུ་རོབ་ཁོ་རང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་ཡུ་རོབ་ནང་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་ཡུ་རོབ་ཀི་ཀམ་པ་ཎི་ཆེ་རིགས་ཆེ་ཚད་དང་སིག་འཛུགས་ཆེ་རིགས་ཆེ་ཚད་ནང་ལ་རྒྱ་ནག་གི་ད་འབུ་ཡར་འཛུལ་ནས་ཁོ་ཚོ་དེའི་ནང་བསྡད་ནས།ད་ལྟ་གནས་ཚུལ་རྐུ་མ་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་དགོས་ངེས་བཞིན་ཉུང་ཉུང་མ་གཏོགས་རྐུ་མ་མ་བརྒྱབ་མ་པ་གིས།ད་ལྟ་དེའི་ནང་བསྡད་ནས་མ་འོངས་པར་Buttonབསྣན་ཐེངས་གཅིག་གིས་ལུང་པ་གཅིག་གི་གོག་ཆ་ཚང་མེད་པ་བཟོ་

59

དགོས་ནའང་བཟོ་ཐུབ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཞིག་གི་སང་ལ་འགོ་ཡྱི་ཡོད་པ་དེ་ང་ཚོས་བཤད་མི་དགོས་པར་ཡུ་རོབ་ཁོ་རང་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་བཏོན་བསྡད་རྒྱུ་དེ་འདའི་གནས་ཚུལ་དེ་འད་ཡོང་གི་འདུགརྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་དང་མཐུན་རེན་ཡོད་མཁན་དེ་ཚོས་བདེ་འཇགས་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་འགོག་ཐུབ་ཀི་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཀི་འོག་ནས་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་མི་དང་དཔལ་འབྱོར་གི་ནུས་པའི་ཐོག་ནས་འགོག་ཐུབ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ཅིག་ང་ཚོ་ལ་གཞུང་འབྲེལ་གི་ད་རྒྱའི་བདེ་འཇགས་སྲུང་སོབ་ཐོག་ལ་རོགས་པ་བྱེད་མཁན་དང་།དོ་བདག་ཁ་ཤས་ཀིས་དང་བངས་རང་གི་ཐོག་ནས་ང་ཚོར་རོགས་པ་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད།ག་ཆ་རྐང་གཅིག་ཀང་ལེན་གི་ཡོད་མ་རེད།ཨ་མི་རི་ཀ་ནས་ཚུར་ཡོང་སྟེ།ངས་ཁོ་རང་ཚོར་སྐད་ཆ་དིས་པ་ཡིན།ཁྱེད་རང་ཚོ་དེ་འད་བོད་པ་ལ་ཤ་ཚ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཅིག་ཡིན་གི་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།ཁེ་ཕན་ག་རེ་ཡོང་གི་འདུག་ཟེར་དུས།རྒྱ་ནག་གི་ད་འབུ་བཀག་ཐུབ་པ་ཁོ་རང་འགིག་གི་འདུག་ཅེས་ཁོ་ཚོའི་བསམ་བོ་དེ་འད་འད་པོ་ཞིག་འཁྱེར་ཏེ་བོད་པ་ལ་རྒྱབ་སོར་བྱས་ནས་ག་ཡོན་འབུལ་དགོས་རྒྱུ་དང་།སོབ་སྟོན་གི་རིན་འབབ་འབུལ་དགོས་རྒྱུ་དང་།འབུལ་མི་དགོས་པ་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་ང་ཚོར་རོགས་པ་ཡོང་བསྡད་ཀི་ཡོད།ཀམ་པུ་ཊར་སྡེ་ཚན་གིས་ཀང་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད་དེ།དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ང་ཚོའི་ཕོགས་ཀི་འགོ་སྟངས་རེད།དེ་འད་མང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སོམ་གཞི་གཞིར་བཟུང་འགོ་དགོས་དུས།ཀམ་པུ་ཊར་ལ་ཞེ་པོ་ཡག་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལས་བྱེད་ནང་ལ་འཛུལ་རྒྱུ་དེ་ཁག་པོ་རེད་འདུགཏོག་ཙམ་ཞིག་ཡོད་མཁན་དེ་ཚོ་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་ལོ་འགའ་ཤས་ཤིག་བསྡད་ནས་གཞན་ཞིག་གི་ནང་ལ་ཐོན་འགོ་ཡྱི་འདུགདེ་འདའི་ཐོག་ནས་དཀའ་ངལ་ཏན་ཏན་འཕད་ཀི་འདུག་སྟེ།ཡིན་ནའང་།དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་ང་ཚོ་IT Professional Conferenceལབ་ནས།དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཀམ་པུ་ཊར་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་ལས་གཞོན་སེས་དེ་ཚོ་མཉམ་དུ་ཚོགས་འདུ་རིམ་པ་གཉིས་ཚོགས་པ་རེད།གཅིག་དྷ་རམ་ས་ལར་ཚོགས་པ་རེད།གཅིག་ད་ལོའི་ལོ་མགོར་སེང་ལོར་ལ་ཚོགས་ནས་བོད་པའི་གཞོན་སེས་ནང་ལ་ཀམ་པུ་ཊར་ཡག་པོ་ཤེས་མཁན་དེ་ཚོ་དང་མཉམ་རུབ་ཀི་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ།གཞོན་སེས་དང་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་བར་ལ་འབྲེལ་བ་བཞག་རྒྱུ།ལས་ཀ་དེ་ཡང་བོད་པ་རང་གིས་བྱེད་ཐུབ་པ་འད་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཁེ་ཕན་ཡོད་པ།བོད་པ་རང་གི་མིའི་ནུས་ཤུགས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་དགོས་ཀི་ཡོད་པ།དེ་ཚོ་དགོས་པ་དམིགས་ཡུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བལྟས་ནས་བོད་པའི་སི་ཚོགས་རང་ནས་ཀམ་པུ་ཊར་ཤེས་མཁན་དང་དེ་ཚོའི་གས་ང་ཚོས་བདག་པོ་རྒྱག་ཐུབ་རྒྱུ་དང་།མཉམ་ལས་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུའི་འབད་བརོན་ཞིག་ད་ལྟ་ཞུ་བཞྱིན་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་སྣེ་ལེན་ཁང་མ་བརྒྱུད་ནས་སབས་བཅོལ་ལག་དེབ་མ་ཐོན་པ་ཞེས་དེ་
གསུངས་སོང་།བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་ཚིག་བེད་སོད་བཏང་བ་དེ་དག་ཆ་ཚང་ངས་དེ་ག་རང་ལ་བྲིས་ཡོད།དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་ཡིན་ན་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་རེད།ཁོ་བོད་ནས་གསར་དུ་ཕེབས་མཁན་བྱས།བལ་ཡུལ་གི་སྣེ་ལེན་ཁང་བརྒྱུད་ནས་ཕེབས་མེད་པ་ཡིན་ནའང་དེའི་གནས་སྟངས་གང་འད་རེད།ཕི་རྒྱལ་ལའང་ཁ་ཐུག་བོད་ནས་ཕེབས་མཁན་དེ་འད་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད།སོན་མ་ཡིན་ན་ཆ་རེན་ནང་ལ་བོད་ནས་ཚུར་བསེབས་དུས་ཁྱེད་རང་ཕི་རྒྱལ་ལ་དང་པོ་འབབ་དུས་གནམ་གྲུའི་Boarding Passག་པར་ཡོད་ཟེར་བ།མི་ཕི་རྒྱལ་ལ་བསེབས་ནས་ལོ་གསུམ་བཞི་ལྔ་དེ་འད་ཕིན་ཚར་བ་རེད།ལོ་བཞི་ལྔ་སོན་གི་Boarding Passདེ་ཉར་བསྡད་ཀི་མ་རེད་པཱ།དེ་འདའི་དཀའ་ངལ་འཕད་དུས་དེ་ཡང་ལྡོག་ཏུ་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་རེད།བོད་པ་ནི་རེད།ཁྱེད་རང་ལ་Boarding Passདེ་མེད་ན་ང་ཚོས་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་དེ་སོད་ཐུབ་ཀི་མ་རེད་ཅེས་ལབ་པ་ཡིན་ན་དཀའ་ངལ་རེད་འདུགདེ་འད་ཡིན་དུས་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་

60

ལག་དེབ་སད་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་འཕད་ཀི་མ་རེད་ཅེས་དེ་ཞུ་ཡི་ཡོད།ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་དེ་འད་ལྷག་བསྡད་འདུག་གསུང་གི་འདུགལྷག་ཡོད་པ་ཡིན་ན་མིའི་མིང་དང་བཅས་པ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ལ་འབྲེལ་བ་གནང་བ་ཡིན་ན་ང་ཚོར་དེ་བཟོ་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་འཕད་ཀི་མ་རེད་ཅེས་ཞུ་ཡི་ཡོད།སབས་བཅོལ་ལག་དེབ་གསུང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་དེའི་ཆ་རེན་དེ་ལ་བལ་ཡུལ་ནས་ཚུར་ཡོང་བའི་Special Entry Permitཟེར་བ་དེ་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད།ཡང་དེ་འད་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་བདེ་སྲུང་ལས་ཁུངས་ཀིས་ཕག་རོགས་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་དེ་དག་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད་ཅེས་སབས་བཅོལ་ལག་དེབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དེ་ང་ཚོའི་ལག་པར་ཡོད་མ་རེད།དེ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་སོད་ཀི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་།དེའི་ཆ་རེན་སྒྲུབ་དགོས་རྒྱུ་དང་དེ་ཚོའི་གས་སྒྲུབ་ཐུབ་རྒྱུ་དང་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་རོགས་པ་ག་རེ་ཞུ་དགོས་ཀི་ཡོད་ནའང་དེ་ཚོ་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད།དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་རག་མེད་པ་ཡིན་ན་འཕལ་དུ་བཀའ་གནང་རོགས་གནང་།སུ་སུ་ཡིན་མིན།མིའི་མིང་ག་རེ་རེད།ག་པར་ནས་རེད།ད་ལྟ་སུ་ལ་རག་མི་འདུགདེ་གསུང་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀིས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཆོག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་ད་ལྟ་གཅིག་དེ་ལག་དེབ་རིང་པའི་སང་ལ་ཡར་ཕུལ་བར་འགོ་བ་ཡིན་ན་ལག་དེབ་གསར་པ་བཟོ་དགོས་རེད་
ཅེས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀིས་གསུང་གི་འདུག དེ་གསུང་གི་རེད།གང་རེད་ཟེར་ན།ཕི་ལོ་༢༠༠༤།༢༠༠༥ནས་བྱས་ཏེ་ལག་དེབ་གསར་པ་དེ་བཟོ་རྒྱུ་འགོ་འཛུགས་པ་རེད།དེ་ལ་ཁྱད་པར་ག་རེ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན་སོན་མའི་ལག་དེབ་རིང་པ་དེ་ལ་ཨང་གངས་ཡོད་མ་རེད།ད་ལྟའི་ལག་དེབ་གསར་པ་དེ་ལ་ཨང་གངས་ཡོད་རེད།མི་རེ་རེ་ལ་ཨང་ཀི་ཞིག་རག་གི་ཡོད་རེད།དེར་བརྟེན་འདི་ངེས་པར་དུ།མེད་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོའི་གངས་མཛོད་ནང་ལ་ཏག་ཏག་ཅིག་བཞག་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད།གང་ཟག་དེ་ཡིན་ནའང་ལག་དེབ་རིང་པ་དེ་རང་འཇགས་ཉར་ནའང་འགིག་གི་ཡོད་རེད།ཡང་ན་བསྡུས་ནའང་འགིག་གི་ཡོད་རེད།ལག་དེབ་གསར་པ་བཟོ་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།དེས་འགག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མི་འདུག་གཱཡྱིན་གཅྱིག་མྱིན་གཅྱིག་ལག་དེབ་རིང་པ་དེ་ག་རང་སང་ལ་རྒྱག་རོགས་གིས་ཞེས་ཞུ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་གང་ཡང་ཆགས་ཀི་ཡོད་མ་རེད་པཱ།དེ་ཚོའི་གས་ང་ཚོ་ཕར་ཚུར་ཕོགས་གཉིས་ཀའི་ངོས་ནས་བསམ་བོ་བཏང་ནས་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་རེད་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་།དུས་ཚོད་རོགས་མེད་པ་ཡིན་ན་འབུལ་ཆོག་པ་ཟེར་བ་དེ།དེབ་རིང་པ་ཡིན་ན་དུས་ཚོད་རོགས་ཚར་བ་རེད།དེབ་གསར་པ་བཟོས་ཡོད་ནའང་དུས་ཚོད་རྒྱས་བཅད་བཟོས་ཡོད་རེད།སྐབས་དེ་དུས་ལོ་ལྔ་ཙམ་ཞིག་བཟོས་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་ཡང་དུས་ཚོད་ཡོལ་ནས་ཡང་བསར་དེབ་དེ་ལོ་ལྔའི་སང་ལ་རེད་ཅེས་དེའི་སྐད་ཆ་དེ་ད་ལྟ་དེབ་གསར་པའི་སང་ལ་ཡོང་དགོས་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་དེབ་རིང་པ་ནས་གསར་པ་བཟོ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།བཟོ་རྒྱུར་ཡང་དཀའ་ངལ་འཕད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཡོད་མ་རེད།ལྷག་པར་དུ་དེབ་རིང་པ་ཡོད་ན་དེ་བས་ཀང་ལས་ས་བ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད།བལྟ་ས་ཞིག་ཡོད་རེད།གསར་པ་བཟོ་རྒྱུ་རང་མ་ཡིན་པ་བྱས་ཏེ།

དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་མ་འོངས་པར།ད་ལྟ་ལྷག་བསྡད་ཡོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ས་རེད།དང་
བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་གསར་པ་ད་ལྟ་ཆག་ཡང་དེ་བཏང་བའི་ཐོག་ནས།མ་འོངས་པར་དེ་འད་མང་པོ་ཡོད་སིད་ཀི་རེད།དེ་ཚོ་ལའང་བསམ་བོ་གཏང་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་།བསམ་བོ་གཏང་རྒྱུ་དེ་འདི་རེད།ཁ་སང་ང་ཚོ་བཀའ་མོལ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད།ད་ལྟ་ཆག་ཡང་སོད་བཞིན་ལའང་མ་འོངས་པར་ཆག་ཡང་སོད་རོགས་གིས་ཞེས་ལབ་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་འགོ་འཛུགས་ཀི་འདུགད་ལྟ་ཆག་ཡང་སོད་དུས་གོ་སྐབས་དེ་མ་བཞེས་པ་བྱས་ཏེ་ཆག་ཡང་ཡོད་བཞིན་ལའང་མ་འོངས་པར་

61

ཆག་ཡང་སད་རྒྱུར་ད་ལྟ་ནས་བསམ་བོ་གཏོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་ལབ་དུས་མ་འོངས་པའི་ལོ་ལྔ་བཅུའི་དཔྱ་དངུལ་འབུལ་རྒྱུའི་བསམ་བོ་གཏོང་གི་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་གལ་སིད་ད་ལྟ།དཔེར་ན།ང་ཚོར་གངས་ཐོ་ཡར་རག་ཡོད་པ་དེ་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལ་སྙན་སོན་ཞུས་པ་ཡིན།དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བྱེད་ཚོ་ཕིན་ནས་ག་ཚོད་གསར་པ་བཟོ་ཐུབ་ཡོད་རེད།ག་ཚོད་བཟོ་བཅོས་བྱས་ཡོད་རེད།ག་ཚོད་ནོར་བཅོས་བྱས་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་ཚང་མའི་གངས་ཐོ་ཕུལ་ཟིན་པ་རེད།ད་ལྟའི་གངས་ཐོ་དེའི་སང་ལ་བསྣན་རྒྱུ་དང་།ད་ལྟ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ལ་གནས་ཚུལ་གསར་པ་བཟོ་ཡི་ཡིན་མང་པོ་ཟེར་མཁན་བྱུང་མ་སོང་།ཡིན་ནའང་།གལ་སིད་མང་པོ་ཞིག་ལྷག་ཡོད་པ་དང་།ད་ལྟ་ཆག་ཡང་སད་པའི་ཞོར་ལ་གོ་སྐབས་ཤིག་དགོས་ས་རེད་བསམས་ནས་ང་ཚོས་གཅིག་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་ན།དེ་རིང་གི་གོས་ཚོགས་འདིའི་ཐོག་ནས་ཟླ་བ་དྲུག་ཙམ་ཞིག་ཕར་འགང་དགོས་ཀི་འདུག་གམ།དེ་འད་ཞིག་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་གོས་ཆོད་ཅིག་བཞག་ན་མ་གཏོགས།འཛིན་སོང་གཅིག་པུས་ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་ཀི་མ་རེད།དེར་གོས་ཚོགས་ཀི་བཀའ་འཁོལ་དགོས་ཀི་རེད་པཱ།དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་དེ་རིང་གི་གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་ལ་གལ་སིད་ད་ལྟ་བཟོས་བཞག་པ་དེ་ཡག་པོ་བྱུང་འདུགཡང་བསར་ཟླ་བ་དྲུག་ཙམ་ཞིག་འགངས་པ་ཡིན་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ས་རེད་ཅེས་དགོངས་མཁན་དེ་འད་ཡོད་པ་ཡིན་ན།ང་ཚོས་ཟླ་བ་དྲུག་ཙམ་ཞིག་འགང་རྒྱུ།མེད་པ་ཡིན་ན་མེད་པ་དེ་ག་རང་བྱས་ཏེ་དེ་ག་རང་གི་སང་ལ་འགོ་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས།དེ་འདའི་གནས་སྟངས་རེད་ཅེས་འདི་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོགའཕོས་དེ་རེས་ལ་གསུང་གནང་རོགས་གནང་།ཕག་ཚོད་༡ཿ༣༠བར་དུ་གུང་ཚིགས་བར་གསེང་ཡིན།

62

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༤ཟླ་༣ཚེས་༢༢ཉྱིན་གྱི་ཐུན་གསུམ་པ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ལས་རིམ་མུ་མཐུད་རྒྱུ་ཡིན།ད་ལྟ་ལས་རིམ་འགོ་བཞིན་པ་འདྱི་ལས་ཁུངས་གོ་རིམ་བཞིན་སོན་རིས་ཐོག་སི་ཡོངས་ཀི་བགོ་གེང་དང་གཏན་འབེབས་ཕེབས་བསྡད་ཡོད།ད་ལྟ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་རྒྱུན་གོན་སོན་རིས་ཐོག་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ལ་བགོ་གེང་དང་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་ཕེབས་བསྡད་ཡོད།དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོགའཕོས་དེ་གསུང་གནང་རོགས་གནང་།

དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགམུ་མཐུད་ནས་ལན་ཞུ་ཆོག་པ་གིས།སུད་སི་ལ་འགོ་མཁན་གིས་དཀའ་ལས་ཞེ་དག་བརྒྱབ་བཞག་གསུང་པ་དེ་ལ་སིར་བཏང་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་སུ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་སོ་སོས་གནས་ཚུལ་ཐོས་ས་དེ་ནས་དེའི་གནས་ཚུལ་དེ་གང་ཡིན་པ་དེ་གོས་ཚོགས་ནང་གསུང་རྒྱུ་མཉེས་པོ་འད་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་བལྟ་དུས་སུད་སི་ལ་ཕེབས་མཁན་ཡིན་ནའང་རེད།བྱང་ཨ་མེ་རི་ཀ་ལ་ཕེབས་མཁན་ཡིན་ནའང་རེད།ཚང་མས་ཞོགས་པ་ས་པོ་ལངས་ནས་མཚན་དཀིལ་ཙམ་བར་དུ་ཕག་ལས་གནང་བ་དེ་འད་བྱུང་བཞག་ཅེས་ཁ་སེང་དེ་འད་ཞུས་པ་ཡིན།མི་དངོས་སུ་ཕ་གིར་ནང་ལ་སྡོད་མཁན་དེ་ཚོས་གསུང་གི་འདུགངོ་ཤེས་ཀི་མེད།སི་པའི་ལས་དོན་ཡིན་པ་སོང་ཙང་ཁང་པ་སྡོད་ས་གཡར་བ་ཡིན།ཡིན་ནའང་།ལས་ཀ་ཧ་ཅང་བྱེད་ཀི་འདུགའཆམ་འཆམ་འགོ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཀང་ལེན་གི་མི་འདུགའོ་དེ་འདའི་གནས་སྟངས་རེད།དེ་ཚང་མས་གནང་འདུགམང་ཚོགས་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་དུས་ཚོགས་གཏམ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།མང་ཚོགས་ནང་ཁ་ཤས་ཀིས་འགན་འཁྱེར་ནས་ཚོགས་གཏམ་གཏོང་མཁན་དེ་འད་ཡོད་རེད།ཁ་ཤས་ཀིས་འགན་མ་འཁྱེར་ནས་ཚོགས་གཏམ་གཏོང་མཁན་དེ་འད་ཡོད་རེད།སོ་སོས་གང་ཡང་བྱེད་མི་དགོས་པ།མི་གཞན་པ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ལ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་མཛུབ་མོ་བཙུགས་ནས་གནང་སྡོད་མཁན་དེ་འདའང་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།སྣ་ཚོགས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་འད་གདོང་ལེན་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་ཕག་ལས་གནང་བ་དེ་ལ་བསགས་བརོད་གནང་བར་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་ཕལ་ཆེར་བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གསུམ་ནས་དེད་ནས་ད་ལྟ་
བར་དུ་གནས་སྟངས་ཤིག་འགེལ་བཤད་ཞུས་ནས་ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་དེ་ལ་ཞེ་པོ་ཞྱིག་གི་ཆ་རེན་ཞེ་དག་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་གི་འོག་ནས་ཕིན་པ་ཡིན་ན་དོགས་ཟོན་བྱ་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་དང་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་ད་ལྟ་དེ་འད་ཞིག་གསུངས་སོང་།སོན་མ་གོས་ཚོགས་ལའང་སྙན་སེང་ཞུས་ཟིན་པ་ཡིན།བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་གསུམ་གི་སྐབས་ལ་དམ་པོ་གནང་ཡོད་རེད།གནང་དགོས་རྒྱུའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཡོད་རེད།སྐབས་དེ་དུས་དེབ་དེ་དངོས་གནས་བྱས་ན་གསར་པ་དེ་བཟོས་ནས་ལོ་གཉིས་ཙམ་ཞིག་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད།དེ་བཟོ་བཞིན་སྐབས་ཀི་དུས་ཚོད་རེད།དེ་དུས་ནས་དེབ་རྫུན་མ་མང་པོ་བཟོ་བཞིན་འདུག་ཅེས་པའི་སྐད་ཆ་དེ་འད་ཡོང་སྡོད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་པ་སོང་ཙང་དམ་པོ་གནང་དགོས་རྒྱུའྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་པ་རེད།དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་དེ་ལ་ཆེ་མཐོང་རྒྱལ་སིའི་སི་ཚོགས་ཀིས་གནང་གི་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་ང་ཚོ་ཡིན་ནའང་ཉར་ཚགས་ཐུབ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དེ་གནང་བ་རེད།རེས་སུ་ཡི་རང་ཞུ་ཡི་ཡོད།

63

དེ་ནས་བཀའ་ཤག་སྐབས་བཅུ་བཞིའི་སྐབས་ལ་བསར་བཅོས་ཤིག་གནང་ཡོད་རེད།བསར་བཅོས་གནང་རྒྱུ་དེ་ཕི་རྒྱལ་ལ་ཕར་བསེབས་ཚར་ནས་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ལ་འགྱུར་བ་ག་རེ་གཏང་བ་ཡིན་ནའང་དེ་གཏང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ལམ་ཁ་ཞིགཕ་གིར་ཡིག་ཆ་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་གཏང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོས་གནང་འདུགདེས་ཀང་མི་མང་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཏན་ཏན་ཕན་ཐོགས་ཡོད་ཀི་རེད་བསམ་གི་ཡོད།ད་ལྟའི་བཀའ་ཤག་གི་བསམ་བོ་གཏོང་སྟངས་དེ་སོན་མའི་འབྱུང་རབས་ཡོངས་རོགས་ལ་བལྟས།ད་ལྟའི་མི་མང་ལ་དཀའ་ངལ་ག་རེ་འཕད་ཀི་འདུགདེ་ཚོར་བསམ་གཞིག་བྱས་ཏེ་མང་ཚོགས་ལ་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ཁིམས་དང་སིག་གཞིར་བལྟས་ནས་མང་ཚོགས་ལ་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་སད་རྒྱུ་དེ་ལས་རིམ་དང་པོ་ཆགས་འགོ་ཡྱི་འདུགབོད་ནས་ཚུར་ཕེབས་མཁན་ཡིན་ནའང་རེད།དེ་བར་སེས་པ་ཡིན་ནའང་རེད།ག་རེ་ཡིན་ནའང་དེ་སིག་གཞིའི་ནང་ལ་བོད་མི་ཡིན་ཕིན་ཆད་ལ་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་སོད་དགོས་ཀི་རེད་ཟེར་བ་དེ་ཡོད་རེད།དཔྱ་དངུལ་འབུལ་འབབ་ཀི་ཁིམས་ཡིག་ནང་ལོགས་ལ་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་དེ་ངེས་ཅན་དུ་སོད་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དེར་ཆ་རེན་ཟེར་ནའང་བོད་པ་ཡིན་པའི་ཁུངས་སེལ་ཞིག་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།གལ་སིད་བོད་ནས་ཕི་རྒྱལ་ལ་ཐད་ཀར་ཕེབས་ཡོད་ནའང་རེད།བོད་ནས་སྣེ་ལེན་ཁང་མ་བརྒྱུད་ནས་ཚུར་ཕེབས་པ་ཡོད་ནའང་རེད།དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་བཟོ་རྒྱུ་ལ་བོད་པ་ཡིན་པའི་ཁུངས་སེལ་ཞིག་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དེའི་འགན་དེ་དོ་བདག་སོ་སོ་ལ་ཡོད་རེད།སོ་སོ་བོད་ག་ནས་ཡིན་མིན།སེས་ས་ག་ནས་ཡིན།ག་རེ་ཡིན།སོབ་སྦྱོང་ག་རེ་བྱས་ཡོད་མེད།དེ་ཚོ་ཚང་མ་བྱས་ཏེ་དོགས་གཞི་བྱུང་བ་ཡིན་ན།དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀིས་སྐད་ཆ་འདི་དགོས་ཐུག་སིད་པ་རེད།ཁོའི་སྐད་ཆ་ས་མཇུག་བོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་འད་བོད་པ་ཡིན་ཞེས་ཡོང་མཁན་དེ་འད་ཡོང་མ་སིད་པ་མ་རེད་པཱ།དེ་ཡིན་དུས་སྐད་ཆ་འདི་བའི་སྐབས་ལ་བོད་རིགས་ཚོགས་པ་ཕི་རྒྱལ་ལ་ཡིན་ན་དོན་གཅོད་བརྒྱུད་ནས་ཡར་ཡོང་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནང་ཡིན་ན་རང་བདེན་ཚོགས་ཆུང་དང་ས་གནས་འགོ་འཛིན་བརྒྱུད་ནས་ཡར་རྒྱབ་གཉེར་ཡོང་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་བྱས་ཏེ་ཡོང་དགོས་དུས་སོ་སོ་ཕ་ཡུལ་གཅིག་པ་དང་དེ་འད་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས་བདེ་ཤོས་རེད་པཱ།ཁུངས་སེལ་བདེ་ཤོས་རེད།ང་ལུང་པ་དེ་ནས་ཡིན།ཁོང་རང་ངའི་ཕ་ཡུལ་གཅིག་པ་རེད་ཅེས་ལབ་བཞག་ན།བོད་སྐད་ག་ཚོད་ཤེས་ཀི་ཡོད་མེད་དེ་ཚོ་སྐད་ཆ་དིས་པ་ཡིན་ན་དེ་ག་རང་ནས་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་མགོ་འཚོས་ཐུབ་རྒྱུ་ཞིག་དང་།ད་ལྟའི་འགོ་སྟངས་དེའི་ཐོག་ནས་དོ་བདག་གྱི་སོ་སོ་བོད་པ་ཡིན་ཞེས་ལབ་པ་དང་ས་གནས་ནས་རྒྱབ་གཉེར་ཐོབ།ལག་དེབ་བཟོས་ཟིན་པ།དེ་འདའི་སང་ལ་རོད་གཞི་བྱུང་བ་ཡིན་ན།མི་དེ་འད་ཞིག་ལ་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་རག་འདུགདེ་བོད་པ་མ་རེད་ཅེས་པའི་རོད་གཞི་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀིས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ།དེ་འདའི་ལམ་ཁ་ཞིག་གི་སང་ལ་འགོ་རྒྱུའི་བསམ་བོ་བཏང་ནས་མང་ཚོགས་ལ་དཀའ་ངལ་ཉུང་བ་ཞིགཕི་རྒྱལ་དུ་བསེབས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཡིན་པར་ད་ལྟ་འདི་ལ་ཡོད་པའི་སྐབས་ལ་ཡིན་ནའང་།ཁ་སང་སོན་མའང་འབོད་སྐུལ་ཞུས་པ་ཡིན།གོས་ཚོགས་འདི་བརྒྱུད་ནས་ད་ལྟ་ཡང་བསར་འབོད་སྐུལ་ཞུ་ཡྱི་ཡིན།གང་ལྟར་ཡིག་ཆ་ག་ཚོད་ཡོད་ནའང་སོ་སོ་ལ་ངོ་སོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་རེད།འགིམ་འགྲུལ་བྱ་དགོས་རྒྱུའི་ཡིག་ཆ་ཡིན་ནའང་རེད།ད་ལྟ་ནས་ཚང་མ་མཐུན་པ་ཞིག་བཟོ་གནང་རོགས་གནང་།མ་འོངས་པར་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཆགས་ཡོང་དུས་གཅིག་འགིག་སོང་དང་གཅིག་འགིག་མ་སོང་ཞེས་བཤད།ཁ་ཤས་ཕི་རྒྱལ་ལ་བསེབས་ཚར་ནའང་ཡིག་ཆ་ཚང་མ་ཡར་སྙན་འབུལ་བྱས་ཚར།ཡང་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ཀི་འདུག་ཟེར་རྒྱུ་དེ་འད་བྱེད་ཡོང་དུས་རོག་ག་མང་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།ཐོག་མ་རང་ནས་བསམ་བོ་བཏང་ནས།ད་ལྟ་ནས་བསམ་བོ་གཏོང་ནས།སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་ICཡིན་ནའང་རེད། RC ཡིན་ནའང་རེད།དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་ཡིན་ནའང་རེད།Aadhar Cardཡིན་ནའང་རེད།Ration Card ཡིན་ནའང་རེད།ཚང་མའི་མིང་དང་སེས་ཚེས་ཚང་མ་གཅིག་པ་མཐུན་པ་བཟོ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོར་གཞི་བཞག་ནས་

64

བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀིས་འགྱུར་བ་གཏང་དགོས་ཡོད་ན་གཏོང་གི་ཡིན།གང་ལགས་ཞུས་ན།དེའི་རོད་པ་དེ་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོ་འཁྱེར་ཡོང་པ་ཡིན་ན།ལུང་པ་ག་པར་བསེབས་ནའང་ཡིག་ཆ་ཞིག་དགོས་ཀི་རེད་པཱ།ཕི་རྒྱལ་ལ་ཡིན་ནའང་རེད།རྒྱ་གར་ལ་ཡིན་ནའང་རེད།གཞི་ར་ཞིག་དགོས་ཀི་རེད།དེ་ཁིམས་འགལ་རེད་ཅེས་ལབ་པར་ཕིན་ན་རོག་ག་ཚ་པོ་ཞེ་དག་ཅིག་རེད་འདུགདེ་གཞུང་ཞིག་གིས་སད་པ་ཞིག་ཡིན་ཙང་།དེ་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་ནོར་བཅོས་འད་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ན་ཆ་རེན་གཞན་པ་མི་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཞེས་འདི་ཞུས་ཡོད་པ་རེད།ཡིན་ནའང་།གཅིག་དེ་བོད་ནས་ཚུར་བསེབས་བཞག་པ།སོབ་སྦྱོང་གི་ཆེད་དུ་བསེབས་ཡོད་ནའང་རེད།སོ་འཆམ་གི་ཆེད་དུ་བསེབས་ཡིན་ནའང་རེད།ག་རེའྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནའང་དུས་ཡུན་ཐུང་ཐུང་རིང་ལ་བཙན་བྱོལ་ནང་བསྡད་ནས་ཕར་ལོག་འགོ་མཁན་ཡིན་ན་བཟོ་ཡི་ཡོད་མ་རེད།

དེ་ནས་བོད་ནས་ཚུར་ཕེབས་ནས་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སྣེ་ལེན་ཁང་དང་གང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་བྱས་ཏེ་ཕི་
རྒྱལ་ལ་ཐད་ཀར་བསེབས་བསྡད་པ་དེ་འད་ཡིན་ན་བོད་ལ་ལམ་སང་ཕར་ལོག་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་མེད་ཅེས་པའི་འགེངས་ཤོག་ཅིག་འགེང་བཀང་བཅུག་གྱི་འདུགདེ་ཚོ་ཡྱིན་གཅྱིག་མྱིན་གཅྱིག་དགོས་ཀི་འདུག་གམ་མི་འདུགང་ཚོས་འདི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ལ་མཐོང་ནས་བཞག་པ་རེད།དེའི་འགེངས་ཤོག་དེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་དེ་འད་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།དེ་སོ་སོས་འགེང་ཐུབ་རྒྱུ་ཤ་སྟག་ཅིག་རེད་ཅེས་དེ་འད་ཞིག་ཞུས་པ་ཡིན་ན།དོན་དག་ལ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་སོ་སོའི་ལག་ཏུ་ཡོད་པ།ང་ཚོའི་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོའི་ཆེ་མཐོང་ཡང་མ་བརླག་པ།རྫུན་བཤད་སའི་ལམ་ཁ་དེའང་ཉུང་དུ་བཏང་བ་འད་པོ་ཞིག་ཡིན་ན།བཟོ་ཡི་འདུག་ཅེས་གསུངས་བ་དེ་འད་ཡོད་རེད།སོན་མ་ནས་གསུངས་མཁན་བྱུང་པ་རེད།ཡིན་ནའང་།དཔང་རྟགས་ཡོད་པ་ད་ལྟ་བར་དུ་སུ་ཞིག་གིས་ཀང་གསུངས་བྱུང་མ་སོང་།བལ་ཡུལ་ནས་བཟོ་ཡི་འདུགSarangpurནས་བཟོ་ཡི་འདུག་ཅེས་སྐད་ཆ་དེ་འད་ཡོད་རེད་དེ།དེ་འད་ཡོད་ན་བོད་མི་སུ་འད་ཞིག་ཡིན་རུང་ང་ཚོའི་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ན།དེ་ང་ཚོས་དགག་རྒྱུར་ཏན་ཏན་ཕན་གི་རེད་ཅེས་དེ་འད་ཞིག་ཞུས་ན་མ་གཏོགས།གཞན་པ་སོ་སོ་སེར་གི་ཁེ་ཕན་ལ་ཐུག་ཡོང་དུས་ག་པར་ཡིན་ནའང་གཏུག་བཞག་གི་འདུག་གཱགང་འད་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་ནའང་བྱས་ཏེ།ཡིག་ཆ་ཞིག་ལེན་འགོ་ཡྱི་ཡོད་དུས་བོད་མིའི་ལག་འཁྱེར་དེ་ལ་བོད་ཡིག་མ་ཡིན་པ་དེ་འད་བེད་སོད་གཏང་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཡོང་སྡོད་ཀི་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཡང་ང་ཚོས་ཏོག་ཙམ་གཟབ་གཟབ་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ན།དེའི་ནང་རྒྱ་མིའི་གསང་ཉུལ་བ་དེ་འད་ཡང་ཡོང་སིད་པ་རེད།ང་ཚོའི་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་དེ་འད་འཁྱེར་བཞིན་བོད་པའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་འཛུལ་རྒྱུ་དེ་འད་ཡོང་སིད་པ་རེད།དེ་ཚོ་ང་ཚོས་དོགས་ཟོན་བྱ་དགོས་རྒྱུ་འདི་ས་གནས་སོ་སོ་ནས་འགན་འཁེར་ཏེ་རོག་ག་འད་བྱུང་བ་ཡིན་ན།དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀིས་ལག་པ་འཆང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཞིག་ད་ལྟ་འགོ་སྟངས་དེ་འད་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད།དེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ད་ལྟ་ཚོགས་གཙོས་མཚན་ཐོ་ཞུས་ཟིན་པ་སི་འཐུས་༡༧ནང་ནས་༩ལྷག་བསྡད་ཡོད།དེའི་རེས་ལ་གོ་སྐབས་འབུལ་གི་མིན་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།སི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས།

65

སི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བསྡོམས་སྙན་ཐོ་དང་འབྲེལ་ནས་བསམ་འཆར་འགའ་ཤས་ཤིག་འབུལ་རྒྱུ་ཡོད།དང་པོ་དེ་རང་བཙན་ལག་དེབ་སྐོར་ལ་ཡིན།རང་བཙན་ལག་དེབ་དེ་གོང་དུ་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་བོད་པ་གཙང་མ་གཙང་རང་ཡིན་མཁན་ཞིག་ལ་ངེས་པར་དུ་རང་བཙན་ལག་དེབ་དེ་སོད་ཐུབ་དགོས་རྒྱུ་དེ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་འགན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ།དེ་དང་མཉམ་དུ་རང་བཙན་ལག་དེབ་ཀི་ད་ལྟ་ཆེ་མཐོང་ཡོད་བསྡད་པ་དེའང་སྲུང་སོང་གནང་རྒྱུ་དེའང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ལ་འགན་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་བྱེད་དུས་ད་ལྟ་བར་དུ་ང་ཚོས་དངོས་གནས་གོས་ཚོགས་སོན་མ་དེ་འད་ལའང་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་།ང་ཚོའི་རང་བཙན་ལག་དེབ་ཀི་ཆེ་མཐོང་དེའང་ད་ལྟའི་ཆ་ལ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།བོད་པ་གཙང་མ་གཙང་རང་ལ་མ་གཏོགས་འགོ་ས་མེད་སའི་ལམ་ཁ་ཞིག་སྐྲུན་ཐུབ་པ་དེ།དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་དངོས་གནས་གཟི་བརིད་རེད།ང་ཚོ་ལག་དེབ་ལང་ཁུ་འཁྱེར་མཁན་ཚང་མས་གཟི་བརིད་དེ་སྲུང་སོང་བྱ་རྒྱུའི་འགན་ཆ་ཚང་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགདེར་བརྟེན་བོད་པ་གཙང་མ་གཙང་རང་ཡིན་མཁན་ཞིག་ལ་ཉ་གེ་ཉོག་གེ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་སོད་ཐུབ་དགོས་རྒྱུའི་ལྟ་གྲུབ་དེ་བཟུང་ནས།དེ་དང་མཉམ་དུ་དཀའ་ངལ་ཞིག་ག་རེ་འཕད་ཀི་ཡོད་རེད་ཞུས་ན།རང་བཙན་ལག་དེབ་བཟོས་ཚར་མཁན་ཞིག་ཕི་རྒྱལ་ལ་ཕར་འགོ་དགོས་ཀི་ཡོད་ན་ཕི་རྒྱལ་ནས་ཡིག་ཆ་སེབས་པའི་ནང་རང་བཙན་ལག་དེབ་ནང་བཞིན་མ་བྱུང་བར་དཀའ་ངལ་འཕད་སྡོད་མཁན་རིགས་ཤིག་ཡོད་རེད།དཔལ་ལྡན་སིད་སོང་མཆོག་གིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་ཕིའྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ཡིག་ཆ་དེ་ཚོ་ལ་ཚད་འཛིན་ཞིག་རང་བཞིན་གིས་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།ང་རང་ཚོ་བོད་པ་གཙང་མ་གཙང་རང་ཡིན་མཁན་དེ་ཚོའི་དཀའ་ངལ་སེལ་དགོས་རྒྱུ་དེའང་ང་ཚོ་ཚང་མའི་འགན་རེད།ཁོ་དེའི་ཡིག་ཆ་དང་མཐུན་མ་མཐུན་བཟོ་རྒྱུ་ལ་བོད་པ་གཙང་མ་ཡིན་མིན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མ་རེད།བོད་པ་གཙང་མ་གཙང་རང་ཡིན་པ་ཐག་ཆོད་ཚར་བ་རེད།དེར་བརྟེན་དུས་ཚོད་ཀི་ཐོག་ཉ་གེ་ཉོག་གེ་དང་དི་བ་མང་པོ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་བོད་པ་དེ་ཚོའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐུབ་པ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།དམིགས་བསལ་གིས་དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོག་གིས་ནོར་བཅོས་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་སྟབས་བདེ་པོ་གནང་གི་ཡོད་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཧ་ཅང་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུགཕི་ལུང་པ་ལ་སེབས་ཚར་དུས་ང་ཚོ་ཚང་མས་ཧ་གོ་གི་རེད།ང་ཚོ་ཚང་མ་ལུང་པ་མེད་མཁན་གི་མི་རང་རང་རེད།གཞན་ལ་རང་རང་བསྟུན་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་བྱེད་དུས་ཡིག་ཆ་འགིག་དང་མ་འགིགདེ་འདའི་མིང་མཐུན་དང་མ་མཐུན།སེས་ལོ་སེས་ཚེས།སུ་ཡིན་ནའང་སོ་སོའི་སེས་ལོ་སེས་ཚེས་ཡིག་ཆ་མ་འད་བ་ཞིག་བཟོས་ནས་དཀའ་ངལ་སོད་དགོས་བསམ་མཁན་མི་སུ་ཞིག་ཀང་ཡོད་ཀི་མ་རེད་པཱ།ཡིན་ནའང་།ཁོ་གནས་སྟངས་ཤིག་གི་དབང་གིས།གཞན་དབང་སྟབས་བསྟུན་ཞིག་གི་དབང་གིས་མི་མང་དེ་ཚོར་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་འཕད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་བྱེད་དུས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་གུ་ཡངས་པོ་གནང་སྟེ་གང་ལྟར་བོད་པ་གཅིག་ལའང་དཀའ་ངལ་མ་འཕད་པའི་ཐོག་ནས་འགན་ཁུར་དགོས་རྒྱུ་དང་བཟོ་བཅོས་གནང་རྒྱུ་དེ་ཚོ་དུས་དང་དུས་སུ་ཏག་ཏག་གནང་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ཅིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་འདུགཁ་སང་ལས་བསྡོམས་གོས་ཚོགས་ཀི་སྐབས་སུའང་བསམ་འཆར་ཕུལ་ཡོད།དཔེར་ན།སྣེ་ལེན་ཁང་ནས་མ་བརྒྱུད་ནས་སབས་བཅོལ་ལ་སེབས་སྡོད་མཁན་གི་བོད་པ་རིགས་དེ་ཚོར་ང་ཚོ་འབྲེལ་ཡོད་བདེ་སྲུང་ལས་ཁུངས་ཀིས་རྒྱབ་གཉེར་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་རེད།འབྲེལ་ཡོད་བདེ་སྲུང་ལས་ཁུངས་ཀིས་རྒྱབ་གཉེར་གནང་ནས་བོད་པ་གཙང་མ་གཙང་རང་རེད་ཚར་དུས་ཀང་ད་དུང་དེར་གནས་ཡོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་ཡིག་ཆ་འཁྱེར་ཤོགགཅིག་གཅིག་མ་མ་ཀོ་ཀོ་ཟེར་རྒྱུ་དེ་མང་པོ་བྱུང་སོང་།དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བྱེད་དེ་ཚོས་ཀང་ཧ་གོ་གི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཁ་སང་བཀའ་གསལ་པོ་གནང་པ་ཡིན་ཏེ།དེ་རིང་གི་གོས་ཚོགས་དེ་གོལ་བའི་རེས་ལ་དེའི་ཆ་རེན་དེ་མ་གཏོང་རོགས།ཁོ་བོད་པ་གཙང་མ་

66

གཙང་རང་ཡིན་པ་དེ་ཁུངས་གསལ་པོ་བསལ་ཚར་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་དེའི་མཇུག་ལ་ཁོ་རང་ལ་སེས་ལོ་སེས་ཚེས་འགིག་མ་འགིག་དཀའ་ངལ་གང་འད་ཡོང་ནའང་དེའི་གནས་སྟངས་གཉིས་པ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་བྱེད་དུས་དེའི་ཐོག་ལ་ར་བ་ཉིད་ནས་དེ་འད་གནང་ནས་འགོག་མ་སྡོད་རོགས་གིས།ལོ་མང་པོ་ལ་བཀག་བཞག་པའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཆགས་བསྡད་འདུགད་ལྟ་རེ་རེ་ཁག་ཞུ་མ་དགོས་པ་གིས།

དེ་ནས་གནས་སྟངས་གཅིག་དེ་ག་རེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་ཅེ་ན།ད་ལོ་ལག་དེབ་གསར་བཟོ་གནང་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་འད་མང་པོ་
བྱུང་འདུགདེ་ཚོ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད།དོ་བདག་ང་རང་འད་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཕིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་མི་མང་པོས་བསམ་འཆར་འདོན་གི་འདུགད་ལྟའི་བཀའ་ཤག་གི་གནང་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ནས་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་ཀི་དངུལ་འབུལ་ཐུབ་ས་མ་རེད་ཅེས་ཞུ་མཁན་དེ་འད།ངས་སྐབས་དེ་དུས་མང་པོ་ལ་དེ་འད་ཞུ་ཡི་ཡོད།ད་ལྟའི་བཀའ་ཤག་གི་གནང་ཕོགས་ལ་འདོད་བོ་མ་ཁེངས་པ་ཡོང་སིད་ཀི་རེད་ལ་ཡོང་ཆོག་གི་རེད།ཡིན་ནའང་།མ་འོངས་པའི་བཀའ་ཤག་ཅིག་ལ་ཁྱོད་རང་རེ་བ་རྒྱག་དགོས་ཀི་ཡོད་ན་དངུལ་དེ་མ་སོད་པར་འགོ་ས་ཡོད་མ་རེད་དཱ།གཅིག་དེ་རེད།གཉིས་ནས་ང་རང་ཚོ་བོད་པ་ཡིན་པའི་མཚོན་རྟགས་འད་པོ་དེ་དེབ་ལང་ཁུ་དེ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད།དེའི་དཔྱ་ཁལ་ངེས་པར་དུ་འབུལ་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད་ཅེས་ངས་མང་པོ་ཞུ་བསྡད་ཀི་ཡོད།དེ་བྱེད་དུས་མ་འོངས་པ་ལ་ཚང་མས་དགོངས་པ་བཞེས་ནས་ད་ལྟ་ཆག་ཡང་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ཅིག་བཏང་ཡོད་རེད།དེ་བྱེད་དུས་དེ་ཚོའི་གོ་སྐབས་དེ་མ་ཤོར་བ་བྱས་ཏེ་ཚང་མས་གང་ལྟར་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་དེའི་ཆ་ཤས་ལེན་ཐུབ་དགོས་རྒྱུ་དེ།བོད་པའི་མི་མང་ཚང་མ་དང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་འགོ་ལས་ཚང་མས་ཕོགས་ཡོངས་ནས་འགན་ཁུར་ཆེན་པོ་ཞིག་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་དེ་གཅིག་ཡིན།

དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ད་ལྟ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་དམིགས་བསལ་གི་རྒྱུན་གོན་ནང་ལ་གོག་ཀླད་སྡེ་ཚན་གི་སྐོར་ལ་དངུལ་འབོར་གང་ལ་གང་འཚམ་སོར་འབུམ་༢༦-༢༧ཟིན་མ་ཟིན་ཞིག་འདུགདེའི་སྐོར་ལ་སོན་མ་བསམ་འཆར་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཕུལ་ཡོད་རེད།སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་སི་འཐུས་རྣམ་པ་འདིར་ཕེབས་ཡོང་དུས་སྐུད་མེད་ད་བའི་ཆ་རེན་མེད་པ་བྱས་ཏེ་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་འཕད་ཡོད་རེད།དྷ་རམ་ས་ལ་དང་གངས་ཅན་སིད་གཤོངས་ལ་ད་རྒྱ་ཡི་བརྡ་རྟགས་ཀི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་དེ་འདིར་བཞུགས་མཁན་ཚང་མས་མཁྱེན་གི་རེད།དེ་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་རིམ་པ་དང་གོས་ཚོགས་རིམ་པའི་ནང་སྙན་སེང་ཞུས་པ་རེད།སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལ་སྐུད་མེད་ཀི་ད་བ་འཛུགས་ཀི་ཡིན་ཞེས་སྐབས་དེ་དུས་ཀི་ཀམ་པུ་ཊར་(Computer)སྡེ་ཚན་དེ་ཕི་དིལ་ལས་ཁུངས་ཀི་ཁྱབ་ཁུངས་སུ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕི་དིལ་བཀའ་བོན་གིས་ཞལ་བཞེས་གནང་སོང་།དཱ་ལོ་གཉིས་གསུམ་ཞིག་ཕིན་སོང་།ད་དུང་ཡང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལ་སྐུད་མེད་ཀི་ད་བ་དེའི་མཐུན་རེན་དེ་གནང་ཐུབ་ཡོད་མ་རེད།ངས་སྐབས་དེ་དུས་ནས་དཔེ་མཚོན་ཞུས་ཡོད།ཟ་ཁང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེང་སང་གི་དུས་ཚོད་དང་མཐུན་པའི་སྐུད་མེད་ཀི་ད་བའི་ཆ་རེན་སྐྲུན་ཐུབ་ཀི་ཡོད་རེད།ང་རང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ཀི་འཐུས་མི་རྣམ་པ་དང་བཀའ་བོན་རྣམ་པ་ཚང་མ་འདིར་བཞུགས་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་རིས་ནས་འདི་གང་ལྟར་འཛུགས་ཐུབ་དགོས་ཀི་འདུགད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ལ་རིས་འགོ་འདིའི་ནང་ལ་དེ་ཡོད་རེད་དམ་མ་རེད།མེད་ན་ངེས་པར་དུ་འཛུགས་དགོས་ཀི་འདུགདེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

67

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་གསེར་རྟ་ཚུལ་ཁིམས་ལགས།

སི་འཐུས་གསེར་རྟ་ཚུལ་ཁིམས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བསྡོམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཚིག་འགའ་ཤས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དང་པོ་དེ་ལ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་བཀའ་བོན་དང་དྲུང་ཆེ་དབུས་པའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ་ཚང་མ་ལ་ལས་དོན་ཡག་པོ་བྱུང་བ་ལ་བསགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཚིག་དེ་མང་པོ་མི་དགོས་པར་དོན་རྡོག་རྡོག་ཞུ་ཐུབ་པའི་འབད་བརོན་བེད་ཀྱི་ཡིན།དང་པོ་དེ་ད་ལྟ་ང་ཚོ་ཕི་ནས་རོགས་དངུལ་ལེན་བེད་ཆོག་པའི་སྐོར་དེ་སིར་བཏང་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་གསུངས་སོང་།དེ་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོག་གིས་གསལ་བཤད་ཀང་གནང་སོང་།དེར་ངས་བསར་ལྡབ་བྱས་ཏེ་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་ང་རང་ཚོ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་གནས་སྟངས་དེ་དཔལ་འབྱོར་གི་ཐོག་ནས་གནས་དང་མ་གནས་ཀི་གནད་འགག་གཙོ་བོ་དེ་དེར་ཐུག་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ཐུགས་སྣང་ཆེན་པོ་གནང་བསྡད་ཀི་འདུག་ལ།མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་གནང་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ཆགས་འདུགདེ་ཡིན་དུས་དེའི་རྒྱབ་ལོངས་འགའ་ཤས་ཤིག་ཡོད་དེ།དམྱིགས་བསལ་ཞུ་ཡི་མིན།དེ་ག་རང་དེའི་སང་ལ་གཞེན་བསྐུལ་གི་ཐོག་ནས་གནང་བསྡད་པ་གང་ཞིག་ལ་བསར་དུ་དན་སྐུལ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་གཉིས་པ་དེ་ལ་ཉེ་བའི་ཆ་ལ་རྒྱ་གར་གི་བརྒྱུད་ལམ་འགའ་ཤས་ཀི་ནང་ལ་ཐོན་ཡོད་རེད།དེར་བརྟེན་རྒྱ་གར་
གཞུང་གིས་བོད་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་སྐོར་ལ་རོགས་རམ་གནང་བསྡད་པ།འདས་པའི་ལོ་འགའ་ཤས་ཀི་སོན་ལ་སོར་འབུམ་༡༠༠༠དེ་འདའང་བྱུང་མོང་ཡོད་རེད།དེ་ནས་བར་དེ་ལ་སོར་འབུམ་༧༠༠དེ་འད་ཆགས་པ་རེད།ད་ལྟའི་ཆར་ལ་སོར་འབུམ་༤༠༠ལ་མར་ཆག་ནས་ང་རང་ཚོའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀི་རང་སོང་གི་སྡེ་ཚན་དེ་འད་དཔེར་ན།བོད་ཀི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།ལྡི་ལི་བོད་ཁང་།དེ་ཚོ་གཙོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ལ་སོན་རིས་དེ་ཧ་ཅང་གི་གཅོག་ཆ་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོད་རེད་ཅེས་བརྒྱུད་ལམ་དེ་འདའི་ནང་ཐོན་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟའི་དེའི་གནས་སྟངས་གང་འད་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་དམ་མེད་ན།གལ་སིད་དེ་འད་ཆགས་པ་ཡིན་ན་དེའི་སྐོར་ལ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སང་ནས་ཡིན་ནའང་རེད།འབྲེལ་ཡོད་ཚོས་གནང་གི་ཡོད་ཀི་རེད་དེ།དེའི་ཐོག་ལ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཐོག་ནས་ཀང་ཐུགས་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེས་ནས་འབྲེལ་ཡོད་གཞུང་ལ་འབོད་སྐུལ་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུགགལ་སིད་དེ་འདའི་ལམ་ཁ་ཞིག་ཆགས་ཚར་བ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པར་ང་རང་ཚོས་ཤེས་རིག་དང་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་རིམ་པས་དཀའ་ངལ་ཁྱོན་ནས་འཕད་མ་སིད་པ་དེ་འད་མ་རེད་བསམ་གི་འདུགདེར་བརྟེན་ད་ལྟ་ནས་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་རིས་ནས་ངེས་པར་དུ་དེའི་སང་ལ་ཐུགས་འགན་ཞིག་བཞེས་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་ནས་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དེ་སོན་གོས་ཆོད་ཀི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་ཏེ་ད་ལྟ་ལས་རིམ་ཞིག་འགོ་ནས་གང་ལ་གང་འཚམ་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་ཐོན་གི་ཡོད་རེད།དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ཅིག་རེད།

68

དེ་རིང་ངས་འདི་ལ་ཞུ་འདོད་པ་ཞིག་ལ་ཉེ་ཆར་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ར་བ་ནང་ལ་ཁྱིམ་ཐོ་ཞིབ་བཤེར་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུངས་རེད།དཔེར་ན།ཡོང་འབབ་དང་དེ་ཚོ་ཚང་མ་གསུངས་ནས་ཐོ་བརྒྱབ་བཞག་ཡོད་གསུངས་སོང་།དེ་འད་ཡིན་དུས་བསགས་བརོད་ཆེན་པོ་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་།དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ངས་ཚིག་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད།དེའྱི་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་བྱས་ཏེ་ལབ་ན།དེ་ག་པར་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད་ལབ་ན།ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་གཞན་དག་གི་འབུལ་འབབ་ཁིམས་ཡིག་ལབ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་རེད།བོད་མིའི་སིག་འཛུགས།ང་ཚོ་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀིས་གཏན་འབེབས་གནང་བཞག་པའི་ནང་ཁིམས་ཡིག་གི་མིང་འདོགས་ས་འགའ་ཤས་ལས་ཡོད་མ་རེད།དེ་ནང་གི་གཅིག་དེ་རེད།དེའི་དོན་ཚན་༦དེ་ངས་ལུང་དངས་ནས་ཞུ་རྒྱུ་ལ།དོན་ཚན་༦དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་འབུལ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཞེས་པའི་འགོ་བརོད་དེ་རེད།ནང་དོན་དེ་ལ་"ཁིམས་ཡིག་འདིར་གསལ་གི་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་འབུལ་བའི་ཐོབ་ཐང་བོད་ཀི་ཡུལ་མི་ཁོ་ནར་ཡོད་ཅིང་།དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་དང་ཟས་བཅད་དོད།ཕོགས་ཐོབ་བརྒྱ་ཆ་ཆད་མེད་སྒྲུབ་འབུལ་མི་བྱེད་མཁན་སུས་ཀང་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བཅའ་ཁིམས་དང་།ཁིམས་ཡིག་ནང་གསལ་བོད་ཀི་ཡུལ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལ་ལོངས་སུ་སོད་མི་ཆོག་" ཅེས་ལབ་ཡོད་རེད།དེ་འད་ཡྱིན་དུས་ཕོགས་ཐོབ་དེ་ཚོ་དང་བངས་ཀི་ནང་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་ཁྱིམ་ཐོའི་ནང་ལ་འཁོད་པ་ནང་བཞིན་གང་ཡོད་པ་དེའི་ཕོགས་ཐོབ་ཀི་བརྒྱ་ཆ་དེ་ཡང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ལ་འབུལ་སྡོད་ཀི་ཡོད་རྒྱུ་རེད་བསམས་ནས་ང་རང་གིས་ཡིད་ཆེས་ཤིག་བྱེད་བསྡད་ཀི་ཡོད།བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་གལ་སིད་དེ་གནང་གི་ཡོད་ཀི་རེད།དེ་ཡིད་ཆེས་དེ་ག་རང་ཞུ་ཡྱི་ཡོད།གལ་སིད་མེད་པ་ཡིན་ན་དེའི་ནང་ལ་གསལ་བསྡད་པའི་ཡུལ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ལས་འགན་དེ་མ་གྲུབ་པ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོས་བཅའ་ཁིམས་དགོངས་དོན་མགོ་ནས་མར་རིས་ནས་འགོ་ན་དཔལ་ལྡན་སིད་སོང་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་བཀའ་བོན་རྣམ་པ།སི་འཐུས་དང་དེ་ཚོ་ཚང་མའི་འོས་ཆོས་ཤིག་ཡོད་རེད།དེའི་ཨང་དང་པོ་དེ་ལ་"བོད་ཀི་ཡུལ་མི་ཡིན་པ་"ཟེར་ཡོད་རེད།ང་ཚོའི་དང་བངས་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་ཀི་འབུལ་འབབ་ནང་ལ་སིར་བཏང་ནམ་རྒྱུན་མི་མང་དཀྱུས་མས་འབུལ་དགོས་པ་གཅིགཕོགས་ཐོབ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེའི་བརྒྱ་ཆ་གཟིགས་ཞིབ་ཀིས།དེ་མི་འབུལ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ང་ཚོའི་ཁིམས་སིག་གི་དགོངས་དོན་བྱས་ན་དེ་ཡུལ་མིའི་ལས་འགན་གྲུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད།དེའི་འོས་ཆོས་ཚང་གི་ཡོད་མ་རེད།བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་ཚང་མས་འབུལ་གི་ཡོད་པའི་རེ་བ་ཡོད།དེ་བཞིན་གི་ང་ཚོ་དྷ་རམ་ས་ལ་གཅིག་པུའི་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན།ཕིའི་རླུང་འཕིན་ཁང་ཁག་དང་དེ་བཞིན་དེ་མ་ཡིན་པའི་རོགས་རམ་ཚོགས་པ་དེ་འདའི་བརྒྱུད་ནས་དྷ་རམ་ས་ལར་ག་ཆ་ཆེན་པོ་ལེན་མཁན་དེ་འད་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་དེ་ཚོས་ཀང་འབུལ་གྱི་ཡོད་པའི་རེ་བ་ཡོད།དེ་ངས་རེ་བ་ཞུ་ཡི་ཡོད།ཕལ་ཆེར་ཡོད་སིད་ཀི་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་འད་ཡིན་དུས་གལ་སིེད་འབུལ་གི་མེད་ན་དེར་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་བརྡ་དེད་སྟངས་འཛིན་དགོས་ཀི་འདུགདེ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན་བོད་ཀི་ཡུལ་མིའི་ལས་འགན་དེ་མ་གྲུབ་པ་རེད་དཱ་ཞེས་ཁིམས་སིག་གི་དགོངས་དོན་དངོས་གནས་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད་དཱ།དེར་བརྟེན་དེ་སྟངས་འཛིན་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུགང་རང་ཚོའི་སི་འཐུས་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་ང་ལ་ཡོང་འབབ་དེ་འད་ཞིག་ཡོད་གསུངས་པ་གཅིག་པུས་འགིག་གི་ཡོད་མ་རེད།དེ་ངེས་པར་དུ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕོགས་འབབ་ཀི་བརྒྱ་ཆ་དེ་འབུལ་ཐུབ་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་བཞིན་༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽ ཐུགས་རེ་ཆེ།

69

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་བོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ལགས།

སི་འཐུས་བོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བསྡོམས་དང་འབྲེལ་བའི་དོགས་འདི་གཉིས་ཤིག་ཡོད་དེ།དེ་ད་གིན་གོང་དུ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཀིས་དི་བ་གནང་སྟེ་ལན་ཐེབས་སོང་།དེ་བསར་དུ་ཞུ་མི་དགོས་པ་གིས།དེ་ནས་གནད་དོན་ཆེན་པོ་ཟེར་ནའང་མི་འདུགའདིར་ཆུང་ཆུང་ཞིག་འདུགཉེ་སོན་སེལ་ཀོབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་དང་འབྲེལ་ནས་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་ཚན་པས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ད་རྒྱའི་སང་ལ་ཁ་པར་ཨང་གངས་ཤིག་བཞག་འདུགདེའི་སང་ལ་ཁ་པར་མཐུད་དུས་ཁྱོན་ནས་འགོ་ཡྱི་མི་འདུགཁ་པར་ཨང་གངས་དེ་འད་ཞིག་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་ཀི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་མ་འོངས་པར་ལས་ཁུངས་ནང་ལ་བཞག་པའི་ཁ་པར་གཅིག་པུ་མིན་པར་དེ་འགན་འཁུར་མཁན་སུ་ཡིན་ནའང་དེའི་ལག་འཁྱེར་ཁ་པར་འཇོག་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུགགང་ལགས་ཞུས་ན།ཕ་གིར་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ད་ལྟ་ད་རྒྱའི་ནང་ལ་ཞོགས་པ་ཕག་ཚོད་༩ནས་དགོང་མོ་ཕག་ཚོད་༥བར་དུ་མ་གཏོགས་མེད།དེ་ཡང་གཟའ་སྤེན་པ་ཉི་མ་ལ་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་བྲིས་བཞག་འདུག་གཱམི་ལ་དཀའ་ངལ་གནོད་འཚེ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ཡོང་སིད་ཀི་རེད་པཱ།དེར་བརྟེན་དེ་ལ་འགན་འཁུར་དུས་ངེས་པར་དུ་ཁ་པར་ཨང་གངས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་བེད་སོད་ཡོད་པ་ཞིག་དང་ལག་འཁྱེར་ཁ་པར་ཨང་གངས་འཇོག་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ཅེས་དེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་རྡོ་རེ་ཚེ་བརྟན་ལགས།

སི་འཐུས་རྡོ་རེ་ཚེ་བརྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཐོག་མར་ད་ལྟ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་བཀའ་བོན་གཙོས་པའྱི་འགན་ལས་ཡོངས་ལ་ཉེ་ལམ་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གསར་བཟོ་རེད།སི་ཡོངས་ཀི་ཐོག་ནས་ལས་དོན་ཡག་པོ་བསྒྲུབས་པ་ལ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་མང་པོ་ཞིག་གིས་ངོས་འཛིན་དང་བསྟོད་བསགས་གནང་སོང་།དེ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།
དེ་ནས་སོན་རིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཐད་ཀར་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་དེ།རྒྱུན་གོན་གི་རིས་འགོ་ཨང་༡༧གི་དང་
པོ་དེ་ལ་ལས་བྱེད་བགེས་ཡོལ་རྣམ་པའྱི་བགེས་ཕོགས་ལབ་ནས་གཅིག་འཁོད་ཡོད་རེད།དེ་ལ་༢༠༢༢་་་༢༣ལ་སོར་འབུམ་༣༧༥ལྷག་ཙམ་ཞིག་དངོས་སོང་ཕིན་འདུག༢༠༢༣་་་༢༤ལ་ད་ལྟ་དངོས་སོང་གང་ཡིན་མིན་དེ་འཁོད་མི་འདུག་སྟེ།མཐའ་མའི་བཀའ་འཁོལ་འཁོད་འདུག་པཱ།ད་ལྟ་༢༠༢༤་་་༢༥ལ་བཀའ་འཁོལ་རྒྱབ་གཉེར་ཞུས་པ་དེ་སོར་འབུམ་༦༥༦ལྷག་ཙམ་ཆགས་བསྡད་ཀི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་ལོ་གཉིས་ཀི་དུས་ཡུན་ནང་ཧ་ལམ་ལྡབ་ཀིས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡར་འཕར་འདུགདེའི་རྒྱུ་རེན་ག་པར་ཐུག་ཡོད་རེད།ཡང་མིན་ན་འདི་ཚོད་དཔག་ཡིན་ཙང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་མང་པོ་ཞིག་ཀང་

70

དགོངས་ཞུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཚོད་དཔག་རྒྱག་གི་ཡོད་ན།ཡང་འདིའི་ཕོགས་ལ་ཏོག་ཙམ་གི་ཁྱད་པར་འགོ་ཡོད་ན་དངུལ་གི་ཐོག་ནས་དེ་གཅིག་དིས་པའི་ཐོག་ནས།

གནད་དོན་གཉིས་པ་དེ་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ནས།དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཟུར་བཀོལ་གི་ནང་ལ་
རིས་འགོ་ཅ་པ་དེའི་ནང་འཚོ་རྟེན་རོགས་སོར་ལས་གཞི་ཡི་ཐོག་ནས་དང་པོ་དེ་ལ་ད་ལྟ་སྐོར་རྒྱག་མ་དངུལ་བུན་གཏོང་ལས་གཞིའི་ཐོག་ལ་སོར་ཕལ་ཆེར་ས་ཡ་༣༢ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཆགས་འགོ་ཡྱི་འདུགའདི་ཁ་སང་ལས་བསྡོམས་ཀི་གོས་ཚོགས་སྐབས་སུ་འཕོས་ནས་བཀའ་འདི་ཞིག་ཕེབས་པ་རེད།དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ར་ཡི་སྡེ་ཚན་ལ་ཡོད་ཙང་ཉེ་ལམ་ཁལ་བསྡུ་ལྷན་ཁང་ནས་ཡི་གེ་ཞིག་འབྱོར་སོང་།དངུལ་འབོར་དེ་ག་རེ་ཡིན་མིན་ཞུ་ཡི་མིན།ཁ་སང་གཅིག་གསུངས་གནང་སོང་བཱ།དེ་ཐུག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ད་ལྟ་འདིར་བུན་གཏོང་ལས་གཞིའི་ཐོག་ནས་སེད་ཀ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་ཙང་།དེས་རེན་པའི་ཐོག་ནས་གནས་སྟངས་དེ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད་དམ།ཡང་མིན་ན་དེ་མ་ཡིན་པའི་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་རའི་གནད་དོན་ག་རེ་ཡི་ཐོག་ལ་དེ་འདའི་གནད་དོན་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་གིས་གསུང་བར་བྱས་ན་རིས་པས་གསུངས་པ་གཞིར་བཟུང་དེའི་དཀའ་ངལ་དེ་སེལ་འགོ་ཡྱི་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་།ངས་གོ་ཐོས་བྱས་པ་ཡིན་ན་གང་ལྟར་ལས་གཞི་འདི་དེ་ས་དངུལ་དེ་གངས་ལོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ནས་བསེབས་ནས་ད་ལྟའི་ཆར་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་རའི་ཐོག་ནས་བུན་གཏོང་ལས་གཞི་གནང་གི་ཡོད་རེད།ལས་གཞི་དེ་ཡག་པོ་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད།ཕག་སེལ་སི་འཐུས་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེ་བཞིན་སུད་ཚོང་དང་བོད་མིའི་དཀའ་སྡུག་ལ་ཕན་ཐོག་གི་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད།མུ་མཐུད་ནས་གནང་དགོས་ཀི་རེད།ཡིན་ནའང་།དེའི་སེད་ཀ་དེ་ས་སོར་ས་ཡ་༢༥དེ་ད་ལྟའི་ཆར་སོར་ས་ཡ་༣༢ཆགས་ཡོང་དུས་སེད་ཀ་ཡར་དེ་འད་བྱས་ཏེ་བསྡོམས་ཡོང་དུས་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ར་དེ་ཁེ་མིན་གི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཙང་།དེས་མ་འོངས་པར་ཐབས་ཤེས་ཤིག་གནང་གི་ཡོད་གསུངས་སོང་སྟེ།གསུང་བདེ་པོ་ཡོད་ན་དེའི་ཐོག་ལ་ཐབས་ལམ་གང་འད་ཞིག་བསྐྲུན་གི་ཡོད་པ་དང་།ཡང་ན་བསམ་ཚུལ་རང་གི་ཐོག་ནས་བུན་གཏོང་ལས་གཞིའི་ཐོག་ནས་བུ་ལོན་གཡར་ནས་དེའི་སེད་ཀ་དེ་ཞལ་འདེབས་ཀི་ཚུལ་དུ་བང་རྒྱུ་ཡོད་དམ་མེད།གང་ལྟར་ད་ལན་གི་ཁལ་བསྡུ་ལྷན་ཁང་གི་དཀའ་ངལ་དེ་འདི་ལ་ཐུག་གི་ཡོད་ན།ད་ལན་གི་གནས་སྟངས་དེ་ལ་དཀའ་ངལ་སེལ་བ་ཡྱིན་ནའང་མ་འོངས་པར་བསར་དུ་དེའི་གནད་དོན་དེ་འད་མ་བྱུང་བ་དང་ལས་གཞི་དེ་མུ་མཐུད་ནས་འགོ་ཐུབ་རྒྱུ་དང་།ང་རང་ཚོའི་ཁིམས་སིག་གི་ཐོག་ནས་དེབ་སེལ་གི་ཚོགས་པ་ལ་དཀའ་ངལ་མ་འཕད་པའི་ཐོག་ལ་དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་གི་ཐོག་ནས་གང་ལྟར་འཆར་གཞི་དང་།ལས་དོན་སྤེལ་འཆར་ག་རེ་ཡོད་མེད་བཀའ་འདི་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་མཐའ་མ་དེར་ད་ལྟ་རིས་འགོ་གཅིག་དེ།དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ལྟ་དེའི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་སྡོད་ཀི་འདུགདམིགས་བསལ་གི་ཐོག་ནས་རིས་འགོ་བཞི་པ་དེ་ལ་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་སུད་ཚོང་ཚོགས་པར་རོགས་སོར་ལབ་ནས་ད་ལན་ཕལ་ཆེར་སོར་འབུམ་༡༠༠ལྷག་ཙམ་རོགས་སོར་གིས་བཀའ་འཁོལ་ཞྱིག་རྒྱབ་གཉེར་ཞུ་ཡི་འདུགདེའི་ཐོག་ནས་ཏན་ཏན་སུད་ཚོང་ཁག་ལ་ཕན་ཐོགས་སྒྲུབ་ཐུབ་རྒྱུའི་ལས་དོན་འགའ་ཤས་ཤིག་ཡོད་ས་རེད།དེ་ག་རེ་དང་ག་རེ་ཡི་ཐོག་ནས།དེ་ཚོགས་པ་ཙམ་མ་ཟད་ཚོགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སུད་ཚོང་མི་མང་ལ་ཕན་ཐོགས་སྒྲུབ་ཐུབ་པའི་ལས་དོན་ཡོད་དང་མེད།དེའི་ཐོག་ལ་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

71

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགབཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་དང་འབྲེལ་བར་ངེས་པར་དུ་སོད་དགོས་རྒྱུ་ཐོག་ལ་ད་གིན་ལན་ཞུས་ཟིན་པ་ཡིན།ད་ལྟ་སོད་བསྡད་ཀི་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་།གཉིས་པ་དེ་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་དེ་བོད་མི་ཕི་ལ་བསེབས་བསྡད་མཁན་ཚོ་ཡིན་ནའང་མིང་མ་མཐུན་པ་དེ་འད་ཡོད་ན་བཟོ་དགོས་འདུག་ཟེར་བ་དེ་ལ་དེ་ག་རང་ཞུས་བསྡད་ཀི་ཡོད་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན།ཁོ་ཡིག་ཆ་གང་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་གཞུང་གཅིག་གིས་གནང་བཞག་པའི་ཡིག་ཆ་འདི་གཞི་བཅོལ་བའི་ཐོག་ནས་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཞྱིག་བཟོ་རྒྱུ་ལ་ལམ་ཀ་གཏོད་བཞག་ཡོད།ཡིན་ནའང་།སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཞུ་བར་འགོ་དགོས་བྱེད་ཀི་རེད་པཱ།དེའྱི་མཐུན་རེན་དེ་ཡོད་པ་མཁྱེན་ཏེ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཞུ་བར་འགོ་ན་མ་གཏོགས།བོད་རིགས་སི་མཐུན་ཚོགས་པ་དང་དེ་ཚོས་མར་སྐུལ་མ་བཏབ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་གཞན་པ་གནང་ཐུབ་ཀི་མ་རེད།དེ་ནས་སྣེ་ལེན་བརྒྱུད་ནས་མ་སེབས་པ་ལ་གནས་ཡོད་ཀི་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་ཡིག་ཆ་འཁྱེར་ཤོག་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་གོང་དུ་
ཞུས་ཟིན་པ་ཡིན།ལོ་མང་པོ་འགག་བཞག་པ་དེ་འད་བྱུང་འདུག་གསུངས་འདུགདེ་འད་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་མཁྱེན་པ་དེ་འད་ཡོད་ན་ཐོ་གཞུང་དེ་ང་ཚོ་ལ་ཏན་ཏན་གནང་རོགས་གནང་།ང་ཚོ་འདི་ལ་ལྷག་བསྡད་པ་ཡོད་ན།ང་ཚོས་འདིར་ལྟ་ཡི་ཡིན།རིང་པ་དེ་ཚོ་ག་ཚོད་ལྷག་བསྡད་ཡོད་རེད།ཡང་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོས་མཁྱེན་པ་དེ་འད་མིའི་མིང་དེ་དག་འདུག་ཅེས་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་ན།ང་ཚོར་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་ལ་ཐུགས་ཕན་གསོ་ས་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།གཞན་པ་དེ་ནས་གང་ཐུབ་ཅིག་བཟོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།འདས་པའི་ལོ་གཅིག་གཉིས་ནང་ལ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ནས་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་མང་པོ་གསར་བཟོ་བྱེད་དགོས་པ།བཟོ་བཅོས་བྱེད་དགོས་པ་མང་པོ་ཞིག་གནང་ཡོད་རེད།
དེ་ནས་བཀའ་མོལ་གསུང་སྟངས་འད་པོ་ཞིག་རེད།ཁོ་དེ་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མི་འདུགབཀའ་ཤག་གི་ལས་དོན་
བྱེད་ཕོགས་ལ་བལྟས་ནས་དཔྱ་ཁལ་སོད་ཀི་མིན་ཟེར་བ་དེ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་གཅིག་ཡོང་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཞེ་པོ་ཞེ་པོ་ཞྱིག་ཧང་སང་རྒྱུ་གལ་མ་རེད།ཡིན་པ་ཡྱིན་ནའང་།བསབ་བྱ་བརྒྱབ་ཡོད་གསུང་བ་དེ་མུ་མཐུད་ནས་སོན་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ད་ལྟ་དྷ་ས་ལ་སྐུད་མེད་ཀི་Wifiདེ་རེད།ད་ལྟ་Wifiདེ་ཁ་སེང་སོན་མ་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཆ་ཚང་སིག་བསྡད་ཡོད་དེ་Switchའདི་གཅིག་པུ་མ་མཐུན་པ་བྱས་ཏེ་Switchགསར་པ་ཉོ་དགོས་ཀི་འདུགདེའྱི་སོན་རིས་བཀའ་ཁོལ་ད་ལན་འདི་ལ་ཞུས་ཡོད།དེ་སོན་རིས་བཀའ་ཁོལ་ཐོན་པ་དང་Wifiདེ་ལས་ཀ་འགོ་འཛུགས་ཡོང་གི་རེད།དེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་བར་ལམ་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་གཅིག་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་བོད་རིག་པ་དེ་
འད་སང་ལ་ཉམས་ཞིབ་དང་འབྲེལ་བའི་འགོ་གོན་གཏང་རྒྱུ་ལ་གཅོག་ཆ་བྱུང་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་དེ་བར་ཐོན་པ་འད།སྐབས་དེ་དུས་དོ་བདག་འདི་ལ་ལངས་སྡོད་མཁན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་ཕི་རྒྱལ་ལ་འགོ་བསྡད་ཡོད།དེ་རིང་འདྱིའྱི་ཚོགས་ཁང་ནང་ལ་བཞུགས་པའི་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པ་མཆོག་གིས་ཀང་དེའི་སྐོར་བཏང་གནང་སོང་།འཛིན་སོང་གི་བརྒྱུད་ནས་གནས་ཚུལ་དེ་གོ་སོང་།དེ་གོ་བ་དང་ལམ་སང་ཕི་རྒྱལ་རང་ནས་ལྡི་ལི་དོན་གཅོད་ལ་མངགས་ནས་བོད་ཁང་དང་།ཝ་ར་ཎ་སི་གཙུག་ལག་སོབ་གཉེར་ཁང་དང་།བོད་ཀི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དེ་དག་གསུམ་དེ་ང་ཚོར་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་

72

ཡོད་བསྡད་པ་དེ་རེད།གནས་ཚུལ་དེ་འད་ཞིག་འདོན་ཡོང་གི་འདུགངས་རིས་འགོ་དེ་བལྟས་པ་ཡིན།དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་གཞོན་པས་བཏང་གནང་བ་དེ་ལ་ལྟ་དུས་དེའི་ནང་ལ་ར་བའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན་སོན་རིས་ཐོག་མ་གཏན་འབེབས་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ་ན་ནིང་དང་ད་ལོ་བར་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་མ་རེད།ཡིན་ནའང་།ན་ནིང་ཐོག་མ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་དང་བསར་བཅོས་ཕིན་པའི་བར་ལ་དངུལ་འབོར་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་ཁྱད་པར་ཕིན་ཡོད་རེད།དེའི་འཕར་མ་ད་ལོ་སོན་རིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་སྐབས་ལ་འཕར་མ་ཡོད་མ་རེད་མ་གཏོགས་གཏན་འབེབས་འདི་ཐོག་མའི་གཏན་འབེབས་ལས་ཏོག་ཙམ་མང་བ་ཡོད་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
གཉིས་པ་དེ་ཡི་གཏོང་ཡུལ་དེའི་ནང་ལ་ད་ལྟ་ཝ་ཎ་བོད་ཀི་གཙུག་ལག་སོབ་གཉེར་ཁང་དང་།བོད་ཁང་དང་།བོད་ཀི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དེ་མ་ཡིན་པའི་སིག་འཛུགས་འགའ་ཤས་ཤྱིག་ཡོད་རེད།Gandhi Smritiདང་དེ་འད་ཟེར་བ་ངས་ཆ་ཚང་ཞིག་དན་གི་མི་འདུགཡིན་ནའང་།སིག་འཛུགས་གཉིས་གསུམ་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་བོད་དང་བོད་པའི་རིག་གཞུང་ཐོག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུའྱི་སྡེ་ཚན་དེ་འད་ཕལ་ཆེར་ཡོད་པ་ཡིན་པ་འད།དེ་འད་སོང་ཙང་དེའི་ནང་ལ་སེབས་ཀི་ཡོད་རེད་པཱ།ཡིན་ནའང་།ཞུ་རྒྱུ་འདི་ག་རེ་ཡིན་ཟེར་ན།བོད་ཁང་དང་ཝ་ར་ཎ་སི།བོད་ཀི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་གཅོག་ཆ་ར་བ་ཉིད་ནས་བྱེད་མི་འདུགབོད་ཁང་ལ་སོན་མ་གང་ཡོད་པ་དེ་ག་རང་རག་བསྡད་ཀི་འདུགཝ་ར་ཎ་སི་ལ་སོན་མ་ལས་ལྷག་པ་རག་བསྡད་ཀི་འདུགབོད་ཀི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་སོན་མ་ལས་ལྷག་པ་སྤར་ཆ་ཕིན་འདུགདེའི་ནང་ནས་སིག་འཛུགས་གཞན་པ་ལ་ག་ཚོད་གཅོག་ཡོད་མེད་དེ་བལྟ་རྒྱུ་གལ་མ་བྱུང་།ང་ཚོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པ་སོང་ཙང་།ལྡི་ལི་དོན་གཅོད་ཀི་དྲུང་ཆེས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་དེ་དག་ཆ་ཚང་བྱུང་།ཡིན་ནའང་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ལ་ང་ཚོ་ངོ་ ཤེས་པ་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་གཅིག་གི་གསུངས་ཡོད་རེད།ཁོ་རང་གིས་ཞིབ་ཕའི་གནས་ཚུལ་མ་མཁྱེན་པའི་སྐབས་སུ་ཧོབ་དེ་ཁ་ལ་གསར་འགོད་པས་སྐད་ཆ་དིས་ཏེ།དེ་འད་ཞིག་ལ་ལན་གནང་བཞག་པ་མིན་འགོ་བསམ་གི་འདུགདེ་ནས་ཁྱིམ་ཐོ་ཞིབ་བཤེར་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཡོང་འབབ་ཀི་གནས་སྟངས་འདི་རད་ནང་ལ་ཡོད་པ་དང་
ཁག་གཅིག་གིས་བཀང་ཡིན་གསུང་རྒྱུ་དང་།དེ་ཚོ་དང་འབྲེལ་ནས་དཔྱ་དངུལ་དང་བསྡུ་དངུལ་འབུལ་འབབ་ཀི་ཁིམས་ཡིག་ལུང་དངས་ནས་གནད་དོན་དེ་འད་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།ང་ཚོ་ཡི་དངོས་གནས་བྱས་ན་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ལ་དུས་ཚོད་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་ཚོ་ལ་བསར་ཞིབ་གནང་ནས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་གི་འདུག་གམ་མི་འདུགགོས་ཚོགས་ར་བ་དེ་ག་རང་ནང་ད་ལྟ་འདྱིར་ལངས་སྡོད་མཁན་གི་སིད་སོང་སི་འཐུས་ཡིན་པའི་སྐབས་ལ་ཡིན་ནའང་རེད།ཚོགས་གཙོ་ཡིན་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་བཀའ་མོལ་དེའི་སྐོར་ལ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་རེད།སྐབས་ཤིག་ལ་སེར་གི་ཚོང་པ་ཚོ་ཡི་ཡོང་འབབ་སང་ལ་བརྒྱ་ཆ་སྐོར་ནས་འབུལ་དགོས་པ་བཟོས་ཡོད་རེད།སེར་གི་ཚོང་པ་སུ་ཞིག་གིས་ཀང་ང་ལ་ལོ་གཅིག་ལ་ཁེ་བཟང་དེ་ཙམ་ཡོད་ཟེར་བ་སུ་ཞིག་གིས་བཤད་རོགས་བྱེད་ཀི་ཡོད་མ་རེད།ང་ཚོ་ལ་ཁྱེད་རང་གི་རིས་ཁ་དེ་འཁྱེར་ཤོག་ཅེས་པའི་བཀའ་གཏང་རྒྱུའྱི་དབང་ཚད་དེ་ཡང་ཡོད་མ་རེད།དེ་འད་མེད་པའི་ཐོག་ནས་དངོས་ཡོད་ཀི་ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་ཀི་ཡོད་རེད་དམ་མ་རེད།ཡིག་ཆ་ནང་ལ་འཁོད་པ་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ།ཁིམས་ནང་ལ་འཁོད་པ་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ།ཡོད་རེད་དམ་མ་རེད།དེ་ཚོ་ལ་བསར་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་གཅིགཚོང་པ་ཡིན་ནའང་རེད།དཔལ་འབྱོར་ཡོད་མཁན་ཚོ་ཡིན་ནའང་།ཁོ་འཕར་འབུལ་གི་ལམ་ཀ་དེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།སོ་སོའི་འདོད་མོས་གཞི་བཟུང་ག་ཚོད་འབུལ་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བཟོ་པ་ཡིན་ན།ཁལ་གི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་བརྒྱ་ཆ་སྐོར་ཡོང་དུས་སུ་དེ་རིས་སྐོར་ཐུབ་དང་མི་ཐུབ།ཁོས་སོད་ཡོད་དང་མེད།སད་མེད་པ་ཡིན་ན་བོད་ཀི་ཡུལ་མི་རེད་མ་རེད་ཟེར་བའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞེ་དག་ཅིག་དི་བ་རང་བཞིན་གིས་སེབས་བསྡད་ཀི་འདུགང་ཚོ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་འཚམ་པའི་འགོ་ས་གང་འད་ཞིག་

73

ལ་འགོ་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད།དེ་ཚོ་ཡང་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་ངོས་ནས་བསར་ཞིབ་དེ་འད་གནང་ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་ནའང་རེད།ཡང་ན།ང་ཚོ་འཛིན་སོང་གི་ངོས་ནས་དེ་འད་ཞིག་འགྱུར་བ་གཏང་ན་ཡག་ས་རེད་བསམ་པ་བྱུང་ན་ཡར་གོས་ཚོགས་ལ་ཆབས་འབུལ་ཞུ་ཆོག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་བར་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལས་བྱེད་ཚོ་ཡིན་པ་ཡིན་ན་སང་ཕོགས་དང་ར་ཕོགས་ཀི་བརྒྱ་ཆ་གཉིས་བཞི་ག་རེ་མཐོ་བ་ཡོད་ནའང་དེ་ཕུལ་གི་ཡོད་རེད། དམག་མི་ནང་ལ་ཡོད་བསྡད་མཁན་གི་བོད་པ་དེ་ཚོ་ཡིན་ནའང་གསོལ་ཕོགས་ནས་མར་བཅག་བཞག་གི་ཡོད་རེད།དེ་དག་རྒྱ་གར་ནང་ལ་ཡིན་ན་ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ་ནང་ལ་ཤུགས་ཆེ་བ་དེ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད།དཔྱ་དངུལ་དང་ངེས་ཅན་བསྡུ་དངུལ།སིག་འཛུགས་ཀི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་རང་སོང་གི་སྡེ་ཚན་ཟེར་ནའང་རེད།གཞུང་ཁོངས་མ་ཡིན་པའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཕག་ལས་གནང་མཁན་ཚོས་ཁིམས་སིག་ལ་བལྟས་ནས་སོ་སོའི་ཡོང་འབབ་གཞི་བཟུང་འབུལ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།ཁ་ཤས་ཤིག་དཔེར་ན།དེ་ཡང་བསམ་བོ་མ་གཏོང་བ་ཡིན་ན།ངས་ལབ་ཀི་ཡོད།སྐབས་ཅིག་ལ་རྒྱ་གར་ནང་ལ་ག་ཆ་སོར་འབུམ་འགའ་ཤས་ཤིག་རག་མཁན་ཡིན་ན།དེ་ཡི་ཁལ་ཡར་བསྡུ་འགོ་དུས།ཨ་རི་ལ་ཡིན་ན་ལས་ཀ་ཡོད་ན་ཌོ་ལར་ (Dollar)ལྔ་བཅུ་ཞིག་མ་གཏོགས་འཕར་མ་སོད་དགོས་ཀི་ཡོད་མ་རེད་པཱ།རྒྱ་གར་ནང་ལ་ཡོད་མཁན་གིས་ཌོ་ལར་ལྔ་བཅུ་ལས་ལྷག་ཙམ་སོད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཆགས་རྒྱུ་འདུགདེ་ཚོ་ཡང་གཅིག་མཚུངས་འད་པོ་བཟོ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་འབུལ་ཐབས་བདེ་བ་མེད་འགོ་བསམ་པ་དེ་འདའི་བར་སྐབས་ལ་བསམ་བོ་གཏོང་བསྡད་པའི་སྐབས་ལ་འཁོར་བཞག་པ་ཞིག་རེད།ད་ལྟ་འདི་ལ་ལས་བྱེད་གཞན་པ་ཚོའྱི་སྐོར་ལ་གསུངས་པ་སོང་ཙང་།

དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་ཚན་པའི་ཁ་པར་འགོ་ཡྱི་མི་འདུག་གསུང་རྒྱུ་དེ་ལྟ་ཆོག་པ་གིས།ང་ཚོ་འདི་གལ་སིད་སོན་མ་ནང་བཞིན་Landlineཡིན་པ་ཡིན་ན།དེ་ལས་ཁུངས་རང་ནང་ལ་བཞག་ཡོད་རེད།དེ་ཕར་ཚུར་འཁྱེར་ནས་འགོ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་པཱ།ད་ལྟ་དབུས་ལ་ལས་བྱེད་གཉིས་ཙམ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ལས་བྱེད་གཉིས་ཀི་རྒྱུན་གཏན་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དང་ཁ་པར་བཀག་དགོས་རྒྱུ་ཚང་མ་ཡོང་གི་མ་རེད།གལ་སིད་རྒྱལ་ཡོངས་ཀི་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་སྔོན་མ་བདེ་སྲུང་ལ་ཡང་མི་གཅིག་བཞག་དགོས་འདུག་གསུང་མཁན་བྱུང་བ་རེད།ཕག་ཚོད་༢༤བདེ་སྲུང་ལ་བཞག་དགོས་ཀྱི་འདུགསྐབས་ཤྱིག་ལ་དེ་འད་བྱུང་བ་རེད་དེ།ཡང་ཕག་ཚོད་༢༤བཞག་དུས་ཁ་པར་དེ་འད་ཡོང་མཁན་མེད་དུས་ག་རེ་བྱེད་ཀི་ཡོད་ན་ཞེས་སྐད་ཆ་དེ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ཐོག་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་གསུངས་སོང་བསམས་སོང་།དེ་ང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་གང་འད་འདོན་དགོས་ཀི་འདུགལག་ཐོགས་ཁ་པར་ཨང་གངས་དེ་ཚོ་སོད་དགོས་ཀི་འདུག་གམ་གང་འད་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུགགང་ལགས་ཞུས་ན།ལས་བྱེད་ལ་ཡང་གུང་གསེང་ཞིག་དགོས་རྒྱུ་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།དེ་གང་འད་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད་ཐབས་ཤེས་ཤྱིག་གཏང་རྒྱུ་འདུག་གམ་ལྟ་ཡི་ཡིན།
དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་བགེས་ཡོལ་བའི་དངུལ་འབབ་དེ་ཁྱད་པར་འགོ་ཡྱི་འདུག་གསུངས་པ་
རེད།ང་ཚོ་འདི་ལོ་ལྟར་བགེས་ཡོལ་བའི་གངས་ཀ་ཡོད་རེད།བགེས་ཡོལ་བའི་དངུལ་འབོར་གང་ཡོད་པ་དེ་བགེས་ཡོལ་བའི་མཚན་དང་བགེས་ཡོལ་བ་རེ་རེ་ལ་ཐོབ་ཐང་ག་ཚོད་ཡོད་མེད་དེ་དག་ཚང་མ་རིས་སྐོར་ཞུས་ནས་ཆབས་འབུལ་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད།ཁྱད་པར་ཕིན་ཡོད་པ་ཡིན་ན་བགེས་ཡོལ་བ་མང་ཉུང་ཐོག་ནས་ཁྱད་པར་ཕིན་ཡོད་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཡང་འདས་གོངས་ཕིན་པ་དེ་འད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།ཡང་གསར་པ་བགེས་ཡོལ་ཞུ་མཁན་ནང་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེའི་གངས་ཚད་དེ་ཡར་མར་འགོ་བསྡད་ཀི་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

74

དེ་ནས་སྐོར་རྒྱག་གི་དངུལ་དེ་རེད།སོར་ས་ཡ་༣༢ཚད་མདོག་ཁ་པོ་མ་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་ས་ཡ་ ༡༠ལ་Croreགཅིག་རེད་པཱ།འདི་Crore༣༢ཡི་སྐད་ཆ་བཤད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཡི་གནས་སྟངས་དེ་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ར་ནང་ལ་ཡོད་པ་དང་བུན་གཏོང་ལས་གཞི་ནང་ལ་གཏོང་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ།དི་བ་གཏོང་གནང་རྒྱུ་འདི་བུན་གཏོང་ལས་གཞིའི་སེད་ཀ་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་དམ།གང་འད་རེད་གསུང་རྒྱུ་དེ་རེད།དེ་ང་ཚོས་ད་ལྟ་བར་དུ་འགེལ་བཤད་ཞུས་པ་དེ་གསལ་པོ་བྱུང་མེད་ན།ཨ་རིའི་རོགས་དངུལ་ནས་དཔལ་འབྱོར་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ར་ལ་ཐོག་མར་གངས་ལོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་གི་ཆེད་དུ་རེད།དེའི་ཆེད་དུ་ཡོང་བཞག་པ་ད་ལྟའི་ཁིམས་དང་སིག་གཞིའི་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་གི་འོག་ནས་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ར་ནང་ལ་ལྷག་བསྡད་པ་དང་།དངུལ་དེ་སེད་ཆུང་བུན་གཡར་ལ་གཏོང་གི་ཡོད་པ།དེའི་གནས་སྟངས་ཚང་མས་མཁྱེན་མཁྱེན་པ་རེད།གཏོང་སྟངས་དེ་གང་འད་རེད་ཞུས་ན།དེའི་དངུལ་གང་ཡོད་པ་དེ་ཐེབས་ར་ཡི་ངོ་བོའི་ཐོག་ལ་ད་ལྟ་རིས་ནང་ལ་ཉར་སྟངས་Corpus fund མ་དངུལ་ཐེབས་ར་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ཉར་ཆོག་གི་ཡོད་པ་ཞིག་རིས་དཔོན་ཚོས་འགེལ་བཤད་བརྒྱབ་པའྱི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་ང་ཚོས་འདི་ཉར་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད།དེའི་སེད་ཀ་དེ་Crore༢༥ནས་ཡར་དཱ་སོར་ས་ཡ་༢༥༠རེད་པཱ།དངུལ་ཁང་དེ་ག་རང་ནང་ལ་སོར་ས་ཡ་༢༥༠འདིའི་སེད་ཀ་གང་ཡོད་པ་དེའི་སང་ལ་བསྣན་ནས་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།བུན་གཏོང་ལས་གཞིའི་དངུལ་འདི་གཏའ་མ་བཟོ་འད་པོ་བྱས།དངུལ་ཁང་ནས་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཨྱིན་ཇྱིའྱི་ཚིག་ནང་Overdraftཞེས་ལེན་རྒྱུ་ཞིག་འདུག་གཱཕ་གི་གཏའ་མ་འད་པོ་བྱས་ཏེ་དངུལ་ཁང་ནས་ཚུར་བུ་ལོན་ལེན་ནས་མི་མང་ལ་མར་གཡར་གི་ཡོད་རེད།དེ་བྱེད་དུས་མི་མང་གིས་གང་གཡར་བ་འདི་ཡང་དངུལ་ཁང་ལ་ཡར་འགོ་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།ད་ལྟ་འགོ་སྟངས་འད་པོ་བྱེད་པ་ཡིན་ན།དེ་འདའྱི་གནས་སྟངས་རེད།བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་ཐབས་ལམ་འད་པོ་གསུངས་པ་དེ་ལ་ང་ཚོས་བསམ་བོ་མ་བཏང་བ་མ་རེད།ད་ལྟ་ཡོད་བསྡད་པ་དེ་ཡང་ཐེབས་རའི་སི་ཚོགས་ཞབས་ཞུའི་ངོ་བོ་འད་པོའི་ཐོག་ནས་མར་སྦྱིན་པ་བཟོ་འད་པོ་དང་ཡར་བང་རྒྱུ་དེ་ཞལ་འདེབས་ཀི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ལྷན་ཁང་གཞན་པ་ཞིག་ནས་བངས་པ། དེ་ཚོ་ཚང་མ་ཁིམས་དང་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀི་ཡོད་དང་མེད་ཀི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཡོད་རེད།དེ་ཡོངས་ཁྱབ་ཞེ་དག་ཅིག་ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ནང་ལ་བགོ་གེང་བྱེད་བསྡད་པ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པ་ལ་ང་ཟིན་ཤོག་ཟེར་མཁན་བཟོ་འད་ཞིགད་ལྟ་ཕར་ལག་ཆ་སོད་བསྡད་པའི་བཟོ་འད་ཞིག་ཆགས་འགོ་ཡྱི་རེད།དེ་ཚོ་ལ་ཐབས་ཤེས་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད།ད་ལྟའི་གནས་བབས་འདི་ཏག་ཏག་འགིག་གི་འདུག་གམ་མི་འདུགདེ་ནས་འགྱུར་བ་གཏང་དགོས་པ་ཆགས་ས་རེད་དང་མ་རེད།ང་ཚོས་སྐབས་དང་དུས་སོ་སོ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀི་ཆེད་མཁས་མི་སྣ་ལ་བཀའ་འདི་ཞུ་བཞིན་འགོ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་སུད་ཚོང་ཚོགས་པ་ལ་རོགས་སོར་ཟེར་བ་འདི་ལོ་གཅིག་གཉིས་སོན་ནས་སུད་ཚོང་ཚོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་ཚོས་བཀའ་ཤག་ལ་བཅར་ནས་ཁོ་རང་ཚོ་མ་གིའི་ལུ་དྱི་ཡ་ན་(Ludhiana)ལ་ལས་ཁུངས་ཡིན་ནའང་རེད།ག་རེ་ཡིན་ནའང་མཐུན་རེན་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཡོང་ས་རེད་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཡིན་པ་ཡྱིན་ནའང་བརྟན་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་།གལ་སིད་སུད་ཊར་ཚོང་པའི་ཆེད་དུ་མ་གྱིར་ལ་ལས་ཁུངས་དང་སྡོད་གནས་ཀི་ས་ཆ་ཞིག་ལུ་དྱི་ཡ་ན་ལ་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་ཡིན་ན།དེ་བརྟན་པོ་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་དི་བ་མང་པོ་བཏང་བ་ཡིན།ས་ཆ་དེའི་བདག་པོ་སུ་རེད།ང་ཚོ་སུའི་མིང་ཐོག་ནས་ཁིམས་མཐུན་གྱི་ཉོ་ཆོག་གི་རེད་དམ་མ་རེད།མ་འོངས་པ་ལ་བདག་དབང་དེ་གང་འད་ཆགས་ཀི་རེད།དེ་ཚོ་ཆ་ཚང་ཞིག་ཕལ་ཆེར་ལོ་གཅིག་ཙམ་རིང་ལ་མར་དི་བ་བཏང་།དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་དང་སུད་ཚོང་གི་ཚོགས་པའི་བར་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་བཞིན་བྱས་ཏེ།ད་ལྟའི་ཆར་མ་གིར་བོད་པ་ཞིག་གིས་སོན་མ་ནས་ཉོས་བཞག་པའི་ས་ཆ་ཞིག་ཁོ་ཚོར་ཐོབ་རྒྱུ་འདུགདེའི་སང་ལ་རོགས་སོར་བྱེད་རོགས་བྱོས་ཟེར་རྒྱུ་འདི་རེད།ད་ལྟའི་

75

ཆར་ང་ཚོར་སོར་འབུམ་༡༠༠བཞག་ཡོད་རེད།དེའི་སང་ལ་འཕར་མ་རོགས་སོར་བྱེད་དགོས་ཐུག་པ་ཡིན་ན་བལྟ་རྒྱུ་རེད།སུད་ཊར་ཚོགས་པ་ཁོ་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་ཀང་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་འདི་གནང་དགོས་ཀི་རེད་པཱ།ཆ་ཚང་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀིས་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད།ཆ་ཤས་ཤིག་ང་ཚོས་ག་ཚོད་བྱེད་ཐུབ་ཀི་འདུགདེ་འོས་ཚོད་ཀི་དངུལ་ཞིག་ད་ལྟ་བཞག་འཇོག་ཡོད་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་རྣམ་པ་ཚོ་ཚང་མས་མཁྱེན་གི་རེད།དེ་རིང་ང་ཚོ་འཛིན་སོང་བཀའ་ཤག་གི་ཐོག་ནས་རང་དབང་ལག་དེབ་ཀི་འབུལ་འབབ་ཆག་ཡང་གི་གོས་ཆོད་ཅིག་འཁྱེར་ནས་ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ནང་ནས་གོས་ཆོད་འདི་འགོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དབང་ལག་དེབ་མང་པོ་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་པ་དང་གསར་བཟོ་ཡང་གང་ལ་གང་འཚམ་བྱུང་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་འདི་རེད། ད་དུང་ཡིན་ནའང་མགོ་འཚོས་ལ་མ་འཚོས་ལ་བྱས་ཏེ་འཐོམ་སྡོད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ས་རེད།དེ་འད་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་གིས་ནན་པོ་བྱས་ཏེ་གསུངས་གནང་བ་ནང་བཞིན་ད་དུང་ཡིན་ནའང་ཉི་མ་དགུ་དུས་ཚོད་ཡོད་པ་ཡིན་ཙང་།དེའི་དུས་ཚོད་དམ་འཛིན་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་ཚང་མ་ནས་གལ་ཆེན་པོ་རེད།དེ་གཅིག་ཞུ་ཡི་ཡོད།
དེ་དང་མཉམ་དུ་ངས་འདི་གཅིག་ཞུ་དགོས་བསམས་སོང་།དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་དང་ཐད་ཀར་ག་ཚོད་འབྲེལ་
བ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཏེ།ཡིན་ནའང་སི་ཞུ་ལས་བྱེད་པ་ཡོངས་རོགས་ཀི་ཕོགས་འབབ་འདི་ནས་འགོ་ཡྱི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་ཞུས་ན་མ་འགིག་པ་ཡོད་ཀི་མ་རེད་བསམ་གི་འདུགསིར་བཏང་ངས་འབོད་སྐུལ་གི་ཚུལ་དུ་གཞི་རའི་ང་ཚོའྱི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་ཕར་ཚུར་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འདོད་པ་ཁེངས་ལ་མ་ཁེངས་ཀི་ཐོག་ནས་གནས་ཚུལ་ཕན་བུ་རེ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།མཛད་གཙོ་རྣམ་པ་ནང་ཁུལ་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་སྐབས་རེ་ཐུག་ཙམ་དང་མི་ཐུག་ཙམ་ཟེར་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པ།དེ་འད་བཟོ་འད་པོ་བྱས་ཏེ་གང་ལྟར་ང་ཚོ་ཚང་མ་འགོ་རྒྱུ་རེད།དེ་འད་ཡིན་དུས་ངས་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ག་རེ་ཡིན་ལབ་ན་ཆབ་སིད་ཀི་རྐུབ་བཀག་སང་ལ་བཞུགས་མཁན་དེ་ཚོའྱི་གས་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད།ང་ཚོ་བོད་མི་སིག་འཛུགས་ཀི་སལ་ཚིགས་ལྟ་བུ་དེ་སུ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད་ལབ་ན།སི་ཞུ་ལས་བྱེད་པ་རྣམ་པ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད།ད་ལྟ་གོས་ཚོགས་ཡིན་ནའང་རེད།ལས་བྱེད་པ་རྣམ་པས་ཐུགས་སྣང་ཆེན་པོས་གཟིགས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་འད་ཡིན་ཙང་ངས་སི་ཞུ་ལས་བྱེད་པ་བརྒྱ་ཆ་༩༩དེ་སི་ཡོངས་ཀི་ཆ་ནས་ཡག་པོ་འགོ་རྒྱུར་ངོས་འཛིན་བྱས་བསྡད་ཀི་ཡོད་ལ་འགོ་དགོས་ཀང་དགོས་ཀི་རེད།སི་ཞུ་ལས་བྱེད་ཀི་བང་དོར་སིག་གཞི་ནང་ལ་ཆབ་སིད་ཀི་ཤོག་ཁག་དང་བསམ་ཚུལ་མ་འད་བ་ཡོད་པའི་ཤོག་ཁག་ནང་ལ་འཛུལ་མི་ཆོག་རྒྱུ།དེའི་ནང་ལ་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་སོ་སོ་མ་ཐེབས་པ་གནང་དགོས་རྒྱུའི་ལམ་སྟོན་གཞི་བཟུང་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།སི་ཞུ་ལས་བྱེད་རྒན་པ་གས་ལ་ཡོད་མཁན་རེ་ཟུང་ཞྱིག་རྦད་དེ་ཆབ་སིད་རྣམ་འགྱུར་ཏོག་ཙམ་འཁྲུག་པའི་སྐབས་ལ་ཆབ་སིད་ནང་ལ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་ཆབ་སྱིད་པ་ལས་ལྷག་པའྱི་ལས་དོན་བྱེད་བསྡད་མཁན་གི་རིགས་ཡོང་བསྡད་ཀི་འདུགདེ་རིང་ངས་འདི་ནས་མིང་འབོད་ཞུ་

76

ཡི་མིན།གལ་སིད་མུ་མཐུད་ནས་བ་སོད་ལ་སྟངས་འཛིན་འད་པོ་མ་བེད་ནས་མུ་མཐུད་ནས་དེ་འད་གནང་བསྡད་པ་ཡིན་ན།མ་འོངས་པར་མིང་འབོད་ཞུ་དགོས་པའི་དུས་ཚོད་བསེབ་པ་ཡིན་ན་ཞུ་ཡི་ཡིན།དེར་བརྟེན་ངས་ག་རེ་བྱས་ཏེ་ལབ་ཀི་ཡོད་ཞུས་ན།ང་ཚོ་མང་གཙོའི་གཞུང་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད།མང་གཙོའི་གཞུང་གི་ནང་བསམ་ཚུལ་མ་མཐུན་པ་ཡོང་ཆོག་གི་རེད། བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོང་བར་བརྟེན་ནས་ཁོ་ཆབ་སིད་ཀི་ཚོགས་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོད་ནའང་འད།མེད་ནའང་འད།གང་ལྟར་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཤོག་ཁག་ལ་ཕར་ཚུར་ཕར་འཐེན་ཚུར་འཐེན་ཡོང་གི་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་སི་ཞུ་ལས་བྱེད་པ་རྣམ་པ་ཚོ་སལ་ཚིགས་ནང་བཞིན་དཀིལ་ལ་བསྡད་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་སོང་ཙང་མང་གཙོའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་ནང་ལ་སི་ཞུ་ལས་བྱེད་པ་དེ་ཚོ་ཤོག་ཁག་ཕར་ཚུར་ལ་འགོ་མི་ཆོག་པའི་སིག་གཞི་དེ་གསལ་པོ་བྱས་ཏེ་ཡོད་རེད།ང་རང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་སིག་འཛུགས་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་བཀའ་ཤག་སྐབས་སོན་མ་དེའི་སོན་མ་དེའི་སོན་མ་དེ་འདའི་སྐབས་སུ་སི་ཞུ་ལས་བྱེད་དེ་འད་ཡིས་བང་དོར་སིག་གཞི་ལ་མ་གནས་པའི་རེན་གིས་སི་ཞུ་ལས་བྱེད་ཀི་གལ་ནས་འགོ་བཞག་པའི་གནས་སྟངས་ད་ལྟ་ང་ཚོ་ཡོངས་གགས་ཀི་ནང་ལ་མི་དེ་འད་ཡོད་རེད།བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་འད་ཡི་གནས་བབས་ཤིག་ཆགས་ས་ལ་བསེབས་པ་ཡིན་ན་མི་ཚེ་གང་པོ་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་ཡོང་ནས་སྐབས་མཚམས་ལ་སེབ་ཡོང་དུས་དེ་འདའྱི་གནས་བབས་ཆགས་དགོས་ན།དེ་ནས་ཅ་ཟིང་པོ་ཆགས་ཀི་རེད།དེ་འད་ཡིན་དུས་རེ་ཟུང་ཞིག་གིས་དགོངས་པ་ངེས་པར་དུ་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུགསི་ཞུ་ལས་བྱེད་པ་དེ་ཚོ་ང་ཚོའྱི་བཤད་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་སལ་ཚིགས་ལྟ་བུ་གནས་དགོས་ཀི་འདུགདེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་གཉིས་པ་དེ་ལ་ད་གིན་ངས་ཞུས་པ་བཞིན་ད་ལྟའི་བཀའ་ཤག་གིས་རང་དབང་ལག་དེབ་བཟོ་བཅོས་གཏོང་
རྒྱུའི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་ཆེན་པོ་ཞྱིག་བཞེས་ནས་ད་ལྟའི་ཆ་ལ་གང་ལ་གང་འཚམ་དཀའ་ངལ་སེལ་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད།དེ་འད་པོ་ཡིན་ན་ཞེ་དག་ཡག་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུགགཞི་རའི་རང་དབང་ལག་དེབ་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་བཀའ་ཤག་ས་མ་དེའི་ས་མ་དེ་ཚོ་དང་མ་འད་བ་མ་འད་བ་བྱུང་ཡོད་རེད།དེ་མ་འད་བྱུང་རྒྱུ་དེ་ཡང་གཅིག་གིས་ནོར་བ་དང་གཅིག་གིས་འགིག་པ་དེ་འད་གང་ཡང་མ་རེད།སྐབས་རེར་ང་ཚོ་དེ་འདའི་བསྡུར་རྒྱུ་ལ་དགའ་པོ་འདུག་གཱ དེ་འད་ཡིན་ཙང་སྐབས་སོན་མ་དེའང་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།ཁོ་རང་གི་དགོངས་ཚུལ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་སྐབས་དང་དུས་ལ་དངོས་གནས་མཁེགས་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཆགས་པ་རེད།དེ་ཆགས་པ་གཞིར་བཟུང་གིས་མཁེགས་པོ་བྱས་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོའི་རང་དབང་ལག་དེབ་དེ་ལ་ཆེ་མཐོང་ཆེན་པོ་ཞིག་བསེབས་ཡོད་རེད།དེ་ང་ཚོ་མ་སོང་ནའྱི།འགག་ར་འད་པོ་དེ་གཅིག་ག་རེ་རེད་ལབ་ན།དེའི་ཐོག་ལ་བཟོ་བཅོས་མང་པོ་རྒྱག་དགོས་ཀི་ཡོད་ན།ཕར་ཕོགས་ཀི་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་མཁན་གི་ངོས་ནས་སག་རྫུན་རྣམ་པ་འད་པོ་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད་ན་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀིས་སག་རྫུན་བཤད་ཐུབ་ཀི་མ་རེད།ལྟ་བ་དེ་རང་གི་སང་ལ་ཟིན་ནས་མཁེགས་པོ་གནང་ཡོད་རེད།མཁེགས་པོ་གནང་བའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དབང་ལག་དེབ་ལ་ཆེ་མཐོང་ཆེན་པོ་རག་ཡོད་རེད།ཏག་ཏག་བྱུང་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།དཀའ་ངལ་ཕན་བུ་རེ་བྱུང་གི་ཡོད་རེད།ག་རེ་བྱུང་གི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན་དཔེར་ན།སོན་མ་གྲྭ་པ་ཡིན་ན་ཕིས་སུ་གྲྭ་པ་ལོག་ཚར་བའི་མི་གཅིག ཁོ་གྲྭ་ལོག་ཡིན་ནའང་ཕྲུ་གུ་གཅིག་གཉིས་འཁིད་ནས་ད་དུང་སོན་མ་གྲྭ་པའི་པར་དེ་ཁྱེར་ནས་འགོ་བསྡད་ཡོད་རེད།རེས་ནས་བཀའ་ཤག་གཞན་པ་དེས་དེ་ཡང་ཁོ་རང་རྒྱལ་སི་ཁིམས་དང་དེ་འད་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་ཁིམས་དང་མཐུན་པའི་མིང་གཅིག་འཁུར་རྒྱུ་ཡོད་ན།དེ་བཟོས་ན་འགིག་གི་འདུག་ཟེར་ནས་ཡང་བསར་གནས་བབས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞྱིག་བསགས་བསྡད་པ་དེ་ཆ་ཚང་བཏོན་ནས་དཀའ་སེལ་གཅིག་བྱས་ཏེ་ང་ཚོར་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད་རེད།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽ ལགས་སོ།ཐུགས་རེ་ཆེ།

77

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་པདྨ་མཚོ་ལགས།

སི་འཐུས་པདྨ་མཚོ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགངས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་རིས་འགོ་དང་འབྲེལ་ནས་ཚིག་འགའ་ཤས་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད།དང་པོ་དེ་ལ་ང་ཚོའི་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་ཀི་ཆག་ཡང་གི་དགོངས་གཞྱི་དེ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུག་ལ།ལྷག་པར་དུ་སོ་སོ་བོད་མི་ཡིན་བསམ་པའི་གཞུག་གུ་ལ་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་ཀི་དཔྱ་དངུལ་འབུལ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གཡོལ་དུ་མེད་པའི་འགན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་དུས།དེའྱི་གོ་སྐབས་དེ་དམ་འཛིན་གནང་བའི་ཐོག་ནས་འབུལ་ཐུབ་པ་གནང་དགོས་རྒྱུ་སོ་སོའི་འོས་འགན་རེད་ལ།དེ་གནང་གི་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགདེའི་ཆག་ཡང་གནང་བའི་དགོངས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་པར་ཡིན་ནའང་ལས་གཞི་ལས་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀི་རེད་བསམ་པ་ཡོང་གི་འདུགདེ་བྱེད་དུས་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་ཚང་མ་ལ་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་འབོད་སྐུལ་ཞུ་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ཀི་གནས་སྟངས་ཤིག་གི་ཐོག་ནས་
དཔེ་བཞག་ན་ཕྲུ་གུ་ཞིག་ལ་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་བཟོ་དགོས་ན།ཕ་གཅིག་པུས་སོ་སོའི་ཕྲུ་གུ་ལ་གཅེས་སོང་གནང་བ་དང་ཨ་མ་གཅིག་པུས་ཕྲུ་གུ་ལ་གཅེས་སོང་གནང་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཡོང་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་བྱེད་དུས་ང་ཚོ་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་ཀི་འགེངས་ཤོག་ནང་ལ་ཕ་མ་གཉིས་ཀ་བཀོད་ན་ཆོག་པ་གཅིག་དང་།པ་ལགས་གཅིག་པུ་བཀོད་ན་ཆོག་པ།ཨ་མ་ལགས་གཅིག་པུ་བཀོད་ན་ཆོག་པ།དེ་སི་ཚོགས་ཀི་གནས་སྟངས་དང་ཕར་ཕོགས་ཀི་གནས་སྟངས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བལྟས་པའི་ཐོག་ནས་དགོངས་བཞེས་ཤྱིག་གནང་དགོས་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གིས་གལ་ཆེན་པོ་འདུགདེའི་སང་ནས་ཨ་མ་ལགས་ཁེར་རང་དེ་འདས་འབོད་སྐུལ་གནང་གི་འདུགདེ་ཡྱིན་གཅྱིག་མྱིན་གཅྱིག་སྙན་སེང་ཞུ་རོགས་གིས།དེ་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གིས་དང་ཞུ་རོགས་གིས་ཞེས་གསུང་གི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་དེ་དངོས་ཡོད་ཀི་གནས་སྟངས་ཆགས་བསྡད་ཡོད་དུས་དེ་མ་འོངས་པར་ངེས་པར་དུ་དགོངས་བཞེས་གང་ཐུབ་ཅིག་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་དང་།དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་ཀི་འགེངས་ཤོག་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པ།ང་རང་ཚོ་སོབ་འཇུག་གི་འགེངས་ཤོག་དེའི་སང་ལ་ཡིན་ནའང་པ་ལགས་དང་ཨ་མ་ལགས་གཉིས་ཀ་འཁོད་ཆོག་པ་ཞིག་དང་།ཡང་ན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་དེ་འཁོད་ཆོག་པའི་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་ཞེས་དེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་ང་ཚོའི་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ཡིད་ཆེས་དགེ་ར་ཡི་རིས་འགོ་༡་༤ཡི་སི་ཚོགས་བདེ་དོན་ལས་གཞི་
ཟེར་བ་དེ་ཡི་ཁོངས་ནས་ང་པ།ཡུལ་མི་ལ་རོགས་སོར་ལས་གཞི་ཟེར་བ་དེ་ལ་སིར་བཏང་གྱི་དངུལ་འབོར་ཆེན་པོ་རེད་མི་འདུགདངུལ་སོར་འབུམ་༡ཙམ་རེད་འདུག་སྟེ།ཡིན་ནའང་།ཡུལ་མི་ལ་ཟེར་དུས་ཕལ་ཆེར་ང་རང་ཚོ་གནས་ཡུལ་གི་རྒྱ་གར་ཡུལ་མི་དེ་ཕལ་ཆེར་ཡིན་གི་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་ཡིན་ན་སོར་འབུམ་༡དེ་སིར་བཏང་མང་པོ་ཞེ་དགས་རེད་མི་འདུག་ཀང་ཉུང་ཉུང་རེད་ཟེར་ནའང་འགིག་གི་མ་རེད་པཱ།ཡིན་ནའང་།ང་རང་ཚོ་གཞུང་གི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་དང་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་ང་རང་ཚོ་སྐོར་སོད་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་འབོད་སྐུལ་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད།དེ་ནས་ང་ཚོ་ཕར་བཅར་ནས་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།གནས་ཡོད་ཀི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་གཞུང་མང་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོར་རྒྱབ་སོར་དང་།གདུང་སེམས་མཉམ་

78

བསེད་དང་།ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ཡོང་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གི་གནད་འགག་ཆགས་ཡོད་དུས།རིས་འགོ་དེ་ལ་ལྟ་ཡོང་དུས་སོར་འབུམ་༡དེ་ཏོག་ཙམ་ཉུང་ཉུང་འད་པོ་ཚོར་གི་འདུགདེ་ཡང་ས་གནས་ག་པར་ག་པར་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ནམ།ཡང་རོགས་སོར་གི་ལས་གཞི་དེ་ཡང་ག་རེ་ག་རེ་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་ཞེས།འོ་དེ་གཅིག་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དབང་འདུས་རྡོ་རེ་ལགས།

སི་འཐུས་དབང་འདུས་རྡོ་རེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་སོན་རིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བསམ་ཚུལ་ཁག་གསུམ་ཙམ་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད།དང་པོ་དེ་ཕི་ལོ་༢༠༢༣ལོའི་ཟླ་༡༡རེད་ལ་ད་ལོ་ཕི་ཟླ་༡ལ་ང་རང་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཁ་ཤས་མཉམ་དུ་གཞུང་འབྲེལ་གི་ཐོག་ནས་ཞུ་གཏུག་དང་ཕོགས་སོད་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་སུད་ཊར་ཚོང་ས་དེ་ཚོའི་གནས་སྟངས་སྐོར་ལ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་སོང་།སིར་བཏང་ང་རང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བསེབས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བོད་པ་ཚང་མ་གཙོ་བོ་རྒན་པོ་ཚོའི་སོ་སོས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་སྟེ་དགུན་ཁའི་ཚོང་བརྒྱུད་ནས་སོ་སོའི་འཚོ་བ་ཡག་པོ་རང་ཁ་རང་གསོ་ལབ་ནའང་འད།རྒན་པ་ཚོས་དཀའ་ལས་དངོས་གནས་བསོན་ནས་ལོ་མང་པོའི་རིང་ལ་ང་རང་ཚོའི་གཞིས་ཆགས་ཀི་གནས་སྟངས་དེ་ཡང་དགུན་ཚོང་གི་བཀའ་དིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བཞག་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་ལབ་ནས་ངས་ཞུ་འདོད་བྱུང་།དེ་དང་མཉམ་དུ་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་ལ་ང་རང་ཚོ་སུད་ཊར་བཙོང་ས་མང་ཆེ་བ་ལ་ས་ཆ་ཡི་དཀའ་ངལ་འཕད་བསྡད་ཀི་འདུགས་ཆའི་དཀའ་ངལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་མདོར་བསྡུས་ཞུས་པ་ཡིན་ན་ད་ལན་ང་རང་ཚོ་པུ་ནེ་(Pune)མུམ་བེ་ (Mumbai)གོ་བ་(Goa)རེད།དེ་སོན་ལ་ལོཀ་ནོ་(Lucknow)འགོ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་སོང་།ས་གནས་མང་ཆེ་བ་ལ་ལོ་ལྟར་རེ་བཞིན་ས་ཆའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕད་བསྡད་ཀི་འདུགགོས་ཚོགས་སྐབས་སོན་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་ངས་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་ལ་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་།ད་ལྟ་བསར་དུ་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་སུད་ཚོང་བ་རྣམས་ལ་ལོ་ལྟར་རེ་བཞིན་དཀའ་ངལ་འཕད་ཀི་ཡོད་པ་དེར་སེལ་རྒྱུའི་ཆེད་ང་རང་ཚོའི་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་ཞུས་ནའང་འད།ང་རང་ཚོའི་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ངོས་ནས་རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་ནང་ཡོད་པའི་ས་གནས་ས་ཐོག་གི་Municipal Corporationདེ་ཚོ་བརྒྱུད་ནས་ང་རང་ཚོ་ལ་གཏན་འཇགས་ས་ཆ་བོགས་མར་བང་རྒྱུའི་འབད་བརོན་བྱེད་ཐུབ་ན་བསམ་པ་སོ་སོས་ཞུ་འདོད་བྱུང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།གང་ལགས་ཞུས་ན།གལ་སིད་ཐབས་ཤེས་ཤིག་བཏང་ན་དེར་ཐབས་ལམ་ཏན་ཏན་འདོན་ས་རེད་བསམ་པའི་ཚོར་བ་ཅྱིག་བསེབས་སོང་།གང་ཡྱིན་ཟེར་ན་ཉེ་ལམ་མུམ་བེ་ལ་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་དེར་ས་ཆའྱི་དཀའ་ངལ་ཞྱིག་ཕད་དང་འཕད་བཞིན་པ་རེད་འདུགཕ་གི་ལ་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ང་རང་གཉིས་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་བོད་དོན་རྒྱབ་སོར་ཚོགས་པ་དེ་འད་ཐུག་སྟེ།ཁོ་རང་ཚོས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ང་རང་གཉིས་སི་འཐུས་རེད་ལབ་ནས་ངོས་ལེན་ཡག་པོ་བྱས་པ་དང་མཉམ་དུ་མུམ་བེ་ལ་ས་ཆ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་དེ་འད་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་Footpathདེ་འད་བཏོན་ཏེ།འདིར་ང་རང་ཚོ་སུད་ཚོང་བ་ཚོ་ལ་གཏན་འཇགས་ཀི་ས་ཆ་རག་ཐབས་བྱ་རྒྱུའི་འབད་བརོན་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོང་།ད་ལྟའི་ཆ་ལ་གནས་སྟངས་ག་རེ་བྱུང་ཡོད་མེད་ཧ་མི་གོ་སྟེ།གཙོ་བོ་ཞུ་རྒྱུ་ལ་གལ་སིད་ང་རང་ཚོ་འཛིན་སོང་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་

79

ངོས་ནས་ཐུགས་འགན་བཞེས་པ་ཡིན་ན།ང་རང་ཚོའི་སུད་ཊར་ཚོང་སའི་ས་ཆ་ཡི་དཀའ་ངལ་དེ་ཕལ་ཆེར་སེལ་ཐུབ་རྒྱུའི་རེ་བ་མཐོང་སོང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
གནད་དོན་གཉིས་པ་དེ་ང་རང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ནང་ལ་གཞོན་སེས་སོབ་སྦྱོང་བྱས་ཚར་བའི་རེས་ལ་ཕ་མ་མེད་པ་དང་
ཉམ་ཐགདཔལ་འབྱོར་གི་གནས་སྟངས་སོ་བོ།ཁོང་རྣམ་པ་ཚོ་ལ་ངའི་ངོས་ནས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ལ་ཞུ་བ་འཐེན་རྒྱུ་ག་རེ་འདུག་ལབ་ན།ལོ་མང་པོ་ཞིག་གི་སོན་ལ་སོ་སོ་ཡིས་གོ་མོང་།ང་རང་ཚོ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་ཕི་རྒྱལ་ལ་དམིགས་བསལ་གིས་ཨི་ཛི་རལ་(Israel)ལ་ཞིང་པ་དེ་འད་ཡི་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་ལ་ཕ་གིར་ཟླ་བ་དྲུག་གི་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགWork Permitལས་གཞི་ཞིག་ས་མ་འདུགདེ་དང་དེ་འད་བའི་ལས་གཞི་ད་ལྟའི་ཆ་ལ་ང་རང་ཚོའི་གཞོན་སེས་དངོས་གནས་ཀི་ཕ་མ་མེད་པ།ནང་མི་མེད་པ་དང་དཔལ་འབྱོར་གི་དཀའ་ངལ་ཡོད་མཁན་ཁོང་རྣམ་པ་ལ་གལ་སིད་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགWork Permitདེ་འད་ཡི་ལས་གཞི་གསར་པ་བརམས་ནས་ཨེ་ཤེ་ཡ་ནང་ལ་ཉི་ཧོང་ཡིན་ནའང་འད།ཐའེ་ཝན་ཡིན་ནའང་འད།དེ་ཚོ་ལ་ཟླ་བ་དྲུག་རེ་མཚམས་ཀི་གལ་སྱིད་དེ་འདའྱི་ལས་གཞི་རོམས་ཐུབ་ན་དངོས་གནས་ཀི་ཁེ་ཕན་ཆེན་པོ་དང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་ས་རེད་བསམས་ནས་འདི་ངས་ཞུ་འདོད་བྱུང་།

མཐའ་མ་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་ལ་ང་རང་ཚོ་གསར་གཏོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཞུ་རྒྱུ་འདོད་པ་ཡོད།སིར་བཏང་ང་
རང་ཚོ་རྒྱལ་སིའི་ནང་ལ་དེ་རིང་ཁ་སང་འཛམ་བུ་གིང་ཚང་མ་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མ་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཞིག་འགོ་དང་འགོ་བཞིན་པ་རེད།དམིགས་བསལ་གིས་རྒྱ་གར་ནང་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ངོས་ནས་གསར་གཏོད་པ་ཚོ་ལ་དམིགས་བསལ་གི་ལས་གཞི་རོམ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བཀའ་ཤག་སྐབས་སོན་མ་སྐབས་ལ་ང་རང་ཚོ་ལ་Tibetan Entrepreneurship Developmentཟེར་ནས་ལས་གཞི་ཞིག་དངོས་གནས་སོ་སོ་འད་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་མཐོང་མོང་། ཡིན་ནའང་།ཕིས་སུ་དེ་ད་ལྟའྱི་ཆ་ལ་ཡོད་མ་རེད།ཡིན་ནའང་།སོ་སོའི་ངོས་ནས་ང་རང་ཚོའི་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་རེད།དམིགས་བསལ་གིས་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་ལ་ཞུ་རྒྱུ་ག་རེ་ཡོད་ལབ་ན།ང་རང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་གསར་གཏོད་པ་ཚོང་ནང་ལ་ཡར་རྒྱས་འགོ་དགོས་བསམ་མཁན་མང་པོ་ཞེ་དགས་ཤྱིག་ཡོད་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།ཁོ་རང་ཚོ་ལ་སྡིངས་ཆ་དམིགས་བསལ་ཡོད་མ་རེད།གལ་སིད་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ངོས་ནས་Entrepreneurship ཆེད་དུ་གལ་སིད་ང་རང་ཚོས་ལས་གཞི་རོམ་ཐུབ་ན་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་འདུགགལ་སིད་ང་རང་ཚོས་ལས་གཞི་གསར་པ་དེ་འད་རོམ་མ་ཐུབ་ནའང་རྒྱ་གར་གཞུང་ནང་ལ་Atal Innovation Centresཞེས་པའྱི་Incubation Training Centers དེ་འད་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད།ཁོ་རང་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་མཐུན་སིལ་གི་ཐོག་ནས་ང་རང་ཚོའྱི་གཞོན་སེས་ཀི་ཆེད་དུ་དེ་འདའི་ལས་གཞི་རོམ་ཐུབ་ན་དཔེ་ཡག་པོ་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་དང་མཉམ་དུ་༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་༽དེ་ག་རང་ལ་མཇུག་སིལ་གི་ཡིན།Atal Incubation Centresཡིན་ནའང་འད།རྒྱ་གར་ཧི་མ་ཅལ་ནང་ཡིན་ན།Indian Institute of Technology, Mandiལ་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ང་རང་ཚོ་གལ་སིད་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀིས་མཉམ་རུབ་ཀི་ཐོག་ནས་གསར་གཏོད་པ་དེ་ཚོ་ལ་སེམས་ཤུགས་ལབ་ནའང་མི་འདུགགལ་སིད་ང་ཚོས་ལམ་ཀ་ཞིག་སྐྲུན་ཐུབ་ན་ང་ཚོ་ལ་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

80

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས།

སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་སི་ཡོངས་ཀི་ཕག་ལས་གནང་ཕོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོག་ལ་བཀའ་འདི་ཞུ་དགོས་པའི་གནད་དོན་འགའ་ཤས་ཆགས་བསྡད་ཀི་འདུགདཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ལྟའི་ཆ་ལ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཤེས་འདོད་ཡོད་པ་ཞིག་གི་གནད་དོན་ག་རེ་ཡིན་ཞུས་པ་ཡིན་ན།ཕལ་ཆེར་ལོ་གཉིས་སོན་ལ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བསྡོམས་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་རེད།ང་རང་ཚོ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་འགོ་གོན་ནང་ནས་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ཡིན་ནའང་རེད།དེ་བཞིན་འབུལ་འབབ་གཞན་བརྒྱུད་ནས་ཕག་དངུལ་ག་ཚོད་བསེབས་ཀི་ཡོད་པ་དང་།སི་ཡོངས་ཀྱི་འགོ་སོང་གཞན་རོགས་ཚོགས་ནས་བསེབས་བསྡད་པ་ག་ཚོད་ཡོད་མེད་ཀི་གསལ་བཤད་གནང་ཡོད་རེད།བྱས་ཙང་ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་རིས་ལོ་༢༠༢༤༌༌༌༢༥གནས་བབ་ལྟ་བུར་གཟིགས་པ་ཡིན་ན།དེ་གནས་སྟངས་གང་འད་ཆགས་ཀི་འདུགའདི་གཅིག་ཤེས་འདོད་བྱུང་།གལ་ཏེ་ཡོད་ན་གཅིག་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་གནད་འགག་ཞེ་དག་ཆགས་ཀི་འདུགདེ་ཡི་ལོ་ལ་བཀའ་མོལ་གསུང་རྒྱུ་གཅིག་ལ་ང་རང་ཚོ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་འབད་བརོན་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་རང་ཁ་རང་གསོ་ཡི་ལམ་ཀ་ལ་མདུན་སོད་གནང་རྒྱུའི་འབད་བརོན་གནང་གི་ཡིན་གསུང་བ་གཅིག་དང་།ལྷག་པར་དུ་སོབ་གྲྭ་ཁག་དང་།དགོན་སྡེ་ཁག་ནང་ལ་ཧི་མ་ལ་ཡི་སོབ་ཕྲུག་དང་གྲྭ་ཕྲུག་མང་པོ་ཡོད་ཙང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་མངའ་སྡེ་ཁག་གི་མངའ་གཞུང་གིས་ཀང་ཕག་རོགས་ཞུ་རྒྱུའི་ཐད་ལ་འབད་བརོན་གནང་རྒྱུ་དང་།དེ་བཞིན་ང་རང་ཚོ་ནང་བསྟན་གི་ཆོས་ཚོགས་ཁག་ཕི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ལ་ཡོད་བསྡད་མཁན།ཁོ་རང་ཚོའི་འགམ་ནས་དཔལ་འབྱོར་གི་རྒྱབ་རྟེན་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་དཔལ་འབྱོར་གི་འདུ་འགོད་གནང་རྒྱུ་གསུངས་བ་དང་།དེ་བཞིན་དེ་དང་འད་བའི་འཆར་གཞི་མང་པོ་ཞིག་དང་འཆར་སྣང་མང་པོ་ཞྱིག་གསུངས་ཡོད་རེད།སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཤེས་འདོད་ཡོད་པ་དེ་ག་རེ་ཡིན་ཟེར་ན་ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབས་པ་དེའི་ཐོག་ག་ཚོད་ཙམ་མདུན་སོད་གནང་ཐུབ་ཡོད་རེད།ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་རིས་ལོ་༢༠༢༤༌༌༌༢༥དགོངས་པ་བཞེས་པ་ཡིན་ན་བཀའ་ཤག་ངོས་ནས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ངོས་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་སྟངས་དེ་ལ།ཕག་དངུལ་བཟོ་སྟངས་ཐོག་ལ་རང་ཁ་རང་གསོའི་ལམ་ཀ་ཐོག་ལ་གོམ་པ་སྤོ་སྟངས་ཐོག་ལ་དགོངས་གཞི་གསར་པ་དང་སོན་མའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་འགྱུར་བ་འགོ་བ་དེ་འད་གལ་བྱུང་སོང་ངམ་ཞེས་བཀའ་འདི་ཞུ་ཆོག་པ་ཞིགདེ་བཞིན་ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་བཀའ་འདི་ཞུ་འདོད་ཡོད་པ་དེ་ང་རང་ཚོའི་སེད་ཆུང་བུན་གཏོང་དང་འབྲེལ་
བའི་ཐོག་ནས་སོར་ས་ཡ་༣༢༢དང་སོར་འབུམ་༥ལྷག་ཙམ་གི་ཕག་དངུལ་གཏོང་བཞིན་པ་རེད།སར་ཞུས་པ་ཡིན་བསར་དུ་དེ་ག་རང་ཞུ་ཡི་ཡོད།ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་ཐུགས་ཕན་ཞེ་དག་གསོས་འགོ་ཡྱི་འདུགམི་མང་ངོས་ནས་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ག་རང་རེད་འདུགབཀའ་ཤག་ངོས་ནས་གནང་གི་འདུགཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་འདི་ཡིན།དེ་མ་གཏོགས་གནང་གི་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ར་བ་ཉིད་ནས་མེད།བྱས་ཙང་བཀའ་ཤག་ངོས་ནས་ད་ལྟ་ཡོད་པ་ལས་ལྷག་སད་རྒྱུ་མི་འདུག་ཅེས་གསུང་རྒྱུ་གསུང་གི་འདུག་སྟེ།ཡིན་ནའང་།མི་མང་གི་འབོད་སྐུལ་མི་མང་གི་འབོད་སྐུལ་རང་ཆགས་བསྡད་ཀི་རེད།བྱུང་བ་ཡིན་ན་སོར་འབུམ་གཅིག་དང་ཕེད་ལྷག་ཙམ་གནང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཁོ་རང་ཚོ་ལ་ཐུགས་ཕན་གསོས་ཀི་འདུག་གསུངས་པ་དེ།དེ་

81

བཞིན་དགོངས་བཞེས་གནང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་དགོངས་བཞེས་གནང་ཐུབ་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།རིས་ལོ་གསར་བ་ནང་མེད་པ་ཡིན་ནའང་བར་བརྒལ་བཀའ་འཁོལ་གི་ངོས་ནས་ཡིན་ནའང་།གང་ལྟར་རོགས་ཚོགས་ལ་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་USAIDནས་ཕག་དངུལ་གི་ཐོག་ནས་དེ་འད་གནང་རྒྱུ་ཡོད་ན་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རྒྱུ་དེ་གནད་འགག་ཆགས་ཀི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་བཞིན་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་རའི་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་གི་ལས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་
ཕག་དངུལ་ཡིན་པ་ཡིན་ན་ས་ལོ་ལས་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཞེ་དག་ཁྱད་པར་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད་དེ།ཉུང་ཤས་ཤྱིག་འཕར་བསྡད་ཡོད་རེད།སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཞུ་རྒྱུ་ལ་ཕག་སེལ་གི་ངོས་ནས་སྤར་དང་གང་ཡང་ཞུ་ཡི་མེད་གསུང་གི་ཡོད་རེད་དེ།ངའི་ངོས་ནས་སྤར་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད།ཉུང་དགས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད།སིར་བཏང་ལས་གཞི་གཞན་པ་ག་རེ་ཡིན་ནའང་རེད།སེས་པ་དང་སེས་མ་ཡི་ཐོབ་ཐང་རོད་པའི་བཀའ་མོལ་གང་ཡང་མ་རེད་དེ།སི་ཚོགས་ནང་ལ་དཀའ་ངལ་སུ་ལ་འཕད་ཀི་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་དགོངས་བཞེས་གནང་དགོས་རྒྱུ་གཅིགསིད་གཞུང་གཅིག་དང་སིག་འཛུགས་གཅིག་གི་ཐུགས་འགན་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་གི་ཕག་དངུལ་ནང་ལ་གཟིགས་པ་ཡིན་ན་འགོ་སོང་ཆེ་ཤོས་འད་པོ་དེ་བཙན་དབང་དང་རྩུབ་སོད་རིགས་ཀི་འགོག་ཐབས་ཀི་ལས་གཞི་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེའི་ནང་ནས་གཅིག་གཟིགས་པ་ཡིན་ན་འགོ་སོང་ཆེ་ཤོས་དེ་ད་ག་རང་གི་ལས་གཞི་ནང་ལ་ལས་ཁུངས་དང་།ག་ཕོགས།ཁང་དོད།ད་རྒྱ་ཡི་ག་དེ་ཚོ་ཆེད་དུ་འགོ་སོང་བཏང་གནང་བ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་འདུགབྱས་ཙང་བཀའ་འདི་ཞུ་དགོས་པ་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་ཡི་གནས་ཚུལ་དེ་བཙན་དབང་དང་རྩུབ་སོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བཀག་འགོག་ཞུ་རྒྱུ་ཐོག་ལ་ལས་གཞི་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་འདུགཡིན་ནའང་།དངོས་ཡོད་ཀི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་དཀའ་སྡུག་མོང་མཁན་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་Survivorsདེ་ཚོའི་ཆེད་རྒྱབ་སོར་གནང་རྒྱུ།ཁོ་རང་ཚོ་རྒྱུན་འཛིན་ཐུབ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་རོགས་སོར་གནང་རྒྱུ་ལ་དངུལ་འབོར་སོར་འབུམ་འགའ་ཤས་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད།བྱས་ཙང་དེ་འདའི་ཐོག་ལ་བཀའ་ཤག་ངོས་ནས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ངོས་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུ་ཞིག་དང་།མ་འོངས་པར་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དངུལ་འབོར་སྤར་གནང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཏན་ཏན་ཐུགས་ཕན་གསོ་ཡི་རེད་བསམ་གི་འདུགང་རང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་འད་མང་པོ་ཞེ་དག་ཡོད་རེད།རྦད་དེ་དབྱེ་བ་ཞེ་དག་ཡོད་རེད་ཞུས་པ་ར་བ་ཉྱིད་ནས་མིན།དབྱེ་བ་ཡོད་རེད།རྩུབ་སོད་ཡོད་རེད།བཙན་གཡེམ་གི་གནས་ཚུལ་ཡོད་རེད།དེར་བརྟེན་ནག་ཉེས་ཀི་ལས་ཀ་སྡུག་པ་ག་ཚོད་ཡོད་ནའང་།འདིར་གཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་མང་དགས་ཀི་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་འགོག་ཐབས་གནང་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་དམིགས་བསལ་གིས་ཐུགས་འགན་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ལྷག་པར་དུ་བོད་པའི་བུད་མེད་ནང་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་འད་བྱུང་བསྡད་དུས་དེ་ང་རང་ཚོ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་དམིགས་བསལ་ཐུགས་འགན་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད།ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་སིད་བྱུས་དེ་ལ་བཟོད་བསན་ཀླད་ཀོར་ཡིན་ཞེས་ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབ་པར་གནས་བསྡད་ཡོད་རེད།དེ་ལ་འགྱུར་བ་འགོ་ཡོད་མ་རེད།དེར་བརྟེན་སིད་བྱུས་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཐོག་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རྒྱུ་དང་།ལྷག་པར་དུ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དཀའ་ངལ་མོང་མཁན་ལ་དམིགས་བསལ་གིས་དགོངས་བཞེས་གནང་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།བྱུང་བ་ཡིན་ན་རེ་བ་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་ལ་ད་ལོ་ལྟ་བུ་ཆ་མཚོན་ན་སོ་སོ་ཚོགས་ཆུང་ནང་ལ་ཡོད་དུས་རེ་བ་ཞུ་རྒྱུ་ལ་དེའི་ཐོག་ལ་མང་དུ་འགོ་ཡོད་རེད་བསམས་སོང་སྟེ།དམིགས་བསལ་གང་ཡང་མི་འདུགག་རེ་གནང་པ་དེ་ལ་ཐུགས་

82

རེ་ཆེ་གནང་ཞུ་ཡི་ཡོད་དེ།མ་འོངས་པར་དེའི་ཐོག་ལ་དེ་ལས་ལྷག་ཙམ་གནང་དགོས་པ་ཞིག་ཐུགས་འགན་བཞེས་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཆོས་འཕེལ་ཐུབ་བསྟན་ལགས།

སི་འཐུས་ཆོས་འཕེལ་ཐུབ་བསྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་སོན་རིས་ཀི་ད་ལྟ་ཨང་ཀི་༡༧ནང་དུ་དམིགས་བསལ་རྒྱུན་གོན་གི་ཟུར་འཛར་༡དང་༢ཐོག་ལ་གཅྱིག་ཞུས་ན་བསམས་སོང་།དང་པོ་དེར་ལས་བྱེད་བགེས་ཡོལ་རྣམ་པའྱི་བགེས་ཕོགས་བགེས་ཕོགས་ཟེར་ནས་གང་ལྟར་ལོ་གཅིག་ལ་སོར་འབུམ་༦༥ལྷག་ཙམ་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ར་བའི་ད་ལྟའི་ཆར་ང་རང་ཚོ་ད་ལྟ་བར་དུ་ལས་བྱེད་དེ་ཚོས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ནས་ཞབས་ཕི་ཞུ་བསྡད་པ་དེ་ཚོ་ལ་ཁོ་རང་ཚོས་སིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་གི་གང་ལྟར་ཐོབ་ཐང་གི་ཐོག་ནས་བགེས་ཡོལ་བགེས་ཕོགས་དེ་ཚོ་རག་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ལྷག་པར་དུ་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རེ་བཀའ་དིན་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོ་ལ་དཔལ་འབྱོར་གི་དཀའ་ངལ་དེ་ཙམ་འཕད་ཀི་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་མ་འོངས་པར་དཔེར་ན།ད་ལྟ་འདིའི་ནང་དུ་བགེས་ཤག་གི་སོན་རིས་ཀི་གནས་སྟངས་དེའྱི་ནང་ཚུད་ཡོད་མ་རེད།དཔེར་ན།སེལ་ཀོབ་འད་པོའྱི་བགེས་ཤག་དེ་ཚོ་ཆ་མཚོན་ན་གང་ལ་གང་འཚམ་ཡག་ཐག་ཆོད་ཀི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་མ་འོངས་པར་ང་ཚོས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཚད་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་འཛིན་པ་ཡིན་ན།གནས་སྟངས་སྡུག་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཚོ་གས་མུ་མཐུད་ག་ཚོད་འགོ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མེད་དེ་ཡིད་གཟབ་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་ལ་འགིག་འདུག་མི་འདུག་བྱས་ནས་གང་ཡང་ཞུ་ཡི་མེད།ར་བའི་སིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་ཕུལ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།མ་འོངས་པར་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཡིད་གཟབ་བྱ་རྒྱུ་དེ་དངུལ་འབོར་ཆེན་པོ་ཞིག་ལོ་ལྟར་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་དུས་ཡིད་གཟབ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་གཉིས་པ་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་གིས་འཚོ་སྣོན་དང་མཚན་དོད་ལབ་ནས་ལོ་གཅིག་ལ་སོར་ ༡༩༨,༠༠༠
ཙམ་འགོ་བསྡད་ཀི་འདུགདེའི་མཚན་དོད་དེ་སུ་སུ་ལ་སོད་ཀི་ཡོད་མེད་དང་།གང་དང་གང་ཡིན་ནམ་ཞེས་དེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་ནས་དཔྱ་ཁལ་ལག་དེབ་དེའི་སྐོར་ལ་ཁ་སེང་ང་རང་ཚོའྱི་ཨ་མི་རི་ཀའྱི་ས་བགོས་སི་འཐུས་ཀི་བསམ་འཆར་ཞིག་བཏོན་སོང་།དེར་ད་ལྟའི་ཆ་ལ་ཏོག་ཙམ་དུས་ཚོད་ཕར་འགངས་བྱེད་ཐུབ་ན་གསུང་གི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་ང་རང་བསམ་པར་ས་གནས་ཀི་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་དང་།ཕ་གིའི་མི་མང་གི་མངོན་འདོད་ཅྱིག་ཡིན་པ་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ནས་ཕར་འགངས་བྱ་རྒྱུར་གནད་འགག་འད་པོ་མཐོང་གི་འདུགགང་ཡྱིན་ཟེར་ན།ང་རང་ཚོ་བོད་པ་ཉུང་ཉུང་དེ་འཛམ་བུ་གིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་སུམ་ཅུ་ཙམ་གི་ནང་དུ་བཀམ་བསྡད་ཡོད་རེད།སན་མ་གཏོར་བ་ནང་བཞིན་འགེམ་བསྡད་དུས་ཚང་མར་གནས་ཚུལ་དེ་གོ་རྒྱུ་དང་།ཤེས་རྒྱུ་དང་།ཤེས་པ་ནང་བཞིན་གང་ལྟར་ཚང་མས་ཚགས་ཚུད་པོ་ཡོང་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་དངོས་གནས་ཁག་པོ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ད་རེས་བཀའ་ཤག་གིས་དགོངས་པ་ཆེ་བཞེས་ཀི་ཐོག་ནས་དེ་འདའི་ཆག་ཡང་ཞིག་གནང་བ་རེད།གནང་བ་དེ་ཡང་ལས་རིམ་ཚགས་ཚུད་པོ་ཞིག་སང་མཇུག་སིལ་ཐུབ་པ་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་སོང་།དེར་བརྟེན་ཡང་

83

བསར་ཕར་འགངས་ཞུ་མི་དགོས་པའི་ཐོག་ནས་བསར་དུ་ཆག་ཡང་གི་དུས་ཚོད་དེ་ཕར་འགངས་བྱེད་ཐུབ་ན་སོ་སོའི་ངོས་ནས་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་མི་ཡོང་བསམ་གི་འདུགདེ་ནས་གསུམ་པ་དེ་ལ་སོན་རིས་ནང་དུ་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐོག་ལ་ཧ་ལམ་བརྒྱ་ཆ་༧༠ཙམ་གང་ལྟར་སོན་
རིས་ཀི་དངུལ་དེ་འགོ་བསྡད་ཀི་འདུགང་རང་ཚོ་སི་ཚོགས་སབས་བཅོལ་གི་གནས་སྟངས་ཆགས་ནས་ལོ་༦༠ལྷག་ཙམ་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད།སོ་སོ་ཚང་མས་ཧ་གོ་གི་རེད།ང་རང་ཚོའི་དེ་རིང་ཁ་སང་གི་བོད་པའི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས་དེ་གང་ལ་གང་འཚམ་གི་ཡག་ཐག་ཆོད་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད།ཉམ་ཐག་དང་དེ་ཚོ་གས་དེ་དཀའ་ངལ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་རེད།དེ་ལ་གང་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་མེད།ཡིན་ནའང་།གཞིས་ཆགས་ནང་དུ་ཨར་ལས་ཀི་འཛུགས་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་རེད་པཱ།ལས་ཁུངས་བརྒྱབ་རྒྱུ་དང་།དེ་བཞིན་ཚོགས་ཁང་བརྒྱབ་རྒྱུ།དེ་འདའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོ་ཞེ་དག་ཤུགས་རྒྱག་བསྡད་པ་ཡིན་ན་ཁང་པ་དེ་ཚོ་བརྒྱབ་ཚར་བའི་གཞུག་ལ་མ་འོངས་པར་ལོ་བཅུ་ཉི་ཤུའི་རེས་སུ་གནས་སྟངས་ག་རེ་ཆགས་ཀི་ཡོད་ན་བསམ་གི་འདུགལྷག་པར་དུ་ང་ཚོ་གཞིས་ཆགས་ནང་དུ་དེ་རིང་ཁ་སང་མི་འབོར་ཉུང་དུ་ཞེ་དགས་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད།མི་ཚང་མ་ཕི་རྒྱལ་ལ་གཞིས་སྤོས་བྱེད་འགོ་དུས།དཔེར་ན།ཚོགས་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཚོགས་ཁང་དེ་ཉིན་མ་༣༦༥ལོ་གཅིག་ནང་དུ་ཧ་ལམ་གཞུང་འབྲེལ་གི་དུས་ཆེན་ཉི་མ་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གསུམ་ཞིག་མང་ན་དེའི་སང་ལ་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ནས་ཉི་མ་སུམ་ཅུ་མ་གཏོགས་བེད་སོད་གཏོང་ཐུབ་ཀི་མ་རེད།དེ་མིན་གི་ཉི་མ་༣༦༠ཙམ་སྟོང་པ་ལྷག་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་བེད་སོད་དེ་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མེད་དུས་དེ་ཚོའི་སང་ལ་ང་ཚོས་ཡར་རྒྱས་ཀི་འཛུགས་སྐྲུན་དང་ཨར་ལས་ཐོག་ལ་ཞེ་དག་དངུལ་འབོར་དང་དེ་འད་གཏོང་བསྡད་པ་ཡིན་ན་ལས་འཆར་དེ་གནས་ལ་ཐེབས་པ་འད་པོ་མཐོང་གི་མི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་མ་འོངས་པར་དགོངས་པ་བཞེས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་གིན་ལན་ཞུས་པའི་ནང་ནས་ཁ་པར་ཨང་གངས་དེ་ད་རྒྱའི་ནང་དུ་བཞག་ཡོད་ན་མེད་ན། Landline ཡོད་བསྡད་པ།གཅིག་Landlineཨང་གངས་ཡིན་པ་གཅིག་Mobileཨང་གངས་ལག་པར་སྐུད་མེད་ཡིན་བསྡད་པ་གཅིག་ཡོད་གསུངས་པ་དང་།ད་ལྟ་ལས་བྱེད་གསུམ་ཡོད་བསྡད་པ་སོ་སོར་ལའང་སྐུད་མེད་ཀི་ཁ་པར་ཐོག་ནས་ལན་བརྒྱབ་དགོས་པ་དེ་རྒྱག་གི་ཡོད།ཡིན་ནའང་།ད་རྒྱའི་སང་ལ་བཞག་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ལེགས་བཅོས་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་གམ་མི་འདུགདེ་གཅིག་བལྟ་ཡི་ཡིན།ར་བའི་ཆ་ནས་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་ཚན་པས་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཅིག་ཡ་ལན་ཞུས་བསྡད་འདུགཡིན་ནའང་།ང་ཚོ་སྐབས་རེར་མ་ཐུབ་པ་དེ་འད་ཡོང་བསྡད་ཀི་འདུག་གཱཡང་སྐབས་གཅིག་ཡོང་དུས་རྒྱུན་གཏན་ཡོང་གི་ཡོད་པ་བཟོ་འད་ཆགས་ཀི་ཡོད་མ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན།

84

བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་སི་ཞུ་བའི་ཕོགས་རིམ་བསར་ཞིབ་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སལ་ཚིགས་དེ་ལས་བྱེད་ཡིན་པ་དང་།དེ་ཚོ་ཆབ་སིད་དང་ཤོག་ཁག་བསིག་རྒྱུ་ནང་དུ་མ་འགོ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་གསུངས་པ་དེ།དེ་ག་རང་རེད།ལས་བྱེད་ཡིན་ཚར་པའི་མཇུག་ལ་ལས་བྱེད་བང་དོར་སིག་གཞི་སྲུང་བརི་ཞུ་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།ལས་བྱེད་བང་དོར་སིག་གཞི་སྲུང་བརི་མ་ཞུས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་བྱུང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་འཛིན་སོང་གི་མཁྱེན་རྟོགས་ཆེད་དུ་འཁྱེར་ཡོང་བ་ཡིན་ན།དེ་ལ་དཔགས་པའི་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།སི་ཞུ་བའི་ཕོགས་རིམ་བསར་ཞིབ་ད་ལྟ་ཚོགས་ཆུང་བསྐོས་ཟིན་ཙམ་རེད།དེས་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་ག་རེ་ཆགས་ཀི་འདུག༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དཱ་ཕལ་ཆེར་འགིག་གི་འདུག་གམ།༽ལགས་འོང་།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོག༽དེ་ནས་བརྒྱུད་རིམ་དེ་ཚོ་གསུངས་སོང་།དེ་ག་རང་རེད།དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་གི་ངོ་བོ་ཐོག་ནས་སོན་མ་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་འགྱུར་བ་ག་རེ་ཕིན་ཡོད་མེད་དེ་ད་གིན་ཞུས་པ་དེ་ག་རང་ཡིན།བཀུར་འོས་སི་འཐུས་མཆོག་གིས་ཀང་དེ་ག་རང་གསུང་བསྡད་ཀི་འདུགཡིན་ནའང་།ཁོ་སྐབས་སོ་སོའི་གནས་སྟངས་དང་སོ་སོའི་བཀའ་ཤག་གི་དགོངས་པ་བཞེས་སྟངས་ཐོག་ནས་གནང་བཞག་པ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།གང་ལྟར་སི་ཞུའི་ལས་བྱེད་ཚོའི་ཕོགས་རིམ་ད་ལྟ་ཚོགས་ཆུང་བཙུགས་དགོས་པ་དེ་ནད་ཡམས་ཀི་སྐབས་སུ་ཡུལ་ཐང་མང་པོ་འཕར་བ་དང་།ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ལ་འགོ་སོང་གི་འཕར་འབབ་རིས་རྒྱག་པ་ཡིན་ན་སོན་མ་ལས་མང་དུ་ཕིན་ཡོད་དུས་ད་ལྟ་གཅིག་བཙུགས་བཞག་ཡོད་རེད།ཚང་མས་ཁ་སང་སོན་རིས་གཏམ་བཤད་ནང་ཞུས་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ་ཚང་མའི་འདོད་པ་ཁེངས་པ་ཞིག་ང་ཚོས་བཟོ་ཐུབ་ཀི་མ་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།འདིར་ཡོད་པའི་ལས་བྱེད་དང་ཕི་རྒྱལ་ཡོད་པའི་ལས་བྱེད་ཚང་མ་བསྡོམས་པའི་སོར་འབུམ་དྲུག་བརྒྱའི་ནང་དུ་སྤོར་ཐུབ་ན་བསམ་པ་ཞིག་དན་བསྡད་ཡོད་རེད།དེ་ལོ་གཅིག་ནང་སོར་འབུམ་དྲུག་བརྒྱ་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད།ཟླ་བ་རེར་སོར་འབུམ་དྲུག་བརྒྱ་མ་རེད།ཡང་དེ་རེས་ལ་གོ་ནོར་ཐེབས་རྒྱུར་ཉེན་ཁ་ཡོད་རེད།
དེ་ནས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་འབོད་སྐུལ་ཞུས་པ་དེ་ད་ལྟ་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཨིན་ཇའི་སྐད་ནང་ཞུས་ན་ Single Parent ཞེས་ཕ་ཡིན་ནའང་རེད།མ་ཡིན་ནའང་རེད།ཁེར་རང་གི་མིང་གཉིས་ཀ་ཡི་བཀོད་དང་མ་བཀོད།གཅིག་གི་བཀོད་དགོས་ཀི་འདུག་གམ་གཞན་པ་ཞིག་གི་འཁོད་དགོས་ཀི་འདུགདེ་གདམ་ཀ་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་གསུང་གི་འདུགད་ལྟ་ང་ལ་ལན་གཅིག་འབྱོར་སོང་སྟེ།དེ་གསལ་པོ་མི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་རེས་སུ་ཞུ་ཆོག་པ་ཞིགཡང་མིན་ན་ང་ཚོས་དེ་བལྟ་ཡི་ཡིན།དེ་རིང་གོས་ཚོགས་ནང་ཞུ་མ་དགོས་བྱུང་ན།དེའི་གནད་དོན་དེ་ང་ཚོའྱི་དོ་སྣང་ནང་བསེབས་བསྡད་པ་སོང་ཙང་།དེ་ལ་དཔག་པའི་གོམ་པ་གང་འད་བརྒྱབ་དགོས་ཀི་འདུག་བལྟ་ཡི་ཡིན་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
དེ་ནས་ཡིད་ཆེས་དགེ་རའི་རིས་ཁ་ནས་སོར་འབུམ་གཅིག་རེ་ཡུལ་མི་ལ་འབུལ་རྒྱུ་ཟེར་བ་དེ་ཡིད་ཆེས་དགེ་ར་དེ་དེབ་སེལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཚོགས་པ་གཞན་དང་མ་འད་བ།ཚོགས་པ་མང་ཆེ་བ་ཞིག་Society Registration ཟེར་བ་དེ་རེད།མཉམ་འབྲེལ་གི་ངོ་བོ་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་ཡིད་ཆེས་དགེ་ར་དེ་Trust ཀི་ངོ་བོ་ཐོག་ནས་ཐེབས་རའི་ངོ་བོ་ཐོག་ནས་དེ་དེབ་སེལ་བྱེད་སྟངས་མ་འད་བ་ཞིག་ཡོད་རེད།དེབ་སེལ་གི་ཆ་རེན་གི་འོག་ནས་ས་གནས་ཡུལ་མི་ལ་རོགས་པ་བྱ་དགོས་པའི་ཆ་གཅིག་རིས་ནང་དུ་ངེས་པར་སྟོན་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དེའི་ཆེད་དུ་སྤོམ་དངུལ་སོར་འབུམ་གཅིག་བཞག་ཡོད་རེད།ཡང་དགོས་གལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དཔེར་ན།ང་ཚོ་དྷ་རམ་ས་ལ་ཉེ་ཁུལ་དུ་ཡིན་ནའང་ས་གནས་མི་མང་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་དེ་འད་འཕད་ནས་དགོས་གལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་སྐབས་དང་དུས་སོ་སོར་སྤར་ཆ་ཞུས་ཏེ།དེ་མ་གཏོགས་ད་ལྟ་བར་དུ་རོགས་པ་བྱེད་

85

བསྡད་པ་དེ་ག་རེ་ལ་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད་ཞུས་ན་མང་ཆེ་བ་ཞིག་ཉེ་འཁོར་གི་སོབ་གྲྭ་སོ་པོ་དེ་ཚོའི་ནང་སྨྱུ་གུ་དང་དེབ་དེ་ཚོའི་རིགས་ཉོས་ནས་ཕུལ་དགོས་པ་དེ་ཚོ་འབུལ་གི་ཡོད་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་གཞུང་མང་གཉིས་ཀས་རྒྱབ་སོར་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་གསུངས་སོང་།དེ་ངས་ནང་དོན་དེ་འབྲེལ་བ་
བཏགས་ཐུབ་མ་སོང་།དགོངས་དགདེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཞན་པ་ཞིག་གིས་སུད་ཚོང་གི་གནས་སྟངས་ཐོག་ནས་འབོད་སྐུལ་ཞུས་པ་རེད།ལོ་རྟག་པར་སུད་ཚོང་བར་ས་ཆ་དཀའ་ངལ་འཕད་ཀི་ཡོད་པ་ཡོངས་གགས་རེད།མ་འོངས་པར་ཡིན་ནའང་།ལམ་ཀ་ཡི་འཁིས་སུ་རྒྱག་གི་ཡོད་ན་མངའ་སྡེ་གཞུང་གི་ཡིན་ནའང་རེད།Municipalityཡིན་ནའང་རེད།ག་རེ་ཡིན་ནའང་དེའི་བཀའ་འཁོལ་མེད་ན་དཀའ་ལས་ཁག་ཏུ་ཁག་ཏུ་འགོ་ཡྱི་རེད་ཅེས་ཚང་མས་ཤེས་དགོས་ཀི་རེད་བསམ་གི་འདུགསོན་མ་དེ་བར་ཡིན་ན་རྒྱ་གར་ག་པར་འགོ་བ་ཡིན་ནའང་ལམ་ཀ་ཟུར་ལ་ཚོང་རྒྱག་བཞག་པ་ཡིན་ན་དཀའ་ངལ་ཞེ་དག་འཕད་ཀི་ཡོད་མ་རེད།དང་པོ་ཐོག་མར་དེ་བར་བཀའ་འཁོལ་ཡང་ཞེ་དག་ཞུ་དགོས་ཀི་ཡོད་མ་རེད།རིམ་པས་རིམ་པས་སྐོར་སྲུང་བས་བཀོད་འདོམས་བྱེད་ཡོང་བ་དང་།ས་གནས་ཀི་གོང་ཁྱེར་ལས་ཁུངས་ཀིས་བཀོད་འདོམས་བྱེད་ཡོང་རྒྱུ་དང་།དེ་འད་མང་དུ་ཕིན།དཱ་ལུང་པ་ཡར་རྒྱས་འགོ་དུས་དེ་ཚོ་ཚང་མ་གཙང་མ་བཟོ་རྒྱུ་དང་ལམ་ཀ་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏང་རྒྱུ་དང་།དེ་འདའི་ལས་གཞི་མང་པོ་ཞིག་འགོ་བསྡད་དུས་ང་ཚོའི་ས་ཆ་དེ་ག་པར་ལ་གནས་ཡོད་མེད་དེ་ལ་ཡང་རག་ལས་ཀི་རེད་པཱ།ཁ་ཤས་ཀིས་སེར་ནས་བོགས་མ་ལེན་བཞག་པ་ཡོད་རེད།ཁ་ཤས་ཀིས་གཞུང་གི་ས་ཆ་བོགས་མ་ལེན་བཞག་པ་ཡོད་རེད།སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་ཚང་མ་ལྟ་དགོས་བྱུང་ན་རྒྱ་གར་མངའ་སྡེ་མང་པོ་ཞིག་ནང་དུ་ས་ཆ་ཁག་༢༥༠ནང་དུ་བོད་པ་ཚོས་ཚོང་རྒྱག་གི་འདུགདེ་རེ་རེ་ལྟ་དགོས་བྱུང་ན་ཧ་ཅང་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད་འདུགཡིན་ནའང་།བཀའ་ཤག་སྐབས་༡༦པས་སོན་མ་ནས་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་འཕགས་བོད་འབྲེལ་མཐུད་ལས་ཁུངས་ནང་དུ་ལས་བྱེད་བཞག་ཐུབ་རྒྱུ་བྱེད་ཀི་ཡིན།འདས་པའི་ལོ་གཉིས་རིང་ལ་ལས་བྱེད་ཚད་ལྡན་ཧིན་དྷི་སྐད་ཤེས་མཁན།དཔོན་རིགས་ཚོ་ལ་ཡང་ཏོག་ཙམ་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཐུབ་མཁན་ཞིག་རག་ན་བསམས་ནས་ཐབས་ཤེས་མང་པོ་བྱས་པ་རེད།ལས་བྱེད་གནས་སྤོས་གཏོང་དགོས་པ་བཏང་བ་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།ང་ཚོར་ད་ལྟ་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་མ་སོང་།ད་ལྟའི་རིང་ལས་བྱེད་གཅིག་མར་འགན་ཁྱེར་ནས་བསྡད་ཡོད་རེད།ལྷོ་ཕོགས་ལ་ཆ་བཞག་ན།དེ་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ལ་ངས་ཕན་བུ་ཞིག་ཞུས་པ་ཡིན།དཔེར་ན།ལྡི་ལི་ལ་མི་གཉིས་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕོགས་སུ་སུད་ཚོང་རྒྱག་སར་དཀའ་ལས་འཕད་པ་ཡིན་ན་ཁོ་གཉིས་འགོ་ནས་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐུབ་ཀི་རེད་དམ་མ་རེད།ཡང་དེ་འདའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་འདུགདེ་ཡིན་དུས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕོགས་ཁུལ་དེ་ཁ་སང་ངས་ལམ་ཙམ་ཞུས་པ་ཡིན།ད་ལྟ་བཀའ་ཤག་ལས་ཞུ་རྒྱུ་རེད།ད་ལྟ་ལམ་སང་ཡོང་ཐུབ་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་མ་རེད།ང་ཚོ་ས་མིག་གསར་གཏོད་སྐབས་སུ་དེ་འད་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ལོ་གཉིས་རེའི་ནང་དུ་ལས་འབོར་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་ཀི་ཡོད་དུས་དེ་འདའི་སྐབས་སུ་མ་འོངས་པར་དེ་འད་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ལྷོ་སིའི་འོག་ལ་ལས་བྱེད་རྒན་པ་ཞིག་བཞག་ནས་ལྷོ་སི་ཡི་ལྷོ་ཕོགས་དང་དབུས་ཀི་ས་ཁུལ་དེ་བར་སུད་ཚོང་དཀའ་ངལ་ཡིན་ནའང་རེད།མངའ་སྡེ་གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད།བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོ་མངའ་སྡེ་གཞུང་ལ་ཞུ་གཏུག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ལས་རིམ་བང་སིག་དུས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཏོག་ཙམ་ལས་ཀ་མང་བ་བྱེད་ཐུབ་ན་བསམ་པའི་བསམ་བོ་དེ་འད་ཞིག་ཡོད།ཡིན་ནའང་།ད་ལྟ་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་འདི་ད་ལྟའྱི་སོམ་གཞི་གང་ཡོད་པ་དེ་གཞིར་བཟུང་བྱེད་བསྡད་རྒྱུ་རེད།མུམ་བེ་(Mumbai)ལ་ཡང་དཀའ་ངལ་འཕད་ཀི་ཡོད་རེད།གྷོ་བ་ (Goa)ལ་ཡང་དཀའ་ངལ་འཕད་ཀི་ཡོད་རེད།དཀའ་ངལ་གང་སར་འཕད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ལ་དཔག་པའི་སོ་སོའི་ས་གནས་སུ་ཚོགས་པ་ཚོའི་ངོས་ནས་འགན་འཁྱེར་རྒྱུ་འཁྱེར་གི་ཡོད་རེད།གཞན་པ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོ་མར་ཕེབས་པ་ཡིན་ན་དཀའ་ངལ་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་མ་གཏོགས།དུས་ཚོད་ཡོད་ན་དཔོན་རིགས་ཁག་མཇལ་འཕད་ཞུས་ཏེ་དཀའ་ངལ་

86

དེ་སྙན་སེང་ཞུས་ནས་དཀའ་སེལ་ཐབས་ལམ་འདོན་རྒྱུ་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་ཚང་མ་ཉི་མ་གཅིག་ནང་དུ་འདོན་ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད།གོང་དུ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་གསུངས་སོང་།མུམ་བེ་ལ་ཕིན་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་བོད་དོན་རྒྱབ་སོར་ཚོགས་པ་ཁོ་ཚོ་མཉམ་དུ་ཕིན་ནས་གཞུང་གི་ས་ཆ་དེ་འད་དེ་འད་ཡོད་རེད།ང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་ཁ་ནས་ལབ་བདེ་པོ་ཞེ་དག་ཡོད་རེད།དེའི་ནང་ནས་རྒྱ་གར་གི་ཁས་ལེན་བྱ་རྒྱུ་དེ་དཔེ་ལས་ས་པོ་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་བར་འགོ་དུས་བཀའ་འཁོལ་མང་པོ་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་དང་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་དགོས་པ།ས་ཆ་གཅིག་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་ན་དེ་ལ་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས།ལས་ས་པོ་བྱས་ཏེ་རག་ཆོག་ཆོག་ཅིག་ཡོད་མ་རེད།ང་རང་ཚོ་ནང་ལོགས་ལ་བོད་པ་དང་ཧི་མ་ལ་ཡ་བར་ལ་ལོ་འགའ་ཤས་གོང་དུ་གནས་ཚུལ་ག་རེ་བྱུང་བསྡད་པ་དེ་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད་པཱ།དེ་འད་ཡིན་དུས་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཅིག་ང་ཚོས་ཞུ་དགོས་པ་དེ་འཕགས་བོད་འབྲེལ་མཐུད་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ནས་རེད།ད་ལྟ་ཡིན་ན་ལྷོ་སི་ལས་ཁུངས་ནས་ཕར་ཚུར་འགོ་དགོས་པ་དེ་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ནང་སིད་ནས་བཀོད་མངགས་བྱུང་ན།འོ་འདུག་སེ་བྱས་ནས་ཞུས་བསྡད་ཡོད།མ་འོངས་པར་ཡིན་ནའང་ད་དུང་ཚགས་ཚུད་པོ་གང་འད་བཟོ་དགོས་ཀི་འདུགགཙོ་བོ་མི་ལ་རག་ལས་ཀི་འདུགས་མིག་ཡོད་ནའང་ལས་ཀ་བེད་མཁན་མི་ཡག་པོ་ཞིག་རག་རོགས་བྱེད་ཀི་མི་འདུགདེས་དཀའ་ངལ་འཕད་ཀི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་ཨྱི་རྱི་རལ་(Israel)ལ་སྔོན་མ་ལས་འཆར་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་གཏོང་ཐུབ་ན།དེ་ཚོ་བསམ་བོ་མ་བཏང་བ་
དེ་འད་མ་རེད།སོན་མ་ད་ལྟ་འདིར་ལངས་བསྡད་མཁན་སིད་སོང་མིན་པའི་སྐབས་ནས་ཡུ་རོབ་ཀི་ལུང་པ་འགའ་ཤས་ཤིག་ལ་དེ་འད་ཐབས་ཤེས་འདུག་གམ་མི་འདུགཚོགས་གཙོ་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་སྐད་ཆ་འདི་རྒྱུ་བྱུང་།ཡིན་ནའང་།དཀའ་ངལ་དེ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན་རྒུན་འབྲུམ་གཏོག་རྒྱུ་ཡིན་ནའི་རེད།ལས་ཀ་གཅིག་བྱེད་དགོས་རེད་པཱ།ཞིང་ལས་ཀི་ལས་ཀ་གཅིག་བྱེད་དགོས་དུས་རྒུན་འབྲུམ་འཐོག་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད།ཤིང་ཏོག་གཞན་པ་འཐོག་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད།ཀུ་ཤུ་འཐོག་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད།དེ་ཚོ་ཡི་སེས་རྒྱུ་དང་།འཚར་རྒྱུ།སིན་རྒྱུ།དེ་བཞིན་འཐོག་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་དེ་ཚོ་ཕར་ཚུར་སིག་ཡོང་དུས་ཟླ་བ་གསུམ་བཞི་མ་གཏོགས་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་ཀི་མི་འདུགཕ་གིར་གཏན་འཇགས་བསྡད་ཆོག་གི་མ་རེད་པཱ།ཡང་ཟླ་བ་གསུམ་བཞི་ལས་ཀ་བྱས་ཏེ་ཚུར་ལོག་ཡོང་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་རེད།དེ་བྱེད་དུས་ཕར་འགོ་རྒྱུའི་གནམ་གྲུ་དང་ཚུར་ཡོང་རྒྱུའི་གནམ་གྲུ་དང་།Visaདང་ཕ་གིའི་ཟླ་བ་འགའ་ཤས་ཀི་ག་ཆ་ཚང་མ་རིས་པ་ཡིན་ན།དོ་བདག་རང་ལ་ཁེ་སང་ཞེ་དག་ཡོང་གི་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་འདུགད་ལོ་སང་ཚང་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དཔེར་ན།སོན་མ་ཨྱི་རྱི་རལ་འད་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ལོ་སང་ཚང་ཞིག་ལས་ཀ་བྱེད་དུས་དེ་ལ་དཔག་པའི་ཡོང་འབབ་ཅིག་འཁྱེར་ནས་ལག་ཤེས་ཤིག་ཀང་ཤེས།ཡོང་འབབ་ཅིག་གསོག་ནས་ཡོང་བ་དེ་འད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།ཨྱི་རྱི་རལ་དེ་མཚམས་ཆད་ཟིན་པ་རེད།ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་དེ་ཚང་མས་མཁྱེན་མཁྱེན་པ་རེད།ས་གནས་གཞན་པ་ལ་མ་འོངས་པར་དངོས་གནས་དང་གནས་ང་ཚོ་འདི་ནས་ཕར་མི་ལས་ཀ་བྱེད་པར་ཕིན་པ་ཡིན་ན་དེ་ཚོ་ཕན་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡོང་ས་རེད་དམ་མ་རེད།ཕན་ཐོགས་པ་ཡོད་ན་ང་ཚོས་འདོན་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀི་ཡིན།དེ་མེད་ན་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ནང་དུ་གཞོན་སེས་ལས་མེད་ཡིན་ལབ་ནས་བསྡད་སྡོད་མཁན་ཡོད་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་།ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་མི་འཚོལ་བར་འགོ་དུས་མི་རག་གི་མི་འདུག་གཱབོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ལས་བྱེད་ལ་ཡང་ཡིག་ཚད་གཏང་མཁན་རག་གི་མི་འདུག་ཟེར་རྒྱུའྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།ཡང་སོབ་སྦྱོང་ཞེ་དག་ཚད་མཐོ་པོ་མེད་པ་དང་ལག་ཤེས་དེ་འད་ལ་དབྱིངས་ཡོད་མཁན་ཡིན་ན་ང་ཚོ་ནང་སིད་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ནས་ལས་འཆར་ཡོད་ཡོད་པ་རེད།ན་གཞོན་ལས་མེད་ཟེར་གི་ཡོད་ནའང་རེད།གང་ལྟར་གཞོན་སེས་ཚོ་ལ་ལག་ཤེས་བསབས་ནས་སོ་སོའི་འཚོ་རྟེན་བཟོ་ཐུབ་རྒྱུའི་གནས་བབས་དེ་ཚོ་ལག་ཤེས་ག་རེ་སྦྱོང་གི་ཡིན་ནའང་དེ་ཚོར་མཐུན་

87

རེན་སྦྱར་རྒྱུར་ད་ལྟ་བར་དུ་སྦྱར་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།མ་འོངས་པར་དེ་ཚོའི་རིགས་དེ་མང་དུ་གཏང་དགོས་ཀི་ཡོད་ན་ང་ཚོ་ནང་སིད་ལས་ཁུངས་ནས་གཏོང་ཆོག་གི་རེད།ད་ལྟ་གོ་སྐབས་ལེན་མཁན་དེ་ཞེ་དག་མི་འདུགའདི་ནས་མར་ཁྱབ་བསགས་མང་པོ་བྱས་པ་རེད།ཐོ་བངས་བྱས་པ་རེད་དེ།གང་ཁོ་རང་ཚོར་འདོད་པ་ཡོད་པ་བཞིན་འབུལ་དགོས་པ་དེ་ནང་སིད་ལས་ཁུངས་ནས་ཕུལ་ཡོད་རེད།དེའི་ནང་ནས་གནས་སྟངས་གཅིག་དེ་ཁ་ལོ་བའི་སོབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་དེ།དེའི་ནང་ཐོན་སོང་པཱ།དེ་མ་ཡིན་པའི་མང་པོ་ཞིག་འབུལ་དགོས་པ་དེ་ཚོ་ཕུལ་བསྡད་ཡོད་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་TED མེད་པ་བཟོས་པ་དེ་Tibetan Entrepreneurship Developmentཟེར་བ་དེ་རེད།ཚོང་ལས་གཉེར་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་བཀའ་ཤག་སྐབས་༡༦པ་ཡར་སེབ་དུས་TEDལོ་འགའ་ཤས་ཅིག་ལས་ཀ་བྱས་པའི་ལས་བསྡོམས་ཆ་ཚང་ཞིག་བལྟས་པ་ཡིན།ལས་བྱེད་གཉིས་འདུགལས་ཀ་དེ་ལ་དངུལ་བླུགས་པ་དང་ལས་ཀའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་གཉིས་བསྡུར་བ་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད་འདུགདེ་ཡིན་དུས་TEDདེ་ངེས་པར་དུ་མི་དགོས་པ་བྱས་ཏེ་TED ཀི་ལས་བྱེད་དེ་ཚོ་སྐབས་དེ་དུས་གངས་ལོངས་དཔལ་འབྱོར་ཞབས་ཞུ་ཁང་ལ་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་བྱས་པ་རེད།དེའི་ཚབ་དེ་ལ་ས་གནས་རང་དུ་ཡོད་པའི་སིག་འཛུགས་དེ་ཚོ་ཡར་རྒྱས་གང་འད་གཏོང་དགོས་འདུགདེ་བྱས་ཏེ་མཉམ་འབྲེལ་གི་ཉམས་ཞིབ་ཅིག་འགོ་དང་འགོ་བཞིན་པ་རེད།གཞིས་ཆགས་ཁག་གཉིས་ཙམ་ལ་ཚོང་ལས་པ་དེ་ཚོར་དཀའ་ངལ་ག་རེ་འཕད་ཀི་འདུགདེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་རེད།ལྡི་ལི་དང་བདེ་སིད་གིང་དུ་བོད་ཀི་ཐེབས་ར་ནས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་རེད།ཁ་སང་ངས་ཞུས་པ་ཡིན།འབྱུང་འགྱུར་ལོ་ལྔའི་ནང་ང་ཚོའི་ཉམས་ཞིབ་དང་ལས་ཀ་གཙོ་བོ་དེ་གཞིས་ཆགས་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་ང་རང་ཚོའི་རུབ་སྡོད་གཞིས་ཆགས་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་མི་མར་བསེབ་ཐུབ་རྒྱུར་འཆར་གཞི་ག་རེ་སིག་དགོས་ཀི་འདུགགཞོན་སེས་དེ་ཚོ་མར་གནས་ཐུབ་རྒྱུར་ལས་ཀ་ག་རེ་སོད་ཐུབ་ས་རེད།ལག་ཤེས་ག་རེ་སོབ་དགོས་ཀི་འདུགཚོང་གི་མ་ར་འཛུགས་རྒྱུར་རོགས་པ་ག་རེ་བྱེད་དགོས་འདུགདེ་ཚོའི་ལམ་དུ་འགོ་རྒྱུའི་ཁ་ཕོགས་ལྟ་བུ་ཞིག་དེ་འདའི་སང་ལ་འགོ་བསྡད་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།གཞན་པ་དངོས་གནས་དང་གནས་ཚོང་གི་སོབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་།དེ་ལ་ཆེད་ལས་བྱ་རྒྱུའྱི་འདོད་པ་ཡོད་ན་ Businessཀི་སོབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་རེད།དེ་ཚོར་རྒྱུན་གཏན་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་སོབ་ཡོན་རག་གི་ཡོད་ནའང་རེད།ར་ས་བོད་ཁྱིམ་ནས་རག་གི་ཡོད་ནའང་རེད།མ་སུ་རྱི་བོད་ཁྱིམ་ནས་རག་གི་ཡོད་ནའང་དེ་རྒྱུན་གཏན་རག་བསྡད་རྒྱུ་ཞིག་རེད།ཡང་བྱེ་བྲག་གིས་སྐབས་སྐབས་ལ་དུས་ཐུང་གི་ཟབ་སྦྱོང་དེ་འད་སད་ན་ཡག་པོ་ཡོད་ས་རེད་དགོངས་ཀི་ཡོད་ན་ང་ཚོས་ཚོང་ལས་རང་གི་ཐོག་ལ་ལས་བྱེད་གཏང་རྒྱུར་གོ་སིག་ཞུ་ཆོག་གི་རེད།ཡིན་ནའང་Incubationབྱ་རྒྱུ་དང་ཚང་མར་དུས་ཚོད་མང་པོ་ཞེ་དགས་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།ཁོ་བརྒྱུད་རིམ་མང་པོ་ཞིག་འགོ་དགོས་ཀི་ཡོད་དུས་དེ་ཆ་ཚང་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མེད།གསོ་སོང་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་རེད་པཱ།འོ་དེ་འད་རེད།ཚོང་ལས་ལབ་པ་དེ་བསབས་ནས་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་མ་རེད།མི་ཁོ་རང་ལ་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ལ་གཅིག་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།མི་ཚང་མ་ཚོང་པ་ཆགས་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་པཱ།ཡིན་ནའང་།དོ་སྣང་ཡོད་མཁན་དང་དབྱིངས་ཡོད་མཁན་དེ་འད་ལ་དམིགས་བསལ་གིས་གོ་སིག་ཞུ་དགོས་པ་དེ་འདའི་གནས་སྟངས་ཆགས་ཀི་ཡོད་ན་ང་ཚོས་ཞུ་ཆོག་གི་རེད།
བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཞན་པ་ཞིག་གིས་རོགས་ཚོགས་ནས་ག་ཚོད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དཔྱ་དངུལ་ནས་ག་ཚོད་
ཡོང་གི་ཡོད་རེད་དེ་གསུངས་སོང་།ད་ལྟ་གངས་ཀ་དེ་དཔལ་འབྱོར་སོན་རིས་ཀི་དཔལ་འབྱོར་གཏམ་བཤད་ཀི་སོན་རིས་ཀི་ཕག་དེབ་ནང་གཟིགས་པ་ཡིན་ན་དངུལ་ཁྱོན་བསྡོམས་ནས་ག་ཚོད་ཆགས་ཀི་འདུགདེའི་ནང་ནས་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ཡོང་བསྡད་པ་དེ་མར་འཐེན་བཞག་པ་ཡིན་ན།གཞན་པ་དེ་ཚོ་མང་ཆེ་བ་རོགས་ཚོགས་རང་ནས་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།

88

དཔྱ་དངུལ་དེ་དག་མར་འཐེན་བཞག་པ་ཡིན་ན།དེའི་གནས་སྟངས་དེ་ད་ལྟ་ངས་ལམ་སང་འཐེན་ཏེ་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མི་འདུགདེབ་ནང་ལ་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་སོང་ཙང་དེ་ནས་གཟིགས་ཐུབ་རྒྱུ་ཞིག་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་སོན་མ་རང་ཁ་རང་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་མང་པོ་ཞིག་ལབ་སོང་།ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ག་རེ་ཆགས་
བསྡད་ཡོད་རེད་ཞུ་རྒྱུ་འདི་རེད།ང་ཚོའི་འཆར་གཞི་འཆར་གཞི་རེད།ཡིན་ནའང་།ལམ་སང་ལོ་གཅིག་ནང་སྒྲུབ་ཐུབ་རྒྱུ་དང་གཉིས་ལ་སྒྲུབ་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་འདའི་སྐད་ཆ་དེ་འད་གང་ཡང་མ་རེད།བསམ་བོ་ནང་དུ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀི་མངའ་སྡེ་དེ་ཚོར་འབྲེལ་བ་བྱ་རྒྱུར་ཨ་རུ་ན་ཅལ་གི་རིག་གཞུང་འགན་འཛིན་ཁོ་རང་ལ་ཡང་ང་ཚོར་རོགས་བྱེད་རོགས་ཞེས་མངའ་སྡེ་གཞན་པ་ཚོར་ཁོ་རང་ཚོ་རང་བཙན་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་མངའ་སྡེ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་སོང་ཙང་།ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་རོགས་བྱེད་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་མངའ་སྡེ་སོ་སོའི་གནས་སྟངས་མྱི་འད་བ་མྱི་འད་བ་ཡོད་དུས་ལམ་སང་ཁོ་ཚོས་བྱེད་ཐུབ་དང་མི་ཐུབ་ཟེར་བ་དང་།ལྷག་པར་དུ་ཧི་མ་ཅལ་འད་པོ་ཡིན་ན་ཧི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས་གང་འད་ཡོད་མེད།དེ་ཁ་སང་སོན་ལ་མངའ་སྡེ་སི་ཁྱབ་བོན་ཆེན་གིས་ག་རེ་གསུངས་བཞག་པ་དེ་ནས་ར་འཕོད་ཀི་རེད་བསམ་གི་ཡོད།སོན་མའི་བསམ་བོ་ལ་འགྱུར་བ་ག་རེ་ཕིན་ཡོད་རེད།སོན་མའི་བསམ་བོར་འགྱུར་བ་གང་ཡང་ཕིན་ཡོད་མ་རེད།བསམ་བོ་རང་འཇགས་ཡིན།བསམ་བོ་མུ་མཐུད་འགོ་དགོསཀི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།ལས་གཞི་དངོས་སུ་གང་འད་ལག་བསྟར་ཐུབ་ཀི་འདུག་གམ་མི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་ལ་རག་ལས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་པ་སོང་ཙང་ཁ་སང་ནང་སིད་ལས་ཁུངས་ལ་དེ་གཅིག་མངགས་པ་ཡིན།ད་ལྟ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སོན་རིས་མ་དངུལ་བཀའ་འཁོལ་སད་བསྡད་པ་དེའི་ནང་ནས་འདས་པའི་ལོ་ཉི་ཤུའི་སི་སྙོམས་བལྟས་པ་ཡིན་ན་བོད་མི་ཚོ་ཡི་ཡར་བསྡུ་རྒྱུ་འདི་བརྒྱ་ཆ་༩ནས་བརྒྱ་ཆ་༡༡ཆགས་ཀི་འདུགདེའི་ལྷག་མ་དེ་རོགས་ཚོགས་རང་ལ་བརྟེན་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ན་ནིང་གི་སོན་རིས་གཅིག་པུ་ལ་གཞི་བཞག་པ་ཡིན་ན་གངས་ཆུང་བརྒྱ་ཆ་༨དང་།གངས་ཆུང་བརྒྱ་ཆ་ ༨༡ ཆགས་ཀི་འདུགདེ་དུས་ང་ཚོས་ཞུས་པ་རེད།དེ་ཚོའི་ནང་དུ་དཔེར་ན་གཞིས་ཟུར་གིས་གཞིས་ཆགས་ལ་རོགས་པ་བྱ་རྒྱུ།གོང་སྡེ་ཟུར་པས་གོང་སྡེ་ལ་རོགས་པ་བྱ་རྒྱུ།བོད་པ་གཅིག་གིས་བོད་པ་གཞན་པ་ལ་རོགས་པ་བྱ་རྒྱུ།ཁ་ཐུག་གིས་རོགས་པ་བྱ་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་འདིའི་ནང་ཚུད་ཀི་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཚུད་ཀི་མེད་དུས་བརྒྱ་ཆ་དེ་ཙམ་མ་གཏོགས་བསེབས་ཀི་ཡོད་མ་རེད།རང་ཁ་རང་གསོའི་གནས་བབས་དེ་བསྟུན་དགོས་ཀི་ཡོད་ན་རང་ཁ་རང་གསོ་ཟེར་བ་དེ་བོད་པས་བོད་པར་རོགས་པ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་རང་ཁ་རང་གསོ་རེད་མ་གཏོགས།གཞན་པ་ཁལ་བརྒྱབ་རྒྱུ་དང་དེ་འདའི་ཐོག་ནས་རང་ཁ་རང་གསོ་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད།གཞན་པ་ཡོང་འབབ་དེ་འད་ཡོང་ཁུངས་ཀང་ཡོད་མ་རེད།མ་འོངས་བོད་ཀི་གནས་སྟངས་དེ་དཀའ་སེལ་མ་ཐུབ་བར་དུ།དེ་འདས་ཡྱིན་དུས་ཁ་སེང་ངས་གངས་ཀ་གཅིག་བསྡུས་བྱས།ད་ལྟ་ངས་གངས་ཀ་དེ་ངེས་ཅན་གཅིག་དན་གི་མི་འདུགགངས་ཀ་ག་ཚོད་བྱེད་ཀི་ཡོད་མེད་འདི་ནང་སིད་སྐབས་སུ་ཞུ་ཆོག་པ་ཞིགགཞིས་ཆགས་ཁག་ཚང་མ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་གཞིས་ཟུར་སོ་སོས་གཞིས་ཆགས་ནང་རོགས་པ་བྱས་བཞག་པ།གོང་སྡེ་ཟུར་པས་སོ་སོའི་གཞིས་ཆགས་ནང་དུ་ལམ་ཀ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ནའང་།སི་ཁང་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ནའང་།ཆུ་Tankབརྒྱབ་པ་ཡིན་ནའང་།ག་རེ་བརྒྱབ་ཡོད་ནའང་དེ་དག་གི་ཐོ་ཞིག་བངས་ཏེ་འདས་པའི་ལོ་གསུམ་ནང་དུ་བོད་པས་བོད་པ་ལ་རོགས་པ་ག་ཚོད་བྱས་འདུག་ཅེས་གངས་ཀ་གཅིག་ཡར་བཏོན་ནས་དེའི་སང་ལ་སྣོན་པ་ཡིན་ན་ཕལ་ཆེར་རང་ཁ་རང་གསོའི་ཁ་ཕོགས་ནས་བརྒྱ་ཆ་བསྐོར་གི་ཡིན་ན།དེ་མང་བ་ཆགས་ས་རེད།ཡིན་ནའང་།སི་ཡོངས་ཀི་རང་ཁ་རང་གསོ་ད་ལྟ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཞན་པ་ཞིག་གིས་ཀང་གསུངས་སོང་།དེའི་གནས་སྟངས་དེ་ཁང་པ་བརྒྱབ་མ་བརྒྱབ།ག་རེ་བྱས་མ་བྱས་ཟེར་བ་དེ་ཁ་སེང་གོས་ཚོགས་དེ་ག་རང་ནང་ཞུས་པ་ཡིན།ཕི་རྒྱལ་རོགས་ཚོགས་ཁག་ཏུ་ཕིན་ནས་མི་ཉུང་དུ་འགོ་ཡྱི་འདུག་ལབ།ཁང་པ་མང་དུ་རྒྱག་གི་

89

ཡིན་ལབ་པ་ཡིན་ན་རྒྱུ་མཚན་བདེན་གྱི་མི་འདུག་གོཁ་སེང་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་གནས་ཡོད་མི་ཞིག་གིས་ང་ལ་ལབ་སོང་།ཁྱེད་རང་གི་མི་ཉུང་དུ་འགོ་ཡྱི་འདུག་ལབ་ཀི་འདུགཁང་པ་ག་རེ་བྱས་ཏེ་མང་བ་རྒྱག་དགོས་རེད་ཅེས་གསུང་གི་འདུགཁང་པ་སྟོང་པ་ཐོན་པ་དེ་ཚོའི་ནང་མི་ཁང་པ་མེད་པ་དེ་ཚོ་བླུག་བཞག་ན་འགིག་གི་མ་རེད་དམ།དེ་ཁོ་རང་ཚོའི་དགོངས་པ་རེད།ང་ཚོས་བཀའ་བཏང་ནས་འགོ་ས་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་ས་ཁང་སིག་གཞི་གཞིར་བཟུང་བྱས་ཏེ་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དཱ་ངས་དེ་ཕར་འཕོས་བྱས་འགོ་བསྡད་ཀི་འདུགགང་ལྟར་རང་ཁ་རང་གསོས་བོད་པས་བོད་པ་ལ་རོགས་པ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཏན་ཏན་འགོ་ཡྱི་འདུགདེའི་དངུལ་འབོར་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་ང་ཚོས་ཞུས་མ་ཐུབ་པ་དེ་ཁ་སང་གཅིག་ལེན་བཞག་ཡོད།དེ་རེས་སུ་ནང་སིད་ཀི་སོན་རིས་ཀི་སྐབས་སུ་ཞུ་ཆོག་པ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་དང་།ས་ཡ་༣༢༠སྐོར་དེ་རེད།དེ་བེད་སོད་དེ་ག་རང་གི་ཆེད་དུ་གཏང་རྒྱུ་རེད།དེ་ག་རང་བེད་སོད་གཏོང་བསྡད་ཀི་རེད།བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀིས་དེ་ཉར་ནས་ཁེ་ཕན་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་སེད་ཆུང་བུན་གཡར་གཏང་རྒྱུ་དེ་མུ་མཐུད་ནས་ག་ཚོད་གཏོང་ཐུབ་བམ་མ་ཐུབ་དེ་ངས་ཁ་སེང་ཞུས་པ་ཡིན།ཚན་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བགོ་བཤའ་རྒྱག་དགོས་ཀི་འདུགད་ལྟ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ལ་ཞུ་མཁན་དེ་སུད་ཊར་ཚོང་པ་ཞིག་གིས་ཞུས་པ་རེད།སང་ཉིན་ཚོང་པ་གཞན་པ་ཞིག་གིས་ཞུ་ཡོང་དུས་དེ་འདང་གི་མི་འདུགའདི་སྤོར་རོགས་བྱོས་ལབ་པ་ཡིན་ན།ང་ཚོར་ཚད་དེ་ས་ཡ་༣༢༠འདི་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ས་ཡ་༣༢༠འདིའི་ནང་ནས་སུ་ལ་ག་ཚོད་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུགཆ་བགོས་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཅིག་ཞུ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ལྷག་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ནས་སྤར་ཟེར་ན་ང་ཚོས་སྤར་ཆོག་གི་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ལྷག་གི་མེད་པ་ཡིན་ན་དེའི་སང་ལ་སྤར་ཟེར་ན་དེ་སྤོར་ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་USAID རང་ནས་སེད་ཆུང་བུན་གཡར་གཏོང་རྒྱུར་དང་དེ་ཚོའི་སང་ལ་དམིགས་བསལ་ལས་གཞི་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ར་ནང་གང་ཡོད་པ་དེ་ག་རང་རེད་མ་གཏོགས་USAID ཡིས་ལོ་རེ་ལོ་རེ་དངུལ་སད་བསྡད་པ་ནང་ནས་སེད་ཆུང་བུན་གཡར་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད།ཡིན་ནའང་།ཁ་སང་གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་བལ་ཡུལ་ནང་དུ་Revolving Fundལབ་ནས་མང་ཚོགས་ཀི་དངུལ་བསྡུ།བོད་ཀི་ཐེབས་ར་བརྒྱུད་ནས་ཨ་རིའི་རོགས་དངུལ་དེ་ནས་མང་ཚོགས་ཀི་དངུལ་དང་།སི་པའི་དངུལ་མཉམ་རུབ་བྱས་ཏེ་ཕར་མི་མང་ལ་བུ་ལོན་གཡར་རྒྱུའི་ལས་གཞི་འདི་ཚོ།དེ་འད་ཞིག་བལ་ཡུལ་དུ་ཚགས་ཚུད་པོ་བྱུང་སོང་།ཡིན་ནའང་དཀའ་ངལ་ཞིག་དེ་རིས་པ་གཅིག་གི་དངུལ་ཏོག་ཙམ་ཆད་བསྡད་ཡོད་པ་ཞུས་པ་ཡིན།དེ་ད་ག་རང་དངུལ་རེད།མི་མང་གི་དངུལ་བསྡུས་བཞག་པ་དེ།དེ་ང་ཚོ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀིས་བསྐོ་གཞག་བྱས་བཞག་པ་དེ་འད་གང་ཡང་མ་རེད།ཡིན་ནའང་སི་ཚོགས་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་བྱུང་དུས་ལག་པ་མ་འཆང་རང་འཆང་རེད།དང་པོ་གནས་ཚུལ་དེ་རྟོགས་དགོས་ཀི་འདུགརྒྱུ་དང་རེན་ག་རེ་ཆགས་ཡོད་མེད་ཆ་ཚང་ཞིག་རྟོགས་དགོས་ཀི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་དེ་ཚོ་རྟོགས་རྒྱུ་ཐབས་ཤེས་བྱེད་བསྡད་ཡོད།ད་ལྟ་སེལ་ཀོབ་དང་ལ་དྭགས་ལ་སོན་དུ་འགོ་འཛུགས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།དེ་ནས་ང་ཚོ་གང་འད་ཆགས་ཀི་འདུག་ལྟ་བཞིན་བྱས་ཏེ་གཞིས་ཆགས་གཞན་པ་ཚང་མའི་ནང་དུ་དེ་འད་བཙུགས་ནས་དགེ་མཚན་གང་འད་འདུགགང་འད་ཡོང་ས་རེད།ད་ལྟ་བར་དུ་སྟབས་ཡག་ནས་གངས་ལོངས་ནས་དངུལ་གཡར་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་རེད།སུད་ཚོང་དང་རྟ་དེལ།མོ་ཊ་དང་ག་རེའི་ཆེད་དུ།ལམ་ཁོམ་རྒྱག་མཁན་གང་ལ་གཡར་བཞག་པ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་ཡག་ཐག་ཆོད་ཅིགཕི་ལོ་༢༠༢༢༌༌་༢༣གི་ལས་བསྡོམས་བར་དུ་ཚང་མས་ཕུལ་བསྡད་ཡོད་རེད།དཱ་དངུལ་ཆད་རྒྱུ་འགོ་འཛུགས་ཡོང་གི་འདུག་གཱདངུལ་བུན་གཡར་ལ་གཅིག་གཅིགབཟའ་ཟླ་གོངས་སོང་།ང་གཅིག་པུ་མ་གཏོགས་ལྷག་མེད།ངས་འབུལ་ཐུབ་ཀི་མི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་འདའི་གནས་ཚུལ་དེ་འད་ཡོང་གི་རེད།དེ་འདའི་གས་དེ་མ་འོངས་པར་རིས་ཞིབ་སྙན་ཐོའི་ནང་ལས་མང་པོ་འཐོན་རྒྱུ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཆགས་ཀི་རེད་བསམ་གྱི་འདུགགང་

90

ལགས་ཞུས་ན།འགོ་འཛུགས་དུས་ཡག་པོ་བྱེད་ཀི་རེད།དེ་ནས་བར་དུ་མར་འགོ་དུས་གང་འད་བྱེད་ཀི་འདུགདེ་ཚོའི་ཉེན་ཁ་དེའང་ཡོད་ཡོད་པ་རེད།རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དངུལ་ཁང་དེ་འད་ཡིན་ན་ཁོ་ཚོས་ཆེད་མངགས་དེ་འད་ཆེད་དུ་Bad Debt ལབ་ཀི་རེད།བུ་ལོན་སྡུག་པ་དེ་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུར་དངུལ་གི་བརྒྱ་ཆ་ཞིག་བཞག་གི་ཡོད་རེད།ད་ལྟ་ང་ཚོས་བརྒྱ་ཆ་ཟུར་དུ་འཇོག་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད།དེ་འད་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་གང་འད་བྱེད་དགོས་ཡོད་མེད།དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཆགས་ཀི་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ད་ལྟ་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་སོན་རིས་ཉུང་དགས་འདུགསྤར་དགོས་ཀི་རེད་གསུངས་པ་
དེ་ང་ཚོས་ལས་ཀ་ག་རེ་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་སྤར་དགོས་ཀི་འདུག་གསུང་རྒྱུ་དེ་ལས་ས་པོ་ཡོད་རེད་ཞུས་ཡིན།ཡིན་ནའང་ལས་གཞི་རེར་དངོས་གནས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀིས་ག་ཚོད་ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་ས་རེད།སི་ཚོགས་ཀི་གནས་སྟངས་གང་འད་འདུགདེ་ལ་ཕན་པ་གང་འད་ཡོང་ས་རེད།ལམ་སང་དངུལ་མང་པོ་ཞིག་བྱས་ཏེ་མཆོང་རྒྱག་བརྒྱབ་ནས་ལས་གཞི་དེ་ཚོ་ཡོང་ཐུབ་ཀི་མ་རེད།དེ་ཚོ་ག་ལེར་བཟོ་བཞིན་བྱས་ཏེ་འགོ་དགོས་རེད་མ་གཏོགས།སིག་འཛུགས་ཡིན་ནའང་ཁོ་བཟོ་ལྟ་བཟོ་བཞིན་འགོ་གོན་འཕར་མ་ག་ཚོད་གཏང་དགོས་འདུགམི་འཕར་མ་ག་ཚོད་གཞག་དགོས་འདུགམི་འཕར་མ་ལ་དཔག་པའི་འགོ་གོན་འཕར་མ་ཡོང་གི་རེད།ག་ཆ་སོད་ཀི་ཡོད་རེད།ད་ལྟ་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་ཚན་པའི་ནང་ལས་བྱེད་གཉིས་གསུམ་ཡོད་རེད།ག་ཆ་སོད་ཀི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་ལས་གཞི་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས།ད་ལྟ་དངུལ་འབོར་བཞག་འཇོག་པ་དེ་དག་ཚང་མ་ག་ཆ་གཅིག་པུར་འགོ་ཡྱི་ཡོད་མ་རེད།མི་གསུམ་གི་ག་ཆ་འགོ་བ་ཡྱིན་ན་སོར་འབུམ་བཅུ་ཙམ་འགོ་མདོག་ཁ་པོ་རེད།དེའི་ལྷག་མ་དེ་ཚོ་ལས་འཆར་སང་ལ་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས།ག་ཆ་གཅིག་པུའྱི་སང་ལ་འགོ་བསྡད་པའི་གནས་སྟངས་མ་རེད་ཞུ་ཡི་ཡོད།མ་འོངས་པར་ང་ཚོས་ལས་ཀ་གང་འད་བྱེད་ཐུབ་ས་རེད།སི་ཚོགས་ཀི་གནས་སྟང་གང་འད་ཆགས་ཀི་འདུགཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀིས་ཕན་ག་ཚོད་ཐོགས་ས་རེད།དེ་ཚོ་ལ་གཞི་བཞག་ནས་ཡང་སྤར་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་དང་རོགས་ཚོགས་ནས་དངུལ་ཐོན་གི་ཡོད་ན།ང་ཚོས་དེ་བྱེད་ཆོག་གི་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་རྩུབ་སོད་དང་དེ་འད་མངས་བ་དེ་ཚོ་ལ་རོགས་སོར་བྱ་རྒྱུ་དང་།དེ་ཚོ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་རེད།དེ་ཚོའི་གས་
ལ་ད་ལྟ་དངུལ་འབོར་འདིར་བཞག་པ་དེ་ཆུང་ཆུང་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད་དེ།དེ་སྤོམ་དངུལ་ཚུལ་དུ་བྱས་ཏེ་གལ་སིད་དངོས་གནས་དང་གནས་ཀྱི་དེ་འདའི་རྩུབ་སོད་ཀི་རིགས་ལ་དཀའ་ངལ་འཕད་ནས་འཚོ་བ་ལ་དཀའ་ངལ་འཕད་པ་དང་ཁིམས་ཀི་ཐོག་ནས་དཀའ་ངལ་འཕད་པ་དེ་ཚོར་མཐུན་རེན་རོགས་རམ་དེ་ང་ཚོས་སྦྱོར་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས་རེད་མ་གཏོགས།དཀའ་ངལ་མངས་བསྡད་པ་ཞིག་ལ་རོགས་པ་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཚན་པ་འདི་བཙུགས་ནས་ཆོ་གང་ཡང་མི་འདུག་གཱདེ་ཚོ་དངུལ་འབོར་གཅིག་པུར་ལ་མ་གཟིགས་རོགས་གིས།སྐབས་གཅིག་ང་ཚོ་དངུལ་འབོར་དེ་སྤོམ་དངུལ་གི་ངོ་བོ་ཐོག་ནས་འཁྱེར་གི་ཡོད་རེད།ཡང་མང་པོ་ཞེ་དགས་འཁྱེར་ནས་འགོ་སོང་གཏོང་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་འགོ་སོང་བཏང་མི་འདུག་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་དེ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད་པཱ།དེ་ཡིན་དུས་དངུལ་འབོར་གཅིག་པུ་ལ་མ་གཟིགས་རོགས་གནང་དགོས་གལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན།ང་ཚོས་སི་འཐུས་རྒྱུན་ལས་ནས་བཀའ་འཁོལ་ཞུ་བཞིན་བྱས་ཏེ་འགོ་རྒྱུ་རེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ཕག་ཚོད་༣ཿ་༡༥བར་དུ་གསོལ་ཇའི་བར་གསེང་ཡིན།

91

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༤ཟླ་༣ཚེས་༢༢ཉྱིན་གྱི་ཐུན་བཞྱི་པ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ལས་རིམ་མུ་མཐུད་རྒྱུ་ཡིན། ད་ལྟ་ལས་རིམ་འགོ་བཞིན་པ་འདི་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་སོན་རིས་གོ་རིམ་ཐོག་ལ་སི་ཡོངས་ཀི་བགོ་གེང་དང་། འཛིན་སོང་གི་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་ཕེབས་བསྡད་ཡོད། ད་ལྟ་མཚམས་འདིར་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་རྒྱུན་གོན་གི་ཐོག་ལ་ཡིན། དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོག་འཕོས་དེ་གསུང་གནང་རོགས་གནང་།

དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ད་གིན་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་ཚན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་རྩུབ་སོད་ཀིས་མང་བསྡད་མཁན་དེ་ཚོ་ལ་དཀའ་སེལ་གི་ཆེད་དུ་མཐུན་རེན་ཚང་མ་སྦྱོར་ཐུབ་ན་ཐབས་ལམ་མང་པོ་སྟོན་དགོས་ཀི་འདུག་སྟེ། གཅིག་འདི་Safe House ཟེར་བ་དེ་ཁ་སེང་སོན་མ་ནས་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་ཚན་པས་ལས་ཀ་བྱེད་བསྡད་ཡོད་རེད། ཁ་ཤས་ནང་ནས་མར་ཕུད་ནས་འགོ་ས་མེད་པ་དེ་ཚོར་སྡོད་ས་གང་འད་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད། ད་ལྟ་སེལ་ཀོབ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཤིག་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་རེད། ས་གནས་གཞན་པར་ང་ཚོས་རིམ་པས་གང་འད་བྱེད་ཐུབ་ཀི་འདུག དེ་ནས་རྩུབ་སོད་ཀི་གནས་ཚུལ་ག་ཚོད་ཡོང་གི་འདུག ཁང་པ་ཞིག་གས། ཡང་ལོ་སང་ཚང་བེད་སོད་མེད་ན་ཁང་ག་སོད་བསྡད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་ཚོ་གང་འད་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་ལྟ་བཞིན་བྱེད་ཀི་ཡིན། དེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་མཉམ་དུ་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་རྩུབ་སོད་ཀིས་མང་བ་དེ་འད་ལོ་གཅིག་ནང་གསུམ་ནས་ལྔ་བར་ཡོང་གི་འདུག དེ་ཚོའི་གས་ལ་ཟླ་རེར་སོར་ ༥༠༠༠ ཁོ་རང་གི་གནས་སྟངས་ཡར་རྒྱས་མ་ཕིན་བར་དུ་རོགས་པ་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད། དེ་གཅིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་། དེ་བཞིན་གོང་དུ་སོན་རིས་འདིའི་ནང་ནས་ཕོགས་དེ། དབུས་ཀི་ལས་བྱེད་གཉིས་གཅིག་པུ་མ་རེད། ས་གནས་ཀི་ལས་བྱེད་དེ་ཚོ་ཡང་ཕོགས་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། ལས་གཞི་མཉམ་དུ་ཡོད་རེད། འདི་གཅིག་བཅོས་ཆོག་པ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་ལས་བྱེད་བགེས་ཡོལ་ལ་སོར་འབུམ་༦༥གསུངས་སོང་། དེ་ཕལ་ཆེར་
ནོར་མེད་འགོ་བསམ་གྱི་འདུག དེ་ལོ་ལྟར་སོར་འབུམ་༦༥༦ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད། བགེས་ཡོལ་བ་ཚོར་བགེས་ཕོགས་འབུལ་རྒྱུ་དེ། དེ་ལྟར་ཕུལ་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད། དེ་ཁོ་རང་ཚོས་སྐུ་ཚེ་གཅིག་སྐུ་ལས་བསོན་པའི་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ལོ་༢༠།༣༠ ཁ་ཤས་ཀིས་ལོ་ ༤༠ གནང་བ་ཡང་བྱུང་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་གསུང་རྒྱུ་འདི་ཡིད་གཟབ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་གསུང་རྒྱུ་འདི་རེད། གང་ལགས་ཞུས་ན། ཁོ་དངུལ་འབོར་དེ་ག་ཚོད་ཆགས་ཀི་ཡོད་མེད། དཱ་ད་ལྟའི་ལས་བྱེད་ཀི་གནས་བབས་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པར་ལོ་ ༢༠ བརྒལ་མཁན་ག་ཚོད་ཡོང་གི་ཡོད་འགོ་བསམ་པ་ཞིག་འདུག སྔོན་མ་དང་བསྡུར་ན་གཞུང་ཞབས་དེ་ཚོ་ལོ་ ༢༠།༣༠།༤༠ གནང་མཁན་དེ་འད་ཡོད་རེད། ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་ལོ་ལྟར་མགོགས་པོ་ཞེ་དག་ཅིག་ཐོན་འགོ་ཡྱི་འདུག ལོ་ ༢༥།༣༠ དེ་འདས་དགོངས་པ་ཞུས་ནས་འགོ་བསྡད་ཀི་འདུག དཱ་ལོ་ ༢༠ ཙམ་སྡོད་ཐུབ་མཁན་ག་ཚོད་ཡོད་དམ། ཡིན་ནའང་། འདི་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་རེད། དངུལ་དེ་ཟུར་དུ་གསོག་འཇོག་བྱེད་བཞག་པ་དེ་འད་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ལོ་ལྟར་སོན་རིས་ནས་མར་བཏོན་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད། འདི་ལོ་ལྟར་སོར་འབུམ་ ༦༥༦ སོན་རིས་ནས་བཏོན་དགོས་ཀི་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། དེ་ད་ལྟ་བར་དུ་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་རེད། མ་འོངས་པར་ཡང་ཕལ་ཆེར་དཀའ་ངལ་འཕད་མདོག་ཁ་པོ་མ་རེད་བསམ་གི་ཡོད། དམིགས་བསལ་འཚོ་སྣོན་འདིའི་འོག་ལ་སུ་སུ་ཡོད་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེའི་ནང་ལྷ་རྒྱ་རི་ཁི་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཕྱུག་མཆོག་གི་ནང་མིར་ཕུལ་གི་ཡོད་

92

ས་རེད།ལོ་གཅིག་ནང་ཟླ་རེར་སོར་ ༡༡,༠༠༠ བྱས་ཏེ་ལོ་གཅིག་ལ་སོར་༡,༣༢,༠༠༠ མཚན་དོད་ཀི་ཆེད་ཕུལ་གི་འདུག དེ་ནས་ནོར་གིང་གི་ཤིང་བརྐོས་དགེ་ཆེ་ཚེ་འདས་ཆོས་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ཀི་བཤུལ་ལུས་ནང་མི་ཆེད་དུ་ཟླ་རེར་སོར་ ༥,༥༠༠ བྱས་ཏེ་ལོ་འཁོར་མའི་ནང་སོར་ ༦༦,༠༠༠ འདུག་སེ་བྱས་ཏེ་བསྡོམས་སོར་ ༡,༩༨,༠༠༠ཕུལ་གི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་དཔྱ་དེབ་ཆག་ཡང་དང་ཕར་འགང་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་གསུངས་པ་དེ། ད་ལྟ་བཀུས་འོས་སི་འཐུས་ཁ་
ཤས་ཤིག་གིས་འདི་གསུངས་སོང་། ད་ལྟ་འཛིན་སོང་གིས་འདི་ཞུས་པའི་རེས་ལ་བཀའ་བོན་རྣམ་པ་ཚོར་གོ་བསྡུར་ཞུས་པ་ཡིན། ཟླ་བ་དྲུག་ཕར་འགང་བྱ་རྒྱུ་དེ་བཀའ་བོན་རྣམ་པ་ཚོས་འདོད་པ་ཡོད་ཅེས་གསུང་གི་འདུག དེ་ཡང་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོས་མོས་མཐུན་ཡོད་ན། ང་ཚོས་གཞུང་འབྲེལ་གི་གོས་ཆོད་གོས་འཆར་ཞིག་འཁྱེར་ཡོང་ཆོག་པ་ཞིག ཟླ་བ་དྲུག་ཅྱིགད་ལྟ་ལས་རིམ་དེ་འགོ་བསྡད་ཀྱི་ཡོད་དུས་འདྱི་རྒྱུན་སོང་བའི་ཆེད་དུ།དཱ་ཡང་མ་འོངས་པར་མཚམས་ཤིག་ཆད། བསར་དུ་བཀའ་འཁོལ་ཞིག་ཞུ་དགོས་ཀི་ཡོད་ན། གོས་ཚོགས་ཀི་བཀའ་འཁོལ་ཡང་བསར་དུ་ཞུ་དགོས་ཡོད་དུས་ཟླ་བ་དྲུག་ཞིག་ཕར་འགངས་ནས་གངས་རང་ལ་བལྟས་ནས་མི་འབོར་ཏོག་ཙམ་མང་བ་ད་དུང་ཁྱབ་བསགས་བྱས་ཏེ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་རག་གི་འདུག་གམ་མི་འདུག དེ་ཞིག་བལྟས་པ་ཡིན་ན་བསམ་པ་འད་ཞིག དེ་ད་ལྟ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ། དེ་འད་ཞིག་འཁྱེར་ཡོང་ཆོག་པ་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་འདི་ཡིན།
དེ་ནས་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ལ་སོན་རིས་ཀི་བརྒྱ་ཆ་ ༧༠ ཞིག་འགོ་ཡྱི་འདུག་གསུང་རྒྱུ་འདི། གཅིག་ངས་ཁ་སང་
ཞུས་པ་ཡིན། གཞིས་སྤོ་ལས་གཞི་ཡི་དངུལ་འབོར་འདི་ཏོག་ཙམ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་དུས་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་སང་ལ་དངུལ་འབོར་དེ་ཏོག་ཙམ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད། སིར་བཏང་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཆེད་དངུལ་མང་དུ་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། རྒྱུན་གཏན་དང་བསྡུར་བ་ཡིན་ན་ལོ་འགའ་ཤས་ཤིག་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་དེ་མང་དུ་འགོ་ཡྱི་རེད། གང་ལགས་ཞུས་ན། གཞིས་སྤོ་ལས་གཞིའི་དངུལ་འབོར་དེ་ཏོག་ཙམ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་། དེ་ལྟར་རེད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། གོང་དུ་ཞུས་ཟིན་པ་ཡིན། གང་ལྟར་ཨར་ལས་འཛུགས་སྐྲུན་གི་ལས་ཀ་དེ་ཚོ། ད་ལྟའི་བཀའ་ཤག་གི་བསམ་བོ་གཏོང་སྟངས་འདི་འབྱུང་འགྱུར་དཱ་ང་ཚོའི་དུས་ཡུན་ལོ་གཉིས་ཙམ་མ་གཏོགས་ལྷག་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་འབྱུང་འགྱུར་ལོ་གསུམ་བཞིའི་ནང་མི་མང་གི་དགོས་མཁོ་དེ་དག་ཁང་པ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། སི་ཁང་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། ལམ་ཀ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། ག་རེ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་ཚོ་གས་དེང་སང་འགན་བསྡུར་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོང་གི་འདུག་གཱགོང་སྡེ་གཅིག་ལ་ལམ་ཀ་ཡག་པོ་བརྒྱབ་ཡོད་ན་གོང་སྡེ་གཞན་པ་དེ་ཡང་དེ་ག་རང་རྒྱག་དགོས་པ། འདི་སི་ཁང་ཡོད་ནའང་ཆུང་དགས་འདུག་ཟེར་རྒྱུ་དང་། དེ་འད་འགན་བསྡུར་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ཡོང་གི་འདུག གང་ལྟར་རྒྱས་སོས་མ་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་མི་མང་གི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམ་པའི་ཐོག་རོགས་བྱེད་དགོས་ས་དེ་དག་ལ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཡང་མི་མང་གི་དགོས་མཁོ་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་ཚོར་ཞུ་དགོས་བྱེད་ཀི་འདུག དེ་ཚོར་རྒྱས་སོས་ཀི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་མང་ཆེ་བ་སི་པའི་རེད་འདུག སི་པའི་ལས་ཁུངས་ཡིན་ནའང་རེད། ལས་ཤག་ཡིན་ནའང་རེད། ཡང་ལོ་མང་པོ་བཟོ་བཅོས་བྱས་མེད་པ་དང་། དེ་འདའི་གནས་སྟངས་ཡོང་བསྡད་ཀི་ཡོད་དུས་གསར་རྒྱག་གི་ལས་གཞི་འདི་ལོ་གསུམ་བཞི། དཱ་མང་ན་ལྔ་ལྟ་བུ་བརྒྱབ་ན། ཕལ་ཆེར་ང་ཚོ་འགིག་འགོ་ཡྱི་རེད་བསམ་གི་འདུག ངས་ཁ་སང་ཞུས་པ་བཞིན་ང་ཚོས་རྩྭ་ཁང་གི་ཁང་པ་རྒྱག་གི་ཡོད་མ་རེད། འདམ་བག་གི་ཁང་པ་རྒྱག་གི་ཡོད་མ་རེད། རྡོ་དང་སི་མནཌ་(Cement)ཡྱིས་རྒྱག་གི་ཡོད་དུས་ལོ་མང་པོ་འདང་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་དུས་འདི་བྱས། དེ་ནས་ཤུགས་བརྒྱབ་རྒྱུ་འདི་ཁང་པ་བརྒྱབ་ཚར་བ་དེ་དག་བདག་པོ་བརྒྱབ་རྒྱུ། རི་གཏང་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། ཆང་

93

ངི་ཆུང་ངི་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་དག་ལོ་བཞི་རེའི་མཚམས་ནས་རི་གཏོང་དགོས་ནའང་རེད། ལོ་ལྔ་རེའི་མཚམས་ནས་རི་གཏོང་དགོས་ནའང་རེད། འདི་སྐོར་བ་བརྒྱབ་ནས་ཏག་ཏག་ཅིག་རི་མ་གཏོང་བའི་སོན་ནས་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་དགོས་རྒྱུ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཆང་ངི་ཆུང་ངི་ཡོད་ནའང་བརྒྱབ་ནས་ཁང་པ་ཡག་པོ་བདག་པོ་རྒྱག་ཐུབ་པ་འད་ཞིག་ཡིན་ན་ཁང་པ་གནས་ཐུབ་ཀི་རེད་པཱ། དཱ་ཁང་པ་བརྒྱབ་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱབ། དེ་ནས་བེད་སོད་ཡོད་ལ་མེད་ལའི་གནས་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་བདག་པོ་བརྒྱབ་མ་ཐུབ་པ་འད་ཞིག་ཡིན་ན་འགོ་སོང་མང་པོ་ཞིག་བཏང་ཚར་བ་དང་། དེ་ཕན་ཐོགས་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་གི་སང་འགྱུར་འགོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཡོད་དུས་ལྷན་ཁང་སོ་སོ་ལ་ཡང་མངགས་བཞག་ཡོད། རྱི་གཏང་རྒྱུ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་དུས་ཚོད་ཏག་ཏག་དང་། ཁང་པ་བདག་གཅེས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཚོ་ཏག་ཏག་བྱས་ཏེ་བྱེད་དགོས་ཀི་རེད། སོན་རིས་དེ་བཞིན་ཞུ་དགོས་ཀི་རེད་ཅེས་ཞུས་བཞག་ཡོད། དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་གསུང་རྒྱུ་ཡང་དེ་ག་རང་རེད། གང་ལྟར་མ་གིར་མཐུན་རེན་ཡོད་བསྡད་པ་འདི་བེད་སོད་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གང་འད་གཏོང་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད། ཚོགས་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྒྱབ། ལོ་གཅིག་ནང་ཉི་མ་བཅུ་རེ་མ་གཏོགས་བེད་སོད་མེད་པ་ཡིན་ན། དངུལ་འགོ་སོང་བཏང་བ་དང་བེད་སོད་ཚད་ལྡན་ཞིག་མ་ཡོང་བའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་དུས།དེ་དམ་པོ་ཞེ་དག་མ་བྱེད་པར་གཞན་དག་ལ་གཡར་དགོས་ཀི་ཡོད་ནའང་གཡར། ཁང་གང་ཏོག་ཙམ་ལེན་དགོས་ཀི་ཡོད་ན། ཆེན་པོ་ཞེ་དགས་མིན་པ་བྱས་ཏེ་ཆུང་ཆུང་ལེན་ནས་འགོ་སོང་གཏང་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཕན་ཐོགས་རྒྱུ་ཞིག དེ་འད་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་ན་སི་པའི་ཁང་པ་གང་འད་ཞིག་ཡིན་ནའང་། དཱ་གོས་ཚོགས་ཀི་ཚོགས་ཁང་ཡིན་ན། དཔེར་ན། དྷ་རམ་ས་ལ་འད་པོ་ཡིན་ན་ཚོགས་ཁང་བེད་སོད་གཏང་རྒྱུའི་ཁིམས་ཡིག་ཡོད་རེད། དེ་ཚོར་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་བཀའ་འཁོལ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། གཞན་པ་བྱེད་ཆོག་གི་ཡོད་མ་རེད། ཡང་ས་གནས་ལ་ཡང་ཁ་ཤས་ཀིས་དབུས་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ། ས་གནས་འཐུས་ཚོགས་ཀི་ཁང་པ་དེ་ལོ་སང་ཚང་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་དུས་ཙམ་པར་གཉིས་དེ་མ་གཏོགས། སོ་བརྒྱབ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཡོད་ན། ཁང་པ་དེ་ཚོ་གཞན་པར་བེད་སོད་བཏང་ན་ཡག་ག་ཡོང་གི་རེད་པཱ། དཔེ་མཛོད་ཀི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད། གཞོན་སེས་ཚོ་འཛོམ་ས་འད་པོ་ཡིན་ནའང་རེད། ག་རེ་ཡིན་ནའང་བེད་སོད་གཏང་རྒྱུ། ཁང་པ་ག་ཚོད་ཀིས་བེད་སོད་མང་བ་གཏོང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ཙམ་གིས་དགེ་མཚན་ཆེ་བ་ཡོད་པ་འདི་མོས་མཐུན་ཞུ་ཡི་ཡོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་རྒྱུན་གོན་གི་ཐོག་ལ་སི་ཡོངས་ཀི་བགོ་གེང་དང་ལན་འདེབས་གསལ་བཤད་ཆ་ཚང་ཟིན་པ་ཡིན།དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུང་གི་རྒྱུན་གོན་སོན་རིས་བསྡོམས་དེ་༧༤,༡༥༧,༤༩༢ སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་བེད་པ་ལ་དགག་བྱ། མེད་པ་སོང་ཙང་དེ་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན། ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གྱི་ཚོགས་མི་སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས།དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་སོན་རིས་ཀི་བསྡོམས་དེ་སྙན་སོན་གནང་རོག་གནང་།

སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་དམིགས་བསལ་བཀའ་འཁོལ་རྒྱབ་གཉེར་འདི་༦༩,༣༣༣,༥༠༠ ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་ངོས་ནས་སྤར་གཅོག་གང་ཡང་མེད།

94

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་དམིགས་བསལ་སོན་རིས་བསྡོམས་དེ་ ༦༩,༣༣༣,༥༠༠ སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་བེད་པ་ལ་དགག་བྱ། མེད་པ་སོང་ཙང་དེ་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན། ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས། དཔལ་འབྱོར་བོད་མིའི་བདེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀི་ཟུར་བཀོལ་སོན་རིས་ཀི་བསྡོམས་དེ་སྙན་སོན་གནང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དཔལ་འབྱོར་བོད་མིའི་བདེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀི་ཟུར་བཀོལ་སོན་རིས་ཀི་བསྡོམས་སོར་འདི་༡༣,༨༢༩,༡༤༧ལ་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གྱི་ངོས་ནས་སྤར་གཅོག་གང་ཡང་མེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་སོན་ལགས།

སི་འཐུས་འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་སོན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ད་ལྟ་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་བོད་མིའི་བདེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀི་ཟུར་བཀོལ་དེའི་ནང་ལ་ ༡་༤ སི་ཚོགས་བདེ་དོན་ལས་གཞི་ཡི་ཀ་དེའི་ནང་ལ། གདུང་སེམས་མཉམ་བསེད་ཀི་ལས་གཞི། དེའི་ནང་ལ་ཕི་ལོ་ ༢༠༢༣་་་༢༠༢༤ ནང་ལ་སོར་འབུམ་གཅིག་དང་ཕེད་ཀ་ཞིག་འགོ་སོང་དེ་ཕིན་འདུག དེ་བཞིན་བཀའ་འཁོལ་དེ་ད་ལྟ་རང་ཞུ་ཡི་འདུགགདུང་སེམས་མཉམ་བསེད་ཀི་ལས་གཞི་དེ་ས་གང་དང་གང་སྤེལ་བ་རེད། དེ་གཞིར་བཟུང་ད་ལྟ་བཀའ་འཁོལ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ལ་སོ་སོས་ལྟ་ཡྱི་ཡིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཁ་སང་དེའི་སྐོར་ཞུས་པ་ཡིན་བསམས་སོང་། གདུང་སེམས་མཉམ་བསེད་ཀི་ལས་གཞི་ཟེར་རྒྱུ་དེ་དེབ་སོན་པོའི་ལས་གཞི་དེ་རེད། དེབ་སོན་པོ་དཔར་རྒྱག་རྒྱུ་དང་། དེ་ཚོའི་འགོ་གོན་ཆེད་དུ་རེད་ཟེར་ནས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེབ་སོན་པོ་བོད་པ་མ་ཡིན་པས་རོགས་པ་བྱ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་རེད་པཱ། དེ་གཏན་འཇགས་མ་དངུལ་སང་ལ་བསྣན་ནས་འགོ་རྒྱུའི་ལས་གཞི་ཞིག་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

95

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་འབྱོར་བོད་མིའི་བདེ་དོན་ལྷན་ཚོགས་ཀི་ཟུར་བཀོལ་སོན་རིས་བསྡོམས་དེ་ས་ཡ་ ༡༣,༨༢༩,༡༤༧ དེ་སི་མོས་ཀི་ཐོག་གཏན་འབེབས་བེད་པ་ལ་དགག་བྱ། མེད་པ་སོང་ཙང་དེ་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན། ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ཡིད་ཆེས་དགེ་རའི་ཟུར་བཀོལ་སོན་རིས་བསྡོམས་དེ་སྙན་སོན་གནང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རྱི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དཔལ་འབྱོལ་ལས་ཁུངས་ཀི་ཡིད་ཆེས་དགེ་རའི་ཟུར་བཀོལ་བཀའ་འཁོལ་རྒྱབ་གཉེར་དེ་༥,༥༩༩,༨༥༥ སོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་ངོས་ནས་སྤར་གཅོག་གང་ཡང་མེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཡིད་ཆེས་དགེ་རའི་ལས་འཆར་མེད་པས་རིས་འགོ་ནང་གསེས་ ༢ པ། ལས་འཆར་མེད་པའི་འགོ་གོན་དང་འབབ་གོན་གཞན་དེ་བཞིན་ཟུར་འཛར་གསུམ་པ་དེའི་ནང་གསེས་ ༧ པ་དེར་སེང་ལོར་ནི་ལ་མང་ག་ལ་ (Bangalure Nelamangala)ཡི་འགོ་གོན་ཟེར་རྒྱུ་ཞིག་འདུག་གཱདེ་ཡྱིན་དུས་སེང་ལོར་ནི་ལ་མང་གལ་ཡི་གནས་སྟངས་དེ་ད་ལྟ་གང་འད་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་ན་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ནི་ལ་མང་ག་ལ་ཡི་ས་ཆ་དེའྱི་སྐོར་ལ་ཉེ་ཆར་རང་ཡང་བསར་བཀའ་ཤག་ནང་ང་ཚོ་བཀའ་མོལ་བྱུང་བ་རེད། ཕ་གིར་ས་ཆ་ཨེ་ཀར་བཞི་དང་ཕེད་ཀ་ལས་ལྷག་ཡོད་རེད། དེ་མང་པོ་ཞིག་གིས་མ་མཁྱེན་པ་ཡོད་མ་རེད། སོན་མ་ནས་ཡིད་ཆེས་དགེ་རའི་མིང་ཐོག་ལ་བྱས་ཏེ་ད་ལྟ་བར་དུ་བདག་པོ་རྒྱག་ཐུབ་པའི་ས་ཆ་ཞིག་དེ་འདི་རེད། དེ་ནས་བར་ལམ་ནས་ལག་ཤེས་ཀི་སོབ་གྲྭ་འཛུགས་དེ་ཡང་ཁུངས་མ་འཁྱོལ་བ་བྱས་ཏེ། དཱ་ཁུངས་མ་འཁྱོལ་བ་ཟེར་ནའང་གང་ལྟར་གནས་སྟངས་ག་རེའི་འོག་ནས་ཡིན་ནའང་དེ་ད་ལྟ་མེད་པ་བྱས་ཏེ། ཁང་སྟོང་དང་ས་སྟོང་ལྷག་བསྡད་ཡོད་རེད། དེར་མི་སྲུང་མཁན་ཞིག་ཆགས་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད། དེ་གཅིག་གི་འགོ་གོན་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ས་ཆ་ཁོ་རང་ནི་ལ་མང་ག་ལ་རུ་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་ཁ་སེང་སོན་མ་ཡང་གོས་ཚོགས་ལ་ཅྱིག་ཞུས་པ་ཡིན་བསམས་སོང་། ད་ལྟ་སེང་ལོར་གི་གོང་ཁྱེར་ནས་ནི་

96

ལ་མང་ག་ལ་ཡི་ལམ་ཀ་དེར་ནང་ཁུལ་གི་རྱི་ལི་(Rail)དེ་མཐུད་ཀི་ཡོད་རེད།མེ་ཊོར་(Metro)འདི་མཐུད་ཀི་ཡོད་དུས་དཱ་ནི་ལ་མང་ག་ལ་ལ་སེབ་འགོ་བྱེད་བསྡད་ཀི་འདུག གང་ཡྱིན་ཟེར་ན། ང་ཚོ་སེལ་ཀོབ་ལ་ཡར་མར་འགོ་དུས་འདི་ལམ་ཀར་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་དུས་གལ་སིད་མོ་ཊོ་འདི་ནི་ལ་མང་གྷ་ལ་བར་དུ་བསེབ་པ་ཡིན་ན། ས་ཆའི་གོང་ལ་ཏོག་ཙམ་ཁྱད་པར་འགོ་མི་ཡོང་བསམས་ནས་ང་ཚོ་འདི་སྒུག་བཞིན་ཡོད་རེད། གལ་སིད་མ་འོངས་པར་ས་ཆ་འདི་ཚོང་སྒྱུར་བྱེད་དགོས་པ་འད་པོ་ཡིན་ན། བཀའ་འཁོལ་ཞུ་ཡོང་གི་རེད། དེ་འདའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་པ་ཡིན་ན། སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བཀའ་ཤག་སྐབས་ ༡༦ པ་དང་པོ་ཡར་བསེབས་པའི་སྐབས་ལ་བཀའ་སོབ་ཅིག་ག་རེ་ཕེབས་ཡོད་རེད་ཞུས་ན། ལྡི་ལི་བོད་ཁང་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གར་གི་གོང་ཁྱེར་ཆེ་ཁག་ནང་ལ་ནང་ཆོས་རང་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་བྱས་ཏེ། དབུ་མ་དང་ཚད་མ་གཉིས་གཙོ་བོ་བཞག་ནས་བོད་རིགས་མ་ཡིན་པ་ཚོར་སོབ་འཁིད་བྱ་རྒྱུའི་མཐུན་རེན་དེ་འད་སྦྱོར་ཐུབ་པ་ཡྱིན་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་བཀའ་གནང་ཡོད་རེད། དེའི་སང་ལ་ང་ཚོས་ལམ་སང་གོམ་པ་རྒྱག་ཐུབ་ཡོད་མ་རེད། གང་ལགས་ཞུས་ན། གོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དེ་འདའི་ནང་ས་ཆ་ཉོ་དགོས་ན་ས་ཆ་དཔེ་གོང་ཆེན་པོ་དང་། དེ་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་ཚོང་པ་ཆེན་པོ་དེ་གས་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་བྱ་རྒྱུ་བྱུང་མ་སོང་། མངའ་སྡེ་གཞུང་ལ་ཞུས་པ་ཡིན་ན་ནི། ས་ཆ་ཞིག་རག་རྒྱུར་ལོ་མང་པོ་འགོར་འགོ་ཡྱི་རེད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟ་ཐབས་ཤེས་ཤིག་འདི་སེང་ལོར་ཁུལ་དུ་གལ་སིད་ས་ཆ་འདི་སྐུ་མདུན་གི་མཚན་ཐོག་ལ་ཡང་ཡོད་རེད། ཐེབས་རའི་མཚན་ཐོག་ལ་ཡང་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་གལ་སིད་ཚོང་སྒྱུར་བྱས་ཏེ་དངུལ་ཏོག་ཙམ་ཡོང་གི་ཡོད་ན། དེ་འདའི་ལྟེ་གནས་ཤིག་འཛུགས་རྒྱུར་ཐུགས་ཕན་གསོ་ས་རེད་དམ་མ་རེད། དེ་ཚོ་གོས་གཞིའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ལ་རེད་མ་གཏོགས། ཐག་ཆོད་པ་དེ་འད་གང་ཡང་མེད། བཀའ་ཤག་ནང་ལ་ང་ཚོ་བཀའ་མོལ་དེ་འད་བྱུང་སོང་། ད་ལྟ་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཞིག་ཡིན། མེ་ཊོ་འདི་ཕར་མཐུད་ཚར་བ་ཡིན་ན། ང་ཚོ་ཐག་གཅོད་ཅིག་བྱེད་དགོས་བསམ་པ་དང་། དེ་ནས་ས་ཆའི་གནས་སྟངས་དང་ཡིག་ཆ། དེ་དག་ཚང་མར་ང་ཚོས་རྒྱུས་ལོན་བྱས་ཚར་བ་ཡིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་དགེ་རའི་ཟུར་བཀོལ་གི་བསྡོམས་སོར་དེ་ ༥,༩༩,༨༥༥ སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་བེད་པ་ལ་དགག་བྱ། མེད་པ་སོང་ཙང་འདི་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན། ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས། དཔལ་འབྱོར་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་རའི་ཟུར་བཀོལ་སོན་རིས་བསྡོམས་དེ་སྙན་སོན་གནང་རོག་གནང་།

སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་རའི་ཟུར་བཀོལ་གི་བཀའ་འཁོལ་རྒྱབ་གཉེར་སོར་འདི་ ༣༦༩,༢༢༩,༡༧༥ ལ་སོན་རིས་འཆར་རིས་ཚོད་དཔག་ཚོགས་ཆུང་གྱི་ངོས་ནས་སྤར་གཅོག་གང་ཡང་མེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་སོན་ལགས།

97

སི་འཐུས་འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་སོན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ད་ལྟ་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་རའི་རིས་འགོ་ ག་པ་འདི་ ༡་༤ སི་ཚོགས་བདེ་དོན་ལས་གཞི་དེ་ཐོག་ལ་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ད་རྒྱའི་བརྒྱུད་འབུལ་རྒྱུའི་ལས་གཞི་དེའི་ནང་ཕི་ལོ་ ༢༠༢༣་་་༢༠༢༤ ལས་ད་ལྟའི་དངུལ་འབོར་དེ་མར་ཆག་འདུག སིར་བཏང་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་གིས་ད་རྒྱའི་བརྒྱུད་འགོ་རྒྱུ་དེ་ཡར་རྒྱས་གཏང་རྒྱུའི་བཀའ་མོལ་ལྟ་བུ་ཞིག་གསུངས་སོང་བསམས་སོང་། ཡིན་ནའང་། དངུལ་འབོར་འདི་ཉུང་དུ་འགོ་འདུག ལས་གཞི་འདི་མུ་མཐུད་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་རེད་དམ། ཡང་ན་དེ་ས་ཡོད་བསྡད་པ་འདིས་ལས་གཞི་ཏག་ཏག་མ་འགོ་བའི་ཐོག་ནས་ལས་གཞི་མཇུག་སེལ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཆེད་དུ་བཞག་རེད་དམ། འདི་དངུལ་འབོར་ཉུང་དུ་འགོ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་ཡིན་ནམ། འདི་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་ཆ་པ་འདི་བོད་མིའི་ཁད་ལས་དྭང་བངས་ཞབས་ཞུའི་ལས་གཞི་ཞེས་པ་དེའི་ནང་དངུལ་འབོར་དེ་མར་ཉུང་
དུ་ཕིན་འདུག དང་བངས་བྱེད་མཁན་དེ་ཚོའི་ཚད་གཞི་དེ་ཚོ་མར་ཉུང་དུ་བཏང་བ་རེད་དམ། ཡང་ཚོད་དཔག་འདི་བསྣམས་ཕེབས་པ་འདིས་ད་ལྟ་ནས་འཛུལ་ཞུགས་བྱེད་མཁན་དེ་ཚོར་བལྟས་ཏེ་ཚོད་དཔག་བཞག་པ་རེད་དམ། དངུལ་འབོར་འདི་མར་ཉུང་དུ་འགོ་དགོས་པ་དེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་གི་མཉེན་ཆས་དེ་ལ་ལེགས་བཅོས་བྱ་རྒྱུའི་བསམ་བོ་ཞིག་འཁོར་བ་རེད། སོན་མ་མཉེན་ཆས་བཟོས་ཡོད་པ་དེ་ལ། སིར་བཏང་ཀོ་རོན་ཀོ་ (Toronto)དང་ནྱིའུ་ཡོག་བས།དེ་ནས་ཕལ་ཆེར Salt lake Cityདེའི་སང་ལ་བསྣན་ཡོད་བསམས་སོང་། དེ་འད་ཞིག་གི་ནང་ལ་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། གོས་ཚོགས་དེ་ཚར་བའི་རེས་ལ། ཟླ་བ་གཅིག་གཉིས་ནང་ལ་གོ་བསྡུར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་སིའི་ནང་ལ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཤིག་འབུལ་བཞག་ན་བསམས་སོང་། ཁ་ཤས་ཐག་རིང་པོ་ཞེ་དག་རེད། བོད་རིགས་ཚོགས་པ་མེད་ས་དང་། དེ་འད་ཡོད་མཁན་ཚོ་ལ་ཡང་ཕན་ཐོགས་ཤིག་ཏན་ཏན་ཡོད་མདོག་ཁ་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་། གཉེན་ཆས་ཆས་ཁོ་རང་དང་པོ་བཟོ་དུས། ང་ཚོ་ཁང་པ་དང་། སོ། ཁང་པ་བཟོ་བ་དང་གཅིག་པ་རེད་པཱ། ཁང་པ་རྒྱག་པ་དང་གཅིག་པ་རེད། དེ་དུས་སོ་ག་ཚད་འདོན་དགོས་འདུག སེ་ཁུང་ག་ཚད་འདོན་དགོས་འདུག ཅ་ལག་བཞག་ས་ག་པར་འཇོག་དགོས་འདུག དེ་ཚོ་ཕར་ཚུར་སིག་པའི་སྐབས་དེ་ལ་སྣོན་པས་གཅིག་གཉིས་བརྒྱབ་ཐུབ་ཡོད་ན། དཔེར་ན། ད་ཐོག་ནས་སོད་དུས་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཡིན་ནའང་རེད། དོན་གཅོད་སོ་སོ་ཡིན་ནའང་ཁ་ཐུག་བསེབ་འགོ་ཡྱི་རེད་པཱ། ས་གནས་བོད་རིགས་ཚོགས་པ་དེ་ཡིས་མི་དེའི་ད་ཐོག་ནས་སད་ཚར་ཡོད་མེད་ཧ་གོ་གི་མི་འདུག མི་དེས་ལབ་པར་འགོ་ན་མ་གཏོགས། ངས་ད་ཐོག་ནས་ཕུལ་ཚར་

98

ཡིན། སོན་མ་ང་སོ་སོ་རང་བསོད་ནས་ཕུལ་གི་ཡོད། ད་ལྟ་ངས་ད་ཐོག་ནས་ཕུལ་ཡིན་ཟེར་ནས་ཞུ་ཡི་མ་རེད་པཱ། དེ་ཡིན་དུས་གངས་ཐོ་དེ་ཡར་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ལ་བསེབས། དེའི་ལོ་མཇུག་དེ་ལ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་དེ་ཡིས་ཁྱེད་རང་ཚོའི་ས་གནས་ནས་ད་ཐོག་ནས་ཕུལ་མཁན་དེ་ག་ཙམ་བྱུང་སོང་ཟེར་ནས་མར་ཐོ་མ་བཏང་ན། ས་གནས་ཡིན་ནའང་། དཔེར་ན། ང་ཚོ་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚོ་ཡིན་ནའང་རེད། ང་ཚོ་ཕ་གིར་བཅར་བའི་སྐབས་ལ། ང་ཚོ་ས་གནས་ལ་མི་དེ་ག་ཙམ་ཡོད། དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་འབུལ་མཁན་དེ་ག་ཙམ་ཡོད་ལབ་ནས་གངས་ཀ་དེ་ཡང་ཏག་ཏག་སྟོན་མ་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་འདུགགཉིས་པ་ཞིག ངས་ཁ་སང་སོན་མའང་གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་ལ་ཞུས་པ་ཡིན། ཨ་རི་དེ་བར་ཡིན་ན་བོད་རིགས་
ཚོགས་པ་ཚང་མ་ཁེ་མེད་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ཐོག་ནས་དེབ་སེལ་བྱས་བཞག་ཡོད་རེད། ཁེ་མེད་ཚོགས་པའི་དེབ་སེལ་བྱས་བཞག་ཡོད་དུས། དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་གྱི་དངུལ་དེ་ཁོ་ཚོར་ཡོང་འབབ་བྱེད། དེ་ནས་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ལ་ཡར་འབུལ་དགོས་ཀི་ཡོད་དུས། དེ་ཁོང་ཚོས་རོགས་སོར་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཐོག་ནས་སྟོན་ཡོང་དུས། ཁལ་གི་ཆག་ཡང་དེ་འད་ཡོང་རྒྱུའི་ཁེ་ཕན་དེ་འད་ཡོད་པ་འད། དེ་སོན་མ་པོཌ་ལེནཌ་ (Portland)ལ་དེ་འད་གསུངས་སོང་། དེ་ཡིན་དུས་དེ་འདའི་ལམ་ཁ་དེ་ང་ཚོས་བཟོ་ཐུབ་མི་འདུག དེ་འདའི་བཅོས་རྒྱུ་འད་པོའྱི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་དམ་ཟེར་ནས། དེ་ངས་ཁ་སེང་ཞུ་བསྡད་རྒྱུ་དེ་རེད། ང་རང་ཚོས་མཉེན་ཆས་ག་རེ་བཟོས་ནའང་བོད་པ་རང་གིས་བཟོ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། གཞུག་མ་བོད་པ་དེས་བཟོ་བཅོས་བརྒྱབ་དགོས་ཡོད་ན་སྐད་གཏོང་ཆོག་ཆོག་འད་པོ་ཡོད་རེད་པཱ། ད་ལྟའྱི་མཉེན་ཆས་དེ་མུམ་བེ་ནས་བཟོས་འདུག དེ་ཡིན་དུས་སོན་མ་མཉེན་ཆས་བཟོ་མཁན་དེ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་དུ་འགོ་དུས་གོང་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ལབ་རྒྱུ་དང་། དེ་འདའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཡོང་བསྡད་ཀི་འདུག ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མཉེན་ཆས་དེ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ཀི་ཡོད་ན། སོར་འབུམ་གསུམ་དང་ཁི་བདུན་ཙམ་ནང་བོད་པ་གཅིག་གིས་བྱེད་ཐུབ་ཀི་འདུག་གམ། ག་རེ་ཟེར་ན། སོན་མ་བཟོ་མཁན་དེས་Passwordཚང་མ་ཉར་བསྡད་ཡོད་རེད་པཱ། དེ་ཚུར་མ་སད་པ་ཡིན་ན། ཚང་མ་བཟོ་རྒྱུ་ལ་དཀའ་ངལ་འཕད་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་འདའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་དངུལ་འབོར་དེ་བཞག་པ་རེད། མཉེན་ཆས་དེ་ཡར་རྒྱས་གཏང་རྒྱུ་ལ་བཞག་འཇོག་ཡོད་རེད། གཏོང་དགོས་ཐུག་མི་ཐུག་དེ་ང་ཚོས་བཟོ་ཐུབ་ཀི་འདུག་གམ་མི་འདུག་བལྟ་རྒྱུ་རེད་ཟེར་ནས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

གཞན་པ་དེ། དང་བངས་ཁྱད་ལས་ཞབས་ཞུ་བ་དེ་སོན་མ་གོས་ཚོགས་ལ་སྙན་སེང་ཞུས་པ་ཡིན། ཐོག་མ་བཀའ་
ཤག་སྐབས་ ༡༦ པ་ཡར་བསེབས་པའི་སྐབས་ལ། ལས་དོན་དེ་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀི་མི་འདུག གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ག་རང་ཆེད་དུ་ཡོང་གི་མི་འདུག་ཅེས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད་དེ། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེ་མུ་མཐུད་དགོས་ཀི་འདུག་གསུངས་བ་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ། ང་ཚོས་སྐབས་དེ་དུས་ཞུས་ཡོད། ལོ་རེས་མ་དང་བངས་འཐོན་མཁན་དེ་ཚོ་ཡིན་ན་ད་ལྟ་ནས་ཐོ་ཕུལ་བ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་ལོ་རེས་མ་ག་ཚོད་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་ཧ་གོ་གི་རེད། དེ་ལ་དཔག་པའི་མི་རེ་རེ་ལ་ལག་དངུལ་ཟེར་ནའང་རེད། ཁང་གའི་དོད་ཟེར་ནའང་རེད། སོར་མོ་༦༠༠༠རེ་སོད་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་དེ་ཚད་ག་ཚོད་ཆགས་ཀི་ཡོད་མེད།དེ་ལ་གཞི་བཞག་སྟེ་འགོ་པ་རེད། དེ་ཡང་ལོ་རེས་མ་ལ་ཡོང་མཁན་དེ་དག ཕི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡ ནས་ཡོང་མཁན་གི་གངས་ཐོ་ཆ་ཚང་ཞིག་ཡོད་མེད་ད་ལྟ་ངས་ཤེས་མ་སོང་། དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་དངུལ་འབོར་དེ། ད་ལྟ་ཡོད་བསྡད་པ་དེ་གངས་༡༩ འདུག ད་ལོའྱི་ལོར་ཆ་བཞག་ན། དེའི་ནང་ཕི་རྒྱལ་ནས་གངས་ ༡ མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། གཞན་པ་ཚང་མ་རྒྱ་གར་

99

ནས་རེད་འདུག མ་འོངས་པར་ཕི་རྒྱལ་ནས་བོད་པ་དེ་ཚོ་མཉམ་ཞུགས་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ནས་ཁྱབ་བསགས་ཏོག་ཙམ་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས་ཀི་འདུག་གམ། གཏང་རྒྱུ་བོད་རིགས་ཚོགས་པ་ཚང་མར་བཏང་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། ད་དུང་ནན་ཏན་བྱས་ཏེ་གཏོང་ནས། ཕི་རྒྱལ་ལ་ཡོད་མཁན་བོད་པ་དེ་ཚོ་འདིར་དྷ་རམ་ས་ལ་ཡོང་། ཟླ་བ་དྲུག་དང་གསུམ་ཙམ་ལ་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན་ན། བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ངོ་ཤེས་རྒྱུ་དང་། ལས་བྱེད་ངོ་ཤེས་པ་ཆགས་རྒྱུ་དང་། ཁ་ཤས་ལ་སོ་སོའི་མི་ཚེའི་རོགས་པ་ཐུག་རྒྱུ་དང་། དེ་འདའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་ས་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཕན་ཐོགས་ཤིག་ཡོང་གི་ཡོད་དུས་ལོ་རེས་མའི་དེ་གངས་ཀ་ངེས་ཅན་ཞིག་གཏན་ཁེལ་ཡོད་རེད་དམ་མ་རེད་དེ་ངས་གོས་ཚོགས་འདྱི་མ་གོལ་སོན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ན།དེ་རིང་རང་ཞུ་ཐུབ་པ་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་རྡོ་རིང་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ལགས།

སི་འཐུས་རྡོ་རིང་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་ར་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དི་བ་གཉིས་ཡོད། ཟུར་འཛར་གྱི་ཤོག་གངས་༢༠༩ དེའི་ནང་ལ་རིས་འགོ་ཨང་གསུམ་པ་དེ་གཅིག་བྱས། དེ་ནས་དང་པོ་དེའི་སང་ལ་དི་བ་ཡིན། གསུམ་པ་དེའི་ནང་ལ་བཙན་དབང་དང་རྩུབ་སོད་རིགས་འགོག་ཐབས་ཀི་ལས་འཆར་ཟེར་བ་དེ། སོན་རིས་ལ་གཟིགས་པ་ཡིན་ན་ཡར་འཕར་ནས་འགོ་བ་འད་པོ་འདུག་གཱདེ་རྟགས་བཟང་པོ་འད་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་། ངའི་དི་བ་དེ། དེའི་ནང་ལ་རྩུབ་སོད་ལབ་དུས་ཕོ་མོ་ཡི་རྩུབ་སོད། ཕོ་ཡིས་མོ་ལ་རྩུབ་སོད་ཡོང་སིད་པ་རེད། མོ་ཡིས་ཕོ་ལ་ཡང་རྩུབ་སོད་ཡོང་སིད་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག བསམ་བོའི་གནས་སྟངས་དང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད་པཱ། ཕི་རྒྱལ་ལ་སྡོད་མཁན་དེ་ཚོས་ཧ་གོ་གི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དེ་འདའི་རིགས་དེ་ལས་འཆར་འདིའི་ནང་ལ་ཡོད་དམ། ཕོ་མོ་འད་མཉམ་བལྟས་པ་ཡིན་ན་ཕོ་ཡིས་མོ་ལ་རྩུབ་སོད་བྱས་པ་དང་།མོ་ཡིས་ཕོ་ལ་རྩུབ་སོད་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཚུད་འགོ་ཡྱི་མེད་འགོ་བསམ་པ་ཞིག་རེད།
དེ་ནས་དང་པོ་དེ། བུད་མེད་ཟླ་མཚན་དང་འབྲེལ་བའི་གོ་རྟོགས་ལས་འཆར་དེ་མར་ཆག་བསྡད་འདུག་གཱདཀའ་ངལ་ཉུང་དུ་ཕིན་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་འགོ་གོན་གི་ཐོག་ནས་མར་ཉུང་དུ་ཕིན་པ་ཡིན་ནམ། ལས་འཆར་ཞེ་དག་སྤེལ་དགོས་ཀི་མེད་པ་འད་པོ་ཆགས་པ་ཡིན་ནམ། གང་འད་ཡིན་ན་ཟེར་ནས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ་གནང་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོག

100

དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ད་ལྟ་མིང་ཁོ་རང་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་ཚན་པ་རེད། དེར་བརྟེན་བུད་མེད་ལ་རྩུབ་སོད་ག་རེ་བྱུང་བ་འདིའི་འགན་གཙོ་བོ་འདི་འཁྱེར་གི་ཡོད་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། བུ་ལ་རྩུབ་སོད་བྱུང་བ་ཡིན་ན། རྒྱ་གར་ཉེན་རྟོག་པ་ (Police)ལ་ཞུ་སའྱི་ལམ་ཀ་དེ་ཡོད་ཡོད་པ་རེད་ཞུ་ཡི་ཡོད། བུད་མེད་ལ་རྩུབ་སོད་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དེ་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་འཕད་ཀི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་། དེ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་འདི་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད།
དེ་ནས་རིས་འགོ་གཞན་པ་དེར་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་ཚན་པས་ལོ་རེའི་ནང་ལས་འཆར་ཆ་བགོས་བྱས་ཏེ་འགོ་ཡྱི་
ཡོད་རེད། ད་ལོའི་ལས་འཆར་ཆ་བགོས་ནང་ས་ཆ་ག་པར་ག་པར་འགོ་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད་དེ་ཚོའི་རིས་བསྐོར་ཏེ་ཞུས་བཞག་པ་རེད། དེ་ནས་ལོ་གཅིག་ལ་ཏོག་ཙམ་མང་བ་ཡོང་སིད་པ་རེད། ལོ་གཅིག་ལ་ཏོག་ཙམ་ཉུང་བ་ཡོང་སིད་པ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
རིས་འགོ་ཐོག་ལ་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་དམ། མར་འགོ་རན་དུས་ཕག་བརང་རྒྱུའི་གོམས་གཤིས་ཤིག་འདུག ཕག་རྐྱོང་རྒྱུ་ཡིན་ན་དང་པོ་ནས་བརྐྱངས་ན་ཡག་པོ་འདུག དེ་ནས་ཚོགས་གཙོས་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་ཀི་འདུག སི་འཐུས་དབུ་དཀར་ཚང་གཡུ་སོན་ལགས། གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་དབུ་དཀར་ཚང་གཡུ་སོན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཐུགས་རེ་གནང་། ད་ལྟ་དཔལ་ལྡན་སིད་སོང་གིས་མར་གསལ་བཤད་གནང་བའི་ཐོག་ནས་སི་ཚོགས་བདེ་དོན་ལས་གཞྱི་༡་༤ ཡི་ག་པ་དེའི་ནང་ལ་དང་བངས་ཞབས་ཞུ་པ་དེའི་སྐོར་ལ། དེ་ཕི་རྒྱལ་རང་ལ་དམིགས་པ་འད་པོ་ཞིག་གསུང་གི་འདུག དེའི་སོན་མ་དེ་ག་རང་ཆགས་ཀི་འདུག ངས་ག་རེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་ལབ་ན། རྒྱ་གར་ནང་ནས་ཀང་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ལ་ཁ་འཐོར་དེ་ཚོ་ཡིས་ཕལ་ཆེར། རྒྱ་གར་ནང་ལ་ཡང་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཐོག་ནས་མཁྱེན་རྟོགས་དེ་གནད་འགག་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་ལ་ཡང་དགོངས་བཞེས་ཤིག་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
དེ་ནས་ང་པ་དེ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སི་ཞུ་ལས་བེད་བྱེ་བྲག་པའི་ནུས་ཤུགས་གོང་འཕེལ་ལས་གཞི་ལབ་པ་ཞིག་འདུག དེ་ཨིན་ཇིའི་ནང་ལ་(Individual Development Plan)ལབ་འདུག དེའི་ངོ་བོ་དེ་གང་འད་ཡིན་ནམ། དེ་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ལན་འདེབས་རྒྱག་དུས་གསན་ན་ཡག་པོ་འདུག ད་གྱིན་དང་པོ་དེ་གསལ་པོ་ཞེ་དག་གསུངས་སོང་། ད་ལྟ་དང་བངས་གངས་ ༡༩ ཡོད། གངས་ ༡༩ ཡི་ནང་ནས་གངས་ ༡ ཕི་རྒྱལ་ནས་རེད། དེ་མིན་གཞན་པ་ཚང་མ་རྒྱ་གར་ནས་རེད། མ་འོངས་པར་ཕི་རྒྱལ་ནས་ཡོང་ཐུབ་རྒྱུར་འབད་བརོན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོང་།དང་བངས་དེ་རེད་པཱ།

101

སི་འཐུས་དབུ་དཀར་ཚང་གཡུ་སོན་ལགས་ནས།
མ་རེད། ངས་ག་རེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་ལབ་ན། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག བཀའ་འཁོལ་དང་སགས། རྒྱ་གར་དེ་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ད་ལྟ་ཕི་རྒྱལ་གཅིག་པུ་ལ་དམིགས་པའི་ཐོག་ནས་ཡང་གངས་ ༡༨ཚང་མ་རྒྱ་གར་རེད་འདུག་ལབ་དུས་རྒྱ་གར་གི་དེ་ཚོར་མ་དམིགས་པའི་བཟོ་འད་ཞིག་ཆགས་ཀི་འདུག རྒྱ་གར་ལ་ཡོད་པའྱི་ན་གཞོན་དེ་ཚོར་ཡང་དམིགས་དགོས་རེད་བསམ་གི་ཡོད། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གལ་ཆེ་ཆུང་དེ་གཉིས་ཀ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཚང་མ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་། རྒྱ་གར་ལ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་དང་དེ་ཚོར་འབྲེལ་བ་བྱ་རྒྱུ་དང་། གོ་སྐབས་དེ་ཚོ་མང་བ་ལྟ་བུ་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། ཕི་རྒྱལ་ལ་ཡོད་མཁན་དེ་ཚོ་ཐག་རིང་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་དུས་གོ་སྐབས་ཏོག་ཙམ་མང་དུ་ལེན་ཐུབ་པ་འད་པོ་ཡིན་ན་ཕན་ཐོགས་ཤིག་ཡོང་གི་རེད་བསམས་ནས་འདི་ཞུས་ཡིན་མ་གཏོགས། ད་ལྟ་ཡོད་བསྡད་པ་འདི་གངས་ ༡༩ ཡི་ནང་ནས་གངས་ ༡༨ རྒྱ་གར་ནས་རེད་འདུག གངས་ ༡ ཕི་རྒྱལ་ནས་རེད། བར་ལམ་ཞིག་ནས་དང་བངས་གངས་ ༢ ཡོད་རེད། གངས་གཉིས་ཀི་ནས་གཅིག་ཕར་ཕིན་ཚར་བ་རེད། ཁ་སེང་ང་ཚོས་གངས་ཀ་རིས་པའི་སྐབས་དེར་རེད། ད་ལྟའི་སྐབས་ལ་ཡིན་ན་ཕི་རྒྱལ་དེ་ཡང་ཕར་ལོག་ཚར་ཡོད་པ་ཡོད། དེར་བརྟེན་རྒྱ་གར་ནས་གཅིག་པུ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། གཉིས་ཀ་ནས་འད་མཉམ་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ཕོགས་གཅིག་ནས་མང་པོ་བྱས། ཕོགས་གཞན་ནས་མང་པོ་མ་ཡིན་པ་བྱས་ཏེ། གང་ལ་དམིགས་པ་དེ་གཞིར་བཟུང་བྱས་ཏེ་འབྱུང་ཐུབ་ན་བསམས་ཏེ་འདི་ཞུས་པ་ཡིན།
ད་ལྟ་ངས་རིས་འགོ་འདི་ལམ་སང་རེད་མ་སོང་། ད་ལྟ་Individual Development Plan ལབ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་
རེད་པཱ། དེ་ནང་གལ་སིད་བོད་པའི་སི་ཚོགས་ནང་སོར་ ༦༨༠,༠༠༠ མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། དེའི་ནང་རྒྱབ་ལོངས་ཨང་བདུན་པ་འདིའི་ནང་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་སི་ཞུ་ལས་བྱེད་པ་བྱེ་བྲག་པ། ད་ལྟ་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། ཡང་སོ་སོའི་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་པའི་སང་ལ་དཔེར་ན། ཟླ་བ་གཅིག་གཉིས་ཀི་སོབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ། འདི་སོབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཡིན་ན་ངའི་ལས་ཀ་བེད་རྒྱུར་ཕན་ས་རེད་ཟེར་རྒྱུ། དེ་འདའི་སོབ་སྦྱོང་འགོ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་ལས་བྱེད་དེ་འད་གཏང་རྒྱུའྱི་ཆེད་དུ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཡེ་ཤེས་སོལ་མ་ལགས།

102

སི་འཐུས་ཡེ་ཤེས་སོལ་མ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ད་ལྟ་ ༡་༤ ཡི་ག་པ། དེའི་ནང་དང་བངས་དཔྱ་དངུལ་ད་རྒྱའི་བརྒྱུད་འབུལ་རྒྱུ་ལས་གཞི་དེ་སང་ལན་འདེབས་ཤིག་ནང་ད་ལྟ་ Passwordདེ་ཁོ་རང་གིས་ཉར་བསྡད་ཡོད་པའི་སྐོར་གསུང་གི་འདུག ང་ཚོས་ད་རྒྱའི་སང་ལ་ས་ཆ་ཉོས་ནས་ཕག་ལས་གནང་བ་ཡིན་ན། ཚང་མ་ཚར་བ་དང་ Passwordདང་བཅས་པ་ཡར་རིས་སོད་དགོས་ཀི་རེད་པཱ། དེར་སིད་སོང་མཆོག་གིས་དེ་འད་ལྟ་བུ་ཞིག་གསུངས་སོང་། དེ་ག་རེ་ཡིན་ན་ཞུ་དགོས་བསམས་སོང་།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་སེན་པ་ཚེ་རྱིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག འདི་ Program Designབྱ་རྒྱུ་འདི་མཉེན་ཆས་བཟོ་བའི་སྐབས་སུ་དེ་ནང་ལ་ Coding དང་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་རེད་པཱ། དེ་བཟོ་མཁན་དེ་ལ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། དེའི་དཀའ་ངལ་ཐོག་ལ་མ་གཏོགས། གཞན་པ་བེད་སོད་གཏང་རྒྱུའི་ Passwordདེ་ཚོ་ང་ཚོར་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་སུ་ལ་Access སོད་དགོས་ཡོད་དང་མེད་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། Appཁོ་རང་བཟོ་དུས་དེ་བཟོ་མཁན་གི་མི་དེས་བྱུས་སིག་སྟངས་དང་བཟོ་སྟངས་ཤིག་ཡོད་རེད་པཱ། དེ་ཆ་ཚང་ཞྱིག་མེད་པ་ཡྱིན་ན། ང་ཚོས་འདི་ནས་བཟོ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད། མི་གཞན་པ་ཞིག་ལ་རིས་སད་ན་བཟོ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད། དེས་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕད་ཀི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། དཔལ་འབྱོར་སི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་ཐེབས་རའི་ཟུར་བཀོལ་གི་བསྡོམས་སོར་དེ་༣༦༩,༢༢༩,༡༧༥ སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་བེད་པ་ལ་དགག་བྱ། མེད་པ་སོང་ཙང་དེ་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན། ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མྱི་སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས། ལས་བྱེད་གསོལ་ཚང་གི་དམིགས་བསལ་ཟུར་བཀོལ་སོན་རིས་ཀྱི་བསྡོམས་དེ་སྙན་སོན་གནང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ལས་བྱེད་གསོལ་ཚང་གི་དམིགས་བསལ་སོན་རིས་བཀའ་འཁོལ་རྒྱབ་གཉེར་དེ་ ༣,༥༦༩,༥༢༧སོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་ངོས་ནས་སྤར་གཅོག་གང་ཡང་མེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལགས།

103

སི་འཐུས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ལས་བྱེད་གསོལ་ཚང་གང་ལྟར་སི་ཐབ་ཀི་སོན་རིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུགས་སྣང་གཞེན་སྐུལ་ཞིག་ཞུས་ན་བསམས་བྱུང་། ད་ལྟ་ར་བའི་ཆ་ནས་ང་ཚོ་༸སབས་མགོན་༸རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རླབས་ཆེན་གི་དགོངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་སོབ་གྲྭ་ཁག་རེད། གྲྭ་ས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གཙོ་བོ་བས་པའི་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་དགོན་སྡེ་གྲྭ་ཚང་དང་སོབ་གྲྭ་ཁག་གི་སི་ཐབ་ཡོད་ཚད་ལ་ཤ་མེད་ཀི་ཞལ་ལག་འགེམ་གི་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་གངས་ཅན་སིད་གཤོངས་ཀི་སི་ཐབ་དེ། བོད་པའི་སི་ཚོགས་ཀིས་ཁ་མིག་ཡར་ལྟ་བྱེད་ས་ཡིན་དུས་དེ་རིང་ཕན་ཆད་ལ་གསོལ་ཚིགས་འདི་ཤ་མེད་ཀི་ཞལ་ལག་ཡག་པོ་ཞེ་དག་བཟོ་གནང་གི་འདུག མ་འོངས་པར་ཡིན་ནའང་། འདི་དེ་ག་རང་གནས་ཐུབ་ན་ཡག་པ་ཞེ་དག་འདུག་སྙམ། གང་ལགས་ཞུས་ན། འདིར་ཤ་གཏོང་བ་ཡིན་ན། ཞལ་ལག་ཐེངས་མ་གཅིག་ལ་ལུག་འགའ་ཤས་ཤིག་གི་སོག་གཅོད་དགོས་རེད་པཱ། ང་ཚོ་ཁ་མིག་ཡར་ལྟ་ཡིན་དུས་སོ་སོས་འདིའི་ཐོག་ལ་ཞལ་ལག་ཐུན་གཅིག་ལ་ཤ་མེད་རང་གཏང་ཐུབ་པ། དགོན་སྡེ་དང་སོབ་གྲྭ་ཁག་ལ་དེ་ག་རང་གནང་གི་ཡིན་དུས་༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།བསར་ལྡབ་མ་གསུང་རོགས་གནང་།༽ང་ཚོས་དམིགས་བསལ་གིས་འདིའི་ཐོག་ལ་ཤ་མེད་རང་གཏང་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་ཐུགས་སྣང་གཞེན་སྐུལ་གི་ཚུལ་དུ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་དཔལ་འབྱོར་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཁ་སང་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་རེད། དང་པོ་དེར་སི་ཐབ་འགན་འཛིན་དང་སིད་སོང་དབར་གོ་བརྡ་མ་འཕོད་པ་རེད། གཉིས་ནས་ཁོ་རང་གིས་གོ་བ་བངས་པ་དེའང་ཁག་མི་འདུག གང་ལགས་ཞུས་ན། ང་ཚོ་སི་ཐབ་སོ་ཕེ་བའི་སྐབས་དེར་ས་ག་ཟླ་བ་སྐབས་ཁེལ་བསྡད་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཤ་གཏོང་མི་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་གི་འོག་ནས་ས་ག་ཟླ་བའི་སྐབས་སུ་ཤ་གཏོང་མ་དགོས་ན་ཟེར་བ་དེ་ཕལ་ཆེར་ཆ་ཚང་ཤ་གཏང་མ་དགོས་པ་འད་པོ་གོ་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་དེ་ལྟར་ཕིན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། ར་བ་ཉིད་ནས་ཤ་མ་གཏོང་བ་དེ་འད་ཡང་མ་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ལམ་དེ་བར་ཐུག་པའི་ནང་བྱ་ཤ་བཏང་བ་དེ་འདའི་བྱུང་ཡོད་རེད། དེ་རིང་ཡང་ཕལ་ཆེར་རྣམ་པ་ཚོས་བཞེས་ཡོད་ཀི་རེད། དེར་བརྟེན་དཀར་སོང་རང་གི་སང་ལ་ང་ཚོ་འགོ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད། དེ་ང་ཚོས་ཞིབ་བསྡུར་ཞིག་བྱས་ཏེ་ག་རེ་དགའ་ས་རེད། ཡང་དཀར་སོང་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་གཱ་༸རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་སིག་འཛུགས་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་དེ་དག་ཚང་མ། གཞན་པ་ལ་ང་ཚོས་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་ཟས་བཅུད་ལྡན་པ་འད་པོ་བྱུང་ན། ཞོགས་པ་གསོལ་ཀྲུམ་ཞེ་དག་མཆོད་ཀྱི་མ་རེད་དེ། དགོང་མོ་གསོལ་ཀྲུམ་མཆོད་བཞག་ཨོའུ་རི་མེད་འགོ་བསམ་པ་ཞིགཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ལས་བྱེད་གསོལ་ཚང་གི་དམིགས་བསལ་སོན་རིས་བཀའ་འཁོལ་བསྡོམས་དེ་ ༣,༥༦༩,༥༢༧ སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་བེད་པ་ལ་དགག་བྱ། མེད་པ་སོང་ཙང་དེ་སི་མོས་ཀི་ཐོག་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན། དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་

104

ཀི་ཁྱབ་ཁོངས་དང་བཅས་པའི་སོན་རིས་ཚང་མ་གཏན་འབེབས་ཞུས་ཟིན་པ་ཡིན། ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས། ལས་བྱེད་གསོལ་ཚང་གི་ཟུར་བཀོལ་སོན་རིས་ཀྱི་བསྡོམས་སོར་དེ་སྙན་སོན་གནང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་ལྷ་རྒྱ་རི་རྣམ་རྒྱལ་སོལ་དཀར་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ལས་བྱེད་གསོལ་ཚང་གི་ཟུར་བཀོལ་གི་སོན་རིས་བསྡོམས་སོར་དེ་ ༧,༤༤༨,༢༢༣ སོན་རིས་ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་ངོས་ནས་སྤར་གཅོག་གང་ཡང་མེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ལས་བྱེད་གསོལ་ཚང་གི་ཟུར་བཀོལ་སོན་རིས་ཀི་བསྡོམས་སོར་དེ་ ༧,༤༤༨,༢༢༣ སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་བེད་པ་ལ་དགག་བྱ། མེད་པ་སོང་ཙང་དེ་སི་མོས་ཀི་ཐོག་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན། ཕལ་ཆེར་དཔལ་འབྱོར་ལས་ཁུངས་ཀི་ཁྱབ་ཁོངས་དང་བཅས་པའི་སོན་རིས་གཏན་འབེབས་ཞུས་ཟིན་པ་ཡིན།
དེ་ནས་ཁ་སང་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀི་རྒྱུན་གོན་གི་སོན་རིས་དེ་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ་ལྷག་བསྡད་ཡོད་རེད། དེ་
རྣམ་པ་ཚོ་ཡར་ཕེབས་རོགས་གནང་། ཤོག་གངས་ ༣ ནང་ཡོད་རེད། སི་འཐུས་ཚོགས་དྲུང་ལས་ཁུངས་ཀི་རྒྱུན་གོན་སོན་རིས་བསྡོམས་སོར་དེ་ ༣༧,༨༨༥,༤༢༧ དེ་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་བེད་པ་ལ་དགག་བྱ། མེད་པ་སོང་ཙང་དེ་སི་མོས་ཀི་ཐོག་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན།
ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་རྔ་བ་གངས་རི་ལགས། ཆོས་རིག་ལས་
ཁུངས་ཀི་རྒྱུན་གོན་སོན་རིས་བསྡོམས་དེ་སྙན་སོན་གནང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་རྔ་བ་གངས་རི་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་དམིགས་བསལ་བཀའ་འཁོལ་སོར་དེ་ ༦༥,༣༦༡,༥༦༤ ཚོགས་ཆུང་ངོས་ནས་སྤར་གཅོག་གང་ཡང་མེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་རྒྱལ་ལྡོང་ཕུར་པ་རྡོ་རེ་ལགས།

སི་འཐུས་རྒྱལ་ལྡོང་ཕུར་པ་རྡོ་རེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་སོན་རིས་ཐོག་སི་ཡོངས་ཀི་བགོ་གེང་གི་ཐོག་ལ་ཆ་ཤས་ལེན་གི་ཡོད། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་སོན་རིས་ཀི་རིས་ཤོག་ནང་བལྟ་ཡོང་དུས་བ་ཆེན་རྣམ་པ་དང་། ལས་ཟུར་རྣམ་པ། མཁན་ལས་ཟུར་རྣམ་པ་ལ་མཚན་དོད་འབུལ་རྒྱུ་དང་། གྲྭ་བཙུན་རྣམ་པ་ལ་སོབ་ཡོན་དང་ཆོས་རྒྱགས་ཕུལ་བ། དེ་བཞིན་དགོན་པ་

105

ཉམས་གསོ་བྱ་རྒྱུ་དང་། གསར་རྒྱག་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཚོ་ས་མ་ནང་བཞིན་དེའི་ནང་དུ་འདུག དེ་ཚོ་མུ་མཐུད་ནས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རེས་སུ་ཡི་རང་དང་བསགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་དང་འཕོས་ནས་གནད་དོན་ཞིག་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་། གནད་དོན་ག་རེ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡིན་ན། དེ་ས་གནས་ཆུང་
སྐུ་རྟེན་གིས་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་ལ་གསེར་གི་ཚིགས་ཁེབས་ཤིག་སད་རེད་ཟེར་བའི་འད་པར་ཞིག་ད་རྒྱའི་བརྒྱུད་ལམ་ནང་མཐོང་སོང་། ར་བའི་སོ་སོ་འད་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཐོག་མར་མཐོང་ཡོང་དུས་གསེར་གི་ཚིགས་ཁེབས་ཤིག་སོད་པ་ཡིན་ནའང་བརྒྱུད་ལམ་ནང་དུ་མ་བསྟན་ན་བསམ་པའི་བསམ་བོ་འཁོར་བྱུང་། ཡིན་ནའང་། གང་ལྟར་ང་རང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་ཐོན་ནས་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེའི་སང་ལ་དོ་སྣང་སེབས་པ་དང་། ལབ་གེང་ཡང་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་འདུག་སྙམ། སིར་བཏང་ང་རང་ཚོའྱི་ལྷ་དང་སྲུང་མ་ཟེར་བ་དེ། བོད་ཀི་རིག་གཞུང་ནང་ལ་ཆ་ཤས་གང་ལ་གང་འཚམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། མི་རབས་མང་པོ་ལ་བོད་མི་རིགས་ཀི་འདུ་ཤེས་དང་བག་ཆགས་ཀི་ནང་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་དད་མོས་བྱེད་སའི་ཡུལ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། སོ་སོ་འདིར་ལངས་སྡོད་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཆ་མཚོན་པ་ཡིན་ན་ང་རང་ཆོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་དེ་ལ་གུས་བརི་དང་། ང་རང་ཚོ་བོད་ཀི་རིག་གཞུང་ནང་ནས་ཆ་ཤས་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད། ཡིན་ནའང་། ང་རང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་སི་ཚོགས་ཀི་ཆབ་སིད་དེ་ཧ་ཅང་གི་འཁྲུག་ཆ་དོད་པོ་ཡིན་པའི་དུས་སྐབས་དེ་ལ་བཙན་བྱོལ་གི་ཆབ་སིད་ནང་འཛུལ་ནས་རྦད་དེ་ཕོགས་སུ་ལྷུང་ནས་གསེར་གི་ཚིགས་ཁེབས་སད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང་། གང་ལྟར་འད་མ་འད་བྱེད་བསྡད་རྒྱུ་དེ་ཚོ་ཆ་ཚང་ཏག་ཏག་བསྡད་མི་འདུག་བསམ་གི་འདུག དེས་སི་པའི་ར་དོན་གི་འཐབ་རོད་ལ་ཧ་ཅང་གིས་དོ་ཕོག་ཆེན་པོ་འགོ་ཡྱི་འདུག་སྙམ།ལྷག་པར་དུ་གནང་ལུགས་གནང་སྟངས་དེས་རེན་བཟོས་ནས་ང་རང་ཚོའི་གཞོན་སེས་དེང་དུས་ཀི་ཤེས་ཡོན་ཡོད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གི་བསམ་བོ་ལ་ཕ་མེས་ཡང་མེས་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་བའི་མཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་དེར་ཞེན་པ་ལོག་རྒྱུ་དང་། ལྟ་སྟངས་སྡུག་ཏུ་འགོ་འཇུག་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་བཟོ་ཡི་འདུག་དཱ་ཞེས་འདི་འད་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་འདོད་བྱུང་།
སིར་བཏང་གསེར་གི་ཚིགས་ཁེབས་ཡིན་ནའང་རེད། དངུལ་གི་ཚིགས་ཁེབས་ཡིན་ནའང་རེད། ཟངས་ཀི་ཚིགས་
ཁེབས་ཡིན་ནའང་རེད། ལགས་ཀི་ཚིགས་ཁེབས་ཡིན་ནའང་རེད། གང་ལྟར་དེང་དུས་ཀྱི་གཞོན་སེས་མང་པོ་ཞིག་གི་བསམ་བོ་ནང་དུ་ཚིགས་ཁེབས་སད་རྒྱུ་དེ་ན་གཞོན་ཕོ་མོ་དབར་ལ་གཉེན་རྟགས་རྒྱག་དུས་ཚིགས་ཁེབས་སད་རྒྱུ་དང་། ཆང་ས་རྒྱག་དུས་ཚིགས་ཁེབས་སད་རྒྱུའི་ལམ་དང་ལུགས་སོལ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་ངས་རྡོག་རྡོག་ག་རེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་ཞུས་ན། ང་རང་ཚོའི་གཞོན་སེས་དེ་ཚོར་ཕ་མེས་ཡང་མེས་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་བའི་རིག་གཞུང་དེར་ཞེན་པ་མ་ལོག་པ་བཟོ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་དང་། ར་དོན་འཐབ་རོད་ལ་དོ་ཕོག་མ་འགོ་བ་བཟོ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ལྷ་དེ་ལྷ་སྡོད་སར་སྡོད་ཤེས་དགོས་པ་ཧ་ཅང་གིས་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ཅེས་བརྒྱུད་ལམ་འདིའི་ཐོག་ནས་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་། དེ་ཡང་ང་རང་གིས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་ཞུ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག ཏོག་ཙམ་བཞུགས་གནང་རོགས་གནང་།༽

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཟླ་བ་ཚེ་རིང་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

106

སི་འཐུས་ཟླ་བ་ཚེ་རིང་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ལྷ་ཆོས་སོང་སྲུང་མ་སུ་ལ་ཡྱིད་ཆེས་བྱས་དང་མ་བྱེད་དེ་ཚོ་སོ་སོའི་འདོད་པ་རེད། ལྷ་མང་པོ་ཡོད་ཀི་རེད། ཆོས་སོང་དང་སྲུང་མ་དང་། དེ་འད་མང་པོ་སོ་སོར་ཆོས་ལུགས་འད་མ་འད་ཡོད་རེད།དེ་བཞྱིན་ལྷ་ཆོས་སོང་མང་པོ་ཡོད་ཀྱི་རེད། ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སོང་ཆེན་པོ་ལ་རབ་དང་རིམ་པ་གནས་དུས་ཚོད་རྱིས་བྱས་ཏེ། དེ་འདའི་མཐོང་ཆུང་དམའ་འབེབ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཚོ་དང་། ལྷག་དོན་དུ་རགས་ཀི་ཚིགས་ཁེབས། ལགས་ཀི་ཚིགས་ཁེབས། ག་རེ་ཚིགས་ཁེབས་སད་ཡིན་ན་ཟེར་བའི་བཟོ་འད་པོ། དེ་ཡང་ཆང་ས་རྒྱག་དུས་སྐབས་སུ་སོད་ཀི་ཡོད་རེད་ཟེར་བའི་བཟོ་འད་པོ་དེ་འདའི་ཚིག་ཐ་ཞན་དེ་འད་འགོ་བ་མ་ནས་མར་ཆོས་སོང་སྲུང་མ་དང་ཚང་མར་གནས་དུས་ཚོད་རྱིས་ཀྱི་འདྱི་འད་བས་པ་དེ་ཚོ་ར་བ་ཉིད་ནས་འགིག་གི་མི་འདུག ལྷག་དོན་དུ་གནས་ཆུང་ཆོས་སོང་འདི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་སྲུང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ཞེས་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཡོད་བསྡད་པ་ཞིག་རེད། སོ་སོ་སེར་གིས་ལྷ་སྲུང་མ་སུ་སྟོན་གི་ཡོད་ནའང་། སོ་སོའི་འདོད་པ་རེད་དེ། ད་ལྟའི་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་དེ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་ཆོས་སོང་དམར་ནག་གཉིས་ཟེར་ནས་རིས་བསྡད་པ་དེར་དེ་འདའི་མཐོང་ཆུང་ཁད་གསོད་བོད་མི་རིགས་ཡོངས་ལ་ད་ལྟའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཤ་ཞེན་ཡོད་མཁན་ཚང་མ་ལ་ར་ཁ་བཟོ་རྒྱུའི་བཀའ་མོལ་གནང་མ་སྡོད་རོགས་གནང་། དེ་འད་གནང་དུས་ཁ་སང་ཁ་ཉིན་ཡང་༸སབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་གནས་དུས་ཚོད་རྱིས་བས་པ།དེ་རིང་ལྷ་ཆོས་སོང་ལ་གནས་དུས་ཚོད་རྱིས། དེ་འད་བྱས་པ་ཡིན་ན་དངོས་གནས་ང་ཚོ་མ་འཆམ་པ་དང་གནས་ཚུལ་ལྷག་རྒྱུ་དེ་ཚོ་དེ་འད་ནས་ལྷག་གི་འདུག དེར་བརྟེན་དེ་ཚོར་ཚོགས་མི་ཚང་མས་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་བེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
རྣམ་པ་ཚོ་ཚང་མས་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་། བཀའ་མོལ་གསུང་སྟངས་ཀི་ཚིག་དེ་ཏོག་ཙམ་ཐལ་ཆ་ཅན་མ་གནང་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུག དེ་ལྷང་ཙམ་གསུང་དགོས་ཀི་ཡོད་ན་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། ཚིག་ཐལ་ཆ་ཅན་དེ་འདས་ཟུར་ཟ་དང་སྐུར་འདེབས་ཀི་རྣམ་པ་འད་ཆགས་མི་སིད་པ་མ་རེད་པཱ། དེ་ཡིན་དུས་དེ་དག་དགོངས་པ་བཞེས་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག དེས་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། དེ་སོ་སོ་སེར་གི་ཡིད་ཆེས་དང་དེར་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ངེས་པར་དུ་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སི་འཐུས་རྒྱལ་ལྡོང་ཕུར་པ་རྡོ་རེ་ལགས། འཕོས་དེ་མཇུག་བསྡུ་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་རྒྱལ་སྟོང་ཕུར་པ་རྡོ་རེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག མུ་མཐུད་ནས།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿབྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

107

སི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿབྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ང་ཚོས་ཤེལ་ཁ་དེ་བརྒྱབ་ནས་སྐད་ཀི་ས་ཕི་ལ་མི་གོ་བ་ཞིག་བཟོས་བཞག་འདུགཁ་ཤས་ཀིས་ཟུར་ལ་སོ་ཕེས་ནས་ཕིའི་སྐད་སང་ཚང་གོ་ནས་འདིར་སྐད་ཆ་བཤད་པ་གོ་གི་མི་འདུག སོ་ཕེས་བཞག་འདུག་དེར། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དེ་སོ་རྒྱག་གནང་རོགས་གནང་། སི་འཐུས་རྒྱལ་ལྡོང་ཕུར་པ་རྡོ་རེ་ལགས། འཕོས་དེ་གསུང་རོགས་གནང་། མཇུག་བསྡུ་རོགས་གནང་། དུས་ཚོད་རོགས་འགོ་ཡྱི་འདུགསི་འཐུས་རྒྱལ་ལྡོང་ཕུར་པ་རྡོ་རེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག མུ་མཐུད་ནས་མཇུག་བསྡུ་ཆོག་པ་ཞིག སིར་བཏང་ང་རང་ཚོ་འཛམ་བུ་གིང་གི་འབྱུང་རབས་ནང་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པས་ལྷ་དང་འདེ་ཡི་གདོང་འབག་གོན་ནས་ཉམ་ཆུང་མི་མང་ལ་ཐུབ་ཚོད་གཏོང་བ། བཤུ་གཞོག་གཏོང་བ་དང་། གཉའ་གནོན་བཏང་བའི་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་མོང་ཡོད་རེད།དེ་བཞིན་བོད་ཀི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ནའང་། ༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།ཏོག་ཙམ་བཞུགས་རོགས་གནང་། རྒྱལ་ལྡོང་ཕུར་པ་རྡོ་རེ་ལགས།༽

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ད་ལྟ་ཕག་སེལ་བཀའ་མོལ་གནང་མཁན་དེ་ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་མ་རེད། དམར་ཤོག་གི་ལྟ་བ་ཞིག་ཡོད་རེད་ཅེས་ཕ་རན་སི་ལ་ཁོ་རང་གི་གོགས་པོ་རིང་པ་ཕ་ཡུལ་གཅིག་པ་དེ་འདས་ནས་ལབ་སོང་། ཕལ་ཆེར་དེ་རིང་ར་འཕོད་སོང་། དེ་འད་སོང་ཁྱེད་རང་ཆོས་ལ་དད་པ་མེད་ན། དེས་གང་ཡང་བྱེད་ཀི་མ་རེད། བོད་ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ལྷག་པར་དུ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ལ་སྲུང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ཡོད་རེད། དེ་འད་སོང་ཙང་དེར་ཟུར་ཟ་དང་མཐོང་ཆུང་མཚམས་འཇོག་བྱས་ན་ཡག་གི་རེད། འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།བཞུགས་གནང་རོགས་གནང་། ལས་རིམ་མར་འགོ་བཞིན་ཡོད།༽

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་བོ་བཟང་ཕན་བདེ་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

108

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་བོ་བཟང་ཕན་བདེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཙོ་བོ་ངའི་ལས་རིམ་དང་པོ་དེ་ཚོགས་གཙོ་ལ་ཡིན། ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཤིག་ལ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་རེད་ཟེར་བ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་རེད་དཱ། མདོ་སྟོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གིས་ཡིད་ཆེས་བོ་གཏད་བྱས་ཏེ་བསྐོས་པའི་མི་ཞིག་ལ་དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་རེད་ཟེར་བ་དེ་ཁ་ཚིག་གང་འད་བྱས་ཏེ་གགས་པ་རེད། དེ་ཚོགས་གཙོས་སྟངས་འཛིན་བྱེད་དགོས་ཀི་མ་རེད་དམ། དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་ཟེར་བ་གང་འད་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་རེད། དམར་ཤོག་ཚོགས་པ་ཟེར་བ་རེད་མོ་རེད་ས་རེད་དམ། དེ་གང་འད་རེད། ནམ་རྒྱུན་ནས་དཀྲུག་སྡོད་མཁན་ཞིག་རེད་འདུག རྣམ་པ་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུགཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
བཞུགས་གནང་རོགས་གནང་། ལས་རིམ་འགོ་བཞིན་ཡོད་རེད། ལས་རིམ་ཞུ་དགོས་པ་མི་འདུག་གཱད་ལྟ་མར་མཇུག་བསྡུ་རོགས་བྱོས་ཞུས་ཡིན། སི་འཐུས་ཙ་ནེ་ཚང་དོན་འགྲུབ་བཀ་ཤིས་ལགས།

སི་འཐུས་ཙ་ནེ་ཚང་དོན་འགྲུབ་བཀ་ཤིས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཐག་གཅོད་བྱེད་སྟངས་ཚབས་ཆེན་པོ་རེད་དཱ། བསམ་གཞིག་བྱས་ན་ཡག་གི་རེད་ཅེས་ཚོགས་གཙོ་ལ་དབང་ཚད་ཆ་ཚང་ཕུལ་བཞག་ཡོད་རེད། དེ་བཀའ་མོལ་གསུངས་ན་འགིག་གི་མ་རེད་ཟེར་རྒྱུའི་དབང་ཆ་ཡོད་རེད་དཱ། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་སྲུང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ན། རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་མཐོང་ཆུང་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད་དཱ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ཚོགས་གཙོས་ཚིག་ཐལ་ཆ་ཅན་དེ་བེད་སོད་མ་གཏོང་རོགས་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་འགིག་གི་འདུག་གམ་མི་འདུག དེ་ལས་ལྷག་ཚོགས་གཙོས་ག་རེ་ཞུ་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད། རྣམ་པ་ཚོས་གསུངས་ཚར་དུས་མ་གིར་འཐེན་རྒྱུ་མི་འདུག་གཱགསུངས་ཚར་བ་དང་ཚར་འགོ་ཡྱི་འདུག དེའི་རེས་ལ་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་སེབ་དུས་གསུངས་ཚར་རེད། དེར་བརྟེན་རྣམ་པ་ཚོ་ཚང་མས་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་། ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་ཡྱིན་གཅྱིག་མྱིན་གཅྱིག་འགོ་དགོས་འདུག་གམ།ཚོགས་གཙོར་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་འདོན་གི་ཡོད་ལབ་པ་མ་གཏོགས། ཕར་ཚུར་རང་རང་རྣམ་པ་ཚོ་ཟུར་ཟ་འད་གནང་བསྡད་ཀི་འདུག་གཱསི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡང་འཕེལ་ལགས། ལས་རིམ་རྣམ་གཞགསི་འཐུས་དཀོན་མཆོག་ཡང་འཕེལ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ད་ལྟ་ལས་རིམ་དེ་ཁྱད་མཚར་ཞིག་ལ་འཁིད་འགོ་སོང་། དེ་འད་སོང་ཙང་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གིས་ཐག་གཅོད་ནས་ལྷ་ཡིས་མི་སྲུང་གི་རེད་དམ་མིས་ལྷ་སྲུང་གི་རེད། དེ་ཐག་གཅོད་བཞག་ན་ལས་རིམ་འགོ་བཞག་ན་འགིག་ས་རེད།

109

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་རྒྱལ་ལྡོང་ཕུར་པ་རྡོ་རེ་ལགས། གོ་སྐབས་མཐའ་མ་མཇུག་བསྡུ་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་རྒྱལ་ལྡོང་ཕུར་པ་རྡོ་རེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག སིར་བཏང་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་དང་མི་བྱེད་ཟེར་བ་དེ་གང་ཟག་སེར་གི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་རེད། གོང་དུ་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་འདོན་མཁན་གི་ཕག་སེལ་གཉིས་ཀར་རྒྱ་མིའི་འོག་ལ་སྡོད་ཀི་ཡིན་ཟེར་མཁན་གི་གང་ཟག་ཅིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། གུང་བན་ཏང་འོག་ལ་སྡོད་ཀི་ཡིན་ཟེར་མཁན་གི་གང་ཟག་ཅིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། ༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དཱ་དེ་འད་ཕར་ཚུར་ཟུར་ཟ་མ་གནང་རོགས་གནང་།༽བྱས་ཙང་ངས་མདོར་བསྡུས་ནས་ཞུས་པ་ཡིན་ན། ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ཉེ་རབས་ཀི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བལྟས་པ་ཡིན་ནའང་ཆོས་དང་སིད་གཉིས་ཀར་གྱི་བདག་པོ་བྱས་མོང་མཁན་༸རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕེང་བཅུ་གསུམ་པ་མཐའ་མ་དེ་ལ་སྐུ་གང་འད་འདས་གོངས་སུ་ཕིན་པ་རེད། ༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽དེ་ཚོའི་སང་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀི་རྒྱུ་ཆའི་ནང་ཁ་ལམ་མེར་བལྟ་རྒྱུ་ཡོད་རེད། དེ་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་། དེ་ག་རང་ཡིན།ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་འདོན་དགོས་མ་རེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་མཁན་པོ་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་ལགས།

སི་འཐུས་མཁན་པོ་འཇམ་དཔལ་བསྟན་འཛིན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་ཀི་སང་ལ་བསམ་ཚུལ་འགའ་ཤས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཡིན་ན་ལྷན་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་དང་འབྲེལ་ནས་སྟབས་ཡག་ཤོས་ཟེར་ནའང་འད། གང་ལྟར་དགོན་སྡེ་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དེ་ཚོར་ང་རང་ཚོས་ཕར་མཐུན་རེན་སྦྱོར་མི་དགོས་པ་དང་། རིས་འགོ་འཁུར་མ་དགོས་པ་མ་ཟད་དགོན་སྡེ་ཁག་གིས་ཀང་ང་ཚོར་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བོད་ཀི་སི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཆོས་དང་ཆབ་སིད། དཔལ་འབྱོར་ག་རེའི་སང་ལ་ཡིན་ནའང་། ག་དུས་ཡིན་ནའང་རྒྱབ་སོར་རམ་འདེགས་དེ་ཚད་མཐོ་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད། དེ་ཚོ་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་མཁྱེན་གི་ཡོད་རེད། མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་རེད་བསམ་གི་འདུག དེར་བརྟེན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཚང་མ་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་འགན་འཛིན་རྣམ་པ་ཚོས་ཀང་འདིའི་སང་ལ་དམིགས་བསལ་གིས་སར་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་གནང་དགོས་པའི་རེ་སྐུལ་དང་། དེ་ནས་བྱས་པ་ཚང་མར་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་འདོད་བྱུང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་བོད་གཞུང་གི་ཟློས་གར་ཁང་དེ་ཡིན་ནའང་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་འགན་འཛིན་དེར་བསམ་བོ་གཏོང་བ་ཡིན་ནའང་། ཁོ་རང་གིས་གང་ཐུབ་ཅིག་ཡར་རྒྱས་ཀི་རྣམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གཏོང་གི་འདུག དེ་ཚོ་ལའང་བསགས་བརོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ལ་དཔེ་མཚོན་འགའ་ཤས་ཡོད་དེ་དུས་ཚོད་ཀི་ཆ་ནས་མང་པོ་ཞུ་ཡི་མིན། བོད་ཀི་ཟློས་གར་དེ་ལ་བསམ་བོ་གཏོང་བ་ཡིན་ན་ང་རང་ཚོར་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། ཁ་སང་དེ་རིང་གི་བོད་ཀི་ཟློས་གར་ལ་བསམ་བོ་གཏོང་བ་ཡིན་ན་གཞོན་སེས་ཕོ་མོ་མང་པོ་ཞིག་འདུག ཁོ་རང་ཚོས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་བོད་ཀི་ཐུན་

110

མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ཡུལ་སོལ་གོམས་གཤིས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་པོ་ཞིག་བརྒྱབ། ཁོ་རང་ཚོའི་ཚོར་བ་དེ་ལའང་འདོད་རྔམ་མ་བྱས་པར་བོད་ཀི་མཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་དེའི་སང་ལ་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་དུས་དེ་ཚོར་མཐུན་རེན་སོད་ཀི་ཡོད་རེད་ལ་མཐུན་རེན་གང་མང་ཞིག་ད་དུང་ཡང་སོད་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།
དེ་བཞིན་ད་ལྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཟློས་གར་གསར་པ་དེ་འད་མང་པོ་ཡོད་རེད། ཁོ་རང་ཚོ་ཡང་ས་ཆ་ག་པར་ཕིན་
ནའང་ཁོ་རང་ཚོའི་ནུས་པས་འདངས་ཚད་དང་ནུས་པས་ལོགས་ཚོད་ཀིས་ས་ཆ་འད་མིན། ཡུལ་ལུང་འད་མིན་གི་ནང་ལ་ཡང་ཕེབས་ནས་ཟློས་གར་གསར་དུ་བཙུགས་པ་ལ་སོགས་པའྱི་ཕག་ལས་མང་པོ་ཞིག་གནང་གི་འདུག དེ་ཚོ་ལ་ཡང་ཐུགས་རེ་ཆེ་དང་། བསགས་བརོད་ཞུ་ཡི་ཡིན། དེ་དང་མཉམ་དུ་ང་རང་ཚོས་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། སྟོན་པའི་འཁྲུངས་སྐར་དེ་ང་རང་ཚོའི་གནད་དོན་བདེ་བ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གི་སོ་ནས་སྲུང་བརི་འདི་ཞུ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཡིན་ནའང་འད། མདོར་ན། སྟོན་པ་ཐུགས་རེ་ཅན་གི་བསྟན་པ་དེ་བརྒྱུད་པ་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཉམ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུངས་སྐར་སྲུང་བརི་ཞུ་མ་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་འདི་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་སྐར་དེར་བསམ་བོ་གཏོང་བ་ཡིན་ན། གཞན་རྒྱལ་སིས་ངོས་འཛིན་ཡོད་པའི་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་སྐར་དང་མཉམ་དུ་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་སྐར་ཞིག་སྲུང་བརི་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ནས་ང་རང་ཚོ་སྟོན་པ་གཅིག་དེ་ལ་ཡང་ནང་བསྟན་འདི་རྡོག་ར་ཆིག་སིལ་གི་ནུས་པ་ཞིག་འཛམ་བུ་གིང་འདིའི་སང་ལ་སྤེལ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། ནང་བསྟན་གི་ནུས་པ་དེ་འཛམ་བུ་གིང་གི་སང་ལ་ཁྱབ་ཀི་རེད་བསམ་པའི་སེམས་ཚོར་དེ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ཡོད། དེར་བརྟེན་ང་རང་ཚོས་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཞུ་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་འདི་ག་རེ་ཆགས་ཀི་འདུག་ལབ་ན། བོད་ཀི་ཟླ་བ་ངོས་འཛིན་དེའི་སང་ནས་གསུང་གི་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཁ་སང་ང་ཚོས་བོད་ཟླ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་སོན་མའི་ལོ་རྒྱུས་དང་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་རེད་ཟེར་ནའང་འད་འདུག དཔེར་ན། སོན་མ་བོད་གཞུང་སན་རིས་ཁང་གི་ལོ་ཐོ་ལྟ་བུར་བསམ་བོ་གཏོང་ན། དེ་ཧོར་ཟླ་དང་པོ། ཧོར་ཟླ་གཉིས་པ། ཧོར་ཟླ་གསུམ་པ་ལབ་ཀི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། བོད་ཟླ་དང་པོ། བོད་ཟླ་གཉིས་པ་ཟེར་ཏེ་འགོ་ཡྱི་ཡོད་མ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་སང་དེ་རིང་ང་ཚོའི་ས་ག་ཟླ་བ་དེ་བོད་ཟླ་བཞི་པ་དེ་ང་ཚོ་སོན་ལ་འགོ་ནས་བོད་ཟླ་ ༣ པའི་ཚེས་ ༡༥ དེ་འཛམ་གིང་རྒྱལ་སིའི་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་སྐར་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་ང་རང་ཚོས་དེར་བསམ་བོ་གཏོང་ནའང་བསམ་བོ་གཏང་རྒྱུའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཏན་ཏན་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུག ག་རེ་རེད་ཞུས་ན། བོད་ཀི་ལོ་རྒྱུས་དང་བསྡུར་ནས་བཤད་ཡོང་ན། བོད་ཟླ་དང་པོ་ལབ་དགོས་རེད། དེ་ཡང་ཧོར་ཟླ་ཟེར་དགོས་ནའང་འད། དེ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། དེ་ཡྱིན་དུས་དེ་ངོས་འཛིན་དང་སྲུང་བརི་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཏན་ཏན་འཛམ་གིང་རྒྱལ་སིའི་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་སྐར་དང་མཉམ་དུ་ང་རང་ཚོས་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་མངོན་སུམ་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀི་སྟེང་ལ་དི་བ་དིས་ལན་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བོད་ཀི་ལོ་འཁོར་དེ་ག་རེ་རེད་ཟེར་དུས།སྐར་མ་བརྒྱ་ལ་བྱིས་ཡོད་དུས་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ཆེམས་དེ་འདའི་ནང་ལ་ཡོད་ཡིན་དུས་དེ་ཚོ་ཡང་ང་རང་ཚོས་འདི་ནས་ཐག་གཅོད་དགོས་ན་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་རེད། ང་ཚོས་ཆོག་གི་མ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀིས་སེམས་ལ་ཉར་ནས་མ་འོངས་པར་བ་ཆེན་ཚོགས་འདུ་ཡོད་ནའང་འད་འདུག དེ་བཞིན་ཉམས་ཞིབ་པ་དེ་འདའི་ཚོགས་འདུ་ཡོད་ནའང་འད་འདུག དེ་ལ་སོགས་པའི་སྐོར་ང་ཚོའི་སེམས་ལ་ཉར་ནས་དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཅིག་བྱས་ཏེ། དེ་འད་ཞིག་བལྟས་ཏེ་ཕེབས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་འདུག དེར་བརྟེན་ང་རང་ཚོར་འདི་ལ་ཡིན་ནའང་། ༸གོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་རེ་བྱིན་རླབས་ཀི་སིག་འཛུགས་ཤིག་ཡོད་རེད། བོད་ཕི་ནང་གཉིས་ཀི་མགིན་ཚབ་

111

ཡིན་ཟེར་དུས་ང་རང་ཚོས་ཕོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་སྣེ་འཁིད་ཐུབ་ན་དཔེ་ཡག་པོ་འདུག དེ་མ་གཏོགས་དེང་སང་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་ནང་ནས་དང་པོ་འགོ་བཙུགས་ནས་ང་ཚོས་འདི།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་ཆོས་འཕེལ་ཐུབ་བསྟན་ལགས།

སི་འཐུས་ཆོས་འཕེལ་ཐུབ་བསྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བསྡོམས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཆ་ཤས་ཤིག་ལེན་ན་བསམས་སོང་། དོན་ཚན་དང་པོ་དེ་ཁ་སང་སྔོན་མའི་སོན་རིས་སྐབས་ལ་དི་བ་དིས་པས་དེ་ད་ལྟ་མཇུག་སོང་དི་བ་འད་པོ་ཞིག་ཡིན། གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་གཙོས་པའི་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་ནང་ཏོག་ཙམ་ཡོང་གི་ཡོད་ས་རེད། ད་ལྟ་བོད་ནས་ཚུར་དངུལ་དེ་འད་བཏང་ནས་བརྒྱུད་ལམ་དེ་ཏག་ཏག་མེད་པའི་ཐོག་ནས་མ་གིར་གདན་སའི་ནང་ཡོད་པའི་གྲྭ་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་དངུལ་ཁང་དེ་བཀག་པའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཧ་ལམ་ལོ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཕིན་འདུག ཁ་སང་སྔོན་མའི་གོས་ཚོགས་ནང་དུ་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་ཡིན་དུས་སོ་སོ་སེར་ལ་གང་ལྟར་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་རོགས་པ་བྱེད་རོགས་བྱོས་ཞེས་ཞུ་མཁན་དེ་འད་འདུག ཡང་རིགས་ཁ་ཤས་ཤིག་མངའ་སྡེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཐོག་ལ་རོགས་བྱས་ཏེ་ཕན་ཐོགས་པ་བྱུང་སོང་། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟ་འདི་མང་པོ་ཞིག་ཆགས་སྡོད་དུས་ངས་ཁོ་རང་ཚོར་ལམ་སྟོན་བྱས་ཏེ་ཁྱེད་རང་ཚོ་མཉམ་རུབ་ཀི་ཐོག་ནས་ལྷོ་སི་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་ནས་ལྡི་ལི་དོན་གཅོད་ལ་ཞུ་དགོས་ནའང་རེད། ཡར་བཀའ་ཤག་ལ་ཞུ་དགོས་ནའང་ཞུས་ནས་ཐབས་ལམ་ཞིག་བཙལ་ན་ཡག་པ་ཡོད་རེད། མི་རེ་རེ་བྱས་ཏེ་དོ་བདག་འགོ་སྡོད་པ་ཡིན་ན་དཀའ་ངལ་སེལ་གི་མ་རེད། ག་རེ་ཟེར་ན། དེའི་ནང་དཀའ་ངལ་འཕད་སྡོད་མཁན་འདི་གྲྭ་བཙུན་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་འདུག དེ་ཡིན་དུས་དེའི་ཐོག་ལ་ཧ་ལམ་ལོ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་འགོ་བསྡད་ཀི་འདུག དེ་ནས་གྲྭ་བཙུན་ཚོར་མ་གིར་དངུལ་བཏོན་མ་ཐུབ་པ། སོ་སོར་དགེ་བཤེས་གཏོང་སོ་གཏང་རྒྱུ་རེད། དེ་འདའི་ཐོག་ལ་དཀའ་ངལ་འཕད་དེ། དེས་ཁོང་ཚོར་དཀའ་ངལ་ཚབས་ཆེན་པོ་ཞིག་འཕད་ཀི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
གཉིས་པ་དེ་ལ་དགོན་སྡེ་གྲྭ་ཚང་ནང་འཕོད་བསྟེན་དང་འབྲེལ་བ་དེ་རེད། ར་བའི་སྔོན་མ་༸སབས་མགོན་རིན་པོ་
ཆེས་བཀའ་སོབ་ཕེབས་ནས་བོ་ཕམ་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་དཔེ་ཁིད་དགེ་རྒན་མང་པོ་དུས་མིན་གི་དགོངས་པ་རོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕོད་བསྟེན་ཐོག་བཀའ་སོབ་ཞིག་ཕེབས་ཡོད་རེད། དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་ཚོའི་ནང་ཟས་བཅུད་ཀི་ཐོག་མ་འགིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཟས་བཅུད་ཀི་འཕོད་བསྟེན་རེད། དེ་བཞིན་ནད་རིགས་སོན་འགོག་གི་ཐོག་ལ་གང་ལྟར་ཡག་པོ་ཞིག་མེད་པར་བརྟེན་ནས་དེ་འདའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ནས་༸སབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་བོ་ཕམ་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་ཡོང་དུས་དེ་འདའི་ཐོག་ས་གནས་ས་ཐོག་ལ་འདྱི་ནས་མར་ལམ་སྟོན་གྱི་ཐོག་ནས་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ཚོར་ར་བའི་དགོན་སྡེ་གྲྭ་ཚང་ཁག་ལ་སོ་སོར་འཕོད་བསྟེན་གི་གང་ལྟར་ཚོགས་ཆུང་གཅིག་དང་། འཕོད་བསྟེན་སན་ཁང་ཞིག་ཡོད་ཡོད་པ་འད་པོ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་། དེའི་ཐོག་ལ་འཕར་མ་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་ཁོ་རང་ཚོར་རོགས་པ་འད་པོ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གིས་ས་གནས་

112

འགོ་འཛིན་གིས་དུས་ནས་དུས་སུ་དེ་འད་ཞིག་རད་གཅོད་གནང་བ་ཡིན་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོང་མི་ཡོང་ངམ་བསམས་ཏེ། འདི་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དོན་ཚན་གསུམ་པ་དེ་ཁ་སེང་སོ་སོ་གཞིས་ཆགས་ལ་སྡོད་པའི་སྐབས་སུ་སེ་ར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་ད་ཐོག་
དང་། དེ་བཞིན་དབྱར་དུས་ཀི་གཞོན་སེས་ཚོར་སོབ་སྦྱོང་ཞིག་སོད་སྡོད་ཀི་འདུག སོབ་སྦྱོང་ཟེར་ན་བོད་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རེད། སྐད་ཡིག་རེད། དེ་འདའི་ཐོག་ད་ཐོག་ནས་སོབ་སྦྱོང་ཞིག་ཀང་སད་ཀི་འདུག ཡང་དངོས་སུ་ཕི་རྒྱལ་ནས་ཚུར་གང་ལྟར་ཕྲུ་གུ་ལོ་དྲུག་ནས་བཅུ་དགུ་བར་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་བོད་ཀི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག དེ་བཞིན་བོད་པའི་སི་ཚོགས་ཀི་ཉམས་མོང་དོན་དུ་ཁོང་ཚོར་སོབ་ཁིད་ཅིག་བྱེད་ཀི་འདུག དེའྱི་མཛད་སོའི་ཐོག་སོ་སོ་ཡང་བཅར་རྒྱུ་བྱུང་། དེ་དུས་ཀང་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་གང་ལྟར་ཕི་རྒྱལ་ལ་ཡོད་སྡོད་མཁན་བོད་པ་གཞོན་སེས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཕ་གིར་དངོས་སུ་ཡོང་ནས་ཉི་མ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཞིག་བསྡད། དེའི་ནང་དུ་བོད་ཀི་ཆོས་དང་རིག་གང་སིའི་ཐོག་ལ་ཁོང་ཚོས་སོབ་གསོ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྲོད་ནས་ཧ་ལས་པའྱི་གང་ལྟར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་ཡག་པོ་བྱུང་སྡོད་ཀི་འདུག སོབ་ཕྲུག་ཁོ་རང་ཚོ་ཡིན་ནའང་། དང་པོ་ཡོང་དུས་སྐབས་བོད་ཡིག་ཐ་རེ་ཐོ་རེ་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད་པ་དང་རེས་སུ་བོད་ཀི་སྐད་ཡིག་ཐོག་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་ཤེས་བསྡད་པ་དེ་འདའི་ཚོར་བ་བྱུང་སོང་། དེ་འད་ཡིན་དུས་དེའི་ཐོག་དེ་རྱིང་སྡིངས་ཆ་འདིའི་བརྒྱུད་ནས་སེ་ར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་ལ་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་བཞི་པ་དེ་ལ་ང་རང་ཚོའྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ནང་སྔོན་མའང་༸སབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་དུས་ནས་དུས་
སུ་བཀའ་སོབ་ཕེབས་ཡོད་རེད། ལྷ་མོའི་འཁབ་གཞུང་དེ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད། ཁ་སེང་སེལ་ཀོབ་ཏུ་ལོ་གསར་རེས་སུ་ལྷ་མོའི་འཁབ་གཞུང་ཞིག་ལ་མགོན་ཤོག་བསེབས་སོང་། དེ་དུས་ཕིན་པ་ཡིན། ལྷ་མོ་འཁབ་སྡོད་མཁན་ནང་མང་ཆེ་བ་འད་པོ་རྒས་འཁོགས་རེད་འདུག དེ་༸སབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སོབ་རེད་ཟེར་ནས་སེམས་ཤུགས་ཁོ་རང་གིས་ཐོག་འཁབ་སྡོད་རེད་མ་གཏོགས། དེའི་ནང་ཁོ་རང་ཚོར་དཀའ་ངལ་རིམ་པ་འཕད་པ་ཡིན་ནའང་ད་དུང་ཨུ་ཚུགས་འད་པོ་རྒྱག་ནས་ལྷ་མོའི་རིག་གཞུང་དེ་ཚོ་ཉི་མ་གསུམ་བཞི་ཙམ་འཁབ་ནས་གཟིགས་འབུལ་ཞུ་སྡོད་ཀི་འདུག དེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་གཞོན་སེས་གང་མང་མང་ཞིག་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུར་ས་གནས་འགོ་འཛིན་བརྒྱུད་ནས་མི་མང་ཚོར་འབོད་སྐུལ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ཀི་རེད་དམ། འདི་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་དང་ཆ་མཚོན་པ་ཁ་སེང་ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་ཞུས་སོང་། དཔེར་ན། ཁེ་ན་ཊ་འད་པོ་མཚོན་པ་ཡིན་ན།
ཁེ་ན་ཊར་ལྷ་མོའི་འཁབ་གཞུང་དེ་འདའི་ཚོགས་པ་གསར་པ་ཞིག་བཙུགས་ནས་དེའི་ནང་ཤུགས་ཆེ་བ་གཞོན་སེས་མང་པོ་ཞེ་པོ་ཞིག་ཕེབས་ནས་ཧ་ལས་པའྱི་གང་ལྟར་ཡག་པོ་ཞྱིག་འདུག ཁ་སེང་བརན་ཐུང་ནང་དུ་མཐོང་སོང་། དེར་བརྟེན་དེ་ཚོའི་གས་ལ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ངོས་ནས་ལེགས་གསོལ་བསགས་བརོད་ཀི་ཕག་བྲིས་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་འདའི་ཐོག་ལ་ཁོ་རང་ཚོར་སེམས་ཤུགས་འཕར་མ་སེ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དེ་འད་ཞུས་ན་བསམས་སོང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁ་སེང་མ་གིར་སེང་ལོར་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་གར་ཚོང་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཁོ་རང་གི་སྐུ་ཟླས་ཕི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོར་བ་མ་མ་ཎི་སྐོར་ལ་བརན་ཐུང་ཞིག་བཟོས་འདུག བ་མ་མ་ཎི་ཟེར་བ་འདི། ད་ལྟའི་ཆར་ཨིན་སྐད་ཐོག་ཞུས་ན་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་(Dying Culture)ཆགས་ཀི་འདུགདཱ་ཧ་ལམ་མེད་པའྱི་བཟོ་འད་ཞྱིག་རེད་འདུགཁོ་རང་གིས་ཕི་ལོ་ ༢༠༠༡ གི་ནང་འདིའི་བརན་ཐུང་ཞིག་བཟོས་ནས་དེ་ཁ་སེང་ང་ཚོར་བསྟན་སོང་། དེ་འད་བེད་དུས་དེ་ཚོའི་གས་དེ་དངོས་གནས་རང་བཞིན་གི་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བདུན་བརྒྱ་ཡོད་བསྡད་པའི་ང་རང་ཚོའི་རིག་གཞུང་ར་ཆེན་པོ་དེ་འད་ད་ལྟའི་ཆར་མེད་པ་ཆགས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གིས་བོ་

113

ཕམ་པོ་ཞིག་རེད། མ་འོངས་པར་དེ་འདའི་ཐོག་ལ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ངོས་ནས་དོ་སྣང་སད་རྒྱུ་དང་། དེ་འདའི་ཐོག་ལས་འཆར་སྤེལ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་སོང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿབྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས།

སྱི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿབྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག སིར་བཏང་ཏོག་ཙམ་འཁྲུག་ཆ་དོད་པོ་བྱས་ན་གཉིད་མི་ཁུག་བར་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ས་རེད་དེ། གྲུབ་ཆ་ཚང་བ་ལ་ཡང་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ས་རེད་བསམ་པ་དན་གི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་རིས་འགོ་རང་གི་ཐད་ནས་དེ་རིང་གོང་དུ་ཞུ་འདོད་པ་འགའ་ཤས་ཤིག་ཞུས་ཚར་སོང་། དེ་ཡིན་དུས་གཅིག་དེ་ག་རེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞུས་ན་རིས་འགོ་ ༨ པ་དེ། དཔེ་ཁིད་དགེ་རྒན་དང་དེ་ཚོ་ལ་མཚོན་བེད་དེ་རེད། དེ་ཚོར་སོན་མ་ཡང་ངས་ཤུགས་ཆེན་པོའི་ངང་ཞུས་ཡིན། དེ་ཚོའི་འཕོད་བསྟེན་སྐོར་ལ་རེད། བརྟག་དཔྱད་གནང་རོགས་གནང་ཞུས་པ་ཡིན། སྐབས་དེ་དུས་དཔལ་ལྡན་སིད་སོང་ཟེར་ནའང་རེད། དཔལ་ལྡན་འཕོད་བསྟེན་བཀའ་བོན་ཟེར་ནའང་རེད། དེས་ཞལ་བཞེས་གནང་སོང་། དེའི་ཐད་ལ་ད་ལྟའི་ཆ་ལ་དགོན་པ་གྲྭ་ཚང་དཔེ་ཁིད་དགེ་རྒན་དེ་ཚོ་ལ་འཕོད་བསྟེན་གི་སྐོར་ལ་ཟབ་སྦྱོང་འད་སྤེལ་ཐུབ་སོང་ངམ་མ་སོང་ཞེས་པ་གཅིག་དང་།དེ་ནས་དཔེ་འཁིད་དགེ་རྒན་དེ་ལ་མཚན་དོད་ཀི་བཟོ་འད་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད།ལེགས་གསོལ་བསགས་བརོད་ཀི་ཚུལ་དུ། དེ་ད་ལྟ་གྲྭ་ཚང་ཁག་ཁ་ཤས་དང་བཤད་ས་ཁག་ཁ་ཤས་ལ་རག་མེད་པ་འདུག ཐེངས་གཅིག་བསེབས་དེ་ནས་ཆད་སོང་ལབ་མཁན་འདུག དེ་ཚོའི་གནས་སྟངས་ག་རེ་ཆགས་རེད། གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་བཞིན་དགོན་པ་ཉམས་གསོ་དང་གསར་རྒྱག་ཆུང་ཙག་རྱིགས་ཟེར་བ་དེ་ལ་སོར་ས་ཡ་ ༩ ཙམ་ཞིག་བཞག་འདུག དེ་ཚོ་མ་འོངས་པར་ཉམས་གསོ་བྱ་རྒྱུར་དགོན་པའི་མཚན་ཐོ་ཡོད་དང་མེད། ཡོད་ན་དགོན་པའི་མཚན་ཐོ་ཞིག་གནང་རོགས་གནང་། དགོན་པའི་ཚན་ཐོ་མེད་ན་དེ་རིང་འདི་ནས་མར་ཞུ་རྒྱུ་ལ། ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོས་ཉམས་གསོ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ན་འདི་ན་སོར་ས་ཡ་ ༨ ཙམ་འདུག སོ་སོས་སྙན་ཞུ་བརྒྱབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་ཡིན།
དེ་ག་ནང་བཞིན་ཟློས་གར་ཚོགས་པ་རེད།ཟློས་གར་ཚོགས་པ་ལ་སོར་ས་ཡ་ ༣༡ ལྷག་ཙམ་བཞག་འཇོག་འདུགཟློས་གར་ཚོགས་པ་གསར་རྒྱག་ཟིན། ཉམས་གསོ་བྱས་ཏེ་ཕལ་ཆེར་ལོ་མ་འཁོར་ཟེར་ནའང་འགིག་གི་ཡོད་རེད། གསར་རྒྱག་བྱས་ནས་ལོ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་མ་གཏོགས་འགོ་ཡོད་མ་རེད།དཱ་འདིར་སོར་ས་ཡ་ ༣༡ ལྷག་ཙམ་འདུག དེ་རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་བྱས་ཏེ་བཞག་ཡོད་རེད། འོ་ན་ཟློས་གར་གསར་པ་ཞིག་བརྒྱབ་རྒྱུ་རེད་དམ། དེ་ཅི་རེད་ཅེས་དི་བ་གཅིག་ཡིན།

དེའི་འོག་ལ་རིས་འགོ་༡༢ དེ་རེད། སིར་བཏང་དེབ་པར་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུ་དེ་ངས་སོན་མ་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་ལ་ཞུས་
མོང་། གང་ཡྱིན་ཟེར་ན། སྐབས་དེ་དུས་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་སོ་སོ་སོ་སོའི་ཆོས་འབྱུང་སྙིང་བསྡུས་རེ་དང་ལྟ་གྲུབ་སྙིང་བསྡུས་རེ་དེ་ཚོ་ཕོགས་སིག་བྱེད་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག དེ་ཚོ་ཡང་ཨིན་ཇིའི་ནང་སྒྱུར་ཐུབ་ན་མ་འོངས་པར་ཕི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་བོད་ཀི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་དེ་ཚོ་ལ་ཡག་པོ་ཡོད་ས་རེད་ཅེས་ཞུ་དུས་དེར་འབད་བརོན་བྱེད་ཀི་ཡིན་གསུངས་སོང་། དེ་ལ་

114

པར་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུ་གང་ལ་གང་འཚམ་བཞག་འདུག དེ་ད་ལོ་ཕོགས་སིག་བྱས་ནས་པར་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་རེད་དམ་མ་རེད་གཅིག་ཡིན། གཞན་པ་དེ་ཚོ་ཟུར་བཀོལ་ནང་འདུག ཟུར་བཀོལ་ལ་ཆ་ཤས་བང་རྒྱུ་ཡིན། དེ་དང་མཉམ་དུ་བཤད་འདོད་པ་གཅིག་དེ་ག་རེ་བྱུང་སོང་ཟེར་ན་ཁ་སང་བཀུར་འོས་ཤིག་གིས་"ལྷ་ཡང་མཐོ་བྱེད་པ་དང་། འདེ་ཁོ་ཐག་ཆོད་པ་"བྱེད་དགོས་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། དེ་ངས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་ཡོད། ལྷ་ཡིད་ཆེས་པ་བྱས་པ་དང་འདེ་ཁོ་ཐག་ཆོད་པ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་དཔེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སོན་མ་ལའང་ལྷ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་འདེ་ཁོ་ཐག་ཆོད་པ་བྱས་ཡོད་རེད། འབྱུང་པོ། དམ་སིན་འབྱུང་པོ། ཁྱེད་ག་ལ་ཡིན། ཨོྃ་ཧཱ་ཧུྃ། ཁྱེད་སྡོད་ཅིག་ཅེས་ངོས་འཛིན་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། བཀའ་སི་གཉིས་ཀས་སྐབས་དེ་དུས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་ཡོད་མ་རེད། མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་དེ་རིགས་ནང་བཞིན་ལྷ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་འདེ་ཁོ་ཐག་ཆོད་པ་ཡིན་ན། བཀའ་སི་གཉིས་ཀི་ལག་ལེན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གིས་བསྟར་ཐུབ་ཀི་རེད་དམ་མ་རེད། འདི་ངས་ཞུ་ཡི་ཡོད། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དི་བ་ཕེབས་པ་དེ་དག་ལ་ལན་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ།བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་ལྷ་ཆོས་སོང་སྲུང་མ་དང་དེའི་སྐོར་གསུངས་པ་རེད། འདིའི་སོན་དུའང་གདུང་སེམས་མཉམ་བསེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་སི་འཐུས་འགའ་ཤས་ཤིག་གིས་གསུངས་སོང་། ཡིན་ནའང་དེ་ལ་ལན་གང་ཡང་ཞུས་མེད། འདི་ང་རང་ཚོ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་གཞུང་བསྟེན་དག་ལྷ་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད། སོ་སོ་གང་ཟག་སེར་གི་ངོས་ནས་ག་རེ་ངོས་ལེན་གནང་དང་མ་གནང་དེ་ཚོའི་གནས་ཚུལ་ཁག་ཁག་རེད། སོ་སོས་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་གནང་དང་མ་གནང་དེ་ཁག་ཁག་རེད། འདི་སོ་སོ་གང་ཟག་སེར་གི་འདོད་པ་རེད། Spiritualityཟེར་བ་དེ་མི་རེ་རེའི་འདོད་པ་རེད་མ་གཏོགས་སུ་ཞིག་གིས་བཙན་བཀའ་བཏང་ནས་འགོ་ས་གལ་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་།གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་བཀའ་མོལ་གསུང་པའྱི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་མཁན་ཞིག་དང་།ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་ཞིག་གི་སེམས་ལ་མ་ཕོག་པ་བྱ་དགོས་རྒྱུ་དེ་དཔེ་མྱི་སྱིད་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གང་ལགས་ཞུས་ན། ང་ཚོ་ཆོས་ཁས་ལེན་མཁན་ཡོང་སིད་ཀི་རེད། ཆོས་ཁས་མི་ལེན་མཁན་ཡོང་སིད་ཀི་རེད། ཆོས་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ཡོང་སིད་ཀི་རེད། ཆོས་ལུགས་གཅིག་ནང་ནས་ཆོས་བརྒྱུད་མ་འད་བ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་སྟོན་པ་གཅིག་གི་རེས་འཇུག་ཡིན་ནའང་གྲུབ་མཐའ་མ་འད་བ་དེ་འད་ཡོང་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཁས་ལེན་མཁན་ཞིག་གི་སེམས་ལ་དོ་ཕོག་མ་འགོ་བ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སོ་སོའི་སེར་གི་བསམ་ཚུལ་ཡོད་ཆོག་གི་རེད། འདི་ཡོད་ཆོག་གི་མ་རེད་སུ་ཞིག་གིས་ཞུ་ཡི་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་འདི་སི་པའི་སྡིངས་ཆ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་དུ་ཡིན་ནའང་ཆོས་ལུགས་གཅིག་ལ་དམའ་འབེབས་དེ་འད་བཏང་བ་ཡིན་ན་དེ་ཉེན་ཚབས་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད། སི་ཚོགས་འཁྲུག་གཞི་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད། རྒྱལ་ཁབ་ཀི་བདེ་འཇགས་ལ་གནོད་རྒྱུ་དང་། རང་བཙན་ཡོད་མཁན་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ནའང་དེ་འད་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད། དེ་རིང་གསུངས་གྲུབ་པ་དེ་གསུངས་གྲུབ་པ་རེད། མ་འོངས་པར་ལྷ་ཆོས་སོང་སྲུང་མའི་སྐོར་དེ་ཚོ་ཞེ་དག་མ་

115

གསུངས་ན་འདིའི་གནས་སྟངས་དེ་གསལ་པོ་ཞིག་ང་ཚོས་ཀང་ཞེ་པོ་ཤེས་ཀི་མ་རེད་པཱ།ངས་ག་དུས་ཡིན་ཡང་ཞུ་བཞིན་པ་དེ་རེད། སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གནས་ཆུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་མོ་དེ་ལ་ཁ་སེང་དཔེར་ན་ཚེས་བཅུ་གཟབ་གསོལ་ཉིན་མོར་བཀའ་གནང་གི་འདུག་གཱང་གནས་ཆུང་དང་པོ་ཐུག་རྒྱུ་དེ་འདོད་རྒུ་ཐང་ལ་རེད་དཱ། དེ་དུས་ང་ལོ་བཞི་ལྔ་ཙམ་མ་གཏོགས་མ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་དུས་ང་ཕྲུ་གུ་རེད་དེ། ང་ལ་ཞེད་སྣང་གང་ཡང་སེས་མ་བྱུང་། སྔོན་མའི་གོགས་པོ་རིང་པ་ཞིག་ཐུག་པ་ནང་བཞིན་བྱུང་སོང་ཞེས་དེ་འདའི་བཀའ་གནང་གི་ཡོད་པ་དང། ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ལ་ཁྱེད་རང་བཀའ་དིན་ཆེན་པོ་ཡིན་དཱ་ཞེས་བཀའ་གནང་གི་འདུག་གཱདེ་ཡིན་དུས་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཆོས་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ནས་དངོས་གནས་དང་གནས་ཀི་ཚད་མཐོ་ཤོས་དེ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། ང་ལྟ་བུ་འཇིག་རྟེན་ཕལ་པ་ཞིག་གིས་འདིའི་ཐོག་ལ་བཤད་ནུས་པ་དེ་འད་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཆོས་ཕོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་བསྟན་བདག་བ་ཆེན་རྣམ་པ་ཚོར་ག་རེ་དགོངས་པ་འདུག དེ་ཚོ་གཙོ་བོ་བྱས་ཏེ་ང་ཚོ་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད། ང་ཚོས་འདིའི་ཐོག་ཐག་གཅོད་ཐུབ་རྒྱུ་དང་དེ་འདའི་གནས་བབས་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ང་ལ་གང་སྦྱིན་པ་དེ་སྡོང་གོགས་ཀི་ངོ་བོའི་ཚུལ་དུ་ཞུས་པ་རེད། སུས་བཀམ་ཡོད། ག་རེ་བཀམ་ཡོད། དེ་ཚོ་ངས་ཤེས་ཀི་མེད། ངས་པར་བརྒྱབ་ནས་བཀམ་རྒྱུ་མ་བྱུང་། གང་ལྟར་འདི་གནང་བ་རེད། གནང་བ་དེ་སོ་སོ་ལ་ལས་འགན་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ལ་བར་ཆད་དེ་འད་མི་ཡོང་བའི་སྡོང་གོགས་གནང་བ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུས་ནས་བཀའ་ལུང་ནང་ག་རེ་ཕེབས་པ་གཞིར་བཟུང་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད། སོ་སོ་ཡིན་ནའང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀི་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕར་ཚུར་འགོ་དུས་ཀང་དཔུང་རོགས་ཤིག་མཉམ་དུ་ཡོད་བསམས་ནས་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད། འདི་སོ་སོས་ལྟ་སྟངས་རེད། ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་ཞིག་གིས་བྱས་པ་རེད། ཡིད་ཆེས་མ་བྱེད་མཁན་ཞིག་གིས་མ་བྱས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། འདི་གནས་སྟངས་དབང་གིས་སིད་སོང་ལ་དཀྱིས་སོར་གནང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་གཞོན་སེས་ཚོ་སེམས་ཤུགས་ཆག་འགོ་རྒྱུ་དང་། དེ་འདའི་གནས་སྟངས་ཆགས་དགོས་རྒྱུ་ཁོ་རང་ཡོད་མ་རེད། གཞོན་སེས་ནང་དུ་ཡིན་ནའང་སོ་སོར་བསམ་བོ་རེ་རེ་ཡོད་རེད། ཆོས་ལ་ཁས་ལེན་གི་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཀི་འོག་ནས་བསམ་བོ་ཞིག་གཏོང་གི་རེད། ཆོས་ལ་ཁས་ལེན་གི་མེད་ན་མེད་པའི་གནས་སྟངས་འོག་ནས། ཡང་མྱིན་ན་ཆོས་ལུགས་གཞན་པ་ཞིག་ལ་ཁས་ལེན་གི་ཡོད་ན་དེའི་གནས་སྟངས་ལ་དཔག་པའི་སོ་སོས་བསམ་བོ་བཏང་ནས་འགོ་ཡྱི་རེད། ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་དུ་ཁས་ལེན་མཁན་དང་མི་ལེན་མཁན་ཕན་ཚུན་ཡིན་ནའང་འད་འདུག གང་ལྟར་ནང་ཁུལ་ཡིན་ནའང་འདིས་འཁོན་འཛིན་གི་རྣམ་པ་མ་འགོ་བ་ཞིག་བལྟ་དགོས་པ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། འདི་སི་ཚོགས་བདེ་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་སི་ཡོངས་ནས་དེ་འད་ཞུས་པ་ཡིན་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གི་འདུག ལོ་རྒྱུས་ཀི་གནས་བབས་ལ་འགེལ་བཤད་རྒྱག་སྟངས་མ་འད་བ་ཡོང་སིད་ཀི་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་འདིར་སྤུངས་བསྡད་པ་ཡིན་ན། ང་རང་ཚོ་ནང་ཁུལ་གི་རོག་ག་རང་རང་ཐོག་རོད་བསྡད་ཀི་ཡིན་ནམ།བོད་སི་པའི་འཐབ་རོད་སང་ལ་འབད་བརོན་ཞྱིག་བྱེད་ཀི་ཡིན་ནམ་ཟེར་བའྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཆགས་འགོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཡོང་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་སོང་ཙང་། དེ་ཚོའི་གནད་དོན་གྱི་ཐོག་ལ་མ་འོངས་པར་འབོད་སྐུལ་རང་ཡིན། བཀའ་གཏང་རྒྱུ་ནི་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དེ་ཚོའི་གས་འདི་གསུང་མི་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་གོས་ཚོགས་ཀི་ཆེ་མཐོང་དང་ཁོར་ཡུག་དང་ཚང་མར་ཕན་ས་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་།
བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཞན་པ་ཞིག་གིས་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སྐོར་གསུངས་པ་རེད།འདི་ང་ཚོ་ཚང་མས་ངོས་ལེན་
ཡོད་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་འོག་ལ་དགོན་སྡེ་ཁག་གངས་ ༢༩༢ ཡོད་རེད། ད་ལྟ་འདིའི་རིས་འགོ་ནང་ཐེབས་བསྡད་པའི་དགོན་པ་ཁག་ཅིག་གིས་ཉམས་གསོ་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་རོགས་སོར་ཕན་

116

བུ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ད་ལྟ་དཔེ་ཁིད་དགེ་རྒན་གི་ལེགས་གསོལ་དང་། དེ་འད་ལེགས་གསོལ་འབུལ་རྒྱུ་དེ་འད་མ་གཏོགས་གཞན་པ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀིས་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་བྱེད་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད། དགོན་པ་སོ་སོས་རང་ཁ་རང་གསོ་གནང་ནས་བ་མ་དང་། མཁན་པོ། ཕག་མཛོད་སོགས། སུ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་ཚང་མས་སྐུ་ལས་བསོན་ནས་གནང་གི་ཡོད་པ་དེ་རེས་སུ་ཡི་རང་རེད་མ་གཏོགས་དགོན་སྡེ་ཁག་ཚང་མ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀིས་གསོ་སོང་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་ན་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། དགོན་སྡེ་ཆེན་པོའི་ནང་གྲྭ་པ་གངས་ ༣༠༠༠། ༤༠༠༠། ༥༠༠༠། དེ་འད་ཡོད་རེད། ཉི་མ་རེ་རེའི་ཟས་བཟའ་རྒྱུ་གཅིག་པུ་ལ་ག་ཚོད་འགོ་ཡྱི་རེད། ན་བཟའ་ལ་ག་ཚོད་འགོ་ཡྱི་རེད། དེ་ཚོ་ཚང་མ་རིས་པ་ཡིན་ན་འགོ་སོང་ཕོན་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ཡིན་པ་སོང་ཙང་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུས་པའི་བསྟན་བདག་བ་ཆེན་རྣམ་པ་དང་། བསྟན་འཛིན་གི་སེས་བུ་དམ་པ། ལྷག་པར་དུ་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་འགན་འཁྱེར་མཁན་ཚང་མར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་ཡི་ཡོད། རྣམ་པ་ཚོས་བོད་པའི་གལ་ཆེ་ཤོས་ཀི་ནང་ཆོས་དེ་རྒྱུན་མཐུད་ནས། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་གཞུང་རྒྱུན་མཐུད་ནས་གནང་ཐུབ་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་ཁ་རང་གསོའྱི་ཐོག་ནས་གནང་ཐུབ་པ་དེ་གཟི་བརིད་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་ཟློས་གར་སྐོར་དེ་གསུངས་པ་རེད།ཟློས་གར་སྐོར་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་
གསུངས་པ་ནང་བཞིན་མོས་མཐུན་ཞུ་ཡི་ཡོད། གཞོན་སེས་མང་པོ་ཞིག་ལ་མཐུན་རེན་ཞེ་དག་ཡོད་མ་རེད། ཉེ་ཆར་རང་ང་ཚོས་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ནང་ཕོགས་དེ་ཏོག་ཙམ་སྤར་བ་རེད། དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས་དང་འབྲེལ་ནས་ཟློས་གར་ལ་ཕོགས་ཏོག་ཙམ་སྤར་བ་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་དང་བསྡུར་བ་ཡིན་ན་གནས་སྟངས་ཞན་པོ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་གཞོན་སེས་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེར་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཡར་ཡོང་བཞག་པ་དང་། ཟློས་གར་ཟུར་པ་ཚོ་ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་ས་གནས་གང་དུ་བཞུགས་ཡོད་ཀང་ཚང་མས་སོ་སོས་རལ་སྦྱང་བཞག་པ་དེ་བེད་སོད་བཏང་སྟེ། བོད་སི་པའི་ར་དོན་ལ་ཕན་ཐོགས་རྒྱུའི་ནུས་པ་སྤུང་རྒྱུ་དེ་གནང་བཞུགས་ཀི་འདུག དེར་བརྟེན་དེ་ཚོ་ཚང་མར་ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཟློས་གར་གསུང་གི་ཡོད་པའི་སྐབས་ལ་དེ་རེད་མ་གཏོགས། རིག་གནས་དང་གཞན་པའི་ཐོག་ལ་ཕག་ལས་གནང་མཁན་ཚང་མས་ཀང་འབད་བརོན་གནང་བཞུགས་ཀི་འདུག་ཅེས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་གསུངས་པ་དེར་མོས་མཐུན་ཞུ་ཡི་ཡོད།

དེ་ནས་བཀའ་མོལ་གཅིག་དེ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀི་འཁྲུངས་སྐར་སྲུང་བརི་ཞུ་རྒྱུ་དེ་རེད།འདིའི་སྐོར་དེ་སྡེ་ར་
ལྡུན་ཁུལ་ནས་ཕལ་ཆེར་ཟླ་བ་ ༧། ༨། ཙམ་ཕིན་ཡོད་བསམས་སོང་། དེ་འད་ཞིག་གི་སོན་ལ་འདིའི་སྐོར་གསུང་མཁན་ཞྱིག་བྱུང་སོང་། ང་ཚོའི་ངོས་ནས་ས་ག་ཟླ་བ་སྲུང་བརི་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད། འདི་འགྱུར་བ་རྒྱལ་སི་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མེད་ཟེར་བ་དེ་ད་ལྟ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་རིས་སྐོར་སྟངས་དང་དེ་འད་མང་པོ་གསུངས་སོང་། ངས་འདིའི་སྐོར་ལ་ཤེས་ཀི་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ལམ་སྟོན་དང་དགོངས་ཚུལ་དེ་ཆོས་བརྒྱུད་བ་ཆེན་རྣམ་པ་ཚོ་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་པའི་སྐབས་ལ་འཁྱེར་གི་ཡིན་ནའང་འད་འདུག གང་འད་འཁྱེར་དགོས་ཀི་འདུག་ནའང་འདི་ང་ཚོས་རད་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་བྱས་ཏེ་ཐབས་ཤེས་འདུག་གམ་མི་འདུག གང་འད་རེད་འདུག ང་རང་ཚོས་ས་ག་ཟླ་བ་སྲུང་བརི་ཞུ་རྒྱུ་དེ་མུ་མཐུད་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་རྒྱལ་སིའི་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་སྐར་ཉིན་མོ་སྲུང་བརི་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ལ་ཡང་ང་ཚོས་མཉམ་ཞུགས་ཀི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་ཡིན་ན། གང་འད་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་ནམ། དེ་མང་པོ་ཞིག་ནས་བསམ་བོ་གཏང་དགོས་རྒྱུ་རེད་འདུག ང་ཡང་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་མཁས་པ་མིན་པ་སོང་ཙང་། བཀའ་འདི་ཞུ་དགོས་ས་དང་། དགོངས་སྐོར་ཞུ་དགོས་ས་དེ་འདར་ཞུས་ཏེ། མ་འོངས་པར་བ་

117

ཆེན་ཚོགས་འདུ་དེ་འདར་འཁྱེར་ཡོང་དགོས་ཀི་འདུག་གམ། ཡང་ན་ཚོགས་ཆུང་ཟུར་འཛུགས་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་གམ། གང་འད་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་ཀི་ཡིན། སེམས་ནང་འཇོག་རོགས་བྱོས་ཤིག་གསུངས་པ་རེད། སེམས་ནང་ལ་བཞག་གི་ཡིན། བསམ་བོ་གཏང་གི་ཡིན། འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་གདན་ས་ཆེན་པོ་འགའ་ཤས་ནང་རེད། ཕལ་ཆེར་ཆོས་སྡེ་གཞན་པའི་ནང་དེ་འད་
ཡོང་གི་མེད་འགོ དགེ་བཤེས་གཏོང་སོ་གཏང་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བོད་ནས་དངུལ་བཏང་བྱེད་དུས་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕད་ནས་གང་ལྟར་ལོ་འགའ་ཤས་ཤིག་ཕིན་པ་རེད།བཀའ་ཤག་སྐབས་ ༡༦ མ་བསེབས་སོན་ནས་གནས་ཚུལ་འདི་ཡོད་བསྡད་པ་ཞིག་རེད། འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་ཐོག་ནས་ཐོག་མར་བསེབས་པའི་སྐབས་ཞུ་མཁན་བྱུང་སོང་། སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོས་འབྲེལ་ཡོད་ལ་ཞུ་དགོས་པ་དེ་ཞུས་རེད་མ་གཏོགས། དེའི་རེས་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་ད་ལྟའང་མུ་མཐུད་ནས་དཀའ་ངལ་དེ་འད་འཕད་ཀི་འདུག་ཅེས་གསུང་མཁན་མ་བྱུང་བ་དང་། གནས་ཡོད་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ཚན་པ་ཁོང་ཚོས་ཀང་དེ་ལ་རྒྱུ་དང་རེན་དང་དཔང་རྟགས་ད་ལྟ་བར་དུ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་བཞག་པའི་གནས་སྟངས་གང་འད་ཆགས་ཡོད་མེད་ཁག་ཅིག་ཁིམས་འགལ་རང་ཆགས་བསྡད་ཡོད་ན། ཆགས་ཡོད་ན་ཟེར་གི་ཡོད་དཱ། ཡོད་ན་ཡང་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ལས་དོན་བྱེད་སྟངས་ཐོག་ནས་འགོ་ཡྱི་རེད། ཁིམས་འགལ་ཆགས་མེད་པ་ཡིན་ན་ཏན་ཏན་ང་ཚོར་ཞུ་སའི་ལམ་ཀ་ཞིག་ཡོད་ཀི་རེད། ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་མང་པོ་ཡོད་རེད་གསུངས་སོང་། ག་ཚོད་ཡོད་རེད། དེ་ཚོ་འབྲེལ་ཡོད་ཚོས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ས་གནས་མ་གིར་ནས་ཕེབས་ཀི་ཡོད་དུས་ཁོ་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་བདེ་སྲུང་ལ་སྙན་ཞུ་བརྒྱབ་ཀྱི་ཡིན་ནའང་འད་འདུག གང་ལྟར་བདེ་སྲུང་ལ་སྙན་ཞུ་བརྒྱབ་ཡིན་ན་བདེ་སྲུང་ངོས་ནས་ལྟ་ཆོག་གི་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

གཉིས་པ་འདི་དགོན་སྡེ་གྲྭ་ཚང་གི་འཕོད་བསྟེན་གི་སྐོར་དེ་རེད།སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་
གིས་བཀའ་སོབ་གནང་ཡོད་རེད། ཁ་སང་ང་ཚོས་འཕོད་བསྟེན་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཚོགས་པ་རེད།དེའི་སོན་དུ་ཚོགས་པའི་སྐབས་དེར་འཕོད་བསྟེན་ལ་ཞུས་ཡོད། ང་ཚོ་འཕོད་བསྟེན་གིས་མི་མང་ལ་གདོང་པ་བསྟན་རྒྱུ་དེ་ཨམ་ཆྱི་དང་སན་ཞབས་པ་དེ་ཚོ་རེད་དཱ། དེ་ཚོས་ནད་པ་ཚོ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྟངས་དང་བཀའ་མོལ་གནང་སྟངས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་ཀི་འདུག ང་ཚོའི་ལས་དོན་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་ཚགས་ཚུད་པོ་བཟོ་དགོས་འདུག འཕོད་བསྟེན་དྲུང་ཆེ་སྐོར་བ་བརྒྱབ་ནས་དེ་ཚོའི་སང་ལ་སིག་འཛུགས་ཀི་འགོ་སྟངས་དེ་ཚོ་ཡག་པོ་བཟོ་དགོས་འདུག དེ་དང་མཉམ་དུ་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཁག་ཡོད་སའི་ས་ཆ་དང་། ང་ཚོའི་འཕོད་བསྟེན་གི་ལས་བྱེད་ག་ཚོད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཚང་མ་བལྟས། དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་སན་ཁང་གི་མཐུན་རེན་ག་རེ་ག་རེ་འདུག འདིའི་ཐོག་འཕོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ནས་སྦྱོར་ཐུབ་རྒྱུ། ལྷག་པར་དུ་འདིའི་ནང་ལ་གསུངས་བསྡད་པ་དཔེ་ཁིད་དགེ་རྒན་དང་། དགེ་འདུན་པ་སྐུ་བགེས་པ། དེ་ཚོའི་གས་སན་ཁང་ལ་ཕེབས་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་ཆགས་ཀི་ཡོད་པ་དེ་ཚོའྱི་ཁག་ཤེད་དང་གཅྱིན་འཁུ་བལྟ་རྒྱུ་དེ་ཚོའི་གས་ང་ཚོ་རང་མར་ཕིན་ཏེ་ཞབས་ཕི་སྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་འདུག དེར་བརྟེན་རིམ་པས་ས་གནས་སོ་སོ་ལ་ཞོགས་པ་ནད་པ་བལྟ་དགོས་པ་དང་། ཉིན་རྒྱབ་དུས་ཁོམ་ཡོད་ན་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་སྐོར་བ་བརྒྱབ་ནས་དགེ་འདུན་པ་རྒན་པ་ཚོའི་འཕོད་བསྟེན་སྐོར་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་དང་། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་འབད་སྤུངས་བྱ་རྒྱུའི་བང་ཞིག་སིག་བཞིན་ཡོད། ས་གནས་སོ་སོའི་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་ལྟ་དགོས་ཀི་འདུག དཔེར་ན། གཞིས་ཆགས་ཆེ་ཁག་དེ་འད་ཡིན་ན་དགོན་སྡེ་སོ་སོར་སན་ཁང་རེ་རེ་ཡོད་རེད། དེ་ནས་འཕོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀི་སན་ཁང་ཡོད་རེད། སན་རིས་

118

ཁང་ཡོད་རེད། མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དུས་ཕར་ཚུར་གོ་བསྡུར་བྱུང་གི་མེད་དུས་སུས་ག་རེ་བྱེད་ཀི་ཡོད་པ་དེ་མ་ཤེས་པ་དང་། སུས་མཐུན་རེན་ག་རེ་སྦྱོར་གི་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཡང་མ་ཤེས་པ་བས། ད་རེས་འཕོད་བསྟེན་དྲུང་ཆེ་ས་གནས་སུ་སྐོར་སོད་ཕིན་པའི་སྐབས་འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མ་མཉམ་དུ་གཅིག་མཇལ་ན། སན་ཁང་ཡོད་མཁན་གི་ས་གནས་གཅིག་ལ་སན་ཁང་བཞི་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་འད་ཚང་མ་མཇལ་ནས་ཕར་ཚུར་བསམ་ཞིབ་དང་གོ་བསྡུར་བྱས་ཏེ་མ་འོངས་པར་ང་ཚོ་ཁ་ཕོགས་གང་འད་ཞིག་གི་སང་འགོ་དགོས་ཀི་འདུག ལེགས་པའི་ཕོགས་ཀི་ཁ་ཕོགས་གང་འད་ཞིག་གི་སང་ལ་འགོ་དགོས་ཀི་འདུག དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་བསམ་བོ་གཏང་ཐུབ་ན་ཞེས་མངགས་བཞག་ཡོད།

དེ་ནས་སེ་ར་བྱེས་ཀི་ད་ཐོག་ནས་དབྱར་དུས་སོབ་སྦྱོང་སོད་ཀི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་ཡག་པོ་རེད།གལ་སིད་དེ་ཚོའི་
ལས་གཞི་ཐོག་ལ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ནས་གསལ་བསགས་བྱེད་དགོས་པ་ཡོད་ན་ང་ཚོས་ལས་གཞི་དེ་འད་ཞིག་སྤེལ་གི་ཡོད། རྒྱལ་སིའི་ནང་དུ་དོན་གཅོད་ཁག་གིས་བོད་རིགས་སི་མཐུན་ཚོགས་པ་བརྒྱུད་ནས་གསལ་བསགས་སྤེལ་རོགས་ཤིག་ལབ་ན། འདི་ང་ཚོས་སྤེལ་ཐུབ་ཀི་རེད་ཅེས་ཞུ་དགོས་བསམས་སོང་།

དེ་ནས་ལྷ་མོའི་འཁབ་གཞུང་སྐོར་དེ།ཚང་མར་དཀའ་ངལ་དེ་ག་རང་རེད། གང་ལྟར་གཞོན་སེས་ཚོས་དོ་སྣང་བྱས་
ཏེ། སིར་བཏང་ཁ་སེང་ཞུས་པ་བཞིན་ལྷག་དཀར་དེ་ཚོའྱི་ནང་ལ་དཔེ་མྱི་སྱིད་པའྱི་དོ་སྣང་བྱེད་ཀི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ལྷག་དཀར་ལ་གཞས་ཞབས་བྲོ་འཁབ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་ན། ལྷ་མོའི་ནང་དུ་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་གསུང་རྒྱུ་དེ་ག་རེ་ཟེར་ན།ས་གནས་འགོ་འཛིན་བརྒྱུད་ནས་གཞོན་སེས་མང་བ་ཅྱིག་མཉམ་ཞུགས་བྱ་རྒྱུའི་ཐོག་འབད་བརོན་བྱེད་ཐུབ་ཀི་རེད་དམ་མ་རེད་གསུངས་པ་དེ་ང་ཚོས་ཞུ་ཆོག་གི་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དངོས་སུ་ག་ཚོད་ཞུགས་ཀི་ཡོད་མེད་ཟེར་བ་དེ་གཞོན་སེས་སོ་སོའྱི་དོ་དབྱིངས་ལ་རག་ལས་ཀི་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་གནང་བཞིན་པ་དེ་དག་ལ་བསགས་བརོད་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད་དམ་ཟེར་བ་དེ་ད་ལྟ་བར་དུ་ཞོ་སྟོན་ལོ་ལྟར་འཚོགས་ཀི་ཡོད་རེད། རྒྱ་གར་ནང་དུ་ཡོད་མཁན་དང་། བལ་ཡུལ་ནང་ཡོད་མཁན་ཚོ་ཕེབས་ཐུབ་ཀི་ཡོད་རེད། ཨ་རི་ནས་གཅིག་མ་གཏོགས་ཕེབས་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཡང་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཕེབས་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད། ཐག་རིང་པོ་ཡིན་པ་སོང་ཙང་། ཕེབས་བསྡད་པ་རྣམས་ནས་མཉམ་ཞུགས་གནང་ནས་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད། འདིའི་ཐོག་ལ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་རྒྱབ་སོར་ཡག་ཐག་ཆོད་ཅིག་ཞུ་ཡི་ཡོད། ཞོ་སྟོན་སང་ལ་འགོ་སོང་ཆེན་པོ་འགོ་ཡྱི་འདུག དེ་དག་ཚང་མ་ཨ་རིའི་གཞུང་གི་རོགས་དངུལ་གི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་རྒྱབ་གཉེར་བྱས་ཏེ་ཞོ་སྟོན་སྲུང་བརི་ཞུ་རྒྱུ་དེ་མུ་མཐུད་ནས་རོགས་པ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ལོ་ནས་ལོ་གོང་ནི་ཡར་འཕར་འགོ་ཡྱི་འདུག མི་མང་བ་མཉམ་ཞུགས་བྱས། འགོ་སོང་མང་བ་འགོ་ཡྱི་ཡོད་དུས་འཕར་འགོ་ཡྱི་འདུག ཡིན་ནའང་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འད་ཞིག་བྱེད་བཞིན་ཡོད། མ་འོངས་པར་ལྷ་མོའི་ཚོགས་པ་ཚང་མར་ཕག་འཁྱེར་འབུལ་རྒྱུ་ཞིག་ཕལ་ཆེར་ཟློས་གར་ལ་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུག ཕག་འཁྱེར་སུས་ཕུལ་བ་ཡིན་ནའང་ཟློས་གར་རང་ནས་འབུལ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། སྒྱུ་རལ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་སོང་ཙང་། མཐོང་དེའང་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམས་ནས། གལ་སིད་ས་གནས་སུ་དེ་འད་འབུལ་གི་མེད་ན་ང་ཚོས་ལེགས་གསོལ་བསགས་བརོད་དེ་འདས་ཞུ་བར་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

119

ད་ལྟ་བ་མ་མ་ཎི་སྐོར་དེ་གསུངས་པ་རེད།དཔེར་ན་ང་རང་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་ཕི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོ་དེ་བར་ལ་ཨ་རིར་འགེམས་སྟོན་བྱས་པའི་སྐབས་དེར་བ་མ་མ་ཎི་ཞིག་ཕེབས་ཡོད་རེད། དེ་དུས་ཁོང་རང་བདེ་སིད་གིང་ནས་རེད། ད་ལྟ་ཁོང་རང་བཞུགས་ཡོད་མེད་ཤེས་ཀི་མི་འདུག སྐབས་དེ་དུས་ནས་བ་མ་མ་ཎི་ཁོང་རང་མ་གཏོགས་ལྷག་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་དེ་འད་གོ་ཡྱི་འདུག ཡང་གཞན་པ་ས་ཆ་གཅིག་གཉིས་ལ་ཡོད་སིད་ཀི་རེད། ཡིན་ནའང་བ་མ་མ་ཎིའི་འགོ་སྟངས་དེ་བསབས་ནས་ཤེས་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་མིན་ནམ། གིང་གི་སྒྲུང་ཀློག་མཁན་ནང་བཞིན་ཞིག་འབྲེལ་བ་ཞིག་དགོས་ཀི་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་འད་པོ། གང་ལགས་ཞུས་ན། བ་མ་མ་ཎི་དེ་དག་གྱིས་ཡི་གེ་ཚིག་གཅིག་ཤེས་ཀི་མེད་ཀང་ཐང་ཀ་ཡོངས་རོགས་འགེལ་བཤད་རྒྱག་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ལས་དབང་གི་ཡིན་ནའང་རེད། ག་རེ་ཡིན་ནའང་དེ་འདའི་གནས་སྟངས་དམིགས་བསལ་གི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་འདུག དེར་བརྟེན་དེ་ཚོའི་གས་གསོ་སོང་བྱས་ནས་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ནམ་མིན་ན། རང་བཞིན་གིས་ཡོང་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་ཡིན་ནམ། གང་འད་ཡིན་མིན་ཤེས་ཀི་མེད། དེ་ཚོའི་གས་སྐད་ཆ་དིས་པའི་ཐོག་ནས་མ་འོངས་པར་སར་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཡོད་པ་དང་། གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པ་དེ་འདས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་ན། རོགས་བྱེད་དགོས་པ་ཡོད་ན་རོགས་པ་བྱེད་ཀི་ཡིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་དཔེ་ཁིད་དགེ་རྒན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་འཕོད་བསྟེན་ཐོག་ལ་ལྟ་ཡི་ཡོད་དམ་
མ་རེད་གསུངས་སོང་།གོང་གི་ལན་དེས་འཐུས་པ་བྱེད་རོགས་བྱོས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་མཚན་དོད་ད་ལྟའང་ཐེངས་གཅིག་མ་གཏོགས་ཐོབ་མ་སོང་ཟེར་བ་དེ། དེ་ང་ཚོའྱི་སོན་རིས་ནང་ག་རེ་ཡོད་པ་
འདི་ཕི་ཟླ་ ༣ པའི་ཚེས་ ༣༡ ནང་ཚུད་བགོ་འགེམས་ཟིན་པ་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་སོན་རིས་ནང་གང་ཡོད་པ་དེ་ཕི་ཟླ་ ༣ པའི་ཚེས་ ༣༡ ནང་བགོ་འགེམས་ཟིན་ཚར་བ་བྱེད་ཀི་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སོན་རིས་ནང་ལ་མེད་པ་ཡིན་ན་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་པཱ། སོན་རིས་ནང་ཡོད་པ་དེ་དག་བགོ་འགེམས་ཟིན་པ་བྱེད་ཀི་རེད། དེ་ནས་ཉམས་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་ཐོ་གཞུང་དེ་ཟུར་འཛར་དུ་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་དགོན་པ་སུ་སུ་ས་ཆ་ག་པར་ག་པར་ནས་ཞུས་ཡོད་རེད། ད་ལོ་ང་ཚོས་སོར་འབུམ་ ༧ ཙམ་ཚད་བཞག་ན་མ་གཏོགས་ཉམས་གསོ་དང་དེ་འདའི་ཐོག་ལ་མང་པོ་ཞེ་དགས་ཤིག་བཞག་པ་ཡིན་ན་དགོན་པ་མང་པོ་ཡོད་རེད། ཚང་མས་ཞུ་ཡོང་བ་ཡིན་ན་ང་ཚོར་གཏོང་དམྱིགས་མེད་ནས་དཀའ་ངལ་འཕད་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་འདུག ད་ལྟ་ཡོད་བཞིན་པ་དེ་ཟུར་འཛར་ནང་ཡོད་རེད། འདི་གཅིག་དང་།

ཟློས་གར་ཚོགས་པ་ལ་འཛུགས་སྐྲུན་གི་ལས་གཞི་ནང་ལ་སོར་ས་ཡ་༣༡ བཞག་འདུག ཟློས་གར་ཚོགས་པ་
གསར་པ་རྒྱག་རྒྱུ་རེད་དམ། ག་རེ་རེད་ཅེས་སོར་ས་ཡ་ ༣༡ ཟེར་དུས་འདུག་སེ་ལྟ་དུས་ཆེན་པོ་འད་ཞིག་ཡོད་རེད། སོར་འབུམ་ ༣༡༠ རེད། དེང་སང་ཁང་པ་གཅིག་རྒྱག་དགོས་བྱུང་ནའང་སོར་འབུམ་ ༣༠༠། ༤༠༠། ༥༠༠། དེ་འད་འགོ་ཡྱི་འདུག ན་ནིང་ནས་གོས་ཚོགས་ནས་བཀའ་འཁོལ་འཐོན་ཟིན་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་དངུལ་ཆ་ཚང་ཐབས་ཤེས་བྱས་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་འདིའི་བར་དུ་ཇར་མན་རོགས་ཚོགས་ GATལའང་རོགས་པ་ཞུས་རེད། བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀིས་འདིའི་སོན་ལ་སོན་རིས་བཞག་པ་དེས་མ་འདངས་ནས་ཇར་མན་རོགས་ཚོགས་ལ་ཞུ་དུས་ཇར་མན་རོགས་ཚོགས་ཁོང་རང་ཚོས་ཁང་པ་རྒྱག་མཁན་གི་ Engineerཡན་ཆད་ཚུར་བཏང་ནས། དེ་ཚོ་བརྟག་ཞིབ་བྱ་རྒྱུར་འགོར་བ་རེད། ད་ལྟ་མངའ་སྡེ་ལས་ཁུངས་(Municipality)ནས་བཀའ་འཁོལ་རག་ནས་ཕི་ལོ་ ༢༠༢༤ ནང་ཚུད་བརྒྱབ་རྒྱུའི་བང་སིག་དུས་

120

བསར་དུ་ཁ་སེང་སོན་མའྱི་བཀའ་འཁོལ་དེའི་སང་ལ་ GATརོགས་པ་བྱས་བཞག་པ་འདིའི་ཐོག་ལ་ད་དུང་སོར་འབུམ་ ༩༠ འདང་གི་མི་འདུག་ཅེས་ད་ལྟ་ང་ཚོས་བསན་ནས་སོར་འབུམ་ ༣༡༠ ཆགས་པ་དེ་ཟློས་གར་གི་བུའི་སྡོད་ཁང་དེ་རིང་པ་ཞེ་དག་ཆགས་ཏེ་ཆུ་ཟགས་པ་དང་ཆུང་ཆུང་ཞེ་དག་ཅྱིག་བྱས་ཏེ་གནས་སྟངས་སོ་པོ་ཡོད་དུས་དེ་མར་ཆ་ཚང་གཏོར་ཏེ་བཟོ་རྒྱུ། བུ་མོའི་སྡོད་ཁང་དེ་བཀའ་ཤག་སྐབས་སྔོན་མའི་སྐབས་བཟོས་ཟིན་འདུག དེ་ཡིན་དུས་བུའི་སྡོད་ཁང་བཟོ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་རེད། མ་འོངས་པར་ད་དུང་ཟློས་གར་ལ་ཏོག་ཙམ་རོགས་པ་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཆགས་ས་རེད། ཁང་པའི་མཐུན་རེན་གི་འོག་ནས་ཚོགས་ཁང་དང་དེ་ཚོ་བརྒྱབ་བཞག་པ་དེ་ཚོ་ཡང་བརྒྱབ་སྟངས་འགིག་མི་འདུག གཅིག་མི་འདུག ད་དུང་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་དགོས་ན་སོར་འབུམ་ ༢༠༠ ཞིག་འགོ་ས་རེད། ཕལ་ཆེར་ཚོགས་ཁང་ནང་རྒྱབ་ལ་བཞུགས་མཁན་དེ་བར་ཡིན་ན། ཕལ་ཆེར་སྡིངས་ཆར་ཡར་གཟིགས་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་དེ་གཟིགས་ཀི་ཡོད་ས་རེད། རྐུབ་བཀག་དེ་ཚོ་སིག་སྟངས་དང་དེ་ཚོ་ཐོག་མར་ནས་འཆར་གཞི་ཚད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་མེད་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཀང་འགེལ་བཤད་རྒྱག་ཡོང་གི་འདུག དེར་ང་ཚོས་ཀང་འདི་ནས་ག་ཚོད་ཙམ་རོགས་པ་བྱེད་ཐུབ་ཀི་འདུག དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ལ་ལྟ་ནས་འགོ་ཡྱི་ཡིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་དཔེ་དེབ་པར་སྐྲུན་ནང་དུ་ཨིན་ཇིའི་ནང་བསྒྱུར་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་ཞུས་པ་ཡིན།དེ་ཚོ་བསྒྱུར་ཡོད་དམ་
མ་རེད་དང་ད་རེས་པར་སྐྲུན་ནང་ཡོད་དམ་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་། ད་ལྟ་དེ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་པར་སྐྲུན་དེ་དག་བྱ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ཨིན་ཇིའི་ནང་བྱུང་ཡོད་མེད་ཤེས་མ་སོང་། ཨིན་ཇིའི་ནང་སྒྱུར་གི་ཡོད་མེད་ཀང་ཟློས་གར་ལ་སྐད་ཆ་འདི་ཡི་ཡིན། ཨིན་ཇིའི་ནང་སྒྱུར་གི་ཡོད་ན་མ་འོངས་པར་པར་སྐྲུན་ནང་རང་བཞིན་གིས་སེབ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་ཡྱིན་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།
དེ་ནས་ལྷ་ཡིད་ཆེས་དང་འདེ་ཁོ་ཐག་ཆོད་པ་ཟེར་བ་དེ་ཚོའི་སང་ང་ལ་དམིགས་བསལ་གི་ཞུ་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། སོ་
སོས་གཞན་པར་ག་ཚོད་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད། གཞན་པས་ཚུར་ཡིད་ཆེས་ག་ཚོད་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད། མི་དང་ལྷའི་འབྲེལ་བ་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ལྷ་ལ་ཡང་ཕར་འབྲེལ་བ་བྱས་ན། ལྷས་སྡོང་གོགས་གནང་རྒྱུ་དེ་ཚོ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ལྷ་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་ན། ཁོ་འབྲེལ་བ་ཡོང་དགོས་པའི་སྐད་ཆ་ཡང་ཡོད་མ་རེད། དེ་ཡྱིན་དུས་འདིའི་གནད་དོན་གི་སང་ལ་མ་འོངས་པར་ཞེ་དག་ཞུ་མི་དགོས་པ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་རྔ་བ་གངས་རི་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་རྔ་བ་གངས་རི་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག དེ་རིང་ངས་ཆོས་རིག་གི་ལས་བསྡོམས་དང་འབྲེལ་ནས་འགའ་ཤས་ཤིག་གསལ་བཤད་ཞུས་ན་བསམས་སོང་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གང་ཡྱིན་ཟེར་ན། ང་ལ་མཚོན་ན་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་དོན་ཆེན་ཡིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སི་འཐུས་ཚོགས་ཐེངས་ ༦ པར་ཆོས་རིག་གི་ལས་དོན་ཐོག་ལ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་ངའི་ཐོག་ལ་གཞི་མེད་ཀིས་སོན་འཛུགས་བས་ཡོད་རེད། སྙོན་འཛུགས་བྱས་ཡོད་རེད། སྐབས་དེ་དུས་ཚོགས་གཙོ་དབུ་བཞུགས་ཀི་ཐོག་ནས་གོས་ཚོགས་ར་བ་འདིའི་ནང་མ་བྱས་པ་ལ་བྱས་འདུག་ལབ་པ་དང་། བྱས་པ་ལ་མ་བྱས་པ་ལབ་པ་ཞེས་གསལ་བཤད།

121

གང་ལྟར་སྙོན་འཛུགས་བྱས་ཡོད་རེད། དེའི་རིགས་དེ་ཡྱིན་གཅྱིག་མྱིན་གཅྱིག་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གཙང་མ་བཟོ་དགོས་རེད་མ་གཏོགས། ངས་ད་ལྟ་༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།མ་རེད། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་མཆོག སི་འཐུས་སེར་གི་གསལ་བཤད་ཡོད་ན། དེར་གོ་སྐབས་གཞན་པ་ཞིག་ལེན་ཆོག་གི་ཡོད་རེད། འདི་ད་ལྟ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བསྡོམས་རང་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གསུང་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།༽ལགས་སོ། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ངས་འདི། ང་ལ་སོན་མ་ཚུར་སྙོན་འཛུགས་བྱེད་དུས་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བསྡོམས་ནང་འབྲེལ་མེད་ཀིས་སྙོན་འཛུགས་བྱས་ཡོད་རེད། ༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།སི་འཐུས་སེར་གི་གསལ་བཤད་ཡིན་ན། གོ་སྐབས་གཞན་པ་ལེན་དགོས་རེད་ཞུས་པ་ཡིན། ད་ལྟ་འདི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ལས་བསྡོམས་རང་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཡིན་ན་གསུང་གནང་རོགས་གནང་།༽ལགས་སོ། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག གང་ཞུས་པ་དེར་ལགས་སོ་ཞུས་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རིག་གི་ལས་བསྡོམས་ནང་ནས་གཞི་མེད་སྙོན་འཛུགས་བྱེད་དུས་དེ་ག་རང་ཞུས་བཞག་རེད་དཱ། ཚང་མ་ཞུས་བཞག་རེད། ཚང་མ་ཚར་ནས་གཞི་ནས་ཚོགས་གཙོས་སྟངས་འཛིན་གནང་བ་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་རིང་ངས་དེར་ག་རེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་ལབ་ན། སེར་གི་དོན་དག་མ་རེད། སི་འཐུས་ཀི་མཚན་གནས་ལ་གནོད་ཀི་འདུག རེད་པཱ། ང་གྲྭ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དགེ་འདུན་གི་ཚུལ་ཁིམས་ལ་གནོད་ཀི་འདུག དགེ་འདུན་པ་སི་དང་། གོས་ཚོགས་ར་བ་དེའྱི་མཚན་གནས་ཀི་ཆེད་དེ་རིང་ངས་གསལ་བཤད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ན། ངས་དེར་ལན་རྒྱག་གྱི་མ་རེད། དེར་ལན་རྒྱག་དགོས་པའི་རིན་ཐང་མི་འདུག་སྟེ། གསལ་བཤད་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ང་སི་འཐུས་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བསྡོམས་རང་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གསུང་རོགས་གནང་། ཡང་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གཏོང་ན། གཞུག་མ་དེ་གཏང་དགོས་ཆགས་ཀི་རེད།༽གཏང་ན་འགིག་གི་རེད། ༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།ཚོགས་གཙོས་སྟངས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་ཀི་མི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་།༽དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག སོན་མ་ངས་ལས་བསྡོམས་ནང་ནས་འབྲེལ་བ་བྱེད་དུས་དེ་ག་རང་ཞུ་བསྡད་འདུག ༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།གསལ་བཤད་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་ན། གོ་སྐབས་གཞན་པ་བང་ནས་ཞུ་ས་ཡོད་རེད། དེ་ཞུས་པ་ཡིན།༽ལགས་སོ། དེ་ག་རང་ལགས་སོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དེ་ག་རང་གནང་རོགས་གནང་།༽

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་སོབ་དཔོན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལགས།

སི་འཐུས་སོབ་དཔོན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ད་ལྟ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་སོན་རིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བསམ་ཚུལ་འགའ་ཤས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དེ་བོད་པའི་བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཐོག་ལ་ཐད་ཀར་མིང་ཡོད་མཁན་དང་ཐད་ཀར་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དེ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད། འདི་ཡིན་དུས་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ངོས་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་འཇོན་ཚད་དཔག་ཚད་ཀིས་གང་ལ་གང་འཚམ་ཡག་པོ་གནང་ཡོད་རེད། མ་འོངས་པར་ཡིན་ནའང་དེ་མུ་མཐུད་ནས་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཐོག་གནང་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད། དེ་ལས་འགན་ཡང་ཆགས་

122

ཡོད་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་དེ་ཡིན།དང་པོ་དེ་ལ་ང་ཚོའྱི་རིག་གཞུང་སྐོར་དེ་རེད། ད་ལྟའི་ཆ་ལ་རིག་གཞུང་སྐོར་ལ་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་གིས་ཐོག་ནས་ཧ་ཅང་གིས་ད་ཐོག་འཛིན་གྲྭ་འཚོགས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དེ་འད་མང་པོ་གནང་གི་འདུག དཔེར་ན། ཨ་མི་རི་ཀ་ཁུལ་དུ་ཡིན་ན། ས་ས་བརེ་ཆེན་ཚོགས་པ་རེད། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་ནང་དུ་སེ་ར་བྱེས་ད་ཐོག་གི་སོབ་གྲྭ་རེད། དེ་བཞིན་དེ་དང་དེ་ལ་སོགས་པ་དེ་འདའི་རིག་གཞུང་ཟབ་ཁིད་བྱ་རྒྱུའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་མཁན་མང་པོ་འདུག དེ་ཚོར་ཡིན་ནའང་མ་འོངས་པར་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ངོས་ནས་ལེགས་གསོལ་ཕག་འཁྱེར་ལྟ་བུ་དང་། བྱས་རེས་ངོམ་སོ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་ཡག་པོ་ཡོང་ས་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་འདི་ཡིན། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སིར་བཏང་ང་ཚོའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ཐོག་ལ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་མཁན་གཙོ་བོ་དེ་དགོན་སྡེ་གྲྭ་ཚང་རེད། མི་སའི་ནང་ལ་ཡང་དངོས་གནས་ཧ་ལས་པའྱི་གོ་རྟོགས་ཡག་པོ་ཡོད་མཁན་དེ་འད་ཐོན་གི་འདུགངས་ཉེ་ཆར་དེ་བར་དེ་འད་མཇལ་བྱུང་། ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་གཅིག་པུའི་ཐོག་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་བྱས་ཏེ། བོད་རེད། རྒྱ་གར་རེད། ཧི་མ་ལ་ཡི་ས་ཁུལ་གང་སར་དེའི་དོན་དུ་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ནས་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའྱི་གསུང་རོམ་དེ་ཚོ་ཕོགས་བསིག་བས། དེ་བཞིན་དབང་ལུང་མན་ངག་དེ་ཚོ་ཡང་ག་པར་ཆད་འདུག ག་པར་ལྷག་འདུག དེ་ཚོ་སུའྱི་རར་ཞུ་དགོས་སར་ཞུས། ཁབ་སེལ་བྱེད་དགོས་སར་ཁབ་སེལ་གནང་། དེ་འད་བྱེད་མཁན་གཞོན་སེས། མི་ས་ནང་ལ་ཡང་དེ་འད་འདུག དེ་ཚོ་ཡིན་ནའང་ཧ་ཅང་གིས་ང་ཚོའི་རིག་གཞུང་ཉག་ཕ་པོ་འདིའི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཆ་བསྐོང་རྒྱུ་དང་། ཁ་སྐོང་ཞུ་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་གི་འདུག དེ་ཚོ་ཡིན་ནའང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ལ་གོ་ཐོས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཡོང་ས་རེད་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་འདི་ཡིན།
དེ་ནས་དོན་དག་གལ་ཆེ་ཤོས་གནད་འགག་ཆེ་ཤོས་དེ་ག་རེ་ཡོད་ཞུས་ན། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་དོན་གཙོ་
བོ་འད་པོ་ཞིག་དེ། ༸སབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཕྱྭའི་ཞབས་རིམ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན་ད་ལྟའི་ཆར་༸སབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ང་ཚོས་བོད་ལུགས་ཀི་རིས་སྟངས་བྱས་ན། དགུང་ལོ་ ༩༠ ལ་ཕེབས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། བས་ཙང་དེ་དང་བསྟུན་བྱས་ཏེ་དམིགས་བསལ་གིས་ཞབས་རིམ་ཛ་དག་སྒྲུབ་དགོས་པ་དང་། ཞབས་བརྟན་རིམ་འགོ་སྒྲུབ་དགོས་པ་དང་། ཞབས་བརྟན་རིམ་འགོ་གསོག་སྒྲུབ་དགོས་པ། རྒྱ་ཆེ་མང་ཚོགས་ཀི་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་སི་དོན་བསོད་ནམས་གསོག་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པ་དེ་འདའི་ལས་འགུལ་བྱེད་དགོས་རྒྱུར་དམིགས་བསལ་གིས་ལས་འཆར་དེ་འད་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་རེད་སྙམ། དེ་ཡིན་ན་ད་ལྟ་རིས་འགོ་དེ་ཚོ་བལྟས་ན་བརྟན་བཞུགས་ཟེར་བ་ཞིག་འདུག དེའི་ཐོག་ལ་དངུལ་འབོར་ཏོག་ཙམ་མ་གཏོགས་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་མི་འདུག ཁ་སང་གོང་དུ་བདེ་སྲུང་གི་ལས་བསྡོམས་ཐོག་སྐུ་ཕྱྭ་སྲུང་སོབ་དེ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་དང་ཞེ་དག་རེད་གསུང་མཁན་མང་པོ་བྱུང་སོང་།དེ་རེད་ཀང་རེད། ཡིན་ནའང་། སྐུ་ཕྱྭ་སྲུང་སོབ་དེ་ཕི་ནང་གསང་གསུམ་གི་ཐོག་ནས་བྱེད་དགོས་དུས་ང་ཚོ་ཆོས་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་གང་ཐུབ་ཅིག་ལས་འགུལ་སྤེལ་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག འདི་ད་ལོའི་ལོ་དང་ཡོང་འགྱུར་གི་ལོ་དེ་གཉིས་དེ་༸སྐུའི་དགུང་གངས་ ༩༠ ལ་ཕེབས་པའི་དུས་སྟོན་ཡིན་དུས་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞེ་པོ་འདུག འདིའི་ཐོག་ལ་སོན་རིས་དེ་ཚོ་སྤར་དགོས་ཀི་ཡོད་ནའང་རེད། གང་ལྟར་གང་བྱས་ནའང་མ་བྱས་ནའང་། གང་ལྟར་གང་ཐུབ་ཐུབ། གང་ཡག་ཡག་ཅིག་དང་། དམྱིགས་བསལ་མཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གནང་དགོས་རྒྱུ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་འདི་ཡིན།
དེ་ནས་ནམ་རྒྱུན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་དེ་ང་ཚོའི་འཛམ་གིང་གི་ནང་པའི་ཆོས་ཚོགས་ཡིན་ནའང་གཅིག་གྱི་ཚོགས་
དངུལ་སད་རྒྱུ་དང་། དེ་འདའི་ཚོགས་འདུ་ལ་བཅར་རྒྱུ་འད་པོ་ཕལ་ཆེར་གཅིག་ཡོད་བསམས་སོང་། དེར་བརྟེན་ད་ལྟའི་ཆར་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་མཆོག འཛམ་གིང་ནང་པའི་ཆོས་ཚོགས་དེ་འད་ལ་བཅར་ཡོད་རེད་དམ། ཚོགས་འདུ་

123

བཀའ་འཁོལ་དེ་ཕལ་ཆེར་རང་འཇགས་འདུག དེར་བརྟེན་དེའི་ཚོགས་འདུ་དེ་ཚོར་བཅར་རྒྱུ་བྱུང་ཡོད་དམ། དེ་བཀའ་འདི་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་འདི་ཡིན།
དེ་ནས་གཉིས་པ་དེ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གི་བཀའ་ལན་ཞིག་དང་འཕོས་པའི་ཐོག་ནས་དགོན་སྡེ་གྲྭ་
ཚང་ཁག་ཏུ་འཕོད་བསྟེན་ཐོག་ལ་གཞུང་གིས་གཅིན་སྙི་དང་ཁག་ཤེད་དེ་ཚོ་བརྟག་དཔྱད་བྱ་རྒྱུ་ཞིག་མངག་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཡོད་གསུངས་པ་དེ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་འདུག དགོན་སྡེ་གྲྭ་ཚང་འགའ་ཤས་ལ་འདི་དགོས་ཀི་ཡོད་མ་རེད། སོ་སོ་རང་མགོ་རང་ཐོན་ཡོད་རེད་དེ། དགོས་ས་དེ་ཚོར་ཡིན་ནའང་དེ་འད་ཞིག་གནང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ངེས་པར་དུ་ལག་བསྟར་ཐུབ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག དེ་ངེས་པར་དུ་གནང་ཐུབ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
མཐའ་མ་དེ་ལ་དོན་དག་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད།ད་ལྟ་ལྷ་དེ་ཚོར་གང་ཡང་བཤད་ཀི་མེད། ཡིན་ནའང་། ང་ཚོ་
གཞུང་འབྲེལ་རང་གི་དེ་འདའི་སྐབས་ལྷ་དང་སྐུ་རྟེན། ལྷ་བབས་པ་དེ་འད་ཞེ་དག་ཡག་པོ་བྱུང་བསྡད་ཀི་ཡོད་ས་རེད། ཡིན་ནའང་། བཀའ་སོབ་དེ་ཚོ་ལྷ་གཅིག་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་མཇལ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་ལྷ་ཁག་གིས་ལུང་བསྟན་གནང་མཁན་ལྷ་ག་ཚོད་ཅིག་ཕེབས་ཀི་ཡོད་ནའང་དེ་ཚོའི་བཀའ་སོབ་དེ་ཚོ་ཡང་ང་ཚོ་མཐུན་མོང་གིས་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་བཀའ་དིན་ཆེན་པོ་ཡོད་ས་རེད། དེར་ཡང་གནང་ལུགས་ལྟ་བུ་ཡོད་དང་མེད། ཡང་ངས་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཟེར་གི་མེད། གནང་ལུགས་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་ཡོད་པ་རེད། མེད་ན་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད། ཡོད་ན་ང་ཚོ་མཐུན་མོང་གིས་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག ལྷ་ཁ་ཤས་ཤིག་གིས་ཡོངས་གགས་སྤེལ་གི་འདུག་སྟེ། ཁ་ཤས་ཤིག་གིས་ཡོང་གི་མི་འདུག དེ་ཡང་ཡོངས་གགས་ཤིག་ཡོང་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དབང་འདུས་རྡོ་རེ་ལགས།

སི་འཐུས་དབང་འདུས་རྡོ་རེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་ངོས་ནས་བསམ་ཚུལ་བསམ་འཆར་དང་དི་བ་ཁག་གཅིག་ཡོད། གཙོ་བོ་དེ་ང་རང་ཚོ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དེ་བོད་ཕི་ནང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ང་ཚོའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་གཡུང་དྲུང་བོན་དང་བཅས་པ་ལྔའི་དཀའ་སྡུག་ལབ་ནའང་མི་འདུག འགན་གཙོ་བོ་ལབ་ནའང་མི་འདུག ཕག་ལས་གནང་མཁན་ལྟ་བུ་དང་འགན་འཁྱེར་མཁན་ཞིག་ཀང་ཆགས་འགོ་ཡྱི་ཡོད་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཉེ་ལམ་ང་རང་ཚོ་བོད་ནང་དུ་གཙོ་བོ་དེ་སྡེ་དགེ་རོང་ནང་དུ་མི་མང་སྟོང་ཕག་མང་པོ་རེད། དེ་བཞིན་ང་རང་ཚོ་དགོན་སྡེ་ཁག་དགུ་ཙམ་ར་མེད་གཏང་རྒྱུ་རྒྱ་ནག་མི་མང་སི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་ངོས་ནས་དག་པོའི་ལས་གཞི་བརམ་རྒྱུ་འདིའི་ཐོག་ལ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་ལ་ཞུ་རྒྱུ་གང་ཡོད་ཞུས་ན། ང་རང་ཚོའི་བོད་ནང་དུ་ཆོས་དེ་དག་བོ་རྒྱ་དམར་གིས་ར་མེད་བཟོ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་ལས་གཞི་རབ་དང་རིམ་པ་སྤེལ་དང་སྤེལ་བཞིན་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གི་ངོས་ནས་ད་ལྟའི་ཛ་དག་གནས་སྟངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ལས་གཞི་གང་དང་གང་བརམས་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སིར་བཏང་ནས་ང་རང་བཀའ་ཤག་རེད། ཕི་དིལ་ལས་ཁུངས་ཀི་ངོས་ནས་ཉི་མ་འགའ་ཤས་ཤིག་གི་རིང་ལ་ཞུ་གཏུག་ཀི་ལས་འགུལ་མང་པོ་ཞིག་སྤེལ་འདུག དེ་ལ་བཀའ་དིན་ཆེ་སོན་དུ་ཞུས་ཚར་ཡིན། ཡིན་ནའང་།

124

ད་ལྟའི་ཆ་ལ་བོད་ནང་དགོན་སྡེ་ཁག་རེད། རང་ཚོའི་ཆོས་དེ་ཐད་ཀར་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀི་ཡོད་ཙང་། འདི་གཅིག་བཀའ་འདི་ཞུ་སྙིང་འདོད་བྱུང་། འདི་དང་འབྲེལ་ནས་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་ག་རེ་ཡོད་ཟེར་ན། བསམ་འཆར་གྱི་ཚུལ་དུ་ཕི་ལོ་ ༢༠༠༢ ལོར་སོ་སོའི་ངོས་ནས་བསམ་འཆར་ཞུས་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་བསར་དུ་བསམ་འཆར་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ་རྒྱལ་སིའི་ནང་ད་ལྟའི་ཆར་འཛམ་བུ་གིང་ནང་ནང་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་བཞིན་རྒྱལ་སིའི་ནང་དུ་ནང་པའི་ཚོགས་པ་མང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་རེད། ངས་ཞུ་རྒྱུར་ང་ཚོ་ནང་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པ་རྒྱ་གར་གི་ཆོས་ནང་ཡིན་ནའང་འད། ཕི་རྒྱལ་གི་ཡི་ཤུ་ཡིན་ནའང་འད། ཁོང་རང་ཚོས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དཀའ་ངལ་ཡག་སྡུག་གང་འད་ཡིན་ཡང་རོགས་པ་བྱེད་པའི་ལུགས་སོལ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་བཞིན་ང་རང་ཚོ་རྒྱལ་སིའི་ནང་དུ་ནང་པའི་ཚོགས་པ་མང་དག་ཅིག་ཡོད་རེད། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་ནང་དུ་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགIBC-International Buddhist Confederation རེད། དེ་ནང་བཞིན་ཉི་འོང་ (Japan)རེད། ཝེ་ཌྱི་ནམ་(Vietnam) རེད། ཐཡེ་ལེནཌ་(Thailand) རེད། དེ་ཚོའི་ནང་རྒྱལ་སིའི་ནང་པའི་ཚོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་རེད། རྒྱལ་སིའི་ནང་པའི་ཚོགས་འདུ་དེ་དག་ལ་བོད་པའི་བ་ཆེན་ཁག་དུས་ནས་དུས་སུ་ཕེབས་བསྡད་ཀི་འདུག ངས་ཞུ་རྒྱུར་ད་ལྟའི་ཛ་དག་གི་གནས་སྟངས་ཐོག་ལ་ང་རང་ཚོ་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ལབ་ནའང་མི་འདུག རྒྱལ་སིའི་ཚོགས་པ་ཚོ་ཡང་བོད་ནང་དུ་བོད་ཀི་ཆོས་གཅིག་པུ་ར་མེད་བཟོ་ཡི་ཡོད་མ་རེད། ང་རང་ཚོ་ནང་པའི་ཆོས་ར་མེད་བཟོ་རྒྱུའྱི་ལས་གཞི་དག་པོ་དེ་ལ་བཀག་སྡོམ་ལབ་ནའང་མི་འདུག ཞུ་གཏུག་གི་ལས་འགུལ་དེ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ངོས་ནས་རྒྱལ་སིའི་ནང་པའི་ཚོགས་པ་ལ་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་རྒྱལ་སིའི་ནང་པའི་ཚོགས་པ་ཚོས་ཀང་ཁོ་རང་ཚོའི་ལུང་པའི་སིད་གཞུང་ལ་ཞུས་ན་འདི་ཡང་ངས་ཐབས་ལམ་ཞིག་རེད་བསམ་གི་ཡོད། གང་ལགས་ཞུས་ན། ང་རང་ཚོ་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་ཕི་དིལ་ལས་ཁུངས་ཡིན་ནའང་འད། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཚོགས་པ་ཚང་མས་དཀའ་ལས་རབ་དང་རིམ་པ་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་རེད། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ངོས་ནས་ཀང་དེ་འདའྱི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་གཏང་ན་ཕན་གི་མེད་ན་བསམས་ནས་ཞུ་འདོད་བྱུང་སོང་།
གཉིས་པར་བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་ཕི་ལོ་༡༩༥༩ ལོ་ནས་བསེབས་རེས་༸གོང་ས་མཆོག་དབུས་པའི་བ་ཆེན་རྣམ་པ་
ཚོས་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་གཡུང་དྲུང་བོན་དང་བཅས་པ་ལྔ། བོད་ཀི་ཆོས་དེ་རྒྱ་གར་ལ་བཙུགས་ཐུབ་པ་མ་ཟད་ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ནང་རེད། རྒྱ་གར་ནང་དུ་དར་དང་དར་བཞིན་པ་རེད། ངས་ཞུ་རྒྱུར་དགོན་པ་ཁག་ཏུ་བ་ཆེན་རྣམ་པ་ཚོ་དང་དགེ་བཤེས་རྣམ་པ་ཚོས་དཀའ་ལས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བསོན་པའི་བཀའ་དིན་ལ་བརྟེན་ནས།དགོན་པ་ཁག་ནང་དུ་དངོས་གནས་ཀི་དགེ་བཤེས་དང་དགེ་བཤེས་མ། དེ་བཞིན་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ། མཁན་པོ།སོབ་དཔོན་རྣམ་པ་ཚོས་ལོ་མང་པོ་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་སྟེ་ཁོང་རང་ཚོར་ཕག་འཁྱེར་ཞིག་རག་གི་ཡོད་རེད། ཕག་འཁྱེར་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ངས་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་ལ་ཞུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ་ཕག་འཁྱེར་འདི་ང་རང་ཚོ་རྒྱལ་སིའི་ནང་དུ་ཡིན་ནའང་འད། ལྷན་ཁང་། མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭ་གང་དུ་འགོ་ནའང་འདི་ལ་ཆེ་མཐོང་ལབ་ནའང་མི་འདུག ངོས་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་འདི་ག་པར་འགོ་ནའང་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ངོས་ནས་ལས་གཞི་ཞིག་རོམ་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག སིར་བཏང་ནས་ང་རང་ཚོ་ཕག་འཁྱེར་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། ད་ལྟའི་ཆ་ལ་སོ་སོའི་སེར་གི་ངོས་ནས་ཀང་དགེ་བཤེས་ཁ་ཤས་ཤིག་ལ་སོ་སོས་ཕག་རོགས་གནང་བའི་ཐོག་ནས་ང་རང་ཚོ་ཕག་འཁྱེར་དེ་ཚོ་ཕི་སིད་ལྷན་ཁང་རེད། དེ་བཞིན་ SDMདང་། Apostle Stamp དང་ Sticker བཟོས་པ་ཡིན་ན། ཕི་རྒྱལ་གི་མཐོ་རིམ་སོབ་གྲྭ་འགོ་བ་ཡིན་ནའང་ཕན་ཐོགས་ཀི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སོ་སོས་དེ་འདའི་ཞབས་ཕི་ཞིག་ཞུས་ཡོད། ༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽དེ་སོང་ཙང་ང་རང་ཚོ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་

125

ཀི་ངོས་ནས་ཕག་འཁྱེར་དེ་ཚོ་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་མཉམ་རུབ་ཀི་ཐོག་ནས་ངོས་ལེན་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ལགས་སོ། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་གཞུང་འབྲེལ་མྱིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་གིས་བོད་པའི་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་དང་ཉམས་པ་སར་གསོ་བེད་ཀྱི་ཡོད་པའྱི་མཚན་འགའ་ཤས་འབོད་པའི་ཐོག་ནས་དེ་ཚོར་ལེགས་གསོལ་ཕག་འཁྱེར་གནང་ཐུབ་ཀི་རེད་དམ་མ་རེད་གསུངས་པ་རེད། དེ་ཚོ་གནང་མ་ཐུབ་པ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོ་ཕར་ཚུར་འབྲེལ་བ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཏག་ཏག་ཅིག་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། མཚམས་རེར་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀིས་སུ་སུས་ཕག་ལས་ག་རེ་གནང་གི་ཡོད་མེད་དེ་མ་ཤེས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་འད་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་ཅེས་འབྲེལ་བ་ཞུ་ཐུབ་པ་དང་ང་ཚོས་ཧ་གོ་ན་ཡིན་དང་ཡིན། དེ་ཚོ་ལེགས་གསོལ་བསགས་བརོད་ཀི་ཕག་འཁྱེར་འབུལ་རྒྱུ་དེ་གོང་ཆེན་པོ་གང་ཡང་མ་རེད། དེར་བརྟེན་ཆེ་མཐོང་དང་ལྡན་པའྱི་འབུལ་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་ཡོང་གི་མ་རེད། ཡིན་ནའང་འདི་ཆོས་རྱིག་ལས་ཁུངས་ནང་གོ་བསྡུར་བྱས་ཏེ་དེ་འདའི་གཞུང་འབྲེལ་ཡང་མྱིན་ན་གཞུང་ཁོངས་མ་ཡིན་པའི་སིག་འཛུགས་སུ་དང་སུ་ཡོད་མེད་ཆ་ཚང་ལ་ཆ་སྙོམས་བྱས་ན་མ་གཏོགས་ཡང་རེ་ཟུང་ལ་ཕུལ་བ་དང་རེ་ཟུང་ལ་མ་ཕུལ་བ་ཡིན་ན་བསམ་ཚུལ་རང་བཞིན་གིས་ཡོང་གྱི་རེད། དེ་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད།
དེ་ནས་ས་བོའི་ནང་དུའང་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་མང་པོ་འདུགཡག་པོ་འདུག་གསུངས་པ་དེ་རེད། སྐུ་ཕྱྭའི་ཞབས་རིམ་
འདིའི་སྐོར་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་སོན་རིས་ནང་གཟིགས་པ་ཡིན་ན་༸རྒྱལ་བའི་སྐུ་ཕྱྭ་དང་བསྟན་སིད་ཞབས་རིམ་དེ་ལ་སོར་འབུམ་ ༨༠ ཐམ་པ་བཞག་ཡོད། དེ་ཡིན་དུས་གོ་སྟོན་མ་ཕེབས་སོན་ལ་ཞབས་རིམ་སྒྲུབ་དགོས་རྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ལྷ་ཆོས་སོང་སྲུང་མའི་བཀའ་ལུང་ནང་ལ་ག་རེ་ཡོད་པ་ཚང་མ་སྒྲུབ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་སི་མཐུན་བསོད་ནམས་འཕར་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།སི་མཐུན་བསོད་ནམས་མ་ལོངས་པའི་རྒྱུ་
མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་མུ་མཐུད་ནས་འཕད་བསྡད་ཀི་ཡོད་དུས་སི་མཐུན་གི་བསོད་ནམས་གསོག་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཞབས་རིམ་སྒྲུབ་དགོས་པ་དེ་དག་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་།རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གྱི་མང་ཚོགས་ནས་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཅིག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་བཞིན་ཕི་རྒྱལ་ཁག་ནས་ཀང་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཅིག་སྒྲུབ་ཀི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། འདི་སོན་རིས་ནང་མི་འདུག་གསུངས་པ་དེ་སོན་རིས་ནང་སོར་འབུམ་ ༨༠ ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།འཛམ་གིང་ནང་པའི་ཆོས་ཚོགས་དང་དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་ད་ལྟ་ང་ཚོ་International Buddhist Confederation
ཟེར་བའི་ཚོགས་མིའྱི་ནང་དུ་ཡོད་རེད། དེ་ནས་ Asian Buddhist Conference for Peace ཟེར་བ་དེའི་ཚོགས་མི་དང་འཛིན་སོང་གི་ལྷན་ཚོགས་ནང་དུའང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཡོད་རེད། ཚོགས་དངུལ་དེ་དག་གི་བཀའ་འཁོལ་དེ་སོན་རིས་ནང་དུ་ཞུས་ཡོད་རེད། ཁོང་ཚོའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཡིན་ནའང་རེད། ཚོགས་མིའི་ཚོགས་འདུ་དེ་ཚོར་ད་ལྟ་བར་

126

དུ་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་བཅར་རྒྱུ་གང་ཡང་བྱུང་མ་སོང་སྟེ། ཡིན་ནའང་ཆོས་རིག་དྲུང་ཆེ་བཅར་བསྡད་ཡོད་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་འཕོད་བསྟེན་བརྟག་དཔྱད་བྱ་རྒྱུ་དེ་གོང་དུ་ངས་ཞུས་ཟིན་པ་དེ་ག་རང་གིས་འཐུས་པ་ཞིག་
དང་།དེ་ནས་ལྷ་ཆོས་སོང་སྲུང་མའི་ལུང་བསྟན་སྐོར་དེ་ཁ་སང་བཀའ་ཤག་ནང་གོ་བསྡུར་བྱུང་བ་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དེ་མ་བཀམ་ནའང་བར་དུ་གར་ནི་གར་འགོ་ཡྱི་འདུག དེར་བརྟེན་སུས་གར་བ་རེད། སུས་གསང་བ་གོད་བཏང་བ་རེད་ཟེར་ནས་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཡོང་བསྡད་ཀི་འདུག བཀའ་ལུང་ཞུ་རྒྱུ་འདི་ནི་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སིད་ཀི་དོན་དུ་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད། བཀའ་ལུང་མར་ག་རེ་གནང་བ་དེའང་བོད་མི་ཡོངས་རོགས་ཀྱིས་ཧ་གོ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ལྟ་ཡི་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་མ་འོངས་པར་དེའི་ནང་ལ་གསང་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་འད་ཡོད་ན་གྲྭ་ཚང་ལ་མངགས་ནས་བྱ་རྒྱུ་རེད། དེ་མ་གཏོགས་གཞན་པ་དེ་དག་བཀའ་ཤག་གིས་ཡར་གང་ཞུས་པ་དེར་མར་བཀའ་ལུང་གང་ཕེབས་པ་དང་། སིད་སོང་གིས་ཟུར་དུ་ཞུས་ནས་བཀའ་ལུང་ཕེབས་པ་དེ་འད་བྱུང་ན། དེ་བཀའ་ཤག་གི་འགན་ཡོད་རེད། དེ་ཁ་སེང་ཡང་བཀའ་མོལ་བྱུང་སོང་། ཁ་རག་ཁྱུང་བཙུན་གི་དེ་འདོན་མ་སོང་ཞེས་གསུང་གི་འདུག སྐབས་དེ་དུས་ང་ས་གནས་ལ་བསྡད་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའང་འཛིན་སོང་བཀའ་ཤག་གིས་ཐག་བཅད་ནས་གཏང་རྒྱུ་བྱས་པ་རེད། ཁ་རག་ཁྱུང་བཙུན་དེའང་ང་ཚོས་གཏོང་གི་ཡིན་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། མ་འོངས་པར་གང་ལྟར་བོད་སི་པའི་དོན་དུ་ལྷ་ལ་ག་རེ་ཞུས་ཡོད་ནའང་བཀའ་ལུང་མར་གང་ཕེབས་པ་ཡིན་ནའང་དེ་ཚོ་ཡོངས་གགས་རང་བྱེད་ཀི་ཡིན། ཡག་སྡུག་སྐད་ཆ་གང་ཡང་མེད། དེ་ཡྱིན་དུས་ཚང་མས་མཁྱེན་ཐུབ་རྒྱུ་བྱས་ན་མི་མང་ཚོ་ཡིན་ནའང་ཞལ་འདོན་ཞིག་འདོན་པ་ཡིན་ནའང་ཀུན་སོང་གང་འད་ཞིག་གིས་བར་ཆད་གང་འད་ཞིག་སེལ་བར་འདོན་དགོས་ཀི་ཡོད་པ་འདི་མཁྱེན་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་དུས་བཀའ་ཤག་གི་ངོས་ནས་ཐག་ཆོད་འདྱི་བྱས་བཞག་ཡོད། མ་འོངས་པར་ག་རེ་ཡིན་པ་ཡྱིན་ནའང་དེ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ད་རྒྱའི་ཐོག་མར་འགེམ་གྱི་ཡིན་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་འདི་ག་རེ་གནང་གི་ཡོད་མེད་དེ་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་
གཞོན་རྣམ་པ་ཚོས་དགོངས་དཔྱད་གནང་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས། འདི་ཚོགས་གཙོ་ལ་བཀའ་སོབ་གནང་བཞག་པ་དང་། དེ་ཚོའྱི་གས་ང་ཚོར་འད་བཤུས་འབྱོར་གི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་འདི་དགམ་རྒྱུའི་འདོད་པ་མེད། འདི་སིག་འཛུགས་སུ་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀི་ཡོད་ནའང་། དེས་ཐུགས་ཐག་གང་འད་གཅོད་གནང་བ་ཡིན་ནའང་། འདི་གནང་རྒྱུ་ཆགས་ཀི་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་བོད་ནང་སྡེ་དགེ་དང་འཇོ་མདའ་དབར་ལ་ཆུ་མཛོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དགོན་སྡེ་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ཆུ་
མཛོད་དེ་ཟིན་པ་ཡིན་ན་ཆུའི་འོག་ཏུ་འཐིམ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། འདིས་ལོ་བརྒྱ་ཕག་མང་པོ་སོན་དུ་ཡོད་པའི་ལྡེབས་རིས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་འཕོ་བརླག་འགོ་ཡྱི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་འདི། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀིས་ད་ལྟ་བར་དུ་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ནས་བོད་ནང་དུ་ཆོས་ཕོགས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་འདི་རྒྱལ་སིའི་ནང་དུ་ཕིར་བསགས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཕི་དིལ་ལས་ཁུངས་རང་གྱིས་འགན་འཁྱེར་བ་མ་གཏོགས། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀིས་ཟུར་དུ་ད་ལྟ་བར་དུ་བྱ་རྒྱུའི་ལུགས་སོལ་འད་པོ་ཡོད་མ་རེད། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀིས་འཛིན་སོང་གི་སོམ་གཞི་འདི་དེ་འདའི་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུ་ཐོག་ད་ལྟ་མཐུན་པ་ཞིག་བཟོས་ཡོད་མ་རེད་ཞུ་ཡི་ཡོད། འདི་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་བཀའ་ཤག་གིས་གང་སྤེལ་བ་དེ་ག་རང་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ཆོས་རིག་ཡིན་ནའང་རེད། ཚང་མའི་ཚབ་བྱས་ཏེ་སྤེལ་གི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་རང་གིས་ཟུར་དུ་སྤེལ་བཞག་པ་ཞིག་འབྱུང་གི་ཡོད་མ་རེད། ངས་ཞུ་འདོད་པ་ཞིག་ལ་སྡེ་དགེ་དང་འཇོ་མདའ་བར་གི་སྐམ་ཐོག་གི་ཆུ་མཛོད་འདིའི་སྐད་ཆ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། རྣམ་པ་ཚོ་གནས་ཚུལ་ཞིབ་པ་གཟིགས་མཁན་ཚོས་ཏན་ཏན་

127

མཁྱེན་ཡོད་ཀི་རེད། གང་ལྟར་འབྲི་ཆུ་སྟོད་ཀི་ངོས་ལ་ཆུ་མཛོད་བཅུ་གསུམ་བརྒྱབ་རྒྱུར་བང་བསིགས་ནས་ད་ལྟ་འདི་དྲུག་པ་དེ་རེད་ཅེས་ལབ་ཀི་ཡོད་རེད། ད་དུང་བདུན་ཙམ་བརྒྱབ་རྒྱུ་ལྷག་བསྡད་ཡོད་རེད། ཁ་སེང་ཆུ་མཛོད་དང་ཁོར་ཡུག་སང་ལ་ཉམས་ཞིབ་བེད་མོང་མཁན་མི་ཞིག་གིས་ང་ཚོ་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་འཇུག་རོགས་བྱོས་ཞེས་ཁོང་རང་གི་གསུང་བབ་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན་ཆུ་མཛོད་ཆུང་བ་དེ་ཚོ་སོན་ལ་རྒྱག་འགོ་ཡྱི་རེད། དེ་ནས་འབྲིང་བ་རྒྱབ། དེ་ནས་ཆེ་བ་རྒྱབ་ཡོང་གི་རེད། དེར་བརྟེན་དེ་རིང་གི་སྐམ་ཐོག་གི་གནས་ཚུལ་དེ་གཅིག་རེད་མ་གཏོགས་མ་འོངས་པ་འདི་ལས་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་མང་པོ་འཕད་ཡོང་གི་རེད། དེ་ཚོའི་གས་ལ་གདོང་ལེན་གང་འད་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད་ད་ལྟ་ནས་ག་སིག་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན།ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་སིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ལ་རྒྱ་ནག་གིས་ཆུ་མཛོད་ག་པར་རྒྱག་གི་ཡོད་མེད་དང་། ལམ་ཁ་ག་པར་རྒྱག་གི་ཡོད་མེད། རི་ལི་(Railway)ལམ་ཁ་ག་པར་རྒྱག་ཀི་ཡོད་མེད། གནམ་གྲུ་བབ་ཐང་ག་པར་རྒྱག་གི་ཡོད་མེད་དེ་ཚོ་ཁོ་རང་ཚོའི་ད་རྒྱའི་ཐོག་བལྟ་རྒྱུ་ཡོད་རེད། དེ་ཡྱིན་དུས་དེ་ཚོར་བལྟས་ནས་རིམ་པ་གང་འད་ཞིག་ལ་འགོ་རྒྱུ་རེད་འདུག མ་འོངས་པར་ང་ཚོར་འགོག་རེན་ག་པར་འཕད་ས་རེད། དེ་ཚོ་མ་འཕད་པའི་སོན་ནས་རྒྱལ་སིའི་སི་ཚོགས་ནང་གང་འད་ཞུ་དགོས་ས་རེད། དེ་ཚོ་ཡང་བལྟ་དགོས་བསམ་བསྡད་ཡོད། ཁ་སེང་བར་སྐབས་སུ་རེ་བ་ཞིག་ལ་སྡེ་དགེ་ཁུལ་དུ་ཆུ་མཛོད་བརྒྱབ་རྒྱུ་དེར་ཚོང་གི་མ་ར་འཇུག་མཁན་ནང་ནས་ཇར་མ་ནི་ (Germany) ཡི་companyཞིག་ལོ་གཉིས་སོན་དུ་རྒྱ་ནག་གི་ CC TVནང་ལ་བཤད་སོང་ཞེས་པའི་སྐད་ཆ་ཅྱིག་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོང་རང་ཚོའི་ CC TV རང་གི་ཇར་མ་ནི་ཡི་ཀམ་པ་ནྱི་མིང་བཏོན་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཀྱིས།ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་རྒྱ་སྐད་ཤེས་ཀི་ཡོད་མ་རེད། རྒྱ་སྐད་ཤེས་མཁན་ཞིག་གིས་འདི་གསུངས་པ་རེད། ད་ལྟ་ལྟ་རུ་འགོ་དུས་འདི་མར་བཏོན་ཚར་འདུག་ཟེར་གི་འདུག དེར་བརྟེན་འཇར་མ་ནི་ལའང་ང་ཚོས་རད་གཅོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། སུད་སྱི་ལ་ཡང་ང་ཚོས་རད་གཅོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འདི་རད་གཅོད་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཆུ་གོག་བཟོ་རྒྱུའི་ Turbines ཟེར་བ་འདི་མ་གིར་གོག་བཟོ་རྒྱུའི་ཆེད་སྐོར་བ་འཁོར་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་རེད། འདི་མང་ཆེ་བ་ཞིག་རྒྱུ་ཆ་ཡག་ཤོས་དེ་སུད་སི་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད་ཟེར་གི་འདུག དེ་འད་ཞིག་སྡེ་དགེ་ཡི་ཆུ་མཛོད་ལ་བེད་སོད་གཏོང་གི་ཡོད་ན་ཁ་སང་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཁ་ཤས་ཤིག་གིས་གསུངས་སོང་། Thermo Fisher གི་ DNA Tool Kitདེ་ཚོ་བོད་ནང་དུ་བཙོང་རྒྱུར་ལོ་མང་པོ་ཞིག་གཞུང་ཁོངས་མ་ཡིན་པའི་སིག་འཛུགས་ཚོས་སྣེ་འཁིད་ནས་དགག་པ་བརྒྱབ་སྟེ་ད་ལྟ་ཆ་ཚང་བཙོངས་ཚར་ཡོད་ན་མེད་ན་མི་ཤེས་ཏེ། ད་ལྟའི་རིང་ཁོང་ཚོས་མཚམས་བཞག་ཡོད་ཅེས་འདིས་ནུས་པ་ཐོན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་གི་འོག་ནས་ཕི་རྒྱལ་གི་ཀམ་པ་ནྱི་ཚོང་ལས་སྡེ་ཁག་དེ་འདས་འདིའི་ནང་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཀི་ཡོད་ན་ང་ཚོས་རད་གཅོད་བྱས་ཏེ། དེ་ཚོར་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་ལས་འགུལ་སྤེལ་རྒྱུ་དེ་འད་འདུག་གམ། བོད་ནང་དུ་ཐད་ཀར་བྱེད་ཐུབ་ཀི་མེད་ནའང་དེ་འདའྱི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་མེད་རད་གཅོད་བྱེད་བསྡད་ཀི་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡྱིན། འདི་གཞིར་བཟུང་བྱས་ཏེ་ལས་ཀ་བྱ་རྒྱུའྱི་བསམ་བོ་གཏོང་གི་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
གཞན་པ་གཅིག་དེ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀི་དགོངས་ཚུལ་རེད། ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ནང་པའི་མི་མང་། ནང་
པའི་ཚོགས་པ་དེ་ཚོས་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སོར་ཡོང་ཐུབ་པར་འབད་བརོན་བྱེད་དགོས་རེད་གསུངས་པ་དེ་རེད། འདི་དངོས་ཡོད་རེད།དངོས་གནས་བྱས་ན།ཤར་ཏུར་ཀི་སྱི་ཐན་(East Turkistan)ཡིན་ནའང་ཁ་ཆེ་ལུང་པ་དེ་ཚོ་ནས་རྒྱབ་སོར་དགོས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དང། བོད་པ་ཚོ་ལ་ཡིན་ནའང་ཉུང་མཐར་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཚོས་རྒྱབ་སོར་དགོས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་ང་ཚོའི་ཁ་གཏད་དེ་སྟོབས་ཆེ་དགས་ནས་རྒྱ་ནག་ལ་ཞེ་པོ་ཞྱིག་བསྟུན་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཀི་འོག་ནས་ཉི་འོང་འད་པོ་ཡིན་ནའང་བོད་པ་ལ་རྒྱབ་སོར་བྱེད་མཁན་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་མང་ཤོས་ཡིན་ཞེས་ཁོང་རང་ཚོས་ལབ་ཀི་ཡོད་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་མིང་ཚང་མ་འདོན་ཕོད་ཀི་ཡོད་མ་རེད།དེར་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡོད་རེད་དཱ།ག་རེ་རེད་ཟེར་ན།

128

ཆུའི་ས་མཚམས་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད་པཱ། རྒྱ་གར་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་བོད་དབང་སྒྱུར་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་གི་ས་མཚམས་ཟེར་བ་དེ་མ་གཏོགས་གཞན་སྔོན་མ་ཡོད་མ་རེད་པཱ། དེ་འདའི་གནས་སྟངས་འོག་ནས་ཉི་འོང་ཡིན་ནའང་ཤ་ཚ་ཞེ་དག་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་དངོས་སུ་མར་འདོན་རྒྱུ་ལ་ཡང་རོགས་ཏོག་ཙམ་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས། གཞན་པ་དངོས་སུ་འདོན་རྒྱུ་ལ་ཡང་དཀའ་ངལ་འཕད་ཀི་འདུག དེ་བཞིན་ལྷོ་ཀོ་རི་ཡ་རེད། ཕིས་སུ་ད་ལྟ་འགྱུར་བ་ཏོག་ཙམ་ཕིན་ནས་འདས་པའི་ལོ་གཅིག་ཙམ་གི་ནང་དུ་ལྷོ་ཀོ་རི་ཡའི་སིད་བྱུས་ལ་འགྱུར་བ་གང་ལ་གང་འཚམས་ཕིན་ཏེ། འགོར་ཡུན་འད་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ན་ནིང་ཕི་ཟླ་ ༦ པའི་ནང་དུ་སིད་བྱུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་གིས་རྒྱ་རིགས་དང་། སོག་པོ་དང་། ཤར་ཏུར་ཀི་སི་ཐན་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པའི་སྐབས་ལ་ཐེངས་དང་པོ་མན་ཇུ་རི་ཡ་(Manchuria)ཡིས་རང་བཙན་འཐབ་རོད་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོར་བཙན་བྱོལ་གཞུང་ཡོད། ལྷོ་ཀོ་རི་ཡའི་རྒྱབ་སོར་ཡོད་ཅེས་དྷ་རམ་ས་ལར་ཐེངས་དང་པོ་ཁོང་ཚོ་ཕེབས་ཡོད་རེད། དེ་ཚོའི་གནས་སྟངས་འགྱུར་འགོས་ཀི་འོག་ནས་ཁ་སང་དཔལ་ལྡན་ཕི་དིལ་བཀའ་བོན་མཆོག་གིས་འདིའི་སྐོར་ལ་བཀའ་གནང་སོང་། ཉི་འོང་དོན་གཅོད་ཀོ་རི་ཡའི་ནང་དུ་ཕར་ཚུར་མང་བ་འགོ་ཐུབ་རྒྱུ་དང་། འབྲེལ་བ་བཟོ་ཐུབ་རྒྱུ་དང། དེ་འདའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་འབད་བརོན་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ཐའེ་ཝན་གི་གནས་ཚུལ་ང་ཚོར་རྒྱུས་ཡོད་རེད། དེ་འོག་གི་ལྷོ་ཤར་ཨེ་ཤི་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལྔ་དེ་ཚོ་ཚང་མ་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་རེད། སིར་བཏང་ལེགས་སྦྱར་གཞུང་ལུགས་དང་པཱ་ལི་གཞུང་ལུགས་མ་འད་བ་ཡོད་རེད་དེ། རྒྱ་ནག་སྟོབས་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཆེ་ཡིན་ནའང་རེད། ནང་པ་ཡིན་ནའང་རེད། རྒྱ་ནག་དང་གཏུགས་ཡོང་དུས་གཞན་པ་ལ་རྒྱབ་སོར་བྱེད་པ་ནང་བཞིན་མངོན་གསལ་གིས་ང་ཚོར་ཡོང་ཐུབ་ཀི་མེད་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རེད། ཡིན་ནའང་འབད་བརོན་དེ་མུ་མཐུད་ནས་བྱེད་སྡོད་དགོས་རེད། ནུབ་ཕོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཚོགས་པ་དེ་ཚོ་ལ་འབྲེལ་བ་ཞུ་བསྡད་ཀི་ཡོད། ཨིན་ཇིའྱི་ལུང་པ་ལ་ཁོང་ཚོར་ནང་པའི་ཆོས་ཚོགས་ཡོད་རེད། འདིའི་ཚོགས་གཙོ་དེ་ཁ་སེང་ཐུག་པ་ཡིན། སེལ་ཇམ་གི་ནང་པའི་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་ཐུག་པ་ཡིན།ནེ་རར་ལེནཌ་(Netherlands)དེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གཅིག་པུ་མ་རེད། ནང་པ་ཡོངས་རོགས་ཚོགས་པ་དེ་འད་རྒྱལ་ཁབ་རེ་རེས་བཙུགས་པ་དེ་འད་ཡོང་གི་འདུག དེ་ནས་ཨི་ཌ་ལི་(Italy)དེ་ང་ཚོར་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། རོགས་དངུལ་ཞིག་ཀང་གནང་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད། དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ས་ཆ་ག་པར་ཕིན་པ་ཡིན་ནའང་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱིས་དེ་ཚོར་འབྲེལ་བ་ཞུ་བཞིན་ཡོད། དེ་ཚོ་ལ་འབོད་སྐུལ་ཞུ་དགོས་པ་དེ་ཚོ་ཡང་ཞུ་བསྡད་ཀི་ཡོད། རིམ་པས་ཁོང་རང་ཚོའི་ཐག་གཅོད་དང་དེ་འདའི་བརྒྱུད་རིམ་ནས་གཟིགས་ཐུབ་པ་དེ་འད་ཡོང་སིད་ཀི་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་ནས་ནང་པའི་ཚོགས་པ་དེ་ཚོའི་ནང་གསུང་རྒྱུ་འདི་རེད།དེ་ཚོ་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་ང་ཚོས་ཚོགས་དོད་འབུལ་
བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད། ཆོགས་འདུར་བཅར་གི་ཡོད་རེད་ཅེས། དེ་ནས་ཕག་འཁྱེར་རག་རྒྱུར་ཐབས་ཤེས་གསུངས་པ་དེ་རེད།དེ་ང་ཚོའི་ལག་པར་ཡོད་མ་རེད། འདིའི་ཐོག་ལ་འབད་བརོན་མང་པོ་ཞིག་གནང་བཞུགས་ཀི་ཡོད་རེད། བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀིས་མཁྱེན་གི་ཡོད་མེད་མ་ཤེས་མ་གཏོགས།ལོ་འགའ་ཤས་སོན་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་དགོན་སྡེ་ཁག་དེ་དག་གཙུག་ལག་སོབ་གཉེར་ཆེ་ཁག་གི་ངོ་བོ་ལ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་དང། དེ་ནས་ཕག་འཁྱེར་གང་གནང་བ་དེ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ངོས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཐོག་ལ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པ་ཚོས་འབད་བརོན་ཞིག་གནང་བཞུགས་ཀི་ཡོད་རེད། སོབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་དེ་དགེ་འདུན་དགུང་ལོ་ཆུང་བ་མང་ཆེ་བ་ཧི་མ་ལ་ཡ་རི་རྒྱུད་ནས་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད། དེ་ཚོའྱི་གས་མ་འོངས་པར་ཆ་ཚང་ཞིག་སྐུ་ཚེ་གཅིག་རིང་ལ་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མེད་ཟེར་བ་དེ་དཀའ་ངལ་ཆགས་ཀི་ཡོད་དུས། གལ་སིད་དེ་འད་ལ་བར་ཆད་འད་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཕར་སོབ་གྲྭ་ལ་འགོ་ཐུབ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་བཟོ་དགོས་ཀི་འདུག འདི་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ངས་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ལ་ཞུ་བསྡད་པ་ཡིན། མང་ཆེ་བ་ཁྱེད་

129

རང་ཚོའི་ཕྲུ་གུ་ཆགས་ཀི་འདུག ཁྱེད་རང་ཚོ་རང་གིས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཀི་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་རང་བཙན་ཡོད་མཁན་ལུང་པ་ཡིན་དུས། ལ་དྭགས་ཀི་གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་རྣམ་རྒྱལ་ལགས་ལ་ཡང་སེ་ར་ལ་མར་ཕིན་ཡོད་རེད། བཀ་ཤིས་ལྷུན་པོར་ཕིན་ཡོད་རེད། ལྷོ་ཕོགས་དགོན་སྡེ་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཕིན་ནས་སོབ་གྲྭའི་ལག་འཁྱེར་སོད་སྟངས་དང་དེ་ཚོའི་སྐོར་ལའང་ཞུས་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་གནས་ཚད་ག་ཚོད་སེབ་ཡོད་མེད་ཧ་མི་གོ འབྲི་གུང་གི་སོང་བཙན་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རིམ་པ་གཅིག་དེ་ལ་དྭགས་འོག་འགོ་རྒྱུ་དང་། རིམ་པ་གཅིག་དེ་ཝ་ར་ན་སྱིའྱི་ Sampurnanand University ལ་དེབ་སེལ་བྱས་ཏེ་ངོས་ལེན་ཡོང་རྒྱུ་དེ་འད་གཞི་རིམ་ནས་ཡར་འགོ་སྟངས་དང་། མཐོ་རིམ་ལ་ཡར་ལག་འཁྱེར་སོད་སྟངས་དེ་ཚོ་མ་འད་བ་ཆགས་བསྡད་ཀི་འདུག ཁག་ཅིག་གིས་མཁྱེན་གི་ཡོད་ཀི་རེད།ད་ལོ་བོད་པའི་སི་ཚོགས་ནང་དུ་དགེ་འདུན་པ། མཁན་པོ། སོབ་དཔོན། དགེ་བཤེས་ཐོན་ཟིན་པ་དེ་འད་སེང་ལོར་གི་ཏཱ་ལའི་བ་མའི་མཐོ་སོབ་མཚན་ཐོག་ནས་འབུམ་རམས་པ་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དེ་འད་བྱུང་ཡོད་རེད། དེར་བརྟེན་ཁོང་ཚོ་དེ་དག་འབུམ་རམས་པ་ཐོན་ནས་ན་ནིང་ལོ་མཇུག་དེ་བར་ཡིན་པ་ཡོད། ༸སྐུ་མདུན་མཇལ་ཁ་ཞུས་ནས་ཐེངས་དང་པོ་གོ་སྐབས་དེ་འད་བྱུང་ཡོད་རེད། ཕི་རྒྱལ་ལ་ཡོད་མཁན་འདི་བར་དགེ་བཤེས་ཀི་གོ་གནས་ཡོད་པ་དང། ཕི་རྒྱལ་གི་ PhD Degreeསོབ་སྦྱོང་གནང་མཁན་དེ་འད་ཡོང་བསྡད་ཀི་འདུག དེ་ཚོ་རྣམ་པ་སི་རིགས་ཀི་ཐོག་ནས། ཁ་སེང་ཅེག་སི་མཐུན་གྱི་(Czech Republic) སྐོར་ལའང་བཀའ་མོལ་ཞིག་བྱུང་སོང་། ཅེག་སི་མཐུན་གི་གཙུག་ལག་སོབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་སོབ་དཔོན་གི་འགན་བཞེས་མཁན་བོན་པོའི་དགེ་བཤེས་ཤིག་ཡོད་རེད། ཁོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ PhDབྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་རག་སྟངས་དེ་རྒྱལ་སིའི་བོད་རིག་པའི་ཐོག་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་རྒྱབ་གཉེར་བྱས་ཏེ་སོབ་གཉེར་བྱ་རྒྱུ་བྱུང་བ་དང་། འབུམ་རམས་པའི་ཕག་འཁྱེར་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་དང་། དངོས་སུ་ལས་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་འད་ཡོང་གི་འདུག རྣམ་པ་སི་རིགས་ཀི་ཐོག་ནས་ཡོང་བསྡད་ཀི་འདུག མ་འོངས་པར་འབད་བརོན་ཞུ་ཆོག་གི་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་རག་ལས་ཀི་ཡོད་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སང་ས་དོ་ཕག་ཚོད་ ༩ཿ༣༠ བར་དུ་ཚོགས་སེང་ཡིན།

130

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༤ཟླ་༣ཚེས་༢༣ཉྱིན་གྱི་ཐུན་དང་པོ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སྐབས་བཅུ་བདུན་པའི་བོད་མི་མང་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གོས་ཚོགས་ཚོགས་དུས་བདུན་པ།ཕི་ལོ་༢༠༢༤ཟླ་༣ཚེས་༢༣དེ་རིང་གོས་ཚོགས་ཀི་ལས་ཉིན་དྲུག་པ་ཆགས་བསྡད་ཡོད།དེ་རིང་ས་དོ་དི་བ་དིས་ལན་གི་དུས་ཚོད་མེད།དེ་རིང་གི་ལས་རིམ་དང་པོ།མུ་མཐུད་ལས་ཁུངས་གོ་རིམ་བཞིན་སོན་རིས་ཐོག་སི་ཡོངས་ཀི་བགོ་གེང་དང་གཏན་འབེབས་ཕེབས་བསྡད་ཡོད།ད་ལྟ་མཚམས་དེ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་ཐོག་ལ་བགོ་གེང་དང་གསལ་བཤད་ལན་འདེབས་ཕེབས་བསྡད་ཡོད།མཚན་ཐོ་ཞུས་ཟིན་པ་སི་འཐུས་༡༧ཡོད།ད་ལྟ་སི་འཐུས་༡༠ལྷག་ཡོད།དེའི་རེས་ལ་གོ་སྐབས་འབུལ་ཡས་མིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།སི་འཐུས་ཀུན་དགའ་བསོད་སྟོབས་ལགས།

སི་འཐུས་ཀུན་དགའ་བསོད་སྟོབས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཚང་མ་ལ་ས་དོ་བདེ་ལེགས་ཞུ་ཡས་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དེ་ཆོས་ཕོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷན་ཁང་དཔེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་རེད།དེ་འད་སོང་ཙང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གི་དབུས་པའི་འགོ་ལས་ཡོངས་ཀིས་དགོངས་པ་ཆེ་བཞེས་གནང་དགོས་ཡས་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་ཞུ་གི་ཡོད།རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་མ་གྱུར་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་མ་ཐུབ་ན་ཡང་།བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ང་རང་ཚོའི་དགོན་པ་དང།གྲྭ་བཙུན་སགས་གསུམ་ཡོངས་སུ་རོགས་པ་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ཡས།ཐུགས་ལ་བཅང་ཡས།སི་སྙོམས་དང་ཆ་སྙོམས་ཀི་གཟིགས་རྟོག་གནང་ཐུབ་དགོས་ཡས་དེ་གལ་ཆེན་ནང་གི་དོན་ཆེན་རེད་འདུག་ཅེས་དང་པོ་དེ་ཞུ་ཡས་ཡིན།
དེ་ནས་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་རིས་འགོ་བདུན་པ་དེའི་ཐོག་ནས་ཆ་ཤས་ལེན་གི་ཡོད།དེའི་ནང་ལ་བཙུན་མའི་
དགུན་ཆོས་ལབ་ཡས་ཅིག་འདུགང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ནང་ལ་ཡོད་པའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་བཙུན་མ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད།དེ་ནས་བཙུན་མའི་དགུན་ཆོས་འཚོགས་མཁན་ཡང་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀི་རེད་དན་གི་འདུགདེ་ལ་རང་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀིས་མཐུན་འགྱུར་དང་།རྒྱབ་སོར།ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་གནང་ཡོད་ས་རེད།དཔེ་དགའ་པོ་བྱུང་ཞེས་ཐོག་མ་དེར་བསགས་བརོད་ཞུ་ཡས་གི་འདོད་པ་བྱུང་སོང་།ཡིན་ནའང་བཙུན་མའི་དགུན་ཆོས་དེ་འད་འཚོགས་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ང་རང་གིས་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གི་འཕིན་ལས་ཀི་རང་གཟུགས་༸དཔལ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཀར་པ་སྐུའི་ཕེང་བ་བཅུ་བདུན་པ་ཆེན་པོ་ཨོ་རྒྱན་དག་འདུལ་འཕིན་ལས་དབང་གི་རྡོ་རེ་མཆོག་གིས་ཐུགས་འཁུར་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་འགོ་ཀུན་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བཙུན་མའི་དགུན་ཆོས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གགས་པ་གནས་མཆོག་རྡོ་རེ་གདན་དུ་ལོ་ལྟར་ཚོགས་དང་།འཚོགས་བཞིན་པ་དེ་ལ་ཡང་ཚོགས་བཅར་བ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ནས་ཕེབས་པའི་བཙུན་མ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་རེད།ཟླ་བ་གཅིག་གི་རིང་ལ་འཆད་རོད་རོམ་གསུམ་ཧ་ལས་པའི་ཡིད་སོན་སེ་དགོས་པ་དེ་འད་གནང་གི་ཡོད་རེད།ཕལ་ཆེར་ངས་ཤེས་ཚོད་བྱས་པ་ཡིན་ན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀིས་དེའི་ཐོག་ལ་ད་ལྟ་འདིར་རིས་འགོའི་ནང་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་གི་མཐུན་འགྱུར་དང་རྒྱབ་སོར་ག་ཚོད་གནང་ཡོད་དམ་བསམས་པ་འད་པོ་བྱུང་།གལ་སིད་སི་སྙོམས་དང་ཆ་སྙོམས་སི་ལ་ཁྱབ་པའི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀིས་བསམ་བོའི་ཁྱབ་ཚད་ཀིས་མ་ཁྱབ་པ་དང་།མ་འདང་བ་

131

དེ་འདའི་འཐུས་ཤོར་འད་འགོ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་སད་ཕིན་ཆད་ལ་དེའི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་ཆེ་བཞེས་ཀིས་འགོ་ལས་རྣམ་པ་ཡོངས་ཀི་ཐུགས་ལ་མངའ་རོགས་གནང་ཞུ་གི་ཡོད།
དེ་དང་དེ་ནས་ད་མཐའ་མ་བྱས་ན་ཡག་ས་རེད།ལབ་རྒྱུ་གེང་རྒྱུ་མང་དགས་ཀི་ཡོད་ས་རེད།ད་ང་ཚོའི་བོད་བསྟན་
པ་ཆབ་སིད་ཆག་འཇིག་ཉམས་གསུམ་ཧང་སང་ཡག་དངོས་གནས་བྱུང་ཡོད་རེད།བྱུང་ཡོད་རེད་ཅེས་སེམས་ཤུགས་ཆགས་ཏེ་བསྡད་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཆག་འཇིག་ཉམས་གསུམ་གང་སོང་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་།མི་ཉམས་གོང་སྤེལ་གཏོང་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།གཏོང་ཡས་ལ་ཐབས་ལམ་ཞིག་དང་།ཐབས་བྱུས་ཤིགསོ་སོའི་རེ་སྐུལ་གི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཞུ་དགོས་དུས་ང་རང་གི་བསམས་པ་ལྟར་བྱས་པ་ཡིན་ན་བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་སྐུ་རྟེན་ར་ཆེན་པོ་དཔེ་མང་པོ་འདུག་གཱདེ་ཚང་མ་ཚུར་ལྷན་འཛོམས་འད་པོ་ཞིག ཕལ་ཆེར་དེ་ས་བྱུང་མོང་ཡོད་ཀི་མ་རེད་བསམ་གི་འདུགལྷན་འཛོམས་ཀིས་རུབ་རུབ་བྱས་ཏེ་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སིད་ཆག་འཇིག་ཉམས་གསུམ་སོང་བ་དེ་དག་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་རྒྱུ་དང་།ཉམས་པ་སོར་ཆུད་ཡོང་ཡས་ཐོག་ལ་ཁོང་རྣམ་པས་བཀའ་བསྡུར་འད་པོ།གོ་བསྡུར་འད་པོ།བགོ་གེང་འད་པོ་དེ་འད་ཞིག་ཚོགས་གནང་ན་ཕལ་ཆེར་ཡག་པོ་ཡོད་ཀི་རེད་དན་གི་འདུགདེར་བརྟེན།མ་འོངས་པར་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་།དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གཙོས་པའི་རྣམ་པ་ཚོས་དེ་འད་ཞིག་གི་འགན་འཁུར་བཞེས་ཏེ།མ་འོངས་པར་དེ་འད་སྐོང་ཚོགས་བྱེད་ཡས་ཀྱི་གོ་སིག་ཞིག་གནང་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་མེད་འགོ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུའི་འདོད་པ་བྱུང་སོང་།དེའི་ཐོག་ལ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་ལ་དེའི་ཐོག་ལ་དགོངས་ཚུལ་ག་རེ་ཡོད་མིན་གཅིག་གསུང་རོགས་གནང་ཞུ་གི་ཡོད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ཨ་ཀོང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ཨ་ཀོང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ལྟ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་རྒྱུན་གོན་དང་ལས་དོན་གི་ཐོག་ལ་ཚིག་ཁ་ཤས་ཤིག་ཞུ་ཡས་ཡོད།ར་བའི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་སོན་རིས་ཐོག་ལ་སོ་སོས་གང་ལ་གང་འཚམ་གི་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ་བྱུང་ལ།དེའི་ནང་དུ་གང་ལ་གང་འཚམ་འཁྱེར་བསྡད་པ་མང་པོ་ཞིག་འདུགདེ་ཚོ་ཡག་པོ་ཞེ་དག་རེད་བསམ་གི་འདུགའགོ་ལས་ཡོངས་ལ་བསགས་བརོད་དང་འབྲེལ་ཏེ།ཆོས་ཚོགས་ཀི་ཐོག་ནས་བོད་ཀི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཟེར་དུས་ཆོས་ཟེར་ཡས་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ག་ཚོད་ཡིན་མིན་ངས་འདི་ནས་འགེལ་བཤད་ཞུ་ཐུབ་ཡས་ཡོད་མ་རེད་ལ་རྒྱག་དགོས་ཡས་ཀང་ཡོད་མ་རེད།དེའི་ཐོག་ལ་གཟེངས་སུ་ཐོན་པའི་འཛམ་བུ་གིང་གི་ཐོག་ལ་ཟེར་ནའི་མི་འདུགང་རང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ཀི་ཐོག་ནས་ཞུས་ནའི་མ་འགིག་པ་ཡོད་མ་རེད།ཧ་ཅང་རླབས་ཆེན་གི་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབུས་པའི་བསྟན་བདག་བ་ཆེན་རྣམ་པས་དངོས་གནས་ཐུགས་འགན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་བཞེས་ཏེ་ད་ལྟའི་ཆ་ལ་ཆོས་ཀི་ཐོག་ནས་གང་ལྟར་མར་ཉམས་ཆག་གི་ངོ་བོ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་མ་ཐུབ་པ།གོང་འཕེལ་གི་ཐོག་ནས་སོན་མ་ཡིན་ན་ཆོས་ལུགས་ཀི་ཐོག་ནས་ང་རྒྱལ་ཁོ་ཕམ་མང་པོ་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་རེད།རྒྱ་ཆེན་པོ།གཏིང་ཟབ་པོ་མང་པོ་འགེལ་བཤད་རྒྱག་ཡས་ཡོད་རེད་དེ།ཡིན་ནའི་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ལ་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་དངོས་གནས་ང་ཚོ་ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་མཐུན་སིལ་ཡིན་ནའང་འད།གང་ལྟར་གང་ས་སི་ཐད་ཐོག་ལ་ཧ་ཅང་གི་རླབས་ཆེན་གི་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགོངས་པ་རླབས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ལ་སོ་སོས་ངོས་འཛིན་བྱེད་

132

ཀི་ཡོད།དེ་ཡིན་དུས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་མུ་མཐུད་དེ་གནས་དགོས་ཡས་དང་།ང་རང་ཚོས་བོད་ཀི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་མུ་མཐུད་དེ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་ཡས་ཐོག་ཁོང་རྣམ་པས་བསྒྲུབས་པའི་རླབས་ཆེན་དེ་ཚོ་མི་ཉམས་གོང་སྤེལ་དང་ཉམས་པ་སར་གསོ་ཟེར་བ་ལྟར་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཡས་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད།དེའི་ཐོག་ལ་སིར་བཏང་མང་པོ་ཞུ་དགོས་མི་འདུགདེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་སིག་འཛུགས་ཀིས་གང་ལ་གང་འཚམ་འཇོན་ཚོད་དཔག་ཚོད་ཀི་ཐོག་ནས་ཡག་པོ་གནང་གི་འདུག་བསམ་གི་འདུགད་ལྟ་ངས་ཞུ་ཡས་ལ་གོང་དུ་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་གསུང་ཙམ་བྱས་སོང་།ད་ལྟ་འདིའི་རིས་འགོའི་ནང་ལ་སིར་བཏང་འདི་རིས་འགོ་གསར་པ་དེ་འད་གང་ཡང་མ་རེད།འདིའི་སྤོམ་དངུལ་ཡིན་རུང་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་འད་རེད་མི་འདུགད་ལྟ་འདིའི་ནང་ལ་འཁྱེར་ཡོད་པ་ངས་ཞུས་པ་ཡིན་ན་བཙུན་མའི་འཇང་དགུན་ཆོས་ཟེར་ཡས་ཅིག་འདུག་གཱའདིའི་ལས་གཞི་དེ་སིར་བཏང་གང་འད་ཞིག་ལ་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད་དམ།བཙུན་མ་སི་ཡོངས་ལ་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་རིས་མེད་ཀི་བགོ་གེང་དེ་འད་མང་པོ་འཚོགས་ཀི་ཡོད་པ།དཔེར་ན།དགོན་སྡེ་མི་འད་བ་མི་འད་བ་ཁག་ལ་སྐོ་ར་བརྒྱབ་སྟེ་འཚོགས་ཀི་ཡོད་པ་དེ་འད་བྱས་ཏེ་འཚོགས་ཀི་ཡོད་རེད་དམ།ཡང་ན་བཙུན་མའི་འཇང་དགུན་ཆོས་ཟེར་དུས་ཆོས་བརྒྱུད་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་འཚོགས་ཀི་ཡོད་པའི་གནས་བབ་རེད་དམ།དེ་མིན་ན་བཙུན་མ་ཚང་མ་མཉམ་དུ་འཛོམས་ཏེ་སོན་མ་ལྷོ་ཕོགས་དེ་འད་ཞིག་ཚོགས་ཡོད་དན་སོང་།དེ་འདའི་ཐོག་ནས་མུ་མཐུད་དེ་འཚོགས་ཀི་ཡོད་རེད་དམ།དེའི་ཐོག་ལ་བཀའ་ལན་ཞིག་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེར་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་མཐོང་གི་ཡོད།ད་ལྟ་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་པོ་མཆོག་གིས་དགོངས་པ་རླབས་ཆེན་གི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་མཉམ་དུ་འཛོམས་ཐུབ་ཡས་དང་།སྡིངས་ཆ་གཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་སྐད་ཆ་བཤད་ཡས་དེ་འད་མང་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གོ་རྟོགས་སེབས་ཡས་དང་།ཕན་ཚུན་དོ་སྣང་དང་མཐུན་སིལ་སོགས་རྒྱུ་རེན་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེར་བརྟེན།དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་སོང་།དེ་བཞིན་དུ་ཁ་སང་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་སྤེལ་ཞེས་མང་པོ་གསུངས་སོང་།དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ནང་དུ་བཙུན་མའི་བཤད་གྲྭ་དེ་འད་མང་པོ་ཡོད་རེད།བྱས་ཙང་དེ་ཚོར་སྐོ་ར་བརྒྱབ་སྟེ་ཚོགས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་རིག་པ་ཡར་རྒྱས་ཟེར་ནའང་མི་འདུགམཐུན་སིལ་ཟེར་ནའང་མི་འདུག་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་གོ་རྟོགས།དེ་ག་ནང་བཞིན་བུད་མེད་ཀི་ནུས་སྟོབས་གོང་སྤེལ་ཟེར་ཁ་སང་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོང་།སིར་བཏང་དེ་ཚོ་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀི་ཡོད་ཀི་རེད།རྩུབ་སོད་དེ་འད་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོང་།ཡིན་ནའི་འདི་ཚོ་ངས་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་མཐོང་བསྡད་ཀི་ཡོད།དེ་བེད་དུས་འདི་ད་ལྟའི་དཀའ་ངལ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མ་འོངས་པར་ཆོས་ལུགས་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་ཆ་ཚང་གི་ཐོག་ནས་ཕར་ཚུར་སྐོ་ར་བརྒྱབ་སྟེ་འཚོགས་ཐུབ་ཡས་ཀི་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཆ་ཤས་ལེན་ཡས་ལ།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དེ་ང་ཚོའི་ལྷན་ཁང་གཞན་དང་མི་འད་བར་ནུས་པ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཐོན་ཡོད་པའི་ལྷན་ཁང་ཞིག་ལ་ང་རང་གིས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་ཡོད།དེ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ང་ཚོ་བོད་གངས་ཅན་གི་ལོངས་ལ་ཟེར་ནའང་འད།བཙན་བྱོལ་

133

གི་ཆབ་སིད་ཀི་འཐབ་རོད་ངོས་ནས་བཤད་ནའང་འད།ང་ཚོ་ལ་དག་བོ་གཉིས་ཡོད་རེད།དག་བོ་གཅིག་དེ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན་ཆོས་ལུགས་དབར་གི་འཐེན་འཁྱེར་དང་།དག་བོ་གཞན་དེ་ཆོལ་ཁའི་དབར་གི་ཕོགས་རིས་དེ་རེད།བྱས་ཙང་ང་ཚོས་འདི་འད་བསམ་བོ་ཞིག་གཏང་བ་ཡིན་ན།༡༩༥༩གོང་གི་བོད་ཀི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ལ་བལྟས་ན་ཆོས་ལུགས་དབར་གི་འཐེན་འཁྱེར་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་རེད།ཆོལ་ཁའི་དབར་གི་ཕོགས་རིས་དེ་དེ་འད་ཡོད་མ་རེད།བོད་ཀི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ལ་ཆོས་ལུགས་དབར་གི་འཐེན་འཁྱེར་འོག་ནས་ཟེར་ནའང་འད།དེ་ལ་སྙད་བཏགས་ཏེ་ང་རང་ཚོའི་གནས་སྟངས་ལོ་རྒྱུས་མཐོ་ཙམ་དམའ་ཙམ་མང་པོ་ཡོད་རེད།དེ་འདའི་ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་དམ་ཚིག་ལ་ར་ཁ་བཟོས་བཞག་པ་དེ་ཡང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ར་བ་ཉིད་ནས་མ་རེད།མཐུན་པོ་རེད།གངས་རི་ལྟ་བུ་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་།༡༩༥༩ནས་བཟུང་སྟེ་གང་ལྟར་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸་སབས་མགོན་ཆེན་པོ་སྐུ་ཕེང་བཅུ་བཞི་པ་འདི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཕེབས་པའི་རེས་ལ་ཁོང་གི་ཐུགས་ཀི་བྱམས་བརེའི་ཉི་མའི་འོད་ཀིས་ང་རང་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་འཐེན་འཁྱེར་གི་ར་ཁའི་འཁྱག་རོམ་ཆེན་པོ་དེ་མར་བཞུར་ཏེ།ད་ལྟའི་དུས་ལ་ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་གི་འཐེན་འཁྱེར་ཟེར་བ་དེ་ཧ་ལམ་མིང་གི་དི་མ་ཙམ་ཡང་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་སྤོབས་པ་ལྡན་པའི་ངང་ནས་ལབ་ཆོག་ཡས་ཤྱིག་ཆགས་ཡོད་རེད།དེ་ངས་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་བརི་བསྡད་ཀི་ཡོད།དཔེ་ཆ་གཞག་ན།བཀའ་དིན་ལ་བསམ་ཤེས་མེད་པར་དིན་ལན་ལ་ལོག་འཇལ་བྱེད་མཁན་རེ་ཟུང་ཞིག་མ་གཏོགས།ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་གཡུང་དྲུང་བོན་དང་བཅས་པའི་བསྟན་བདག་བ་ཆེན་རྣམ་པ་དང་།རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཡོངས་སུ་རོགས་པ་བརྒྱ་ཆ་༩༩.༩དེ་ད་ལྟའི་ཆ་ལ་དམ་ཚིག་འོ་ཆུ་བཞིན་དུ་འདེས་ཡོད་རེད།དེ་༸སབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་རེའི་བྱིན་རླབས་དང་།ལྷག་པར་དུ་བསྟན་བདག་བ་ཆེན་རྣམ་པས་དེ་ལ་ཕར་བ་གྲུ་འདེགས་གནང་བའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་བརྟེན་ཏེ།དངོས་གནས་དང་གནས་ད་ལྟའི་དུས་ལ་ང་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་པ་ཆགས་པ་དེ་རེད།དེ་ང་ཚོས་གཅེས་སས་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་རེད།དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་དེ་ངས་ཞུ་འདོད་བྱུང་།སྟོན་པ་བཀའ་དིན་ཅན་རྡོ་རེ་གདན་དུ་ཕེབས་པ་རེད།སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོས་མཇལ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཡོད་མ་རེད།འོན་ཀང་།དེ་དང་འད་བ་ཞིག་ད་ལྟའི་ཆ་ལ་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་རྡོ་རེ་གདན་ལ་ཕེབས་པ་རེད།དཔེར་ན།ད་ལོ་རྡོ་རེ་གདན་ལ་ཕེབས་པའི་མཛད་རིམ་དེ་ཚོ་མཇལ་ཡོང་དུས་དངོས་གནས་དང་གནས་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་ཁག་གི་བསྟན་བདག་བ་ཆེན་རྣམ་པ་དང་།ཆོས་ལུགས་ལ་འགན་འཁུར་མཁན་རྣམ་པ་ཚང་མ་མ་གིར་ཞལ་འཛོམས་ཏེ།གསུང་མོལ་གནང་བཞུགས་པའི་བརན་དང་སྐུ་པར་དེ་འད་ད་རྒྱའི་བརྒྱུད་ལམ་ནང་ནས་མཇལ་ཡོང་དུས་དངོས་གནས་དང་གནས་"སྐལ་ལྡན་དང་བ་འདེན་པའི་མིག་རྒྱན་"ཟེར་བ་དེ་འདི་ལོས་ཡིན་སྙམ་པ་ཞིག་འདུགརེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་མཆོད་བརོད་ཅིག་ཡོད་རེད།"ཐུབ་དབང་ལྷ་ཡི་ལྷ་ལ་ཕག་འཚལ་ལོ།" གསུངས་པ་ལྟར་རེད་འདུག་སྙམ་པའི་སོ་སོར་འད་པོ་ཡིན་ན་དང་བ་ཞེ་དགས་དངས་སོང་ལ།དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་མཐུན་སིལ་དང་།བསྟན་བདག་བ་ཆེན་རྣམ་པའི་དགོངས་པ་གཅིག་དང་།དབྱིངས་གཅིག་པའི་རྣམ་ཐར་དེས་ང་ཚོ་གདུལ་བྱ་མང་པོ་ཞིག་ཐར་པའི་ལམ་ལ་འདེན་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ཀི་རེད་བསམ་པའི་སོ་སོར་དང་བ་ཆེན་པོ་ཡོད།བྱས་ཙང་དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་ཚོ་ཚང་མས་གཅེས་སས་བྱས་ཏེ་ངེས་པར་དུ་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་ཡག་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་མ་གཏོགས།ཡང་སོན་མའི་རྣམ་གཞག་འད་པོ་ཞིག་གི་སང་ལ་ཕར་འགོ་བ་ཡིན་ན་དེ་ཚེ་གཅིག་གི་ནོར་འཁྲུལ་མ་རེད་དཱ།སེ་བ་ཚེ་རབས་མང་པོར་སོ་སོར་དཀའ་ངལ་འཕད་ཡས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད།དེ་ནས་དེ་འདའི་རྣམ་གཞག་སྐབས་སུ་ང་ཚོས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དེ་ག་རེ་རེད་ལབ་ན།༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བསྟན་བདག་བ་ཆེན་རྣམ་པ་ཚོའི་ཐུགས་བརེ་ལ་ཉེ་རིང་ཡོད་མ་རེད་དེ།ཁོང་རྣམ་པ་ཚོའི་སྐུ་འཁོར་ལ་བཞུགས་མཁན་དེ་ཚོའི་ངོས་ནས་ཐུགས་གཟབ་གནང་དགོས་ཡས་ཀི་གནས་སྟངས་མང་པོ་

134

ཡོད་རེད།ཐུགས་གཟབ་དེ་མ་གནང་བ་ཡིན་ན་ད་ལྟ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོའི་ཐོག་ལ་དེ་འདའི་དཀའ་ངལ་དེ་ཡོད་རེད།བ་མ་ར་ཆེན་པོ་ཡིན་རུང་དེའི་སྐུ་འཁོར་གི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་བ་མའི་མཛད་པ་འཕིན་ལས་ལ་གནོད་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་རེད།ཁྱད་པར་འདུལ་བའི་སྡོམ་གི་ནང་དུ་འདི་འད་ཞིག་ཡོད་རེད།"ཤིང་སྐམ་སྦྲུལ་གིས་བསིལ་བ་བཞིན།" ཤིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་ཅིག་ལ་ཤིང་སྐམ་པོ་ཡག་པོ་ཞིག་རག་ཡོད་རེད།འོན་ཀང་།ཤིང་དེ་དུག་སྦྲུལ་གིས་བསིལ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཤིང་དོན་གཉེར་གི་གང་ཟག་དེས་ཤིང་དེ་ཚུར་ལེན་ཐུབ་ཀི་མ་རེད་ཟེར་གི་ཡོད་རེད།བྱས་ཙང་།བསྟན་བདག་བ་ཆེན་རྣམ་པ་དང་བ་མ་སེས་བུ་དམ་པ་སུ་འད་ཞིག་ཡིན་རུང་དེའི་འཁོར་དེ་ཚོས་བསམ་བོ་ཡག་པོ་མ་གཏང་ན་བ་མ་ར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡིན་རུང་དེ་དུག་སྦྲུལ་གིས་བསིལ་བསྡད་ཡོད་ན་དེའི་སར་གདུལ་བྱ་བཅར་མི་ཐུབ་པ་དེ་འདའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་རེད་ཅེས་སོན་མའི་བཀའ་གདམས་པའི་བ་མ་དེ་ཚོས་ང་ཚོ་ལ་བསབ་བྱ་གནང་ཡོད་རེད།སྐབས་སྐབས་སུ་ང་ལ་དད་པ་ཞེ་པོ་གཅིག་ཡོད།གཞན་པ་ཚང་མར་དད་པ་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་བ་ནས་གསུང་མཁན་ཁག་ཅིག་ང་ཚོའི་སི་ཚོགས་ནང་ལ་ཡོང་གི་འདུགངས་ལུང་ཞིག་དངས་ཏེ་མཚམས་གཞག་གི་ཡིན།༸རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕེང་དང་པོས་ག་རེ་གསུངས་ཡོད་རེད། "ལར་དེང་སང་གངས་རིའི་ཁོད་འདི་ན།རང་བསྟན་པ་འཛིན་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་།གཞན་བསྟན་འཛིན་དག་བོ་ཡི་དྭངས་མར་འཛིན།ཚུལ་འདི་ལ་སོ་བ་གཏིང་ནས་སེས།"ཞེས་གསུངས་ཡོད་རེད།བྱས་ཙང་སོ་སོ་ལ་དད་པ་དང་དམ་ཚིག་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་དེ།སོ་སོ་ལ་མ་གཏོགས་གཞན་པ་ལ་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་ལབ་སྡོད་ཡས་དེ་ཡང་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་ཕམ་སེ་ཡག་གི་གཞི་ཞིག་རེད་དོ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དབྲ་ར་བསོད་ནམས་ནོར་བུ་ལགས།

སི་འཐུས་དབྲ་ར་བསོད་ནམས་ནོར་བུ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཕིར་འཐེན་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་རྡོ་རེ་ཚེ་བརྟན་ལགས།

སི་འཐུས་རྡོ་རེ་ཚེ་བརྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་དོན་བྱེད་ཕོགས་ཐོག་ལ་བཀའ་འདི་ཕེབས་ཡོད་རེད།ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གིས་ཁ་སང་བཀའ་ལན་ཕེབས་ཡོད་རེད།དེ་ལ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཆ་ཤས་ལེན་པའི་ཐོག་ནས་བསམ་ཚུལ་ཁ་ཤས་ཞུས་ན་བསམ་སོང་།དང་པོ་དེ་ང་རང་ཚོ་མི་གང་ཟག་སུ་འད་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེའི་ཡིད་ཆེས་རེད།ཆོས་དད་རེད།དེ་ལ་གུས་བརི་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་དེ་དཔེ་མི་སིད་པའི་གལ་ཆེན་པོ་རེད།ཆོས་ཁས་ལེན་གི་མེད་ནའང་གང་ལྟར་བཅའ་ཁིམས་ཀི་ཐོག་ནས་བཀུར་བའི་འགན་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགང་རང་ཚོ་སི་

135

འཐུས་ཀི་དམ་འབུལ་ལེན་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་གཙང་མ་ཞུ་ཡི་ཡོད།ཡང་ན་མཆོག་གསུམ་དཔང་དུ་ཁས་ལེན་ཞུ་རྒྱུ་ཡི་རྒྱབ་ལོངས་དེ་ཡང་ཕོགས་གཅིག་ནས་རྒྱ་གར་གི་ར་ཁིམས་དང་།མང་གཙོའི་འགོ་ལུགས་ལ་གཞི་བཅོལ་ཡོད་ཙང་དེ་སྐབས་སུའང་བགོ་གེང་དང་གནད་དོན་མང་པོ་གཅིག་བྱུང་བའི་རེན་གི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་ནང་བཞིན་རྒྱ་གར་ཡིན་ནའང་ཆོས་དད་ཆེན་པོ་ཡི་ལུང་པ་གཅིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའི་སིད་ཀི་དོན་རེད།ཆབ་སིད་རེད།བདེ་འཇགས་རེད།སི་ཡོངས་ཀི་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་འགན་དེ་སིད་ཀི་འགོ་འཁིད་ཀིས་དཔྱད་ཞིབ་བྱས་པའི་ཐོག་ནས།ཉན་ཞིབ་བྱས་པའི་ཐོག་ནས།ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་སི་ཡོངས་ལ་ཐག་གཅོད་བྱས་ནས་གཞུང་དེ་སོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུགཆོས་ལ་གུས་བརི་ཞུ་རྒྱུ་དང་མི་ཡི་ཡིད་ཆེས་ལ་གུས་བརི་ཞུ་རྒྱུ།ཡིན་ནའི་སིད་ཀི་ལས་དོན་དེ་ཡང་སིད་རང་གི་ཐོག་ནས་མཁྱེན་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཡོད་དུས།ང་རང་ཚོ་བཅའ་ཁིམས་ནང་ལ་ཡོད་པ་གཞིར་བཟུང་ད་ལྟའི་ཆ་ནས་ཆོས་སིད་ཟུང་འབྲེལ་གི་ཐོག་ནས་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད་དེ།ད་ལན་གི་གནད་དོན་གེང་སོང་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་དེའི་ཐོག་ལ་དི་བ་མང་པོ་ཞིག་སེབས་ཀི་མེད་འགོ་བསམ་བསམ་གི་ང་རང་ལ་བསམ་ཚུལ་དེ་འད་ཡོང་གི་འདུགདེ་ནང་བཞིན་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདེ་ས་ང་ཚོ་གོས་ཚོགས་ནང་ལ་གེང་སོང་བྱུང་ཡོད་ཙང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ཕག་ལས་གནང་ཕོགས་རེད།དེའི་ཐོག་ལ་དེ་འདའི་གོས་བསྡུར་བྱེད་མི་དགོས་རྒྱུ།དེ་བཞིན་གནས་ཆུང་ཐོག་ལ་ཁ་སང་དེར་གེང་སོང་ཁ་ཤས་གཅིག་བྱུང་རེད།ང་རང་ཚོ་བོད་ཀི་སེ་ར།འབྲས་སྤུངས།དགའ་ལྡན་ལབ་ན།ཡོད་ན་མེད་ནའི་དགོན་ཁག་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཡི་ཉེ་ལམ་གི་གནད་དོན་ཐོག་ལ་གསལ་བཤད་གཅིག་ཕེབས་ཡོད་རེད།གང་ལྟར་ང་རང་ཚོའི་ངོས་ནས།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐད་ཀར་གི་གནད་དོན་ཐོག་ནས་ཞུ་ཡི་ཡོད། དེ་འདའི་གེང་སོང་མང་པོ་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་ལ་ང་ཚོའི་ཆོས་དང་།རིག་གཞུང་།བོད་རྒྱལ་ཁབ་སར་གསོ་ཡི་དམིགས་ཡུལ་བཅངས་བའི་ཐོག་ནས།དེ་འདའི་གེང་སོང་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ་ང་རང་ཚོའི་རིག་གཞུང་གི་བསྟི་གནས་ཐོག་ལ་གེང་སོང་མང་པོ་ཡོང་དུས།དེའི་ཐོག་ནས་ཕན་གི་རེད་དམ།དེ་ཡི་སི་ཡོངས་ཀི་ཐོག་ནས་གང་འད་ཡོང་གི་འདུགང་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཡས་གཅིག་རེད་བཞགདེ་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་སིད་ཀི་ལས་དོན་ཐོག་ནས་དེ་ས་གནང་བ་དངོས་གནས་ཕན་ཐོགས་མང་པོ་གཅིག་གྲུབ་པ་ལ་ངས་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད།ཡིན་ནའང་གཙོ་བོ་དེ་གང་ལྟར་སྲུང་མའི་བཀའ་ལུང་གི་ཐོག་ནས་བཀའ་མོལ་ཕེབས་པའི་སྐབས་སུ་ཞུ་མཁན་དེ་ཡང་ང་རང་ཚོ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད་ལ།ལྷག་པར་དུ་སིད་དང་ཆབ་སིད་ཀི་གནད་དོན་ཐོག་ལ།གང་ལྟར་དེ་ས་གནང་གི་ཡོད་ན་མུ་མཐུད་ནས་དགོས་ཀི་ཨཱ་ཡོད་ན།མེད་ན་བསམ་པའི་ངར་ཚོར་བ་ཡོང་གི་འདུགདེ་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་བཀའ་ལུང་ཕེབས་ཀི་ཡོད་རེད།མང་པོ་གཅིག་གིས་གཟིགས་ཀི་ཡོད་ཀི་རེད།ང་རང་ཚོ་ཆབ་སིད་ལས་དོན་གི་ལས་ཀ་བྱེད་ཕོགས་དེ་འགིག་མ་འགིག་དེ་ང་རང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་ཀི་ཡོད་རེད།ངོས་ལེན་བྱས་དང་མ་བྱེད་ཅིག་ཆགས་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།གལ་སིད་ངོས་ལེན་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་གོམས་པ་གཅིག་རྒྱབ་ཐུབ་ཀི་ཡོད་ན།དེའི་བཀའ་ལུང་ཕེབས་པའི་ཐོག་ནས་ཕན་ཐོགས་ཞེ་བོ་གཅིག་སྒྲུབ་ཐུབ་རྒྱུ་དང་དེ་བཀའ་ལུང་ཕེབས་པའི་ཐོག་ནས་ཕན་ཐོགས་མ་ཡོང་བའི་གནས་སྟངས་དེ་འད་ངས་གང་ཡང་མཐོང་གི་མི་འདུགདེ་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་གང་ལྟར་དེ་འདའི་ཆོས་སིད་ཟུང་འབྲེལ་གི་ལས་དོན་ཐོག་ལ་དི་བ་གཅིག་སེབས་ཀི་འདུག་ལ་ང་རང་ཡང་འཁོར་གི་འདུག༸སབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ཕི་ལོ་༢༠༡༡ལ་ཆབ་སིད་སྐུ་དབང་བཞག་རྒྱུ་དེ་ཕོགས་གཅིག་ནས་རེད།ཁོང་གི་དགུང་ལོའི་བབས་ཀི་གནས་སྟངས་ཐོག་ནས།ཕོགས་གཅིག་ནས་གང་ལྟར་སིད་ཀི་ལས་དོན་གནང་མཁན་དེ་ང་རང་ཚོའི་མི་མང་གི་དབུ་ཁིད་ལ་འགན་ཡོད་དུས།མི་མང་གི་དབུ་ཁིད་གནང་ནས་འགོ་ཐུབ་རྒྱུའི་ཐོག་ནས་ཆགས་ཀི་ཡོད་དུས་དེའི་ཐོག་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རྒྱུ་གཅིག་རེད་འདུག་བསམ་གི་ཡོད།

136

དེ་དང་མཉམ་དུ་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག ཁ་སང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གིས་བཀའ་ལན་གི་ཐོག་ནས་ཉེ་ལམ་ཚོགས་འདུ་གཅིག ཨེ་ཤི་ཡ་Buddhist Conference For Peaceའཛམ་བུ་གིང་ཞི་བདེ་ཆེད་དུ་ཨེ་ཤེ་ཡའི་ནང་པའི་མཐུན་ཚོགས་ལབ་ནའི་རེད།ཚོགས་འདུ་ཉེ་ཆར་འཚོགས་པ་རེད།དེའི་ནང་ལ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་དྲུང་ཆེས་ཆ་ཤས་བངས་བཞགདེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་རེད་བསམ་གི་འདུགཚོགས་འདུ་དེའི་ནང་ལ་འཛམ་བུ་གིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་བཅུ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ནས་ནང་པའི་འཐུས་མི་ཁག་ཕེབས།དེའི་གསལ་བསགས་དེ་༸རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་བུ་གིང་གི་ནང་པའི་དབུ་ཁིད་ཀི་ཚད་མཐོ་ཤོས་དེ་ཡིན།དེ་བཞིན་༸སྐུ་མདུན་གི་ཡང་སིད་ཐོག་ལ་གཞུང་དང་སེར་སུ་གཅིག་ལ་ཐེ་བྱུས་མེད་པ་དེ་འདའི་བསགས་གཏམ་ཕེབས་པ་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞེ་དག་རེད་བསམ་གི་ཡོད།དེ་བཞིན་ཚོགས་འདུ་དེ་གོ་སིག་སུ་ཡིས་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད། ཚོགས་འདུ་དེའི་ཐོག་ལ་རྒྱ་གར་གི་སིད་འཛིན་གཞོན་པ་མཉམ་བཞུགས་བྱས་ཡོད་རེད།སིད་བོན་ཡང་མཉམ་བཞུགས་བྱས་ཡོད་རེད།ཕོགས་གཅིག་ནས་གཞུང་གི་བརྡ་ལན་གཅིག་བཏང་གི་ཡོད་པ་ང་ཚོས་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཆོག་གི་རེད།དེ་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་ཚོགས་འདུ་དེ་ཐོག་མར་གང་འད་བྱས་ནས་འགོ་བཙུགས་འདུགདེའི་རྒྱབ་ལོངས་ག་རེ་རེད་བཞགདེ་ཚང་མས་མཁྱེན་དགོས་ཀི་འདུགདེ་ཞུས་པའི་ཐོག་ནས་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་ཉེ་ལམ་ལྷོ་ཤར་ཨེ་ཤེ་ཡའི་ལུང་པ་དེ་ལ་རྒྱ་གར་གིས་ཐེངས་མ་དང་པོ་སྟོན་པའི་རིང་བསེལ་འཁྱེར་ནས་ཐ་ཡེ་ལེན་ཊ་(Thailand)ནང་ལོགས་ལ་དད་ལྡན་མི་མང་ས་ཡ་གཉིས་འཛོམས་ཐུབ་འདུག་གཱདེ་ཡང་རྒྱ་གར་གི་ཆོས་ཀི་ Religious Diplomacyཐོག་ནས་ཕག་ལས་གནང་ཕོགས་ཀི་གནད་དོན་དེ་འད་ཐོག་ལ།གང་ལྟར་ང་རང་ཚོས་༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽ཆ་ཤས་ལེན་པའི་ཐོག་ནས་དེ་ཡི་བརྒྱུད་རིམ་ཐོག་ནས་ལས་དོན་སྤེལ་གི་ཡོད་རེད་ལ་མུ་མཐུད་ནས་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ་གནང་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གསུངས་པ་མང་པོ་ཞིག་དགོངས་ཚུལ་ལྟ་བུ་རེད་བཞགཡིན་པ་ཡིན་ནའི་དེའི་སང་ལ་བཀའ་ཤག་གི་བསམ་ཚུལ་གང་ཡོད་པ་དེ་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ།བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་ཚང་མས་གསུང་རྒྱུ་དེ་རེད།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དེ་ལས་ཁུངས་གཞན་དང་མི་འད་བའི་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད།གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་རྒྱུ་དེ་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་རྒྱུ་ནོར་ཡོད་ན་མེད་ན་བརི་རྒྱུ་དེ་ནང་པའི་ཆོས་འདི་རེད།དེ་རིས་སུ་མ་ཆད་བར་ཚང་མ་ལ་སི་སྙོམས་ཀི་ཐོག་ནས་ལྟ་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་དུས་རྒྱུན་དུ་ནས་ལས་གཞི་གང་འད་ཞིག་བརམ་པ་ཡིན་ནའང་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་ཚང་མ་ལ་ཁྱབ་ཐུབ་ཀི་འདུག་མི་འདུགདེ་ལྟ་རྒྱུ་དེ་ཆ་རེན་གཙོ་བོ་འད་པོ་འཇོག་གི་ཡོད་རེད།གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཆོས་ལུགས་གཅིག་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ན་གཞན་པ་ཞིག་ལ་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ན།དེ་སི་སྙོམས་ཆགས་ཀི་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་ལས་གཞི་ག་རེ་བརམས་པ་ཡིན་ནའི་སི་སྙོམས་ཀི་དང་བདེན་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད།

137

དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་དེ་ག་རང་གིས་བཙུན་མའི་འཇང་དགུན་ཆོས་སྐོར་ལ་གསུངས་གནང་བ་རེད།དེ་དང་ད་ལྟ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀི་བཙུན་མའི་འཇང་དགུན་ཆོས་དེ་ཚོ་དང་བསྟུན་ནས་སི་སྙོམས་ཡོང་གི་ཡོད་དང་མེད་ཀི་གནས་སྟངས་གཅིག་གསུངས་པ་རེད།ད་ལྟ་འདི་བཙུན་མའི་འཇང་དགུན་ཆོས་ཚུགས་རྒྱུ་དེ་བུད་མེད་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་གི་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་བཙུགས་བཞག་པ་གཅིག་རེད།ད་ལྟ་ཟུར་བརོད་ནང་རྒྱབ་ལོངས་ཀི་ཡིག་ཆ་ནང་ལ་གཟིགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡོད་རེད།བཙུན་མའི་འཇང་དགུན་ཆོས་དེ་རྡོ་རེ་གདན་གི་གཏེར་སར་དགོན་པ་ལ་ཚོགས་ཀི་ཡོད་ཅེས་གསུང་གི་འདུགད་ལྟ་དེའི་ནང་ལ་བཙུན་དགོན་བཅུ་ཡིས་མཉམ་ཞུགས་གནང་གི་ཡོད་རེད།བཙུན་དགོན་མཉམ་ཞུགས་གནང་མཁན་ནང་ནས།བཙུན་དགོན་དགེ་ལྡན་ཆོས་གིང་།ཐུགས་རེ་ཆོས་གིང་།འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གིང་།མཁའ་སོད་དགའ་འཁྱིལ་གིང་།དབྱངས་ཅན་ཆོས་གིང་།བྱང་ཆུབ་ཆོས་གིང་།སོལ་མ་གིང་།བྱམས་པ་གིང་།མཁའ་སོད་དགའ་འཁྱིལ་གིང་།བྱང་སེམས་གིང་།དེ་གོ་སིག་ཞུ་བར་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་བཙུན་མའི་འཇང་དགུན་ཆོས་གོ་སིག་ཚོགས་ཆུང་ཐུན་མོང་གི་ཐོག་ནས་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད།རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བཙུན་དགོན་སུ་ཡིན་ཡང་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཆོག་གི་རེད།ལས་འཆར་བྱེ་བྲག་པ་དེ་བུད་མེད་ཀི་ནུས་སྟོབས་གོང་འཕེལ་དང་འབྲེལ་ནས་བཙུན་མ་ཚོ་ལ་འཇང་དགུན་ཆོས་འཚོག་རྒྱུ་དང་།བཙུན་མ་ཚོ་འཇང་དགུན་ཆོས་འཚོག་རྒྱུ་དེ་ཡང་ཚད་མ་རིགས་པའི་རོད་གའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་འཚོགས་ཀི་ཡོད་རེད།འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ད་གིན་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཞན་ཞིག་གིས་དེའི་སྐོར་ལ་དི་བ་བཏང་གནང་སོང་།ཕལ་ཆེར་འདི་ཡིས་འཐུས་ཀི་རེད་བསམ་གི་ཡོད།
དེ་ནས་སྐུ་རྟེན་ར་ཆེན་པོ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད།དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་མཁས་པའི་བགོ་གེང་དང་།དེ་འད་གཅིགངས་གོ་
རྒྱུ་ནོར་མེད་པ་ཡིན་ན་མཁས་པ་ལྷན་འཛོམས་བྱས་ནས་དེའི་སྐོར་ལ་ག་རེ་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་མེད་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་བཀའ་བསྡུར་དང་བགོ་གེང་ཞིག་གནང་ཐུབ་ན་ཟེར་བ་དེ་ང་ཚོས་སེམས་ལ་བཞག་གི་ཡིན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་བསམ་བོ་གསར་པ་གཅིག་རེད།ཡང་དེ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་གང་འད་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུགཕན་ཡོན་གང་འད་ཡོང་ས་རེད།སུ་དང་སུ་གདན་འདེན་ཞུ་དགོས་ཀི་འདུགདེ་ནས་མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་སྐུ་རྟེན་ར་ཆེ་བ་དེ་ཚོ་རུབ་རུབ་བཟོས་ནས་འགེམས་སྟོན་འད་པོ་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་ན་ཚང་མས་མོས་མཐུན་ཡོང་ས་རེད་དམ་མ་རེད།ཆོས་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ནས་ཡིན་པ་ཡིན་ན།ག་རེ་ཡིན་ནའི་དགེ་མཚན་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་སིད་པ་རེད་པཱ།དེ་ཡིན་དུས་དེ་འདའི་ཐོག་ལ།ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་རེད་པས།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་རྡོ་རེ་ཚེ་བརྟན་ལགས།ལས་རིམ་རྣམ་གཞགད་ལྟ་དངོས་གནས་བྱས་ན་ལས་རིམ་ཏག་ཏག་འགོ་བསྡད་
ཡོད།གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་རྡོ་རེ་ཚེ་བརྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགདཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གི་བཀའ་མོལ་འཕོས་ནས་སྐུ་རྟེན་རྣམ་པ་ཡར་འཛོམས་ནས་འགེམས་སྟོན་གི་རྣམ་པ།དེ་འད་ཚིག་གཅིག་གསུངས་སོང་།དེ་རིགས་ནི་མ་གསུང་ན་ཡག་པ་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་ཡི་ཐོག་ནས་རང་བཞིན་གིས་ད་གིན་གོང་དུ་ཁ་སང་ནས་ང་ཚོས་གསུང་བསྡད་རྒྱུ་དེ་འད་ཡོད་རེད་པ།གཅིག་ཐེ་བྱུས་དང་གུས་བརི་མེད་པའི་རྣམ་པ་འད་བོ་ཅིག་མཐོང་གི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

138

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
བཀུར་འོས་སི་འཐུས་རྣམ་པ་དངོས་གནས་དགོངས་པ་བཞེས་རོགས་གནང་།སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་དང་མ་མཐུན་པ་རེ་རེ་སེབས་ཡོང་དུས་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་རེ་རེ་བཏོན་ཡོང་གི་འདུག་གཱམི་སུམ་ཅུ་ལ་བསམ་པ་སུམ་ཅུ།མཛོ་སུམ་ཅུ་ལ་རྭ་ཅོ་དྲུག་ཅུ་ཟེར་བ་ལྟར་བསམ་ཚུལ་མི་འད་བ་ཡོང་གི་རེད་པཱ།བསམ་ཚུལ་དེ་གསུང་དང་།དེ་ནས་སོ་སོ་ངོས་ནས་རེས་སུ་གོ་སྐབས་ལེན་ནས་གསལ་བཤད་ཞུ་དགོས་ཡས་ཡོད་ན།གོ་སྐབས་ལེན་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས་དེ་ཏག་ཏག་བསྡད་ཀི་མི་འདུགདཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་མཆོག་འཕོས་དེ་གསུང་རོགས་གནང་།

དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགངས་ཚིག་འགེམས་སྟོན་ཟེར་བ་དེ་ཕིར་འཐེན་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ།ད་གང་ལྟར་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀི་གསུང་རྒྱུ་དེ་སྐུ་རྟེན་ར་ཆེན་པོ་མང་པོ་ཞེ་པོ་ཅིག་ཡོད་རེད་གསུང་བ་དེ་རེད་པཱ།དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་ང་ཚོས་མཁས་པ་དང་།བ་མ་སུ་གདན་འདེན་ཞུ་དགོས་ཀི་འདུགདེ་འད་གཅིག་ལྷན་འཛོམས་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་མི་འདུགདེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་གོས་བསྡུར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་འད་གཅིག་གསུངས་པ་འད་པོ་ངས་གོ་བསྡད་ཡོད་རེད།དེ་མིན་པ་ཡིན་ན་གསུང་རོགས་གནང་།ཡང་མིན་ན་དེའི་རེས་ལ་གསུང་ན་འགིག་གི་རེད།གང་ལྟར་སྐུ་རྟེན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་སྐུ་དང་རྟེན་རེད།དེ་ཚོ་གསུང་གི་ཡོད་རེད།དེ་ཡང་ངས་གསལ་པོ་གོ་མེད་པ་ཡིན་ན་དི་བ་རེས་ལ་གནང་རོགས་གནང་།ངས་དེ་འད་ཞིག་གོ་སོང་།རེ་སྐུལ་གཅིག་ཡོད་གསུངས་པ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་དེ་ཚོའི་གས་དེ་དད་ལྡན་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་གང་འད་བཟོ་དགོས་ཡོད་མེད་དེ་གཙོ་བོ་བལྟ་རྒྱུ་རེད་བསམ་སོང་། གལ་སིད་ནང་དོན་དེ་གསུང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན།དེ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ན་རེས་ལ་གོ་སྐབས་ལེན་ནས་གསུང་རོགས་གནང་།ལན་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ།
དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཅིག་གིས་ཆོས་ཚོགས་ཀི་ཚོགས་འདུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེའི་སྐོར་གསུངས་པ་
དང་།མཉམ་དུ་ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་གི་བགོ་གེང་དེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་འདུག་གསུངས་པ་དེ་རེད།ད་ལྟ་བཙུན་མའི་འཇང་དགུན་ཆོས་དེའི་ནང་ལོགས་ལ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་ཡིན་པ་སོང་ཙང་།ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་གི་བགོ་གེང་གོ་སྐབས་དེ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེའི་ཆེད་དུ་ལོ་ལྟར་རེ་བཞིན་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ཚོགས་འདུ་གཅིག་གོ་སིག་ཞུ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།རིས་མེད་ཀི་ཐོག་ནས་གོ་སིག་ཞུ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ནས་བཙུན་དགོན་སྐོར་ར་བརྒྱབ་ན་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་རང་ཚོ་ལ་གོ་སིག་ཞུ་སྟངས་གཅིག་ཡོད་རེད།འཇང་དགུན་ཆོས་གོ་སིག་ཚོགས་ཆུང་དང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་འགོ་ལུགས་གཅིག་ཡོད་རེད།དེ་གཞིར་བཟུང་བྱས་ནས་ད་ལྟ་འགོ་བསྡད་ཡོད་རེད།ད་ལྟ་ཆོས་ལུགས་གཅིག་གཅིག་པུའི་ཐོག་ནས་འཚོགས་ཀི་ཡོད་མ་རེད།དེ་རིས་མེད་རེད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཅིག་གི་བྱུང་རབས་དང་འབྲེལ་ནས་ཆོས་ལུགས་དང་ཆོས་བརྒྱུད་བར་གི་འཐེན་
འཁྱེར་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་བཙན་བྱོལ་ནང་ལ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་འགན་དང་།གྲུབ་འབྲས་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ང་ཚོ་ནང་ཁུལ་རྡོག་ར་གཅིག་སིལ་གནས་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་རེད་གསུང་གི་ཡོད་པ་དེ་རེད།དེ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀིས་ག་ཚོད་འཇོན་ཡོད་མེད་མི་ཤེས།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་རེད།གཙོ་བོ་དེ་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་དགོངས་པ་རང་གི་ཐོག་ནས་བཙན་བྱོལ་ནང་ལ་བསེབས་ནས་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཚང་མར་ང་ཚོ་སི་སྙོམས་ཀི་ཐོག་ནས་ནང་ཁུལ་དམ་ཚིག་མཐུན་པོ་བྱས་ནས།ད་ལྟ་བར་དུ་འགོ་ཐུབ་པ་དེ་སི་ནོར་༸གོང་ས་

139

༸སབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་བཀའ་དིན་རེད།བསྟན་བདག་བ་ཆེན་རྣམ་པ་ཚོའི་བཀའ་དིན་རེད།བསྟན་འཛིན་གི་སེས་བུ་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཚང་མའི་བཀའ་དིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།སིར་ན་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོ་ཡིན་ནའི་རེད།ཆོས་ལུགས་སོ་སོ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའི་རེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ལས་རིམ་ཏག་ཏག་འགོ་བསྡད་ཡོད།སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས།ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ཀྲུག་ཚེ་བརྟན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ལྟ་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གིས་བསྟན་བདག་བ་ཆེན་རྣམ་པ་ཚོའི་མཛད་པ་འཕིན་ལས་དེ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་འོག་ལ་མ་བསྡུ་བ་འད་བོ་ཞིག་གསུངས་ནས།དེ་འད་གཅིག་གསུང་སོང་།འདི་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་ཞིག་གི་གནང་སྟངས་ཨཱ་ཡིན་ནམ།དེ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རེད།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
གསལ་བཤད་གནང་བསྡད་ཀི་རེད།སོ་སོའི་གོ་བ་ལེན་ཕོགས་ཁག་ཁག་ཆགས་ཀི་འདུག་གཱདེ་ལ་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་ཡོང་དགོས་ཀི་འདུག་མི་འདུགདགོངས་པ་བཞེས་ན་ཡག་པོ་འདུག་བསམ་གི་འདུགདཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཁྱབ་ཁོངས་ཡིན་དང་མིན་དེ་ཚོ་ཡི་བཀའ་མོལ་གཅིག་རང་ཞུས་མེད།གཙོ་བོ་དེ་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཐུགས་རེའི་བཀའ་དིན་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་ཆོས་བརྒྱུད་ནང་ཁུལ་མཐུན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ།དེའི་སང་ལ་བསྟན་བདག་བ་ཆེན་རྣམ་པ་ཚོའི་སྐུ་ལས་བསོན་ནས་བྱུང་གི་ཡོད་རེད།བསྟན་འཛིན་གི་སེས་བུ་དམ་པ་ཚོས་ཀང་སྐུ་ལས་བསོན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་ཞུས་ཡིན་མ་གཏོགས་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་འོག་ལ་ཁྱབ་དང་མ་ཁྱབ་པ་དེ་འད་ཚིག་གང་ཡང་ཞུས་མེད།གང་ལྟར་དེ་ཚོ་མང་ཆེ་བ་ཞིག་བསམ་ཚུལ་རེད་བཞགགཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་ཀི་རེད།ལོ་རྒྱུས་ནང་ལ་སོན་མ་བྱུང་བ་ནང་བཞིན་ད་ལྟ་བྱུང་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་གསུངས་པ་དེ་རེད་བཞག དེ་དངོས་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་འགན་ག་ཚོད་འཁྱེར་ཐུབ་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་རྣམ་པ་ཚོས་མཁྱེན་མཁྱེན་པ་རེད།ད་ལྟ་འཁྱེར་བ་ལས་ལྷག་ཙམ་མ་འོངས་པ་ལ་མཐུན་རེན་ག་ཚོད་སྦྱོར་ཐུབ་མིན་འདི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་བལྟ་རྒྱུ་རེད།དཔལ་འབྱོར་དང་གནས་སྟངས་མང་པོ་ལ་བལྟས་ནས།དེ་མ་ཡིན་པའི་ད་ལྟ་བར་དུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་།གཡུང་དྲུང་བོན།ཇོ་ནང་བཅས་པས་ཚང་མ་ཚགས་ཚུད་པོ་ཡོང་བསྡད་པ་ཚང་མ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་།བསྟན་བདག་བ་ཆེན་རྣམ་པ་ཚོའི་བཀའ་དིན་རང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་བསྡད་ཀི་ཡོད་པ་གཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད་མ་གཏོགས།བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ཞེ་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་མི་འདུགདེ་ངོས་འཛིན་ཞུས་

140

པའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་གཟབ་གཟབ་གནང་རོགས་བྱེད་གསུང་བ་རེད།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ངོས་ནས་ད་གིན་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་ལས་གཞི་གང་སྤེལ་བ་ཡིན་ནའང་ཚང་མ་ལ་སི་སྙོམས་ཀི་ཐོག་ནས་ལྟ་ཡི་ཡོད།ས་གནས་ག་པར་ཕིན་པ་ཡིན་ནའང་ཆོས་བརྒྱུད་ཚང་མ་གཅིག་གྱུར་རང་བྱས་ནས་དགོན་པ་ཚང་མར་ཆོས་མཇལ་བཅར་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རེད།བ་མ་རྣམ་པ་ཚོ་མཇལ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་ས་གནས་ལ་བཞུགས་ཡོད་ན་མཇལ་ཁ་བཅར་རྒྱུ་དང་།དགོན་སྡེ་ཆེ་ཁག་ནང་ལ་བ་མ་མང་པོ་ཡོང་གི་འདུག་གཱདེ་ཚོ་ཚང་མ་ལ་ཡོང་གི་ཡོད་མ་རེད་དེ།ཚང་མ་ལ་ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ཀི་བཅར་བསྡད་ཀི་ཡོད།ཚང་མ་ལ་གཅིག་འགྱུར་རང་གི་ཐོག་ནས་ལྟ་ཡི་ཡོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་ནས་གསུང་རྒྱུ་དེ་བདེན་པ་རེད།བདེན་པ་རེད་ཟེར་དགོས་རེད།བྱུང་རབས་ནང་ལའང་མང་པོ་ཡོད་རེད།བ་མ་ཚོའི་སྐུ་འཁོར་རྣམ་པ་ཚོས་གཟབ་གཟབ་མ་གནང་བ་ཡིན་ན་བ་མ་ར་ཆེན་པོ་ག་ཚོད་ཡོད་ནའང་།མཛད་པ་འཕིན་ལས་ག་ཚོད་ཡོད་ནའང་སྐུ་འཁོར་གིས་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་ང་ཚོས་ཕོགས་ཚང་མ་ལ་གོ་བ་ལེན་ན་འགིག་གི་རེད་བསམ་གི་འདུགད་ལྟ་བྱེ་བྲག་གི་གནད་དོན་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་གསུང་གི་མེད་པ་གཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད།བ་མ་གང་འད་ཞིག་ཡིན་ནའང་།ཆོས་བརྒྱུད་གང་འད་ཞིག་ཡིན་ནའང་།སྐུ་འཁོར་རྣམ་པ་ཚོ་ཚང་མས་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དེ་ག་རང་གིས་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད།
དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཅིག་གི་ཆོས་དད་ལ་གུས་བརི་ཞུ་དགོས་རེད་གསུང་བ་དང་མཉམ་དུ་བར་ལམ་ད་
དེའི་སྐོར་ལ་མ་ཞུས་ན་ཞུས་པ་ཡིན་ཏེ།ཡང་བསར་ཡང་བསར་སེབས་ཡོང་གི་འདུགདེ་སོ་སོས་གང་འད་གཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་ཡོད་མེད།དེ་འད་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་ན་འགིག་གི་རེད།ཕོགས་གཅིག་ནས་ང་རང་ཚོ་བོད་ཀི་རིག་གཞུང་དང་ལམ་ལུགས་སོལ་དང་དེ་ཚོ་སྲུང་བརི་བྱེད་དགོས་ལབ་ཀི་ཡོད་རེད།ཕོགས་གཞན་ཞིག་ནས་སོན་མའི་ལམ་ལུགས་སོལ་ཡོད་བསྡད་པ།ད་ལྟ་བོད་གཞུང་གི་གཞུང་བསྟེན་གི་དག་ལྷ་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཚོ་འགིག་གི་མི་འདུག་གསུང་དུས།དེ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་གོས་ཚོགས་འདི་ནང་ལ་གསུང་དགོས་རྒྱུ་འདུག་གམ།དེ་ང་ཚོ་ཚུར་རུབ་རུབ་བཟོ་རྒྱུ་ལ་ཕན་གི་འདུག་གམ།ངས་འདི་ཁ་སང་ནས་ཞུས་བསྡད་ཀི་ཡོད།ཁ་སང་ཡང་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་གཅིག་གིས་གསུང་བའི་སྐབས་ལ་རེ་བ་དེ་ག་རང་ཞུས་པ་ཡིན།ཡང་ཡང་བསར་ཏེ་གསུང་བསྡད་ཀི་འདུགདེས་ཕན་འད་པོ་ཐོགས་ས་རེད་ཐོགས་ས་མ་རེད།སོ་སོས་བརི་ཡི་ཡོད་ན་བརི་བ་རེད།མ་བརི་ན་མ་བརི་བ་རེད།ཡིན་ནའི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀི་ད་ལྟ་འགན་འཁྱེར་མཁན་དེ་ཚོ་ཡིས་ལམ་ལུགས་སོལ་གང་ཡོད་པ་དེ་གཞིར་བཟུང་འགོ་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་གང་འད་བརི་དགོས་མིན་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀིས་བརི་ནས་འགོ་ཡི་རེད།ལས་འགན་སྒྲུབ་ནས་འགོ་ཡི་རེད།དེ་ལ་འགིག་མ་འགིག་གི་གནས་ཚུལ་བཟོས་པ་ཡིན་ན།དེ་གནས་ཚུལ་ཆེན་པོ་ཞེ་པོ་ཆགས་འགོ་ཡི་རེད་མ་གཏོགས་ད་ག་སེ་སི་ཚོགས་ནང་ལ་ཆུང་ཆུང་བྱས་ནས་ལྷག་བསྡད་ཀི་མ་རེད།དེ་ཚོ་གས་དེ་ལ་བཤད་ནས་ཕན་རྒྱུ་རེད་དང་མ་རེད།དེ་ཚོ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་བསམ་ནས་འདི་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཆོས་སིད་ཟུང་འབྲེལ་གི་གནས་སྟངས་དང་འབྲེལ་ནས་འདི་གཅིག་གསུང་ཡོང་གི་འདུགསིད་དེ་མི་མང་གིས་འོས་བསྡུ་བྱས་པའི་འགོ་ཁིད་ཚོས་འཁྱེར་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་འཁྱེར་བསྡད་ཡོད་རེད།བ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་བ་མའི་ཐུགས་རེ་བྱིན་རླབས་ཡོད་རེད།ཁ་སང་ཚེས་བཅུའི་གཟབ་གསོལ་ཉིན་མོ་དེ་ལ་གསུངས་སོང་།༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་ལྷ་ཚོས་དགའ་པོ་ཞེ་པོ་བྱེད་ཀི་འདུག་གཱད་ཡིན་ནའང་ངས་གཅིག་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ལྷ་ཚོ་ལའང་བྱེད་རྒྱུ་གང་མི་འདུག་གཱགསུངས་ཀི་འདུག་གཱབྱས་ཙང་ལྷ་ཚོ་ཡི་གོགས་འཕིན་ལས་གནང་ཡོང་གི་རེད།ལྷ་ཡི་བྱིན་རླབས་ཡོད་པ་དེ་སོ་སོས་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་ལས་ཀ་བྱས་ནས་འགོ་རྒྱུ་རེད།འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀི་མེད་ན་ཡིད་ཆེས་མ་བྱེད་ནས་འགོ་བ་ཡིན་ནའང་འགིག་གི་རེད།ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་གོས་ཚོགས་དེའི་ནང་ལ་གསུང་

141

དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ཆགས་ཀི་མི་འདུག འདི་གསལ་པོ་བྱས་ནས་ཞུ་ཡི་ཡོད།རྒྱལ་སིའི་ནང་ཚོགས་དང་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་ཚོགས་དངུལ་འབུལ་གི་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་ཀི་ཡོད་ལ།མཉམ་ཞུགས་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཡིན་པར་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཀི་ད་ལྟ་གོས་ཆོད་དེ་འད་ཡི་སྐོར་ལ་གསུངས་གནང་སོང་།དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོ་འབྲེལ་བ་ཆགས་བསྡད་ཡོད།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་འབྲེལ་བ་ཆགས་བསྡད་ཡོད།འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་གཞན་ཡང་འབྲེལ་བ་ཆགས་བསྡད་ཡོད།དེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ད་ལྟ་རིང་བསེལ་སྐོར་ལ་གསུང་པ་སོང་།དེ་ཚོ་གས་དེ་ང་ཚོ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ག་ཚོད་ཆགས་ཀི་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་ཏེ།གཅིག་བྱས་ན་ཡོང་ལ་ཉེ་བའི་དུས་ཚོད་ནང་ལ་གནས་ཚུལ་གཅིག་གསན་མདོག་ཁ་པོ་རེད།དེ་ད་ལྟ་ངས་ཞུ་མ་དགོས་པ་བྱས་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས།ད་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་ག་རེ་སྟོན་གི་ཡོད་མེད་དངོས་གནས་དང་གནས་ཧ་གོ་ཡི་མི་འདུགལས་རིམ་རྣམ་གཞག་སུ་རེད།སི་འཐུས་ཀུན་དགའ་བསོད་སྟོབས་ལགས་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་
གནང་།

སི་འཐུས་ཀུན་དགའ་བསོད་སྟོབས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགལས་རིམ་རྣམ་གཞག་ཞུས་ནའང་ད་ལྟ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གིས་ཞུ་བ་དེ་གསལ་པོ་བྱུང་མ་སོང་།ལབ་རྒྱུ་ཡོད་ན་ལབ་ཤོག་གསུངས་སོང་།དེར་བརྟེན་ངས་ཆ་ཤས་ཞུ་ཡི་ཡོད།ད་གིན་ངས་ར་ནས་མ་ཞུ་བ་ལ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གི་གསན་ཕོགས་ནོར་ནས་མཁས་པའི་བགོ་གེང་ཞུས་མེད།སྐུ་དང་རྟེན་ཡང་ཞུས་མེད།སྐུ་རྟེན་ཞུས་ཡོད།སྐུ་རྟེན་ཟེར་ན་བོད་མི་སིག་འཛུགས་ཀི་གསོལ་ཕོགས་ཕུལ་བསྡད་སའི་རྟེན་མང་པོ་གཅིག་འདུག་གཱདེ་ལ་ཞུས་ཡིན།དེ་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་རོགས་གནང་།ངས་དོན་དག་ག་རེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་ཟེར་ན་སྐུ་རྟེན་ར་ཆེན་པོ་བོད་མི་སིག་འཛུགས་ཀི་གསོལ་ཕོགས་ཕུལ་བསྡད་ས་དང་འགོ་སོང་མང་པོ་བཏང་བཞག་པའི་ལྷ་དེ་ཚོ་ཕག་ལས་གནང་ནས་ཕར་བ་གྲུ་འདེགས་བྱས་ན་ཡག་པོ་འདུག་བསམ་བྱས་ནས་ངས་བསམ་འཆར་འདི་ཞུས་རེད། བསམ་འཆར་དེ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སིད་ཆགས་འཇིག་ཉམས་གསུམ་མང་པོ་འགོ་ཡོད་རེད་པ།དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་དང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བ་ལ་ཁོང་རྣམ་པ་ལྷན་འཛོམས་ཀིས་གོ་བསྡུར་གཅིག་བྱེད།དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་དེ་འད་ཤིག་གོ་སིག་གནང་ནས་སྐོང་འཚོག་བྱེད་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་མེད་འགོ་འདི་ཞུས་རེད།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། ད་གསལ་པོ་བྱུང་སོང་།༽དེ་ནས་གསལ་པོ་གཅིག་བྱུང་མི་འདུགགཉིས་པ་དེ་ངས་དགུན་ཆོས་ཀི་སྐབས་དེ་ལ་གཏེར་ཁ་དགོན་པ་ལ་བཙུན་མའི་དགུན་ཆོས་སུ་འཚོག་ཡོད་མེད་ར་བ་ཉིད་ནས་ཞུས་མེད།དགུན་ཆོས་གང་འད་འཚོག་རེད་ཞུས་མེད།རིས་འགོ་༧གཞིར་བཟུང་བྱས་ནས་བཙུན་མའི་དགུན་ཆོས་དེ་འདས་གོ་སིག་གནང་འདུགདེ་དཔེ་ཡག་པོ་རེད་འདུགདེ་དང་ཆ་འབྲེལ་བའི་འགོ་མགོན་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བཙུན་མའི་དགུན་ཆོས་ཀང་ལོ་ལྟར་དེ་འད་འཚོག་གི་ཡོད་རེད།དེ་ལ་ཡང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ཐུགས་འཁུར་དང་།འགན་འཁུར།ཆ་སྙོམས།སི་སྙོམས་དེ་འད་གནང་རྒྱུ་བྱུང་སོང་མ་སོང་ཞེས་ངས་ཞུ་རྒྱུ་དེ་གསལ་གསལ་ཐིང་ཐིང་འདི་ཡིན་དཱ།

142

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས།ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་གསུང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་སོན་ལམ་མཐར་ཕིན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགངས་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ད་ལྟ་གོང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད།དི་བ་འདི་མཁན་གི་སྐུ་རྟེན་དེ་ཚོ་ཚོགས་འདུ་ཅིག་འཚོག་ན་ཟེར་དུས།བཀའ་ལན་གནང་མཁན་གིས་སྐུ་རྟེན་གི་ཆེད་དུ་མཁས་པའི་ཚོགས་འདུ་འཚོག་དགོས་རེད་ཟེར་བའི་བཀའ་ལན་སོན་གི་ཡོད་རེད།དེ་རེས་ལ་བཀའ་ལན་གནང་མཁན་གི་གོ་བརྡ་མ་འཕོད་ནས་འཁུར་ཤོག་གསུང་དུས་དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་གི་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་བཏོན་ན་འགིག་གི་མ་རེད་གསུང་གི་འདུག་གཱདེ་ཚོ་ལ་ཕ་གི་ནས་དི་བ་གཞན་པ་གཅིག་དིས།ལན་ལོག་ཀ་གཅིག་འགོ་ཡི་འདུག་ན་དེ་དུས་ཚོགས་གཙོས་སྟངས་འཛིན་བྱེད་དགོས་ཀི་རེད་པས།དགོས་ཀི་མ་རེད།དི་བ་འདི་མ་རེད་ཟེར་ནས།ཡང་མིན་ན་མི་གཞན་དེ་མ་ལངས་རང་ལངས་ཆགས།ལངས་ཡོང་དུས་ཕར་ཚུར་གསལ་བཤད་བྱེད་བསྡད་པ་འད་བོ་དང་།གོ་སྐབས་ལེན་པ་འད་བོ་ཆགས་འགོ་ཡི་འདུག་གཱདེ་ལ་ཚོགས་གཙོ་རྣམ་པས་བརེད་ཐོ་རྒྱབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་ས་རེད།གོ་བ་ལོག་པའི་གནས་སྟངས་བྱུང་ན།ད་ལྟ་འདིའི་རྦད་དེ་གོ་ལ་ལོག་ཕོགས་ལ་འགོ་སོང་ང།གཅིག་གི་སྐུ་རྟེན་དེ་ཚོ་ཚོགས་འདུ་འཚོག་དགོས་རེད་ཟེར།གཅིག་གི་སྐུ་རྟེན་དེ་ཚོའི་ཆེད་དུ་མཁས་པའི་ཚོགས་འདུ་འཚོག་དགོས་ཡོད་པ་འད་བོ་ལབ་དུས་རྦད་དེ་ལོག་ཕོགས་ལ་འགོ་བ།དེ་ཚོ་ལ་ཚོགས་གཙོས་ལམ་སྟོན་གནང་གིན་གནང་གིན་བྱས་ན།ཡར་ལངས་མི་དགོས་པ་ཆགས་ཀི་རེད་པཱ།དེ་མ་གཏོགས་ཚང་མ་ཡར་ལངས་དུས་འཚེར་སྣང་གནང་གི་འདུག་གཱདཱ་ལངས་མ་ཡོང་།ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་བཏོན་མ་ཡོང་གསུང་གི་འདུག་གཱདཱ་འདི་ལས་རིམ་རྣམ་གཞག་རེད་འདུག་མི་འདུག་འདི་གཟིགས།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ལགས་འོང་།བསམ་ཚུལ་གསུང་ཡོང་དུས་གསལ་བོ་གསུང་ཐུབ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་དེ་འདའི་ཐོག་ནས་གོ་ནོར་ཐེབས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོང་བསྡད་ཀི་འདུག་གཱཚོགས་གཙོས་རྣམ་པ་ཚོ་ལ་གཅིག་གཟིགས་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དི་བ་ལན་གཅིག་རྒྱབ་དགོས་ཀི་འདུགཕ་གིར་ལན་ག་རེ་འདས།ཚང་མ་ལ་བསམ་བོ་གཏོང་དགོས་ན་ཁག་པོ་ཞེ་བོ་འདུག་གཱཡང་ན་དེ་འད་དགོས་རེད་ཟེར་ནས་གོས་ཚོགས་ཀི་ཐག་གཅོད་གནང་བ་ཡིན་ན་དེ་གཞི་བཟུང་བྱས་ནས་འགོ་ཡི་རེད་པཱ།བཀའ་ལན་འདི་རེས་ལ་མཉམ་དུ་གནང་རོགས་གནང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།སི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་
ལགས།

སི་འཐུས་བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགང་ཚོ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བསྡོམས་ལ་ག་དུས་ཡིན་ནའི་སྐུ་རྟེན་ཁག་གི་རོག་ག་འདི་ཡོད་ཡོད་པ་འད་བོ་ཆགས་བསྡད་ཀི་འདུགཁ་སང་དེ་རིང་གཉིས་ཀི་ནང་ལ་བཀའ་མོལ་གནང་ཕོགས་ཀི་ཐོག་ནས་དེའི་སང་ལ་གསུང་ཆོག་གི་མེད་པའི་བཟོ་འད་བོ་གསུང་བསྡད་ཀི་འདུགདེ་འད་ཡིན་ན་སྐུ་རྟེན་རྣམ་པའི་རིས་འགོ་དེ་ར་བ་ཉིད་ནས་མ་འོངས་པར་མ་བསྣམ་པ་ཡིན་ན་བཤད་རྒྱུའི་གཞི་ཁོ་རང་ཡོད་མ་རེད་པཱ།དེ་བྱས་བཞག་པ་ཡིན་ན་བསམ་འཆར་གང་ཡང་

143

མེད་དཱ།ངའི་བསམ་པར་དེ་ལ་བཤད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགབསམ་འཆར་བཤད་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགགང་ཡིན་ཟེར་ན་བོད་གཞུང་བང་མཛོད་ནང་ནས་གནས་ཆུང་སྐུ་རྟེན་ལ་པད་ཤག་ཕོགས་སད་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད་པཱ།བོད་གཞུང་གི་པད་ཤག་ག་པར་འགོ་ཡི་ཡོད་མེད་དེ་ལ་བཤད་རྒྱུ་གོས་ཚོགས་ཀི་འཐུས་མི་རྣམ་པ་ལ་སྐུ་དབང་ཡོད་རེད་དང་མ་རེད།དེ་མེད་པ་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་ལོག་ཀ་རེད།མ་འོངས་པར་རིས་འགོ་དེ་མེད་པ་བྱས་བཞག་པ་ཡིན་ན་གེང་སའི་གཞི་ཁོ་རང་སེབས་ཀི་མ་རེད་པཱ།དེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ད་ལྟ་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གིས་ཁ་སང་བོད་ཀི་ཟློས་གར་དང་དེ་འདའི་སྐོར།ལྷག་
དཀར་གི་སྐོར་ལ་ལས་བསྡོམས་ཀི་སྐབས་སུ་ཡིན་ནའི་རེད།སོན་རིས་སྐབས་སུ་ཡིན་ནའི་རེད།དེ་འདའི་ཐོག་ལ་བསགས་བརོད་མང་པོ་གནང་སོང་།དེར་དགའ་པོ་བྱུང་སོང་།གང་ཡིན་ཟེར་ན་ལྷག་དཀར་དེ་ང་ཚོས་ལག་པ་གཡུག་སྟངས་དང་རྐང་པ་འཁྱེར་སྟངས་གཅིག་པུ་རེད་མི་འདུག་བསམ་གི་འདུགལྷག་དཀར་དེ་འཁབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀི་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་འགོ་ཡི་ཡོད་པ།བོད་ཀི་ཆས་གོས་ཡིན་ནའང་མི་ཚང་མས་དོ་སྣང་སེབས་ཀི་ཡོད་པ།དམིགས་བསལ་གི་ལོ་ཆུང་བ་དེ་ཚོ་ཡི་ག་རེ་ཟེར་དགོས་རེད།བོད་མི་མཉམ་འཛོམས་བྱས་ནས་བོད་སྐད་མཉམ་དུ་བརྒྱབ་ཐུབ་རྒྱུ་དང་བོད་ཀི་ཆས་གོས་ཡོད་པ།བོད་པ་ཚང་མ་མཉམ་དུ་འཛོམས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སོར་གཞས་དེའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀི་ཡོད་རེད།དམིགས་བསལ་ཕི་རྒྱལ་ཁག་ལ་ཡོད་མཁན་དེ་ཚོ་འཛོམས་འཛོམས་རུབ་རུབ་བྱེད་ཐུབ་ཀི་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད།བོད་ཀི་སྐད་ཡིག་ཅིག་བརྒྱབ།ཆས་གོས་ཤིག་གོན་ཡོང་གི་ཡོད་དུས་དེ་ཡིས་ཧ་ལས་པའི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུགམ་འོངས་པ་ལ་ཡིན་ན་ཡང་མུ་མཐུད་ནས་སོར་གཞས་འཁབ་མཁན་དེ་ཚོ་ལ་སིག་འཛུགས་ཀི་ངོས་ནས་མཐུན་འགྱུར་གནང་ཐུབ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ལ།གཞུང་གི་སིག་འཛུགས་ངོས་ནས་དེ་ལ་མ་རངས་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡང་ར་བ་ཉིད་ནས་འགིག་གི་མི་འདུགདེ་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་ཡིན།དེ་དང་མཉམ་དུ་ཟློས་གར་ཚོགས་པའི་ངོས་ནས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་བོད་ཀི་རིག་གཞུང་གི་ཆེད་དུ་འགོ་སོང་ཆེན་པོ་ཞེ་བོ་བཏང་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ངས་དེའི་ཐོག་ལ་སོན་མ་ནས་བསམ་འཆར་ཁ་ཤས་ཤིག་ཞུས་པ་ཡིན།བོད་ཀི་ཟློས་གར་ཚོགས་པ་ཟེར་བ་དེ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རོགས་པ་ལ་ཁྱབ་པ་གཅིག་དགོས་རེད་བསམ་གི་འདུགདང་པོ་བཤད་པ་ཡིན་ན་བོད་གཞུང་ཟློས་གར་ཚོགས་པ་ཡིས་ད་ལྟ་བར་དུ་རིག་གཞུང་འཁབ་སྟོན་བྱས་བཞག་པ་དེ་ཚོའི་ནང་ནས་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ལུང་ཚན་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་མ་གཏོགས་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཀ་ལ་ཁྱབ་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་འད་ཡོད་མ་རེད།ང་ཚོ་ཚང་མ་དྷ་རམ་ས་ལ་བསྡད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་རེད་པཱ།ང་ཚོས་ཧ་གོ་ཡི་རེད་པཱ།གང་འད་འཁབ་ཀི་ཡོད་མེད།གང་འདས་བྱེད་ཀི་ཡོད་མེད།དེ་བྱེད་དུས་མ་འོངས་པ་ལ་དགོངས་པ་རྒྱ་ཆེ་ས་ལ་བཞེས་ནས་༸རྒྱལ་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་སིད་ན་སིད་མཉམ་དང་སྡུག་ན་སྡུག་མཉམ་ཡིན་གསུངས་པའི་བཀའ་སོབ་དེ་གཞི་ལ་བཞག་ནས།དེ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་ང་ཚོ་སི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀི་གྲུབ་ཆ་ཚུན་ཆད་བྱེད་པ་ཡིན་ནའང་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཆ་སྙོམས་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཚོ།རླབས་ཆེན་གི་དགོངས་པ་བཞེས་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགབཀའ་སོབ་འདི་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་ང་རང་ཚོ་སིག་འཛུགས་ཀི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའི་རེད།རིག་གཞུང་འཁབ་སྟོན་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་ནའང་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་སི་ལ་ཁྱབ་བསྡད་པ།བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་སོལ་གོམས་གཤིས་དང་།རྐང་བྲོ་གླུ་གཞས་ལ་སོགས་པ་ཡི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་བསྡད་པ་དེ་ཚོ་ཡང་ཆ་སྙོམས་ཀི་ཐོག་ནས་འཛིན་སོང་སྤེལ་གསུམ་བྱེད་དགོས་ཀི་རེད་མ་གཏོགས།ལུང་ཚན་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་ཤི་འཐམ་རོ་འཐམ་བྱས་བསྡད་པ་ཡིན་ན།དེ་བྱབ་ཆུང་རེད་ལ་ད་ལྟ་མི་རིགས་ཀི་ཞབས་འདེན་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད།

144

དེ་ནས་གཞུང་ཆེན་རིས་མེད་བགོ་གེང་ཟེར་བ་དེ་འོག་ལ་མར་སེབས་ཡོང་གི་འདུགདེའི་ཐོག་ལ་དངུལ་འབོར་གང་ལ་གང་འཚམ་འདུགདེ་འགོ་སོང་གང་འད་གཏོང་གི་ཡོད་དམ།ད་རེས་དི་བ་གཅིག་འདི་འདོད་བྱུང་སོང་།ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ནང་ལོགས་ལ་བཀའ་ཤག་གིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུང་བསྡད་པ་ནང་བཞིན་རང་ཁ་རང་གསོ་ཟེར་བ་དེ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་ནས་རང་ཁ་རང་གསོ་ཐུབ་པ་དེ་དགོན་སྡེ་ག་ཚང་ཁག་དེ་ཚོ་རེད།རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་དགོན་སྡེ་ག་ཚང་དེ་ཚོ་དངོས་གནས་དང་གནས་རང་ཁ་རང་གསོའི་ཐོག་ནས་བཞུགས་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ཟབ་སྦྱོང་ཞིག་འཚོགས་ཡོང་དུས་རིས་མེད་བགོ་གེང་ཡིན་ན་མགོན་ཁང་ག་དགོས་ཀི་ཡོད་མ་རེད།ཚོགས་ཁང་ག་དགོས་ཀི་ཡོད་མ་རེད།ཚང་མ་དགོན་སྡེ་ཁག་གིས་མཐུན་འགྱུར་གནང་གི་ཡོད་རེད།ད་དུང་གོ་རྒྱུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཞལ་ལག་གི་མཐུན་འགྱུར་ཡང་དགོན་སྡེ་ག་ཚང་ལ་ཕར་ལག་པ་བཟེད་ཀི་ཡོད་རེད་ཟེར་བ་གོ་རྒྱུ་འདུགདེ་འདས་ཡིན་ན་དངོས་གནས་མ་འོས་པ་རང་རེད་བསམ་གི་འདུགང་ཚོ་སིར་བཏང་གི་ཟབ་སྦྱོང་ཞིག་འཚོགས་ན་ག་ཚོད་འགོ་སོང་འགོ་ཡི་རེད།མགོན་ཁང་དང་ཚོགས་ཁང་ལ་འགོ་སོང་ག་ཚོད་འགོ་ཡི་རེད།དེ་ཡི་འགོ་སོང་དེ་ཚོ་ར་བ་ཉིད་ནས་དགོས་ཀི་ཡོད་མ་རེད།དགོན་སྡེ་ག་ཚང་དེ་ཚོས་མཐུན་འགྱུར་གནང་གི་ཡོད་རེད།ཞལ་ལག་ཕུལ་རྒྱུ་དེ་དངོས་གནས་བྱས་ན་ང་ཚོས་ཚོགས་དང་བསོད་ནམས་ཟེར་བ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད་པཱ།ཚོགས་ཀི་ཞིང་མཆོག་དམ་པ་ཟེར་བ་དེ་དགེ་འདུན་པ་ལས་ལྷག་ཙམ་ཞིག་བསོད་ནམས་བསག་སའི་གཞི་ར་བ་ཉིད་ནས་མེད་པ་ཅིགམདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་མན་ངག་ཚང་མ་ནང་ལ་ཡོངས་སུ་གགས་བསྡད་པ་གཅིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད།ཚོགས་བསག་ཟེར་བ་དེ་འད་བྱས་ནས་བསག་དགོས་རེད་མ་གཏོགས་ཡོང་གི་ཡོད་མ་རེད་པཱ།དེ་འད་བྱེད་དུས་དགེ་འདུན་པ་ཡི་དགོན་སྡེ་ག་ཚང་ལ་རིས་མེད་ཀི་བགོ་གེང་དེ་འད་འཚོགས་དུས་ཉུང་མཐར་ཞལ་ལག་གཅིག་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀིས་གནང་ཐུབ་དགོས་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུགཚང་མ་དགོན་སྡེ་ག་ཚང་ལ་ལག་པ་བཟེད་བསྡད་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོ་བསོད་བདེ་བསོད་ནམས་ཟད་ས་ཡི་གཞི།བསོད་བདེ་བསོད་ནམས་རོགས་འགོ་བའི་ཉེན་ཁ་འདུགདེར་བརྟེན་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུག་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་དང་།
དེ་ནས་རིས་མེད་བགོ་གེང་གི་ཐོག་ལ་སོན་མ་རིས་སུ་མ་མཆྱིས་པའི་མཁས་པ་དེ་ཚོ་གདན་འདེན་བྱས་ནས་དཔྱད་
རོམ་གི་དེབ་དེ་འད་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀིས་པར་འགེམས་བྱས་འདུགདེ་ཡི་ཐོག་ལ་རིས་སུ་མ་མཆྱིས་པའི་དགོན་སྡེ་ག་ཚང་མང་པོ་ཞིག་ནས་བསམ་འཆར་དེ་ཡོང་གི་འདུགདེབ་དེ་སྤུས་དག་པོ་ར་བ་ཉིད་ནས་བཟོས་མི་འདུགདེབ་ཀི་རྒྱུ་ཆ་དང་སིག་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་རེད།མ་འོས་པ་དང་ཚད་ལྡན་མེད་པ།དེ་འདའི་ཐོག་ནས་དེབ་དེ་མཐོང་ཡོང་དུས་དངོས་གནས་སེམས་པ་སོ་དགོས་པ་དེ་འད་འདུགདགེ་འདུན་པ་དེ་ཚོའི་ཞལ་རས་གང་འདས་ཡོད་མེད་ར་བ་ཉིད་ནས་ཧ་མི་གོ་ཡས་དེ་འད།དེང་སང་མི་སེར་པ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་དེབ་བཟོས་པ་ཡིན་ན།ཚད་ལྡན་བཟོ་ཐུབ་པའི་ཆ་རེན་དེ་འད་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད།ང་ཚོ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ཞེ་བོ་གཅིག་ཡིན།དགོན་སྡེ་ག་ཚང་དེ་ཚོ་ར་ཆེན་པོ་བརི་ཡི་ཡོད་ཟེར།དཔྱད་རོམ་གི་དེབ་ཆུང་ཆུང་པར་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཚད་ལྡན་བྱེད་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཚོ་དངོས་གནས་འཐུས་ཤོར་རང་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་ཡོད་དཱ།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ལ་ནམ་རྒྱུན་ང་ཚོའི་བཤད་སོལ་ཞིག་ཡོད་རེད།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་དེ་ཞབས་བརྟན་བྱེད་པའི་གངས་ཐོ་བསྡུ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ལས་ཀ་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་སོལ་ཡོད་རེད།དེ་འད་རང་ཡིན་པ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་མེད།ཡིན་ནའང་ལྷན་ཁང་གཞན་པ་དང་བསྡུར་བ་ཡིན་ན་ཏན་ཏན་གི་ལས་ཀ་ཉུང་བ་ཡོད་རེད།ང་ཚོས་ཧ་གོ་ཡི་རེད་པཱ།དེ་བྱེད་དུས་གང་བགོ་གེང་དང་ཟབ་སྦྱོང་།གོ་སིག་གང་གནང་བ་དེ་ཚད་ལྡན་གཅིག་གནང་དང་།དེ་གནང་མ་ཐུབ་པ་གལ་ཡོད་མ་རེད།དེབ་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཚོ་གནང་མ་ཐུབ་པ་གཅིག་ལ་གནང་དགོས་རེད་ལབ་ཀི་ཡོད་མ་

145

རེད།དགེ་འདུན་པ་ལ་བགོ་གེང་དང་དེ་འདས་གོ་སིག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བྱས་མ་ཐུབ་པ་གཅིག་ལ་བྱེད་དགོས་རེད་ཟེར་ར་བ་ཉིད་ནས་ཞུ་ཡི་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཚོ་འཐུས་ཤོར་མེད་པའི་ཐོག་ནས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་བོ་བཟང་ཕན་བདེ་ལགས།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་གོ་བོ་བོ་བཟང་ཕན་བདེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གནད་དོན་ཁ་ཤས་ཤིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད།གནད་དོན་དང་པོ་དེ་ལ།སིར་བཏང་ད་རིང་ཞུས་པ་དེ་དེའི་སོན་གི་བཀའ་ཤག་གོང་མ་དང་།དམིགས་བསལ་ད་ལྟའི་བཀའ་ཤག་སྐབས་ལ་རིམ་པས་ཞུས་ཟིན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡིན།དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ལན་དགོས་རྒྱུ་དང་།སྐབས་ཐོག་དེ་འདའི་དམིགས་ཡུལ་མེད་པ་བྱས་ནས།དང་པོ་དེ་གྲྭ་བཙུན་སོབ་ཡོན་སྐོར་ལ་ང་རང་ཚོའི་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ངོས་ནས་བོད་དང་ཧི་མ་ལ་ཡ།རུ་སོག་བཅས་ལ་གནང་གི་ཡོད་རེད།གང་ལྟར་ཕན་ཐོགས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཚང་མ་གཅིག་སིལ་གི་རྣམ་པ་དང་།མཐོང་སྣང་ཡག་པོ་དེ་འདའི་ཚུལ་དུ་ཁ་ཕོགས་ཡོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ།དེའི་སྐོར་ལ་ལོ་སོན་མ་ཡང་ཞུས་པ་ཡིན།ཧི་མ་ལ་ཡའི་མི་རིགས་དང་རུ་སོག་བཅས་པ་ལ་གནང་གི་ཡོད་རེད།དེ་བྱེད་དུས་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་བཞུགས་པའི་ང་རང་ཚོ་དང་ཆོས་ལུགས་གཅིག་པའི་དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་གྲྭ་བཙུན་ཚོ་ལ་ད་ལྟ་ང་ཚོས་དེ་གནང་མ་ཐུབ་པ་དེ་རྒྱུ་རེན་གང་ལ་ཐུག་བསྡད་ཀི་ཡོད་རེད།ཁོང་རྣམ་པ་ཚོ་ཡིན་ནའང་སོ་སོས་རྒྱུས་ཡོད།མ་གིར་བསྡད་པའི་སྐབས་ལ།གདན་ས་ཁག་ལ་འབྲུག་པ་གྲྭ་རྒྱུན་དེ་དེ་བཞིན་ཡོད་རེད།ང་ཚོ་འཚོ་བ་འཁོད་སྟངས།ཆོས་ཕོགས་ཐོག་ལ་གནས་སྟངས་འཁོད་སྟངས་ཚང་མ་གཅིག་པ་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད།དེ་བྱེད་དུས་དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་ཁོངས་ཀི་གྲྭ་བཙུན་སོབ་གཉེར་བ་ཚོ་ལ་ང་ཚོས་གཞན་དག་ནང་བཞིན་གིས་མཐུན་རེན་དེ་སྦྱོར་མ་ཐུབ་པའི་གནས་སྟངས་གང་ལ་ཐུག་ཡོད་རེད་ཅེས་འདི་དི་བ་རང་ཡིན།
གཉིས་པ་དེ་ངས་ཞུ་འདོད་ཡོད་པ་དེ་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ངོས་ནས་ཟབ་སྦྱོང་དང་གོ་སིག་མང་པོ་
ཞིག་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་གོ་རྟོགས་སྤེལ་རྒྱུའི་གཞི་གཅིག་རེད།དེ་ལ་དམིགས་བསལ་སོན་བརོད་དང་དེ་འད་གང་ཡང་མེད།ཡིན་ནའང་དེ་ས་ནས་ང་རང་གིས་ཞུས་བསྡད་པ་དེ་ང་ཚོས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀི་གནས་སྟངས་ཤིག་ལ་འགོ་དགོས་ཀི་ཡོད་ན་ང་ཚོས་ཟབ་སྦྱོང་ཟེར་ནའང་རེད།གོ་སིག་བྱ་དགོས་རྒྱུ་དེ་ས་མ་ཡང་ཐེངས་ཁ་ཤས་ཞུས་མོང་ཡོད།རིམ་པས་བྱས་ནས།དཔེར་ན།ང་ཚོས་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གཉིས་ཀི་ཐོག་ནས་ཆོས་ཀི་ཐོག་ལ་དགེ་འདུན་སྟོང་ཕག་མང་པོའི་སྡེ་ཡིས་སོབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད།བསབ་པ་སོབ་གཉེར་ཐོས་བསམ་སོམ་གསུམ་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་སི་ཡོངས་ཀི་ཐོག་ནས་དེ་ལ་དཔག་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་བ་ཆེན་རྣམ་པ་དང་།དེ་འདའི་གནས་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད།དམིགས་བསལ་ད་ལྟ་ང་ཚོ་བོད་པའི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ནའང་།ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་ཕོགས་རིས་ཕོགས་འཐེན་བྱས་པའི་གནས་སྟངས་མང་པོ་རེད།ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་༸རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕེང་བཅུ་བཞི་པ་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དིན་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོ་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་དེ་དམ་ཚིག་འོ་ཆུ་གཅིག་སིལ་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་༸གོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་ཀི་བྱིན་རླབས་དང་།རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་བ་ཆེན་རྒན་པ་ཚོའི་ཕར་གྲུ་

146

མཉམ་འདེགས་བྱས་པའི་གནས་སྟངས་དེ་རེད།ད་བ་ཆེན་རྒན་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་དགོངས་པ་རོགས་ཚར་བ་རེད།ད་ལྟའི་ཆ་ལ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགུང་གངས་ཀི་འབབ།༸དཔལ་ས་ས་༸གོང་མ་ཁི་ཆེན་མཆོག་གི་དགུང་གངས་ཀི་འབབ་ལ་ལྟ་དུས་སང་ལ།ད་བ་ཆེན་མང་ཆེ་བ་དང་།རིས་མེད་ནང་ལའང་ལོ་གཞོན་པ་རང་རང་འཁེལ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་དེ་སོན་ཡང་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་རེད།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་གོ་སིག་གི་འོག་ལ་བཞུགས་སར་རྡ་རམ་ས་ལར་མ་འོངས་པར་ང་ཚོའི་གྲྭ་ཚང་ལ་སོབ་གཉེར་བྱེད་མཁན་ག་ཚོད་ཙམ་ཞིག་ཡོད་རེད།གང་ལྟར་ཚོགས་དང་བསོད་ནམས་ཟེར་ནའང་རེད།དབང་ཐང་ཟེར་ནའང་རེད།རྒྱལ་སིའི་སྡིངས་ཆ་དང་ཕི་ལ་ངོ་གདོང་སྟོན་དུས་ཁོང་རྣམ་པ་ཚོ་ཡིས་དམིགས་བསལ་གི་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་ཐོན་བསྡོད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་རྒྱ་ནག་གིས་ཕ་གིར་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དེ་ཀྲུང་གོ་ཅན་དུ་བསྒྱུར་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད།དེ་བྱེད་དུས་༸གོང་ས་མཆོག་དང་བ་ཆེན་ཁག་ཅིག་དེ་འདའི་དགུང་གངས་ཀི་འབབ་ལ་སེབས་ཡོང་དུས།བ་ཆེན་གཞོན་པ་རྣམ་པ་ཚོ་ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཚོགས་བཅུག་ནས།ཆོས་རིག་གིས།ད་ལྟ་༸གོང་ས་མཆོག་བཞུགས་ཡོད་རེད།༸གོང་ས་མཆོག་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ལ་ང་ཚོས་མཐུན་ལམ་རྡོག་ར་གཅིག་སིལ།ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་བ་ཆེན་རྣམ་པ་ཚོའི་དགོངས་པ་བཞེས་སྟངས་དེ་ཁོང་རྣམ་པ་ཚོ་ལ།སིར་བཏང་མཁྱེན་གི་ཡོད་རེད་ཀང་དན་གསོ་ལྟ་བུ་ཞིག་འབུལ་དགོས་རྒྱུ་དང་།༸གོང་ས་མཆོག་མཉམ་དུ་བཅར་འཇུག་རྒྱུ།ད་ལྟ་གཞོན་སེས་དེ་ཚོ་དེ་འདས་ཡར་འཁིད་ཀི་འདུག་གཱདེ་ནང་བཞིན་༸གོང་ས་མཆོག་མཉམ་དུ་ལྷན་འཛོམས་བྱེད་འཇུག་རྒྱུ།དེའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཀྲུང་གོ་ཅན་དུ་བསྒྱུར་རྒྱུ་དེ་དམིགས་ཡུལ་དང་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་དེ་འད་རེད།དེའི་འགན་དེ་ང་རང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་ཆ་ཚང་ལ་ཡོད་རེད།བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཆོས་རིག་ལ་ཡོད་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་ཁྱེད་རྣམ་པ་ཚོར་འགན་འཁི་བསྡད་ཡོད་རེད།ཁྱེད་རྣམ་པ་ཚོར་གོ་སྐབས་མང་པོ་ཞིག་རག་དུས་དེའི་ཐོག་ནས་དེ་འད་དེ་འད་དགོས་ཀི་འདུགརྒྱལ་སིའི་ཐོག་ལ་མ་འོངས་པར་ང་ཚོ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་བརྒྱུད་འཛིན་བྱེད་སྟངས་དེ་འད་དེ་འད་དགོས་ཀི་འདུག་ཅེས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་དགོས་རྒྱུ་དེ་དཔེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུགདེའི་ནང་ལ་དཔེར་ན།༸དཔལ་ས་ས་ཙམ་ཡིན་ནའང་ཁི་འཛིན་རྣམ་པ་གཉིས་རེད།དེ་དང་མཚོན་པའི་གདུང་སས་ཁག་དང་།བ་མ་མང་པོ་ཡོད་རེད།དགེ་ལུགས་ཕོགས་ཡིན་ནའང་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཐུགས་རེ་གནང་ས་གིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་།ཀུན་བདེ་གིང་བ་མ་རེད།ཟོང་རིན་པོ་ཆེ་རེད།དེ་དང་དེས་མཚོན་པའི་གསེར་ཀོང་རྡོ་རེ་འཆང་རེད།ང་རང་ཚོའི་ད་ལྟ་མི་རབས་གཞོན་པའི་ནང་ལ་བ་མ་ཆུང་བ་ལ་ང་རང་ཚོས་བ་ཆེན་རེ་བ་བྱེད་ས་གཅིག་དེ་༸དཔལ་རྒྱལ་བ་ཀར་པ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད།ད་ལོ་ཡང་ཚོགས་གཞོན་གཙོས་པའི་ང་ཚོ་ལྡི་ལིར་བཅར་བའི་སྐབས་ལ་རྒྱ་གར་ཚོས་ཀང་གསུངས་ཀི་འདུགཧ་ཅང་གིས་ཐུགས་རེ་གནང་གི་འདུག༸དཔལ་རྒྱལ་བ་ཀར་པ་འད་བོ་ཞིག་ཡིན་ན་ང་རང་ཚོར་དགོས་རྒྱུ་དེ་དཔེ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་རེད།ཁོང་རང་ཚོས་ལབ་ཀི་འདུག༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དགུང་གངས་དེ་འད་ཞིག་ལ་ཕེབས་ཡོད་རེད།ཁ་སེང་ཡང་གསུངས་ཀིས།ཁྱེད་རང་ཚོར་མ་འོངས་པར་དམིགས་འཛུགས་སུ་ཡོད།དམིགས་འཛུགས་དེ་ང་ཚོའི་སིད་སོང་དང་།བཀའ་བོན་དང་།གོས་ཚོགས་འཐུས་མི་དམིགས་འཛུགས་ལབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད་དཱ།བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གི་ཐུགས་འགན་བཞེས་པའི་ཐོག་ནས་སུ་ལ་ཡིན་ནའང་ལས་འགན་བྱེད་ཐུབ་མཁན་གི་མི་སྣ་ངོས་འཛིན་སུ་དང་སུ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཀི་ཡོད་རེད།སིར་བཏང་མང་པོ་རེད།ཡིན་ནའང་དམིགས་བསལ་༸དཔལ་རྒྱལ་བ་ཀར་པ་མཆོག་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀི་བྱིན་རླབས་དེའི་ཐོག་ནས་ནུས་པ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡོད་དུས།ང་རང་ཚོའི་ཆོས་རིག་ཡིན་ནའང་རེད།ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་ཆ་ཚང་གི་ཐོག་ནས་འགན་འཁི་ཡོད་མཁན་ཆ་ཚང་གིས་དངོས་གནས་ཚུར་གདན་འདེན་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་དེ་དཔེ་ཧ་ཅང་གིས་གལ་ཆེན་པོ་འདུགདེའི་ཐོག་ལ་ཐུགས་རེ་གནང་དགོས་ཀི་འདུག་པ་དང་།མ་འོངས་པར་༸གོང་ས་མཆོག་སྐུ་ཚེ་མ་བརྟན་པའི་གནས་སྟངས་

147

ཤིག་བྱུང་ན།སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོས་ཚུར་རུབ་རུབ་ཅིག་བཟོ་དགོས་ན་དཀའ་ལས་ཁག་པ་རེད་ཅེས་དེ་ཡིན།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽མཐའ་མ་དེ་ཁ་སང་ཕག་སེལ་གཅིག་གིས་གསུངས་སོང་།གདན་ས་ཁག་ལ་དགེ་འདུན་པ་ཚོ་ལ་བོད་ནས་ཚུར་ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་ཚོ་ཡིས་མཆོད་འབུལ་བྱེད་ས་དང་།དེ་འདའི་པད་ཤག་བཏང་བ་དེ་གནས་ཡུལ་ནང་ལ་དཀའ་ངལ་གཞན་དག་ཅིག་གི་ཐོག་ནས།ང་ཚོ་བོད་ལ་གཏམ་དཔེ་ཞིག་ཡོད་རེད།རྒྱུག་པ་ལེབ་བརྡུངས་བྱས་ནས་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་འཕད་བསྡད་འདུགདེའི་སྐོར་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཁག་ཅིག་ལ་ལམ་སྟོན་ཞུས་པ་ཡིན་ལ།ལྡི་ལི་དོན་གཅོད་ཁྱབ་ཁོངས་ལས་བྱེད་ལའང་ལམ་སྟོན་ཞུས་པ་ཡིན།ཕག་སེལ་སི་འཐུས་ཉམས་མོང་ཡོད་མཁན་ཚོ་ལ་ལམ་སྟོན་ཞུས་པ་ཡིན།དེའི་སྐོར་ལ་དཀའ་ངལ་ཞེ་བོ་ཞིག་འདུགགོས་ཚོགས་འདི་ཚར་བའི་གཞུག་ལ།ཁ་སང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གིས་ཀང་དེའི་སང་ལ་ལན་སོན་པ་རེད།སོན་པ་ནང་བཞིན་ཆོས་རིག་དང་།འབྲེལ་ཆགས་སུ་དང་སུ་ལ་སྙན་ཞུ་འབུལ་གི་ཡིན།དེའི་ཐོག་ལ་རྒྱབ་སོར་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿབྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས།བསར་དུ་གོ་སྐབས་ལེན་པ་ཡིན་དུས་སྐར་མ་གསུམ་ནང་ཚར་བ་གནང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿབྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསར་ཡང་གོ་སྐབས་གནང་བར་བཀའ་དིན་ཆེ།ད་བཤད་འདོད་པ་དེ་ད་ལྟ་གོང་གི་བཀུར་འོས་དེས་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིན།གཉིས་པ་དེ་རིས་འགོ་རང་གི་ཐོག་ནས་རིས་འགོ་དྲུག་པ་དེ་ཡིན།དགེ་བཤེས་མའི་རྒྱུགས་སོད་དང་འབྲེལ་བའི་འགོ་གོན་ཟེར་བ་ཞིག་འདུགདེ་ལ་ངེས་པར་དུ་ཚིག་གཅིག་བསྒྱུར་བ་གཏོང་རོགས་གནང་ཞེས་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་ལ་རེ་བ་ཞུ་གི་ཡོད།དེ་ལ་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོ་ལ་ད་དེང་སང་དགེ་བཤེས་མ་དང་མཁན་མོའི་ལག་འཁྱེར་ཕུལ་དང་འབུལ་བཞིན་པ་རེད།བསབ་པ་མཐར་སོན་གནང་དང་གནང་བཞིན་པ་ཡིན་དུས་དེ་ལ་ངེས་པར་དུ་མཁན་མོ་དང་དགེ་བཤེས་མའི་རྒྱུགས་སོད་ཅེས་འབྲི་དགོས་ཀི་འདུག་ལ།མ་འོངས་པར་ཡང་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་ནང་ལ་ལག་འཁྱེར་ག་རེ་སོད་ཀི་ཡོད་ནའང་འདིའི་ནང་མཐུན་རེན་བཞག་པ་ནང་བཞིན་གཞག་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཡོད་རེད་དམ་མ་རེད།ཡང་ན་སོན་མ་བཞག་ཡོད་དམ་མེད།མེད་པ་ཡིན་ན་མ་འོངས་པར་གཞག་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་དི་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གཅིག་ཡིན།གཉིས་ནས་བཤད་འདོད་པ་ག་རེ་བྱུང་སོང་ཟེར་ན།ཁ་སང་བཀུར་འོས་ཤིག་གིས་བོད་ཟླ་དང་ཧོར་ཟླ་སྐོར་མང་པོ་ཞིག་སེབས་སོང་།དེར་ངས་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་དགོངས་པའི་དཔྱད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་ཚིག་ཁ་ཤས་ཤིག་ཞུ་འདོད་བྱུང་སོང་།སིར་བཏང་བོད་ཟླ་དང་ཧོར་ཟླ་ཟེར་དུས་བརི་ཚུལ་བོད་ཀི་མཁས་པའི་ནང་དུ་བརི་ཚུལ་མི་འད་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་ལོ་གཅིག་གཉིས་ཀི་སྐད་ཆ་མ་རེད།ལོ་མང་པོའི་སོན་ནས་བཤད་ཚུལ་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་ཧོར་ཟླ་ཟེར་དུས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཁོ་རང་གི་འཁྲུངས་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་གསུངས་བསྡད་ཡོད་པ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀི་ཡོད།སིར་བཏང་བོད་གངས་ཅན་ལོངས་ཀི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ལ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་འཁྲུངས་དུས་ལའང་བཤད་ཚུལ་མི་འད་བ་མང་པོ་ཡོད་རེད།གགས་ཆེ་བ་གཉིས་རེད།ཕུག་ལུགས་

148

དང་ས་ལུགས་ལབ་མཁན་དེ་རེད།ཕུག་ལུགས་དེ་དེང་སང་ང་ཚོའི་སན་རིས་ཁང་གི་ལུགས་གཞིར་བཞག་འགོ་བསྡད་པ་དེ་ཕོ་ལུང་རེད།ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱས་པ་དེ།ས་ལུགས་དེ་ས་ས་པཎི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་ལུགས་རེད།དེ་ལ་ལོ་བཞི་སྟོང་ལྷག་ཙམ་བརི་ཡྱི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་རིགས་གཅིག་གིས་དེང་སང་ལོ་རྒྱུས་སྨྲ་བ་ཡིན་ཟེར་མཁན།ཁྱད་པར་དུ་གངས་ཅན་སིད་གཤོངས་ནང་སྡོད་མཁན་རིགས་གཅིག་གིས་དེ་གཉིས་འགལ་ཕོགས་བསིགས་ཀི་འདུགདེ་འགལ་ཕོགས་མ་རེད་ཅེས་ཞུ་གི་ཡོད།གང་ཡིན་ཟེར་ན་དེ་ཡང་ཁུངས་གཏུགས་ས་དེ་མངོན་པ་མཛོད།འདུལ་བ་མདོ་ར།མདོ་རྒྱ་ཆེའི་རོལ་བ།འགེལ་ཆུང་དེ་ཚོ་ཁུངས་གཏུགས་ནས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀས་གསུངས་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་ག་རེ་བྱས་ནས་ཟེར་ན་ལོ་རྒྱུས་སྨྲས་ཡོང་དུས་རྒྱ་གར་ནང་ལ་ཟླ་བ་དྲུག་རེ་ལ་ལོ་གཅིག་གཅིག་གི་གངས་ཚད་དང་།ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་གཅིག་གི་གངས་ཚད་དེ་རྒྱ་གར་ཁོ་རང་གི་ལུགས་སོལ་རེད་མ་གཏོགས།བོད་ཀིས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་གང་ཡང་མ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ཕུག་ལུགས་དེ་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་གཅིག་བགངས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད།དེ་དང་།ས་ལུགས་ལ་ཟླ་དྲུག་དྲུག་ལ་ལོ་གཅིག་གཅིག་བགངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སོ་ནས་ལོ་བཞི་སྟོང་ལྷག་ཙམ་འགོ་རྒྱུ་དེ་རེད་མ་གཏོགས།འགལ་ཆ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།ལོ་རྒྱུས་མི་ཤེས་མཁན་ཚོས་དེ་འད་སེ་བཤད་མཁན་བསྡད་མང་པོ་འདུགཁྱད་པར་དུ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐུ་འཁྲུངས་དུས་ཐད་ལའང་རེད།བོད་ཀི་མཁས་པའི་འདོད་ཚུལ་མི་འད་བ་མང་པོ་ཡོད་རེད།དཔྱིད་ཟླ་ར་བའི་མཐའ་མཇུག་ཏུ།དཔྱིད་ཟླ་ར་བའི་འབྲིང་པོ་ལ་བཤད་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་རེད།གཙོ་བོ་དེ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀི་སས་ཀི་ཐུ་བོ།སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀི་སས་ཀི་ཐུ་བོ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀིས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཚིགས་བཅད་ཕུལ་བ།ཟླ་བ་སི་གཙུག་ཟེར་བ་ཟླ་བ་དུས་སུ་བཟུང་བ།བཀིས་ལོ་ཕུད་ཚ་ཞེས་དུས་ངོས་བཟུང་བ་དེས་རྒྱ་གར་མཁས་པ་དང་བོད་མཁས་པ་ཡོངས་གགས་གཅིག་འགྱུར་རེད་མ་གཏོགས།ཐ་དད་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།ཡིན་ནའང་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་འདོད་ཚུལ་དེ་སས་ས་གཅན་འཛིན་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་འཁྲུངས་པ་ཡིན་དུས་དེ་ནས་བོད་མཁས་པ་འགའ་ཤས་ཀིས་དེ་ལ་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ས་ག་ཟླ་བ་ལ་འཁྲུངས་པ་རེད།དུས་ཆེན་གསུམ་འཛོམས་རེད།བཞི་འཛོམས་རེད།ལྔ་འཛོམས་རེད་ཟེར་ནས་དེང་སང་ལོ་རྒྱུས་གོ་མ་ཚོད་པ་བཤད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་རེད།ཡིན་རྒྱུ་དེ་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་པ་བཅོ་ལྔ་ལ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མའི་མངལ་དུ་ལྷུམས་སུ་བཞུགས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཟླ་བ་༡༠ཡི་རེས་སུ་བརི་ཚུལ་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་རིགས་གཅིག་གིས་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་པ་བདུན།ཚེས་པ་བརྒྱད།དགུ་བརི་ཚུལ་མ་འད་བ་ཡོད་དུས་དེ་འད་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་དེ་ལ་འགལ་ཆ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།ཁྱད་པར་དུ་རྒྱ་བརྒྱུད་ཀི་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་སྐར་དེ་ཚོ་ལ་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ན་འགིགས་ཀི་རེད་མ་གཏོགས།ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་དེ་ང་ཚོས་སྲུང་རྒྱུ་དེ་ཚོ་ཕར་བཞག་ནས་རྒྱ་བརྒྱུད་དེ་ལ་ཞུགས་དགོས་པ་དེ་ངས་མཐོང་མ་སོང་ཞེས་གཅིག་དེ་ཡིན།གཉིས་དེ་༼དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོད་རོགས་སོང་།༽སྐར་ཆ་གཅིགདེ་ནས་ད་ལྟ་རིགས་གཅིག་གིས་ཆོས་ལུགས་དང་ཆོས་པ་གཉིས་ཐ་དད་སོ་སོར་ངོ་བོ་དབྱེ་བའི་ཐོག་ནས་བཀའ་མོལ་གནང་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་མ་གཏོགས།ཆོས་ལུགས་དང་ཆོས་པ་རྦད་དེ་ཁག་ཁག་རེད།ང་ཚོ་འདིའི་ནང་ལ་ཁྱོན་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རིགས་གཅིག་གིས་ཆོས་ལུགས་དང་།ཆོས་པ་གཉིས་དབྱེ་བ་ཕེ་མ་ཤེས་པའི་བཀའ་མོལ་གནང་མཁན་སེབས་ཀི་འདུགདེའི་རེན་བྱས་ནས་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ལ་ཆོས་ལུགས་ནང་ལ་ཆོལ་ཁ་འགོ་བའི་བཀའ་མོལ་གནང་བ་དེ་ནོར་རེད།ཆོས་ལུགས་ཆོས་པ་ཐ་དད་སོ་སོར་ངོ་བོ་དབྱེ་བའི་ཐོག་ནས་བཀའ་མོལ་གནང་ན་དེ་ནས་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ལ་ཆོས་

149

ཞེས་པ་དེ་དི་མ་མེད་པ་ཡིན་དུས།འགལ་ཆ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།དེ་ལོ་རྒྱུས་དཔང་པོ་བཞག་པའི་ཐོག་ནས་ངས་བཤད་ཐུབ་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་མི་འགྱུར་རྡོ་རེ་ལགས།

སི་འཐུས་མི་འགྱུར་རྡོ་རེ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ལྟ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་དི་བ་གལ་མེད་དེ།ཡིན་ནའང་འབོད་སྐུལ་གཅིག་དང་།སི་ཡོངས་ཀི་བསམ་འཆར་འད་པོ་ཞིག་ཞུས་ན་བསམ་བསམ་ཞིག་དན་སོང་།གལ་ཆེ་བ་དེ་ལ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་གནང་སོ་གཙོ་བོ་དེ་སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཕྱྭ་རེད།བོད་བསྟན་སིད་ཀི་ཐོག་ལ་གནང་དགོས་རྒྱུ་དེ་དག་ཚང་མ་འཆར་ཅན་བྱས་ནས་ཡག་པོ་ཞེ་དག་འགོ་ཡི་འདུགདེ་ལ་ཐུགས་རེ་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ད་ང་ཚོའི་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ངས་ག་རེ་མཐོང་གི་ཡོད་རེད་ཟེར་ན།ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས།ལྷག་པར་དུ་ང་རང་ཚོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་པ་དེ་དག་ལ་ང་ཚོས་ཕོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་བོ་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་རེད་བསམ་གི་འདུགསིར་བཏང་བྱས་ན་ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་འདི་ལ་ང་ཚོས་སྤོབས་པ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་གཅིག་ག་རེ་ཡོད་རེད་ཟེར་ན།སི་ནོར་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་མཛད་པ་འཕིན་ལས་དང་།དེའི་འོག་ལ་དབུ་འོག་དཔུང་འདེགས་མཛད་མཁན་རིས་མེད་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་བ་ཆེན་རྣམ་པ་ཚོའི་མཛད་པ་འཕིན་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛམ་བུ་གིང་འདིའི་ནང་ལ་ནང་པའི་ཆོས་དེ་དར་ཁྱབ་ཆེ་ཤོས་ཨང་བཞི་པའི་ནང་ལ་ཚུད་པ་འདི་ནི་ཕལ་ཆེར་ང་ཚོའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་པའི་བསྟན་པ་དར་བ་དེ་འཛམ་བུ་གིང་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་དར་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་ང་རང་འད་བོ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་གི་ཡོད།དེ་ཡིན་དུས་བ་ཆེན་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཚོགས་ཁག་སོ་སོའི་ནང་ལ་ཆོས་ཕོགས་ཀི་མཛད་པ་སོང་མཁན་ཚང་མ་ལ་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་དང་།
དེ་དང་ཆབས་གཅིག་ཏུ་ང་ཚོ་རྒྱལ་ཁབ་ཤོར་བའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ང་ཚོའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་དེ་
ང་ཚོའི་ནུས་པ་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད་བསམ་གི་འདུགགང་ཡིན་ཟེར་ན་དེ་ས་ལའང་ཞུས་མོང་ལ་ད་ལྟའང་ཞུ་གི་ཡོད།གང་ལ་ཟེར་ན་ང་ཚོ་བོད་པར་ཡོད་པ་དེ་དཔལ་འབྱོར་གི་ང་ཚོར་སྟོབས་ཤུགས་ཡོད་མ་རེད།དམག་དོན་གི་སྟོབས་ཤུགས་ཡོད་མ་རེད།དེ་དང་དེས་མཚོན་པའི་ང་ཚོར་སྟོབས་ཤུགས་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད།ཡིན་ནའང་ང་ཚོར་སྟོབས་ཤུགས་ཡོད་པ་གཅིག་དེ་ནང་པའི་ཆོས་དང་།དེའི་རིག་གཞུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཚོ་ཚང་མས་དགའ་པོ་བྱ་རྒྱུ།དད་མོས་བྱ་རྒྱུ།དེ་འད་སྤུས་དག་པོ་ཡོད་པའི་བསྟན་པ་ཞིག་དང་རིག་གཞུང་དེ་གཅེས་འཛིན་བྱེད་དགོས་རྒྱུར་ང་ཚོས་རྒྱབ་སོར་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུག་བསམ་ནས།དེའི་སྐུལ་སོང་འཁྱེར་ནས་ང་ཚོའི་བོད་དོན་ཐོག་ལ་དར་ཁྱབ་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད་བསམ་བསམ་ཞིག་ངས་དན་གི་ཡོད།དེ་ཡིན་དུས་ཆོས་ཚོགས་ཁག་རེད།བ་ཆེན་རྣམ་པ་ཚོས་གནང་གི་ཡོད་རེད།ཆོས་ཚོགས་ཁག་དེ་ཚོ་ཡིན་ནའང་ཏན་ཏན་རང་རང་ཁུངས་སོ་སོའི་ཆོས་ཕོགས་ཀི་མཛད་པ་ཙམ་མ་ཟད།བོད་པའི་གནས་ཚུལ།བོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཟེར་དུས་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་ཆབ་སིད་ཀི་སྐོར་ལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞུ་དགོས་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་ཀང་།ཆོས་དང་རིག་གཞུང་

150

དེ་བྱས་ནས་དེ་དག་འཛམ་བུ་གིང་གིས་སྲུང་སོབ་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་ག་ཚོད་རྒྱ་ཆེ་ཆེ་ཞིག་གསུངས་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།དེས་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད་བསམས་ནས་གོ་སྐབས་དེ་བངས་ཏེ་འབོད་སྐུལ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་སོང་།
གཉིས་པ་དེ་ལ་ང་རང་ཚོའི་ལོ་ཆུང་ཆུང་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་དེ་རིང་ཁ་སང་ཁ་ཤས་ཀི་ལོ་ཆུང་ཆུང་ནང་ལ་ཆོས་
ཕོགས་ནས་ཞེ་དག་གི་དོ་སྣང་དང་དེ་འད་མེད་པ་གསུངས་སོང་སྟེ།དེ་དེ་འད་རང་རེད་མི་འདུགལོ་ཆུང་བའི་ནང་ལ་དད་པ་དེ་ཏོག་ཙམ་ཞིག་ང་ཚོའི་པ་ཕའི་པ་ཕ་དང་།ང་ཚོའི་སྤོ་སྤོའི་ཁོང་ཚོའི་ཆོས་ཕོགས་ཀི་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྟངས་དང་དེའི་བར་ལ་ཏོག་ཙམ་ཁྱད་པར་འདུགཁོང་རང་ཚོར་གཙོ་བོ་༸གོང་ས་༸སབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་སོབ་ཡང་སེ་ཕེབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དད་པའི་རེས་འབྲངས་ཙམ་དུ་མ་ཟད།རྒྱུ་མཚན་གི་རེས་འབྲངས་ཐོག་ལ་ཕིན་ནས་ད་རིང་ཁ་སང་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་བསྡད་པ་ཞིག་ང་ཚོས་མཐོང་གི་འདུགདེ་ངས་དཔེ་མཚོན་འད་བོ་ཞིག་ཞུས་པ་ཡིན་ན།དཔེར་ན་ཆ་བཞག་ན་ང་རང་ཚོའི་བོད་པའི་སི་ཚོགས་དང་དགོན་སྡེ་ཁག་བར་ན་ཞེ་དག་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད།ང་སྡོད་ས་དེ་འད་བོ་ཞིག་ཡིན་ན།མ་གི་ལ་དེ་ས་ངས་ཁ་ཤས་ཤིག་ཞུས་པ་ཡིན།ཡང་སེ་ཡང་སེ་གོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་ལ་ཞུ་འདོད་གལ་མི་འདུག་སྟེ།ཡིན་ནའང་ད་རིང་མ་ཞུ་ཐབས་མེད་ཅིག་ག་རེ་ཡིན་ཟེར་ན།གངས་ཅན་རིག་གནས་སོབ་གྲྭ་ཞེས་ང་རང་ཚོའི་དཔལ་རྒྱུད་སད་གྲྭ་ཚང་གི་འོག་ལ་ཟླ་བ་དྲུག་དྲུག་གི་ཁོ་རང་ཚོར་སོབ་སྦྱོང་ཞིག་གནང་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་རེད།དེ་ཧ་ལས་པའི་ཡག་པོ་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ངས་དགོན་པ་གཙོ་བོར་འགྱུར་བའི། ལྷག་པར་དུ་དེའི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་སོབ་སིས་གཙོས་པའི་དགེ་ལས་དེ་ཚོས་ཞེ་བོ་ཞིག་འཁུར་བངས་ནས་ཕག་ལས་ཞེ་བོ་ཞིག་གནང་གི་འདུགར་བའི་དེ་ལ་མཐུན་འགྱུར་དང་དེ་འདས་སྦྱོར་མཁན་ང་རང་ཚོའི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཆགས་ཡོད་ནའང་།དོན་དངོས་སུ་མ་གིར་ཁོང་རང་ཚོའི་ཕག་ལས་དེ་དངོས་གནས་དང་གནས་ནུས་པ་ཐོན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད་འདུགད་ལོ་༢༠༢༤ད་ན་ནིང་ལབ་ན་འགིགས་ཀི་འདུགན་ནིང་འད་བོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཨ་མི་རི་ཀའི་ཁུལ་ནས་ཕྲུ་གུ་གསུམ་བཞི་ཞིག་ཡོད་རེད།ཡིན་རྒྱུ་བོད་རིགས་རེད།ངས་བསྟན་བཤིག་བངས་ནས་ད་International Schoolཆགས་འགོ་བྱེད་ཀི་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་།གང་ལགས་ཟེར་ན་ཁོང་རང་ཚོ་བོད་རིགས་རེད་དེ།ཡིན་ནའང་ཨ་མི་རི་ཀའི་མི་སེར་རེད་ལ།ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་མི་སེར་ཡང་ཆགས་ཡོད་རེད་པཱ།དེ་ཡིན་དུས་དེ་འད་ཞིག་ཡོང་གི་འདུགདེ་ཙམ་མ་ཟད་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རིགས་བརྒྱུད་ཁུལ་ནས་མོན་པའི་རིགས་དེ་འད་ཡོང་གི་འདུགདེའི་ཐོག་ལ་ད་ལྟ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་མཐུན་འགྱུར་གནང་བསྡད་པ་རེད། ད་དུང་ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་དེའི་ཐོག་ལ་ཤུགས་ཤིག་བརྒྱབ་ནས་མ་འོངས་པར་ཡིན་ནའང་སོབ་ཕྲུག་གང་མང་མང་ཞིག་ཕི་རྒྱལ་ཁག་ནས་ཕེབས་ཀི་ཡིན་ན་ཕེབས་པ་རང་རེད་མ་གཏོགས།ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་གར་ནང་དུ་ཁོང་ཚོས་ཟླ་བ་དྲུག་ནང་ཆོས་དང་།རིག་གཞུང།ལྷག་པར་དུ་བོད་ཀི་སྐད་ཡིག་དེ་ཚོ་སྦྱངས་པ་དེ།ངས་དེ་ག་སི་བཤད་པ་ཡིན་ན་ཧམ་པ་ཚ་ཙམ་བྱེད་ཀི་རེད་དེ།སོབ་གྲྭའི་ནང་ལ་ལོ་བཅུ་གངས་སྦྱངས་པ།དེ་སའི་སོབ་གྲྭ་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་སྦྱངས་པ་དང་གཅིག་པ་འད་བོ་ཞིག་ནུས་པ་ཐོན་པ་ཡོང་གི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་དེའི་ཐོག་མུ་མཐུད་དེ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ཏན་ཏན་ཁོང་ཚོ་ལ་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་གསུམ་པ་དེ་ལ་ངས་ག་རེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེ་ན།ད་ང་རང་ཚོའི་ད་རིང་གི་འདི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་སྐོར་ལ་
འབྲེལ་བ་ཆགས་དུས་གཙོ་བོ་ཆོས་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་འདི་ནང་པའི་ཆོས་དང་།དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན།ད་ང་རང་ཚོའི་བསྟན་སྲུང་གི་སྲུང་མ་རྣམ་པ་ཚོ་ཞུ་གི་ཡོད་ནའང་འད་འདུགདེ་ཚོའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཏོག་ཙམ་ཞིག་མང་ཚོགས་དད་པ་བྱེད་མཁན་ལ།དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགSensitive Issueརེད།དེ་ང་ཚོ་བོད་པ་ཙམ་མ་རེད།ཆོས་ཀི་སྐད་ཆ་བཤད་ཡོང་དུས་འཛམ་བུ་གིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ནང་ལ།ང་རང་ཚོའི་གནས་ཡུལ་ལུང་

151

པའི་ནང་ལ་གཅིག་གཟིགས་དང་།ཆོས་ཀི་སྐད་ཆ་བཤད་དུས་ཞེ་བོ་ཞིག་ཚོར་བ་རྣོན་པོའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོང་གི་འདུག༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།དུས་ཚོད་རོགས་འགོ་ཡི་འདུག༽དེ་འད་ཡིན་དུས་ང་ཚོས།སིར་བཏང་ཚང་མ་ལ་གསུང་རྒྱུའི་སྐུ་དབང་ཡོད་རེད།སི་ཚོགས་ག་པར་ཡིན་ནའང།འོན་ཀང་གཏམ་ལ་རྣོ་ངར་མེད་ཀང་།མི་སྙིང་དུམ་བུར་གཏུབས་ཟེར་བ་འད་བོ་ཞིགདེ་འདའི་ཞིག་མང་ཚོགས་ནང་ལ་བོ་ཕམ་བྱུང་བའི་གནས་གཞི་དེ་འད་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དེ་མ་དགོས་པ་རེད་པཱ།དེ་ཡིན་དུས་དེ་ཚོའི་རིགས་ལ་ཏོག་ཙམ་ཞིག་ང་ཚོ་ཚང་མས་ཐུགས་སྣང་གནང་རོགས་གནང་ཞེས་འབོད་སྐུལ་གི་ཚུལ་དུ་ཞུས་པ་ཡིན་ནའང་འགིགས་ཀི་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་པདྨ་མཚོ་ལགས།

སི་འཐུས་པདྨ་མཚོ་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ཕག་ལས་གནང་ཕོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དི་བ་གཅིག་དང་འབོད་སྐུལ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད།དང་པོ་དེ་ལ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ལས་བྱེད་ཀི་གངས་འབོར་མང་ཉུང་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཐོག་ནས་ཕག་ལས་གང་ཡོང་ཡོང་འབད་བརོན་གནང་གི་འདུགདེ་ལ་ཐུགས་རེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་ནས་འདས་པའི་ལོ་ཁ་ཤས་ཀི་ནང་ལ་རྒྱ་ནག་གི་གཞུང་འབྲེལ་གི་ད་རྒྱ་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་བལྟས་ཡོང་དུས།དཔེ་བཞག་ན།ང་རང་ཚོ་བོད་གངས་ཅན་པའི་ཆབ་སིད་དང་།དཔལ་འབྱོར།དེ་བཞིན་རིག་གནས་དང་ལག་རལ་གི་དཔལ་ཡོན་མཚོན་ཐུབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ།དེ་བཞིན་དགོན་པ་རིང་པ་དེ་འད་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་ལ་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་རིག་དངོས་ག་རེ་ག་རེ་འདུགདེ་ལ་གངས་བཤེར་བྱེད་ཀི་ཡོད་ཟེར་བ་དང་།རིག་དངོས་དེ་ཚོ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀི་རིན་ཐང་ག་ཚོད་འདུགདེ་གཏན་འབེབས་བྱེད་ཀི་ཡོད་ཟེར་ནས་དང་པོ་ལས་ཀ་དེ་འགོ་བཙུགས་པའི་སྐབས་ལའང་གནས་ཚུལ་ཞིག་སྤེལ་སོང་ལ།རེས་ལ་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ནང་གི་རིག་དངོས་དེ་ཚོ་གངས་བཤེར་བྱས་ནས་གངས་ཚད་དེ་འད་ཞིག་འདུགདེའི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་རིག་དངོས་ར་ཆེན་པོ་དེ་འད་དེ་འད་འདུགདེའི་རིན་ཐང་དེ་དེ་འད་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ནས་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ་བཟོ་འད་བོ་དེ་འདའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཐོན་སོང་།དེ་ཚོ་འད་བོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཆ་འཇོག་འད་བོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཞིག་ར་བ་ཉིད་ནས་མཐོང་གི་མེད།དེ་བྱེད་དུས་ང་རང་ཚོའི་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ངོས་ནས་དཔེ་བཞག་ན།ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལའི་ནང་ལ་ལྡེབས་རིས་དང་།ཞལ་ཐང་།སྐུ་འད།ཕི་ནང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ར་ཆེན་པོ་ག་རེ་ག་རེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་ལ་འདས་པའི་དུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་བཞག་པ་དང་།རྒྱུས་ལོན་གནང་བའི་ཡིག་ཚགས་དེ་འད་ཡོད་དམ་མེད།གལ་སིད་དེ་འད་མེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཚོ་༥༩ལོའི་སོན་ལ་ག་རེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད་རེད།ད་ལྟའི་ཆར་ག་རེ་ལྷག་བསྡད་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་ལ་རྒྱུས་ལོན་ཞིག་གནང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན།ཡིག་ཚགས་མར་ཉར་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་གིས་གནད་འགག་རེད་བསམ་གི་འདུག་ལ།དེ་དང་མཉམ་དུ་ང་ཚོས་ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བོད་ཀི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ར་མེད་གཏོང་རྒྱུའི་སིད་བྱུས་འད་དང་མི་འད་མང་པོ་ཞིག་སྤེལ་ཡོང་དུས།དེའི་ཁོད་ནས་ང་ཚོར་གནས་ཚུལ་གསར་པ་གསར་པ་ག་རེ་ག་རེ་ཐོན་ཡོང་གི་འདུགདེ་ཡང་གཅིག་ང་ཚོས་ཁ་སྣོན་དང་ཡིག་ཚགས་སུ་མར་ཉར་ཚགས་བྱ་རྒྱུའི་ཕག་ལས་དེ་འད་གནང་གི་ཡོད་དམ་མེད།གལ་སིད་དེ་འད་གནང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ད་ལྟའི་ཆ་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ར་མེད་གཏོང་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་གསར་ཤོས་དང་ཚ་

152

ཤོས་འད་པོ་ཞིག་དེ་སྡེ་དགེ་འོན་ཏུའི་ཕོགས་ཀི་དགོན་སྡེ་མང་པོ་ཞིག་དང་།གོང་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་ར་མེད་གཏོང་རྒྱུའི་སིད་བྱུས་ཤིག་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱུའི་བཙན་བཀའ་དེ་སེབས་ཡོད་རེད་ལ།དཀའ་ངལ་ཡང་མང་པོ་ཞིག་འཕད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་བྱེད་དུས།དཔེ་བཞག་ན།ཡེ་ན་བཀ་ཤིས་ལྷ་རེ་དགོན་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་པ་ཡིན་ན།ཁོ་རང་གི་དགོན་པའི་དེའི་བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་།དེ་ཡང་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་ག་རེ་ག་རེ་ཡོད་དམ་མེད།དེ་འདའི་ལོ་རྒྱུས་ཧ་ཅང་ཞིབ་ཚགས་པོ་བཀོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀི་དེབ་དེ་འད་མཇལ་རྒྱུ་འདུགདེ་ཚོ་ལ་གཅིག་གཟིགས་པ་ཡིན་ན།མ་འོངས་པར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ར་གཏོར་གཏོང་རྒྱུའི་སིད་བྱུས་དེ་ལག་བསྟར་བྱས་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོའི་ངོས་ནས་དགོན་པ་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་ལྡེབས་རིས་དང་།དེ་བཞིན་ཞལ་ཐང་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྤོ་ཐུབ་པ་དང་།མ་ཐུབ་པའི་རིག་དངོས་ར་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཚོར་ང་ཚོས་རྒྱུས་ལོན་དང་།ཆ་ཚང་མ་རག་པ་ཡིན་ནའང་གང་ལྟར་ཉུང་མཐར་དེ་འདའི་རིག་དངོས་ར་ཆེན་པོ་དེ་འད་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད་པ་དང་།དེ་ཚོ་མ་འོངས་པར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ར་མེད་གཏོང་གི་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀི་བདེན་དཔང་དང་།ད་ལྟའི་ཛ་དག་གི་གནས་སྟངས་ར་སོད་རྒྱུའི་རྒྱུ་ཆ་ཡོད་ན་མེད་ན་ཞིག་ཡིན་དུས།དེ་ཚོ་ལ་དགོངས་པ་ཞིག་བཞེས་རོགས་གནང་ཞེས་དེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་དང་འབྲེལ་ནས་ཡར་མར་གཅིག་སྐོར་སོད་དེ་འདར་འགོ་བའི་སྐབས་སུ།དགོན་པ་ཆུང་ཆུང་དེ་འདའི་ནང་འགོ་
བའི་སྐབས་སུ་ང་ཚོར་དཔེ་ཁིད་ཀི་དགེ་རྒན་མ་རག་པའི་དཀའ་ངལ་འདུགགཅིག་རག་པ་ཡིན་ནའང་རྒྱུན་རིང་པོ་བཞུགས་མ་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུགདེ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ལ་ཡར་ཞུས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཀི་འདུགསིར་བཏང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ངོས་ནས་དགེ་རྒན་གཅིག་བཏང་།དེ་ཡང་རྒྱུན་རིང་པོ་ཞེ་བོ་ཞིག་བཞུགས་ཐུབ་རྒྱུ་ཞིག་གནང་ཐུབ་རྒྱུ་ཞིག་ཁག་པོ་རེད།ཡིན་ནའང་དེའི་ཐོག་ལ་ཕག་རོགས་གནང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ས་རེད་ཅེས་དེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་མཐའ་མ་འདིར་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ཟུར་བཀོལ་གི་བཀའ་འཁོལ་སོན་རིས་ཀི་རིས་འགོ་ཨང་༡༌༤ཡི་ཨང་རིམ་༡༦པ་འདི་ནང་པའི་སྡེ་པ་གཞན་དང་འབྲེལ་ལམ་གསར་འཛུགས་ཟེར་བ་འདིར་ཧིན་སོར་༥,༠༠༠།༠༠གི་བཀའ་འཁོལ་ཞུ་གནང་གི་འདུགནང་པའི་སྡེ་པ་གཞན་ཟེར་དུས་ཕལ་ཆེར་ཕལ་ཆེར་ནང་པའི་ཡུལ་ལུང་གཞན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དུས།དེར་ཕལ་ཆེར་གསུངས་ཀི་ཡོད་ཀི་རེད་བསམ་གི་འདུགའབྲེལ་ལམ་གསར་བཙུགས་གནང་བ་དང་བསྟུན་ནས་མ་འོངས་པར་འཆར་གཞི་ག་རེ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་།སིར་བཏང་རིས་ལོ་འདིའི་ནང་ལ་སོན་རིས་བཀའ་འཁོལ་གལ་ཞུ་གི་མི་འདུག་སྟེ།ཡིན་ནའང་མ་འོངས་པ་ལ།གཅིག་གསུང་བདེ་པོ་ཡོད་ན།ལས་གཞི་ལས་འཆར་ག་རེ་ཡོད་ནའང་དེ་གཅིག་ཤེས་འདོད་ཡོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགསྐབས་རེ་གསལ་པོ་མ་གོ་བ་དེ་འད་ཡོང་གི་འདུགགསལ་པོ་མ་གོ་བའི་སྐབས་ལ་ཞུ་ཡི་ཡོད།གོ་རྒྱུ་ནོར་བ་དེ་འད་སུ་ལའང་ཡོང་སིད་པ་རེད།ཉི་མ་བཅུ་གཉིས་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཞིག་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ཀི་ཡོད་རེད།དེའི་ནང་

153

ལ་ཕན་བུ་ཕན་བུ་ནོར་མི་སིད་པ་དེ་འད་སུ་གཅིག་ལའང་ཡོང་གི་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་མ་གོ་བ་དེ་ཡང་བསར་ཞུས་པ་ཡིན་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ངས་ད་གིན་སྐུ་རྟེན་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་དགོན་པའི་ནང་གི་སྐུ་རྟེན་རིང་པ་དེ་ཚོ་བསམ་བོ་འཁོར་བ་རེད།ད་ལྟ་འདིར་གསུངས་པ་དེ་ཚོ་ལྷ་ཆོས་སོང་སྲུང་མའི་སྐུ་རྟེན་སྐོར་ལ་གསུང་གི་འདུག་གཱདེ་ཡིན་དུས་སྐུ་རྟེན་ནི་སྐུ་རྟེན་རང་རེད།ལྷ་ཕེབས་སའི་སྐུ་རྟེན་དེ་རེད་མ་གཏོགས།སྐུ་རྟེན་རང་ར་ཆེན་པོ་ག་ཚོད་ཆགས་ཀི་ཡོད་མེད་དེ་གང་ཟག་སོ་སོའི་མཁྱེན་ཡོན་ལ་རག་ལས་ཀི་རེད་བསམ་གི་འདུགསྐུ་རྟེན་ར་ཆེན་པོ་ཆགས་ཟེར་བ་དེ་གང་འད།གང་ལྟར་ང་ཚོས་ལྷ་ཆོས་སོང་གི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་ལྟ་ཡི་ཡོད་དུས།ལྷ་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཞེས་ལབ་པ་ཡིན་ན་ཚང་མ་སྐུ་གསོལ་ཕེབས་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ནི་ད་ལྟ་བར་དུ་ལུགས་སོལ་བྱུང་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་དེ་གོ་སིག་ཞུ་ཐུབ་ཀི་མ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།སྐུ་རྟེན་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཐུགས་ཕན་ག་ཚོད་གསོ་ཡི་ཡོད་མེད་ངས་མི་ཤེས།སྐུ་རྟེན་ནི་སྐུ་རྟེན་རང་རེད།དེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་ད་ལྟ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀི་བཙུན་མའི་འཇང་དགུན་ཆོས་དེའི་སྐོར་ལ་རེད།སིར་བཏང་ད་ལྟ་བཀུར་འོས་སི་
འཐུས་གཞན་ཞིག་གིས་དེ་གསུངས་སོང་།ད་ལྟ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀི་བཙུན་མའི་འཇང་དགུན་ཆོས་དེ་ལ་ད་ལྟ་ང་ཚོས་མཐུན་འགྱུར་སྦྱོར་གི་ཡོད་རེད་དམ་མ་རེད།ད་ལྟ་འཇང་དགུན་ཆོས་གོ་སིག་ཞུས་ཟིན་པ་དེའི་ནང་ལ་བཙུན་མའི་དགོན་པ་ཚང་མ་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཐུབ་ཀི་ཡོད་རེད་དམ་རེད།མཉམ་ཞུགས་གནང་ཐུབ་ཀི་མེད་ན་ག་རེ་བྱས་ནས་གནང་ཐུབ་ཀི་ཡོད་མ་རེད།ཟུར་དུ་ཚོགས་ཀི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཟུར་དུ་ཚོགས་ཀི་ཡོད་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་མཐུན་རེན་སྦྱོར་སོད་གང་འད་བྱེད་དགོས་ཀི་འདུགདེར་རྟོག་ཞིབ་བྱས་ནས་ཞུ་ཆོག་པ་ཞུ།ད་ལྟ་ཆ་ཚང་ཞིག་གི་གནས་སྟངས་ཤེས་ཀི་མི་འདུག་ཅེས་དེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་དེའི་སྐོར་ལ་གསུང་ཆོག་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་།དེ་སོན་རིས་འདི་
ནས་བཀའ་འཁོལ་སོད་ཀི་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་དེ་གསུང་རྒྱུའི་མཚམས་ཤིག་དགོས་ཀི་རེད་པཱ།བཀའ་ལུང་དེ་ཚོའི་སང་ལ་ཟེར་གི་ཡོད་རེད།བཀའ་ལུང་དེ་ཚོའི་སང་ལ་འགེལ་བཤད་འད་མི་འད་དེ་འད་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོར་ཏག་ཏག་ཅིག་སྡོད་ཀི་ཡོད་དམ་མེད།རྣམ་པ་ཚོ་ང་ཚོ་ལས་མང་བ་མཁྱེན་གི་རེད།ལྷ་ཆོས་སོང་སྲུང་མ་དང་དེ་ཚོ་བསྟེན་སྟངས་གང་འད་བསྟེན་གི་ཡོད་མེད།ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོ་ལ་སྲུང་མ་རེ་རེ་ཡོད་རེད།ང་ཚོའི་གཞུང་བསྟེན་དག་ལྷ་དེ་ངོས་འཛིན་ཡོད་བསྡད་པ་ཞིག་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་གཅིག་མཚུངས་བྱས་ནས་འགོ་བ་ཡིན་ན།སོ་སོས་ཁས་ལེན་མ་ལེན་ཟེར་བ་དེ་སོ་སོས་བལྟ་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས།འདིའི་ནང་མང་པོ་ཞིག་བཤད་བསྡད་པ་ཡིན་ན་དོན་དག་དེ་ངས་དེ་ཞུ་ཡི་ཡོད་རེད།ང་ཚོར་དོན་དག་འབབ་ས་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ལ་སི་ཚོགས་ལ་ཕན་གནོད་ག་ཚོད་འདེན་གི་ཡོད་མེད་དེ་གཟིགས་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུགགོས་ཚོགས་འདིའི་ནང་གསུང་པའི་སྐབས་ལ།ད་ལྟ་བོད་ཀི་ཟློས་གར་དང་འབྲེལ་ནས་ལྷག་དཀར་གི་སྐོར་ལ་གསུངས་པ་རེད།དེ་ཁ་སེང་ཞུས་ཟིན་པ་ཡིན།ཟློས་གར་གི་རིག་གཞུང་ནང་ལ་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཆ་ཚང་ཚང་བ་བྱེད་དགོས་རེད་ཅེས་གསུངས་སོང་།ད་ལྟ་བར་དུ་ཟློས་གར་བཙུགས་ནས་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་རེ་ལྔ་ཙམ་ཞིག་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད།དེའི་དུས་ཡུན་རིང་ལ་བཙན་བྱོལ་ནང་ལ་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རོགས་པའི་འཁབ་གཞུང་ཡིན་ནའང་རེད།གང་འད་ཞིག་ཡིན་ནའང་།སྒྱུ་རལ་གི་རིགས་གང་འད་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཟློས་གར་གི་ངོས་ནས་སོབ་སྦྱོང་ལེན་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་ཡོད་རེད།ཟློས་གར་ནང་ལ་བཅུག་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས།ད་ལྟ་བར་དུ་ཆོལ་ཁ་གཅིག་གཅིག་པུའི་འཁབ་གཞས་དང་།རྐང་བྲོ་གླུ་གཞས་ག་རེ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་།ཆོལ་ཁ་གཅིག་གཅིག་པུ་བྱས་པ་དེ་འད་ར་བ་ཉིད་ནས་མ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་རོགས་ཀི།ད་དུང་ཡང་སོ་སོ་སོའི་ཆོལ་ཁའི་ཁོངས་སུ་གཞས་སྣ་དེ་འད་ཡོད་པ་དང་།ཟློས་གར་

154

གིས་ཧ་མ་གོ་བ་དེ་འད་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ངོ་སོད་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།ཟློས་གར་གི་ངོས་ནས་ལས་གཞི་བཟོས།ལས་འཆར་བཟོས་ནས་ས་གནས་ག་པར་ག་སར་ཕིན་ནས་ད་དུང་རིང་པ་དེ་འད་ག་རེ་ལྷག་འདུགཚང་མ་སྦྱང་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱས་ནས།ད་ལྟ་ཨོ་ཌི་ཤ་ནས་ཚུར་ང་ཚོས་སྦྱོང་གི་ཡོད་རེད།རིང་པ་ག་རེ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་།གིང་བྲོ་དང་དེ་ཚོ་སྦྱོང་གི་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ག་རེ་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་སྦྱང་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས།བཙན་བྱོལ་ནང་ལ་མེད་པ་ཞིག་རྒྱུན་སོང་དགོས་རེད་ཟེར་རྒྱུ་དང་།སར་གསོ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་རྒྱུན་སོང་དགོས་རེད་ཟེར་ན་ཁག་པོ་རེད་པཱ།གལ་སིད་ཚུད་མེད་པ་ཡིན་ན་དེ་འད་དེ་འད་ཞིག་ཚུད་མི་འདུག་གསུངས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡག་པོ་འདུག་མ་གཏོགས།ད་ལྟ་གསུང་འབབ་དེ་ལ་བལྟས་ཡོང་དུས་ཟློས་གར་གིས་ཕལ་ཆེར་ལུང་ཚན་གཅིག་གཅིག་པུའི་གཞས་འཁབ་ཀི་ཡོད་པའི་བཟོ་འད་ཞིག་གསུངས་བཞུགས་ཀི་འདུག་གཱདེ་དེ་འད་མ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ད་ལྟ་གཞུང་ཆེན་རིས་མེད་ཀི་བགོ་གེང་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་དགོན་པ་ཚོ་རང་ཁ་རང་གསོ་ཡིན་པ་དེ་དུས་རྒྱུན་
ནས་ཞུ་ཡི་ཡོད།དེ་ཡང་སེ་ཡང་སེ་གསུང་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཡོད་མ་རེད་བསམ་གི་འདུགབསྟོད་བསགས་ཀང་ཞུ་ཡི་ཡོད།དགོན་པ་ཚོས་དངོས་གནས་དང་གནས་ཀིས་འགན་བཞེས་རྒྱུ་ཧང་སང་བ་རེད།དེ་མ་གཏོགས་ང་ཚོ་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀིས་བལྟ་དགོས་བྱུང་ན་གགས་འཁེལ་རྒྱུ་ཁོ་རང་མ་རེད་ཅེས་དེ་ཞུས་པ་ཡིན།ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་དེ་དང་འབྲེལ་ནས་གཞུང་ཆེན་རིས་མེད་ཀི་བགོ་གེང་ཚོགས་པའི་སྐབས་ལ་ཚོགས་ཁང་དང་ཞལ་ལག འགོ་སོང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་།དེ་འདའི་སྐོར་གཅིག་གསུངས་སོང་།དེ་དང་མཉམ་དུ་ཡང་གཅིག་ཕ་གིའི་ཚོགས་འདུ་འཚོག་སའི་ཚོགས་ཁང་དང་།དེ་ཚོ་ཡང་དགོན་པ་རང་གིས་གཏོང་དགོས་ཀི་ཡོད་པ།ད་དགོན་པ་ག་པ་ལ་གོ་སིག་ཞུ་ཡི་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་དགོན་པས་ག་རེ་མཐུན་འགྱུར་སྦྱོར་ཐུབ་ཀི་ཡོད་པ་དང་མཉམ་དུ་བསིགས་ནས་འགོ་སོང་གཏོང་དགོས་ངེས་དེ་དག་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་གཏོང་གི་ཡོད་རེད།དཔེར་ན།༢༠༢༤༌༌༢༥ཡི་གཞུང་ཆེན་རིས་མེད་བགོ་གེང་གི་དགོས་དངུལ་ལ་འབུམ་༡༩བཞག་ཡོད་རེད།འབུམ་༡༩དེའི་ནང་ནས་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་ནས་གསུང་བཤད་གནང་མཁན་གི་མཁས་དབང་མི་གངས་༡༨ཀི་ལམ་གོན་མི་རེ་རེར་སྟོང་ཕག་༡༥བརིས་ནས་འབུམ་གཉིས་དང་ཁི་བདུན་ཡོད་རེད།གོ་སིག་ལས་དོན་ཆེད་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བྱེད་གཉིས་ཀི་ལམ་གོན་སོར་མོ་ཁི་གཅིག་གཅིག་བརིས་ནས་སོར་མོ་ཁི་གཉིས་བྱས།རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཚོགས་ཞུགས་པ་མི་གངས་༡༠༠ལམ་གོན་མི་རེ་རེར་སོར་ཁི་རེ་བརིས་ནས་སོར་འབུམ་༡༠།གསུང་བཤད་གནང་མཁན་མི་གངས་༡༨ལ་ཐུགས་རེ་ལེགས་འབུལ་གི་ཧིན་སོར་ལྔ་སྟོང་རེ་འབུལ་རྒྱུ་བྱས་ནས་ཁི་དགུཚོགས་ཡུལ་ལས་སྣེ་ལས་བྱེད་རྣམ་པར་ཐུགས་རེ་ལེགས་འབུལ་ཆེད་དུ་སྤོམ་དངུལ་སོར་ཁི་ལྔ།ཉིན་གངས་ལྔའི་རིང་མི་གངས་བརྒྱ་ཙམ་གི་ལྟོ་དོད་ཉིན་རེར་ཧིན་སོར་༣༥༠རེ་བརིས་ནས་འབུམ་གཅིག་དང་སྟོང་ཕག་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ།ཉིན་མཐའ་མར་སོན་ལམ་ཚོགས་སྐབས་དགེ་འདུན་པ་གངས་༣༠༠ཙམ་ལ་བསྙེན་བཀུར་ཧིན་སོར་༡༠༠རེ་བརིས་པའི་སོར་ཁི་གསུམ།འཕེད་དར་ཡིག་ཆ་སོགས་པར་སྐྲུན་དང་།འཛིན་ཆས།དཔེ་ཁུག་མངགས་ཉོ།དེ་མིན་ཛ་དག་གི་དགོས་མཁོའི་ཆེད་འབུམ་གཅིགརིས་མེད་བགོ་གེང་དེ་ཉིད་ཐད་གཏོང་ཆེད་དུ་འབུམ་གཉིས་བྱས་ནས་འབུམ་བཅུ་དགུ་ཕུལ་ཡོད་རེད།དེའི་ནང་ཞལ་ལག་དེ་ཚོ་ཡོད་རེད།ཡིན་ནའང་བགོ་གེང་ཚོགས་པའི་སྐབས་ལ་དགོན་པ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་མཉམ་ཞུགས་པ་ཚང་མ་ལ་གསོལ་ཚིགས་གཏོང་གི་ཡིན་ཞེས་དེ་འད་གསུང་རྒྱུ་དེ་འད་ཡོང་གི་ཡོད་སིད་ཀི་རེད།དེ་འད་གཏོང་གི་ཡོད་ན་མ་གཏོགས།ལས་གཞིའི་ནང་ལ་ཆ་ཚང་ཞིག་ཚུད་ཡོད།གོ་སིག་ཞུ་མཁན་སུ་ཡིན་ནའང་དེའི་མཉམ་དུ་གོ་བསྡུར་བྱས་ནས་དེ་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀིས་དེའི་ནང་ལ་མ་ཚུད་པ་དེ་འད་གང་ཡང་མེད་ཅེས་དེ་ཞུ་ཡི་ཡོད།ཡིན་ནའང་མཚམས་

155

མཚམས་གསུང་འབབ་དེ་ཚོ་ལ་བལྟས་ཡོང་དུས་གོ་བ་ལོག་པ་འགོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོང་གི་འདུགབགོ་གེང་གི་དཔྱད་རོམ་གི་དེབ་དེ་ཚོ་སྤུས་དག་མི་འདུག་གསུང་རྒྱུ་དེ་ཚོ།སྤུས་དག་པོ་མེད་པ་ཡིན་ན་སྤུས་དག་པོ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན།དཔེར་ན།རོམ་གི་ནང་དོན་ཡིན་ན་དེ་རོམ་པ་པོ་སོ་སོ་སོས་གང་བྲིས་པ་དེ་དག་མར་འགོད་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས།ང་ཚོས་དེའི་སང་ལ་ལྷན་པ་བརྒྱབ་རྒྱུ་དེ་ཡོང་གི་མ་རེད་པཱ།དེབ་གཟུགས་ཀི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་རེད།སིག་སྟངས་ཀི་ཐོག་ནས་མ་འགིགས་པ་དེ་འད་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀིས་བཅོས་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།དེ་མ་གཏོགས་བགོ་གེང་མཁས་པའི་དཔྱད་རོམ་གནང་མཁན་སོ་སོས་ག་རེ་བརམས་གནང་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་དེ་དག་ང་ཚོས་ཕོགས་བསིགས་བྱ་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས།དཔྱད་རོམ་སང་ལ་བཅད་གཏུབ་བྱ་རྒྱུའི་དབང་ཚད་དེ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ལ་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་དེ་ཞུ་ཡི་ཡོད།

དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་དང་པོ་གསུངས་པའི་སྐབས་ལ་ང་ལ་ལན་མི་དགོས་གསུངས་སོང་།དེ་
ཡིན་དུས་ངས་དི་བ་དེ་ཐོ་བརྒྱབ་རྒྱུ་བརེད་འདུགཡིན་ནའང་གྲྭ་བཙུན་གི་སོབ་ཡོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ལ་རེད།གྲྭ་བཙུན་སོབ་ཡོན་ད་ལྟ་གང་འགོ་བསྡད་ཡོད་པ་དེ་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད།རིས་འགོའི་ཐོག་ནས་དབྱེ་བ་ཕེ་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས།དགེ་འདུན་པ་རེ་རེར་༣༧༥ཧི་མ་ལ་ཡ་ནས་ཡིན་པ་ཡིན་ནའང་རེད།བོད་པ་ཡིན་ནའང་རེད།སོག་པོ་ཡིན་ནའང་ཚང་མར་གཅིག་པ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་ནས་རྒྱལ་སིའི་ནང་ལ་བོད་རྒྱུན་ནང་བསྟན་བརྒྱུད་འཛིན་གི་ཆེད་དུ་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བ་མ་ཆེ་ཁག་གི་ཚོགས་འདུ་དེ་འད་འཚོགས་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་གསུངས་ཀི་འདུགདེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་བསམ་གཞིགས་བྱེད་ཀི་ཡིན།བ་མ་ཆེ་ཁག་གདན་འདེན་ཞུ་རྒྱུ་དང་།དུས་ཚོད་བསིག་རྒྱུ་དང་ཚང་མ་ལ་མང་པོ་ཞིག་དུས་ཚོད་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ནས་ཚང་མ་ཐུགས་བྲེལ་ཚ་པོ་རེད།སོན་ནས་ལོ་གཅིག་གཉིས་ཀི་ལས་རིམ་བཟོས་ཟིན་པ་དེ་འད་ཡོང་གི་ཡོད་རེད།བོད་ནང་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་གཅིག་གསུངས་སོང་།དེ་ང་ཚོས་སེམས་ལ་བཞག་ཡོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་ད་ལྟ་དགེ་བཤེས་མ་ཟེར་བ་དེར་མཁན་མོ་ཞེས་ཡར་བཅུག་ན་ཞེས་པ་དེ་ང་
ཚོས་ཡར་བཅུག་ན་ཁྱད་པར་མི་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།སིར་བཏང་དགེ་བཤེས་མའི་ལག་འཁྱེར་སོད་རྒྱུ་དེའི་སང་ལ་ཕག་འཁྱེར་འབུལ་རྒྱུ་དང་།དགེ་བཤེས་མའི་རྒྱུགས་སོད་དང་འབྲེལ་བའི་འགོ་གོན་དེ་ཚོ་རེད།ཡིན་ནའང་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གི་ངོས་ནས་མཁན་མོ་ཐོན་པའི་མཛད་སོ་ལ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཡོང་རོགས་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ན།ལེགས་སེས་སོར་༢,༢༢༥།ཞིག་འབུལ་གི་འདུགས་ལོ་བོན་གཞིས་བཙུན་དགོན་རཏྣ་སན་གིང་གི་དགེ་བཤེས་མའི་མཛད་སོ་ལ་ཤོག་ཅེས་བཀའ་གནང་བ་ནང་བཞིན་ཕར་བཅར་རྒྱུ་བྱུང་སོང་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་ནས་ངས་དེ་ཤེས་རྟོགས་རང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོང་བས་ངས་དེ།ཁ་སེང་གོང་དུ་ཞུས་པ་ཟིན་པ་སྟོན་པའི་འཁྲུངས་སྐར་སྐོར་དེར་ང་ཚོ་གོ་བསྡུར་གི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་དག་བྱས་ནས་མ་འོངས་པར་གོམ་པ་གང་འད་བརྒྱབ་དགོས་པ་བལྟ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན།དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་བོད་པའི་ནང་ཆོས་དེ་ནུས་པ་སྟོབས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ་དེའི་སྐོར་གསུངས་སོང་།དེ་ཚོར་ང་ཚོ་ཚང་མས་དགོངས་པ་བཞེས་སྟངས་གཅིག་གྱུར་རེད།ད་ལྟ་ཧོན་སུར་ལ་རྒྱུད་སད་གྲྭ་ཚང་ལ་རིས་མེད་ཀི་རིག་གནས་སོབ་གྲྭ་འཚོག་རྒྱུ་དེ་ཚོ་ཡག་པོ་ཞེ་དག་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།དེ་མུ་མཐུད་ནས་འགོ་ཡི་ཡོད་རེད།ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་འདུགད་ལྟ་ཡང་མུ་མཐུད་དེ་འགོ་འཆར་ཡོད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
དེ་ནས་བཀུར་འོས་སི་འཐུས་ཤིག་གིས་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ནང་ལ་ད་ལྟ་བོད་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་།དགོན་པའི་
ནང་ཡོད་པའི་ར་ཆེན་གི་རྟེན་དེ་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་ར་གཏོར་གཏོང་རྒྱུའི་སིད་བྱུས་གཤོམ་གི་ཡོད་པ་དང་།ལག་བསྟར་བྱེད་

156

བཞིན་པའི་འོག་ནས་པོ་ཏ་ལའི་ནང་རས་ཀི་སྐོར་ལ་སྙན་ཐོ་དེ་འད་ཐོན་པ་རེད།གོང་ཚད་རིན་ཐང་དེ་འད་སྦྱར་ནས་ཐོན་པ་རེད།དེ་ག་ཚོད་བོས་འཁེལ་གི་ཡོད་མེད་མ་ཤེས།ཡིན་ནའང་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ངོས་ནས་དེ་འདའི་ཉམས་ཞིབ་ཡོད་རེད་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།དེ་ལ་ང་ཚོས་བལྟ་ཡི་ཡིན།གོས་བསྡུར་བྱས་ནས་ང་ཚོས་ཐུབ་རྒྱུ་ཞིག་རེད་འདུག་རེད་མི་འདུགགང་ཡིན་ཟེར་ན་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་རང་གིས་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་འད་མ་རེད།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ལས་བྱེད་ཚང་མ་འཛིན་སོང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་རེད་མ་གཏོགས།ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་དེ་འད་མ་རེད།དེ་ཚོའི་སང་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་དགོས་ཀི་ཡོད་ན་དངུལ་གོན་ཞིག་གཞག་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།འཆར་གཞི་ཞིག་ཀང་བཟོ་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དངོས་སུ་ལག་བསྟར་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད་འདུག་རེད་མི་འདུག་དེ་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་བལྟ་དགོས་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་བལྟ་བའི་ཐོག་ནས་རོམ་པ་པོ་དེ་འད་དང་།ཉམས་ཞིབ་པ་དངོས་གནས་ཚད་ལྡན་བྱེད་ཐུབ་མཁན་དེ་འད་ཞིག་ཡོང་ས་རེད་བསམ་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་ལས་རིམ་ནང་བང་བསིག་རྒྱུ་རེད།ཡང་གལ་སིད་དེ་འད་ཡོང་ས་མེད་པ་ཡིན་ན།ལམ་སང་ཡོང་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་མ་འོངས་པར་གང་འད་བྱེད་དགོས་འདུག་བལྟ་རྒྱུ་རེད་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།ད་ལྟ་དེའི་ནང་ལ་ནང་དོན་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོང་།ལྔ་བཅུ་ང་དགུའི་སོན་གི་གནས་སྟངས་ག་རེ་ཡིན་མིན་དང་།ལྔ་བཅུ་ང་དགུའི་རེས་ལ་ག་རེ་ཆགས་ཡོད་མེད།ད་ལྟ་ག་རེ་ཆགས་ཡོད་མེད་དེ་འད་མང་པོ་གསུངས་སོང་།ད་ལྟ་སྐོར་སོད་ཕིན་པའི་སྐབས་ལ་དཔེ་མཛོད་དགེ་རྒན་གསུང་མཁན་འད་པོ་ཞིགངས་ཚིག་དེ།དཔེ་ཁིད་དགེ་རྒན་རེད་པས།དགོན་པ་ལ་དཔེ་ཁིད་དགེ་རྒན་མི་འདུག་ཅེས་ལབ་ན།དགོན་པ་གང་འད་ཆགས་ཀི་ཡོད་དམ།དངོས་གནས་བྱས་ན་དང་པོ་དགེ་རྒན་དང་ཚང་མའི་མཐུན་རེན་ཡག་པོ་བྱས་ནས་དགོན་པ་འཛུགས་དགོས་རེད་པཱ།དགེ་རྒན་དང་མཐུན་རེན་ཚང་མ་ཡོད་པ་བྱས་ནས་དགོན་པ་བཙུགས་པ་ཡིན་ན་དཔེ་ཁིད་དགེ་རྒན།སོབ་མ་སོན་ལ་བསེབས།དགེ་རྒན་གཅིག་རང་མེད་པ་ཡིན་ན།དཔེ་ཁིད་དགེ་རྒན་དེ་ཚོ་གང་འད་ཞིག་ཆགས་ཀི་ཡོད་དམ།དེ་དགོན་པ་སོ་སོས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རྒྱུ་ཞིག་མིན་འགོ།ང་ཚོ་དཔེ་ཁིད་དགེ་རྒན་མི་འདུག་ཅེས་ལབ་པ་ཡིན་ན།ལོ་རྟག་པར་རེ་བཞིན་ས་དགེ་བཀའ་རིང་རིས་སུ་མ་མཆྱིས་པ།བོན་པོ་དང་ཚང་མའི་ནང་ལ་མཁན་པོ་དགེ་བཤེས་ག་ཚོད་ཐོན་གི་ཡོད་རེད།ལོ་རྟག་པར་རེ་བཞིན།དེ་དག་ག་པར་ཕེབས་ཀི་ཡོད་རེད།སོབ་གྲྭའི་དཔེ་ཁིད་དགེ་རྒན་མ་གནང་ན།དེ་དག་ཀང་ང་ཚོས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་རྒྱུའི་གནས་སྟངས་ཤིག་རེད་འདུགདེ་གཅིག་རེད་འདུགདེ་ནས་ད་ལྟ་བྱེ་བྲག་པ་ས་ཆ་དེ་གསུངས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ང་ཚོས་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་སེལ་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་འད་འདུག་གམ།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ངོས་ནས་བལྟ་ཡི་ཡིན།ཡང་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་འབྲེལ་བ་ཞུས་ནས།དེ་ནས་ནང་པའི་སྡེ་པ་གཞན་དང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་རྒྱུ་ད་ལྟ་ང་ཚོ་ལེགས་སྦྱར་གི་གཞུང་ལུགས་རེད།བྱས་ཙང་གནས་བརྟན་སྡེ་པ་དང་དེ་ཚོའི་གས་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཐུབ་ན་ཞེས་སོན་མ་ནས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་ཞིག་ཡོད་རེད།དེ་ཡིན་དུས་འབར་མ་(Myanmar)དང་།ལའོ་སི།(Laos)ཀམ་པོ་ཌི་ཡ།(Cambodia)ཐ་ཡེ་ལེན་ཊ་(Thailand)ཝེ་ཌི་ནམ།(Vietnam)ད་ཝེ་ཌི་ནམ་ག་རེ་ཟེར་དགོས་རེད།ང་ཚོ་ལེགས་སྦྱར་གི་གཞུང་ལུགས་རེད།དེ་མ་ཡིན་པ་གནས་བརྟན་སྡེ་པ་དེ་ཚོ་ལ་འབྲེལ་བའི་བྱེད་ཐུབ་ཅེས་ད་ལྟ་བར་དུ་དེ་ལ་སྤོམ་དངུལ་ཞིག་བཞག་ཡོད་རེད་མ་གཏོགས།ང་ཚོར་ལས་གཞི་བྱེ་བྲག་དེ་ཡོད་ཅེས་གང་ཡང་མེད།དེ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བཀའ་མངགས་གནང་བ་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་གྲྭ་པ་ཚོས་སོ་སོས་འབྲེལ་བ་གནང་ནས་ཚོགས་འདུ་དེ་འད་ཚོགས་པ་དེ་འད་བྱུང་འདུག༸སྐུ་མདུན་གི་དགོངས་པ་དེ་ཁོང་ཚོ་གདན་འདེན་ཞུ་དུས་ང་ཚོས་ཆོས་བཤད་མ་བྱས་པ་བྱས་ནས།ང་ཚོའི་དགོན་པའི་ཁོར་ཡུག་དེ་ཚོ་ཁོང་ཚོར་ཉམས་སུ་ལེན་བཅུག་པ་ཡིན་ན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གི་སོབ་གཉེར་ག་རེ་བྱེད་ཀི་འདུགགང་འད་སེ་ལྟ་ཡི་འདུགདེ་ཚོ་ཚང་མ་ཤེས་རྒྱུར་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡོད་རེད།དང་པོ་ནས་ཕར་ཆོས་བཤད་བྱས་པ་བསྡད་པ་ཡིན་ན།ཡང་ང་ཚོ་དག་ཀ་ཡིན་པའི་བཟོ་འད་ཞིག་དང་།ཁོང་ཚོ་དམའ་

157

བ་ཡིན་པའི་བཟོ་འད་ཞིག༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་དེ་ཚོ་ཐབས་མཁས་པ་ཞེ་པོ་ཞིག་རེད།དེ་ཡིན་དུས་ཁོང་ཚོར་འདིར་ཚུར་ཡོང་།ང་ཚོའི་དགོན་པའི་ནང་གི་འགོ་ལུགས་འགོ་སྟངས་ཆ་ཚང་ཞིག་གཟིགས་དུས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དང་པཱ་ལིའི་གཞུང་ལུགས་བར་ལ་འབྲེལ་བ་ཡག་ཏུ་འགོ་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་དེ་རེད།དངུལ་འབོར་དེ་ད་ལྟ་ང་ཚོ་སྤོམ་དངུལ་ཙམ་ཡིན་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས། ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་དམིགས་བསལ་བཀའ་འཁོལ་སོན་རིས་བསྡོམས་དེ་༦༥,༣༦༡,༥༦༤ལ་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་བྱེད་པ་ལ་དགག་བྱ།མེད་པ་སོང་ཙང་དེ་སི་མོས་ཀི་ཐོག་ནས་གཏན་འབེབས་ཞུས་པ་ཡིན།ཚོད་དཔག་འཆར་རིས་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་མི་སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་རྔ་བ་གངས་རི་ལགས།ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ཟུར་བཀོལ་སོན་རིས་བསྡོམས་དེ་སྙན་སོན་གནང་རོགས་གནང་།

སི་འཐུས་དགེ་བཤེས་རྔ་བ་གངས་རི་ལགས་ནས། དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ཟུར་བཀོལ་གི་བྱུང་སོང་གི་རིས་ཁ་དེ་༡༠༩,༩༣༢,༤༧༤ཚོགས་ཆུང་ངོས་ནས་གཅོག་བྱ་ཅི་ཡང་མི་འདུགཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་སོན་ལགས།

སི་འཐུས་འཇུ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཆོས་སོན་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགད་ལྟ་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ཟུར་བཀོལ་གི་རིས་འགོ་༡༌༤ཆོས་དང་རིག་གཞུང་།ག་པ།རིག་གཞུང་གི་ཟུར་འཛར་ནང་ལ།ཟུར་འཛར་༣པའི་༨པ་ལྷ་མོ་ཚོགས་པར་རོགས་སོར་ལས་གཞི་ཞེས་པ་ཞིག་འདུགསིར་བཏང་ང་ཚོའི་གོས་ཚོགས་ནང་ལ་བཀའ་མོལ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་སོང་།ལྷ་མོ་ཚོགས་པའི་སྐོར་ལ།༢༠༢༣༌༌༢༤ནང་ལ་༡༢,༤༨,༠༠༠ཞིག་སོང་གནང་འདུགདེ་བཞིན་ད་ལོར་འབུམ་༡༢ཞིག་འདུགདེ་འད་ཡིན་དུས་དེ་ས་༢༠༢༣༌༌༢༤ཡྱི་འབུམ་བཅུ་གཉིས་དང་བཞི་ཁི་བརྒྱད་སྟོང་དེའི་འགོ་སོང་ག་པར་བཏང་བ་རེད་དམ།རོགས་སོར་གི་ལས་གཞི་དེ།དེ་ནང་བཞིན་ད་ལྟ་འབུམ་བཅུ་གཉིས་ཀི་བཀའ་འཁོལ་ཞུས་པ་དེ་མ་འོངས་པར་ག་པར་གཏོང་གི་རེད།རོགས་སོར་ལས་གཞི་དེ་གང་འད་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཀི་རེད་དམ་ཞེས་དེ་གཅིག་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་ནས་རང་འཇགས་རིས་འགོ་༡༌༤ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ཅ་པ།ཛ་དག་རོགས་སོར་ཞེས་པ་ཞིག་འདུགཛ་དག་རོགས་སོར་གི་ལས་གཞིའི་ངོ་བོ་གང་འད་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་སམ།དེ་ས་འབུམ་ལྔ་འགོ་འདུགད་ལྟ་ད་ག་རང་ལ་འབུམ་ལྔ་ཞིག་ཞུས་འདུགཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཐོག་ལ་ཛ་དག་གི་ངོ་བོ་གང་འད་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་རེད་དམ།དེ་སའི་འབུམ་ལྔ་དེ་ག་པར་བཏང་བ་རེད་དམ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

158

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་མཆོགདཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགརྒྱབ་ལོངས་༢༨པ་འདིའི་ནང་ལ་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་ཁག་ལ་རོགས་སོར་གི་འགེལ་བཤད་དེ་ས་གནས་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་ཁག་ལོ་ལྟར་བོད་ཀི་ཟློས་གར་ཚོགས་པའི་གོ་སིག་ཞུས་པའི་བོད་ཀི་ཞོ་སྟོན་དུས་སྟོན་སྐབས་མཉམ་ཞུགས་ཆེད་ས་གནས་སོ་སོའི་ནང་ལྷ་མོའི་སྦྱོང་བརྡར་སྐབས་ཀི་མཐུན་འགྱུར་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད་འདུགཞོ་སྟོན་མ་སེབས་པའི་སོན་ནས་ལྷ་གཞུང་རེ་རེ་སོ་སོར་གཏན་འཁེལ་གི་ཡོད་རེད།དེ་རྒྱུན་དུ་ནས་གཞིས་ཆགས་ཁག་ལ་ཡོད་མཁན་དེ་ཚོས་ཟློས་གར་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་རྟག་པར་སྦྱང་རྒྱུ་དང་དེ་འདའི་གོ་སྐབས་ཞེ་པོ་ཡོང་གི་མེད་དུས།ལྷག་པར་དུ་ཁོང་ཚོས་ཞོ་སྟོན་གི་སོན་ལ་གཞུང་གཅིག་དེ་བྱས་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད།ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་ཁག་ལ་ཞོ་སྟོན་གི་ཆེད་དུ་ལྷ་མོ་སྦྱོང་བརྡར་སྐབས་ཀི་མཐུན་འགྱུར་དེ་འབུམ་གཅིག་གཅིག་བྱས་ནས།ལྷ་མོ་ཚོགས་པ་ཁག་བཅུ་གཉིས་ལ་འབུམ་རེ་རེ་བྱས་ནས་འབུམ་བཅུ་གཉིས་འབུལ་གི་འདུག་ཅེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།དེ་ནས་ཛ་དག་འདི་ནི་དམིགས་བསལ་གི་ཛ་དག་གནས་སྟངས་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་འབུལ་དགོས་ཀི་ཡོད་མ་རེད།དེ་ཡིན་དུས་སོན་མ་དང་ད་ལྟ་འབུམ་ལྔ་བཞག་ཡོད་རེད།ཛ་དག་གི་གནས་སྟངས་འད་བྱུང་བ་ཡིན་ན།ཏོག་ཙམ་བཞུགས།རིས་འགོ་དེ་ག་རེ་གསུངས་པ་རེད།༼ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།རིས་འགོ་དེ་ཅ་པ།ཆོས་དང་རིག་གཞུང་།༡༌༤ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ནང་གསེས་ཅ་པ་ཛ་དག་རོགས་སོར་ཟེར་བ་དེ་ལ་འབུམ་༥ཞིག་འདུགཅ་པ།ཛ་དག་རོགས་སོར།༽རྒྱབ་ལོངས་༣༤དེ་རེས་ལ་ཞུ་ཆོག་པ་གྱིས།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
སི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿབྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས།

སི་འཐུས་མཁན་པོ་ཀཿབྲག་དངོས་གྲུབ་བསོད་ནམས་ལགས་ནས།
དཔལ་ལྡན་ཚོགས་གཙོ་མཆོགཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀི་ཟུར་བཀོལ་༡༌༤ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ནང་ནས་ཀ་པ་ཆོས་ཕོགས་ཀི་ཟུར་འཛར་༡པའི་ནང་ལ་རིས་འགོ་མང་པོ་ཞིག་འདུགདང་པོ་འདི་མ་ཧཱ་གུ་རུ་འབུམ་ཚོགས།ཆོ་འཕྲུལ་སོན་ལམ།གསུམ་བརྒྱད་མཆོད་འབུལ།དེ་ནས་ལྔ་པ་འཕིན་བཅོལ།ཡང་འོག་འོག་ཏུ་མཆོད་འབུལ་བསྙེན་བཀུར་ཞེས་དེ་ཚོ་ཚང་མ་གཞི་རའི་ཆ་ནས་བསྙེན་བཀུར་རང་རང་རེད་འདུགབསྙེན་བཀུར་རང་རང་ཡིན་དུས་འགོ་སོང་དེ་ཡང་ཧ་ལམ་ས་ཡ་གཉིས་དང་འབུམ་དགུ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་བཏང་འདུགདེ་བཞིན་ད་རིང་ཆོས་རིག་གི་དམིགས་བསལ་ནང་དུའང་དམིགས་བསལ་མཆོད་འབུལ་ཞེས་པ་ཞིག་འདུགདེ་ཚོ་ཡོངས་སུ་རོགས་པ་སིར་བཏང་བསྙེན་བཀུར་རང་རང་གི་རིགས་རེད་འདུགདེ་ཡིན་དུས་དེ་འདའི་བསྙེན་བཀུར་རིགས་དངོས་གནས་བྱས་ན་རིས་འགོ་གཅིག་གི་ཐོག་ལ་འཁུར་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་ས་རེད།དེ་ཚོ་རིས་འགོ་ལོགས་ཀ་ལོགས་ཀ་འཁྱེར་ན་འཁྲུལ་གཞི་ཅན་ཞིག་ཆགས་ས་རེད་ངས་བསམ་གི་འདུགདེ་ཡིན་དུས་

159

དེ་ཚོར་ཐུགས་སྣང་གནང་དགོས་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་འདུགདེ་ནང་བཞིན་དེ་སིར་བཏང་གོང་དུ་འགོ་རྒྱུ་འགོ་ཚར་སོང་།ང་ཚོ་དམིགས་བསལ་སྐབས་སུ།དེ་ནས་༡༤ནང་པའི་སྡེ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ལ་འགེལ་བཤད་གནང་ཚར་སོང་།དེ་ལ་དམིགས་བསལ་མི་དགོས་པ་བྱས།དེ་བཞིན་དུ་དེའི་འོག་མ་གིར་༡༨བརྟན་བཞུགས་ལབ་མཁན་ཞིག་འདུགད་ལོ་བརྟན་བཞུགས་དེ་ང་ཚོ་དབུས་བོད་མིའི་སིག་འཛུགས་ཀིས་༸སབས་མགོན་དོན་གི་བདག་པོ་ལ་བརྟན་བཞུགས་རེད་དམ།ཡང་ན་ཆོས་བརྒྱུད་བ་ཆེན་གཞན་ལ་བརྟན་བཞུགས་རེད།དེ་ག་རེ་རེད་དེ་གཅིག་འདི་འདོད་བྱུང་།

དེ་བཞིན་རིས་འགོ་༢༌༠འཆར་གཞི་མིན་པའི་འགོ་གོན་ཟེར་བའི་ཟུར་བཀོལ་༣པའི་ནང་ལ་མཐོ་སོབ་ཁག་ཏུ་ནང་
པའི་ལྟ་གྲུབ་ངོ་སོད་ཀི་སྐོར་ཞེས་ཞིག་འདུགདེ་སིར་བཏང་ད་ལོ་རིས་འགོ་གསར་པ་བཟོ་འད་བོ་ཞིག་རེད་འདུགམཐོ་སོབ་ཁག་ཏུ་ལྟ་གྲུབ་ཟེར་བ་དེ་ཧ་ཅང་གིས་གཏིང་ཟབ་པོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་དུས།ལྟ་གྲུབ་ཟེར་བ་དེ་དེང་སང་སིར་བཏང་འཛིན་ཚུལ་མ་འད་བ་དང་།བཤད་ཚུལ་མ་འད་བ་ཡོད་རེད།ཆོས་རིག་ངོས་ནས་སུ་ལ་ཁྱབ་པའི་ལྟ་གྲུབ་གང་འད་ཞིག་ངོ་སོད་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཡོད།ལྟ་གྲུབ་ངོ་སོད་བྱེད་མཁན་དེ་ག་རེའི་ཁྱབ་ཁོངས་ནས་ངོ་སོད་བྱེད་ཀི་ཡོད་རེད།དེ་ཚོ་ངོ་སོད་བྱེད་མཁན་དེ་སུ་ལ་ཁྱབ་པ་ཞིག་དང་།དཔལ་ལྡན་ཆོས་རིག་བཀའ་བོན་གིས་ནམ་རྒྱུན་ལྟ་གྲུབ་སི་སྙོམས་དང་བདེན་གི་ཐོག་ནས་དེ་འད་ཞིག་གི་ངོ་སོད་བྱེད་མཁན་ཞིག་དགོས་རེད་བསམ་པའི་ཚོར་བ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་དེ་ཡིན།དེ་བཞིན་༡༡རིས་མེད་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྐུ་རྟེན་འགེལ་བཤད་ཀི་མཉེན་ཆས་ཤིག་བཟོ་གི་ཡོད་ས་རེད།དེ་ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་མཉེན་ཆས་ཕོན་ཆེན་པོ་དེ་འད་གང་འད་སེ་བཟོ་ཡས་ཀི་འཆར་གཞི་རེད།ཆོས་བརྒྱུད་སོ་སོའི་ནང་གི་ལས་ཁུངས་ལ་བཟོ་ཡས་རེད།ཡང་ན་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་རང་ལ་བཟོ་ཡས་རེད་ཅེས་དེ་གསལ་བཤད་གནང་རོགས་བྱེད།ཐུགས་རེ་ཆེ།

ཚོགས་གཙོ་མཁན་པོ་བསོད་ནམས་བསྟན་འཕེལ་མཆོག་ནས།
ཕག་ཚོད་༡༡ཿ༡༥བར་དུ་གསོལ་ཇའི་བར་གསེང་ཡིན།